Reg. No B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೧.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0
ಆನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेंद्रै ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभ कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು ತಲೆಸ್ವರಿ, ಕಣ್ಣುವರಿ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊಳಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಶೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0 12 0 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0
ದೊಡ್ಡ ಶೀಸೆ 1 6 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮಶಃ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು ರಜೋ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಗಾಯ ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ
[illegible] ಅಧಿಕ [illegible] ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ
[illegible] ಕ್ಕೆ ರೂ ೪ [illegible]

ಟಪಾಲಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY,

HAMPANKATTA MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನಾ:— ಚಳಿಜ್ವರ ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಇತರೇ [illegible] ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಚಳಿಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ್ದು 60 ಮಾತ್ರೆ 30 ಮಾತ್ರೆಗಳ ಆಣೆ 6 ರ 1 ಮಾತ್ರೆ ರೂ 1-5

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ ಕರಿಣವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ ೮

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 3 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ ?

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2	4
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6¼	ಆ 1	ರೂ 1 4	ರೂ 2 4

ಡಿಸ್ಕೌಂಟ 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼/ ರೂ ೨೦ಕ್ಕೆ 10/ ರೂ 100ಕ್ಕೆ 12½/ ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 19೧ ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬನ ಪಕ್ಕಾ [illegible] ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕುದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಚರ್ಚಗೇಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೊಡ್ಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ:— ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಖ ಔಷಧ ಕುಷ್ಠರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗವ್ವನಬೇನೆ ತಲೆನೋವು ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳು ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ, ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ [illegible] ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಗೋಳಿಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸುಸ್ತೀಕ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ — ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ

ನಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿರ್ಯದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಲ್ಲ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾವ ಗಣೇಶರಾವ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

"Always at Your Service."

We undertake to supply any article, You may require from Bombay, at current market prices immediately on receipt of instructions.

SHIRUR AND CO.,

General Commission Agents,

C/26. PANNALAL TERRACES
GRANT ROAD BOMBAY

AN APPEAL.

To

All my dear "OLD BOYS" of the Gibb High School (formerly called the New English School) and the old Municipal A V School since amalgamated therewith

My dear friends,

Knowing as I do, that you claim yourselves to be the alumni or "old boys" of this institution in its old or new name, I offer you my hearty greetings for the New Year & beg leave to make an appeal to you on its behalf. You know the institution, as a nurse, tended you in your earlier days to the best of her power. Some of you enjoyed free places and scholarships at her hands So she did something for you

Now that you have grown up & are in a position to earn, would you not be so kind as to realise that one good turn deserves another and come forward to help her, to the best of your power, as a token of loving remembrance? You see that she is growing and is eager to widen her activities It is yours to make her stouter and stronger, so that she may be able to tend those young ones that are to come Any help is welcome and will be thankfully receieved.

Invoking God's blessings on you and wishing you a brighter career and a happy New Year,

GIBB HIGH SCHOOL, } I am, yours, ever,
KUMTA, 27-12-19. } **N.S.Kamat.**

To

The Editor of the Kanara News,

Sir,

I beg leave to acknowledge with thanks the following donations to the Gibb High School Funds through your paper for public information The same have been received since August 15th of this year.

Rs	As.	Pies.	
42	15	8	Dharmav from Kumta merchants
2	0	0	A sympathiser
10	0	0	A sympathiser
6	0	0	A friend.
[illegible]1	3	8	Dharmav from Kumta Merchants.
203	8	0	From the Trustee in charge of G. S B. Permanent Funds, Kumta for scholarships for 9 months from April to Dec, 19.
20	0	0	Mr G. B Shirali of Deccan Hyderabad.
60	4	0	Proceeds of a benefit performance given in aid of the School Poor Boy's Fund by the Mysore Grand Circus
4[illegible]5	15	4	Total.

KUMTA, 2[illegible]-12-19 } I am, yours truly.

J V Gavaskar.
HON. SECRETARY,
KANARA EDUCATION SOCIETY

PEACE CELEBRATIONS.

To

The Editor "KANARA NEWS"

Sir,

I [illegible] publish the following in your esteemed paper

Peace was celebrated at Honavar with much eclat From 13th to 16th December 1919, the whole town was rejoicing at the solemnity of the occasion There was evidence on every side of spontaneous outbursts of loyalty on the part of all citizens.

On the 13th at 9 A. M. alms were given to the poor On the 14th in the fore-noon, special prayers of thanks-giving were held at all the public places of worship At night a Dashavatar play was performed near the Police Parade ground.

On the 15th monday, in the fore noon and after noon, and on the 16th in the fore noon, sports, in which school boys and the police, took part, were held on the play-ground of the St. Thomas High School. A very varied programme was arranged by the Rev. T. M. Matthai of the National Mission Society, Rev. M. P Philipose, and P N Menon of the St. Thomas High School. The different items caused a lot of mirth & amusement among the spectators The success was chiefly due to the exertions of the 3 gentlemen mentioned above and the staff of the St Thomas High School.

On the 15th, at 7 P.M., a big procession started from the Mamlatdar's office. The Portraits of Their Imperial Majesties, which were carried in the procession in a Damny nicely decorated, were paraded throughout the principal streets in the town with band and music playing, and flags & banners flying, & torches burning. The streets were decorated with arches, festoons and ever-greens. Grand illuminations were made in the streets, houses, and shops. The party marched in procession to the Bunder from which place bonfire could be distinctly seen. After the fire-works were burnt, the party marched back to the Mamlatdar's office where the people dispersed after giving cheers for the long life of Their Imperial Majesties.

On the 16th, in the fore-noon, sweets were given to school children and clothes to blind, dumb, and decrepit beggars. The festivities came to a close after a big public meeting held in the compound of the St. Thomas High School in the after-noon. Mr. M. D. Karki, a local pleader, presided. Prizes were given away to the winners in sports. Mr. U. V Nayak, a graduate in law, Messrs. B. S. Hosangady and P. N. Menon of the St. Thomas High School, Mr. Vajpi, our Mamlatdar, and Mr. R. R. Baindurker, our Sub-judge, made speeches suitable to the occasion. The trial scene from the Merchant of Venice was acted by the pupils of the St. Thomas High School The pupils, who were specially trained by the Rev. Philipose, acquitted themselves very creditably. The girls of the school, who were specially trained by Miss Vimala Baindur, took part in dialogues and won the approval and admiration of the audience. Singing of the National Anthem and cheers to Their Imperial Majesties brought the proceedings to a close.

The public are much indebted to Mr. Vajpi, our popular Mamlatdar and to the Rev. M. P. Philipose for all the anxious care they have kindly given to make these celebrations a success

Justice.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಒಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು

100 ಕ್ಕೆ ರೂ೧೨-೦-೦ 25 ಕ್ಕೆ ರೂ೩-೬-
50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಮೆನೆಜರ,
ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ, ಕುಮಟಾ

H. M. The King-Emperor's Proclamation.

ROYAL ASSENT TO THE GOVT. OF INDIA ACT 1919.

"A New Era is Opening."

CLEMENCY TO POLITICAL OFFENDERS.

PRINCE OF WALES TO VISIT INDIA.

ಸ. ಪ್ರ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಆಜ್ಞಾಸಂದೇಶವು.

ಸಮಸ್ತ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜಾವರ್ಗಕ್ಕೆ, ಮಾಂಡಲೀಕರಿಗೆ, ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲ್‌ರಿಗೆ, ಬಾದಶಹರು ಸಲಾಮು ಪೂರ್ವಕ, ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವದೇನಂದರೆ— (ಸಾರಾಂಶತಃ)

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೀ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾಯಿದೆಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಬಾದಶಾಹಿ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ರಾಜ್ಯಶಾಸನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪದವಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಕರ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೃಪ್ತತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಭರತಖಂಡದ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿತೆಯೆಂಬುದೊಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ನಿಕ್ಷೇಪವೆಂದು ಕುಲಕ್ರಮದಂತೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿರುವೆವು. ಲೋಕಶಾಹಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಿಂದಲೇ ನಾನು ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಮಹಾಯುದ್ಧದೊಳಗಿನ ಕಾದಾಟ-ವಿಜಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ತಾನಾಗಿ ತನ್ನ ಪಾಲು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೂಲಕ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಅತ್ಯುಜ್ವಲ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಇಂಥ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಬಲವತ್ತರ ಚೇತನೆಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಜವಾಬದಾರವಾದ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಂಬ ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಯುವರೆ, ಇನ್ನುತನಕ ಕ್ರಮಶಃ ಆದ ಪ್ರಗತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಇಡಲು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶವು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹನಶೀಲತೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾರಿಗುಂಟ ನಡೆದಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ನಾನು ಯಥಾಪೂರ್ವ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ದ್ವಿಗುಣಿತ ಪ್ರೀತಿಭಾವನೆಯಿಂದ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ರಾಜ್ಯಕರ್ತ-ಪ್ರಜಾಜನರೊಳಗೆ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದಾದ ಕಟು ಮನಸ್ತಾಪಗಳು ಲೇಶಮಾತ್ರ ಹೊಸ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯಬಾರದೆಂದು, ನನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲ್‌ರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗುತ್ತದಲ್ಲ— ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ, ನನ್ನ ರಾಜದಯೆಯ ದಾನವೆಂದು, ರಾಜ್ಯದ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ ಬಾಧೆಯಾಗದಂತೆ, ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಬಂಧಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ತನುಜ ಯುವರಾಜರಿಗೆ, ಹೊಸ ಘಟನೆಯ ಶುಭ ಮಂಗಲಕ್ಕೆಂದು ಆಗಾಮಿ ಶಿಶಿರಕಾಲದ ಸಮಯ ಭಾರತ ಭೂಮಿಗೆ ಕಳುಹಲಿಚ್ಛಿಸುವೆನು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಸಹ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಪರಮೇಶನ ಹತ್ತರ ಬೇಡಿಕೊಂಡು, 'ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಹಿಂದದೇಶವು ತೆರಳಲೆಂದು' ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು.

ದೇವರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ, ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ

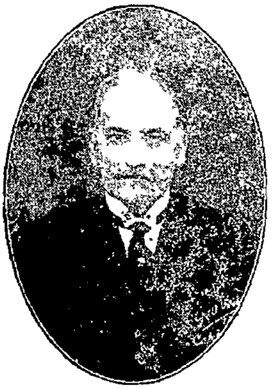

ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೇಹರು.

ಲೋ॥ ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ.

ಹಿಂದಮಾತಾಕಿ ಜಯ!

ಇಂದು ಕ್ರೈಸ್ತ ಶಕದ ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರತಿಪ[illegible] ಉದಯವಾಗುವಾಗ ಹಿಂದಿನ ಅನೇಕ ಉಪಕಾರ[illegible] ಬಾಂಧವರ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಹಿತವ[illegible] ಇಂದಿನ ಶುಭ ದಿವಸದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು—

ಪ॥ ಪ್ರೊ॥ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಾದ ಹಿಂದಮಾತೆಯು ಜಯಘೋಷವನ್ನು ಸಾರುವೆವು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸಾರದ ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಉತ್ಕರ್ಷಾಪಕರ್ಷಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಊಹಾಪೋಹದ ವೃತ್ತಾಂತದಲ್ಲಿ ಜಯಘೋಷದೊಡನೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವವು. ಅವರ ಪುನರುಕ್ತಿಯನ್ನೇನು ನಾವು ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಮಾಡುವದು ಬೇಡ. ಆದರೂ ಮೊಂಟೆಗೂ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳುವ ನವಯುಗದ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನಷ್ಟು ಜನರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಇಂದಿಗೆ ನಮಗೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಥಮತ

‘ ಹಿಂದಮಾತಾಕಿ ಜಯ ’

ಹೇಳುವೆವು.

ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಇದೇ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪ್ರತಿಪದೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನವಯುಗವು ಉದಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿದೆಂದು ಅಲ್ಪ ಪೂರ್ವಭಾಸವಾದಂತೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಇಂಥ ಭಾಸವು ಕೇವಲ ಸದಿಚ್ಛೆಯ ಆಶಾವಾದಿತನದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕನಸಿನೊಳಗಿನ ಮನೋರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಶಂಕಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇತಿಹಾಸದ ಮಹ[illegible] ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಅದರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆತುರರಾಗಿದ್ದೆವು. [illegible] ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯು ಪ್ರಸಾರವಾದಾಗ ನಮಗೂ ಮೊಂಟೆಗೂ ಸಾಹೇಬರಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು (ನ್ಯೂ ಈರಾ) ನವಯುಗವು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಕರ್ಣರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಗಿದಂತಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಸವು ಸತ್ಯಾಭಾಸವೆಂದು ಅರಿತು ನಾವು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರುವೆವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮತ್ತು ಅವನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಸಾಧನೆಗಳಾದ ಮೊಂಟೆಗೂ ಸಾಹೇಬರಂಥ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಭಾರಗಳನ್ನೆಷ್ಟೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವದು? ಇರಲಿ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ನವಯುಗದ

ಜನ್ಮವು ತನಗಾಗಿದೆಂದು ಭರತಮಾತೆಯು ಕಣ್ಣು ತುಂಬಾ ನೋಡಿ ಹರುಷಪಡುವದು ಸಹಜವು.

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ನವಯುಗದ ಕೂಸು ಜನಿಸಿತು ಎಂಬುದು ನಿಜವು. ಜನ್ಮ ಹೊಂದುವ ಮುಂಚೆ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಾಗಿ ನವಮಾಸ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಜನ್ಮಬಂಧನವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಜನ್ಮಕಾಲದವರೆಗೂ ಆಗುವ ವಿಶೇಷತಃ ತೀವ್ರ ಪ್ರಸೂತಿಕಾಲದ ಸಮಯದ ಆಗುವ ವ್ಯಥೆಯೂ ವೇದನೆಗಳೂ ಈ ಪ್ರಸೂತಿಗೇನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬಸುರುತನದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವ್ಯಥೆಗಳ ಸಂಗಡಲೇ ಋತುಮಾನ-ಕಾಲಮಾನ, ದೇಶಮಾನಗಳ ಮತ್ತು ದೇಹಧರ್ಮದ ಅಕಲ್ಪಿತ ಬೇನೆಗಳು ಈ ಕೂಸಿನ ಗರ್ಭಿಣಿಗೇನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಮುಗಿದ ವರುಷವು ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಅಂತ್ಯ ಮಾಸದ ಕಾಲವೆಂದು ತಿಳಿವದೆ,

ನೃಪನೀತಿ

ಎಂಬ ಈ ಬಸುರು ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಗರ್ಭಪಾತವಾಗುವಂಥ ಎಷ್ಟು ಬೇನೆಗಳಾದವು? ರೌಲಟ ಕಾಯಿದೆಯ ಬೇನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯೊಳಗೆ ಬಂಡಾಯದ ನೆರಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ನ್ಯಾಯಗರ್ಭದೊಳಗ ಅವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ವೃಥಾ ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಲಷ್ಕರೀ ಕಾಯಿದೆಯ ಪುಂಡಾಟ, ಅದರಿಂದುಂಟಾದ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಚಿತ್ತ-ಕ್ಷೋಭ, ಲೋಕನಾಯಕರಿಗಾದ ಹದ್ದುಪಾರಿಯಂಥ ತೀವ್ರ ನಿರ್ದಯ ಶಿಕ್ಷೆ, ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗಾದ ದಂಡನೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಗರ್ಭಪಾತವಾಗುವದೋ, ಶಿಶು ಜನಿಸುವದೋ ಎಂದು ತೀರ ವಿವಂಚನೆಯು ಅನೇಕರಿಗಾದದ್ದೇನು ಸೋಜಿಗವಲ್ಲ. ಸಿಡನ ಹೇಮ- [illegible] ಶ್ರೇಷ್ಠರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಗರ್ಭಪಾತವಾಗದೆಂದೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತೂ ಪುರಾವೆ ಇನ್ನೂ ಬೇಕೇನು? ಈ ಬೇನೆಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ದೇಶಗಳ [illegible]

ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡಿಸಿರೆಂದು ಅರಣ್ಯರುದನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂ ಗುಂಪಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ"ಕ್ಕೆ ಸಹ ಯಿತು. ಇರಲಿ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಮೊಂಟೆಗೂ ಸಾಹೇ ರಂಥ ಧಿಟ್ಟ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನಬುದ್ಧಿಗಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ದಿಂದ ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ಬೇನೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ; ಬಸುರಾದ ಹಿಂದೀ ರಾಜನೀತಿಯು ಹಡೆಯಿತು. ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ವ್ಯ ಶಿಶುವು ಜನಿಸಿತು. ಜನ್ಮವಾದ ಕೂಡಲೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಂಥ ಕೂಸಾದರ್ದೆ ಏನಾಯಿತು; ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಷ್ಟಿರುವದು? ಮತ್ತೊಂದು ವರುಷ ಪ್ರಸೂತಿ ಮನೆಯೊಳಗೇ ಬಂಧನವಾತಿಟ್ಟಂತೆ ಕೂಸಿಗೆ ಸೂತಕದ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಅರ್ಭಕದಂತೆ ಅದರ ಅಂಗವಿಕಾಸಗಳೆಷ್ಟೋ ಇನ್ನೂ ಆಗತಕ್ಕವೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೀ- ರಾಜನೀತಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕೂಸಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ದೊರಕಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತೂ ವಿಲಂಬವಾಗುವದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವು. ಬಾಲಸಂಗೋಪನಕ್ಕಾಗಿ

ಚಲವಲದ ಹಾಲನ್ನು

ದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಿಯಮಿತ ಕುಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೂಸಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಅನಾರೋಗ್ಯವಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿ ಸಂಗೋಪನೆಯೊಂದಿಗ ಅದರ ಬೆಳೆಕೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವದೇ ನವಯುಗದೊಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು.

ಇಂಥ ಶುಭಯೋಗದ ಸಮಯ ತನಗಾದ ಹರುಷವನ್ನೂ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಭೀತಿ–ಪ್ರೀತಿಗಳಿಗೊಳಗಾಗದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಮುಖದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಹಿಂದಮಾತೆಯು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ, ಅತಿ-ದುಃಸಹ ಬೇನೆಯು ವೇದನೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿದ

ಅಮೃತಸರ ನಗರಿಗೆ

ಕರವೊಯ್ದು, ಅಖಂಡ ಮಾತೃ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನರಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಪುತ್ರರಾದ ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರೂರೆಂಬ ಪರಮವಿಖ್ಯಾತ ನಾಯಕರನ್ನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಂತೆ ಆ ಭಾಗ್ಯವಂತ ನರಮಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸರಸ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಸಂವಾದಸೂತ್ರಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಮಾತೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರುವರು. ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಶೀರ್ಘೋದಕವನ್ನು ಹಿಂದೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೊಳಗೆ ವಾಚಕರಿಗೆಲ್ಲ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುವದು. ಇಂಥ ಭಾಗ್ಯವಂತ ಆರ್ಯಪುತ್ರ ಮಹನೀಯರ

ಭಾವಚಿತ್ರದ

ದರ್ಶನ ಲಾಭವಾದರೂ ಜನರಿಗಾಗಬೇಕೆಂದು, ಅವರ ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಅನೇಕ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವಾಗ ಮಾಡಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆಂದು ಹಗಲಿರುಳು ಆಯುಷ್ಯ ಸುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪರಮ ವಿಖ್ಯಾತಿಂದ ಪುತ್ರರಾದ ಲೋ॥ ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕರ ಭಾವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಮ ತರಿಸಿ ಇಂದಿಗೆ ಮುದ್ರಿಸಿರುವೆವು. ಇಂಥ ದೇಶಭಕ್ತರ ಚಿತ್ರಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದಾದರೂ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಲಸ್ಯವೂ ಅಧೈರ್ಯವೂ ಇಂದಿನಿಂದ ಅಲ್ಪವಾದರೂ ದೂರವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುವೆವು ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ಮಹಾಶಯರ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ಓದಲು ಸಿಗುವದು. ಇದೇ ಹಿಂದೀ ಜನತೆಗೆ ಅವರು ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗಲೇ, ಹಿಂದಮಾತೆಯು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೆ ಅವತರಿಸಿ ನಮಗೆ ಈ ನವಯುಗದ ಉದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದೆಂದು

ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ

ಊಹಿಸಿ, ಮಾತೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನಷ್ಟೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ, ನಮಗೆ ನಿವೇದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ— ಕಾನಡಿಗ ಪುತ್ರರೇ, ನಿಮ್ಮ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ದಯಾಳು ಬಾದಶಹರ ಜಾಹೀರ ಸಂದೇಶದಿಂದ ಹಿಂದೀ ರಾಜನೀತಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕೂಸು ನಿಶ್ಶಂಕ ಜನಿಸಿದೆಂದು ನೀವು ಇಷ್ಟರೊಂದಿಗೆ ಮನಗಂಡಿರುವಿರಿ. ಇನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರಾಗಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಮೈಗಳ್ಳತನವನ್ನೂ 'ತಾನಾಯಿತು ತನ್ನ ಕೆಲಸವಾಯಿತು' ಎಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸದೆ, ಇನ್ನೂ ಸಾಲದು. ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಲೋಕಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಕ್ಕೈಗೆ- ಕೈಹಾಕಿ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ದೇಶಹಿತಕ್ಕೆ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಧಿಯು ಈಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಂತಃಕಲಹಗಳನ್ನೂ, ಅಂತರಂಗದೊಳಗಿನ ದುಸ್ತಾಪಗಳನ್ನೂ ತೊರೆದು ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರಾಗಿ ದುಡಿಯುವದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸಪ್ರಯೋಗ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸುಸಂಧಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವನಕಳೆಯು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದೆಂದು ನೋಡುತ್ತಿರುವದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ

ನವಜೀವನವು

ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವದು ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಬಾಳಿಕೆಯ ಸಾರ್ಥಕತೆಯು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕರೆಂಬ ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಮೂಲೆಯೊಳಗ್ಯಾಕ್ಯಾಗಲೊಲ್ಲದು— ದೇಶನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ನೀವು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಿ, ಹ್ಯಾಗೆ ಉಪಭೋಗಿಸುತ್ತೀರಿ, ಇದನ್ನು ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಕಣ್ತೆರೆದು ನೋಡುತ್ತಿರುವದು, ಮಕ್ಕಳೀರಾ ಎಚ್ಚರಾಗಿರಿ. — ಹಿಂದಮಾತೆಯು ಮತ್ತೇನು ಹೇಳುವದು?

ಸ್ಫುಟಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಾದಶಹರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಶುಭ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಲು ಅತ್ಯಾನಂದಪಡುವೆವು. ಬಾದಶಹರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹರುಷ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವರು. ಬಾದಶಹರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೇಂದ್ರವು. ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಪ್ರೀತಿಯು ಹಿಂದಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆಷ್ಟಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜಭಕ್ತಿಯು ಇದೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಪಾಶಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂದು, ಅರಸರಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳೇನು ಬಿನ್ನೈಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅರಸರೇ ಇದನ್ನು ಅರಿತಿರುವರು. ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಹಿತತತ್ಪರರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೂಡ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಲೂ ಸಹನಶೀಲತೆಯಿಂದಲೂ ವರ್ತಿಸಿ ಹೊಸ ಘಟನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಗೊಡುವರೆಂಬ ಅರಸರ ಸದಿಚ್ಛೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವದೆಂದು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನಾವು ಆಶ್ವಾಸಿಸುವೆವು. ನವಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹಳೆ ಮನಸ್ತಾಪಗಳು ಅಳಿದು ಜನತೆಯು ಆತ್ಮಸಂತೋಷದಿಂದಲೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಕರ್ತವ್ಯಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕೆಂದು ದಯಾಳು ಬಾದಶಹರು ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತರಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು, ಧಿಟ್ಟ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ದಯೆಪಾಲಿಸಿದ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಅರಸರ ಅತ್ಯುದಾರ ನ್ಯಾಯವೂ, ಕರುಣೆಯೂ, ಎಂದು ಜನರು ನಿರಂತರ ಋಣಿಯಾಗಿ ನೆನಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಯುವರಾಜರ ಆಗಮನವು— ಇದು ಸಹ ತೀರ ಶುಭ ಸಮಯ–ಆಗುವದೆಂದು ಅರಿತು ಎಲ್ಲರೂ ಹರುಷಭರಿತರಾಗಿರುವರು. ನವಯುಗದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವು ಈಶಸಂಕೇತದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಮಯ ಅರಸರಿಗಾದರೂ ಈಶಪ್ರೇರಣೆಯಾಗದೆ ಹ್ಯಾಗುಳಿಯುವದು? ಜಗದೀಶನು ಭೂಪತಿಗಳನ್ನು ಚಿರಕಾಲ ಕಾಪಾಡಲಿ.

೨. ಬಾದಶಹರು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಉಪಕರಿಸಿರುವರು. ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಸ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟಿನ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಸರ ಶಂಕರನಾಯರರನ್ನು ತನ್ನ ಸಲ್ಲಾಗಾರ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಪ್ರಧಾನರಾಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನೈಸಲು, ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅರಸರು ಸರ ಶಂಕರ ಮಹಾಶಯರನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತ ನಾಯರರಂಥ ನರಮಣಿಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಮಹಾಪದವಿಗೆ ನೇಮಿಸುವದೋ, ಎಂದು ಹಿಂದೀ ಜನತೆಗೆ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ಸವಾಲುಮಾಡಿದರೆ, " ರತ್ನಂ ಸಮಾಗಚ್ಛತು ಕಾಂಚನೇನ " ಎಂದು ಏಕಸ್ವರದಿಂದ ಹಿಂದೀ ಲೋಕವು ತವು ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರ ಶಂಕರರನ್ನು ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಪದವಿಗೊಯ್ದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟವು ಸತ್ಕರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಲಷ್ಕರಶಾಹಿಯ ನಿಷೇಧವನ್ನೂ, ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಹನೀಯರಾದ ಸರ ಶಂಕರರು ಹಿಂದಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮಂತ್ರಿಪದಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕೃತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಅವರ ಧೀರೋದಾತ್ತ ವರ್ತನವು ಬಾದಶಹರಿಗೂ, ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿಗೂ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ದೊರೆಗಳಿಗೂ ಇನ್ನಾದರೂ ಮಾನ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? ಇದು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ. ಈ ಹಿಂದಿ ರತ್ನದ ಪ್ರಭೆಯು ಇಂಡಿಯಾ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಸಭೆಯೊಳು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವದು, ದಯಾಳು ಬಾದಶಹರ ಔದಾರ್ಯದ ಪ್ರತಿಫಲವು ಕಲ್ಪನೆ ಮೀರಿ ಅರಸರಿಗೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಲಭಿಸುವದೆಂದು ನಾನು ನಿಃಶಂಕ ಹೇಳುವೆವು, ಸಾಭಿಮಾನ ಹೇಳುವೆವು.

೩. ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ಭಂಡಾರೆಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೈಕೆಳಗೆ "ದಿ ಓಲ ಇಂಡಿಯಾ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ" ಪರಿಷದೆಯು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಮೊದಲನೇ ಸಭೆಯಾಗಿ ಕೂಡಿತು. ಅದರ ಕಾರ್ಯವು ಯೋಗ್ಯ ದಿಶೆಯಿಂದ ನಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂಬುದು

ಉಪಕಾರವದೆ. ಅಪ್ಪರಿಂದ ಇದರ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಸ್ತುತ್ಯ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಶ್ಲಾಘನೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವದು ಬಹು ಅನುಚಿತವಲ್ಲ. ಈ ಕಥೆಗೆ ಎಷ್ಟಿ ಪ್ರಮ [illegible] ನಮ್ಮವರಿಕ್ಕೆ [illegible] ಸಿದ್ದವು. ಈ [illegible] ಕನ್ನಡ ಅಲ್ಲ [illegible] ಬಾಲಭಟರು (Boy Scout.) [illegible] ಅವರ ಬಹು ಸ್ತುತ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಿ ಸಾಧ್ಯವೊ ಅಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರ [illegible] ಉದಾತ್ತವಾಗಿರುವದು. [illegible]

* * *

ಜಿಲ್ಲಾವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. [illegible] ತಯಾರಿ ನಡೆದದೆ. [illegible] ಗಳ ಧಾರಣೆ ಏರುತ್ತಿದೆ.

ಬರುವ ೫ ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಕಾರವಾರ [illegible] ಕೋರ್ಟು ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ [illegible] ಅದರೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ. ಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟ [illegible] ಮೇಲ್ ತಪಾಸದ ಕೆಲಸವಾಗುವದು.

ಅಡಿಕೆ ದಲಾಲರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ತೂಕದ ಮಣಗಳನ್ನು, ಅವರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಭೂತಬಾಧೆ, ದೃಷ್ಟಿಬಾಧೆ ಮಾಗಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟಿದ ೧-೨ ಕಬ್ಬಿಣದ 'ಯಂತ್ರ'ಗಳನ್ನು ತಗಿಸಿ «ಸ್ವಯಂಭೂ"ಗಳಾಗಿ ತರಿಸಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ತೂಕಮಾಡಿದ್ದರ ಮೇಲೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೂಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ, ಕೆಲವು ೫-೧೦ ತೊಲೆಯಿಂದ ೩೦ ತೊಲೆ ತನಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಂತಂತೆ! ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದುರುಸ್ತ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಭಿನಂದನೀಯವು.

ನಾತಾಳದ ರಜೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂದ ಇದ್ದ ಸ. ಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟು ತಾ. ೩ ನೇಗೆ ತೆರೆಯಲ್ಪಡುವದು.

ಕೆನರಾ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸೈಟಿಯ «ಗವರ್ನಿಂಗ ಬೋಡಿ"ಯ ಕಮಿಟಿ ತಾ. ೪ ನೇಗೆ ಕೂಡುವದದೆ. ಅದರ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ— ಮಾಸ್ತರ ಶಿಬಂದಿಯ ಪಗಾರಿನ ಹೊಸ ಸ್ಕೇಲು ತಯಾರಿಸುವದು; ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದ «ಹಿತಚಿಂತಕ"ನ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವದು.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸ್ಕೂಲಬೋರ್ಡ ಕಮಿಟಿ ತಾ. ೩ ನೇಗೆ ಕೂಡಿ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಸ್ಕೇಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವದು.

ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ವಸತಿಗೃಹದ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ (ಮರಗುಂದ) ೫ ಫೂಟ ಉದ್ದ, ೪॥ ಇಂಚು ಪರಿಧಿಯ ಬಹಳ ವಿಷಯುಕ್ತ, ಹಾವನ್ನು ಹುಡುಗರು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೊಂದು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿದರು.

ಹೊನ್ನಾವರ— ಇಲ್ಲಿನ ಹವಾಮಾನ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಜ್ವರದ ಹಾವಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲುಂಟು. ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆ ಅತಿಶಯ ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಆದ ಅಡಿಕೆಗೆ ಸರಾ ಕನಿಷ್ಟ ಧಾರಣೆ ಬಂದಿರುವದರಿಂದಲೂ ಹಳ್ಳಿ ಮೇಲಿನ ಜನರು ಈ ವರ್ಷ ಬಂಡು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಪಾಪ! ಬಡ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೀಗಲು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿಯವರಾಗಿ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಡಾಕ್ಟರರಾಗಿರುವ ನಾಮದಾರ ಸಿ. ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಸಾಹೇಬರವರು ತಾರೀಕು ೨೩ ನೇ ದಿವಸದ ಬೋಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುಸಾಫರಿ ಬಂಗ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವರು. ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುವಬಗ್ಗೆ ಯಾವದೇ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉತ್ಪಾದಕರಾಗಲಿಕ್ಕೂ ಈಗಿರುವ ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉದಾರಾಶ್ರಯದಾತರಾಗಲಿಕ್ಕೂ ದೇವರು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಿ.

ಸಿರ್ಸಿ ಡಿವಿಜನ್ನದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಫಾ॥ ಕಾ॥ ರಾ॥ ಸಾ॥ ನೇಸರ್ಗಿಕರರವರ ಆಫೀಸ ಮುಕ್ಕಾಂ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರಾ॥ ಸಾ॥ ನೇಸರ್ಗಿಕರವರು ರಾಮತೀರ್ಥದ ಸಮೀಪದ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ತಂಬು ಹೊಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾತಾಳ ರಜೆ ಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗಿರುವರು.

ಟಿಳ್ಳರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ಮಾರಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ತಿಲಕ ಮಂದಿರ'ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಾದಂತೆ ಕೆಲಸವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಪೂರಾ ಕೆಲಸ ಮಳೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ನಂತರ ಕಟ್ಟಣೆ ಕೊರತೆಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ತುಸು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ನಿಂತದ್ದು, ಪುನಃ ನಡೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಚಿರೋ ಜಾತಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ನಡದದೆ. ರಾ॥ ಸಾ॥ ಬಸರೂರ ಪ್ರಭುಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರಲು ಇತರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವು ಪೂರ್ಣವಾಗದೆ ಇರದು.

ನಮ್ಮ [illegible] ಅವರ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿಯವರಿಗೂ [illegible] ಸಹಾಯಕವಾಗಿ [illegible] ಒಂದು ಕೆಲಸ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಒದಗಬೇಕೆಂದು [illegible] ಶಾಂತಿ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ [illegible] ಮಾಡಿ [illegible] ಕೆಲಸವೇ ಆಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಿಸ್ತರ [illegible] ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿ ಸಹಿತ ಗೇರಸೊಪ್ಪೆ ಧಬಧಬೆಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಪುನಃ ಬಂದಿರುವರು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕದವರು ಇಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಆಡುತ್ತಿರುವರು. ಈಗಿನಂಥ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಾಟಕದ ಕಂಪನಿ ಬರಲಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವರು. [illegible] ದರೂ ಜನರಿಗೆ [illegible] ಕಾಮದಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ [illegible] ಂತೆ! ಇದ್ಯಾಕೋ, ಶ್ರೀ ದೇವರು ಬಲ್ಲ!

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವಾಮಾನವು [illegible] ಳೆ ಇಲ್ಲ. ಚಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಚಳಿಜ್ವರ ಇರುತ್ತದೆ. ಬ್ಬಿದಳ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಬೀಜದ ಹೋಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ತೀರ್ವ ವಸೂಲಿ ವೇಳ್ಯ ಸಮೀಪಿಸಿ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ಕಡಿಗೆ ಜನರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಗಿದೆ. ತಾಲೂಕಾ ದೇವಲ ಕಮಿಟಿ ಸಭೆಯು ಯಾವಾಗ ಕೂಡುತ್ತೆಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲ. ಇತ್ತಿತ್ತ ಆ ಕಮಿಟಿಯು ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಕಮಿಟಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ, ಇದ್ದರೆ ಅದು ಯಾಕೆ ಕೂಡುವದಿಲ್ಲ? ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಜೀರ್ಣವಾಗಿ ಅವಸ್ಥಾತವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಸಹ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾವೆ. ಊರ ಜನರಾದರೂ ಈ ಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮು॥ ವ್ಹಾ॥ ಪ್ರ॥ ಕೃಷ್ಣರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆರವರು ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ಮಿರಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ಔಷಧ ಕೊಂಡು ಸುಧಾರಣ ಗುಣವಡೆದು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪುನಃ ಮಿರಜಿಗೆ ಹೋಗಿರುವರು. ಪೋಲೀಸ ಸಾಹೇಬರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರು.

ಇದನ್ನಷ್ಟು ವಿಚಾರಿಸಿರಿ.

ರಾ॥ ರಾ॥ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ.—

ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಈಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಜಂಗಲೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡಿಸುವ ಜಂಗಲೀ ಕೃತ್ಯಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜಾಹೀರಾಗುವವು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಬಡ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ— ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳಲಿ— ನನಗೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಜಂಗಲೀ ಖಾತೆಯ ಕಾಯಿದೆಗಳ ನಿರ್ಬಂಧನೆಯು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸನದೀರ ಶತಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಮುರಿಯಲೇ ಬೇಕು ಎಂಬ ವ್ರತವನ್ನು ತಾಳಿ, ಇಬ್ಬ ರಾವಸಾಹೇಬರು, ಇಬ್ಬ ವಕೀಲರು, ಮೂವ ಜಮೀನದಾರರು, ತಮ್ಮದೊಂದು ಪಂಗಡ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ತಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ 'ವಿಜ್ಞಾಪನೆ' ಮಾಡಿರುವರು. ಈ ಏಳು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಚಳವಳಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸ್ವೀ ಯೋಗ್ಯರು; ಉದ್ದೇಶವು ಪವಿತ್ರವು ಎಂಬದು ಸಹ ನಿರ್ವಿವಾದ ಮಾತು; ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುವದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಇದೆಲ್ಲ ನಿಜ.

ಆದರೆ ಜಂಗಲೀ ಜುಲುಮು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಲು ಕೈಕೊಂಡ ಮಾರ್ಗವು ಮಾತ್ರ ತೀರ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ್ದು; ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವು ಸಹ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು— ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಸಂಘಗಳಿರುವವು. ಈ ವಿಜ್ಞಾಪನಾ ಪತ್ರಕಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಇಬ್ಬ ರಾವಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಾ ಸಂಘಗಳ ಮುಖ್ಯ ಚಾಲಕರಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದು, ಈ ಏಳು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಯಂ ನಿಯುಕ್ತ ಧುರೀಣರಂತೆ, ತಮ್ಮದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುವ ಕಾರಣವೇನು! ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಜುಲುಮು ಬೇಸಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸಮ್ಮತವಿರುತ್ತದೆಂದು ಈ ಗೃಹಸ್ಥರು ತಿಳಿದರೇನು ನನಗಂತೂ ಈ ಚಳವಳಿಯ ಯೋಜನೆಯು ಆ ಸಂಘಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಹೊರಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಡಿಸಿರುತ್ತದೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ, ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ಚಲವಲ ನಡಿಸುವವರಿಗೆ ಸಹ ಬೇಸಾಯ ಸಂಘಗಳು ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವನ್ನಿತ್ತ ಸಂಗತಿಯು ನನಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು. ರಾ॥ ಸಾ॥ ಮಾಸೂರಕರ ಕಾರವಾರದ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇ ನೋಡಿರಿ. ಕುಮಟಾ ಬೇಸಾಯ ಸಂಘವು ಅರ್ಜಿಯ ಮುದ್ರಣದ ಖರ್ಚ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ರಾ॥ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬರ ಹೋಗುವ ಖರ್ಚ ಸಹ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆಲ್ಲ ವಿದಿತವಾದದ್ದೇ. ಹೀಗಿದ್ದು, ಲೋಕಶಾಹೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಸ್ವಯಂ ನಿಯೋಜಿತ ಕೂಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವದೇಕೆ? ಈಗಿನಂಥ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಯುಗದ ಹಳೇ ಯುಗದ ಧುರೀಣಶಾಹಿಯು ಅಳಿದು ಹೋಗ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವದೇನು?

ಈ ಲೋಕಾಭಿಮುಖೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹತ್ತರ ಸಹಕರಿತ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದೇ ಕೆಲಸವು ಅಲ್ಪ ಮುದತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಗೂಡುವದು. ಬೇಸಾಯ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿಯ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಉಪದ್ರವಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಕೂಡಿಸಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ 'ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಂಘಕ್ಕೆ' ಕಳಿಸಿದರೆ, ಆ ಸಂಘದ ಚಾಲಕರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅರ್ಜದ್ವಾರಾ ನಿವೇದಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಸರ ನಾರಾಯಣರಾವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಜನದಾರ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಜಂಗಲೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೊಕ್ಕು ಮುರಿಯಲು ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸನದಶೀರ ಉಪಾಯ ಯೋಜಿಸುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ

(ಪ್ರಾನಿಯು ಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ.)

ಈವರ್ಷದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನವು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಮಳೆಯಮೂಲಕ ತಾ. ೨೭ ಶನಿವಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಮುಂ
ುಗಳು— ಬೇ| ಜಿನ್ನಾ, ಗಾಂಧಿ, ಪಂಡಿತ ಮಾಲ್ಯವೀಯ, ಮಿಸೆಸ ಬಿಝೆಂಟ, ಟಿಳಕ, ಶಾಸ್ತ್ರಿ,
ರ ಇವರಾವು ಮುಂತಾದವರು ಬುಧವಾರದಿಂದ ಶುಕ್ರವಾರತನಕ ಬಂದುಮುಟ್ಟಿ ಬಹುವಿಜೃಂಭಣೆ
ದ ಸನ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಶುಕ್ರವಾರ ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ಮಂಡಪವೆಲ್ಲ ಕೆಸರೇಕೆಸರಾಗಿದ್ದ
ಲಕ ಸಭೆಕೂಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಚಿಂತೆಯು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಶನಿವಾರ
ು ಘಂಟೆಗೆ ಮಂಡಪವು ಜನತೆಗೆ ಖುಲ್ಲಾ ಆಯಿತು. ಭರಭರನೆ ಮಂಡಪವೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ,
ಕರೂ ಕೂಡಿ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಸ್ಥಲ ದೊರೆಯುವದೇ ಪ್ರಯಾಸ
ಯಿತು. ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಂಜಾಬದ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳು ಲಾಹೋರದಿಂದ ಅದೇ
ನಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಲೋಕಸಮೂಹದಿಂದ ರೇಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಶನದಲ್ಲೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದ
ಲೂ ಹೂ-ಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಆಲಿಂಗನಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿ ಬಹುಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.
ಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ೬ ಸಾವಿರ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ೩೬ ಸಾವಿರ, ನಂತರ ಬಂದವರು ೨ ಸಾವಿರ ಹೀಗೆ
ಾವಿರ ಜನಸಮೂಹವು ನೆರೆದಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಳಹೋಗಲು ಪ್ರಯಾಸವಾಯಿತು. ಹ್ಯಾಗಾ
ಉಚ್ಚಸ್ಥಲವನ್ನೇರಿದರು. ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದರವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿ
ನ್ನ ಸ್ವಾಗತೀಕರಿಸಿ ಹಿಂದೀಭಾಷೆಯಿಂದ ಪಂಜಾಬಿ ಮತ್ತು ದಿಲ್ಲಿಯ ಅನಾಹುತಗಳ, ಹಿಂದು-
ಲ್ಮಾನರ ಸಂಯೋಗ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೇತನೆ, ಸಂಬಂಧ ಹೇಳಿ ಸರಕಾರವು ಉದಾರತನದಿಂದ
ಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸಿ, ರೀತಿಯಂತೆ ಇನ್ನೂ ಪಡಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಚಲವಲ ಮಾಡಿರೆಂದು
ರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡಗಳು ಒಂದಾಗಬೇಕಾಗಿ ಸಹ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಹಸನ
ಮರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವನ್ನು ಏರಬೇಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಯು ಶ್ರೀ. ಕಸ್ತೂರಿರಂಗ
ಂಗಾರ, ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಮುಂತಾದವರ ಅನುಮೋದನೆಯಿಂದ
ಪಟ್ಟು, ಸಮೂಹದ ಜಯಜಯಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದಾರೂಢರಾದರು. ರಾಜಸಂದೇಶವ
ಮೊದಲಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ೪-೩೦ ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ೭-೧೦ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಿದರು.
ಭಾಷಣವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಬಾರದ್ದರಿಂದ ಮಂಡಪದ ಹೊರಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು
ಪಂಜಾಬದ ಮುಖಂಡರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣದ ತಪಶೀಲು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವೆವು.)

ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು.(Demonstrations.)

ಸನ್ ೧೯೧೯-೨೦ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶೇತಕೀ ಖಾತೆಯಿಂದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸ
ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ವಿವರವು:—

.	ಗ್ರಾಮ.	ತಾಲೂಕ	ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ತಪಶೀಲು.	ತಾರೀಖು
	ಬೆಳಂಬಾರ	ಅಂಕೋಲಾ	ಚಟನೂಗಾಗಾಣ, ಸುಧಾರಿಸಿದ ಪುಣೆಯ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪುಣೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು.	೧೯೨೦ನೇ ಜನವರಿಯ ೧ನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ
	ಹಿರೇಗುತ್ತಿ	ಕುಮಟಾ	ಸದರ ಸದರ ಸದರ	,, ೩ನೇ ,,
	ಅಳ್ಳಂಕಿ	ಹೊನ್ನಾವರ	ಪುಣೆಯ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು.	,, ೪ನೇ ,,
	ಮಂಕಿ	,,	ಸದರ, ಚಟನೂಗಾಗಾಣ; ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಮೀನ ಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಯೋಗ.	ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧ನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ
	ಬೈಲೂರ	ಭಟ್ಕಳ	ಪುಣೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು. ಉಳ್ಳೇಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯೋಗವು.	,, ೨ನೇ ,,
	ಕಿಲ್ಲಾರ	ಶಿದ್ದಾಪೂರ	ಜೋಡು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪುಣೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವದು. ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕಂಟಿಗಳಿಂದ ಹಸಿಡಿ ತೋರಿಸುವದು.	,, ೪ನೇ ,,
	ಬಾಡ	ಕಾರವಾರ	ಉಳ್ಳೇಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯೋಗ.	ಮಾರ್ಚ ೧ನೇ
	ಶಿರ್ಸಿ	ಶಿರ್ಸಿ	ಸಾಹುಲ ರೆಂಚಿ, ಡಿಸ್ಕಹೆರೋ, ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ತೋರಿಸುವದು.	೨ನೇ ,, ಮತ್ತು ೩ನೇ ,,

ಈ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಓವ್ಹರಸಿಯರ ಕುಮಟಾ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ
ರು, ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು. *Sd/-* ವ್ಹಿ. ಜಿ. ಗೋಖಲೆ.
ಡೇ. ಡಾ. ಒಫ್. ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ಕೊ. ಡಿ. ರತ್ನಾಗಿರಿ.

ದ ಕ್ರಮೇಣ ಇಳಿಯುತ್ತ ಹೋಗುವದರ
ಏರುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ! ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ
ಗಂಡಸರ ನಾಲಿಗೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾ
ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ತೆಯ ನಾಲಿ
ರಸುಘಾತಕಿಯು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ
ಯೆಂಬ ನವಯುವತಿಯಾದ ಬಂಗಾಲೀ ವಧು
ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವಳು! ಅತ್ತೆಯ ಅಸ
ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ
ಯು ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸತ್ತಳೆಂಬ ಹೃದಯ
ಇದೆ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕೇಳಿರ
ಾಕಿನೀ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಆ ಅತ್ತೆಯು
ೀದಕವಾದ ವಾಕ್ ಪ್ರಹಾರಗಳಿಂದ ಕೋಮ
ಲೀಲಾಬಾಲೆಯ ಕರುಳುಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ
ತ್ತಿರಲು, ಆ ಸೊಸೆಯು ಅಗ್ನಿದೇವತೆಯ ಮರೆ
. "ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಅಂಥದು, ನಿನ್ನ ಬೊಗಸೆ
ನಿನ್ನಪ್ಪನಂಥವನು, ನಿನ್ನವ್ವ ಎಂಥವಳು. ನಿನ್ನ
ಸುಟ್ಟಿತು, ನಿನ್ನ ಕುಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಕೀ ಹತ್ತಿತು,"
ಹು ವಿಧವಾದ ಬೈಗಳಿಂದ ಅತ್ತೆ ರಕ್ಕಸಿಯು
ಮೂ ಬೊಗಳುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಒಳ್ಳೆ
ಮಾನಗೇಡಿಗಳಾದ ಆ ಅತ್ತ್ಯಂದಿರು ಸೊಸೆಂದಿ
ಸ್ವ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕನ್ನಿಕೆಯರಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸ
ಇಂಥ ಅನರ್ಥಗಳು ಎಂದೂ ಸಂಭವಿಸುತಿ
ದರೆ ಆ ಪಾಪಿಣಿಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ಆ ಒತ
ರ ಸುಖದ ವಿಷಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕನಸಾ
ಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿಯರು. ಇಂಥ ದುಷ್ಟೆಯರಾದ
ು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೆದರಿ ಕೆದರಿ
ಕ್ತ, ಆ ಮಂದಭಾಗಿನಿಗಳಾದ ಸೊಸೆಂದಿರ ಜೀ
ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಅರಿದು, ಅವರನ್ನು ತರತರದ ಭ
ಹಾದ ಆತ್ಮಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು
! ಜ್ಞಾನ ಸಮುದಾಯ ಆ ಅತ್ತೆಂದಿರ ನಾಲಿಗೆಗ
ಳಿ ಹಾಕುವವರಿಲ್ಲದ್ದರ ಫಲವಿದು. ದುಃಖ.
ಮಗನು ತನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೆ ಇಂಥ ಅನುಚಿತ
ಕ್ಪ್ರಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರನಾಗುವದು ಒತ್ತ
, ಆ ಹಿಡಿಂಬಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ,
ಅವಳೊಡನೆ "ಸೋ" ಹಿಡಿದು ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ
ರ್ಧಾಂಗಿಯ ಜೀವವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಮಾತೃಭಕ್ತನೆ
ನಿಸುತ್ತಾನಲ್ಲವೇ? ಆ ದುರಾತ್ಮಳಾದ ಅತ್ತೆಗೆ ಇಂ
ತೃಭಕ್ತನಾದ ಪುತ್ರನ ಬೆಂಬಲದ ಪರಿಣಾಮವು
ಗಾಳಿ ಕೂಡಿದಂತೆಯೇ ಆಗುವದು. ಇಂಥ ಅನ
ಸಂಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಮಾನಶೀಲರಾದ ಮಾತೃಭಕ್ತ
ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿತಂತೂ ತೀರಿತು. ಮೇಲಿಂದ
ಮು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೇ ಸುರುವಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.
ರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಹತಭಾಗಿನಿಗಳಾದ ಸೊಸೆಂದಿರಿಗೆ
ಜಗತ್ತೇ ಉದಾಸೀನವೆನಿಸುವದರಿಂದ, ಅವರು
ಎದ ದುರ್ಮರಣಗಳಿಂದ ಇಹಲೋಕದ ದುಃಖ
ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಬೇ
ದೆ. ಇಂಥ ಅನರ್ಥಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆ
ದೇ ಪದೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವದಲ್ಲವೇ? ಅತ್ತೆ
ಕಿಟಿಯನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡಿರುವದೇ ಸೊಸೆಯ
ರೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ತಿಳಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
ದಲೇ ಅವಿಚಾರಿಗಳಾದ ಆ ಅತ್ತೆಂದಿರು, "ಕೊಳ್ಳಿ
ತ್ರಿ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು," ಎಂಬಂತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ
ನಾಶವನ್ನೇ ಕೈಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಿರ
ಕ್ಷರಿಗಳಾದ ಎಷ್ಟೋ ಅತ್ತೆಂದಿರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೊಸೆಂ
ಡಿದಾಗ ಕೈಯೊಳಗೆ ಹಿಡಿದಂಥ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು
ವನೇ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಡ
ರು ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ಮು
ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾ
ನು ಇಂಥ ದುಷ್ಟೆಯರಾದ ಅತ್ತೆಂದಿರ ನಿಷ್ಠು
ಕಾಟಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ

(ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.)

ಉಪದೇಶವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಶ್ಲಾಘನೆಗಳಿಗೆ [illegible] ರೆಂಬುದು ಬಹು ಜನ ಪಕರ [illegible] ಪ್ರವ [illegible] ನ್ಯೂರಕ್ಕೆ [illegible] ಸಿದ್ಧರು ಈ ಪರಿಷದು [illegible] ತನ್ನಲು ಆತ್ಮ ಇಲ್ಲಿ [illegible] (Scout) [illegible] ನಸೆ [illegible] ಅವ [illegible] ಸ್ವಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ [illegible] ಪಿತನ್ನ [illegible] ರಸೆ [illegible] ಮುಸಲ್ಮಾನರ [illegible] ಪೂರ್ವಕ [illegible]

ಜಿಲ್ಲಾವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible] ಯ ತಮಾರಿ ನಡೆದವೆ [illegible] ಗಳ [illegible] ಕೆಲವು ಭತ್ತ ಬಂದರೆ ದರ [illegible] ಗಳ ಧಾರಣೆ [illegible]

ಒರುವ [illegible] ಸೇ ಹಾರಿ [illegible] ಮನೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಪುಂಡ್ಲಿಕ ಪೈ [illegible] ಅವರೊಂದಿಗೆ [illegible] ಪೋಲೀಸ್ ತಪಾಸದ ಕೆಲಸವಾ [illegible]

ಅಡಿಕೆ ದಲಾಲರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ [illegible] ಳನ್ನು ಅವರು ಅವುಗಳಿಗೆ [illegible] ಗಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟುವ [illegible] ಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ [illegible] ಗಳಾಗಿ [illegible] ಸರಿಯಾಗಿ ತೂಕವಾಡಿದರ ಮೇಲೆ, ಕೆಲವು ತೂಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೂ [illegible] ತೊಳೆಯಿಂದ [illegible] ತೂಕ ತನಕ [illegible] ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ [illegible] ದುರುಸ್ತ ಮಾಡಿದ್ದು [illegible] ನಂದನೀಯ [illegible]

ನಾತಾಳೆಯ ರಜೆಯ ಮೂಲ [illegible] ಕೋರ್ಟ [illegible] ನೇ [illegible]

ಕೆನರಾ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯು [illegible] ಯು [illegible] ಸಗೆ ಕೂಡುವದು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಬಂದಿಯ ನಗಾರಿನ ಹೊಸ ಸ್ಕೂಲು [illegible] ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ [illegible] ನ ಪತ್ರ ವನ್ನ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವದು

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು [illegible] ಸೇಗೆ ಕೂಡಿ [illegible] ಸ್ಕೂಲಿನ [illegible] ಮಾಡುವದು

ಗಿಬ್ಸ ಹೈಸ್ಕೂಲ ವಸತಿಗೃಹದ ಹತ್ತರ ಕೃಷ್ಣ [illegible] ([illegible]) [illegible] ಒಂಬತು [illegible] ಹುಡುಗರು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೊಂದ [illegible]

ಹೊನ್ನಾವರ— [illegible] ಗಿಲ್ಲ ಜ್ವರದ ಹಾವಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ [illegible] ಅಡಿಕೆ [illegible] ಕಾಲವೆ [illegible] ದರಿಂದಲೂ [illegible]

ಯುಷ್ಟು ೫೦ ೬ ರಗಲೀತು ಹೀಗೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ— ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯ ರಬಾದ ರಾ। ಸಾ। ಮೈಸೂರರಿಗೆ ನಾನೇನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ— ನಮ್ಮ ಬಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇರು ಬಡತನ ಬಂದರೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು ಆದ್ದರಿಂದ, [illegible]— ಶಿ ಸ್ಪೂರ— ಒಳಕೂರ— ಮೈಸೂರ— ಕಲ್ಯಾಣಪೂರ ಕರ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ [illegible]ಗಳಿರವರ ಸ್ವಯಂ ನಿಯುಕ್ತ ಕೂಟವೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಿಸಿ ಈಗ ಅನುಸರಿಸುವ ಧುರೀಣ ಶಾಹಿಯ [illegible] ದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಾರೇನು?

ತಾ ೨೯—೧೨—೧೯ ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,

ಲೋಕಮತ.

(೩ ನೇ ಪಾನಿನಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅನರ್ಥಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವವಲ್ಲವೇ? ಸಮಾಜವೇ ನೀನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೆಂದಿರು ಆತ್ಮಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬೀಳಬೇಕಾದೀತು? ಇರಲಿ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ, ಇಂಥ ಘೋರ ಮಾದ ಪ್ರಕೃಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ (೧) ಈ ತರದ ಆತ್ಮಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ವ ಅಪ್ಪ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯ ದ ಅಪರಾಧಿ ಗುರಿಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಆಮರಣ [illegible] ತರದ ಶಿಕ್ಷೆಯು (Transportation for [illegible]) ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು (೨) ಗಂಡನು ಅವಳಿಗೆ ರಾ ಕನಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಪಾಲಕ (guardian) ಎನಿಸುವದರಿಂದ, ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಮೌನದಿಂದಿರ ಸಲುವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಕಠಿಣವಾದ ಕೈದು ಮತ್ತೂ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲ್ಪಡುವದಲ್ಲದೆ, ಪುನಃ ಅವನಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗದಂತ ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಬೇಕು (೩) ಅದಲ್ಲದೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅನರ್ಥಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಾವದಿಂದಲೇ ಬಹುಶಃ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳು ಕಾಯದೇ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ, ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಬಡ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ದುಷ್ಟೈಯರಾದ [illegible] ಅಸಹ್ಯವಾದ ಕಾಟವು ತಪ್ಪುವದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಅಗ್ನಿ, ಜಲ, ವಿಷ, ಹಗ್ಗ ಕತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಹಾಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಇಂಥ ಭಯಂಕರವಾದ ದುರ್ಮರಣಗಳು ಸಂಭವಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬುವದರಲ್ಲಿ [illegible] ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ
(ಗುಣಮುಗರಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು)
ಧಾತು ಪೌಷ್ಟಿಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ, ಇಂದ್ರಿಯ
ಸ್ತಂಭಕನಾದ
ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನದಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಾಂಶವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ, ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಕಿ)ಗುಪ್ತ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲತರದ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಕಟಿಶೂಲ ವಾತರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಅತಿಶೀಘ್ರ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಟ. ಖ. ಬೇರೆ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

ವಿಳಾಸ— **ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಸಿ ಕಂಪನಿ,**
ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	14-8
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ..	22—2
ಹುರುಳಿ ,, ,,	14½—1
ಕಡಳೆ ,,	17—19
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	23—27
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ ,, ...	8—9
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,, ...	9¾—1
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,, ...	5—7
ಹೆಸರು ಮಾನಗಿ ,, ...	12—1
ಹಳೇಕ್ಷ. ,, ,,	11—1
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ,, ...	130—1
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,, ...	35—4
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ,, ...	12
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,, ..	12—14
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,, ..	4
ಜಿರುಣೆ ಎಣ್ಣೆ ಸಾಂಗರ ದ ೧ಕ್ಕೆ	4
,, ಸೂರ್ಯ ,,	4
,, ಹಂಪ ,, ...	3
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ .	70—8
,, ಚಿಕಣಿ ,, ...	100—1
,, ಗೋಟು. ,,	55—65
ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ .	220
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ..	48—5
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ,, .	110—12
ಶಿರ್ಶಿ ,, ..	110—12
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ,, .	105—12
ಅಚವೆ ,,	90—1
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ ,, .	65—7

WAGLE NADKARNI & C
CHEMISTS, DRUGGIST
& GENERAL
MERCHANT
SANDHURST ROA
Bombay

ಮುತ್ತಿನ ಚಂದ್ರ.

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪು, ಕಣ್ಣು ನೋಯುವ, ಕಣ್ಣು ಅಲ್ಲಿಗಾ ಕಲೆಗಳಿಗಿಂದ, ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವ, ವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕತ್ತರುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦, ಕಿವಿ ಕೆಳತ, ಕಿವಿಯ ರಕ್ತ, ಕೀವು, ಸುರಿಯುವ ವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧ. ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦ ಗಜಕರ್ಣದ ಔಷಧೀ ಮುಲಾಮು. ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦ ಎಲ್ಲಾ ನೋವಿಗೆ ವಾತಹಾರಿ ತೈಲ. ೧೦ ೬-೦ ಉಂಚಿ ಅಂಬಾರು ಊದಬತ್ತಿ ೩೦. ೧ಕ್ಕೆ ೧ ಸುಗಂಧ ಮಸ್ತಕ ರಾಜ ತೈಲ. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮ ರಂಗಿ, ಗುಲಾಬಿ ಹೀನಾ, ಚಂಪಾ ಅತ್ತರಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦. ಜಂತಿನ ಪೌಡರು ಡಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೬

ಜಿ ಎಸ್ ಕರೇಕರ. ಶ್ರೀ ಪಾಂಡು
ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ ಕುಮಟಾ. ಉ. ಕಾನಡಾ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕ ಮಹಾಶಯರ ಬಳಿಗೆ

ಅಯ್ಯಾ ತಮ್ಮ ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಾಣುವ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ —

ಇಲ್ಲಿ ನಡದ 'ಶಾಂತ್ಯುತ್ಸವ'ದ ಕಡೆದಿವಸ (ತಾ 16-12-19) ಇಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರ, ಶಾಲಾ ಹುಡುಗರ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಭಾಸೇರಿತ್ತು. ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೆಲವು ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರು ಈ ಸಭೆಯ ರಚನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಅಡಳಿತೆದಾರರು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸೇರುವಿಕೆಯು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ್ಯಾರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತ ಇದ್ದಾಗ ನಾ[illegible]ಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವರೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥರು ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷಕನತ್ವ ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವ ಸಂಭವ ಕೋರದ ಮೂಲಕ ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಕುದಕುದಿಗೊಂಡರಂತೆ' ಇರಲಿ ಇದರ ನಿಜತ್ವವು ಆ ನಾಗರಿಕ ಮಹಾಶಯರಿಗಲ್ಲದೇ ಬೇರೆಯ ನಮಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತಾನೆ ತಿಳಿಯುವದು? ಸಭಾ ಕೂಡಿದ ನಂತರ ಆ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವು ಇಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿರುವ ಕರ್ಕಿ ಮಂಜುನಾಥಭಟ್ಟರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉಪೋದ್ಘಾತ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೊಂದರಂತೆ ಆನಂದದಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದನ ಘೋಷಣವತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಮುನಸಿಫ ಮತ್ತು ಮಾಮ್ಲೇದಾರ ಇವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಾಕಿತ್ತು ಮುನಸಿಫರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 'ಈ ಶಾಂತಿ ಸಮಾರಂಭ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಮತಗಳು ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದ ದೂರುಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತೆ'ಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಮಾಡಿ ಆ ಸಮಾರಂಭದ ಕಮಿಟಿಯ ವ ಅದರ ಪೋಟ ಕಮಿಟಿಗಳ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬಗೆ ಬರೇ ರೊಟ್ಟಿ, ಒಬ್ಬಗೆ ಬರೇ ಕಡಬು ಬಡಿಸಿದಂತೆ, ಕಮಿಟಿಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದರು ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಚಾಣಾಕ್ಷತನವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವದು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯಾರು ಮನ್ನಿಸುವರು? ಮಾಮ್ಲೇದಾರರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯತೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರವರು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವದೇ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇ' ನಂತರ ಕೆಲವು ಕೆಲಸ ನಡೆದನಂತರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾರಂಭದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭಾಷಣಮಾಡಿದ ಸರ್ಗಲಿ ಹಸ್ಕರ ಭಾಷಣದೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಸಂಗತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದ ಭಾಷಣಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುನಸಿಫರಿಗೆ ಸರಿತೋರದೇ ಅವರು ಎದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ವಿ॥ ಅಡಳಿತೆದಾರ ರಾ॥ ವಿ॥ ಫಲಿಫೋನ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ವಾಗ್ಬಾಣದಿಂದ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಸ್ಥಳವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗತೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ 'ವಕೀಲರೆಲ್ಲಾ ಈ ಶಾಂತಿ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಹೀಗಿದ್ದ ಕರ್ಕಿ ವಕೀಲರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ವಹಿಸಿದ್ದು ತನಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂತಾ' ಶಾದ್ಸ್ನೀಪಿಸಿದರು ಇದು ಬಹು ಜನರಿಗೆ ಅಸಮ್ಮತವಾಗಿ ತೋರಿತೆಂತಾ ತಿಳಿದು ಬಂತು ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ಮುನಸಿಫರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಭಾನೇಮದಂತೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲೆಂತಾ ಹೇಳಿದರು, ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತಮ್ಮ ಇಂಗಿತವನ್ನೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇವರನ್ನು 'ಗೈರ ವರ್ತಣೂಕ'ರೆಂದು ಠರಾಯಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಸಭಾವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರು ವಕೀಲರನ್ನೂ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಈ ರೀತಿ ಹಲ್ಲಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂತೋ ತಿಳಿಯದು ವಕೀಲರೆಲ್ಲಾ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಶಾಂತಿ ಸಮಾರಂಭ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಕೀ ಕರ್ಕಿಯವರಾಗಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಥಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ವಕೀಲರಿಗೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಉಡುಗೆರೆಯನ್ನು ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸ ಬರೋ ಇಲ್ಲವೆ ಮರತ್ತು ವಹಿಸುವರೋ ನೋಡಬೇಕು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುನಸಿಫ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಹಾಕುವದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಹೊನ್ನಾವರ ಮುನಸಿಫರು ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದನಾದಂತೆ ಆಯಿತು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬರಬಹುದಾದ ಇಂತಾ ತಿಳಕೊಂಡ ಅಪವಾದವನ್ನು ನೀಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಲಿನ ಮಾಮ್ಲೇದಾರ ವಿ॥ ದಿವೇಕರರ ಹೆಸರು ತಗೊಂಡು ನಡಿಸಿದ ಒದ್ದಾಟವು ಯಾರೂ ಕೇಳದಂತೆ ಹೋಯಿತು ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾ ಇರಲಿ

ಹೊನ್ನಾವರ
ತಾ ೧೭-೧೨-೧೯ } ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ,

"ಕೊಡ್ಲಿಯುಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು"

(ಲೇಖಕ — ಸತ್ಯವಾನ ಸಿರ್ಸಿ)

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥ ಕ್ರೂರವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ಭಯಂಕರವಾದ ರೋಗಗಳೂ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಆಯುಧಗಳೂ, ವಿಷಯುಕ್ತವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ತರತರದ ಸಾಧನಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ, "ಕೊಡ್ಲಿಯಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು" ಎಂಬಂತೆ ಜನರ ನಾಲಿಗೆಯೇ ಅತಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಯಾಕಂದರೆ ರೋಗಾದಿಗಳ ನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಆದರೆ ನಾಲಿಗೆಗೆ ನಿರುಪಾಯವೇ ಉಪಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ! ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾದ ಬಿಲ್ಲುಗಾರರ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊರಟು, ಮಾನವನ ಶರೀರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಂಬುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದು ವೇದನೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಅಶಿಕ್ಷಿತರ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಹೊರಟು, ಪರರ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನ್ನು ಭೇದಿಸಿದಂಥ ಕಠೋರವಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವು! ಅವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದು ಎದೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ, ಕೊರೆಯುತ್ತಿರುವವು ಇದಲ್ಲದೆ ನಾಲಿಗೆಯ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯು ಆಯುಧಗಳ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಂತೆ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಇಳಿಯುತ್ತ ಹೋಗುವದರ ಬದಲಾಗಿ ಏರುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ! ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ ನಾಲಿಗೆಯೇ ಗಂಡಸರ ನಾಲಿಗೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ತೆಯ ನಾಲಿಗೆಯು ಪರಮಘಾತಕಿಯು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಲೀಲಾವತಿಯೆಂಬ ನವವಧುವತಿಯಾದ ಬಂಗಾಲೀ ವಧುವು ಇಂಥ ನಾಲಗೆಗೆ ಬಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವಳು! ಅತ್ತೆಯ ಅಸಹ್ಯವಾದ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಆ ಅಬಲೆಯು ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸತ್ತಳೆಂಬ ಹೃದಯವಿದಾರಕವಾದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕೇಳಿರಬಹುದು ಡಾಕಿನೀ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಆ ಅತ್ತೆಯ ಮರ್ಮಭೇದಕವಾದ ವಾಕ್ ಪ್ರಹಾರಗಳಿಂದ ಕೋಮಲೆಯಾದ ಲೀಲಾಬಾಲೆಯ ಕರಳುಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಆ ಸೊಸೆಯು ಅಗ್ನಿದೇವತೆಯ ಮರೆಹೊಕ್ಕಳು "ನಿನ್ನ ಕುಲವು ಅಂಥದು, ನಿನ್ನ ಬೋಗಸೆ ಇಂಥದು ನಿನ್ನಪ್ಪನಂಥವನು, ನಿನ್ನವ್ವ ಎಂಥವಳು ನಿನ್ನ ಗೋತ್ರ ಸುಟ್ಟಿತು, ನಿನ್ನ ಕುಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಕೀ ಹತ್ತಿತು' ಹೀಗೆ ಬಹು ವಿಧವಾದ ಬೈಗಳಿಂದ ಅತ್ತೆ ರಕ್ಕಸಿಯರು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬೊಗಳುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಬಲ್ಲರಷ್ಟೇ? ಮಾನಗೇಡಿಗಳಾದ ಆ ಅತ್ತೆಯಂದಿರು ಸೊಸೆಂದಿರನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕನ್ನಿಕೆಯರಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಂಥ ಅನರ್ಥಗಳು ಎಂದೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಆ ದುಷ್ಟೆಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ಆ ಬಡ ಸೊಸೆಂದಿರ ಸುಖದ ವಿಷಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕನಸುಮನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿಯರು ಇಂಥ ದುಷ್ಟೆಯರಾದ ಅತ್ತೆಂದಿರು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೆದರಿ ಕೆದರಿ ತೆಗೆಯುತ್ತ, ಆ ಮಂದಭಾಗಿನಿಗಳಾದ ಸೊಸೆಂದಿರ ಜೀವವನ್ನು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಅರಿದು, ಅವರನ್ನು ತರತರದ ಭಯಂಕರವಾದ ಆತ್ಮಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರಲ್ಲವೇ! ಜ್ಞಾನ ಸಮುದ್ರದ ಆ ಅತ್ತೆಂದಿರ ನಾಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೀಳಿ ಹಾಕುವವರಿಲ್ಲದ್ದರ ಫಲವಿದು ಹುಟ್ಟಿಸಿದಂಥ ಮಗನು ತನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೆ ಇಂಥ ಅನುಚಿತವಾದ ವಾಕ್‌ಪ್ರಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರನಾಗುವದು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ ಆ ಹಿಡಂಬಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ತಾನೂ ಅವಳೊಡನೆ 'ಸೋ' ಹಿಡಿದು ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ತನ್ನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯ ಜೀವವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಮಾತೃಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಲ್ಲವೇ? ಆ ದುರಾತ್ಮಳಾದ ಅತ್ತೆಗೆ ಇಂಥ ಮಾತೃಭಕ್ತನಾದ ಪುತ್ರನ ಬೆಂಬಲದ ಸಹಾಯವು ಬೆಂಕಿಗೆ ಗಾಳಿ ಕೂಡಿದಂತೆಯೇ ಆಗುವದು ಇಂಥ ಅನಲಾನಿಲ ಸಂಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂಶಳಾದ ಮಾತೃಭಕ್ತ ಪುತ್ರಿಯ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದಳಂತೂ ತೀರಿತು. ಮೇಲಿಂದ ಬೆಮನೆಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೇ ಸುರುವಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ

ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಹತಭಾಗಿನಿಗಳಾದ ಸೊಸೆಂದಿರಿಗೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಉದಾಸೀನವೆನಿಸುವದರಿಂದ, ಅವರು ವಿವಿಧವಾದ ದುರ್ಮರಣಗಳಿಂದ ಇಹಲೋಕದ ದುಃಖಕರವಾದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥ ಅನರ್ಥಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವದಲ್ಲವೇ? ಅತ್ತೆಯ ಕಿಟಿಕಿಟಿಯನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡಿರುವದೇ ಸೊಸೆಯ ಧರ್ಮವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವಿಚಾರಿಗಳಾದ ಆ ಅತ್ತೆಂದಿರು, "ಕೊಡ್ಲಿಯಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆಮೃತ್ಯು," ಎಂಬಂತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗದ ನಾಶವನ್ನೇ ಕೈಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಇದಲ್ಲದೆ ನಿರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಷಿಗಳಾದ ಎಷ್ಟೋ ಅತ್ತೆಂದಿರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೊಸೆಂದಿರು ಕೂಡಿದಾಗ ಕೈಯೊಳಗೆ ಹಿಡಿದಂಥ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡುವದೇ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಡಬಾಲೆಯರು ತಮ್ಮ ವಾಚನಾಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವೇ, ನೀನು ಇಂಥ ದುಷ್ಟೆಯರಾದ ಅತ್ತೆಂದಿರ ನಿಷ್ಠುರವಾದ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ

(ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

ಎಸ ಕೋಥ' * ೬೦ * ಹೊಸ ಕೊಡ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತ

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿ ವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವು [illegible] ತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯು ರಸದ [illegible] ಪ್ರಮಾಣ [illegible] ದೇಶೀ [illegible] ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ [illegible]

ಒಹಳೆ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಉದಲು ಅಥವಾ [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯ [illegible] ದ ಮನೆವಾಡಿದ್ದ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣ [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದ [illegible] ನಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ [illegible] ಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾ[illegible]ವನೆ [illegible] ಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ [illegible] ಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ [illegible] ದೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನ [illegible] ರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗು [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗ [illegible] ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭದಾರಣೆ [illegible] ರು ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು [illegible] ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ [illegible] ದಲೂ ಗುಣ ಬರುವದು [illegible] ದರೂ ಅನುಭವ [illegible]

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು [illegible] ೧ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ [illegible] ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು [illegible]

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕ [illegible] ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible] ತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆ [illegible] ಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ [illegible]

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

[illegible] ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 [illegible] 40 [illegible] 1 [illegible] 0

2 [illegible] ಜ್ವರಗ [illegible] 0

3 [illegible] 0 10 [illegible]

4 [illegible] 1 0

5 [illegible]

[illegible] 1 [illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible] 1 [illegible]

8 [illegible]

[illegible] 1 [illegible]

[illegible] 1 0 0

[illegible]

ವಿಳಾಸ —

ಎನ್ [illegible] ಗಣಪಯ್ಯಾ [illegible] ಸನ್ಸ್

[illegible]

ಮಂಗಳೂರು [illegible]

* * *

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ [illegible] ೧ ೪ ೦

[illegible] (ಉತ್ತರ [illegible])

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

[illegible] ಸಮಯ [illegible] ನಡೆಯು [illegible]

ROSKOPF
PATENT
SWISS MADE

[illegible] ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible]

[illegible]ಗಿನ ಬೆಲೆ 7 8 0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾ 3- 12- 0 ಮಾತ್ರ

[illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

[illegible] ಆಗಿ [illegible] ಹೊಳ ನದು

ರೇಲ್ವೆ [illegible] ವಾಚು [illegible] ಓಪನ್ ಫೇಸ್ [illegible] ಕಿಮತಿಗಳಿವೆ

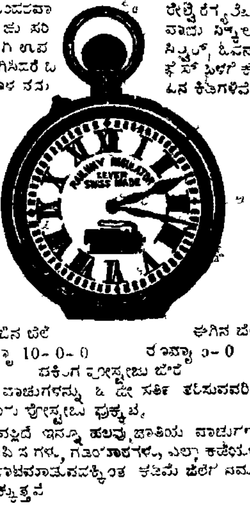

[illegible]ಗಿನ ಬೆಲೆ [illegible] 10- 0- 0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ ೨- 0 0

ಪಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

[illegible] ವಾಚುಗಳನ್ನು [illegible] ತರಿಸುವವರಿ[illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು [illegible]

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗ[illegible] [illegible], ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ [illegible] ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮ[illegible] ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADIN[illegible]
COMPANY,
Girgaum, *BOMBAY*

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

[illegible] सर्वांगा [illegible] मनुष्याम [illegible] जीवन प्राप्त [illegible] अनुपानाप्रमाण [illegible] जातात [illegible]

पत्ता— [illegible] हिरालाल [illegible]

[illegible] कुमठा [illegible]

Printed and Publi[illegible] [illegible]

Reg. No B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभ कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೨.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಕಾಶ್ಯವಿದ್ದ(೧೫ ಎಮ್ಸಗಳ್ಳ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0 ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೨-೦.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೮ ಮ್ಹಾಹೆ ಜನವರಿ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪ ಟ ಖ ಅಲಾಯದ

ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY,

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನಾ:— ಛಳಿಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ್ದು 20 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 1-8

ರೆವ್ಯುಮೋ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ 6

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಶ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6½	ಆ 12	ರೂ 1-4	ರೂ 2 4

ಡಿಸ್ಕೌಂಟು 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10% ರೂ 100 ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರೊಬ್ಬನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ತರಬೇತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಜೇಲ್‌ಗೇಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ:— ಬಹಳಮಾಡಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿಲಾಯಕು ಔಷಧ ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದದಬೇನೆ, ದುರ್ಗವ್ವನಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಾಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡದೇಳು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೨ ಆಣೆ ಹೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೋಂಡುವಿಸ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ – ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

"Always at Your Service'

We undertake to supply any article, You may require from Bombay at current market prices immediately on receipt of instructions.

SHIRUR AND CO,

General Commission Agents

C 26 PANNALAL TERRACES
GRANT ROAD BOMBAY

A DISTRICT CONGRESS COMMITTEE FOR KANARA

(BY A WAYFARER)

It is an undeniable fact that Platform Press and their kindred institutions play an important part in the development of a country and these things are even necessary for the safety of the State itself. A free Press is essential to the citizens as well as to the State in that it brings forth the grievances to the notice of the authorities and thus is a ventilator of scandals of all kinds. In a country like India, where political growth is very slow, thanks to the bureaucracy for keeping the masses in appaling illiteracy during the last 150 years, institutions above mentioned are of more value than anywhere else. Although the Indian Press is muzzled, it has stood forth disregarding all inconveniences & humiliations & tries to do service, both the Government and to the people. In India the Platform is represented by the great Indian National Congress and allied organisations which meet at convenient times and press the country's demands on the attention of the authorities who are expected to give a hearing to these appeals. It is notorious that the Congress although it was started by such stalwarts as Hume, Weddrburn Dadabhoy Bounerji, and a host of others, in its initial development was looked upon by the authorities with much misgiving. But as time wore on, and Government felt that this great organisation had a backing of all the educated classes who were the "cream" of the society they shook off some of their old prejudices and the Congress came to be recongnised as the one institution which put forth Indian demands in a perfectly constitutional manner. The Congress thus became very popular with the people and a casual observer will notice from the increasing enthusiasm shown by delegates at its each session that the Body is becoming stronger and stronger day by day. Even the peasants are taking interest in this national institution and it is a well known fact that over 1000 peasant delegates attended the Delhi Congress last year. Provincial and District organisations were started to educate the 'masses' who could not for one reason or other attend the Congress session in a Presidency town and thus these people began to discuss their local problems in district and taluka conferences every year. In our own presidency there are a number of District & Taluka Congress Committees who organise meetings to discuss questions immediately affecting them. They are doing splendid service by educating the people in their respective Districts and support the parent Body. In these days of democracy, such District Committees who are to give the message of the great Congress to the man in the street, it is the increased [illegible] to permeate the masses with the aims and objects of the Congress.

Kanara which is unfortunately still behind in all activities will do well to organise a local Committee which the other Districts have long established. I should like to appeal to the public spirited citizens of Kanara to rally round the banner of the great National Assembly which has striven to ventilate Indian grievances for the last 35 years and to send the message of this non official Parliament to the people of Kanara which has a great future before it. The Committee will organise annual conferences, create public opinion in favour of reforms in social and political matters, and generally educate public opinion for all time to come. With the Reform Act now on the Statute Book organisation and agitation should be the by-word of the people of Kanara

NOTICE.

The Preliminary Examination of Std VII of the Gibb High School Kumta, will commence from the 23rd inst as per programme notified on the school notice-board. Private students and Ex students, wishing to appear for the same are to submit their applications with Rs. 5 as Examination fees so as to reach the undersigned not later than the 20th inst

GIBB HIGH SCHOOL } **N.S. Kamat**
Kumta 7-1-20 } *Superintendent*

“ कारवार तालुका शेतकी परिषदेचें मुडगेरी येथील तिसरें अधिवेशन. ”

रा रा. कानडावृत्तकर्ते यास,— खालील वृत्तांत आपणाकडे प्रसिद्धिसाठीं पाठवीत आहे. त्यास आपण आपल्या पत्रात जागा द्याल असि आशा बाळगतों.

मुडगेरी हे कारवार शहराहून ५ मैलावर वसलेले एक खेडे आहे. इकडील जनवसति जवळ जवळ २००० भरते. भात हें मुख्य पीक असून, मूग, उडीद इत्यादि द्विदळ धान्ये व ऊंस, हीं, कांहीं प्रमाणावर पिकविलीं जातात या गावांत कोंकण मराठा व दैवज्ञ लोकांचा बराच भरणा आहे. गावांत पूर्ण प्राथमिक शाळा असून लवकरच एक “ इग्रजी शाळा ” व एक “ पतपेढी ” स्थापन करण्याचा इकडील प्रमुख मंडळींचा विचार आहे. आप-आपसातील भेदभाव विसरून हातीं घेतलेलें काम यशस्वी रीतीने पार पाडणारी बरीच तरुण मंडळी इकडे आहे, हे या गावास फार भूषणास्पद होय.

परवा इकडे भरलेली ही तिसरी परिषद होय. पहिली सदाशिवगडात व दुसरी गेल्या साली डिसेंबरात हळगेंत भरली होती. ही तिसरी परिषद कारवारचे सुप्रसिद्ध गृहस्थ व जमीनदार रा. मंजुनाथराव कायकिणी यांच्या अध्यक्षतेखालीं फार उत्तम रीतीने पार पडली परिषदेसाठीं कारवारहून मुद्दाम रा ब. बोरकर साहेब (डि॥ डे॥ कलेक्टर, कारवार डिव्हिजन्) रा वाघ साहेब (सबजज्ज, कारवार) रा हरिश्चंद्र साहेब (डे. सु. ऑफ, पोलीस) रा रा. उम्राणकर (हेड्-मास्तर, हायस्कूल, कारवार) रा. मंगेशराव तेलंग, रा डी बी नाडकर्णी, रा॥ आनंदराव कवाड. रा मंगेशराव कुलकर्णी (म्यानेजर हिंदुस्कूल, कारवार) रा. नारायणराव जोशि, रा श्रीनिवासपंत भुजले, हुबळीचे सुप्रसिद्ध वकील रा. विनायकराव वागळे, तसेंच सदाशिवगड, बाड, सुंकेरी, किन्नर, हळगा, माजाळी वगैरे आसपासच्या खेड्यातील बरीच प्रामुख्य मंडळी आलि असून, या सर्वांचि जेवणाचि व राहणेचि व्यवस्था परिषदेच्या व्यवस्थापक मंडळीकडून उत्तम तऱ्हेने ठेवण्यात आलि होती. परिषदेचे काम दिड दिवस चाललें होते परिषदेसाठीं मुद्दाम भव्य मंडप उभारण्यात आला असून, प्रेक्षक व प्रतिनिधींची मिळून संख्या जवळ जवळ ७०० होती.

कामास ता २७ १२ १९ रोजीं सकाळीं बरोबर ९ वाजता सुरवात होवुन ईशस्तवन व

स्वागतपर पदें मुलांनीं गाईल्यावार स्वागत कमेटीचे अध्यक्ष रा. अनंतराव नाडकर्णी यांचे भाषण रा. जनार्दन भट यांनी वाचून दाखविलें त्या. क. अध्यक्षांनी आपल्या भाषणांत "अशा परिषदांचि आवश्यकता, त्यां पासून होणारे फायदे, आमच्या मध्याच्या शेतीची हीन-दीन स्थिती, तिचीं कारणें व तीं दूर करण्याचे उपाय" इत्यादि विषयाचा खल केला होता. तद् नतर सभेचें अध्यक्षस्थान रा. मंजुनाथराव यानीं स्वीकारावे असि रा. नरहरी देसाई यानीं सुचना केली व तीस सदाशिवगडचे रा. गणपतराव नाडकर्णि यानीं समयास अनुरूप असे भाषण करुन पुष्टी दिल्यावर अध्यक्ष टाळ्यांच्या गजरांत स्थानापन्न झाले. अध्यक्षाचें भाषण त्यांच्या आज्ञेवरुन रा. गणपतराव नाडकर्णि यानीं [illegible] दाखविलें. अध्यक्षांनी आपल्या भाषणांत "शेतीच्या हल्लींच्या कंगाल स्थितीचें उत्कृष्ठ विवेचन केलें असुन, फॉरेस्ट खात्याचे सध्याचें अनुदार धोरण त्यास कितपत जबाबदार आहे हे जोरदार शब्दात दाखविलें होतें. तसेंच शेतकरी लोकाचें दोष कोणते व ते त्यांनीं सहकारी पतपेढ्या, नवीन आउतें, खतें इत्यादि साधनाच्या अवलंबकरुन कोणत्या रीतीने आपली उन्नती करुन घेतली पाहिजे वगैरे विषयाचे फार मार्मीक विवेचन केले होतें. सुधारणा बिल व त्यामुळें आपणावर पडणाऱ्या जबाबदारींतून आपण कसें पारपडलें पाहिजे याबद्दलचे त्यांचें नेमस्त विचार मनन करण्यासारखे होतें. सारांश त्यांचे भाषण फारच बोधप्रद व जोरदार झालें.

सभेंत एकंदर १२ ठराव पास झाले. पहिला ठराव, आमच्या सरकारास जयप्राप्ती होवून एकंदर राष्ट्रात शांतता प्रस्थापित झाल्याबद्दल साम्राटाचें अभिनंदन करणारा होता. दुसऱ्या (अ) अन्वयें बादशाही जाहीरनाम्याबद्दल व राजकीय कैद्यांचि मुक्तता करणेचे ठरविलेबद्दल बादशाहा पंचमजोर्ज याचें अभिनंदन केलें होतें. दुसऱ्या (ब) त, सुधारणा बिल पासकरून घेण्यास अविश्रांत श्रम केल्याबद्दल मि मॉंटेग्यु साहेब आणि लॉर्डसिंह या उभयतांचे आभार मानले असुन, तिसऱ्यांत कै. रा. ब. गणोळी यांच्या मरणाबद्दल दुःख प्रदर्शीत केलें होतें. चवथ्या (अ) त. गेल्या सालीं या जिल्ह्यात योग्य वेळीं तांदळाचा पुरवठा केल्याबद्दल व जंगल खात्यातून रयत लोकांसाठीं पुष्कळ सवलती मिळवून दिल्याबद्दल माजी लोकप्रीय कलेक्टर मे॥ टप्पर साहेब यांचे आभार मानले होते. आणि चवथ्या (ब) त, मे॥ टप्पर साहेबांनी दिलेल्या सवलती संपुष्टांत आणण्याचा फॉरेस्ट खात्याचा सध्या जो प्रयत्न चालू आहे, त्याचा जोराने निषेध करुन सध्याचे कलेक्टर मे॥ हेग साहेब यानीं या कामात रयतेच्या बाजूनें सहानुभूती दाखवावी असि विनंती केली होती. शेतकऱ्यानीं शेतकी खात्याचा पूर्ण उपयोग करुन घ्यावा असि इच्छा दर्शवून या जिल्ह्यांत आणखी एका ॲग्रिकल्चरल ओव्हरासियरची नेमणूक करावि असि मागणी सरकारापासीं पांचव्या ठरावात केली होती. सरकारने या तालुक्यांत प्राथमिक शिक्षण सक्तिचें व मोफत करावें असा सहाव्या ठरावाचा आशय होता. गुरांचि पैदास सुधारण्यासाठीं सरकारने या तालुक्यांत एका व्हेटरनरी डॉक्टरची नेमणूक करावि, बियाणाचे चांगले बैल ठेवावे, आणि गायराने ज्यास्त प्रमाणावर ठेवावीं. असि सातव्या ठरावान्वये मागणी केली होती. पिकांचि आणेवारी गावच्या प्रमुख लोकांच्या सल्याने ठरवावी आणि लोकांच्या अडचणी समजून घेण्यासाठीं इतर जिल्ह्याप्रमाणे या जिल्ह्यांतही दरबार भरवावें, असी सरकारापासीं अनुक्रमें ठराव ८ व ९ यात विनंती केली होती या तालुक्यात हरएक तऱ्हेच्या सहकारी सभांचा प्रसार ज्यास्त प्रमाणात व्हावा असि उत्कट इच्छा दहाव्यात प्रदर्शित केली असून, अकराव्यात सर्व स्थानीक (मुडगेरींतील) अडचाणि माडल्या होत्या. पास झालेले सर्व ठराव योग्य अधिकाऱ्याकडे, ना. बेळवी यांजकडे. व या जिल्ह्यांतील वर्तमानपत्रकर्त्याकडे पाठविणेचा अधिकार अध्यक्षास द्यावा. आणि रा मंगेशराव तेलंग, रा. डी. बी. नाडकर्णि, व रा. मंजुनाथराव कायकिणी या तिघांच्या डेप्युटेशनने मे. कलेक्टर साहेबाचि भेट घेवून त्यांजपुढे सर्व पास झालेले ठराव सादर करावे. असा मजकूर बाराव्या ठरावात होता.

वरील ठरावावर रा. बागळे वकील, रा. डी. बी. नाडकर्णि, रा. शंकरराव नाडकर्णि. रा. शामराव गायतोंडे, रा. गणेश सावंत, रा. जनार्दनभट्ट, रा. गणेश शेट इत्यादिकांचि फारच मनोवेधक व सुश्राव्य भाषणें झालीं. सरकाराबद्दल प्रदर्शीत केलेली "राजनिष्ठा" पाहून आपणास फार आनंद होत आहे, आणि पास झालेल्या ठरावांचा सहानुभूतीपूर्वक विचार होईल असि आपणास आशा आहे, अशा आशयाचें मे बोरकर साहेब यांचे भाषण झाल्यावर, अध्यक्षांचे समारोपात्मक भाषण झाले नंतर आभार प्रदर्शन वगैरे झाल्यावर "राष्ट्रगीत" गाण्यांत येवून "हिप्, हिप्, हुर्‍र्‍ये" च्या प्रचंड गजरांत सभेचें काम संपलें.

सारांश, सभेस आलेल्या पाहुण्या मंडळींची कोणत्याही तऱ्हेने गैरसोय होवू न देतां "मुडगेरी" सारख्या खेड्यांत परिषदेचें काम उत्तम रीतीने तडीस नेल्याबद्दल रा. अनंतराव नाडकर्णि, रा. शांताराम पंत कुळकर्णि; रा. पुरुषोत्तमराव बागळे; रा. रामचंद्र नाईक; रा. पांडुसोयरु नाईक; रामचंद्र शेट्टि, रा जनार्दन भट्ट इ. गृहस्थ स्तुतीस पात्र आहेत. पुढील परिषदेचें आमंत्रण "असनोटी" करांतर्फे तकिडील कोंकण मराठा पुजारी गृहस्थ रा बाळकृष्ण नाईक यांणि दिलें आहे.

"हें परिषदरुपी सत्र दरसाल असेंच चालो व गरीब रयतेच्या अडचणी दूर होवून त्यांचि उन्नती होवो!" असि त्या जगन्नियामक प्रभूकडे प्रार्थना करून हें लांबलेलें पत्र संपवितो कळावे. आपला.

सदाशिवगड } **एक प्रतिनिधी.**
२९-१२-१९

OUR FOREST GRIEVANCES.

To
The Editor, Kanara News,' Kumta

Dear Sir,

I was much pleased to read in the last 16th issue of Kanara Leader, an appeal in Kanarese signed by Mr. S. S. Shastri and others, who are thinking of making a serious move in trying to get our forest grievances redressed In this connection, I should like to make some observations for the information of the signatories and the public.

Since July 1918, Kanara has been figuring in the Council, much more than any other district in the Presidency, as far as interpellations were concerned, most of which were in connection with the forest grievances Simultaneously with these interpellations, articles & correspondence have from time to time been appearing in some of the important journals of Bombay & Poona In November last, when I heard of the Forest Department, again trying to play their favourite game, I thought that in order to secure the permanent satisfactory settlement of the Forest question in Kanara, a resolution must be moved in the Council in March next, or if my pre-occupations or ill-health retard the work, in July. I have collected sufficient material for the same from authoritative and reliable sources, and as I am soon going to arrange the material in consultation with some of the experienced leaders in Bombay, so as to make a strong and a full case, I shall be glad to receive the information and material

(continued on 6th page)

ಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೆಣಿಸುವದು- ಕಾಂಗ್ರೆಸದ ಅಪ್ಪಣೆಯ [illegible] ಈ ಮಹತ್ವದ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಪ್ರಯತ್ನವಾದರೂ ಅದು [illegible] ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವರುಷದ ಅಧಿವೇಶನವು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸುದೈವವನ್ನೂ ಚಾಲಕರ [illegible] ವನ್ನೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕ [illegible]ವೆವು

ಪತ್ರಸ್ವೀಕಾರ

Cooparation in Kanara—by [illegible] B G [illegible]

[illegible] ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ [illegible]

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible]

ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ [illegible]

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹಾ [illegible] ಜಜ್ಜರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ, ಈಗ [illegible] ರಾ| ರಾ| ವಾಟೆಕರ ಮತ್ತು ಆಫೀಸ [illegible] ವರು ಈ ಕೋರ್ಟಿನ ಮೇಲ್ ತಪಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ

ಕೆನರಾ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಟಿಯ. ಗವ್ಹರ್ನಿಂಗ ಬೋಡಿಯ ಕಮೀಟಿಯು ರಾ| ಸಾ| ಪಂಡಿತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ರವಿವಾರವೇ ಕೂಡಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ವಿಚಾರವಾದವು ಸ್ಥಳಾಭಾವದ ಮೂಲಕ ಅವರ ವಿವರವಾರಿ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗೆ

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಕೇಲಿನ ವಿಷಯವೂ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು [illegible] ಕೂಡ ಇಡಬೇಕಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು

ಇಲ್ಲಿಯ ಬಡ ಟಪಾಲ ಬಟವಡೆಯವರೂ ಟಪಾಲ ಜನರೂ ಕೂಡಿ ಇತರ ತಾಲೂಕುಗಳಂತೆ ಪೋಸ್ಟಮಾಸ್ತರ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಟೇಲಿಗ್ರಾಫ ಇವರಿಗೆ ತಮಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಪಗಾರು, ಭತ್ತೆ ಈ ತುಟ್ಟಿ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗದೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲೆಂತಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರಸಾಧನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹೊರತು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ದುರ್ಧರವಾಗುವದೆಂತಲೂ [illegible] ಬಿಟ್ಟ ಕಂತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ದಯಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲಂತ' [illegible]

ಭಟ್ಕಳ— ಚಳಿಯು ಸಾಧಾರಣ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭತ್ತ ಅಕ್ಕಿಯು ರಫ್ತು ಮೊದಮೊದಲು ಆಗಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಬಂದವಾಗಿದೆ. ಧಾರಣೆ ತೇಜಿಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಪುರವಟೆಯೇ ಮುಖ್ಯ [illegible] ಉಪ್ಪಿನ ಅಳತೆಗೂ [illegible] ಉಪ್ಪಿನ [illegible] ತೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವದರಿಂದ [illegible] ಉಪ್ಪೇ ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಆದನ್ನ [illegible] ದ್ದರಿಂದ [illegible] ಇಡುತ್ತಾರಂತೆ! ಭಟ್ಕಳ [illegible] ಉತ್ಪನ್ನ [illegible] ಮಾಸ್ತರರ [illegible] ನೌಕರರ [illegible] ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ ವೆಂಕಟಾ [illegible] ಗಾಡಿಗಳು [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ಯಿಂದ [illegible] ಭಟ್ಕಳದ ವೆಂಕಟಾಪುರಕ್ಕೆ [illegible] ಜಂಗಲ [illegible] ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹುಲಿಯು [illegible] ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಿತು [illegible] ಹುಲಿಯ [illegible] ಮಾಡಿದ [illegible]

[illegible] ಕೊಂಡರವನು [illegible] ಸುಪರಿಂಟೆಂ [illegible] ತ್ತಾರೆ ಎತ್ತದ [illegible] ದಿವಸಗ [illegible] ಧಾರಣೆ [illegible] ವಾಂಜರಕ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ಪುರವಟ [illegible] ನೌಕರರು ಮಾಡಿದ [illegible]

OUR FOREST GRIEVANCES

which the signatories say they have in their possession and utilise it where it can add to my stock I have talked the question with a certain clever Hon'ble Member and interviewed some others to ensure their active support in the Council

In the meanwhile I should think that those of the citizens in Kanara who are sincerely interested in this question, will be welladvised, if they can arrange to get meetings held, and resolutions passed in support of our demands, in almost all the important villages and by almost all agricultural and other associations in Kanara, such resolutions being duly reported in the Press and to Government. A deputation also, consisting of some representative gentlemen from Kanara headed by our distinguished and esteemed citizen Dewan Bahadur Yennemadi, may wait upon His Excellency, The Governor especially about the time of a session of the Legislative Council so as to make it possible for some Honourable members also to join the Deputation

Even with all these preparations and moves, we cannot be quite sure that we shall succeed at the very first effort to get a resolution passed in the Council Those of us who know how very valiantly Mr. Tupper had to fight the Forest officials, even to secure a *few* privileges for a *temporary* period, ought not to be too optimistic The work will have to be continued and the agitation kept up, till at least the Reformed Councils are formed in 19_1, when we shall have greater chance of success, especially if we elect a really good representative, who can persistently boldly and with reasoned eloquence, press our demands in the Council, say, a man like Mr D B. Nadkerni of Karwar. What is required above all, is cooperation, concerted action, a pooling of our resources and energies to attain the desired end

Please let me also take this opportunity by your indulgence, to make known to the leading citizens of Kanara that I have in hand three more questions which have passed through the stage of interpellations, and are awaiting to have resolutions moved on them namely. (1). the question of having Marathi schools opened by Government in those areas of our district, where Konkani or Marathi is the predominating tongue

2/ the question of securing efficient Government supervision over the management of our Temples by bringing about the necessary changes in the Act. and

3. the last and in my opinion, the most important, the question of Railways

I have been collecting information and opinions on these questions, and I earnestly request all the patriotic citizens of Kanara to send to me the information they can give about any of these questions, with suggestions and opinions if they like

Hoping to be excused for the length of the letter,

Bombay, } I remain, Yours truly,
24 12 1919 } S G WARTY.

ಸ್ತ್ರೀ-ಶಿಕ್ಷಣವು.

(ಲೇಖಕ:— ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

೨ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ, ಶಕ್ತ್ಯುತ್ಸಾಹಿಯೂ ಆದ ಗರ್ಭವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಧರಿಸುವದೂ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೂ, ಹಡೆದ ಬಳಿಕ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಿನ ಸಂಗೋಪನವನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಮಾಡುವದೂ, ಆ ಕೂಸಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದೂ, ಮಾತೃವರ್ಗದ ಕೆಲಸವು. ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಎಷ್ಟೋ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಸುಗಳ ಸಂಗೋಪನದ ಕೆಲಸವೂ, ಶಿಕ್ಷಣವೂ, ಆ ಮರ್ಥೀತೊತ್ತುಗಳ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಸಾಗುತ್ತಿರುವದು. ತೊತ್ತುಗಳು ಸರ್ವದಾ ಪರಕೀಯರು, ಸಂಬಳದ ಕರರು. ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೂ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ-ರರೂ ಇರುವದು ದುರ್ಲಭ. ಜವಾಬದಾರಿಯಿಲ್ಲದ ತಹ ಜನರ ವಶಕ್ಕೆ, ಯಾರ ಭಾವಿ ಸುಖದುಃಖಗಳು ಬಹಳಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿರುವ ಆ ಷ್ಯದ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಉಪಯೋಗವು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದೋ, ಅಂತಹ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೂಸುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ತಾಯಂದಿರ ಮನೋಹಕ್ಕೆ ಏನನ್ನಬೇಕೋ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ತಾರುಣ್ಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರಲಾಗದೆಂದು ಇಂತಹ ಸಂಬಳದ ಹೆಂಗಸರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಶಿಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ತನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರಂತೆ! ಪರಮದಯಾಪರನಾದ ಜಗದೀಶನ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಗರ್ಭವೊಳಗೆ ಸುವು ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ, ಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಷಯುಕ್ತವಾದ ಆ ಅಮೃತದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಆಗುತ್ತಿರಲು, ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ಕೂಸುವಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಮಾತೆ(?)ಗೆ ದೇವರ ಫಿನಲ್ ಕೋಡಿನ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಯಾವ ತರದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು? ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮದ ಫಲವು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಪರಂತು ಇಂತಹ ತಾಯಂದಿರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಸ್ವಂತದ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ತಾರುಣ್ಯದ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ ಇಂತಹ ಮಾತೆಯರ ತಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ; ಮತ್ತು ಅವರ ಆ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ. ಬಾಲಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಆ ದಾಸ-ದಾಸಿಯರಿಂದ ಸಾಗಿಸುವದೂ ಅನುಚಿತವೇ. ಇದರಿಂದ ಆ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಶಿಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ದುರ್ಮಾರ್ಗಿಗಳಾಗುವ ಸಂಭವವು ವಿಶೇಷವುಂಟು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಶಿಸ್ತು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವದೆಂದು ಕೆಲವರ ಆಕ್ಷೇಪವಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳುವದಿಷ್ಟೇ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಳುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಆ ಘನವಾದ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಕಬೇಡಿರಿ. ವೈಭವುಳ್ಳ ತಾಯಂದಿರೇ! ನಿಮ್ಮ ತಾರುಣ್ಯದ ಉಪಯೋಗವು ನಿಮ್ಮ ಶಿಸುಗಳ ಕಡೆಗೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪೌಷ್ಟಿಕವೂ, ಬಲಕರವೂ, ಅಮೃತೋಪಮವೂ ಆದ ಆ ಸ್ತನ್ಯವು ಪ್ರೇಮ ಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ. ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಆ ತಾರುಣ್ಯ ಮಾರುತನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ನಿಮ್ಮ ವಿಲಾಸಗಳಿಗೂ ಆಟನೋಟಗಳಿಗೂ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಕಾಲವನ್ನು ಆ ಪ್ರೇಮಗೋಲಕದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಕಳೆಯಿರಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವೇ, ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದಿನ ಕಾಲದ ಸರ್ವಸ್ವವಾಗಿರುವವು.

೩ ತರತರದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರಗಳಿಂದಲೂ ಔಷಧಗಳಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದಾದರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೆಲಸವೇ. ಸ್ಯ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಾಣಸಿಗರಿಂದಲೂ ಔಷಧಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯರಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಕೆಲ ದೈವವುಳ್ಳವರ ಆಕ್ಷೇಪವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೂ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಹಾರದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದರದಿಂದಲೂ, ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದಲೂ ಬಡಿಸುವ ನಾರೀಮಣಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಗಡಬಡಿಯಿಂದ ಬಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಇದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಅದು, ಕಲಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಅನ್ನದೊಳಗೆ ಮೋರೆಯಿಂದ ಬೆವರು ಇಳಿಯುತ್ತಿರಲು, ಬಡಿಸುವಾಗ ಅಡಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಮುಚ್ಚುಸೂರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆ "ಬೇ-ಜಬಾಬದಾರಿ" ಅಡಿಗೇ ಭಟ್ಟನ ಹೊಲಸುತನದ ತುಳಿದಾಟವೆಲ್ಲಿ! ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬೇನೆಗಳಿಗಾಗಿ ವೈದ್ಯರ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರ ಬಾಳುವೆಯಾದರೂ ಹೀಗೇ ಇರುವದು. ಬೇನೆಯೊಂದು, ಮದ್ದು ಒಂದು. ಇದು ಎಂದೂ ಸುಖಕಾರಕವಲ್ಲ. ರೋಗದ ನಿದಾನವು ಸಹವಾಸವಿಲ್ಲದಿರುವ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು, ವಿಶೇಷತಃ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು, ತಾಯಂದಿರ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವರು. ವೈದ್ಯಕೀಯವನ್ನು ಅರಿತ ತಾಯಿಗೇ ಮಕ್ಕಳ ರೋಗದ ನಿದಾನವು ನಿಃಸಂದೇಹವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಬೇರೆ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಾರದೆಂಬುದು ಸಹಜವೇ. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿರುವುದು ದುರ್ದೈವದ ಮಾತು.

೪. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೋಮಲವೂ ಸಹನಶೀಲತೆಯುಳ್ಳದ್ದೂ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುತ್ತದಷ್ಟೇ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು, ಯಾವದೊಂದು ಒಡವೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸದೆ ಕಾದಿಡುವದು ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಾದರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇರುವವು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಕೈಯ ಬೆರಳುಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅವಯವಗಳು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಮೂಲತಃ ಚಪಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಗುಣಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಜಿನುಗಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬಹುದು. ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಈಗ ನೋಡುತ್ತಿರುವವು ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವಂತೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ನೋಡುವವರಿಗೆ ದಂಗು ಬಡಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಸುಧಾರಿಸಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಖಾನೆಗಳೊಳಗೆ ಹೆಂಗಸರೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಭಾವತಃ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ಎಷ್ಟು ಆದೀತೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಅಲೌಕಿಕ ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂಸಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಉಳಿದ ವೇಳೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಹರಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯದೆ ತಕ್ಕ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತು, ಅವುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ?

× × × ಈ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಯಾವ ತರದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಪುರುಷವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಲಮರ್ಯಾದೆಯೆಷ್ಟು? ಈ ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ. ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮಕ್ಕಳ ಶಾರೀರಿಕ-ಮಾನಸಿಕ-ನೈತಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ, ಇಹಪರ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ಯವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಈ ತತ್ವವು ಸ್ತ್ರೀ-ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವದು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗವು ಪುರುಷರಿಂದ ಸರ್ವಥಾ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಅದರ ಉನ್ನತಿಯ ಮಾರ್ಗವಾದರೂ ಬೇರೆ ತರದ್ದು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೆಲವು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೂ ಕೆಲವು ಬರೇ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೂ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವು. ಈಗ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಕೈ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯು ಈ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಆಗುವದು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಬೇಕಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತನಿದ್ದರೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಕ ಶಕ್ತಿಯು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಪಯೋಗವೇನು? ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಮಂಡಿಗೆ! ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಷ್ಟೇ ಶಾರೀರಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಲೆಕ್ಕಗಳು, ಓದೋಣ, ಬರೆಯೋಣ, ಇತಿಹಾಸ ಭೂಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಬಾಲಕರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಡ್ರಿಲ್ಲು, ಆಟಗಳು, ತಾಲೀಮು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಶಾರೀರಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಗುವದು. ಇವೆರಡೂ ತರದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಯೇ ಸಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ಇವುಗಳಿಂದ ನೈತಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದದ್ದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಉದ್ದೇಶವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರವೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಮುಖರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ-ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆಗೂ ಲಕ್ಷ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದುಂಟು (ಸಶೇಷ)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ದೆ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	14-8
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	22—29
ಹುರುಳಿ „ „ .	15—16
ಕಡಲೆ „ „ ..	19½—20
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ .	23—27
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ „ ...	8—9 8
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ...	10—10¼
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ ...	5—7½
ಹೆಸರು ಮಾನಗಿ „ ...	12—14
ಹರಳೆಣ್ಣೆ. „ „ ...	11—11½
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „ ...	130—135
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ ...	35—40
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „ ..	12—12¼
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „ ..	12—14
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „ ...	4 5-0
ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಡ. ೧ಕ್ಕೆ	4-6-0
„ ಸೂರ್ಯ „ ..	4-4-6
„ ಹಂಸ „ ..	3-8-0
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ...	70—80
„ ಚಿಕಣಿ „ ...	100—105
„ ಗೋಟು. „ ..	55—65
ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	225
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	48—50
ಸಿದ್ದಾಪೂರ „ .	110—110
ಶಿರಸಿ „ ..	110—115
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ ...	105—110
ಅಡವೆ „ ...	90—100
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ „ ...	65—70

ಹೊಸ ಶೋಧ! • ಓಂ • **ಹೊಸ ಶೋಧ**

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕವನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನೇಕ [illegible] ದೇಶೀಯ [illegible] ಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ [illegible] ವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ [illegible] ಧಾತು [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು [illegible] ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. [illegible] ದ ಮಾನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ [illegible] ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವು ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ [illegible] ಗಳು [illegible] ಇದರ ಅನು[illegible] ಸೇವ[illegible] [illegible] ದಿವಸ [illegible] ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ [illegible] ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ [illegible] ರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಾದರೆ [illegible] ದಲೂ ಗುಣ ಬರುವದು. [illegible] ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ೧ ಡಬ್ಬಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಮೇಲೆ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮುದ್ದು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕ

ಪತ್ತೆ— ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭ ವಗೈರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible], ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚುವ [illegible] ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಹ [illegible]

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ಪರವಾದ ವಗೈರೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಕ್ಯಾನಭಾಗ
ಶೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಭುಪುರ ಕಂಪನಿಯು ಹೆಗಡೆಯ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು

[illegible] ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೆ [illegible] ನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸ
ಬೆ [illegible]
ಮೇನೇಜರ,
ಎಮ್. ಕೆ. ಹೆಗ್ಡೆ

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
SANDHURST ROAD
Bombay.

ಮುತ್ತಿನ ಚೆಂಡು.

[illegible] ಹಲ್ಲ ಸೋರುವ ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ [illegible] ರಕ್ತ ಸುರಿವ [illegible] ವೇದನೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಶತ್ರುವಾಗಿ [illegible] ದನೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ [illegible] ಉತ್ತರಗಳ [illegible] ೧೦೦ ಜಂತಿನ [illegible]

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

[illegible] ಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆ ಸೇವನೆಯು [illegible] ರಕ್ತಶೋಧಕ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗಮಿಕ ([illegible] ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ [illegible] ಬಕ್ಕೆಗಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳ [illegible] ವಂತಾದವು [illegible] ಗತ್ತವು ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ [illegible] ವೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

[illegible] **ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,**
ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦
ಎಸ್. ಎನ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ
ಪೋಸ್ಟ ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

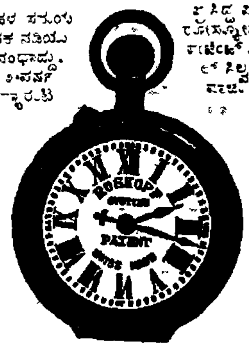

ಬಹಳ ಸವುಂಯ ಶನಕ ನಡಿಯು ವಂಧಾದ್ದು. ೨ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible] ರೋಸ್ಕೋಪ್ಸ ಪೇಟೆಂಟ ನಿಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚ.

[illegible] ಬೆಲೆ ರೂ [illegible]-8-0
ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 3 12- 0 ಮಾತ್ರ
ಪೇಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

ಒಳ್ಳೆ ಮಜಬೂದ ವಾಚ [illegible] ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರ [illegible]

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ವಾಚು ನಿಕ್ಕಲ ಸಿಲ್ವರ್ [illegible] ಕೇಸ್ ಒಳಗೆ ಕಂಡಿನ ಕಿಡಿಗಳಿವೆ

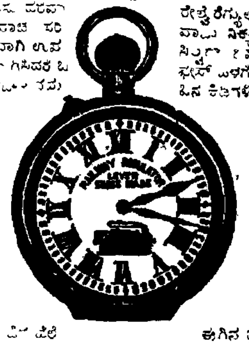

[illegible] ಬೆಲೆ ರೂ 10-0 0
ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 5-0 0
ಪೇಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

೨ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ತರಿಸುವವರಿಗೆ [illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು ಪುಕ್ಕಟ

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳು ಟ್ಯಾಂಪೀಸಗಳು, ಡಾಯಮಂಡಗಳು, [illegible] ಬೇರೆಯವರು ಮಾರಾಟಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬಯಿ

KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

ह्याच्या सेवनाने मृतप्राय झालेल्या मनुष्यास नव जीवन प्राप्त [illegible] देण्याची अचाट शक्ति ह्या मोदकात आहे अनुपानाप्रमाणे सेवन केल्यास [illegible] जुने रोग [illegible] जातील अनुभव घ्या ४० गोळ्या डबीला १ रु

पत्ता— **मुळ्याजी हिरालाल दलपतराम**
गुर्जर हर्शीट पोष्ट **कुमठा** एन् केनरा

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta

Reg. No. B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೩.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ —
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.—
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ
ಟೈಪಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಅಗಲ) ೮
ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು
ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನ
ದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿ
ಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೫ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು ಮೂತ್ರ [illegible]ಯುಕ್ತವಾಗ್ಯೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋ ಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿಹೇರಳವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಂಟನೋವು, ಹೃಚ್ಛೂಲ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ೀ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯ ಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ,
ಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ,
ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ
ಕ್ಕೆ ಪೋ ೪. ಟ. ಖ ಆಲಾಯದ.
ಗಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ —

ನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.
7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY,
HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಚಳಿಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 6

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4.
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6½	ಆ 12.	ರೂ 1 4	ರೂ 2 4

ಡಿಸ್ಕೌಂಟು 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ. 25 ಕ್ಕೆ 10% ರೂ. 100ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೊಟಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು ೧೦ ವರ್ಷದಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ, ಬೊಕ್ಕರೋಜನ ಪಕ್ಕಾ ಸಂಬಂಧಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಚರ್ಚಗೇಟ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡಗ ಹಂಡಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ತರಹಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗರುಕೃಪಾ:— ಬಹಳನಾಡಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರ ಲಾಯಕು ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ¼ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಿದ್ದೇಲು ಸ್ಥಾನ ಫವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ಪೂರ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ, ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅನುಭವ ಅದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಾಂತರಕ ಇರುತ್ತದೆ, ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೇಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕನ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಸ್ಯಪುಡಿ — ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಸ್ಯಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಡ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು ಪೋಸ್ಟದ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲದಾಸು ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಮತ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ
ಕುಮಟಾ [illegible]

"Always at Your Service,"

We undertake to supply any article, You may require from Bombay, at current market prices immediately on receipt of instructions.

SHIRUR AND CO,
General Commission Agents,
C/26 PANNALAL TERRACES
GRANT ROAD BOMBAY

Co-operation in Kanara.

(By Y B G)

1 The following are the extracts relating to Kanara from the Report of Co-operative Societies for the year 1918-1919

"Para 20 — *Kanara district has a* better record to show than mainly to the activity of Rao Saheb G R Masur at Kumta, and Mr G. S Nadkerni at Sadashivgad Above Ghats there are no prospects of extending the movement usefully in the forest Talukas, except among the Havecks, who own the spice gardens, and need considerable amounts of capital Progress has been good on the coastal strip the number of societies having risen *from 29 to 44 and the working* capital from 76 to 1 01 lakhs It is noteworthy that practically the whole of the capital is derived from local sources.

"Para 22 — The Shamrao Vittal Society formed among the Kanara Saraswats with a rising capital which has risen from 3.80 to [illegible] 72 lakhs is still unquestionably the leading society in this class, but its arrears are beginning to show an ominous tendency to increase and a policy of *caution will perhaps be necessary in* the coming year

"Para 23 — All the peoples' Banks in Kanara seem to be thriving very satisfactorily, the best examples are the Sirsi Urban, under Mr. S. R Keshwain (Rs 84,900), The Karwar Urban (Rs 39,292) The Kumta Urban (Rs 36,947), The Ankola Urban (Rs 11,432), and The Honawar Havecks' (Rs 12,059)

"Para 28 — The Totgar Society of Sirsi has done well and promises in *time to control the whole supply of* betel, cardamom and pepper from the forest gardens of Kanara. During the year the Sirsi Totgar Society sold 100,481 lbs of betel-nuts and 1,200 lbs of pepper.

"Para 35 — The Saraswat Housing Society which has previously provided *42 excellent tenements* for its members at Gaumdevi, has during the year been instrumental in creating Saraswat Suburban Housing Society which has taken up a good *plot of land in* the suburbs and will start building work shortly

Para 37 — A word may be added here about the only non-agricultural society engaged in production and sale The Sanicutta Salt Owners' Society which was formed a few years ago at the request of the Collector of Salt to break the tyranny of the middle-men in the *Kanara salt trade* has been so successful that it has practically wiped them out and has now in its turn become virtually a trust which is causing some anxiety to the Salt Department. Its working capital amounts to Rs 39 591 and its management is most businesslike The Commissioner of Salt & Excise has enquired into its work and though fully alive to the danger of its becoming a "*monopolist trust*" holds that during the year it has retailed salt in Kanara at a reasonable figure

Para 51 — District Co-operative Conferences were organised at Sirsi and Sanicutta on 25th April 1918 and 8th March 1919 respectively the former presided over by Hon Mr G F Keatinge C I E I C S, and the latter by Mr K R Bhadrapoor, M A

The following gentlemen are the honorary organizers in Kanara district

Rao Saheb G R Masur for coast Talukas

Rao Saheb P N Pandit for above ghat Talukas

Mr G S Nadkerni, Assistant Honorary organizer for Karwar & Ankola

SOME COMMENTS —

2 As regards Agricultural Societies which rose to 45 in number during the year 1918-19 loans due to societies from individuals amounted roughly to Rs 1 00 000/- Out of these, overdue arrears amount to **Rs 23,000/-** giving an average of **23% as against** 7%, the presidency average, as also as against 10% the Kanara average for 1917-18. This seems to be a serious state of things The societies and the honorary organizers may well give their attention to this Even with regard to non agricultural societies (whose no is 10) the percentage of overdue arrears is **8% as against 6%, the presidecy average There is room for improvement** here-in also.

3 **A word may be said regarding** Communal **Societies, Such societies** are regarded **by far-sighted statesmen as a danger to the** process of nation-building, **that is going on in** India. Govt. ***Resolution on the Co-operative* Report for 1918-19. rightly says "The development of such societies is perhaps to be deprecated and the Registrar sounds a wise note of *caution against* the possibly disintegrating influence of such a development amongst societies based on the village as a unit" At the last** Provincial Co-operative Conference *held at Poona*, **in September last, a resolution to the effect that starting of communal societies should be discouraged, was proposed by Dr. Mann** D. Sc, **and passed unanimously.** This, **therefore, should serve as a broad hint to those organizers who are zealous to start societies on communal basis. Even** those societi **which are existing** at present **ma** well **be persuaded** to reconstitut **themselves on** territorial basis.

4 **The Sanicutta Salt Owner Society has now become "Virtual a trust" and it is necessary to kee a watchful eye on its doings both b the public and by the auth** rities **The cancellation of the reg** stration **of this society *will save* "C** operation' **from its unfair extensio Special attention may also be give** for starting **a society for the Ager**

5. It is **regrettable that Kana** possesses **none of the under-mentio** ed societies – **Manure Purcha** Society, **Machinery and Implemen** Societies, **Seed Society, Dai** Society, **Cattle breeding Societie** *Co-operative* **Store *societies or* D** trict **Central Co-operative Bank** The **honorary organizers and t** staff of **the Co-operative Depar** ment may well **try to bring abo** such varities **in the Co-operati** movement in **Kanara.**

6 One word **more. Mr Ewba** says that the **travelling allowan** to honorary **organizers are given** a rule to **those who are usually** rich, **leisured or well-known to t** public **Those of the Hon. organ** ers **who are rich may well fore their travelling allowances and w** in a spirit **genuinely honorary**

Kanara may well be proud of V **H. Gonehalli,**M.A. **the Assist** Registrar **of Co operative Societie**

हळियाळ तालुक्यांतील विपन्नस्थितीकडे सरकारचें लक्ष केव्हां वळणार.?

एकादी व्यक्ती दुर्दैवाच्या फेऱ्यांत सांपडली असतां तिच्यावर संकट परंपरा ओढवून तिची कोण तेथा उडते ती पुसूं नये. अशीच स्थिती आमच्या हळियाळ तालुक्याची झाली आहे. या तालुक्याची स्थिती दुष्काळानें इतकी भेसूर झाली आहे कीं, तिची कल्पना देखील करवत नाहीं. या तालुक्याचें असें भयंकर चित्र पाहून कोणीहि मनुष्य धैर्यगलितहोऊन गांगरुन जाईल.

या तालुक्यांतील जमीन स्वभावतःच निकस ह्मणून कमीसुपीक. अशा निकस जमीनीवरच सगळ्या तालुक्याचें जीवन अवलंबून असल्यानें येथील लोकांची स्थिती नेहमीच गरीबीची असते.

प्रथमपासून दुर्बल स्थितींत असलेल्या या तालुक्यांत आज सतत चार वर्षें दुष्काळानें तळ दिला आहे, तो अजूनही उचलला नाहीं. प्रारंभींचीं दोन वर्षें या दुष्काळाचे हल्ले इतक्या निकराचे नसल्यानें दुष्काळाची तीव्रता लोकांस जास्त जाणविली नाहीं. गुदस्त सालीं मात्र, दुष्काळानें आपलें खरें उग्र स्वरूप प्रकट केलें, तशांतही अनावृष्टीची अनुकूलता झाली, एवढेंच नव्हे तर इन्फ्लुएंझासारख्या जगद्भक्षक सांथीनें ही भर घातली. दुर्भिक्ष, अनावृष्टी, व सांथ या त्रिवर्गांनीं चोहोंकडून हल्ला चढविला असतां शेंकडो लोक मृत्युमुखीं पडून अवशिष्ट लोकांत जर जखम होऊन त्यांस दे माय धरणी ठाय करून सोडिलें असल्यास नवल तें काय? दैवप्रकोप झाल्यामुळें गुदस्तां दुष्काळरूपी भयंकर शत्रूशीं लढत असतां झालेल्या जबर जखमांपासून होणाऱ्या असह्य वेदनांचें उपशमन व्हावें ह्मणून गुदस्तसालीं मे. कलेक्टर मे. कमीशनर साहेबांकडे सारा सूट देण्याविषयीं येथील तालुका सभामार्फत अर्जे व तारा पाठविल्या. तालुक्या पासून जिल्ह्याचें ठिकाण ९० मैल अंतरावर असल्यानें दुष्काळ, सांथ, महागाई इत्यादिकांनीं उत्पन्नझालेल्या परिस्थितीचें स्वरूप मे. कलेक्टर व कमीशनर यांस प्रत्यक्ष जाऊन समजावून देणें शक्य झालें, ह्मणून पोस्टाच्या साहाय्यानेंच तारा व अर्जद्वारा या तालुक्याची कंगाल स्थिती जिल्हाधिकाऱ्यांचे नजरेस आणिली. परंतु त्या अर्जांचा उपयोग झाला नाहीं. त्यांस आमची दया आली नाहीं. त्यांनीं आपलें हृदय वज्रापेक्षांही कठोर बनविलें. दुष्काळ असल्याचें त्यांनीं शेवटपर्यंत जाहीर केलें नाहीं. व सारा सूट न देतां ६०-६१ हजार रुपयांच्या वसुलापैकीं फक्त ४०-४१ हजारांची तहकुबी मात्र मोठ्या मेहरबानगीनें दिली.

सरकारी साऱ्याची तहकुबी दिली एवढ्यावरूनच हळियाळ तालुका दुष्काळग्रस्त होता असें सिद्ध होतें. इतकेंच नाहीं तर, मे. कलेक्टर साहेबांची त्याविषयीं पूर्ण खात्री झाली असली पाहिजे, कारण या तालुक्याचे मामलतदार यांचे अध्यक्षतेखालीं चालत असलेल्या सरकारी शेतकी कमेटीनें "हजारो रुपयाचें भाताचें बीं सरकारानीं या तालुक्यास पुरविणें अवश्य आहे" अशाबद्दल मे. कलेक्टर साहेबांकडे रिपोर्ट सादर केला होता. शिवाय कलेक्टर साहेबांनी या तालुक्यांतील प्रजेस दररोजच्या उपयोगास पुरेसा बर्मी तांदूळ विकाने देण्याची अगाऊ तरतुदही करून ठेविली होती. वस्तुतः येथें पिकणारें मुख्य पीक भाताचें असून, दुसरें कोणतेंही पीक उत्पन्न केलें जातनाहीं. येथे पिकणारें भात तालुक्यांतील प्रजाजनाच्या उपजीविकेस पुरेसें होऊन सुबत्तेच्या वेळीं भाताची बरीच निर्गतही होत असते. असें असतां, मे. कलेक्टर साहेबांनीं बर्मी तांदळाची आगाऊ तरतूद कां केली? अर्थात दुष्काळग्रस्तजनांची कीव येऊन ह्मणा; अगर अन्नाच्या अभावीं हजारो लोक प्राणास मुकून तालुका ओसाड पडून प्रजा हवालदील होऊन सरकारी साऱ्याची वसूली होणार नाहीं, ही धास्ती त्यांस वाटली ह्मणून ह्मणा, त्यांनीं ही व्यवस्था केली असली पाहिजे, हे उघड आहे. यावरून असेंच अनुमान निघतें कीं हळियाळ तालुका दुष्काळानें पीडिला असून प्रजेचे हाल होत आहेत ही जाणीव मे. कलेक्टर साहेबांना झाली, असली पाहिजे. तर मग त्यांनीं दुष्काळ आहे असें जाहीर करून सारा सूट देण्याचा प्रसंग कां केला नाहीं, हे कळणें मात्र दुरापास्त आहे.

सतत चार वर्षें दुष्काळाचें चक्र पाठीमागें लागल्यानें, रयतांची व इतरांची सांपत्तिक स्थिती अगदींच खालावली आहे. दुष्काळानें लोक सताऊन गेले आहेत. महर्गतेचें मान विलक्षण चढलें आहे. गरीबाचे व मध्यम वर्गाचे होतअसलेले हाल कुत्रा देखील खाणार नाहीं असे कठीण दिवस या हळियाळ तालुक्यांत कधींही प्राप्तझाले नव्हते. हा ईश्वरी क्षोभ अजूनही किती दिवस चालू राहणार कोण जाणे! लोकांच्या नाममात्र दुष्काळाच्या वेदनांनीं आबालवृद्धास लागून मरणांतिक व्यथा होऊंलागल्या आहेत. अशा दीन स्थितीत लोकांचा अंतरात्मा दुःखानें हारपळून तळमळत असल्यास आश्चर्य तें काय! दुसऱ्या स्तुत्य अशा सार्वजनिक फंडास एकादें रुपडें देण्याची ताकद राहिली नाहीं खरोखर आर्थिक दृष्ट्या आमची वाताहात झाली आहे. कसें तें पहा. या जिल्ह्याचे माजी कलेक्टर मि. टप्पर साहेबांनीं विकीनेंच कां होईना, बर्मी तांदळाची अगाऊ तरतूद करून रयतेचें कल्याण केलें ह्मणून त्यांचे स्मरणार्थ ए. व्ही. स्कूल स्थापण्याच स्तुत्य हेतूनें ५००० रुपयांचा फंड उभारावयाचा येथील पुढाऱ्यांनीं उपक्रम ५।६ महिन्यामागें करून त्या फंडास रा. ब. गोपाळराव अनंतगिरी व श्रीमंत दत्तोबराव देशपांडे यांनीं १५०० रुपयांची रकम द्यावी, इतर रयतांनीं ३५०० रुपये जमवावे, असें ठरविलें. मे. टप्परसाहेबांविषयीं कृतज्ञता व्यक्तकरून त्याचे स्मरणार्थ ए. व्ही. स्कूल स्थापण्याचा हेतु स्तुत्य असतां व लोकांची उत्सुकता व सहानुभूती असतां १५०० रुपयांचा छोटासा फंड जमेना! यावरून काय समजावयाचें? फंड जमविण्यास पुढाऱ्याचे अपेक्षेबाहेर आटोकाट प्रयत्न होतअसतां याचें तसें यश येत नाहीं. यावरून प्रजेंत सांपत्तीक जोम नाहीं, असें समजणें भाग आहे. हळियाळ तालुक्याचें सारें मांस व रक्त पिळलें गेलें असून, तो फक्त हाडांचा सांपळा आहे. अशा विपन्न वस्थेंत सरकारनें सारा सूट देणें इष्ट नव्हे काय? तिकडे सरकारचें लक्ष केव्हा वळणार?

अशा रीतीनें दुष्काळानें लोकांची पुर्ण गांजणूक चालली असतां सुख तें कसें लाभणार? यंदा तरी सुवृष्टी होऊन धन धान्याची समृद्धी होऊन दुष्काळाची भगभिटी मेलावेल अशी आशा वाटत होती. तथापी निराशा झाली! हळियाळ तालुक्याचें नशीबच इतके लडतर कीं, गरीब प्रजेच्या दुःस्थितीकडे सरकारप्रमाणें ईश्वरानेंही डोळेझाक केली आहे. यंदा भाताच्या पेरणीच्या ऐन वेळीं पाऊस न पडतां पेरणी हंगाम संपतेवेळीं मेघराजानें आपली दृष्टी आमच्या तालुक्याकडे वळविली. परंतु पावसाचा वर्षाव सतत कित्येक दिवस चालू राहिल्यानें पेरणीचे दिवस निघुन गेल्यनें बीं पेरण्यास रयतांस सवडच मिळाली नाहीं. त्यामुळें निम्याहून अधिक जमीनी पड असून यदाही दुष्काळानें ठाणें, हलणार नाहीं. सतत तीन वर्षें अनावृष्टीच्या शस्त्राचे घाव सहनकरीत असतां या सालीं अतीवृष्टीनें आपले घाव मर्मी घालून लोकांचे प्राण हरण करण्याचें चालविलें आहे असें दिसतें. एकूण लोक दुर्बल होऊन त्यांचें दैन्य मात्र वाढत चाललें आहे. ईश्वरास दया आल्यास स्थिती सुधारणार. एरवी नाहीं.

(पुरवणी पहा.)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೧೫ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ ಸನ್ ೧೯೩೦

“ಇಲಿಗೆ ಹೊಡತ (ತಪ್ಪಿ) ಗಣಪತಿಗೆ ಕಡತ”

‘ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ’ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗ ವ ಶಿಕ್ಷಣಾಭಿಮಾನಿ ಲೇಖಕನು ಪ್ರಾ। ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯಗಳೊಳಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರವೇಶವಿರಕೂಡದೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನತೆಯಿಂದಾದ [illegible] ಯದ ವಿಷಯ ಬಹಳೇ ಮನನೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ನಾವು ಅವತರಿಸುವೆವು ಈ [illegible] ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದು ಇದರ ಮ[illegible]ನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದು

ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದೋ ಎ[illegible] ಅನಾದಿ ಬಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬಗೆ ಏನು [illegible]? ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಟಂಬನೆಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಋಷ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ! ನಾನು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನೇಕರು ನನಗೆ ಹುಚ್ಚನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಏಕಂದರೆ ಋಷ್ಯಾದಿಗಳ [illegible]ನ್ನಭಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಿಟಂಬನೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡುವದೆಂಬದೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು [illegible]ಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಈ ಬರಹದ ಬಗೆ ಮೇಲ ಬರೆದ ಗ್ರಹಿಕೆಯಾಗುವದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಾತು ಸಟೆಯಲ್ಲ

ನಮ್ಮ ಗುರುವರ್ಗದ ಗುರ ವೃಂದದ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನಿನ ಕಾನ್ಫರನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ (ಕಾಲೇಜಿಯಲ್ಲಿ) ಯೇ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವಿರಬಾರದೆಂಬಂತೆ ಠರಾವು ಪಾಸಾಗಿ, ಈ ಹೊಸ ವರ್ಷಾರಂಭಕ್ಕೆ ಅದರ ಅಮಲಬಜಾವಣಿಯಾಗತಕ್ಕಟ್ಟಿರುವದೆಂಬ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ವರ್ತಮಾನವಿದೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಉದ್ಯೋಗವೇ ಋಷ್ಯಾದಿಗಳದಾಗಿರುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುರುವರ್ಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಋಷ್ಯಾದಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲಿ ಬಾಧೆಯೇನು? ಪಾಪ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಎಷ್ಟೋ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗೂ ಜನನಿಯೆಂದು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುವದುಂಟಲ್ಲವೇ? ಆರೆಂಟು ಸಾವಿರ ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯಬಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ [illegible]ನ್ನು ಅವರದಿಂದ ಕರೆಯೊಯ್ದು (ಉದಾ ಮಾತೃ-ಮದರ ಪಿತೃ-ಫಾದರ ದುಹಿತೃ-ಡಾಟರ) ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಾ[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಸವಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದ [illegible]ಮರವಸ್ಥೆಯೋ? ಇದು ಈ ಕಲಿಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾ ವಷ್ಟೇ! ಏಕಂದರೆ ಪ್ರಬುದ್ಧನಾದ ಮಗನು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರೌಢ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನಗೆ ಬನ್ನಕೊಟ್ಟ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರದೂಡ ಮಗ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಹೊಡದೂಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಮಗನು ಬೇರೆ ಬಿದ್ದಾಗ ನೆರಳ್ಳಾಗಾದರೂ ಅಮ್ಮಾ! ಅ[illegible]ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸದೆ ಇರುವನೇ? ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡಿನ ಪ್ರಬಲತನ ಕುಗ್ಗಿದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ದಕ್ಕೀತೇ? ಎಂದಿಗೂ ದಕ್ಕಲಾರದೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೧೫ ವರ್ಷದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಗೂ ಮಾಡಿ ಸಹಿಸು ಅಂದ ಯ್ಯನಂತಹ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಕೋವಿದನು ಗರ್ವತಾಳಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ ಬರೆದಿರುವೆನೆಂದು ಗರ್ವೋಕ್ತಿಯನ್ನಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿನ ಏಳ್ಗೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತು? ಅಂತಹನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೇ ಪೂರೈಸದಿರುವಾಗ, ಈ ರೀತಿಯ ಕನ್ನಡಿನ ಹೀನ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೇಕೆ ಅಂಜಿಕೆ? ೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಗೆಯು ಕಾಲೇಜದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಮಸ್ತ ಪದಗಳ ಅಥವಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ, ಅಥವಾ ಆಯಾ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋದಿಕೊಂಡ ಕೆಲ ಜಾಣರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು, ಗಾಸಿ [illegible]ಯಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಂಡು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗೊಂದಲವೆದ್ದು ಮರುದಿವಸವೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು

ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಮೂಲೋಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಿದ ಸ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದೂ ನಾ[illegible] ಹೊರ ಆದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ತಾಪೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಖಗ್ರಾಸ ಗ್ರಹಣದ ವೇಳೆಯಂತೆಂಬದಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ ಹಸೇ ಫ[illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಕಾಲೇಜದ [illegible] ಕೊಟ್ಟು ಪಡೆಯುವ ಮುಕ್ತಿಗ ಈ [illegible] ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಿದರೂ, ಅವನೂ ಇಂತಹ ಪ್ರೌಢ ಭಾಷೆಯ ಈವರಿ ಉಪಮರ್ದನೆಂ[illegible] ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ನೊ ದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾರ

ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ [illegible] ಗೊಂದಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಈ [illegible]ನಿಗಿಪ್ಪ[illegible] ಇದೊಂದು ಪ್ರಮಾದವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನೆನೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ [illegible] ವು ಬಿಗಿ[illegible]ಲಿಕ್ಕೆ ಬರೇ ತೊ ದರೆಗಳುಂಟಾಗಿದೆ [illegible] ಅನೇಕರೊಬ್ಬರ [illegible] ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ [illegible]ನಾಗಿ ಹಳೇ [illegible]ಗಳ ಕೂಡೆಗಳನ್ನ [illegible] ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೋಗಿ ಆ ಗಿತದ [illegible] ದಲ್ಲಿ [illegible] ನ ಗುಳನ್ನೆ [illegible] ಕ್ರಮದ [illegible] ಗಿರ ಪದನ್ನಬಹುದು ಅಥವಾ ಅನ್ನಾಶಯ [illegible] ಎಳಿದು ದೇಹಪುಷ್ಟಿಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಗ [illegible]ಲ್ಲಿ [illegible]ಂಟಲಬಿಟಿಕೆಯನ್ನು [illegible] ಕ್ಕೆ [illegible] ಕೆಡರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಿರಿನ [illegible] ಕಿತ್ತಬಂದು ಉರುಪಾರಾದ ಕೊಳಿವೆ [illegible] ಇನ್ನು [illegible]ಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವಾಗುವುದ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡವು ಪ್ರೌಢಭಾಷೆಯಾದರೂ ಅದು ಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅನೇಕ ತತ್ಸಮ ತದ್ಭವಗಳಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದಂತಿದೆ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸರ್ಗದಬಲದಿಂದಲೋ ಮನೋದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಒಂದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯದೆ ಶದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು [illegible] ತುರುಕುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾನಾಗಿ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಪರಿಪೂರಕವಾದ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನನಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಬಾಷೆಯ [illegible] ಜೀವ ತವಾಗಿ ಉಳಿಯ ಬಹುದೋ? ಒ[illegible]ನ್ನ ಕಾಸ್ಕ್ರಿನ ನೋಡಬಾದ ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಇದರ ಭ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಉದಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಕುಸು ಈ ಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅನುಕೂಲತೆಯು ಸಹ ಭಾವೀ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ದೊರೆಯಬಾರದೆಂದರೆ, ಅವರ ಮುಂದ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಮೆಯೇ ಇಲ್ಲದಾಯಿತಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸದ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗವೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ

ಟೆಕ್ಸ್ಟಬೂಕಿನ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಷ್ಟು ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಏಕೆ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚಾಟಣೆ ದೊರಕಿರುವದಾದರೆ ೧ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮಾಸ್ತರನು ಅದೊಂದೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಇದರ ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನುಳಿದ ಇಯತ್ತೆಗಳ ಮಾಸ್ತರರಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು ಹೀಗೇ ಯೋಜಿಸುವದಂತೂ ಅಸಂಭವವು ಯಾವದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವದಲುವಾಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತವನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ನೂರಾರು [illegible]ಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎದ್ದಕೂಡಲೆ ಅರ್ಥಸಂಗತಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಮರೆತು, ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೊಡನೆ ಪುನಃ ಅರ್ಥಸಂಗತಿಗಳು ನೆನಪಾಗದೆ ಇರದವಂತೂ ಮೊದಮೊದಲು ಮಾತಾಡತಕ್ಕವನ ಸಹಜವಾದ ರೀತಿಯು ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಹೊರಟವನ ತಾನು ಕಲಿಸಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನೇ ಎಷ್ಟೇ ಚನ್ನಾಗಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವನ ಕೆಲಸವು ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಂತೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಟೆಕ್ಸ್ಟಬೂಕಿನ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ[illegible]ದೊಳಗಿಂದ ಮನನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತವೇ ಅ[illegible]ವಾಗ ಅದನ್ನು ಬೆಳಸದೆ ಸ[illegible] ಹಾಕುವದು ಇಷ್ಟವಾಗಬಹುದೋ? ಮ[illegible] ಮಡಿಗೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದುನಿಂತ ಒಂ[illegible] ಕ [illegible] ಮನೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾದರೂ ಏನು? ನಡುನಡುವೆ [illegible] ಅಡ್ಡಬರುತ್ತವೆಂದು [illegible] ತಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬೀಳಗೆ ಇಡಬಹುದೋ? ಹಾಗೆ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible]ಪ್ರಗಲ್ಭವೇ[illegible] ಭಾಷಾ[illegible]ಯರ್ಕಕ್ಕೂ ಮಾಸ್ತರನ ಮುಖ್ಯವಾದ ವರ್ಚಸ್ಸಿಗೂ ಅಧಾರವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರೆ ಮಾಸ್ತರನಾಗಿರುವ [illegible]ದರೂ ಹೇಗೆ?

ವಿಷಯಗಳ [illegible] ವಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವದ [illegible] ವಾದ ಮಾತಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿರು[illegible] ಈ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ[illegible] ಹ[illegible]ರತೆ? ಕಾಲೇ[illegible]ದಲ್ಲಿ [illegible]ಗತನವನ್ನೂ ಕ[illegible]ಕೆಂಪನ್ನೂ ಕಲಿತ (ಮೂಲ ಗಿಡ್ಡಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) [illegible]ಸ್ತು ಮಾಸ್ತರನು ಈ [illegible] ಕೈಗಾಲ[illegible] ದ ವಿವಾದರೂ [illegible] ಉಪಾಹ [illegible] ಸಿಗಬಹುದೇ? [illegible] ಗಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ಎಷ್ಟು ಅದರೂ! [illegible] ಈ [illegible]ಯುನಕಲೆಯಂತ [illegible] ಯ ತ್ಯನ್ನು ವೀ[illegible] ಅದು ಗ[illegible]ಲ್ಲಿ [illegible] ಜನೆಯ [illegible]ಕನ್ನು ಕಾಸೊಟ್ಟ ಕನ್ಯಾಕರ ಪಾ[illegible]

ಅಂಕೋಲಾ— ಇಲ್ಲಿಯ ಆರೋಗ್ಯಸ್ಥಿತಿ ರೋಗರುಜಿನ ವಿಶೇಷ [illegible] ಇಲ್ಲ. [illegible] ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣದ [illegible] ಸ್ವಾಮಿಯವರ [illegible] ಸ್ವಾಮಿಯವರು [illegible] ಈಗ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು [illegible] ಮೆ॥ [illegible] ಸ್ವಾಮಿಯು [illegible] ಬಿಟ್ಟು [illegible] ಬೇಗನೆ [illegible] ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಮೆ॥ ರಾ॥ ಸಾ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ, ಕಾರವಾರ [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರು. [illegible] ಕೆಲಸ ನಡೆದದೆ.

[illegible] ಬಂದರಕ್ಕೆ [illegible] ೮-೧೦ [illegible] ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆಂತ [illegible] ಆದರೆ ಜನರ ಮೇಲೆ [illegible] ನಡಿಯುತ್ತದೆ. [illegible] ಬಂದಿರುವರು.

ಗುಂಡಬಾಳ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ತಮ್ಮ [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ [illegible] ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿರುವ [illegible] ಅದರ [illegible] ಬೇಗನೆ ಪೂರೈಸಲ್ಪಡಲಿ

ANNOUNCEMENT.

This is to announce that the governing Body of the Kanara Education Society, Kumta, in its meeting held on 4th instant, revised the scale of pay, promotions &c in the case of Life-members and Permanent Teachers of its institution, fix the starting salary of a fresh ordinary Graduate to be Rs 50 per month (and a higher start in the case of Graduates with higher qualifications), the maximum being Rs 125, to be attained in 18 years 9 increments, and the Life-members and permanent teachers having the advantage of the Society's Provident Fund and Pension arrangement and a bonus in case they should qualify themselves for S.T.C, L.C.D and B.T. All further particulars can be had from the undersigned

The Society is prepared to enter in three Graduates and two [illegible] trained men in its institution — Gibb High School, Kumta. the revised scale. Intending candidates may apply to the undersigned stating their academical qualifications, their vernacular, their special qualifications and testimonials, if any, and other particulars.

Chairman,
Governing Body,
Kanara Education Society, Kumta.

(निवडक पत्रांतून पुढे चालू.)

निम्याहून अधिक [illegible] पत्र [illegible]. [illegible] सांगितलेच आहे. या [illegible] सा-

---

ಪಂಡಿತನ ಗೋಳಾಟವು ಅವರ್ಣನೀಯವೇ ಗಿರುವಾಗ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಕ ಅಥವಾ ಗುರುವ ವಹಿಸುವ ಯಾವನಿಗೇ ಆಗಲಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಡಿ ರುವ ಸನ್ನದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಾರೀಕರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಕತ್ವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಐಕ್ಯಮತ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಬೆಗಳೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ [ಪುಣೆ] ಟ್ರೇನಿಂಗ ಜಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಡುವವಾದದರಿಂದ ಸಮ ರಾದ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಧುಗಳು ಈ ದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರೆಂ ರೈಸುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಷ್ಟಮಂತ ಧನದಿಂದಾಗಲಿ ಇತರ ಸಾಧನಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಸನ ಚಲವಲವನ್ನು ನಡಿಸುವವರ ಕುರಿತು ಶ್ರೀ ಕಾಂ ಪಂತ ಬರ್ವೆಗಳವರ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತದಷ್ಟೇ. ವೇಕಾಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಲಿಕ್ಕೆ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗೆ ಈ ವಿಷಯದ ಠರಾವು ಗುವಂತೆ ಅವರು ವಿಫುಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಲಿಕ್ಕೆ ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕ ದುಡಿಯುತ್ತಿರು ನಮ್ಮ ಜಂಗಲ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಸಾಮ ಭಾಸದರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮುಂದಿಡಲಿ ಂತ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರಾಸರಿ ಎರಡು ವರು ಷಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ನಡೆದ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ಶ್ನಗಳೂ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳೊಳಗಿನ ಚರ್ಚೆ ವರ ಈ ಚಲವಲದ ಅಂಗವಾಗಿರುವವು. ಆದ ಆವರು ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾಗಿವೆ, ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆಂಬು ಮತವು. ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟವರೆಲ್ಲ ಸಭೆಗೂಡಿಸಿ ಮದ ಕಾಂಗ್ರೇಸಾಂಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ಮಾಡಿದ ಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಬೇಕು ಬಿ ಕುಡಿಯರಂಥ ಮುಖಂಡರ ಅಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಸಹ ಗವರ್ನರ ಸಾ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಜಂಗಲ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಆವರ ಮುಂದಿಡಬೇಕು ಇಂಥ ಕಾರ್ಯವು ಅಧಿವೇಶನದ ಸಮಯವಾಗುವದು ಉಪಯು ಲವು ನಾಮದಾರ ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಯ ಳಗೆ ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದೆಂದು ಯವರು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಮೆ॥ ಟಪ್ಪರ ಸಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಪ ಸವಲತುಗಳ ಹಂಗಾ ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಾದಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಅರಿತವರು ಈ ವಿಷಯ ದೀರ್ಘವಾಡಿತನದಿಂದ ಟೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲಗಳು ಮುಕ ಲಕ್ಷ ನಿರಂತರ ಚಲವಲ ಸಾಧನ ತ್ತಿರಬೇಕಾಗುವದೆಂಬುದು ಆವರ ಮತವು. ವು ಸಕಾರಣವಿದೆಂದು ನಾವಾಗಿ ಹೇಳಬೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮುಸಂ ತ್ತು ಸನದೋರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡಿಯುತ್ತಿರ ನಾವು ಸಹ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೇಳುವೆವು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಸ್ವತ್ಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರ ಸಿದರೆ ಸಂಘಶಕ್ತಿಯ ಚರ್ಚೆಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ದಾಖಲೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಒಬ್ಬರಿಗಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರರ್ಥಕ ಪೆಟ್ಟು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅದರ ಮಹತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯನ್ನೊಂದು ಬೇಗನೆ ಕರೆಯುವದು ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ [illegible] ವುವೆಂದು ನಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

೨. ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ, ಈಗಿನ ಪ್ರಗತಿಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ಬಿನ್‌ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರನ್ನು ಆರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹ ಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆಂದು ಇನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿರುವರು. ಜನರು ಈ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುವದೇಕೆ, ಸರಕಾರವು ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತಲಿದೆ ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ಅಧಿಕಾರದ ದಾತಿರಲಿ, ತಮಗೆ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ವರ್ಷ್ಮೋ ವರುಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಮಯಗಳ ಉಪೇಕ್ಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಹೊನ್ನಾವರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸಭಾಸದರು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು ನೋಡಿರಿ. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಜಾಗೆಗೆ ಅವರು ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಮಲೇದಾರರನ್ನೇ ಆರಿಸಿದರು. ಗಾಳದವರು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಾಗ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಂತಾಯಿತು. ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಮಾಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪಟ್ಟಣಿಗರು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದಂತಾಯಿತು. ಪಟ್ಟಣಿಗರ ಇಂಥ ವರ್ತನವು ತೀರ ನಿರಾಶಾಜನಕವು. ಮಾಮಲೇದಾರರಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾತ್ರರು; ಅದರಷ್ಟು ಅನುಭವಿಕರು ಎಂದು ಮತಭೇದವೇನಿಲ್ಲ ಬಿನ್‌ಸರಕಾರಿ ಸಭಾಸದರೊಳಗೆ ಈ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪಾತ್ರರಿಲ್ಲೆಂದು ಸಭಾಸದರ ಮತವಾಗಿದೇನು? ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಕೃತಿಯಿಂದ ಸರಕಾರವು ಯತ್ನಿಸುವಾಗ ಹೊನ್ನಾವರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಂತಾದದ್ದು ಆದಕ್ಕೇನೂ ಭೂಷಣಾವಹವಲ್ಲ. ಕಾರವಾರ, ಕುಮಟಾ, ಸಿರ್ಸಿ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಹಳೆಯವರಂತ ಮಾಮಲೇದಾರರಂಥ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುರದಾಗಿ 'ನೇಮಕ' ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೊಸ ಆಲೆಕ್ಷನದಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿಸಿದ ವಾಗ ಹೊನ್ನಾವರದವರು ಮಾತ್ರ ವಿಪರೀತ ವರ್ತನದಿಂದ 'ಅಪಾತ್ರತೆಯ' ಆಟ್ಟ ಡಾಗಿ ತೋರಿಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ಹೊನ್ನಾವರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಹೀಗೆ ಸಭಾಸದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು, ದಿಟ್ಟ ದೇಶಾಭಿಮಾನವೂ ಇಲ್ಲಾದರೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದಿನಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವದು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ನಮಗೆ ವಿಷಾದಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದವರಾದರೂ ಮುಂದಾಗಿ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಹೊಸ ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುವದು

೩. ಕೊಂಕಣಪಟ್ಟಿಯ ಬಂದರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಶಿಲೀಶ ನಿಕಸನ್ ಆಗಬೋಟುಗಳ ನಿಯಮಿತತನವು ಸದಾ ಸರ್ವದಾ ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರವಾಸಿಕರೆಲ್ಲರು ಬಲ್ಲರು. ಆಗಬೋಟುಗಳು ತಮ್ಮ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಬಂದರೂ ತಾಸುಗಳ ಅಂತರದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು— ನಿಶ್ಚಿತ ಎಷ್ಟು ಘಂಟೆಗೆ ಒರುವದೆಂದು ಎಷ್ಟು ಬೋಟ-ಏಜಂಟರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು! ಆಕಸ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವೇಳಾಪತ್ರಕವು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫಿನಿಂದ ಬಂದರಗಳಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಕೊಪನಿಯು ಕಂತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೃಪಣತೆಯಿಂದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ಭೂತದಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಮಾನಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? [illegible]

ಂದರದಮೇಲೆ ಬೋಟ ಬರುತ್ತದೆಂದು ದಾರಿ ಕಾದ ೩ ಘಂಟೆ ತನಕ ಆಪರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ [illegible] ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಳಿ ಗಾಳಿಯ ಅಸಹ್ಯ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಹಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂದ ಶ್ರೀ ವಿನಯದ ರಾವ ವಾಳ ಕೀಲ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ। ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ ಕುಳಕರ್ಣಿ ಪೋಲೀಸ ಸಬ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಬಹಳೇ ಸಂರಿ ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಕಿಲಿಕ್ ನಿಕ್ಸನ ಕಂಪನಿಗೆ ಪತ್ರ ರೆದು ಅದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನೊಂದು ಕ್ರಾನಿಕಲ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಿಸಿರುವರು ಆಗಬೋಟಿಯು ಎಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಬರುವ ದು ಏಜೇಂಟರಿಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಪರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಕಾರವಾರದಂಥ ಬಂದರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಹಾಹಾದಮೇಲೆ ಇತರೇ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಂದರಗಳ ಗತಿಯೇನು? ನಮ್ಮ ಬಂದರಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೋಟುಗಳೇನು ಬರುವದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಎಷ್ಟೊ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗುಣುಗುಟ್ಟದೇ ಸಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಂಪನಿಯು ಮತವದೆಯೋ! ಬಂದೇಂದ ಸಫರಿಗೆ ಸಾವಿರಗಟ್ಲೆ ಮುನಾಫು ಕೊಡಿಯುತ್ತಿವಾಗ ೧೦೦—೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಂದರಗಳಿಗೆ ಬೋಟುಬರುವದಷ್ಟು ನಿಶ್ಚಿತ ವೇಳೆಯನ್ನು ತಂತಿ [illegible] ದ ಮೇಲಿಂದ ಸೇಲ ಏಜಂಟರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವದ ಅತ್ಯವಶ್ಯ [illegible] ದವು ಕಂಪನಿಯು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದರ [illegible] ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ [illegible] ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾಗುವ [illegible] ನಿವಾರಿ [illegible] ಸೊಸಾಯಟಿಗಳಿಗಾದರೂ ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಇನ್ನು [illegible] ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ [illegible] ಲಿನ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಚಳಿಗಾಳಿಯ ಯಾತನೆಗಳ ತೀರ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿರುವವು

೪ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರ ಇಕ್ತಿತ್ತ [illegible] ನ ದೈನ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಚಿತ್ರಪಟವು [illegible] ದುರಾಟಿಯಿಂದ ಕೆತ್ತಿದ ಅವನ್ನು [illegible] ಕರಣದ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟೂ ಪ್ರಫಿಸದೆ ಇರದು ಈಗಿನ ೩ ೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅತಿವೃಷ್ಟಿ-ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ [illegible] ಗಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಎಂಜಾದಂಥ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಬಲಿಬಿದ್ದು ಮಹಾಕ್ಷಾಮದ ಕ್ರೂರ ಯಾತನೆಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಬಡ ಜನರ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ [illegible] ಸ್ಥಿತಿಯು ತೀರ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋದದ್ದು ತೋರುತ್ತದೆ ಇದ ಬಹು ಕನಿಕರವು ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ತೀರ್ವೆ ಮಾಫಿಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಸಭೆಯು ವಿದ್ಯಮಾನ ಸಾವಿರಾದ ಅರ್ಜಿಗಳೂ ತಂತಿಗಳೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅವರವರ ಬೆಳೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗನುರೂಪವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಹೊಂದದೆ ಬೆಳೆಯೂ ನಷ್ಟ ತೀರ್ವೆಯೂ ದಂಡವಾದದ್ದು ಬಹು ಶೋಚನೀಯವು ಆಣೆವಾರಿ ಠರಾಯಿಸುವ ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಬೋಗಸದವೆಂದೂ ಅದು ಊರ ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕರ ಸಲ್ಲೆಯಿಂದ ಠರಾಯಿಸಲ್ಪಡದೆ ಕೆಂಪೂ [illegible] ಕಾರವಾರ ತಾಲೂಕ ಮೂತಗೇರಿ ಪರಿಷತ್ತು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಅದರಂತೆ ಅಮಲಬಜಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಆಣೆವಾರಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ರಯಿತರು ಸರಕಾರಿ ನೇಮಪಂಕೆ ತೀರ್ವೆ ಮಾಫಿ ಅರ್ಧಮಾಫಿಗಾದರೂ ಹಕ್ಕುದಾರರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದೂ ಆಗದೆ ಮಿ। ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ರೂಪಾಯಿ ೬೦-೬೫ ಸಾವಿರ ತೀರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬರೇ ೪೦-೪೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತಹಕೂಬಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಫಲದಾಯಕವಾಗಲಿಲ್ಲಾದರೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವೆನಿಸಿತ್ತು ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪುನಃ ಗತಿಗೆಟ್ಟು ಅಥವಾ ಜಮೀನು ಬಂಜರ ಬಿದ್ದದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ರಯತರಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ತೀರ್ವೆಯು ಸಂಗಡ ಹೋದ ವರ್ಷದ ತಹಕೂಬಿ ಸಹ ಹತ್ತಿಕೆ ಕೊಡುವದೆಂಬ ವಿವಂಚನೆಯೂ ತಮ್ಮ ಚರಿತಾರ್ಥ ಸಾಗಿಸುವ ಗೋಳಾಟವೂ ಎದರಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ನಿರ್ಣಯದ ಕಡೆಗೆ “ಚಾತಕಪಕ್ಷಿ ಗಳಂತೆ ಅವರು ನೋಡುತ್ತಿರುವದು ಸಹಜವು [illegible] ಥ ಮರ್ಥರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಒಯಾರು [illegible] ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪ ಹೇಗ ಸಾಹೇಬರು ರಯತರ [illegible] ಸಭೆಯು ವಿದ್ಯಮಾನ [illegible] ದರಾದ ೩೭೫ [illegible] ಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರವರ ಬೆಳೆಯ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಗನುರೂಪವಾಗಿ ಹೋದ ವರ್ಷದ ತಹಕೂಬಿ [illegible] ಈ ವರ್ಷದ ತೀರ್ವೆ ಸಹ ಮಾಫ [illegible] ಪಾಲಿಸಿ ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲಿ [illegible] ಜಕ್ತಿ ದರಮಾಡಿ ರಯತರನ್ನು [illegible] ಸುವರೆಂದು ನಂಬುವೆವು

೫ ಈ [illegible] ನಾಡಕರ್ಣಿ [illegible] ದೆ ಹೆಗಡೆ ಶ್ರೀ [illegible] ನ್ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರಿಂದ [illegible] ಹಸರ ವಾಹಿಯಾದ ಶ್ರೀ [illegible] ಮಕರ ಸಂಕ್ರಮಣದ [illegible] ಪಲ್ಲಿ [illegible] ೫ ಘಂಟೆಯ ಸುಮಾರ [illegible] ತ್ತಿರುವಾಗ [illegible] ಬಾಲಾಮಿನ [illegible] ವೆವು [illegible] ದೈನ್ಯಾಂತ್ಯದ ಇವರ ವಯಸ್ಸು [illegible] ದು ಇತ್ತು ಆದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಪೂರ್ಣ [illegible] ಪುತ್ರಪೌತ್ರ [illegible] ಗಳಿ [illegible] ಸುಖಸಾನಂದ [illegible] ನಿವೃತ್ತರಾದ [illegible] ಯೆಯದೇಕು ಅವರ ಪ್ರಿಯ [illegible] ಪಡೆ [illegible] ಗಿರುವರು ಈ ಪುಣ್ಯಪುರುಷನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯ [illegible] ದೆಯಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿ ಸಾಧಾರಣ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಚಳಿಜ್ವರ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಾಲು ಉ [illegible]

ಕೆನರಾ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಿಟಿ ಗವ್ಹರ್ನಿಂಗ ಬೊಡಿಯ ಕಮಿಟಿಯ [illegible] ಮುಖ್ಯ ಠರಾವುಗಳು —

೧ ಡಾ। ರಘುನಾಥ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ [illegible] ರವರು ರೂಪಾಯಿ ೨೦೦ ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಫೆಲೋರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು

೨ ಎಮ್ ಎ [illegible] ಮತ್ತು ಬಿ ಎ [illegible] ರ ತಪಾ ಹೆಯುಕಾಶ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು

೩ ಮಿ॥ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭುಗಳ ಮತ್ತು ಮಿ॥ ಆತ್ಮಾರಾಮ ಪಟ್ಟೆಳರವರ ರಾಜಿನಾಮೆಗಳು ಮಂಜೂರ ಆದವು

೪ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಈಗಿನ ಪಗಾರ ಸ್ಕೇಲಿನಲ್ಲಿ ಎಮ್ ಎ (II ನೇ ಕ್ಲಾಸ) ೬೫, ಬಿ ಎ (Hon & S T C D) ೬೦ ಬಿ ಎ (Hon), ಬಿ. ಎ (S T C D) ಮತ್ತು ಎಮ್ ಎ (Pass)— ೫೫ ಬಿ ಎ (Pass)— ೫೦ ನಾನಾಸ ಬಿ ಎ — ೪೦ ಆಯ್ ಇ [illegible] ೩೦ ಹೀ ಇ ೩೫ ರಂತೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ, ಸ್ತುತ್ಯವು

೬ ಕಾನಡಾವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ “ಹಿತಚಿಂತಕರನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಂದ ಯಾವದೇ ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳ ಬಾಬಿನ ಸಂಬಂಧ ಮಾಹಿತಿಯು ಪತ್ರದ್ವಾರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾದಾ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಸಾಧನ ಬಿಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರದ ಸಾಧನ ಕೈಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಜವಾಬಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲೆಂತ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಕಿರಿಯ ಪಶುವೈದ್ಯ ಮಿ॥ ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಎತ್ತು-ಹೋರಿಗಳ (Castration) ತರಡು ಒಡಿಯುವ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸರಕಾರಿ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳವರು ಅವರ ಆಗಮನದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಫೋರೆಸ್ಟ ಕನ್ಸರವೇಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರವದು, ಇಲ್ಲಿ ದಿವಗಿಯ ಇನಕಾರರತ್ತ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೋದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ವಿಕ್ರಿಯಿಂದ ಅಜಮಾಸ ೬೦ ಸಾವಿರ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಮಾಲು ಖರ್ಚಾಯಿತು

ಮೆ॥ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪ ದೊರೆಗಳು ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

ಡ। ಥಾ। ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಹೆಸ್ಕಿತ ಸಾಹೇಬರು ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಈವತ್ತು ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ತಪಾಸಣೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಸಂಗಡ ಡೇ। ಎ। ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ ನವಲಗುಂದವರು ಸಹ ಬಂದಿರುವರು

ಡಿ ಜಡ್ಜ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿ, ಆಫೀಸ ಸಹಿತ ಶಿರಸಿಗೆ ಹೋಯಿತು

ವ್ಹೆಟರ್ನರಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಕೋಲ್ಬೆರರವರ ಸ್ವಾರಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಶು ದವಾಖಾನೆ ತೆರಿಯುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಬಂದು ಹೋದರು ವಿಚಾರವು ಸ್ತುತ್ಯ ಉಂಟು

ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ಪೋಲೀಸರು ಬಹು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಬಗ್ಗೋಣ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜುಗಾರ ಮಂಡನನ್ನು ಹಿಡಿದು ೧೫+೨=೧೭ ಜನರವ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವದು ಆನಂದಕರವು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಬಿಡೆಯಿಡದೆ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಜರಗಿಸಿದ ಅವರ ನಿಃಪಕ್ಷಪಾತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವೆವು

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವೆಯು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ ಚಳಿಜ್ವರ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ ಕೆಲಸ ಬಿತ್ತೋಣವು ಮುಗಿದಿದೆ ಭತ್ತದ ಬಳ್ಳೋಣದ ಕೆಲಸ ನಡೆದದೆ ಭತ್ತದ ರಫ್ತು ಹೊರಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ ಸೆಳೆದರೆ ಬಹಳಾದೀತು ಕಾರವಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ [illegible] ಭರತಿಯಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲಸ [illegible] ಕರೆದಿದ್ದರು ಕೆಲವರಿಗೆ ಭರತಿಯ ಕದ ಪರತ್ತ [illegible] ದುಷ್ಕಾಳದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗಿ ಬರುವ ಖರ್ಚು, ೧೦-೧೫ ದಿವಸಗಳ ನಿರರ್ಥಕ ಗೋಳಾಟವಾದಂತಾಯಿತು ಈ ಬಡವರ [illegible] ಉಪಾಯವೇನು? ಸರಕಾರ ತೀರ್ವೆಯ ವಸೂಲಿ ದಿನಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿದವು ತಹಕೂಬಿ [illegible] ಯಮಾದದ್ದು ಸರಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಜನರು [illegible] ಮುದನಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆ ಸುಟ್ಟು [illegible] ಕೋಣ ಆಕಳೆಯ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದನು. ಗಂಧದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಳವು ಖಟ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆದದೆ [illegible] ಆಕ್ಷಿಯ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ

(ಕವೆತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.)

ಸ್ತ್ರೀ-ಶಿಕ್ಷಣವು.

(ಲೇಖಕ— ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

ಈ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ತ್ರೀ-ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುವದು ಎಂಬದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ.

ಗಣಿತ— ಲೆಕ್ಕಗಳು— ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಬರೆಯುವುದು, ಬೇರೀಜು-ವಜಾಬಾಕಿ-ಗುಣಾಕಾರ-ಭಾಗಾಕಾರಗಳು (ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಿವಿಧ ಪರಿಮಾಣಗಳ ಸಹಿತ), ತ್ರೈರಾಶಿಕದ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಏಕಮಾನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸುವುದು, ಸುಲಭವಾದ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು

ಐಯಿಲೆಕ್ಕಗಳು— ೪, ೬, ೮, ೧೦, ೧೨ ೧೬ ೨೦, ೨೪ ೩೨, ೪೦, ೪೮, ೬೦, ೯೬, ೧೦೦ ಈ ಗುಣೋತ್ತರಗಳಿಂದಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗಿನ ಗುಣಕ ಭುಜಕಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳು

ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯು

ಓದುವುದು— ಈಗಿನ ಸ್ತ್ರೀ-ವಾಚನ ಮಾಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಥವಾ ಅದರಂತಹ ಬೇರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸುಲಭವಾದ ಹಾಡುಗಳು ಕವಿತೆಗಳು (ಅರ್ಥ ಸಹಿತ) ಲಘು-ಅಥವಾ- ಬಾಲವ್ಯಾಕರಣ ಸ್ವಬರಹವನ್ನು ಓದುವುದು

ಬರೆಯುವುದು— ಶುದ್ಧ ಬರಹ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಇತಿಹಾಸ-ಭೂಗೋಲ

ಇತಿಹಾಸ— ಪ್ರಾಂತದ ಇತಿಹಾಸವು ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಮೊದಲಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗಿನ ನೈತಿಕ ಕಥಾನಕಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚರಿತ್ರಗಳ

ಭೂಗೋಲವು— ದೇಶದ್ದು ಹವೆ, ಮಳೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ, ಸ್ಕೇಲು, ನಕಾಶ, ಗಾಳಿ ಸುಟ ವೃಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ ಮಾಹಿತಿ

ವಸ್ತು ಪಾಠಗಳು— ಹೂಗಳು, ಅಲಂಕಾರದ ಬೀಜಗಳು, ತಿಂಬುಂಬುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಮನೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ದನದ ಹಕ್ಕೆ, ಬಾವಿ, ಊರ ಹಿತ್ತಲು, ತೋಟ, ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳು— ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಹವೆ, ನೀರು, ಆಹಾರ ಪ್ರಾವರಣ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವು

ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವು— ತಿನ್ನುವ ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.

ಸುಲಭ ವೈದ್ಯಕ— ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಬೇನೆಗಳ ನಿದಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಅವುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಅವಶ್ಯವಾದ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಕಷಾಯಗಳು ಲೇಹಗಳು ಪಾಕಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು

ಚಿತ್ರಗಾರಿಕೆ— ಡ್ರಾಯಿಂಗ-ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಸ್ತುಪಾಠಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾದಾ ಡ್ರಾಯಿಂಗು ರೇಷೆ, ವರ್ತುಳ, ಚೌಕೋನ, ತ್ರಿಕೋನ ಮೊದಲಾದ ಆಕೃತಿಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಆಕೃತಿಗಳಿಂದ ಡಿಝಾಯಿನ್ ತಯಾರಿಸುವ ಜ್ಞಾನ ಕೊಡುವದು

ಕೈಗಾರಿಕೆ— ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವದು, ಅವುಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸುವದು, ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಮಡಿಚುವದು, ಕತ್ತರಿಸುವದು, ಅಂಟಿಸುವದು ಮಣಿಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸುವದು, ಹೂಗಳನ್ನು ಸುರಿಯುವದು, ದಂಡೆ ಕಟ್ಟುವದು, ಜೋಳಿಗೆ, ಕಸೂತಿ, ನೂಲುವದು, ನೇಯುವದು.

ಆಟಗಳು— ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಆಡಿ ತೋರಿಸುವದು, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ, ಫುಗಡಿ ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳು

ಈ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮವು ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಅನುಕೂಲವುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಉಚ್ಚ ಪ್ರತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಈ ಮೇಲುತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವುಂಟು

ಇನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡಬಹುದು ಎಂಬದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಹುಡುಗನಿಗಿಂತ ಮೊದಲಿಗೇ ಪೂರ್ಣವಾಗುವದು ಕಂಡುಬರುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳ ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಡಿಗೆಯರು ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವದರ ಒಳಗಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಪರಾಧೀನತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಮದುವೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಗಂಡನ ಮನೆಯು ಇರಲಿ ಯಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಹುಡಿಗೆಗೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು ಅಸಂಭವದ ಮಾತು ಆದ್ದರಿಂದ ಮದುವೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗುವದು ದುಸ್ತರವು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಸಹ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಾನವು ಸಹಸಾ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವಾದರೂ ಹದಿಮೂರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗುವವರೆಗೂ ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ ಹುಡುಗಿಯರು ಐದಾರುವರ್ಷದವರಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಹತ್ತಿದರೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮುಗಿದಿರಬೇಕು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವದು ಮೊದಲಾದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುವದು. ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವದು

ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾಂಧವರೇ! ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೇ! ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ಯಾರ ಬಸುರೊಳಗೆ ಭಾವಿರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಉದಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಯಾರು ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಂಬ ರಥದ ಧುರಂಧರತ್ವವನ್ನು ಪುರುಷರೊಡನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕಿಂಬಹುನಾ ಯಾವದು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಒಂದು ಪೂರಕಾಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ, ಸ್ವಭಾವತಃ ಮಮತೆಗೂ ದಯೆಗೂ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾದ ಈ ಸ್ತ್ರೀಜನಾಂಗದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೀಯಿರಿ ಸಂಸಾರದ ಸುಖವನ್ನು ಜ್ಞಾನಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಹೊಂದಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಿರಿ ಸುದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಈ ಭರತಖಂಡದ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಿರುವದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯೂ ನಡಿದೇ ನಡೆಯುವದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಸುಧಾರಣಾ ಧ್ಯೇಯವನ್ನಾದರೂ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತನುಮನೋಧನಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಾ. ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕನು ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರೇರಿಸಲಿ.

ವರ್ತಮಾನಸಾರ.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ೮೦-೯೦ ಗಿರಣಿಗಳ ಕೂಲಿಗಳು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಿಡಿದಿರುವರು. ವಾರ್ಷಿಕ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ (Bonus) ಇನಾಮು ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದರ ಬದಲಾಗಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂಬದೂ, ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ದಿನಚರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಘಂಟೆ (hours) ಗಳ ಪರಿಮಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವದು

ಪಂಜಾಬಿನ ದೇಶಭಕ್ತ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಕೂಡದೆಂದು ಇದ್ದ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಬಂಧನೆಯು ರದ್ದಾಗಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂಡಿಯನ ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗಿನ ಶಾಖೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವರು.

ಫಿಜಿ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಕೂಲಿಗಳ ಗೆಯ್ಮೆ ಕರಾರಿನ ಪದ್ಧತಿಯು ನಿರ್ಮೂಲನವಾದರ ಆನಂದಕರವು ಫಿಜಿಯೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕೌನ್ಸಿಲು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಂಟರ ಸಂಘದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದದ್ದು [illegible]

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಗಳ ಟಪಾಲು ಬೊಂಬಾಯಿಂದ ಕರಾಚಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ವಿಲೆವಾರಿ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ೧೭ ನೇ ಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದು

ಮಹಮ್ಮದ ಅಲ್ಲಿ, ಶೌಕತ ಅಲ್ಲಿ, ಬಂಧುಗಳು ಇಂಡಿಯಾ ಡಿಫೆನ್ಸ ಆಕ್ಟಿನ ಮೇರೆಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಬಾದಶಹಾ ಜಾಹೀರನಾಮೆಗನುಸರಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾದರು

ಈ ವರ್ಷದ ಮುಸ್ಲಿಮ ಲೀಗದ ಅಮೃತಸರ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಮುಸಲ್ಮಾನರೊಳಗೆ ತಲೆದೋರಿದ ಮಿತ್ರಭಾವವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿಯಾಗುವಂತ ಬಕ್ರೀದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಗೋವಧೆಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಆಹಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಡಾ. ಅನ್ಸಾರಿಯವರು ತಂದ ಠರಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ ಆ.
ರಂಗೂನ ಬೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ .	14-8
ಗೋಟ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	22—29
ಹುರುಳಿ „ „	15—16
ಕಡಲೆ , ,	20—21
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	23—28
ಉದ್ದು ಮಣಾನಗಿ	8—10
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	10—10¼
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	4—7½
ಹೆಸರು ಮಣಾನಗಿ „	12—14
ಹರಳೆಣ್ಣೆ. „ „	11—11½
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „	130—135
ಕೊಬ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „	35—40
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „	12
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	12—14
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	4-5-0
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಸಾಂಗರ ಡ ೧ಕ್ಕೆ	4 6 0
, ಸೂರ್ಯ „	4 4 6
„ ಹಂಸ ,	3-8 0
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	65—75
„ ಚಿಕಣಿ „	100
, ಗೋಟು. ,	50—60
ಸಿದ್ದಾಪೂರ	105—120
ಶಿರ್ಸಿ	110—125
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ ..	95—115
ಅಚವೆ „	85—95
ಡಾಲಿ ಅಡಿಕೆ „	60
ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	210
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ …	48—50

ಹೊಸ ಶೋಧ * ೬೦ * ಹೊಸ ಶೋಧ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕವನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನದೋಷ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು [illegible] ದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣ [illegible] ಟಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವು ಈ [illegible] ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ [illegible] ಗಳೂ ಒದಗುತ್ತವೆ ಇದರ ಅನುಭವವು [illegible] ಮೊದಲನೆ [illegible] ರೋಗಗಳು [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ [illegible] ರು ಹೊಸ ದೇಶೀ ಔಷಧಿ [illegible] ದಲ್ಲೂ, ಗುಣ [illegible] ದರೂ ಅನುಭವ [illegible]

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ [illegible] ಗೆ ರು ೧ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ [illegible] ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ [illegible]

ಪತ್ತೆ—ಪ್ಲಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು [illegible] ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಲಗ್ನಾದಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible], ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ತ್ರಯ ಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರದಾರ ಸಗ್ಗೆ [illegible] ಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ [illegible] ಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಕ್ಯಾನಭಾಗ

ಬೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

[illegible]

ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.

100 [illegible] 25 [illegible]

50 [illegible] ಪೆಟ್ಟಿ ಬೇರೆ

[illegible]

ಮಹಾವತಾರ

[illegible]

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
[illegible]
Bombay.

[illegible]

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

[illegible] ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦

[illegible] ಧಾಕಪ್ಪ

ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.
ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ದಿನ [illegible] ಗ್ಯಾರ ಟಿ

[illegible] ರೂ 7-8-0 ಈಗಿನ ಬೆಲೆ, ರೂಪ್ಯಾ 3-12-0 ಮಾತ್ರ

ಪಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

[illegible] ಸಿಲ್ವರ್ [illegible] ಬಗೆ [illegible]

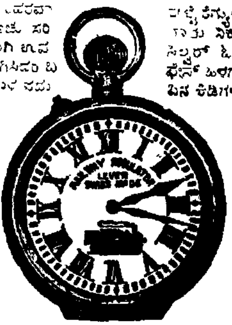

[illegible] ರೂ 10-0-0 ರೂಪ್ಯಾ 5 [illegible]

ಪಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

[illegible] ಗಳನ್ನು [illegible]

[illegible] ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ [illegible] ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ [illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

[illegible] मृतप्राय [illegible] मनुष्यास, [illegible] प्राप्त [illegible] अचाट शक्ति [illegible] अनुपान प्रमाण [illegible] निराशाजनक [illegible] देशील [illegible] अनुभव [illegible]

पत्ता — मुख्याजी हिरालाल [illegible]
[illegible] कुमठा [illegible]

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

eg. No B 1210

ವರ್ಷ ೪.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಪತ್ರಿಕಾ ವರ್ಗಣಿ:-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಪೋ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:- ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಮೊದಲಾದವು (೧೫ ಎಮ್ ಅಕ್ಷರ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0 ಆ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಆ ದಾಖಲಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವವು. ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವವು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೨ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣು
ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಕಿವುಡತನ,
ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು,
ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ
ತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲ
ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ
ದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ, ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊ
ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು
ದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹು
ತ್ತದೆ. ಛೋಟಿ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0.
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋ
ದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ
ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ರೋ
ಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8-0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋ
ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ
ಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು,
ಟನೋವು, ಹೃದ್ಬಂಧ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ)
ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯ
ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ,
ಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ದರ ಸುಲಭ
ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ.
ಕ್ಕೆ ರೂ ೪. ಟಿ. ಖ. ಅಲಾಯದ.
ದಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ:—

ನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.
7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಚಳಿಜ್ವರ, ಕೆಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ 1-8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮ್:: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ: ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ.6.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3.

ಬುಶ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1. 2. 4. ಔನ್ಸ್ 1 2. 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6½ ಆ 12. ರೂ. 1-4 ರೂ 2 4
ಡಿಸ್ಕೌಂಟು: 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼%. ರೂ. 25 ಕ್ಕೆ 10%. ರೂ. 100 ಕ್ಕೆ 12½%. ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸ್ಟಾಂಪುಗಳು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಡನೆ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡುವವರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್ ಕಟ್ಟೆ ಚರ್ಚ ಗೇಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೊಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪುಗೊಡುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಟೈಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:-
ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಾಸಾಧಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗರುಕೃಪಾ:— ಬಹಳ ಮಾದಿಯ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಖ್ಖ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬ್ಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧ ಸಣ್ಣೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ೪ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಿದರೇ. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೩ ಆಣೆ ಚೂರ್ಣ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೋಳ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಶುದ್ಧ ನಸ್ಯಪುಡಿ:— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಸ್ಯಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿಯರ್ಯದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ಹಾಗೆಯೇ ಪತ್ತರ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟಿನ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ. ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

ಜಾಹೀರ ನೋಟೀಸು.

ಈ ನೋಟೀಸಿನ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ — ಮೆ|| ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಂದ ಒಳಗಡೆಯುಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹುಕುಮಿನಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯುಲ್ಲಿ ಸೇರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು **ವರ್ಷಾರಂಭದ ಹೊರತು (ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರಣವಿರದೆ) ನಡುವೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.**

ಮತ್ತು

ಸದ್ಯ ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಇದೇ ಬರುವ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳ ೨ ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗತಕ್ಕದ್ದಿರುವದರಿಂದ ಸದರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಯಾವದೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕೂಡ್ರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಖಾಸಗೀ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿದ ತಾರೀಖಿಗೆ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡ್ರದಿದ್ದ ಅವರದೆಶೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾರದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಸವರ್ಷಾರಂಭದೊಳಗಾಗಿ **ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಚ ಮೊದಲನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದನ್ನು** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಲಕರು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿಗೆ ಆದೆ

19-1-20 } ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ
ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲ, ಕುಮಟಾ

सर फेरोजशहा मेथा.

(लेखक — काशीनाथ)

५ सार्वजनिक कामास प्रारंभ

फेरोजशहा विलायतेस असताना त्यांनी 'ईस्ट इन्डिया असोसिएशन' पुढे 'मुंबईची शिक्षण पद्धत' या विषयावर एक निबंध वाचला होता असे मागें ह्मटलेंच आहे. त्या वेळेपासुन मेथांनी सार्वजनिक प्रश्नांत मन घातले असें ह्मणण्यास हरकत नाहीं. त्यांनी इंग्लंडात असताना तेथील लोकांचे, त्यांच्या कृतीचें, त्यांच्या विद्वत्तेचें व त्यांच्या कौशल्याचें सूक्ष्म निरीक्षण केलें होते. तेथील वक्त्यांची बोलण्याची ढब कशी आहे या विषयीं त्यांनीं अभ्यास केला होता व त्यांचें वक्तृत्व, विषयाची मांडण, विवेचन पद्धत इत्यादि गुण सूक्ष्मावलोकनानंतर आपल्यास अवगत करून घेतले होते. परमपूज्य कै. दादाभाई यांनीं मेथास प्रथम सार्वजनिक कामांत शिरकाव करून दिला. विलायतेहून मेथा पहिले पार्सी बॅरिष्टर होऊन आले तेव्हां त्यांनीं सार्वजनिक कामांत पहिल्यांदा भाग घेतला ता दादाभाईंस हिंदुस्थानच्या हितासाठीं घेतलेल्या श्रमाचा अल्प मोबदला ह्मणून त्यांना रुपयांची थैली बक्षिस देण्याच्या समारंभात होय या समारंभासाठीं सर जमशेटजी जीजीभाय प्रभृति पुढारी मंडळींनीं श्रम घेऊन काम केलें होतें पण फेरोजशहानाच अधिक श्रेय दिलें पाहिजे

पुढील दोनवर्षांनंतर इ स १८७० साली मुंबईचे म्युनिसिपल कमिशनर आर्थर क्रॉफर्ड यांनीं मुंबईत बरीच सुधारणा करण्याचे योजिलें मुंबई शहर हें दुसरे पारीस करून सोडण्याचा त्यांचा इरादा होता मुंबईंतील गटारें वेळोवेळीं स्वच्छ करवून पाण्याचा पुरवठा ज्यास्त करावा. मोठे व रुंद रस्ते करावेत, सुंदर इमारती बांधवाव्यात, इत्यादि सुधारणा करण्याचे मनात आणुन ती कामे चालू करण्यास हुकुम सोडला पण या कामीं लागणारा द्रव्यनिधि तिजोरींत आहे कीं नाहीं याचा विचारही त्यांनी केला नाही अर्थात ऋण काढणे भागच होते म्युनिसिपालिटीस कर्जांत ठेवणे ह्मणजे पर्यायेकरून तेथील लोकांसच ऋणबद्ध करणें होय. पण एकंदर लोकांची नाकबूली असताही म्युनिसिपालिटीपैं कर्ज काढून आपला मनोदय अल्पांशानें तरी आर्थर क्रॉफर्डनीं सिद्ध करून घेतला पण याचा परिणाम असा झाला कीं, मुंबईचे लोक त्यांच्या विरुद्ध उठले, व त्यांना यामुळे आपल्या जागेचा राजीनामा द्यावा लागला पण मेथांची या क्रॉफर्डकृत्यास पूर्ण महानुभूती होती यावर मेथांनी एक लेख लिहिला त्यांत त्यांनीं मुंबईची सुधारणा कशी होणे इष्ट आहे, म्युनिसिपल कायदे मंडळ कसे असावें, कार्यकारी कमिटी कशी असावी इत्यादि प्रश्नाच विस्तृत विवेचन केले होतें. यांतील प्रमेयाच्या धर्तीवरच १८७२ सालचा म्युनिसिपल कायदा रचण्यात आला म्युनिसिपल कामाबद्दल एकच इसम जबाबदार असला पाहिजे व एकाहून अधिक असल्यास कोणीच मनावर घेऊन काम करीत नाहीत असे त्यांचे मत असे क्रॉफर्डकृत्यास पसंति दर्शविल्यामुळे त्यांचे हे ह्मणणें कोणास रुचले नाहीं, पण याची खास लोकांस अल्पावधींतच पटून आली

NEW COLLEGE
AT DHARWAR

[*From a Correspondent*]

Dharwar, 12 1 20

A crowded meeting of the citizens of Dharwar was held on the 11th inst in the Victoria Theatre under the presidency of the Hon'ble Mr A. F I Pathan, to respectfully urge upon the Govt the necessity of granting affiliation to the Karnatak Education Society's proposed College at Dharwar Mr V B Alur, in moving the resolution lucidly explained the genesis of the College movement and laid great stress on the Society's excellent preparations on all heads. He pointed out that, inasmuch as the Govt had already led the way by opening the Karnatak college, it was the duty of the people now to take upon themselves the responsibility of making provision for the increasing demands of the Province He also referred to the Govt's declared policy of encouraging private efforts as much as possible Mr Nalavdi who seconded, dwelt on the inconveniences and the hardships that a stay in far off and unacquainted places involved and asserted that the portals of Higher education should not be denied to any one who desired it The resolution was ably supported in a highly eloquent speech by Mr G. H Honnapurmath, who requested the Govt to keep their College as a model institution as they have done in other Divisions, and to encourage the growth of this first indegenous educational movement in Karnatak

All the speakers assured the Govt emphatically that the Karnatak College would not in the least be adversely affected, because they were convinced that there was a phenomenal increase in the number of students seeking higher education in the Karnatak The idea of a Karnatak University would only be feasible, in their opinion if the people were sympathetically encouraged to come forward and take the education of their sons and daughters in their own hands The president in his concluding remarks hoped that the Govt would graciously be pleased to accede to the united prayer of Karnatak people The meeting was a great success.

THE PROBLEM OF LIVING
TRUSTS AND COMBINES

(By— C A McCurdy, K C M P)

When the Profiteering Bill was recently before the House of Commons a very general anxiety was expressed by Members that in dealing with the Profiteer the operations of the Trusts and Combines should receive special attention Twenty years ago these words would hardly have been understood At that time the great trade organizations which are variously described as Trusts & Combines, were almost unknown in

Great Britain The economic theory of trade in those days was a theory of a wold of producers and traders who engaged in free and active competition with one another for the purpose of securing business We were taught that the result of this competition was to secure for the consuming public in the long run a fair price for all trade commodities. If one producer attempted to charge more than a reasonable profit he would be undersold by other and lose his business

TRANSFORMATION OF INDUSTRIES Let us give an example of the way in which our Industries are now being transformed, let us take such an article of commerce a iron bedsteads There was a time when the iron Bedstead trade of England was in the hands of twenty or thirty firms, each competing with the rest to secure business, and each according to the economic doctrine of the last century endeavouring to improve the quality and reduce the price of its output for that purpose Some firms could sell more cheaply by reason of greater efficiency and larger capacity for production Some were tempted to cut prices in order to hold a business that was slipping from them There came a time when all these firms agreed together that competition between them should cease They estimated the total output of iron bedsteads in the United Kingdom they decided what would be a fair share of that output for each individual firm and they agreed that no firm should henceforth sell their bedsteads at lower prices than should be specified by the new Association That is only a small example of the kind of thing that, by varied methods, and by different degrees, has in the last ten years been changing the character of British industry from top to bottom.

DISADVANTAGES OF THE SYSTEM In many ways this trustification of industry, this elimination of competition that was often wasteful has been a great benefit to the public Organization on a large scale is the only royal road to economy in manufacture, to efficiency in the means of production, and to standardisation and increase of output Some of the great monopolies have given the public excellent service. But there is another side of the operations of these great Combines, when they have achieved a certain measure of success, they give to their creators the power which a monopoly confers, the power, that is, if they are so minded, of exploiting the consumer without regard to what would be a fair and reasonable profit upon the capital employed.

It is only recently that the public is beginning to realise that the same dangers must attend the creation of the great commercial monopolies which to-day at one stage or another of production & of distribution control the price of almost every article necessary for our daily life and comfort. And that concern of the public has been much increased in the last year or two, by observing the gigantic profits which have been wrung by some commercial interests out of the necessities of the people in the emergency of a great war If on the one hand monopolies are to extend and on the other hand, the spirit of profiteering remains undiminished, the public feel, and feel rightly that there is no prospect of any abatement of the present plague of high prices, but that the position of the consumer is likely to grow worse instead of better

GOVERNMENT AS WATCHDOG Some method must be found by which the State acting on behalf of the consumer may check and restrict the exercise of these monopolistic powers on the part of the Trusts, where they are being used to the public detriment

A duty is placed upon the Government henceforth to act as a watch-dog for the Trusts and Combines in the public interest They must investigate accounts, examine profits, inquire into costs, and make public the facts which they discover The first step is to bring their activies into the light of day to place the public in full possession of facts in which they are virtally interested, when that is done, it will not be beyond the power of Parliament to devise suitable safeguards , and protections

[We have published these extracts for the careful and unbiassed consideration of those who have a faith in the organization of trusts and combines to solve the hard problem of Living. The article is from the pen of an M P, who has intimate knowledge of the practical side of the problem Readers may substitute the word ‘ salt ’ in place of ‘ iron or bedsteads ’ in the article, and its relevency to our views on the question of the salt Trust, and its dangers will be apparent to all co operators and organizers May we invite the attention of Mr Ewbank to the instructive points discussed by Mr McCurdy in this article ?

Editor- K N]

ಹೊನ್ನಾವರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಂತೋನ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಬಳಿಗೆ—

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನಿಷ್ಟು ಮುದ್ರಿಸಿ ಬಡವೆಯಾದ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಅದೆ.

ನಾನು ಅಜಮಾಸ ೬೦ ವರುಷದ ವಯಸ್ಸಿನ ರೋಮನ ಕ್ಯಾಥಲೀಕ ಅಬಲೆಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಗಂಡು ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದನು ಇವನು ಅಂತೋನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬೆಳೆದನು. ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಸಂಟ ಸೊಲ್ವಾದೋರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನದೊಂದು ಚರ್ಚ ಇರುತ್ತದೆ ಈ ಚರ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಪಾದ್ರಿಗಳು ನೇಮಕ ಆಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಚರ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಚರ್ಚಿನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ಪುರಾತನ ಫಂಡು ಇರುತ್ತದೆ ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಆ ಚರ್ಚದಲ್ಲಿ ಭಜಿಸುವ ಜನರು ನೇಮದಂತೆ ಕೊಡುವ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯದಿಂದ ಅದು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವದು ಇರುತ್ತದೆ ದ್ರವ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳ ಈ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಆ ಫಂಡಿನ ಹಣವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡದ ಮೂಲಕ, ಆ ಫಂಡು ಹೆಚ್ಚು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದದೆ ಜನರು ಕೊಡುವ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಆವಾಗ ತಪ್ಪದೇ, ತಪ್ಪು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಊರ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಫಂಡಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಪಡಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟುಗಟ್ಟಿದರು ಅವನು ತನಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತನುಮನಧನದಿಂದ ಯತ್ನಮಾಡಿ ಬಹು ದೀನನಾ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಹತ್ತರ ಲೆಖ್ಖ ಕೇಳಲು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ವಿಚಾರದಿಂದ ಫಂಡಿನ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಅವರು ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಬಾರದಮೂಲಕ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರೀಮಿನಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡಿಸಿದನು. ಆದು ಪಾದ್ರಿಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಜಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಪಾದ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಮಗನ ವಿರುದ್ಧ ನಡಿಸಿದ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ನನ್ನಮಗನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಹಲವು ಗುನ್ಹೆಗಳನ್ನು ಪಾದ್ರಿಗಳು ಹೊರಿಸಿ ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡಿಸಿದರು ಆ ಫಿರ್ಯಾದಿಯು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವದರಿಂದ ಅದರ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ಈಗ ನಾನು ಬರೆಯುವದಿಲ್ಲ

ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಲೋಕದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದು ಉಂಟು ಅದೇನಂದರೆ— ಬೇನೆಬಿದ್ದ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಮತ್ತು ನನಗೆ ನಾಮದಾರ ಡಾಕ್ಟರ ಸಿ|| ಫರ್ನಾಂಡಿಸ ಸಾಹೇಬರು ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರಿಸಿ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಹತ್ತರ ಚರ್ಚಿನ ಲೆಖ್ಖ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ, ವ ಕೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತು, ಎಂತ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದಿ ತೆಗಿಸಿಹಾಕುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ೨ ವರ್ಷ ತುರಂಗಕ್ಕೆ ರವಾನೆಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂತ ನಮಗೆ ಹೇಳಿದರು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಹಣ ತಿಂದ ಪಾದ್ರಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ತನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದರೆ ದೇವರ ಇಚ್ಛೆ, ಎಂತ ನನ್ನ ಮಗನು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನು ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಕಂಪೌಂಡರ ಕುಮುಟಾ ಗಸ್ಪಾರ ಇವನಿಗೆ ನಮಗೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದರು ನಂತರ ನನ್ನ ಮಗನು ಜ್ವರದ ಕಾಹಿಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯ ಅವ

(೬ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕು ೨೨ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ ೧೯೨೦

ಹಳಿಯಾಳದ ದೈನಾವಸ್ಥೆ.

ಕ್ಷಾಮದಂಥ ಆಪತ್ತುಗಳ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಹತಭಾಗಿ ಹಳಿಯಾಳವು ಶಿಲುಕು ಬಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಹರವಳಿಸುತ್ತಿದೆಂದು ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ|| ಶ್ಯಾಮರಾವ ಪನ್ನಿಗನವರ ಪತ್ರದ ಮೇಲಿಂದ (ಅದನ್ನು ನಾವು [illegible] ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವು) ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಬರಗಾಲವು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೀಕರವಾಗಿದ್ದು, ಸರಕಾರವು ಇನ್ನೂ ಕೈಕಟ್ಟಿ [illegible] ಹಳಿಯಾಳ ಬಾಂಧವರಿಗೆ, ಸಕ್ರಿಯ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದರೆ ನಾಕ್ರ ಸಂಕಟಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡುವದು ಶಕ್ಯವಾದೀತು. ರಾ| ಪನ್ನಿಗನವರ ಹೇಳುವಂತೆ ಹಳಿಯಾಳದ ಜನರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರು ಧೈರ್ಯಗಳಿತರಾಗದಿರರು?

ಇಷ್ಟು ಹತಾಶಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಸಂಭವಿಸಿರುವವು. ಸ್ವಭಾವತಃ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹುತರ ಅಲ್ಲಿನ ಜೀವನವು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದರಿಂದ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಡತನದಿಂದಲೇ ಅವರ ನಿರ್ವಾಹವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದೆಂಬುದು ಸಾಹಜಿಕವೇ ಸರಿ. ಇಂಥ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬಡತನದೊಳಗೆ ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದಾಗಿ ಸತತ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮವು ತನ್ನ ಬಿಡಾರ ಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು, ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸೀಮೆ ಇರುವದೇನು? ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬರಗಾಲದ ಹೊಡತವು ಬಿರುಸಾಗದಿರುವದರಿಂದ ಜನರು ಅಷ್ಟು ಕಂಗೆಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜನರೊಳಗೆ ಧಾರಣಾ ಶಕ್ತಿಯು ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಬಲಿಬೀಳದೆ ಬದುಕಿ ಉಳಿದರು. ಕಳೆದ ವರ್ಷಾಂತ್ಯ ಮಹಾಕಾಳವು ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಎಂಜಾದ ಹಾವಳಿಗಳೆಂಬ ನಿರ್ದಯ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಇಂಥ ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಧಾರಣಾ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಜನರಿಗೆ ಬಾಳಿರುವದು ಅತಿ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಜಮೀನದಾರರು ರೈತರ ತಮ್ಮ ದೈನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಾನುವರ್ಷ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಸರಕಾರಿ ಅಣೆವಾರೀ ಲೆಖ್ಖದಂತೆ ತಿರ್ವೆಯ ಮಾಫಿ ತಹಕೂಬಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ್ದು ಎಷ್ಟು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂಬದನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವಸೂಲಿನ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದಾಗಿದೆ. ವಸೂಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ತಿರ್ವೆಯೊಳಗೆ ನಿಕ್ಕಿ ವಸೂಲಿ ತಾನಾಗಿ ಎಷ್ಟಾಯಿತು. ಕ್ಯಾವೇರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಹಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಚಾಲು ಸಾಲಿನಲ್ಲಾದರೂ ದೇವರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ತಕ್ಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹನಿ ಮಳೆಗರೆಯುವನೆಂದು ಚಾತಕಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮೊದಲು ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಗಳಾಗಿ 'ಯಥಾಪೂರ್ವಮಕಲ್ಪಯೇತ್'' ಎಂಬಂತೆ ಆದಾಗಿದೆ. ಇನ್‌ಫ್ಲುಎಂಜಾದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕೋಟಿಯಾಗಿ ರಹಿತಾಬಿ ವರ್ಗವು ಮೊದಲೇ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿತ್ತು. ಬದುಕಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಜವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಲು ಅರವಾಶ ಭೂಮಿ ಬಂಜರಾಗದೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಉಳಿಯುವದು? ಎಪ್ಪತ್ತಮೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ೧೪೦೯ ಸರ್ವೇ ನಂಬರುಗಳ ತಿರ್ವೆ ಮಾಫಿ ಬಗ್ಗೆ ೨೦೫ ಅರ್ಜಿಗಳು ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಡಿ|| ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳ ತನಕ ಸಾದರವಾಗಿವೆಂದು ತಿಳಿದದೆ. ಸಾದರಾದ ಅರ್ಜಿಗಳೊಳಗಿನ ೧೪೦೯ ಸರ್ವೇನಂಬರುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಫಲ ೭೮೬೦ ಎಕರೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಸರಕಾರೀ ತರಂ [illegible] ೩೩೩-೮ - ಆಕರಣೀಯವಾಗಿರುವದು. ಇದು ಎಕರೆ ಸರಾಸರಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮೂರು ತರ [illegible] ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಎಕರೆಯೊಳಗಿನ ಹತ್ತು [illegible] ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಈ ವರ್ಷ ಬಂಜರಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಇದರ ಮೇಲಿನ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಜರಾಗಿ [illegible] ಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಂಜರಾದ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಆರು ಆಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಆರು ಆಣೆಯೊಳಗಿನ ಪೈಕಿ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನ ತಹಕೂಬಿ ತಿರ್ವೆ, ಈ ವರುಷದ ತಿರ್ವೆ, ಜಮೀನದಾರರ ಗೇಣಿ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೀಗಿಸಿ ಅದರೊಳಗಿಂದಲೇ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬವು ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಆದ ಆಣೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬಹುದು? ಇಂಥ ಅಸಹ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯದೊಳಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಸ್ಮಾರಕ-ಫಂಡಿಗೆ ೬೪೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವಂತಿಕೆ ಕೊಡಿಸುವದು ಶಕ್ಯವೇ? ಇದು ಹೇಳುವದು 'ನೀನು ಸತ್ತರೆ ನಾಯಿ [illegible] ಬಿಡೆ ಮುಂಡಮಾಡಿ ಸಾಕ'' ಎಂದ ಹೇಳದ ಹೆಂಡತಿಯ ಜಾಣತನವಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟು ನಿಕೃಷ್ಟ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿದ್ದಾಗ [illegible] ತಿರ್ವೆ ತುಂಬ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ರಹಿತರಿಗೆಲ್ಲಿರುವದು? ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಳಿಯಾಳದೊಳಗಿನ ದುರ್ದೈವಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಾಮವು ದಯ ಮಾಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸಂಗವು ತೀರ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ, ಎಂಬದು ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಿಪರೀತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂಗಡ ಕಾದಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಸರಕಾರವಾಗಲೀ ಜನರಾಗಲೀ ಯಾವ್ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದೆಂಬುದೇ ಈಗಿನ ವಿಚಾರಣೀಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂತಲೂ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊ|| ಟಿಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗೆ ತಂದು ಪೂರೈಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆಂದು ಮೆ|| ಹೇಗಧೊರೆಗಳಾದರೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿರುವೆವು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯ ರಿಲೀಫ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸವಿನಯ ಸೂಚಿಸುವೆವು. ಮುಖ್ಯತಃ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ತಿರ್ವೆಗೆಯ ಬಾಕಿಯ ಸಹಿತ ಚಾಲು ಸಾಲಿನ ತಿರ್ವೆ ಸಹ ರಹಿತರಿಗೆ ಪೂರಾ ಮಾಫಿಯಾಗಿ ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಅವರು ಕಾಪಾಡಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿದ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ದಯಾಳು ಹೇಗಧೊರೆಗಳವರು ಮುಂಬೈ ಸರಕಾರದ ಕೂಡಾ ಬಡ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೇವಲ ಬಾಳಿಕೆಗೆಂತ ತಿರ್ವೆ ಮಾಫಿ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡುವರೆ ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜೀದಾರರ ಸಂಗಡ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾವೊಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡುವೆವು. ತೀರ ಬಡಬಗ್ಗರ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಜನರಾದರೂ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಹ್ಯಾಳ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸಿ ಅನಾಥರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಪ್ರಾವರಣ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು. ಇಂಥ ಕಠಿಣ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಡ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಾವು ನೆರವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಆಪತ್ತಿನ ಪಾಲುಗಾರರಾಗದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ದಯಾಹೀನತೆ ಕೃತಘ್ನತೆಯ ಕರೆ ಚಿನ್ನಗಳು ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಲಂಕಿಸುತ್ತಿರುವವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಧಾರವಾಡದೊಳಗೆ ಹೊಸ ಆರ್ಟ್ಸ ಕಾಲೇಜು ಬೇಗನೆ ತೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಾಲಿಸಿರೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರ ಮಹಾಸಭೆಯು ನಾಮದಾರ ಪಠಾಣ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಟಿಯು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಚಾಲು ಮಾಡುವರೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರಕಾರಿ ಸನದಿನ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿದೆಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ರಾ| ಆಲೂರ, ರಾ| ಹೊಸ್ಮಾಪುರಮಠರೇ ಮುಂತಾದ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಸಪ್ರಮಾಣ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕ. ಎ. ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಪಾತ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧತೆ, ಸರಕಾರೀ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯಾಮಾನಕ್ಕೆ ಜನತೆ ಈ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಪಾಯವಾಗುವದೆಂಬ ಭೀತಿಯ ನಿರಾಕರಣ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಧಾರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಜನರ ಖಾಸಗೀ ಪ್ರಯತ್ನದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸರಕಾರಿ ಧೋರಣವನ್ನು ಕೃತಿಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುವದಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ಇಂಥ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಹೋಗಗೊಡಿಸಕೂಡದು. ಬರುವ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜಿನ ಗಣೇಶಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಚಾಲಕರೂ, ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ ಅತಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಪೂರ್ವಕ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಹೊಂದಿದ ರೆಂಗಲರ ಪದವಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಶ್ರೀ| ಕಟ್ಟಿಗನವರು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲ್ಪುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಮುಂದರಿದ ಯೋಜನೆಯು ಇಷ್ಟು ಬಿದ್ದುಹೋದರೆ ಈ ಮಹದ್ದೋಷದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶವು ಸರಕಾರದ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು ಮತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ 'ಅಸ್ತೆ ಅಸ್ತೆ' ಧೋರಣವು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಜನರು ಬಹುಕಾಲ ನೂಮುತ್ತಿರುವರು

೨. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ ಸಂಘಗಳ ಕಾಯದೇ ವಿಷಯ ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ನಿವಾಡೆಯಾಯಿತು. ಸಹಕಾರ್ಯ ಸಂಘಗಳ ಕಾಯದೆಯಂತೆ ಯಾವದೇ ಸಂಘದ ದಿವಾಳಿಯ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಲಿಕ್ವಿಡೇಟರರಂಥ ಅಧಿಕಾರಪಟ್ಟ ಪಂಚರು ಸಂಘದ ಆಡಳಿತೆದಾರ ಯಾ ಇತರರ ಮೇಲೆ ಫೈಸಲೀ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಾಗ ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಪಂಚರ ನಿವಾಡೆಯೊಳಗೆ ಅಧಿಕಾರವೇನಿಲ್ಲೆಂದು ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟಿನ ಠರಾವ ಆಗಿದೆ. ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಪೂರ್ಣಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕಾ॥ ನಂ॥ ಕಾನೂನುಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರೊಳಗಿನೊಬ್ಬ ಪಂಚನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು ಲೋಕಮತದ ಸನಾತನತೆಲೇ ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು. ಸಹಕಾರ್ಯ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯವು ಆದಷ್ಟು ಜನರ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಸಾಗಬೇಕು' ಅದರ ಫೈಸಲೇ ನಿವಾಡೆಗಳು ಸಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಂಚರಿಂದಲೇ ಆಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಯದೆಯು ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಾವಹವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೋಧಾವಹವು ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾ॥ ಸಾ॥ ಮಾಸೂರಕರ-ಪದ್ಮನಾಭ ದಾವೆಯ ತುದಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವೆವು, ಮತ್ತು ರಾ॥ಸಾ॥ ಮಾಸೂರಕರರು ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಅಧಿಕಾರವು ಪಂಚರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಂಚರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಪಾತ್ರರಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಲ ದೃಷ್ಟಿಯ ಜನರನ್ನೇ ನೇಮಿಸುವ ಜವಾಬದಾರಿಯು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟಿದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರು. ಪಂಚರನ್ನು ಸಂಘದ ಸಭಾಸದರಾಗಲೀ ಧನಕೋಜನರಾಗಲೀ ಆರಿಸುವದಿಲ್ಲ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರೇ ಪಂಚರಿಗೆ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಪಂಚರಿಗೆ ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಹೊರಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಘಗಳ ಪರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನೆನಿಸಿ, ಪಂಚರ ನೇಮಣೂಕಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಜವಾಬದಾರಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತು ಪಂಚರ ನೇಮಣೂಕಿಗಳಾಗುತ್ತಲಿರುವವು ಎಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆಯಿದೆ.

೩. ತುಟ್ಟಿ ಧಾರಣೆಯಂತೂ ಏರುತ್ತಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವೆಂದರೆ ಅಕ್ಕಿಯು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಧಾರಣೆಗಿಂತ ಈಗಿನ ಧಾರಣೆಯು ಬಲು ತುಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು. ನಮಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯಾಗಲಿ ಯಾ ಘಟ್ಟದ ಅಕ್ಕಿಯಾಗಲೀ ಆಮದ ಆಗುವದು ತೀರ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿದೆ ಘಟ್ಟದ ಅಕ್ಕಿ ಇಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರ ಕಾರಣ ನಾವು ಆತ್ಮಸಂರಕ್ಷಣೆಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಹೋದ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಆಮದು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಲ್ಕು ಇಲ್ಲವೆಂತ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆ ತೇಜಿಯಾಗಲೇ ಬೇಕು ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ರಫ್ತು ಆಗಬಾರದಾಗಿ ಹಾಕಿದ ನಿರ್ಬಂಧವು ನ್ಯಾಯ್ಯವಿದ್ದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅಡಚಣೆ ಸುಧಾರಿಸುವದು ಹೇಗೆ? ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಟಿಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು ಸುವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಕಾರವಾರ, ಕುಮಟಾ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರದಂಥ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಬಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ಕದು ಶಿಲ್ಕು ಇಡುವದೇ ಆಗಿರುವದು. ಇಂಥ ಅಪರಿಮಿತ ದಾಸ್ತಾನದಿಂದ ಧಾರಣೆಯು ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವ ಬಹು ಸಂಭವವದೆ. ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಕಮ್ಮಿಯಾದರೆ ಊರ ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಮಾನವು ಸಹ ತಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೋದವರ್ಷದ ಅನುಭವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರ ಲಕ್ಷವನ್ನು ನಮಗೆ ಸವಿನಯ ಎಳೆಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಹೋದವರ್ಷದಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕರ್ತವ್ಯಬದ್ಧರಾಗಿಯೂ ದಯಾಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತರಾದಾರೆಂದು ಕೋರುವೆವು ತಾತ್ಪರ್ಯ— ಬಡ ಜನರನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಸುಖಿಗಳಾಗಿ ಇಡುವದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು

೪ ಈಗಿನ ಕಂಟ್ರೋಲ ಪದ್ಧತಿಯ ಯೋಗ್ಯ ಅಮಲಬಜಾವಣೆಗಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಆಮದ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಹತ್ತೆಂಟು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಏಜಂಟರು ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರೆದು ಬಂದಂತೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಂಗಳವಾರ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯ್ಸಿಸ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡಿತು. ಈ ಬಂದರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾಲಿನ ಪೈಕಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶವು ಶಿರ್ಶಿ ಸಿದ್ಧಾಪೂರ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತದಾದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಪುರವಟೆ ಯಥಾಯೋಗ್ಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ರಾ॥ ಹರಿದಾಸ ದಯಾಳ ಶೇಟ ಮತ್ತು ರಾ॥ ಕಾಗಾಲ ಗೋವಿಂದ ಅನಂತ ಪೈರವರು ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು ಅಭಿನಂದನೀಯವು ರಾ॥ ಹರಿದಾಸ ದಯಾಳ ಶೇಟರಂತೂ ಸ್ವತಃ ಬೇಕಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ದಾಸ್ತಾನ ಇಡಲು ಶಕ್ತರೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂತಿಲ್ಲ. ರಾ॥ ಗೋವಿಂದಪೈರ ಅನುಜ ರಾ॥ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ದಲಾಲರಾಗಿ, ಇತ್ತಿತ್ತ ಬೇಕಷ್ಟು ಮಾಲು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಪುರವಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದ ಮಾತು ಹೋದ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಬೋಟ ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದಾಸ್ತಾನು ಆಗುವ ತನಕ, ಇಲ್ಲಿಯ ಮತ್ತು ಶಿರ್ಶಿಯ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದ ಮಾಲು ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಬೇಲ ಅವರೇ ಪೂರೈಸಿದ್ದು ನಾವ್ಯಷ್ಟವೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದು ಉತ್ತಮ. ಇಬ್ಬರೆ ಈಗ ಬೇಕಾದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರವಟೆ ಅದು ಆದರೆ ಬಡವರ ಕಲ್ಯಾಣವಾದೀತು ಆದೇ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಏರಿರುವದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಧಾರಣೆ ಏರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಇಡೀ ಬೇಲಕ್ಕೆ ೧೪-೮ ರ ಬದಲಾಗಿ ರೂಪ್ಯಾ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರು. ಆ ಮಾನದಿಂದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೊಳಗದ ಧಾರಣೆ ಏರಿಸುವದು, ಬಡವರ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಆತ್ಮಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಮೂಲಕ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆಯ ಅಕ್ಕಿಯು ಬರುವವರೆಗೆ ಕೊಳಗಕ್ಕೆ ಆಣೆ ೮ ರಂತೆಯೇ ಮಾರಾಟವಾಗಬೇಕಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಅಭಿನಂದನೀಯವು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಹಂಗಾಮಿ ಸವಲತುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇಂಥ ದುರ್ಧರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲ ಸಾಹುಕಾರರು ಶಿವಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಫಂಡು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಈಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಹಿತಮಾಡ್ಯಾರೆಂದು ಸವಿನಯ ಸೂಚಿಸದಿರಲಾರೆವು.

೫ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧು "ಧುರೀಣ"ದ ಗತಾಂಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಗಾವರ್ಗೀಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಆ ಪೈಕಿ ಹಳಿಯಾಳ ಮಾಮ್ಲತಿ ಬದ್ಲಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಮಿ॥ ಎಲ್. ಟಿ ಕರ್ಕಿಯವರು ಭಟ್ಕಳ ಮಹಾಲ್ಕರಿ ಜಾಗಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಹಾಲಕರಿಗಳು ಸುಪೆ ಮಹಾಲಕರಿಗಳಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಾಯಿತು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಿಕ್ರುಟ, ವಾರಲೋನ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ ಆಪತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದ ಪೋತ್ನಿಸ (ಮಾಮಲೇದಾರ) ಶಾಹಿಯ ಮುಖ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿ ೬-೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಿರಸ್ತೆದಾರರಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಚಿರಪರಿಚಯದ ಮಿ॥ ಎಸ. ವಿ. ನಾಗರಕಟ್ಟಿ ಮಹಾಶಯರು ಶಿದ್ದಾಪುರಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾದ್ದರಿಂದ ಬಹು ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದಾದರೂ, ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಮೆ॥ ಟಿಪ್ಪರ (ಮಾಜಿ ಕಲೆಕ್ಟರ) ಶಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಡೆ॥ ಚಿಟಣೀಸರಾಗಿದ್ದ ಮಿ॥ ಕೆ. ವಿ. ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಮಹಾರಾಯರು ಬರುತ್ತಾರೆಂಬುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಕರವು. ಆದರೆ ಈ ಉಭಯತರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನನುಲಕ್ಷಿಸಿ "ಡೋಣಿಯ ಮರಗಳು ತುಟ್ಟಿಗೆ" ಹಾಕಿದಂತಾಗಿವೆಂದು ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನಪಡದಿರಲಾರೆವು.

೬. ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರಿ ಶೇತಕಿ ಫಾರ್ಮಿನ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ ಪಡಕೊಂಡು, ಆ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಾಸ್ತವ್ಯಮಾಡಿದ್ದ ಶಿರ್ಶಿ ನಿಲೇಕಣಿ ರಾಮರಾಯರು ಟ್ಯಾಫಾಯಿಡ ಜ್ವರದಿಂದ ತಮ್ಮ ೪೪ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಧೀನರಾದ ಬಹು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಇವರು ಮೊದಲು ಬಿ. ಎಸ. ಎನ್. ಕಂಪನಿಯ ಟಿಕ ಏಜನ್ಸಿ ಪಡೆದು ಶಿರ್ಶಿ ಇಂದ ಪರಭಾರೆ ತದಡಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆಗಬೋಟಿಗೆ ಮಾಲು ಆಮದು-ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಏಜಂಟರಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿ ಯಶ ಸಿಗದ್ದೆ, ಇತ್ತಿತ್ತ ಪಬ್ಲಿಕವರ್ಕ್ಸ ಖಾತೆಯ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರರಾಗಿ ಚಲೋ ಹೆಸರುವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವು ಸಾಂಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಇವರ ಧೋರಣವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪಸಂತಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಪೋಲಿಸ ಲೈನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಸಹ ಇವರಿಂದಲೇ ಈಗ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಘನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬಡವರ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳ ಧಾರ್ಮಿಕರೇ ಇದ್ದರು. ಇಂಥ ಪ್ರವೀಣ ಮತ್ತು ಹುಶಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರರು ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಆದರೆ ನಿರ್ಘೃಣ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಗತಿಗೆ ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಗಳೇ ಬಹುತರ ಸೇರುತ್ತಾರೆಂಬಂತೆ, ಇವರೂ ಬಲಿಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಕೋರುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಚಳಿಜ್ವರ-ಮೈಲಿಬಾಲು ಉಂಟು.

ಧಾರಣೆಯ ಮಾನ ಏರೇ ಇರುವದು [illegible]

ತಿಲ್ಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಕುಳಿಗದ್ದೆ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಅರಮುರುಳ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ಪೈ ಎಂಬುವನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ೨೦-೨೧ ಕಡಿತ ಹಾಕಿ ಬಹಳ [illegible] ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕಾಯದೆಗನುಸಾರ ಅವನನ್ನು ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಮಾಡುವ [illegible] ಹೆಗಡೆ [illegible] ಹೆಗಡೆಗೆ ಮೆಲ್ಲಿ, ಮೇಲಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಲಕಿಯ [illegible] ಸೆಲಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ರಥೋತ್ಸವದ [illegible] ಕಂಪನು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಆಗಮೋಕ್ತವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ರಥೋತ್ಸವ [illegible] ಸೋಮವಾರ [illegible] ಆದವು. ಮಳೆನ ಹಳೆ, ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ [illegible] ಯಾಯಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಚಳಿ ಕಡಿಮೆ. [illegible] ಬಕ್ಕಿದ [illegible] ಸರಕಾರ ತರ್ಫೆ [illegible] ಲೆಕ್ಕವು [illegible] ತಯಾರಿ [illegible] ಉತ್ತಮ [illegible] ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರು. [illegible] ಹಳಿ [illegible] ದೇಶವಾಸಿ [illegible] ಆಗಿರುವದು [illegible] ಆಗಿರುವದರಿಂದ [illegible] ನಡಿಯುವದು. [illegible]

ಶಿರ್ಶಿ— ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಕರ್ನಾಟಕರ ಜಿ. ಹ. [illegible] ತಿಳಿದ ರವಿವಾರ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮೀ ವಿವೇಕಾನಂದರವರ ಜನ್ಮೋತ್ಸವವನ್ನು [illegible] ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಆ ದಿವಸದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನ, ಭಜನ, ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ [illegible], ಅಪರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಿಗಳಾದವು. ಶ್ರೀಯುತ ಕರ್ನಾಟಕರ ಇವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು, ನ್ಯಾಯಪ್ರೀತಿ, [illegible] ಉದ್ಯೋಗ ಧೈರ್ಯ ಚಾತುರ್ಯ ಸಾಹಸಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೋತೃವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಆ ನಂತರ [illegible] ತೋರಿಸಿದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ, ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಮಕ್ಷ ಬಕ್ಷೀಸಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

“ आरंभशूरा: खलुदाक्षिणात्या. ”

ರಾ|| ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಎಡಿಟರಗಳವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

ಪ್ರಿಯ ಮಹನೀಯರೇ.—

ನಮ್ಮೀ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಆರಂಭ ಶೂರರೆಂಬ ಬಿರುದು ಬಂದದ್ದು ಸಟೆಯಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ನಾವು ಯಾವದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವದು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಅದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಸಾಹಸಿಗರು ಮುಂದಾಗಿ, ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಯಾವದೊಂದು ದೇಶಹಿತದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಲಿಚ್ಛಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬಹು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡುವವರು ತೀರ ವಿರಳ, ಆದರ ತ ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಸಾಗಿಸಿ, ಬಂದಂಥ ಎಡರುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಜನಸಹಾಯವೂ ನಮಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮೇಲಿನ ಬಿರುದಿಗೆ ನಿರ್ವಿವಾದಿತವಾಗಿ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರನ್ನು ಕ್ವಚಿತವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವೇದಾಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕುವವರು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಪರದೇಶ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮ ಬಿಟ್ಟು ಕಲಿಯುವರು. ವೇದಾಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಾರವಿಲ್ಲೆಂದೂ ಅದು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲೆಂದೂ ಕೆಲವು ನಿಯಮಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಂದರೆ ಬರೇ ಭಟ್ಟರೇ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂತಲೂ ಬಹುಜನ ಗೃಹಸ್ಥರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ. ಇಂಥ ದುರವಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮೀ ಕುಂಭಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ (ಕುಮಟೆ) [illegible]. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಸ್ವಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ಮಹನೀಯರು ಇಲ್ಲಿಯ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು “ವೇದ ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು” ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಬಹುಜನಸ್ತುತವಾದದ್ದು.

ಈ ಶಾಲೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಾಗ ಸುಂಕಿ ಮೊದಲಾದ ದೂರದೂರದ ಊರೊಳಗಿನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರವಾಗ [illegible] ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರ ಕಿವಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ವೇದಘೋಷ ಬಿದ್ದು ಪಾಪವು ತೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕೆಲಸ ವೇ. ಮೂ. ಗೋ[illegible] ಗೋಕರ್ಣ ಇವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇದರ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಒಳ್ಳೇ [illegible] ಕಳೆದ ವಿದ್ಯಾದಶಮಿಯು ಬರುವ ವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿತೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನ [illegible], ಹಿಡುಗು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ತಟದೋರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ [illegible] ಕುಂಭಾಪುರಿಯ ಸಹವಾಸವೇ ಬೇಡೆಂತ [illegible] ವಾಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಈಗ ಗಾಢ ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕುಂಭಾಪುರವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇಡೀ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಗೋಕರ್ಣ, ಕಾಶಿ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂವ ಮೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವೇದಶಾಲೆಗಳು [illegible] ನಡೆಯುವದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ [illegible] ಈ ಪಾಠಶಾಲೆಯು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಗಾಢ ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಅದು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ “ಕುರುಡನು ಬಯಸುವದು ಎರಡು ಕಣ್ಣು” ಎಂಬಂತೆ ಈ ಶಾಲೆಯು ಪುನಃ ಇದೇ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ [illegible] ಯಿಂದಾದರೂ ಚಾಲೂ ಮಾಡುವಂತೆ ಈ ಪಾಠಶಾಲಾ ಚಾಲಕರು ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಲಾಭಗಳು ವಾಚಕರ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬಾರದಿದ್ದರೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುವಂತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಯಾಮಕ ಸದರೀ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಗೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಪುನಃ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿಸ್ಯಾರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಸಜ್ಜನನ್ನಂದ ವಿಧೇಯ,

18 th Janury, 1920. S V Prabhu

(ಮೂರನೇ ಪಾನಿನಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

ನನ್ನ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿದರು. ಜಾಮೀನ ಮೇಲೆ ಬಿಡಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧವಿದ್ದು ನನ್ನ ಮಗನು ಯೋಗ್ಯ ಜಾಮೀನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಜಾಮೀನ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ವಾರಂಟಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಮೀನು ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ದಾಟಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ನಡೆಯಿತಂತೆ! ಆಹಾ! ನನ್ನ ದುರ್ದೈವವು! ನನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಅಪರಾಧಗಳ ತನಿಖೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು, (ಭುವನ್ನಾಶಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತೋ ಅಂಥವರು) ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೇಗ ವರ್ಗವಾಗಿ ಹೋದರೂ, ಅವರೇ ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಹುಕುಂ ಆದಂತೆ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಅವನನ್ನು ಒಯ್ದರು. ದೂರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಡೆ ಸಾಕ್ಷಿ-ಪುರಾವೆ ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಣವು ಎಲ್ಲಿಂದ ದೊರೆಯಬೇಕಾಯಿತು? ಅವನಾದರೂ ಬಡ ದರ್ಜೆಯು. ಆಸ್ತಿಮನೆ ವಗೈರೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬ್ರಿಟಿಷಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಡವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ, ಯಾವಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂಬುದು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲನು. ಇರಲಿ! ನನ್ನ ಮಗನು ದೇವರಬಗ್ಗೆ ವ ಮನುಷ್ಯರಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿದನು. ಹೊರತು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥದಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಹೀನನಾಗಿ ಬಾಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಧೀರನಾಗಿ ಬೀಳುವದು ಲೇಸು. ನನ್ನ ಮಗನ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆದ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಲೋಕದ ಜನರು ವ ಲೋಕಕರ್ತನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿ, ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ವರದ ಹಸ್ತವು ಅವನ ಮೇಲಿರಲಿ, ಅವನಿಗೆ ದೇವರು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಲಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಯದ ಹಾಗೆ ಅವನಿಗೆ ದೇವರು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ದೇವರನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊನ್ನಾವರ ತಾ. ೧೯-೧-೧೯೨೦.

✽ ಈ ಎಡಗ್ಯ [illegible] ಗುರ್ಕಾರ. [illegible] ಜುವಾಂವ ಗೊನ್ಸಾಲ್ವೀಸ ಹೊನ್ನಾವರ, ಇವಳದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

(ಮೇಲಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರದಂತೆ, ನಾಮದಾರ ಡಾಕ್ಟರ ಸೀಫರ್ನಾಂಡಿಸ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಧಮಕಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಈ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವರ್ತನವು ತೀರ ಅನುಚಿತವಾದದ್ದೆಂತ ವಿವಾದವಿರಲಾರದು. ಸಂಪಾದಕ. ಕಾ. ವೃ.)

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಂ। ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ.

ಹೊನ್ನಾವರ ಮುಗಾರ್ಕೇರಿ ಥಿಯೇಟರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರಿಂದ ಹಾಗೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಂದ ನೂತನವಾದ ನಾಟಕಗಳೂ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಸೀನು ಸೀನರಿಗಳೂ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವರು.

ಭೂಕೈಲಾಸ— ಗುರುವಾರ, ತಾ. ೨೨ ಕ್ಕೆ

ಸತಿ ಕಮಲದೇವಿ— ಶನಿವಾರ, ತಾ. ೨೪ ಕ್ಕೆ

(ಈ ಎರಡು ಆಟಗಳು ಎಡ್ವರ್ಡ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಲ್ಯಾಬ್ರರಿ ಬಗ್ಗೆ)

ಕಂಸಕಂದನ— ರವಿವಾರ, ತಾ. ೨೫ ಕ್ಕೆ

(ಅಪ್ಪಾಸಾಹೇಬರ [illegible])

ಸೈತಾನ— ಸೋಮವಾರ, ತಾ ೨೬ ಕ್ಕೆ

ಆ ನಂತರ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ

ಕುಮಟೆಗೀ ಬೈಲಿನ ಭವ್ಯ ಥಿಯೇಟರಿನಲ್ಲಿ.

ಮಹಾನಂದಾ— ಬುಧವಾರ ತಾ ೨೮ ಕ್ಕೆ

ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲೀಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ, ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ—ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,

ಪೋ—ಗೋಕರ್ಣ.

ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ, ಇತ್ತಿಂದತ್ತ.

(ಲೇಖಕ— ಧನುರ್ಧಾರಿ.)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಅಮೃತಸರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು; ಅದ್ದರಿಂದ ತನಗಿದ್ದ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರವೇಶದ ಮನಾಯಿಯನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಂಗಾಲದ ಬಾಬು ಬಿಪಿನಚಂದ್ರ ಪಾಲರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಡಿಸೆಂಬರ ತಾ. ೨೪ ತನಕ ಏನೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಬಾಬುಜಿ ಮಹಾಶಯರು ಮನಾಯಿ ಹುಕುಮನ್ನು ಮುರಿದು, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ, ತಾ. ೨೬ ನೇಗೆ ಪಂಜಾಬಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಮಾಡೇ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಮನಾಯಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿರುವರೆಂಬ ೧೮ ನೇ ತಾರೀಕಿನ ಹುಕುಮನ್ನು ೨೮ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾಡಿತಂತೆ! "ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ" ಪ್ರಭಾವವೆಂದರೆ ಹೀಗುಂಟು!

× × × ×

ಅಮೃತಸರದ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದ ಯಾವತ್ತು ಮಹಮ್ಮದಾನುಯಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ "ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಲೀಗ"ದ ಅಧಿವೇಶದೊಳಗೆ ಈ ಮುಂದೆ 'ಬಕರ-ಈದ್' ಮುಂತಾದ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಗೋ-ವಧ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿ ಏಕಮತದಿಂದಲೂ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಕಲ ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗುವದು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯವು ದಿನೇ ದಿನೇ ದೃಢತರವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಮೇಲೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪ ಬಂತಲ್ಲವೇ!

× × × ×

ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಅನೇಕ ಪರಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ ನೆರೆದ "ಜೀವದಯಾ ಪರಿಷದ"ವೊಂದಾಗಿತ್ತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಭೌತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವದೇ ಅದರ ಧ್ಯೇಯವು. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಒಂದು ಠರಾವಿನನ್ವಯ "ಧರ್ಮದ ಪವಿತ್ರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದಂಥ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕುರಿ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಧರ್ಮ್ಯ, ಅಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಪಾಪಿಷ್ಠತನದ ಕೊಲೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಜನಿನ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕಾಗಿ" ಸಕಲ ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಪರಿಷದೆಯು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವದು. ಇಂಥ ಠರಾವು ಪಾಸ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇರುತ್ತದೆಂಬುದೇ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಮಾತು. ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಪರಿಷದೆಯ ಈ ನಮ್ರ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಾರೇನು?

× × × ×

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಈವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು; ಆದರೆ ಒಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುವ ವಿಚಾರವು ಯಾರಿಗೂ ತೋಚಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೀಣತೆಯು ಇದೇ ತರದ್ದೇನು?

× × × ×

ಒಂದುವೇಳೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಂಡರ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದರೆ, ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದೀತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ಚಲೋದಾದೀತು.

× × × ×

ನೋಂದಣೀಮಾಡಿದ ವಾಚನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇಸರೀ-ಮರಾಠಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಪತ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಅಭಿನಂದನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿರುವರು. ಆದರೆ, ಬಹುದಾಂಶಿಕರದಮೇಲೆ (ಸಕಾರಣವಾಗಲಿ, ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಲಿ) ಸರಕಾರದವರ ಇತರಾಜಿಯಾದೀತೆಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಕೇಸರಿ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತರ-ನಿಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೂ, ಬಹಿರಂಗದಿಂದ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದರುವವರಿಗೂ ಈ ಮುಂದೆ ತರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ ಅಂಥವರ ಮೇಲಾದ ಸರಕಾರದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನೇ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ!

× × × ×

"ಧುರೀಣ"ನಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಜಾಗೆಯು ಸಿಗಲಿಲ್ಲಾದ್ದು ನನ್ನಂಥ ಅಪರಾಧಶೀಲರ (liable to err) ಸುದೈವವೇ ಸರಿ! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತನ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಖಟ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಸಹ ಅಂದಮಾನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೇ ಅವನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು! ನನ್ನ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇ ನೋಡಿರಲ್ಲ! "ಧುರೀಣ"ನಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಬೈಲಿಗೆ ತಂದು "ನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಸತ್ಯಮಪ್ರಿಯಂ। ಏಷ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ" ಎಂಬೀ ಧರ್ಮಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರ ಸಲುವಾಗಿ, ಧುರೀಣನ ಮತದಲ್ಲಿ, ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಗಡೆಯಬೇಕು— ಅಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಹದ್ದುಪಾರಮಾಡಬೇಕು,— ಇಲ್ಲವೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿಃಶಸ್ತ್ರ (ಪ್ರಿಯ ಧುರೀಣನೇ, ಕೈಗಳನ್ನು ಕಡಿದಲ್ಲವಲ್ಲವೇ?) ಮಾಡಬೇಕು! ಧುರೀಣನ "ಮಿತಸ್ಥ" ತನವು ಇದೇ ತರದ್ದೇ?

× × × ×

ಚಳವಳವನ್ನು ತರಬೇಡಿರೆಂದು "ಧುರೀಣ"ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆಯ ವಿಷಯವು ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಿರುತ್ತ, ಬಾದರಾಯಣ ಸಂಬಂಧ ಹಾಕಿ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಚಳವಳಿಯರನ್ನು (agitators) ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಿರಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿರೆಂದು ಧುರೀಣನು ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಅನಾಹೂತ (irrelvent and unwarranted) ಟೀಕಾತ್ಮಕ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನಿತ್ತು? ಮತ್ತು ವಿಲಕ್ಷಣ-ಶಬ್ದಿತವಾದ (peculiarly-worded) ಆ ಟೀಕೆಯನ್ನೋದಿ, ಚಳವಳದ ವಿಷಯವಾಗಿ "ಧುರೀಣ"ನ ಮನಸ್ಸು ಸಾಶಂಕವಿರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನಂಥವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿ (honest impression) ಧುರೀಣನಿಗೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ತಪ್ಪಾಯಿತಲ್ಲವೇ!

× × × ×

ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಂಥ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಮೇಲೆ ಸಹ,- ಸಹೇತುಕವಾಗಲಿ, ಅಹೇತುಕವಾಗಲಿ- ಒಂದೇ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿಂದ ಸ್ವ-ವಿರುದ್ಧವಿರುವ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ "ಧುರೀಣ"ನ ಪೂರ್ವ ಪರಂಪರೆಯಂತೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಚಲೋ ಆಧಾರಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದಬಗ್ಗೆ ಧುರೀಣನ ಹೇಳಿಕೆಯೇನು?

× × × ×

ಆದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ನ್ಯಾಯ್ಯವಿರಲಿ, ಅನ್ಯಾಯ್ಯವಿರಲಿ! ಈ ವಾದದಿಂದ "ಧುರೀಣನು" ಚಳವಳದ ವಿರುದ್ಧವಿಲ್ಲ, ಚಳವಳದ ಪುರಸ್ಕರ್ತನಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವನನ್ನು ನಾನು ಸಾಭಾರ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆನು.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಒಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.

100 ಕ್ಕೆ ರೂ ೧೩-೦-೦ **25** ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೬-೦
50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ:— ಮೆನೆಜರ,
ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ, ಕುಮಟಾ.

ಜಾಹೀರ ನೋಟೀಸು.

ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕು ಕರವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಖಾತೇದಾರ ಶಿವರಾಮ್ ಪುಟ್ಟಪ್ಪಾ ಸೊರಬ ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಗೆ ಕೊಡುವಗೋಸ್ಕರ ಸದರಿಯವರ ದೊಡ್ಡತಂದೆ ಪೆನ್ಶನ್ ಮಾಮಲೇದಾರ್ ಸೊರಬದ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಸ್ತಿಯ ಪೈಕಿ ಸದರೀಯವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಪರಭಾರೆಮಾಡಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪುನಹ ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇರಾದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿಯವರು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಈಗ ಮಾಡುವ ಸಾಲವು ಕುಟುಂಬದ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿದ ಆಸ್ತಿಯಮೇಲೆ ಸದರೀ ಸೊರಬದ ಶಿವರಾಮರ ೩ ಜನ ಮೈನರ ಗಂಡಸು ಮಕ್ಕಳ ದಾವೆ ಇರುತ್ತೆ. ಸದರಿ ಶಿವರಾಮರು ಭ್ರಾಂತಬುದ್ಧಿಯವರಾದರಿಂದ ಸದರಿಯವರು ಹಾಲಿ ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕ್ರಯವಾಗಲೀ ಅಡವು ವಗೈರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುರೀತಿ ಸಿಂಧುವಾಗಲಾರದು. ವ್ಯಥಾನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದೀರಿ ತಾ. 18-1-1920.

ಕೆ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಪೆ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	15
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	22—29
ಹುರುಳಿ „ „ ...	15—16
ಕಡಲೆ „ „ ...	20—21
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	23—28
ಉದ್ದು ಮಣಾನಗಿ „ ...	10—10½
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ...	10—10¼
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ ...	3—7½
ಹೆಸರು ಮಣಾನಗಿ „ ...	12—14
ಹರಳೆಣ್ಣೆ. „ „ ...	11—11½
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „ ...	130—135
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ ...	40
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „ ...	12
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „ ...	12—14
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „ ...	4-5-0
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಡ. ೧ಕ್ಕೆ	4-6-0
„ ಸೂರ್ಯ „ ...	4-4-6
„ ಹಂಸ „ ...	3-8-0
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	75—80
„ ಚಿಕಣಿ „ ...	100—110
„ ಗೋಟು. „ ...	50—60
ಸಿದ್ದಾಪೂರ „ ...	110—121
ಶಿರ್ಶಿ „ ...	110—125
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ ...	95—120
ಅಜವೆ „ ...	85—95
ಬಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. „ ...	45—55
ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	210
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	48—50

ಹೊಸ ಶೋಧ! • ಓಂ • ಹೊಸ ಶೋಧ!!

!ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀ ವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮ[illegible] ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹು ದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಗಳುಂಟಾಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆ[illegible]ಯುಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ [illegible] ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದಲ್ಲದೆ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ಗೆ ರು ೧ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ರು [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ರು [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ— ವ್ಹಿ. ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ಸಿನಹಾ [illegible] ದೀಪಗಳು ಹಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ಪರವಾರೆ [illegible] ಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಕಿತ್ಕೆ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ. ಶ್ಯಾನಭಾಗ.

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅದವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅದವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅದವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು)

[illegible] ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ

ಜನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಶೀಘ್ರ ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋತ್ಸಾಹ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ, (ಚಾಶಿ)ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ [illegible] ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು [illegible] ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ [illegible] ಆಶ್ಚರ್ಯಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಿರೋಗತ್ವ [illegible] ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿ [illegible] ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೭೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಪಸದ ಸಂಗಡ

[illegible]— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ.
ಪೋಸ್ಟ— ಬನವಾಸಿ. ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
SANDHURST ROAD
Bombay.

ಮುತ್ತಿನ ಚಂಡು.

ಹಲ್ಲು ಬೇನೆ, ಹಲ್ಲು [illegible] ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲಿನೊಳಗಿಂದ, ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವ, ವೇದನೆಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷದ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಶತ್ರುವಾಗಿರುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦ ಶಿವಿ ಬೇನೆ ಕಿವಿಯಿಂದ ರಕ್ತ, ಕೀವು ಸುರಿಯುವ ವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦ ಗಜಕರ್ಣದ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮುಲಾಮು ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಪಾತಹಾರಿ ತೈಲ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೦ [illegible] ಅಂಬಾರು [illegible] ದಬತ್ತಿ [illegible] ೧ಕ್ಕೆ೧ ೮ ೦ ಸುಗಂಧ ಮಸ್ತಕ ರಾಜ ತೈಲ. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗುಲಾಬಿ ಹೀನಾ, ಚಂಪಾ ಅತ್ತರಗಳು ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦ ಚಂಡಿನ ಪೋಮ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦

ಜಿ. ಎಸ್. ಕೆರೇಕರ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ ಕುಮಟಾ ಉ. ಕಾನಡಾ

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦.
ಎಸ್ ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.
ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡಿಯು ವಂಥಾದ್ದು. ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಟ್ಟ ರೋಸ್ಕೋಪ್ಸ ಪೇಟೆಂಟ್ ನಿಕ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚು.

ROSKOPF
PATENT

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ. ರೂಪಾಯಿ
ರೂ 7-8-0	3-12- 0 ಮಾತ್ರ

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ದೇರೆ

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು. ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಬಾಳುವದು

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ್ ವಾಚು ನಿಕ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ಓಪನ ಫೇಸ್ ಬಿಳೆ [illegible] ಬಿನ ಕಡಿಗಳಿವೆ

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ
ರೂಪಾಯಿ 10-0-0	ರೂಪಾಯಿ ೨ 0-0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ದೇರೆ

[illegible] ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸರ್ತಿ ತರಿಸುವವರಿಗೆ [illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳು [illegible] ಗಳು, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, BOMBAY.

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

याच्या सेवनाने मृतप्राय झालेल्या मनुष्यास नव जीवन प्राप्त करून देण्याची अचाट शक्ति या गोळ्यांत आहे अनुपानाप्रमाणे वापरल्यास निराशाजनक [illegible] रोग देखील पळून जातील. अनुभव घ्या. ४० च्या डबीस रु १

पत्ता— मुळजी हिरालाल दलपतराम
गुजर [illegible], पेठ- कुमठा एन् कन॰

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta

Reg. No B·1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೫.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಮ್ಯಾಕಾ ಮ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0 ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಜಡ್ಡಿ ೧ಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಹೊಕ್ಕದಿರುವವೋ ಆ ಸೂಸಿರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ' ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೯ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಶಿರದಿಂದ ಕೇಶವು ಸೋರುವದು ಕೇಶದ ತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-6-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಂ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ
೧೨ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪ ಟ. ಖ. ಬೇರೆಯದ.

ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,
HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ೧ ಬುಡ್ಡಿಕ್ಕೆ ರೂ 1-8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ್ದು 20. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ರೆವ್ರಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 6

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ, 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4.
ಆ 2½	ಆ. 3¼	ಆ 6½	ಆ 12	ರೂ 1 4	ರೂ 2-4.

ಡಿಸ್ಕೌಂಟ. 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10%. ರೂ 00 ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೊಬಂಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ತರಬೇತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಬಜಾರಗೇಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಕ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧ್ಯಾಸದಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು, ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂತೋಷಕ ಮೇಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ – ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿರ್ಯದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿರಸಿ ಮಾರಿಮ ದೇವರು.

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲಾ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಮಾರೆಮ್ಮ ದೇವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ರಿವಾಜಿನಂತೆ ರಥೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆ ಸದರ ಭಕ್ತ ಕೂಡಾ ಬರುವ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ೪ ([illegible]) ಮಂಗಳವಾರ ದಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆ ವರ್ಷೋತ್ಸವ ನಡಿಯುವದು ಕಾರಣ ಶ್ರೀ ದೇವರ ಭಕ್ತರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕೂಡಾ ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ದಯಮಾಡಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ [illegible]

ಶಿರಸಿ, ತಾ. ೨೪-೧-೧೯೨೦

ಆಡಳಿತ ವೆಂಕಟೇಸರರು
ಎಸ್. ಎನ್. ಕೇಶವಯ್ಯನವರ,
[illegible]
ಆರ್ ವ್ಹಿ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, [illegible]

ಶ್ರೀ.

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಭದ್ರನರಸಿಂಹಾಯ.
ಮಾಧಾರೀಣತಪಾದಾಬ್ಜೋ [illegible]
ಮಾಭಣಸಮಸ್ತಾಂಗೋಽಸೌ [illegible]

ಸಮಸ್ತ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬಂಧುಗಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ —

ಈವೇ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುಕ್ಲ [illegible] ಬುಧವಾರ (4-2-20) ದಿನ [illegible]

ಶ್ರೀ ಮದನಂತೇಶ್ವರ

ಸಹಿತ

ಶ್ರೀ ಭದ್ರನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಗೆ

ಸಹಸ್ರಕುಂಭಾಭಿಷೇಕವು

ಗೈಯುವುದಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿಯಿಂದ [illegible] ಮುಂಚಿತವಾಗಿ [illegible] ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿ, [illegible] ಮಹಿಗಂಧಪ್ರಸಾದಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ [illegible] ಗಬೇಕೆಂದು ಸವಿನಯದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತೇವೆ

ಶ್ರೀಮದನಂತೇಶ್ವರ
ದೇವಸ್ಥಾನ
ಮಂಜೇಶ್ವರ.
ತಾ 18-1-1920

ಮಂಜೇಶ್ವರ ವಸ್ತವ್ಯ [illegible]
ಮೊಕ್ತೇಸರ

सर फेरोजशहा मेथा.

(लेखक — काशीनाथ)

३ स्थानिक स्वराज्य

या वेळेपासून त्यानीं म्युनिसिपालिटींतील प्रत्येक कार्यांत लक्ष्य देण्यास सुरुवात केली. १८७२ पासून १८८० पर्यंतचा काल त्यानीं स्थानिकस्वराज्य वगैरेच्या अभ्यासांत घालविला. पण म्युनिसिपालिटींत इतर ज्या उपयुक्त व लक्ष देण्याजोग्या गोष्टी घडून आल्या त्यांकडे मुळींच दुर्लक्ष केलें नाहीं. त्यानीं कित्येक महत्वाचे प्रश्न हातांत घेतले. प्रत्येक खेपेस त्या त्या प्रश्नाविषयी बोलत असतां अगर काम करीत असता त्याचा एकेक गुण दृग्गोचर होत असे न्याय्य ते पदरून आणण्यासाठी ते फारच सामर्थ्याने लढत असल्यामुळे थोड्याच अवधींत त्याच्या अनुमतीशिवाय म्युनिसिपल कार्यांचे पानही हलेनासे झाले

सर फेरोजशहा इ. स. १८८४ साली मुंबई कॉर्पोरेशनच्या अध्यक्षस्थानीं निवडून आले १८८५ साली ही पुन तेच निवडून आले नंतर १९०५ साली तिसऱ्यांदां त्यांना अध्यक्ष निवडण्यात आले याच साली सम्राट पंचमजॉर्ज व राणी मेरी युवराज व युवराज्ञी या नात्याने हिंदुस्थानांत आल्यामुळे त्यांचे प्रथम स्वागत करण्याचा मान फेरोजशहांना मिळाला नंतर १९११ त जेव्हां फेरोजशहा पुन कार्पोरेशनचे अध्यक्ष झाले, त्या वेळीं [illegible] दिल्ली दरबारासाठी आमचे राजे येथें आले होते हिंदुस्थानांत शिरण्याचा मुंबई हा [illegible] असल्याकारणाने 'द्वार पाल' या नात्याने प्रसिद्ध आलेले फेरोजशहा यांनीच प्रथम [illegible] होते. या मुळे त्यांचा [illegible] हा [illegible] होता व ते लोकप्रिय [illegible]

मुंबईचे नागरिक [illegible] असत [illegible] उदाहरणावरून स्पष्ट होईल [illegible] व इतर कामा[illegible] काही लोकांस मत्सर उत्पन्न झाला त्यास त्या वेळचे ॲकौन्टन्ट जनरल मि. हॅरिसन व [illegible] त्या वेळचे [illegible] मि. [illegible] हे प्रमुख असून [illegible] मुंबईत [illegible] कांही [illegible] मंडळी [illegible] या सर्वानीं सर फेरोजशहा म्युनिसिपालिटीच्या मेंबरांत निवडून न यावे म्हणून नेटाचे अट्टाहासाचे प्रयत्न केले. फेरोजशहा कार्पोरेशनमध्ये तर निवडून आलेच. व त्यानंतर त्यांची लोकप्रियता ही द्विगुणीत झाली. आणि अशा प्रकारे लोकप्रिय होण्याचें कारण एकच स्वातंत्र्यप्रियता.

सर फेरोजशहानीं मुंबई म्युनिसिपालिटींत केलेले पहिले महत्वाचें कार्य 'स्वयंसेवक चमू' विषयीच होय. ह्याच वेळीं त्यांच्या निर्भीड स्वातंत्र्याची साक्ष पटून आली. मुंबई बेटाच्या संरक्षणासाठीं मुंबईत [illegible] युरोपियनांचीच एक 'स्वयंसेवक चमू' (Volunteer Corps.) तयार करण्याचा मनांत आशय धरून मुंबईच्या नागरिकांची त्यास संमती मिळविण्याकरितां ना. गव्हर्नर साहेबांच्या अध्यक्षते खालीं टाउन हॉल मध्यें एक जंगी सभा भरली होती. ठराव पुढे मांडण्यांत आल्यावर, फेरोजशहांनीं तो ठराव दुरुस्त करण्याची उपसूचना आणिली. ते म्हणाले की मुंबईच्या रहिवाशांकडे अशा प्रकारचा ठराव आणणें म्हणजे, आम्हांस मुंबईच्या लोकांस कमीपणा आणणें होय. या त्यांच्या ठरावास के. न्या. तेलंग यांनीं दुजोरा दिला. आणि अखेर त्या ठरावांतून 'युरोपियन' हा शब्द काढून टाकावा लागला.

या शिवाय फेरोजशहांनीं उत्कट महत्वाचीं कामें केली आहेत व्हर्नाक्युलर प्रेस ॲक्टाविषयींचें त्यांचें भाषण फार उत्तम होतें मुंबईचा १८७२ सालचा म्युनिसिपल कायदा व १८८८ सालचा कायदा या दोनही कायद्यांचें श्रेय फेरोजशहा व न्या. तेलंग यास दिलें पाहिजे.

District Conference III.

REFORMS & KANARA

(By- G Y)

Public life though it is not entirely, at a stand-still, it is very feeble and inactive. The first thing that strikes us in our district is the want of provincial patriotism in the public — a complete absence of instinctive feeling of love for their place, as also of a reasoned conception of common interests as belonging to one nation or at least to one district When India is united when there is a strong union between the Hindoos and the Mahomedans when all these sections of them as themselves have joined their hands in the cause of the nation, our people are unconsciously widening the gulf between them by their personal strife and unfair caste prejudices Each community tries to find fault with the other so much so that every person young or old educated or illiterate, bears a marked hatred and contempt for the community though each community is equally responsible for the difference if there be any. The party faction alone which is based on caste prejudice has led us to ruin, unless we try to repair this difference by a spirit of compromise and union, we shall never be able to set our foot on the path of real progress. We must raise the status of public life of our people The people should be thoroughly organised. We are wanting in social service and must try to effect it

A country is what its people can make it & it is no wonder why Kanara is so backward and poverty stricken; for, we have it so to some extent. At all cost, we must try to raise the status of public life in Kanara.

Self-Government and how to make it a Success

"Government of the people for

the people," by the people" in Lincoln's phrase is the only mood by which people can live as nature meant them to, in freedom, equality, and brotherhood, & they are robbed of an essential part of manhood if they are deprived of their just share in the control of their common destiny. Our sense of civic responsibility cannot develop to its fullest height so long as the brand of political inferiority is marked upon our brow Self-Government must begin from below There can be no such thing as Self-Government until the people of every village have learnt to govern themselves. The two conditions of having Self-Govenment are.— In the first place, a mass of active citizens, who take their share in the direction of affairs, must be in some degree educated, not merely in the formal sense though that is important, but still more in a sense of having been trained in practice of co-operation in common affairs No community can become self-governing whose members are not capable of appreciating complexity of political issues or have learnt by practical experience, the means of compromise, for give and take; and for loyal acceptance of results arrived at after discussion and for willing subordination of self; These things can only be acquired by training. Second condition of successful working of Self-Government is that there must be a good and real unity of sentiment in the community which attempts it. When a community is divided by deep and irreconcilable antipathies, by unconquerable distrust and dislike of one element in it or another, discussion becomes futile and agreement impossible, & attempts of Self-Government lead only to anarchy. In the great modern state, unity of sentiment is very difficult to be arrived at and is indeed a hard thing to create. It has in fact been created by only one force and this is the supreme significance of the growth of national spirit. When it is once firmly rooted. the national spirit cannot merely survive, but can even turn to good ends difference of parties and creed and class. Self-Government only becomes practicable in a community whose members are linked by a real unity of sentiment such as national sentiment creates, On the one hand, we must instil this sentiment in the masses by educating their opinion on national subjects & on the other hand, we must train our young men in public life and political affairs so as to make them our true and unselfish representatives in Councils and Corporations.

Reforms and Kanara:-

We are at the advent of a great change in the constitution of Indian Government The obviously greatest problem of any system of Self-Government is the problem of securing that the right men are appointed to the vitally important positions which must be held by trained administrators and the problem of establishing a right relation between them and the representative Government whose servants they are or ought to be, the relation such as will ensure that their capacities are fully employed but employed for ends which the nation wills rather than for ends they themselves determine. If it were necessary to train administrators to give the legislators real work to do, real responsibility to shoulder; it is equally necessary to train the electors and teach them the value of the proper use of the vote There must be widely diffused and tried electorates capable of formulating a clean and wise conception of policy and selecting representatives able to guide and voice the views of the populatition Public life must be spiritualised. Love of country must so fill the heart that all else shall appear as of little moment by its side. Lacking political experience, the people are apt to go like sheep to the poll to use the vote without very clearly understanding what it meant This will only end in a more obstinate & stronger Indian oligarchy against which we must be on guard.

(*to be continued.*)

ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರ.

ಜಗತ್ತಿನ ನಿಯಮಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಮತ್ತು ಮಾನವನ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯು ಅಗಾಧವಾಗಿರುವ ಗೂಢತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗುವ ತೆರದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲು, ಆ ನೂತನ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ, ಮಾನವನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವನು. ಅದಂತಿರಲು ಕೇವಲ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಅಸಮಾನವೆಂದೂ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ನವ ಜಗತ್ತು ಅಧಃಪಾತಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡದೆ, ಆ ಪೂರ್ವಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಐಹಿಕ ಸುಖಕ್ಕೂ, ಉದ್ಧರಣೆಗೂ ಒಂದು ಅಭ್ಯಂತರವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೋರಿದಂತಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು; ಅದು ಅವರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ. ಆಗ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಾಡು ಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಅನಂತರ ನಾವು ಬಂದಿರುವೆವು; ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಜನಾಂಗಗಳನೇಕವಿವೆ. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಜನಾಂಗದ ಹಿರಿಯರಾಗುವವರು ನಾವಾಗಿರುವೆವು. ಹೇಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಪೂಜ್ಯಾರ್ಹರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವೆವೋ, ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ವಂಶಜರು ನಮ್ಮನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೆಂತು? ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ವಿಷಯ ಏನಾದರೊಂದೂ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಏನು? ನವಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುತ್ತ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳು ಮುಂದರಿಯುವಾಗ, ನಾವು ಮಾತ್ರ ಸಮಯ ಭೇದವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನಡೆದು, ಮುಂದೆ ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದ ನವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿ, ಕಾರ್ಯತಃ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಬಹುದಾದ ನವ ಜನಾಂಗಗಳ ಭಾವಿ ವಂಶಜರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಈ ಕ್ಷುದ್ರ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಇಹಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವದಾದರೆ, ಆ ನಮ್ಮ ಪೌತ್ರರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸುವರು! ಅದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅತ-ಏವ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮತ್ತು ಭಾವೀ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ಫುಟಿತನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಪಡಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸ್ಥಳಕಾಲಾನುಭೇದಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಹಳವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕರಿಸುವದೆಂದರೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸುವದಾಗಲಿ, ನವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವದಾಗಲಿ, ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂಬ ಕಾರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತರುವದಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೀಳದಂತೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಅಂತಾದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು "ಸುಧಾರಣೆ" ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದಕ್ಷಣವೇ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತ "ರಾಂ ರಾಂ" ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತನ್ನೆತ್ತಲೇ ಕೂಡದು. ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಡಲಿಸಿರುವರಾದರೂ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನಾದರೂ ಬಿಡದೆ ನಡಿಸಲು

(ಆರನೇ ಪಾನಿನ ಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕು ೨೯ ಮಾಹೆ ಜನವರಿ ೧೯೩೦

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು.

೧ ಬೇಂಕುಗಳೂ, ಶೇತಕೀ ಸಂಘಗಳೂ

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ವರಿಷ್ಠ [illegible] ಸಾಹೇಬರು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ [illegible] ನೇ ಸಾಲಿನ ಸ. ಸಂಘಗಳ ವಾ[illegible]ವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಸರಕಾರೀ ಠರಾವು ಪ್ರಕಟಿಸ[illegible] ತಿಳಿಯದೆ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಮಂತ್ರ[illegible]ರೂ, ಹಾಡುವವರೂ [illegible] ಹಾತಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿ[illegible] ಸಂಘ[illegible] ಕಾರ್ಯಕರ್ತವರ್ಗಗಳ [illegible]ವನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಹಕ್ಕಿನ [illegible] ಸುವರೆಂದು [illegible] ಸ್ತಾಪಿಸುವೆವ

ಅಹವಾಲೆಯ ಸಾರಾಂಶವು.

ಮಿ| ಯ.ಬೆಂಕ ಸಾಹೇಬರ [illegible] ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ [illegible] ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ತೋರಿಸ[illegible] ಆನಂದಪಡುವೆವು ಇಂಥ [illegible] ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು [illegible] ಮಾಸೂರ ಮತ್ತು [illegible] ಸದಾಶಿವಗಡದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾವು ಉಭಯತರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. [illegible] ಗಳ ವಿಸ್ತಾರವು ಘಟ್ಟದಮೇಲಿರುವ ಜಂಗಲ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗರಾದ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ[illegible]ಗಲ್ಲದೆ ಇತರರೊಳಗಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನೂ [illegible]ನದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ [illegible] ತಾಲ [illegible] ಸ. ಸಂಘಗಳು ಕಳೆದ ವರುಷ ೨೯ ರಿಂದ ೪೪ [illegible] ಮುಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಪಾಲು ಬಂಡವಲು ೭೩ ಸಾವಿರದಿಂದ 1,01,000 ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಏರಿದೆ [illegible] ಭಾಂಡವಲು ಸ್ಥಾನಿಕರಿಂದ[illegible]ವಲೇ ಕೂಡಿದೆಂಬುದು ಭೂಷಣಾವಹವು. ಒಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ದೊಳಗೆ

ಸಂಘಗಳ ಪ್ರಗತಿಯು

ಚಿಕ್ಕೇವಾಗಿದೆಂಬ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಮತವನ್ನು ನಾವು ಅನುಮೋದಿಸುವೆವು. ಶಹರ ಬೇಂಕುಗಳಾಗಿದ್ದ ಸಂಘಗಳು ತೀರ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಮೂಲಧನಗಳೆಂದು, ಡಾ| ಕೇಶವಯ್ಯನವರ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಸಿರಸಿ ಬೇಂಕು (Urban ರೂ 81,900) ಕಾರವಾರ (ರೂ 39,292) ಕುಮಟಾ (ರೂ 36,947) ಅಂಕೋಲಾ (ರೂ 11,432) ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಹವ್ಯಕ (ರೂ. 12,590) ಇವೆಲ್ಲ ಶಹರದ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸಾಹೇಬರು ಉದಾಹರಿಸಿರುವರು. ಶಿರಸಿಯ ತೋಟಗಾರ ಮಾರಾಟಸಂಘವು ಚಲೋದಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರತ್ತಲು ಅಡಿಕೆಯನ್ನೂ, ೪ ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರತ್ತಲು ಮೆಣಸಿನಕಾಯನ್ನೂ, ಈ ಸಂಘವು ಕಳೆದ ವರುಷ ಮಾರಿರುವದು. ಅಡಿಕೆ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಳು, ಇವುಗಳ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸಂಘವು ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗೆ ಎಳಕೊಳ್ಳುವದೆಂದು ಆಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆನರಾ ಸಾರಸ್ವತ ಸಮಾಜದ [illegible] ಸಂಘವು ಇನ್ನು ತನಕ [illegible]ಯಾಗಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಸಂಘವಾಗಿರುವದು. ಅದರ [illegible] ೫|| ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಾಗುವದು [illegible] ಆದರೆ ಅದರ ಹಳೆ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ [illegible] ಬದಿಗೆ ಬೀಳಹತ್ತಿ[illegible] ತುಸು [illegible]ನಾಸ್ಪದವು. ಇನ್ನು ಈ ಸಂಘವು [illegible] ಧೋರಣವನ್ನೇ ಹಿಡಿ[illegible] ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ಸಾರಸ್ವತ [illegible] H[illegible]using) [illegible] ಸಂಘವು [illegible] ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದು [illegible] ಸಂಘವನ್ನು [illegible] ಇದೆಲ್ಲ [illegible]

ಹಕೀ ಸಾಲದ ಗತಿ.

[illegible] ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿ [illegible] ಅದರ [illegible] ಇಷ್ಟು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಶೇತಕೀ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಆಗಿರುವ [illegible] ಸಹಕಾರಿ [illegible] ಅವಕಾಶವಿದೆ [illegible] ವಾಗಿ ಅಶಿಕ್ಷಿತ(?) ವಾದೀತ

ಜಾತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಘಗಳು.

ಒಂದೇ ಜಾತಿ[illegible] ಜಾತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ [illegible]ದೊಳಗಿನ ಜನರ ಹಿತವನ್ನು [illegible] ತಕ್ಕ [illegible] ನಗಳೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಆದರೆ [illegible] ಏಕರಾಷ್ಟ್ರ ರಚನೆಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ರಾಜನೀತಿ [illegible] ಪಾರಂಗತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವದು ಸಹ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲ. ಈ ಅಹವಾಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಸರಕಾರಿ ಠರಾವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದಲ್ಲ ‘ ಇಂಥ ಸಂಘಗಳ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಇನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು [illegible] ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗೆ ಈಗಿರುವಂತೆ ಸ್ಥಲವಾಚಕವಾಗಿರುವ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾತಿವಾಚಕ ಸಂಘಗಳ ಬೆಳಿಕೆಯಿಂದ ಐಕ್ಯ ಮುರಿಯುವಂಥ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದೆಂದು ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರು ಹೇಳುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ಜಾಣತನದ್ದೆಂದು ಸರಕಾರದ ಮತವು ” ಕಳೆದ ಸಪ್ಟಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕೋಅಪರೇಟಿವ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಡಾ| ಮನ ಸಾಹೇಬರು ಇಂಥ ಜ್ಞಾತಿ ತತ್ವದ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಾರದು, ಎಂದು ತಂದ ಸೂಚನೆಯು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾತಿ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವರ್ತಕರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮರೆಯ ಕೂಡದು. ಈಗಿದ್ದ ಜಾತಿವಾಚಕ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಲವಾಚಕ ತತ್ವದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಘಟಿಸಲಿಕ್ಕಾದರೆ ರಚಿಸಬಹುದೆಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಮತವು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯ ಸಂಘಗಳೂ, ಶೇತಕಿ ಹತ್ಯಾರ ಸಂಘಗಳೂ, ಬೀಜದ ಸಂಘಗಳೂ, ದನಗಳ ಉತ್ಪಾದಕಾಯ ಸಂಘಗಳೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸ್ಟೋರ್ಸಗಳೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ತತ್ವಗಳಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರೂ, ಕೋಅಪರೇಟಿವ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇಂಥ

ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು

ದೂರ ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕೈತಂತ್ರದ ವ್ಯಾಪಾರಿಕೂ [illegible]ಗುವ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ ಪೂರ್ವಾಪರವನ್ನು ಬರೆದ ಜೋಕ[illegible] ನಮಗೆ ಮುಗಿಸಲಾಗದು. ಅದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ [illegible]ದಶಹರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದೊಳಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ [illegible] ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಕೊಟ್ಟ [illegible] ಬಹುಕಾಲ ದುಡಿದು, [illegible] ಲಾರ್ಡ ಸಿಂಹ ಪ್ರಭುಗಳು ಆರಾಮಿಗೆಂತ ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ [illegible] ಸುರೂಪ ಮುಟ್ಟಿದರು. ಇಷ್ಟು [illegible] ಮತ್ತು ‘ಲಾರ್ಡ’ ಕಿತಾಬು ಪಡೆದ ಇವರೊಬ್ಬರೇ ಹಿಂದುಪುತ್ರರಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ [illegible] ಹಿಂದಿ ಜನತೆಯು ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಅಪೂರ್ವ [illegible]ಗತವನ್ನಿತ್ತು, ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸತ್ಕರಿಸಿತ. [illegible] ಮಹಾಶಯರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮು| ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು, ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು [illegible] ಮಾನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದವು. [illegible] ಸಮಯೋಚಿತ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ [illegible] ಸಾತ್ವಿಕ(?) ಆಚಾರಗಳನ್ನೆಸಗುವಾಗ [illegible] ಅನುರೂಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— [illegible] ಸರಕಾರದಿಂದಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ [illegible] ಬಾಂಧವರಿಂದಾಗಲಿ ತನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ [illegible] ಹಿಂದೀ ಜನತೆಗಾಗಿದೆ, [illegible] ತಾನು [illegible] ಬ್ರಿಟಿಷ [illegible] ೧೯೧೭ ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಕಂಪನಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಅಭಿವಚನ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. [illegible] ವರ್ಣ ಕುಲಗಳ ಭೇದಾಭೇದವನ್ನು [illegible] ಹಕ್ಕು

ಂದ, ದೇಶದ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಹುದ್ದೆಗೆ ಏರಲಿಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತರಾಗರು. ಈ ಅಭಿವಚನವು ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಹುದ್ದೆಯಿಂದಲೂ ಬಿರುದಿನಿಂದಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಕ್ತವು ಇನ್ನು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಮಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರವೇಶವು ಸುಕರವಾಗುವದು. ಅರಸರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯೊಳಗಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ - ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಿಂಹವಾಗಿರುವ ಈ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳ ಅಸಮ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನೂ ಅಭಿಮಾನಪುರಃಸರ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನಾವು ಕೊಂಡಾಡುವೆವು.

---

೨. ಜರ್ಮನಿಯು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರಿಗೆ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಾಯಮವೇರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯು ಜನವರಿ ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಕರಾರಿನಂತೆ ಜರ್ಮನಿಯು ಅಂದಿನಿಂದ ಹತ್ತು ದಿವಸದೊಳಗೆ ಶ್ಲೇಜವಿಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಿತ್ರಸಂಘದ ವಶಕ್ಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು, ೧೫ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಿಯಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು, ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕು; ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಲಷ್ಕರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ೨ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರಗೊಡದಷ್ಟು ಸೈನಿಕರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅಳವಾರವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾಡಿಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ತಂದಿಡಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಜರ್ಮನಿಯು ತೀರ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಶರ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಜರ್ಮನಿಯ ಕೂಡ ಪೂರ್ವವತ್ ವ್ಯವಹಾರವು ಇನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಕರಾರಿನ ಶರ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗಿದ್ದ ಯುರೋಪದೊಳಗಿನ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗಿಲ್ಲ. 'ದೈವಮನ್ಯದ್ವಿಚಿಂತಯೇತ್' ಎಂಬಂತೆ ಬೊಲಶೆವಿಜವು ರಕ್ಕಸನ. ದಿನೇದಿನೇ ಭೀಷಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೆದರಿಸಹತ್ತಿರುವನು. ಹೀಗಾಗಿ, ದಾಮದಂಡೋಪಾಯಗಳಿಗಿಂತ ಸಾಮೋಪಾಯಗಳಿಂದಲೇ ತನಗೆ ನಡಿಸುವದೆಂದು ಜರ್ಮನಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಆಶ್ವಾಸಿದರೆ, ಅದರ ಅನುಮಾನವೇನು ತೀರ ನಿಷ್ಫಲವಾಗದು. ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದ ಸವಲತ್ತುಗಳು ತಾನಾಗಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ಕೈಸೇರುವವೆಂಬ ಜರ್ಮನಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೋರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ತೀರ ತಪ್ಪಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮನೋರಾಜ್ಯವು ಜನರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಇಳಿಯಲು ಸಂಧಿಕಾಲವು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಂಬುದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರಾರು? ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವರ್ತನದಿಂದ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರತಿಕೂಲ ವರ್ತನವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಜರ್ಮನಿಯ ಗತಿಗೇಡಾಗುವದು

---

೩. ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಕಲಂಕಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಲೇಖಕರು ನಿಂದ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನುಮಾಡಿ ಸೋತರು. ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಥಾಪಕರು, ಕೊಲೆಗಾರರು, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಿಗಳು, ನೀತಿಭ್ರಷ್ಟರು ಎಂಬ ಅನೇಕ ಅನಿವಾರ್ಚ್ಯ ನಿಂದೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಲೇಖಣಿಕೆಯನ್ನೂ, ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೂ ಹೊಲೆಸುಗೊಳಿಸಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ವಿದೇಶಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಂದಲೇ ಇಂಥ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಪ್ರೊ|| ರಾಲಿನ್ಸನ್ ಸಾಹೇಬರ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಇನ್ನು ಯಾರೂ ನಿಂದಕರು ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನಿಂದಕರ ನಾಲಿಗೆ ಎಂದೂ ದಣಿಯದು! ಇತ್ತಲಾಗಿನ ಛಾಯವನ್ನು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನು ಶಿವಾಜಿ ಅರಸರು ಬಲು ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದು ದಿಟ್ಟ ವಿಧಾನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕುತ್ಸಿತಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಅವರ ಕ್ರೂರತನವು ಯಾವ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಗೂ, ಫ್ರೆಂಚ್-ಇಟಾಲಿಯನನಾದ ಆಗಿನ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೂ, ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರತ್ಯುತ, ದಯಾಶೀಲರೇ ಇದ್ದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಏಕಮತವಿದೆ. ಗ್ರಾಂಟ ಡಫ್ ಸಾಹೇಬರಂಥವರು ಸಹ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರೂರತೆಯ ಆರೋಪವನ್ನಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಶೋಧವಾಗಿದೆಂದು ಲೇಖಕನು ಬೆನ್ನು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಶಿವರಾಯರ ಕ್ರೂರತೆಗೆ ಆಧಾರವೇನೆಂದು ಹುಡುಕಿದರೆ, ಒಬ್ಬ ಇಸ್ಕೆಲಿಯಟ್ ಎಂಬ ಪುರಾತನ ಪಾದ್ರಿಭಟ್ಟನ ಮಾತಂತೆ! ಈ ಅತಿ ಜಾಣ ಶೋಧಕನಿಗೆ ಪಾದ್ರಿಯ ಮಾತೇ ವೇದವಾಕ್ಯವು. ಕ್ರೂರ ವರ್ತನದ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನೊಂದೂ ಪಾದ್ರಿಯೂ ಉದಾಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಪಾದ್ರಿ ಭಕ್ತನೂ ಉದಾಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನಿರಾಧಾರವಾದ ಅತಿನಿಂದ್ಯ ಆರೋಪವನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣ ಖಂಡಿಸಿ ರಾ|| ಬ|| ಪಾರಸನೀಸರೆಂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಮರಾಠಾ ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರು ಛಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಲೇಖಬರೆದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಬೈಲಿಗೆ ತಂದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಅವರ ಋಣಿಯಾಗಿರುವರು. 'ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷರ ನಿಂದೆಮಾಡುವದಿರಲಿ, ಕೇಳುವದು ಸಹ ಮಹತ್ಪಾಪವೆಂದು ಕಾಲಿದಾಸ ಕವಿಗಳ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಾದ್ರಿ ಭಕ್ತನಿಗೆ ನಾವು ಅರ್ಪಿಸುವೆವು. ಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಧರ್ಮಭ್ರಷ್ಟನಾಗಲಿ.

---

೪ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಗಬೋಟಿಯ ಬಂದರಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಐದು ಇರುವವು. ಅವುಗಳಪೈಕಿ ಎರಡು, ಆಗಬೋಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪಡಾವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡದೆ ಹತ್ತಬಹುದು. ಬಾಕಿ ಮೂರು— ತದಡಿ, ಕುಮಟಾ, ಭಟ್ಕಳ, – ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಆಗಬೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನೀರಲ್ಲಿಳಿದು ಹೋದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದರವಮಾಡುವ ಆಗಬೋಟ ಕಂಪನಿಯೆಂದರೆ ಬಿ. ಎಸ್. ಎನ್. ಕಂಪನಿಯೇ ಸರಿ. ಇದು ಈಗ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ೨೦-೨೫ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಆದರೂ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಅನುಕೂಲತೆ ಏನು ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ, ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಕಡಿಮೆಯೋ ಯಾ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಡಿಮೆಯೋ? ಇದರ ಉತ್ತರ ಕಂಪನಿಯೂ, ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಕರೂ ಹೇಳ್ಯಾರು. ಅದು ಹೊರತು, ಕಂಪನಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಹವಾಲಿಯಿಂದಲೂ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ, ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾನವೂ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಸೌಕರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಪನಿಯ ದುರ್ಲಕ್ಷವಾದದ್ದು ತೀರ ಆಶ್ಚರ್ಯವು. [illegible] ಮೊದಲಿನ 'ಭಾಡಿಗೆಯ ದರಕ್ಕಿಂತ, ಈಗಿನ ದರವು ಏರಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಹಾಸಲಿನ ದರವು ಸಹ ಏರಿದೆ. ಮೊದಲು ಅಡಿಕೆ ಹೇಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಆಣೆ ಇದ್ದರೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದುಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಕಾಳುಮೆಣಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾಲಕ್ಕಿಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ವಿಪರೀತ ಭಾಡಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಬಂದರದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ೩ ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನ ಭಾಡಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೩ ಮೊದಲು ಇದ್ದರೆ, ಈಗ ರೂಪಾಯಿ ೫-೧೩ ಆಗಿದೆ. ಏವಂಚ ಕಂಪನಿಗೆ ಮಾಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಂದಲೂ ಅತಿರೇಕ ಮುನಾಫೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಯಾರೂ ಮನಗಾಣುವರು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರವಾಸಿಕರು ಮಾತ್ರ ದುರ್ದೈವಿಗಳೇ ಆಗಿರುವರು.

---

೫. ಇತ್ತಿತ್ತ ಪ್ರತಿ ಟಿಕೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದೊಂದು ಆಣೆ ಧಕ್ಕೆಗೆಂತ ಎತ್ತುವ ಪರಿಪಾಟು ಇಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಇದೊಂದು "ಗಣಪತಿಗೆ ತೇದಿ ಗಣಪತಿಗೆ ನಾಮಮಾಡುವ" ಕೌಶಲ್ಯವು. ಈ ಎತ್ತೋಣವು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ನಡಿಯತಕ್ಕದು? ಈ ಎತ್ತೋಣದಿಂದ ಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವು ಕೂಡಿದ ಹೊರತು, ಕಂಪನಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು? ಯಾ ಇದುವರೆಗೆ ಕೂಡಿದ ಹಣದಿಂದ ಆ ಮೂರು ಬಂದರಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವದೇ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾರರೇನು? ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೂ, ಕಾರಖಾನೆದಾರರೂ, ಕಂಪನಿಗಳೂ ಹೇರಾಳ ಮುನಾಫೆಯನ್ನು ಬಡಿದುಹಾಕಿದಂತೆ, ಈ ಕಂಪನಿಯು ಸಹ ಬಡಿದುಹಾಕಲಿಕ್ಕೇನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೋಣಿಯಮೇಲೂ ದೋಣಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಕರ್ಯವೆಂದರೆ ಶೂನ್ಯವೇ ಸರಿ. ಮಹಾ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ತದಡಿ ಬಂದರದಿಂದ ಬರ ಹೋಗುವ ಯಾತ್ರಸ್ಥರು ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ. ಆ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ದ್ವಿಗುಣಿತ ತ್ರಿಗುಣಿತ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಂಪನಿಗೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಕನಿಕರತನವು ಕಂಪನಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸರಂತೆಯೇ ಹೆಂಗಸರು ಸಹ ನೀರಲ್ಲಿಳಿದು ಹೋಗುವ ನೋಟವು ಕಂಪನಿಗೆ ರಮಣೀಯವೆನಿಸಲೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ಲಕ್ಷಕೊಡದೆ, ಪಾಂಥಸ್ಥರ ಹರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೇಬ ತುಂಬುವ ನಿರ್ದಯ ಕಂಪನಿಯ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಧೀನದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರದೇ ಆಗಿರುವದರಿಂದ, ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವರ ದಿವ್ಯ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತರದಿರಲಾರೆವು. ಮತ್ತು ಈ ತುಟ್ಟಿಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಬಡ ಮಜೂರರಿಗೆ ಒಂದು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸಾಧನ (relief work) ವಾಗಿ " ಒಂದು ಗುಂಡಿನಿಂದ ಎರಡು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು" ಕೊಂದ ಶ್ರೇಯವು ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದೀತೆಂಬ ನಂಬಿಗೆ ಇದೆ

---

೬. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರವಾರ ಸಮೀಪದ ಬಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಠಾಧೀಶ **ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮ**

ಹಂಸ ಶ್ರೀ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥ ಗುರುಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪ ಸ್ವ ಶಿವಾನಂದ ಮಹಾರಾಜರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಂಭೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ೫-೬ ದಿವಸ ನಿಂತು, ನೆರೆದ ಸಭಿಕರ ಮೇಲೆ ಸುಸಂಸ್ಕಾರವಾಗುವಂಥ ತಮ್ಮ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಆಧುನಿಕ ತತ್ವತಃ ಪುರಾಣ, ವ ವೇದಾಂತ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವದಿಂದ ಆದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಗಮನದ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ ಶೈಲಿಯ ವಿಷಯವು ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಭಾವತಃ ಬಕ್ತರಿಗೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ದಾಹೀರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಶ್ರೋತ್ರವೃಂಥವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅವರಿಗೆ ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ಆಗ್ರಹದ ಆಮಂತ್ರಣ ಬಂದದರಿಂದ ಅವರು ಹೋದರೂ ತಿರುಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಪೂರೈಸ್ಯಾರೆಂದು ನಾವು ವ ನಃಪೂರ್ವಕ ಸವಿನಯಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡದಿರೆವು.

೭ ಅಂಕೋಲೆಯ ಸನ್ಮಾನ್ಯ [illegible] ಕುಟುಂಬದ ನಾರಾಯಣ ಶೇಷಗಿರಿ ಪೈರು ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನ ೭೬ ನೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಧೀನರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ ಹಳೆ ಮಾದರಿಯ ಧರಿಣರೆನ್ನಬಹುದು. ಅವರ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಚಲೋ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮತ್ತು ಪಜಸುದಾರ ಪ. ಬಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಗೋಕರ್ಣ ಹಿಪ್ಪೋತ್ತಮ ಮಠಾಧೀಶರವರ ಆಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅತಳಿತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ತಮ್ಮ ಹಯಾತಿವರೆಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಚತುರರೂ ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞರೂ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯಿಂದ ಐಲಿಕಡೆಯ ಎಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಲವಲದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಈ ನಿಧನದ ಗೋಸ್ಕರ ಅವರ ದತ್ತಪುತ್ರ ಕೇಶವಪೈರ ಸಂಗತ ನಮ್ಮ ಸಹತಾಪ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ, ಅವರು ಕಾಲಚಕ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಸಹದಾರೆಂದು ನಂಬಿ, ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಗತಿಯೊದಗಲೆಂದು ಶ್ರೀ ದೇವರನ್ನು ಬೇಡುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿಯು ಚಲೋ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಮೈಲಿಯ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ಏರುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ರಥಸಪ್ತಮಿಯ ಉತ್ಸವವು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಸಾಂಗ್ಯವಾಗಿ ಜರಗಿತು. ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವತೆ ಇಂದೇನೋ ಏನೋ ಇತ್ತಿತ್ತ ಜನರ ಸ್ತೋಮವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ.

ನಾಳೆ ತಾ. ೩೦ ನೇಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಜನರಲ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡುವದಿದೆ.

ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಗೋವೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಫೇಂಟ ಹಾಲು ತೆರೆಯುವ ಸಮಾರಂಭವು ಇದೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಮಿಶನರ ಮಿ|| ಮಾಂಟ ಧರ್ಗ ಸಾಹೇಬರ ಹಸ್ತದಿಂದ [illegible] ಜರುಗಿಸುವ ತಯಾರಿ ನಡೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರ ಆಟಗಳು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ನಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರು ಸುದೈವಿಗಳೇ ಸರಿ

ಬಗ್ಗೋಣದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರು ಹಿಡಿದ ಜುಗಾರ ಮಂಡಳದ ಖಟ್ಲೆಯ ೧೭ ಆರೋಪಿಯರ ಪೈಕಿ ೮ ಜನರು ಗುನ್ಹೆ ಕಬೂಲ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹತ್ತತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ಬಾಕಿ ೯ ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಆನಪರಾಧಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಯಾಬೀತಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರಂತೆ.

ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಮೇ ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಫೇಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳ ತಾ ೩-೮-೯ ನೇಗೆ ಮುಕ್ಕಾಮು ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವಾಮಾನವು ಚಲೋದು. ಚಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಭತ್ತದ ಬಕ್ಕೋಣವು ತೀರುತ್ತ ಬಂತು. ತೀರ್ವ ವಸೂಲಿಯ ಕುರಿತು ಹುಕುಮು ಇನ್ನೂ ಜಾಹೀರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಸೂಲಿ ಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸಿ ಬಂತು. ಬತ್ತವು ಪರವಾನಗಿ ಹೊರ್ತು ರಫ್ತು ಆಗಬಾರದಾಗಿ [illegible]ವಾಯಿತು. ಗೋವ್ರಾಸ ಶಿಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆ ಕೂಡಿ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮೊಸ್ಲೆಮ್ ಲೀಗದವರು ಗೋವಧಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಠರಾವು ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿನಂದನಪರ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ಇತ್ತೀಚೆ ದನಗಳು ಗೋವಾಂತಕ್ಕೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕಡೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಜನರ ಹಿತವಾದೀತು. ಮದನ ಹಳ್ಳಿ ಖಟ್ಲೆಯ ಆರೋಪಿ ಕಲ್ಯಾಣ [illegible] ಬಗ್ಗೆ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಕಳಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಕಾರವಾರ— ಕಾರವಾರದಿಂದ ಮಡಗಾಂವಿಗೆ ಟಪಾಲು [illegible] ದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ ಸಫೋವಗಸದ ರಹಿಮಾನ ಮಿ| [illegible] ಲಿಮಿಟೆಡ [illegible] ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವರ ಫೇಬ್ರುವರಿ ತಾ ೧ ನೆಯಿಂದ ಮಡಗಾಂವದಿಂದ [illegible] ತರ [illegible] ಮೈಲು ಮೋಟಾರ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible].

ಶಿರ್ಶಿ— ಈ ವರ್ಷ ಶ್ರೀ [illegible] ರಥೋತ್ಸವ ಹಾಗು ಜಾತ್ರಾ ಸಮಾರಂಭವು ಇದೇ ಫಾಲ್ಗುಣ [illegible] ಜನರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವು [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳ [illegible] ತೊಡಗಿದೆ. ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರ [illegible] ಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರು.

ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ

ಕನ್ನಡ [illegible] ಅತ್ಯಂತ [illegible] — ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ

जागे रहा S G Bh[illegible]

[illegible] ಪತ್ರಿಕೆ

(ಮೂರನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಕೇವಲ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಬಹುದಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರ ಚಳವಳಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೊಲೆಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂತೂ ಇಂಗ್ಲಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ನಡುಗುವರು! ಹೀಗೆ ಅಂಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವದೇಶೋದ್ಧಾರದ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನಡಿಸುವದು ಎಷ್ಟು ಮೇಲಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಪೂಜ್ಯಾರ್ಹರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗೇನು? ಈಗ ಅವರ ಆ ಜ್ಞಾನ, ಆ ಶಕ್ತಿ, ಆ ಅಧಿಕಾರ, ಅವೆಲ್ಲವು ವಿಲುಪ್ತವಾಗಿವೆ. ಕೇವಲ ನಾವಿರುವೆವು— ಆರ್ಯವಂಶಜರೆಂದು ಹೆಗ್ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ಭಾರತಪುತ್ರರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೆಂದೂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲವೆಂದು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ? ಕಾರಣವೇನು? ಕಷ್ಟಪ್ರದವಾದವು, ಮಾನವನ ನಿಜ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದವು ಆಗಿರುವ ನಿಜ ನಾಗರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದುಷ್ಕಾಲದ ಪರ್ಯವಸಾನದ ದುಃಖಮಯ ಅನುಭವದ ಫಲವಾಗಿ ನೂತನವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು, ಕಾಲಭೇದವನ್ನು ನೋಡದೆ, ಹಿರಿಯರದೆಂದು ಇನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ತ್ರೀ-ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇರಲಿಲ್ಲ? ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಗೃಹಾಧಿಪತ್ಯದ ಹೊರತು ವಿದ್ಯಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ಈಗಲೂ ನಾವು ಕೇಳುವದಿಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆಯೆ, ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಸದ್ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹಿಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ವಿರೋಧಿಸುವವರು ಬಹಳವಿರುವರು.

ಅತಏವ ನಮ್ಮ ಆಶಯವು ಇಷ್ಟೆ— ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವು ಇದೆ. ಸಮಾಜವೇ ಪ್ರತಿ ಮಾನವನ ಸಂಸಾರಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಸಮಾಜವೇ ಮಾನವನ ಸುಗುಣ ದುರ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ, ಸಮಾಜವೇ ಐಹಿಕ ಪಾರಲೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ರೂಪಿಸುವದು, ಸಮಾಜವೇ ದೇಶದ ಉದ್ಧರಣೆಗೂ ಉನ್ನತಿಗೂ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರವು ದೇಶೋದ್ಧಾರವು.

ಆದರೆ ಸುಧಾರಣೆಯೆಂದರೆ ಸಣ್ಣದಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ವರ್ಷಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ದೇಶೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ದೂರೀಕರಿಸುವದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಆತ್ಮಯಜ್ಞವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೆ ಶ್ರಾವಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ನಿಂತು, ಅವರ ಪ್ರಶಂಸಾಸೂಚಕ ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಗಂಭೀರ ಶಬ್ದದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಂಠಸ್ವರವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, ಉದ್ಧುಷ್ಟ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಗಂಟಲೊಣಗುವವರೆಗೂ ಕೊಡುವ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರಕರು, ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರಕನಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಧೈರ್ಯವೂ ಸಾಹಸವೂ ವೀರಯೋಧನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ಸಾಹಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಯೋಧನು ಕೇವಲ ಶರೀರ ಘಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕು, ಸುಧಾರಕನು ಹೃದಯಾಘಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯೋಧನು ತನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಆದರೆ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಕಂಕಣನಾಗಿ ಮುಂಬರಿವವನು ತನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಗೌರವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು.

ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾಜವು ಮುಂದರಿಯಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸಪಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆತ್ಮಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ದೃಢ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಿಂದ ಮುಂಬರಿವವರು ಅನೇಕರು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆ [illegible], ಇಂತಹರ, ಯಾರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ?

A S Kasarkode

ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಬೋಧೆ ಬಲ್ಲೀರಾ?

(ಲೇಖಕ, ಸತ್ಯವಾನ, ಸಿರ್ಸಿ.)

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ, ಮೈಲಿಗೆ ಆವದು. ಆದರೆ ಸಂತೆ, ತೇರು,-ಜಾತ್ರೆ, ಮೊದಲಾದ ಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದರಿಂದ, ಮೈಗೆ ಆಗಲಾರದು! ಇದಲ್ಲದೆ, ಇಂಥ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವರ್ಗದವರು ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾತಾಡುವದಾದರೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಅವನ್ನು ದೂರ ನಿಂತುಕೊಂಡು, ನಮ್ರತನದಿಂದ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾಳೆ, ಅವರು ಸುನ್ನತಿ (cumcision) ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನಸ್ನಾನ? (Baptism) ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ, ಆವಾಗ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿ, ವರನ್ನು ಸಮೀಪವಾಗಿ ಕೂಡ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಹುದು!!

× × ×

“ಭಕ್ಷ್ಯಾಭಕ್ಷ್ಯ, ಅಪೇಯ ಪಾನ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂಥವರು, ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಖರೇ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರಿಗೆ ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ತಪ್ಪುವದು!

× × ×

ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಇವುಗಳ ಸಂಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಯ ಸಂಬಂಧವಾದರೆ, ಅದು ಮುಸುರೆ ಎನಿಸುವದು. ಇಂಥ ಮುಸುರೆಯನ್ನು ಕೈಗೆ ಏನೂ ಹತ್ತದಂತ ಮೊಳ ಉದ್ದ ಒಂದು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಸವಟಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ, ಕೈಗೆ ಏನೂ ಹತ್ತುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳದು ಬಿಡಬೇಕು! ಆದರೆ ಆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕುದಿಸುವಂಥ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲನ್ನು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಅದು ಮುಸುರೆಯಾಗಲಾರದು!! ಇಂಥ ಮತ್ತು ದಿನಾಲು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡುವಂಥ ಮುಸುರೆಯಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೈಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡರೂ ಅದನ್ನು ತೊಳೆಯದೆ, ಉಟ್ಟಂಥ ಮಡಿ, ಧೋತರ ಮೊದಲಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಒರಸಿ ಬಿಡಬಹುದು! ಶಗಣಿ, ಸುಂಬಳ, ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಮಲ ಮೂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಹೊಲಸು ಮುಸುರೆ ಎನಿಸುವದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳಿಗೂ ನಿಷೇಧವಿಲ್ಲ!!

× × ×

ಗರ್ಭಾದಾನ, ರಜೋದರ್ಶನ, ಪತಿ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂಥ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ವೈಧವ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ೯೦ ವರ್ಷದ ಮುದುಕರ ಕೂಡ ಸಹ ಪುನರ್ವಿವಾಹವಾಗಕೂಡದು. ಆದರೆ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ, ವೀರ್ಯ ವರ್ಧಕ, ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಮೊದಲಾದ ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದಂಥ, ಅಜ್ಞಾನ ವೃದ್ಧರೂ, ವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಂತ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಪರಲೋಕ ವಾಸಿಗಳಾಗುವ ವರೆಗೆ, ೮ ವರ್ಷದ ಬಾಲಿಕೆಯರೊಡನೆ ಸಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುನರ್ವಿವಾಹಗಳಾಗಬಹುದು!

× × ×

ದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಊಟವನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡುವಾಗ, ಮತ್ತು ಮುಸುರೆಯೆನಿಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಾಗ, ನಾರಿನ ಅಥವಾ ರೇಶಿಮೆಯ ಮಡಿಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೈಲಿಗೆಯಾಗುವದು. ಆದರೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಒಗೆದುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶುಭ್ರವಾದ ಧೋತರವು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ! ಯಾಕಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರನ್ನಾದರೂ ಕಾಣದಂಥ, ಮತ್ತು ಕೈಗೆ ಹತ್ತಿದ, ಮುಸುರೆಯಲ್ಲದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಪಂಚರಂಗಿಯಾದ ಮಡಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಆ ಧೋತರಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು!!

ವರ್ತಮಾನ ಸಾರವು.

ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಹಿಂದೂಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಮಿ ಎಸ್. ಕಸ್ತೂರಿರಂಗ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಇವರ ೬೧ ನೇ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸದ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಕಳೆದ ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮದ್ರಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಚಂಡಸಭೆ ಗೂಡಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾನಪತ್ರವು ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಡಾಕ್ಟರ ಸಾವರಕರ ಇವರು ಅಂದಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತ ಬಿದ್ದಿರುವ ತಮ್ಮ ಬಂಧುದ್ವಯರನ್ನು ಬಾದಶಹರ ಜಾಹೀರ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಂತೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರಿಗೆ ‘ಪ್ರಿಪೇಡ’ ತಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ! ತಮ್ಮನ್ನು ಮರಳಿ ಕರಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‍ದಲ್ಲಿ ಠರಾವು ಆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರು ಸಿಟ್ಟಿಗೊಂಡಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನ್‍ಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನಾ. ಪಟೇಲ, ನಾ. ಖಾಪರ್ಡೆ, ಡಾಕ್ಟರ ಸಾತ ಇವರು ಕಳೆದ ೧೫ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು.

ಮ. ಗಾಂಧಿ ಸರ ಫಜಲ್‍ಭಾಯಿ ಕರೀಮಭಾಯಿ, ಮಿ. ಮಹಮ್ಮದ ಅ., ಮಿ. ಶೌಕತಅಲ್ಲಿ, ಮಹಮ್ಮದಾಬಾದದ ರಾಜೇಸಾಹೇಬ, ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಖಿಲಾಫತ್ ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನ್ ನಿನ್ನಿನ ದಿವಸ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ನಾ ಕಾಮಿನಿಕುಮಾರ ಚಂದಾ ಇವರು ಬರುವ ವರಿಷ್ಠ ಕಾಯದೇ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಡಾಯರ ಇವರನ್ನು ಹಂಟರ ಕಮೀಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವ ವರೆಗೆ ತಾತ್ಪುರ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಠರಾವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಜರ್ಮನ್ ಪೂರ್ವಆಫ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದೀ ಜನರ ವಸಹಾತಕ್ಕಾಗಿ ತಗದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಠರಾವನ್ನು ತರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿಯ ಮದ್ದು ಗುಂಡಿನ ಡಿಪೋದೊಳಗಿನ ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇಲ್ಲದಂತಾದ್ದರಿಂದ, ಮದ್ದು ಗುಂಡಿನ ಖಾತೆಯ ಡೆ ಕಂಟ್ರೋಲರ ಮಿ ವೇಟ ಇವರ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಖಿಲಾಫತದ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನ್‍ಗಳು ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರಕಡೆಗೂ ಇಂಗ್ಲಂಡ, ತುರ್ಕಸ್ಥಾನ, ಅಮೇರಿಕಾ ಮುಂತಾದ, ದೇಶಗಳ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗತಕ್ಕವಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲೀ ಬಂಧುಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ ೧೨ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಹತ್ತರ ಬಜಬಜಪುರದಲ್ಲಿ ೮ ಜನ ತರುಣ ಸಶಸ್ತ್ರ ದರೋಡೆಯವರು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಗುಂಡುಹಾಕಿ ಕೊಂದು ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಪೋಲೀಸರು ಸಂಶಯದಿಂದ ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಖಿಲಾಫತ್ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಿ. ಶೌಕತಅಲ್ಲಿ ಇವರು ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರಿಗೆ ತಾರುಮಾಡಿ ಖಿಲಾಫತ್ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತಮಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯರು ಇದರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ವಿಚಾರನಡಿಸಿರುತ್ತಾರಂತೆ!

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ಗಿರಣೀ ಕೂಲಿಕಾರರ ಕಟ್ಟು ಇದುವರೆಗೂ ಮುರಿಯಲಿಲ್ಲ. ನೇಕನಾಮದಾರ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಕುರಿತು ಉಭಯತರೊಳಗೆ ತಡಜೋಡಿಯಿಂದ ನಿವಾರಣೋಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಉಭಯತರಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಗನೇಯಾಗುವ ಸುಚಿನ್ಹಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿರುವವು

ಮುಲ್ತಾನದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಬಾದಶಹರ ಹುಕುಮಿನಂತೆ ಮೊದಲು ಮುಕ್ತಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪೆಂದು ತಿಳಿದು ಈಗ್ಗ ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪಂಜಾಬ ಸರಕಾರದವರು ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬೋಲ್ಶೆವಿಕರು ತಾಶ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ೫೦ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಬೋಲ್ಶೆವಿಕ ತತ್ವದ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡತಕ್ಕವರಂತೆ!

ಅಫಗಾನ ಜನರು ನಮಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲೊಪ್ಪಿದರೆ ಬುಸ್ಕ ಮತ್ತು ಮೇರಿ ಈ ಎರಡು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬೋಲ್ಶೆವಿಕರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಕಟಣೆ.

ಕೊಂಡ್ಲೀ ಶ್ರೀ ಮಾರೆಮ್ಮ ದೇವರು.

ಶ್ರೀ ಮಾರೆಂಮ ದೇವರ ಜಾತ್ರಾಮಹೋತ್ಸವವು ಈ ವೇ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂ॥ ಮಾಘ ಬ ೬ (ತಾ ೧೦-೨-೨೦) ಕುಜವಾರದಿಂದ ೮ ದಿವಸ ಜರಗುವಂತೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಭಜಕ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ತಮಾಷೆ ಕುಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ

ಸಿದ್ದಾಪುರ, } ಭವಾನರಾವ ನಾಡಿಗ
ವಾಘೊಳು ೧ } ಮೊಕ್ತೆಸರ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	16
ಗೋಧಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	22—29
ಹುರುಳಿ „ „ ...	15—16
ಕಡಲೆ „ „ ..	20—21
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ..	23—28
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ „ ...	10—10½
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ...	10—10¼
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ ...	5—8
ಹೆಸರು ಮಾನಗಿ „ ...	12—14
ಹರಳೆಣ್ಣೆ. „ „ ...	11½—12
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „ ...	130—135
ಕೊಬ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ ...	40
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „ ...	12
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „ ...	13—14½
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „ ...	4-5-0
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಡ ೧ಕ್ಕೆ	4-6-6
„ ಸೂರ್ಯ „ ..	4-4-6
„ ಹಂಸ „ ...	3-8-0
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ..	75—80
„ ಚಿಕಣಿ „ ...	100—110
„ ಗೋಟು. „ ..	50—60
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ „ ..	110—125
ಶಿರ್ಶಿ „ „ ...	110—125
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ „ ...	100—120
ಅಚವೆ „ „ ...	85—95
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. „ ..	45—55
ಹೊಸಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	210
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	48—50

ಹೊಸ ಶೋಧ! * ಓಂ * ಹೊಸ ಶೋಧ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀ ವೈದ್ಯರ [illegible] ಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ [illegible] ತ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ತಯಾರಿ [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ [illegible] ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದ [illegible] ನಷ್ಟವಾದ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗ [illegible] ದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯ [illegible] ದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ [illegible] ಆವೆಲ್ಲವೂ [illegible] ಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ [illegible] ಗಳೂ [illegible] ಮೊದಲನೇ [illegible] ಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ರ ರೋಗಗಳ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ [illegible] ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭದ [illegible] ರು ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದ [illegible] ಲೂ [illegible] ದಲೂ ಗುಣ [illegible] ದರೂ [illegible]

ಬೆಲೆ [illegible]

ಸೂಚನೆ— [illegible]

ಪತ್ತೆ— [illegible]

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇವರಿಂದ [illegible] ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible] ದೀಪಗಳ [illegible] ಸಹ [illegible]

ಬೇಕಾದವರು [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ [illegible]

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು [illegible] ಭೆಟ್ಟಿ [illegible] ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ದಾಕಪ್ಪನವರ ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

[illegible] ಪರತು)

[illegible] ಇಂದ್ರಿಯ

[illegible]

[illegible] ಗುಳಿಗೆ

[illegible]

[illegible] ಔಷಧದ [illegible]

[illegible] ಕಂಪನಿ

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS

& GENERAL

MERCHANTS

[illegible]

Bombay.

[illegible]

[illegible] ಗೆ [illegible] ಗಳಿಗೆ [illegible] ಔಷಧ [illegible] ಎಲ್ಲಾ [illegible] ಅಂಬಾರು [illegible] ಸುಗಂಧ ಮಸ್ತಕ [illegible] ಉತ್ತರಗಳು [illegible] ಜಂತಿನ ಔಷಧ [illegible] ಕಂಪನಿ [illegible]

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

[illegible]

[illegible] ಶಿರಸಿ ([illegible])

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚೆಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡಿಯುವಂಥಾದ್ದು ೨ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಟ್ಟ ರೋಸ್ಕೋಪ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ನಿಕ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚ.

ROSKOPF
PATENT

[illegible] ಬೆಲೆ 7 8 0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ 3-12-0 ಮಾತ್ರ

[illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

[illegible]

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ನಾಮ ನಿಕ್ಕಲ ಸಿ[illegible] [illegible]

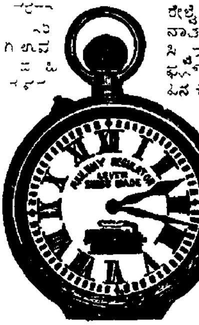

[illegible] 10-0-0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ [illegible] 0 0

[illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

[illegible] ಒಂದೇ ಸಲ ತರಿಸುವವರಿಗೆ [illegible] ಪುಕ್ಕಟೆ

ಇದಲ್ಲದೆ [illegible] ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚ [illegible] ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ [illegible]

ಕೃಷ್ಣ ವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬಯಿ

KRISHNA VILAS TRADING

COMPANY

Girgaum, BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

[illegible]

पत्ता— [illegible]

[illegible]

Printed and Published by Krishnarao [illegible] Shenvi at his [illegible] of [illegible]

Reg. No B. 1270

ಪುಸ್ತಕ ೧೯. [illegible]

ವರ್ಗಣಿ ದರ.—

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಪೋಸ್ಟ ಹಶೀಲು ಕೂಡಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

[illegible]

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೫.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.—
ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿ ಸ್ಥಳ
[illegible] ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ರೂ. 1 0 0
[illegible] ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ಜಾಹಿರಾತುಗಳ [illegible]
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ [illegible]
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೫ ಮಾಹೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಸನ್ ೧೯೦೩ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ...ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ...ವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ...ಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ...ತಲೆಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊ... ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ...ದು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ...ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

...ಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋ...ದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ...ಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ...ಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ... ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯ...ಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ [illegible]/–

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

...ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಖಂ, ...ಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ...ಅಧಿಕ [illegible] ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ...ಕ್ಕೆ ರೂ ೪ [illegible] ಟ ೩ ಅಲಾಯದ ...ವಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

...ನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,
HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕೆಂಪುಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕಿರುವರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆತಿರುಕ ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 6

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5 [illegible] 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ [illegible]

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1 2 4 ಔನ್ಸ್ 1 2 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6½ ಆ 12 ರೂ 1 4 ರೂ 2 4
ಡಿಸ್ಕೌಂಟು 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10/ ರೂ 100ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಮೊಕ್ಸನ ಕಂಪೆನಿಯವರ [illegible] ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಚರ್ಚಗೇಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೋಡು ಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಆದರ ನಂಬರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಅತಳವಾದಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆ ಕ್ಷಾಯವು ಔಷಧ, ಮುಷ್ಕರೋಗ, [illegible], ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದನೋವು, ದುರ್ಗಂಧಿಸದೇಸೆ, ತಲೆನೋವು, ಮುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು— ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗೆ [illegible] ರೂಪಾಯಿ. [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗೆ [illegible]

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— [illegible] ಮತ್ತು ಸ...ದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಿದ್ದೇವು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೩ ಆಣೆ ಹೊರ ಬಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯು ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಪೋಟ ಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮುದ್ರಾಶಿ ಸುವಾಸಿಕ ಶುದ್ಧ ನಾಸಪುಡಿ.— ಈ ಪೇಟೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಶಾಲ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗರಟ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ್ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ,
ಪಿಸಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿರಸಿ ಮಾರೆಮ್ಮ ದೇವರು.

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲಾ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಮಾರೆಮ್ಮ ದೇವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ರಿವಾಜಿನಂತೆ ರಥೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆ ಸಮಾರಂಭ ಕೂಡಾ ಬರುವ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೫ (೨೪-೨-೨೦) ಮಂಗಳವಾರ ದಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆ ಮಹೋತ್ಸವ ನಡಿಯುವದು. ಕಾರಣ ಶ್ರೀ ದೇವರ ಭಕ್ತರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕೂಡಾ ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ದಯಮಾಡಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಉಂಟು.

ಶಿರಸಿ ತಾ ೨೫-೧-೧೯೨೦.

ಆಡಳಿತ ಮೊಕ್ತೇಸರರು.

ಎಸ್. ಎನ್. ಶೇಟವಯ್ಯನವರ,
ವ್ಹಿ. ಎಲ್ ಭಟರೂರಕರ,
ಆರ್ ವ್ಹಿ. ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಜಿ ಎ ನಾಡಿಗ

श्री क्षेत्र गोकर्ण येथें नवीन उभारलेल्या गौडपादाचार्य मठांतील लिंगप्रतिष्ठा.

(गौडसारस्वत ब्रह्मवृंदाच्या माहितीकरितां)

पुराण प्रसिद्ध श्री महाक्षेत्र गोकर्ण येथे श्रीमत्पूर्णानंदसरस्वती स्वामीमहाराज यांनीं नवीन बांधविलेल्या मठांत येत्या फाल्गुन शु॥ १० मी रविवारीं जगत्पूज्य श्रीचक्रवर्तीश्वर शिवलिंग-प्रतिष्ठा करण्यांत येणार आहे सदर अनुष्ठान-कृत्य-समारंभ शु॥ ७ मी गुरुवार पासून चालणार. तरी या सत्कृत्य महोत्सह प्रसंगीं आपण कुटुंबपरिवारादि समेत इष्टमित्र मंडळीसहित अगत्य व अभिमानपूर्वक येण्याचें करून भक्तीपुरःसर प्रतिष्ठाप्य देवतेचा व संस्थानाराध्य श्रीभवानीशंकराचा तीर्थप्रसाद सेवनकरून ही सुसंधी न दवडूं देतां या निमित्तानें श्री गोकर्ण महाबलेश्वर देवदर्शनाचा अलभ्य लाभ संपादनकरून घेण्याविषयीं सर्वांस विनंती आहे.

श्री क्षेत्र गोकर्ण,
मि॥ माघ शु॥ ९ मी

श्री आज्ञेवरून,
रामचंद्र विठ्ठल नाडकर्णी

ಜಾಹೀರ ವಿನಂತಿ.

ನಮ್ಮ ಗಿಬ್ಸ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ **ಶ್ರೀಮಂತ ವಿಷ್ಣು ಬಾಬ ಧೇಂಪೆ ಸಭಾಮಂದಿರವನ್ನು** ಇದೇ ಬರುವ ತಾ. ೯ ನೇ ಸೋಮವಾರ ಶ್ಯಾಮ ಘಂಟೆ ೫ ಕ್ಕೆ **ನಾಮದಾರ ಎಲ್. ಜೆ. ಮೊಂಟಿಫರ್ಡ ಸಿ. ಬಿ. ಇ. ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಕಮಿಷನರ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ** ಇವರಿಂದ ತೆರೆಯಿಸಲ್ಪಡುವದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವದರಿಂದ ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗಿಬ್ಸ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹಳೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ, ಹಾಗೂ ಹಿತಚಿಂತಕರೂ, ಪಾಲಕರೂ ಸಹಾ ಬಂದು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಚಂದಗಾಣಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ,

ತಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಸ್ನೇಹಾಭಿಲಾಷೀ,

ಕುಮಟಾ
ತಾ. ೧-೨-೨೦

ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾ ಪೈ.
ಚೇರಮನ್, ಗವರ್ನಿಂಗಬೋಡಿ,
ಕೆನರಾ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸೊಸಾಯಟಿ
ಕುಮಟಾ

ಶೇತಕಿಖಾತೆ ಡ್ಯಾರೇಕ್ಟರವರ ಪ್ರಯಾಣಪಟ್ಟಿ.

ಶೇತಕಿಖಾತೆಯ ಡ್ಯಾರೇಕ್ಟರ ಡಾಕ್ಟರ ಮ್ಯಾನ ಸಾಹೇಬರು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಶೇತಕರಿ ಜನರ ಹಾಲಹವಾಲ, ಅಡಚಣೆ, ಮತ್ತು ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಯಾಣಪಟ್ಟಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ — ಪುಣೇ ಬಿಟ್ಟು ತಾ. ೩ ನೇದಿ ಬೆಳಗಾವಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಾ. ೪ ನೇದಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ, ೫ ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಯಲ್ಲಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ೬ ನೇ ವ [illegible] ಶಿರಸಿಗೆ ಬಂದು ೭ ವ ೮ ನೇದಿ ಅಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ ೯ ನೇ [illegible] ಸಿದ್ದಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ [illegible] ೧೦ ನೇ [illegible] ಮಾಡಿ, [illegible] ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ತಾ ೧೧ ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ ೧೨-೧೩ ನೇದಿ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ ತಾ ೧೪ ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕುಮಟೆಗೆ ಬಂದು, ೧೫ ನೇ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ, ೧೬ ನೇ [illegible] ಹೋಗಿ ೧೭ ನೇದಿ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ, ತಾ ೧೮ ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ [illegible] ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ

सर फीरोजशहा मेथा.

([illegible] — [illegible])

(७) कायदे मंडळांतील कार्ये

येथपर्यंत सर फेरोजशहांनीं मुंबई कॉर्पोरेशनमध्ये केलेलीं कामें सांगितलीं. पण खरें राष्ट्रकार्य अजून त्यांचे हस्तें व्हावयाचेंच होतें. इ. स. १८८६ मध्यें लार्ड रे यांच्याकडून फेरोजशहांना मुंबई कायदे-मंडळांत नेमण्यांत आलें. स्थानिक स्वराज्याविषयीं हिंदुस्थान सरकारनीं इ. स. १८८२ सालीं एक ठराव पास केला होता. तो ठराव १८८८ सालीं मुंबई सरकारपुढें विचाराकरितां आला आणि रीतसर तो मसुदा कमिटीकडे सोंपविण्यांत आला. पण या कामाचा सगळा बोजा सर फेरोजशहा व न्या. तेलंग यांच्यावर होता. या दोघांनीं म्युनिसिपालिटींतील आपल्या अनुभवानें तो मसुदा दुरुस्त केला. अशा प्रकारें हें काम त्यांनीं आपल्या शिरावर घेतलें नसतें, तर तें बिल आजपर्यंत झालेल्या सगळ्या बिलांत कनिष्ठ प्रतीचें ठरलें असतें

कायदे-मंडळांतील त्यांचीं व्याख्यानें, सरमरीत टीका, योग्य सूचना, मुद्देसूदपणा इत्यादिकांनीं परिप्लुत आहेत. पण प्रमेप्रमाणें सरकारही त्यांच्या मतांस मान देत असे. त्यांच्यासारखा प्रजेचें मत सरकारास समजावून सांगणारा, तिळमात्र भीती न बाळगितां सरकारविरुद्ध योग्य आणि मार्मिक टीकाकार व तसाच सरकारशीं सहकारितेनें वागण्यास सदैव तत्पर असा पुढारी क्वचितच सांपडतो. लॅन्ड रेव्हिन्यु बिलाच्या वेळीं (जमीन महसूल कायद्याच्यावेळीं) सर फेरोजशहांनीं बरीच ताण केली. शेतकरी लोकांची जमिनीवरील मालकी समूळ नाश करूं पाहणाऱ्या या कायद्यास फेरोजशहांनीं हरकत घेतली. या वेळच्या त्यांच्या भाषणांत आपलें सगळें सामर्थ्य त्यांनीं एकवटविलें होतें. पण आपलेंच म्हणणें खरें करण्यांत आपलें शौर्य दाखविण्याचा नोकरशाहीनें निश्चयच केला होता. म्हणून आपल्या कांहीं अनुयायांसह फेरोजशहा सभेंतून उठून गेले. या कायद्याविरुद्ध त्यांनीं लिहिलेलीं 'टाइम्स आफ् इन्डिया' मधील तीन पत्रें सर्व प्रसिद्ध आहेतच.

मुंबई कायदे मंडळांत काम करतांना दाखविलेल्या उत्साह व धैर्य इत्यादि गुणांहून रेसभर अधिक गुण मुंबईचे प्रतिनिधि या नात्यानें वरिष्ठ कायदे मंडळांत निवडून गेल्या वेळीं दृष्टोत्पत्तीस आले. शिवाय फेरोजशहांचा तेथें शिरकाव झाल्यापासून, त्यांच्या कडक, योग्य व मार्मिक टीकेमुळें, तेथील अनियंत्रित नोकरशाहीच्या प्रभावास थोडा आळा बसला असें म्हणण्यास हरकत नाहीं. याच वर्षी कायदे मंडळांत पोलिस बिल आणण्यांत आलें. या बिलास हिंदुस्थानच्या एकंदर लोकांनीच नव्हे, तर सरकार कडच्या होयबा म्हणून प्रसिद्ध असलेल्या बंगाल चेंबर्स ऑफ् कॉमर्सनेंही हरकत घेतली. या बिलावर सर फेरोजशहा व सर मेकडोनेल यांच्यांत बरेंच भांडण झालें. फेरोजशहांच्या निर्भीड टीकेस मंडळांतील नामदार सभासद अनभ्यस्त असल्या कारणानें, त्यांस फेरोजशहांच्या मनमोकळेपणाच्या बोलण्याचें नवल वाटणें साहजीक होतें. पण त्या वेळेपासून मंडळाच्या सभेंत जरासा जीव आला. मेंबर लोक सरकार इच्छेविरुद्ध जाण्यास धजत नव्हते. पण फेरोजशहांनीं सरकार म्हणतें त्यास योग्यायोग्य व न्यायान्याय विचारकरून आपली कबुली अगर नाकबुली देण्याचा परिपाठ घालून दिला. अनुपयुक्त कृत्यावर योग्य टीकाकरून त्यांच्या दुष्परिणामाचें चित्र सभासदांपुढें रेखाटून तशा प्रकारच्या कृत्यांपासून त्यांना परावृत्त करण्यास प्रारंभ केला. यामुळें त्यांचा छाप जनतेवर व [illegible]सोच बसत असे.

फेरोजशाहा वरिष्ठ कायदे मंडळांत आणीक काळ राहिले नाहीत. त्यांनी आपखुशीनें आपली जागा ना. गोखले यांस दिली. फेरोजशहांचें कायदे मंडळांतील वर्तन ना. गोखल्यांस फारच उपयोगी पडलें, हे निराळें सांगणें नकोच.

Our Bombay Letter.

29th January, 1920.

Your usual correspondent being invited by special duties, I have been entrusted with the responsibility of acting for him, and I have to request you to excuse my shortcomings. Events are happening in these days in such quick succession, that one would like to enjoy the reading of them and the speaking of them than the writing of them. Your Kanara Leader also which had promised Bombay letters to its readers as its regular features, has not yet been able to do anything in that direction inspite of its organisation & paid staff, and I could not know why you should have been very particular about these Bombay letters. Naturally you value more the substance than the talk of it.

As Bombay correspondent, it is my duty to report to your readers, what Kanaramen in Bombey do and think. As regards their activities, you will be happy to know that they are many. Sir Narayen Chandavarkar whose activities were at a standstill for some time, is doing a lot of good work and is doing his best to bring about a settlement of the great mill-strike of which you must have heard. Rao Bahadur Talmakki, whose endeavours in the matter of cooperative housing are well-known and for which he eminently deserves to be appointed as Asst. Registrar for that branch of cooperation, is as active as ever and his fresh achievement is the establishment of the Bombay Co-operative Stores, for all people alike. Mr. S. V. Palekar while as president of the Kanara Union, he is doing much useful and fruitful service amongst the members of the younger generation, is active also on the political side, and the learned and well-argued articles on the Indemnity Act, which appeared in a very prominent place in the Bombay Chronicle some time ago as contributed by a "Lawyer", are from his pen. Mr. V. M. Dubhashe, who amongst the Kanarites is the literary man, par excellence, is specially strong on the Marathi side, and his articles are full of learning and knowledge, and breathe enthusiasm and love. He may be said to be the real intellectual leader of samyukta Gawd Saraswats in Bombay, and is an authority on their history. Mr. R. M. Wagle does very excellent work as secretary of the clerks' union, and has organised free classes for the training of clerks, in which wellknown commercial teachers take their part. The most energetic perhaps of our Kanarites, is Mr V. D. Muzumdar who satisfactorily and creditably manages three institutions of which he is secretary, the Kanara Union, the Kanara Gawd Saraswat Co-operative Housing Society, and the Bombay Students' Brotherhood. Mr. B. S Wagh does equally good work. But perhaps Mr A. S. Wagle's silent services for a long time in the Social Service League beat down all. On the whole it may be truly said that the spirit of service is abroad amongst the Kanarites in Bombay.

You would now like to know what our people here think. We are glad that the Reform Act has been passed, and we wish that Kanara should work it up in the best possible manner, We think that people in Kanara have got no courage and are either very much afraid of the officials or pander to their prejudices We think that they should give up their slavish ideas, and should exercise their rights to the fullest extent. Most of us are homerulers, the proportion being greater amongst the Saraswats who are an enlightened community And here I may mention to you that the Saraswats as a rule are sincerely sympathetic towards you, and it is only the weaker stuff amongst us that hates you and persecutes you. It is this worser stuff that misinterpretes and misrepresents your most bonafide and innocent criticisms, & tries to rouse the communal feeling. You may disregard these mal-contents, and you may rest assured that the Saraswats will support you more & more in future. We also feel that while you are capable of independent criticism, the good-hearted editor of the Kanara Leader cannot do much, because of the slippery element behind it, to whom he has to be subservient. However, the tendency of the Kanara Leader is in the right direction, and we see distinct signs of its trying to come to your standard. Let it only leave politicality and cultivate frankness. Long live the Kanara News & the Kanara Leader.

Sometime ago, we read in the columns of the Kanara Leader, a request from some gentlemen for the collection of information & funds, to the public of Kanara, to be utilised for the winning back of our Forest privileges. We expected to see the same published in the Kanara News also. But we expected in vain The gentlemen who asked for co-operation on matters on which all parties are agreed, ought not to have made this distinction; it is hoped the omission is innocent If the request had been published both in the Kanara News and the Kanara Leader, it would have reached the readers of both the papers and therefore a greater number of people. This is not how we do things in Bombay Lady George Lloyd, if she appeals for funds for Children's welfare, a common object acceptable to all parties alike, would publish her appeal in all the papers, even in the Bombay Chronicle, the most uncompromising critic of Government, and the Chronicle would print it in a more prominent place and in a more attractive way than any other paper. I think some gentlemen in Kanara talk big of co-operation, amity, goodwill, but have yet to learn to mean it.

We in Bombay would like to congratulate you for your leading articles which are lucid, clear, and quite appropriate. Whoever the writer may be, there is no doubt, that he is the greatest servant of Kanara, in that, he does the work of constant watchfulness of people's interests, unselfishly and silently, neither for fame, nor for money. You will convey our grateful thanks to him.

Some time ago, a very interesting & instructive discussion took place in the Kanara Union, on the 'need of a District Conference'. About ten persons took part in the discussion. The pros and the cons were carefully examined. Mr. Palekar, High Court Pleader, made some valuble remarks full of wisdom Mr. Varty, as president of the meeting, summed up the arguments on both sides, pointed out some of the characteristics of the Kanara Politics; and said that the need was urgent. But he asked "who will bell the cat"? The whole proceeding was extremely interest-

(continued on 7th Page)

ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರಿಗೆ ವಿನಂತಿ.

ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ರೇಜಿಯಿಂದ ಬರುವ ಉದ್ಧ ಉದ್ಧ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದ ಉಪಯೋಗವು ತಮಗೇನೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲೆಂತ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರು ಪಡುವ ಅಸಮಾಧಾನವು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಬಂದಿರುವದು ಆದರೆ ಅವರವರ ಮಹತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಯಥಾ ಉತಾರು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸಾರಾಂಶರೂಪದಿಂದಾದರೂ ಅದರ ಉಲ್ಲೇಖ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀ ಲೇಖಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆಂಬುದು ಅವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಲಿರಲಾರವು. ಈ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಅವರ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿಯುವರೆಂತ ಆಶಿಸುವೆವು ಸಂಪಾದಕ ಕಾ ವೃ]

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕು ೬ ಮಾಹೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೩೦

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು.

(೨) ಒಕ್ಕೈತಂತ್ರದ ಒಕ್ಕಟ್ಟು.

ಹಣದ ಲೇವಾದೇವಿಯೂ, ಬೆಂಕುಗಳೂ, ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುವ ಸಂಘಗಳೂ ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆದಿವೆ, ಅವುಗಳ ಗುಣದೋಷಗಳೇನು? ಎಂಬುದರ ವಿಷಯ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಶಃ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಇನ್ನು ಯಾವದೇ ಜೀನಸಿನ ಬೆಳೆಕೆ ಮಾರಾಟಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸುವ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ

ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜೀನಸುಗಳ ಕ್ರಯ-ವಿಕ್ರಯವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ ಮಿ॥ ಕೀಟಿಂಜ ಸಾಹೇಬರು ಸನ್ ೧೯೧೭-೧೮ ನೇ ಸಾಲಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ನಂಬರ ೮೩೦-೧೯೧೮ ನೇ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ “A cotton sale society, for instance, can hardly represent the interests of both the growers & the Dalals, nor can a dairy society represent the interests of both the milk producers and milk consumers. If we recognise this fact, we have to face a difficulty, but if we fail to recognise it, we shall incur danger as our experience with dairy societies has shown” ಕ್ರಯ-ವಿಕ್ರಯ ನಡಿಸುವ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರ, ದಲಾಲರ, ಇಷ್ಟೇ ಗಿರಾಕಿಗಳ ಹಿತಾಹಿತವು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿರುವದು. ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವವರ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರ ಹಿತಾಹಿತವು ಎಂದೂ ಒಂದಾಗುವದೇ? ಇಂಥ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ತೊಡಕುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಎದುರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ,

ನಮಗೆ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುವದು.

ಇದೇ ಮೋಹರಬಾನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಇದರೊಳಗೆ ಸತ್ಯಾರ್ಥವು ಎಷ್ಟು ತುಂಬಿರುವದೆಂದು ನಾವಾಗಿ ಈಗ ಹೇಳುವದೇನಿದೆ. ಶೇತಕಿಗೇನೂ ಸಂಬಂಧಿಸದೆ ಬರೇ ಮಾಲೀಕ ವರ್ತಕರ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿದ್ದ ಸಂಘವು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೆ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವದು. ಸರ್ವಶಕ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನಂತೆ ಅದ್ವೈತಿಯಾಗಿರುವ ಈ ಸಂಘವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಣಿಕಟ್ಟಾ ಉಪ್ಪಿನ ಸಂಘವಾಗಿರುವದು ಈ ಸಂಘದ ವಿಷಯ ಕಳೆದ ವರುಷ ನಾವು ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಚಾರವಂತ ಲೇಖಕನ ಅನಾವೃತ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ, ನಮ್ಮ ಲೇಖ-ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಮತವನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಕಡೆಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಲಿದಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿ. ಈ ಸಂಘದ ವಿಷಯ ಯೂಬೇಂಕ ಸಾಹೇಬರು ಹೊಸ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ — “ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಉಪ್ಪಿನ ದಲಾಲರ ಬಲವನ್ನು ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕೆಂದು ಉಪ್ಪಿನ ಖಾತೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಣಿಕಟ್ಟಾ ಉಪ್ಪಿನ ಮಾಲೀಕರ ಸಂಘವು ಇಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದಲ್ಲ— ದಲಾಲರನ್ನಂತೂ ಅದು ನಿಶ್ಶೇಷವಾಗಿ ಅಳಿದು ತೊಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲದೆ, ದಲಾಲರ ಬದಲು ತಾನೇ ಸ್ವರೂಪತಃ

ಒಂದು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಕೂತಿದೆ.

ಇದು ಉಪ್ಪಿನಖಾತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಹತ್ತಿದೆ. × × × × ಉಪ್ಪಿನ ಖಾತೆಯ ಕಮಿಶನರರು ಸಂಘದ ಕಾರಬಾರವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿರುವರು. ಈ ಸಂಘವು ‘ಒಕ್ಕೈತಂತ್ರದ ಒಕ್ಕಟ್ಟು’ ಆಗುವದೆಂಬ ಭೀತಿಯ ಅರಿವು ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಒಳಿತಾಗಿ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕಳೆದ ವರುಷ ಸಂಘವು ಚಿಲ್ಲರೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ ದರದಿಂದ ಮಾರಿದಂತು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.” ಒಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ನಡಿಸುವ ದಲಾಲರ ಬದಲು ಸಂಘವು ತಾನಾಗಿ ಮಾಲೀಕರ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ತಾಳಿದೆಂದು ಮಿ॥ ಯೂಬೇಂಕ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಮನಾನ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಉಪ್ಪಿನ ಖಾತೆಗೂ ಚಿಂತೆಯಾಗುವ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ; ಈ ಖಾತೆಯ ವರಿಷ್ಠರಿಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಒಕ್ಕೈಯಾಗುವ ಭೀತಿಯ ಅರಿವು ತುಂಬಾ ಉಂಟಾಗಿರುವದು ಸಹಜವು. ಇವೇನು ನಮ್ಮ ಮತಗಳಲ್ಲ, ತಜ್ಞರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವು. ಕಿಟಿಂಜ ಸಾಹೇಬರ ಸೂಚನೆಗಳೂ, ಯೂಬೇಂಕ ಸಾಹೇಬರ ನಿಶ್ಚಿತ ಮತವೂ, ಉಪ್ಪಿನ ಖಾತೆಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಚಿಂತೆಯೂ, ಭೀತಿಯೂ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸೂತ್ರದಿಂದ

ಮಾಲೆಯಾಗುವಂತೆ ಪೋಣಿಸಿರಿ.

ಮಾಲೆಯೊಳಗೆ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಮೆಂಬರರಾದ ಮಿ॥ ಮೆಕ್ಕರ್ಡೀ ಸಾಹೇಬರ, ನಾವು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳು ಇಂಗ್ರೇಜಿಯಿಂದ ಅವತರಿಸಿದ ಟಾಇಮ್ಸ ಪತ್ರದೊಳಗಿನ ಲೇಖನದೊಳಗಿರುವ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ, ಸಮರ್ಪಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದ ವಿಧವಿಧದ ಹೂವುಗಳ ಮಾಲೆಯು ಕಂಗೊಳಿಸುವದು. ಇಂಥ ಒಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಡವರ ಹಿತಕ್ಕೆಂತ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ತಜ್ಞ ಧುರೀಣರು ಇನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಅವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಈ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಸಾಭಾರ ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ತದಸ್ತು. ತತ್ವತಃ ಇಂಥ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯಿದೆಯ

ಸನದಿನಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವದು,

ಸರ್ವಥಾ ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲೆಂದು ಇನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮತವು. ಇಂಥ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಿತವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಾನಿಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಕಾಯಿದೆ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ ಇತರ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಇಂಥ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೆಕ್ಕರ್ಡೀ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ— “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಥ ಒಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಘಗಳ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ರಕ್ಷಕನಾಯಿಗಳಂತೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿರುವದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಸರಕಾರದ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವದು. ಸರಕಾರವು ಇವುಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಣಿಯನ್ನೂ, ಮುನಾಫೆಯ ಆಧಾವೆಯನ್ನೂ, ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ, ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ತಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಅವರ ಕಾರಭಾರದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ತಕ್ಕ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನೂ, ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ, ಕಾನೂನುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಯೋಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಶಕ್ಯವಾದೀತು.”

ಈ ಸೂಚನೆಗಳ ಅನುರೋಧದಿಂದ ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆಯ ಉಪ್ಪಿನ ಸಂಘವು ಮುನಾಫೆ ಬಾಬನ್ನು ನಡಿಸಿರುವದೋ? ನಡಿಸಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡಿಸಿರುವದು ಎಂದು ನಿಸ್ಸಂಶಯ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧನೆಗಳೆಷ್ಟಿವೆ? ಉಪ್ಪಿನ ಖಾತೆಯ ರಿಪೋರ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ರಿಪೋರ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ಸಾದ್ಯಂತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದೋ! ಉಪ್ಪಿನ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೇ ಸರಕಾರವು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಮಾರ್ಕೆಟ ದರದಿಂದ ಉಪ್ಪು ಮಾರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಮಿಷನರರು ಹೇಳುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು

ನಾವಾಗಿ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲವೇ?

ನಾವು ಈಗಿರುವಂತೆ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಈ ಒಕ್ಕೈತಂತ್ರದ ಒಕ್ಕಟ್ಟು “ಶಾಬಾಸ” ಎಂದು ನಮ್ಮ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಲಿಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೈ ಹೊಡೆದಷ್ಟೂ, ನಮ್ಮ ಮೊಗದಮೇಲಾಗಲಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲಾಗಲಿ ಬಪರಾಕು ಹೊಡೆದಷ್ಟೂ, ಒಂದೇ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವರೆಂದು ನೋಡುವವರು ದೂರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಸಕಾರಣ ದೂರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳರು?

ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಶೇತಕಿ ಖಾತೆಯ ಮಿ॥ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರಯಾಣವಿಷ್ಟೊಂದು ಶೇತಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೋಹರಬಾನರು ಇಲ್ಲಿಯ ಶೇತಕರಿ ಜನರಿಗೆ ಬಂಗಲು ವಗ್ಯೆ ಖಾತೆಯಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ತೊಡಕುಗಳನ್ನೂ, ಉಪದ್ರವ

ಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವತಃ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಆ ಭಿತ್ತ ಜನರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕನ್ನುಸರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸ್ತುತ್ಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸುಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೋಗಗೊಡಿಸದೆ, ರಯತರೂ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಶೇತಕೀ ಸಂಘಗಳೂ, (ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ!) ರಯತರ ಹಿತ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಚಟುವಟಿಕುವ ಧುರೀಣರೂ, ಲೋಕಲ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ— ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ರಯತರಿಗೊದಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಗೈರಸೋಯಿಗಳನ್ನೂ ವಿಶದವಾಗಿಯೂ ಮುದ್ದೆಸೂದವಾಗಿಯೂ ಮೇಹರಬಾನರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಸ್ನಾನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಇಹಪರ ಸುಖವಂಗೈಯ್ಯುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು. ಆದರೆ ಬರೇ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಿಂದ ರಯತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ದೂರಾಗುವವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಭ್ರಮಿಸಲಾಗದು. ಅದಕ್ಕೆ ಇದೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರ್ಚಿನಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯಂಥ ಪ್ರಚಂಡ ಸಂಘ ಶಕ್ತಿಯ ಚಲನವಲನದಿಂದಲೇ ದಿನೇ ದಿನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತ ಹೋದರೇನೇ, ಈಗ ೩೦-೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಧನವಾದ ರಯತರ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೊಂದಾಗಿ ಸಂಪುಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದು ಉಬ್ಬಿದ ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಬಹುದು. ನಾನ್ಯಥಾ ಗತಿಃ. ಇವನ್ನಷ್ಟಿತು ಲೋಕಶಾಹಿ ತತ್ವಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಜನಪರ ಚಲವಲ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು ನೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ತೆರೆದು, ಇನ್ನಾದರೂ ಮುಂದರಿದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ವಾಸ್ತುಪೂಜೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತ ಸೂಚಿಸುವದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

೩. ಮಧ್ಯ ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೊಲಶೆವಿಕರ ಹಾವಳಿಯಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದಲೂ ಬಹು ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಅವರು ಸಚಿವಮಂಡಳದ ಜನರಲ ಡೆನಿಕಿನ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಮುರಿದು ಪ್ರಬಲರಾಗಿ ಯುರೋಪಕ್ಕೂ ಏಶಿಯಕ್ಕೂ ಕೂಡಿಯೇ ಬೆದರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾವಳಿಯ ಬಾಧೆಯು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರಲಾಗದೆಂದು ಯುರೋಪಿಯನ ರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾದಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ತಂತಿಯ ವರ್ತಮಾನದಿಂದ ಅಫಗಾನಿಸ್ಥಾನದವರೆಗೆ ಅವರ ಅಭಿಯೋಗವು ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಲಶೆವಿಕರ ಈ ಹಾವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಸಚಿವಮಂಡಳದವರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಹಿತಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಹಾವಳಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಗಲಬಾರದೆಂದು ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಈ ಮೊದಲೇ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟ ಕಾರಣ ನಮಗೇನೂ ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಾವಳಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ತುರ್ಕಕ್ಕೆ ಪ್ಯಾರಿಸದಲ್ಲಿಯ ಪೀಸಕೊನ್ಫರನ್ಸದ ಮೇಲೆ ಆಗಿ, ತುರ್ಕ ಪ್ರಶ್ನದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಹಕೂಬ ಇಟ್ಟು, ಬೊಲಶೆವಿಕರ ಪಾರಿಪತ್ಯದ ವಿಚಾರ ನಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೊಲಶೆವಿಕರ ಬಲವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಚಿವಮಂಡಳದವರು ಡಾರ್ಡಾನೆಲ್ಸ, ಒಡೆಸಾ ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯ ಸಮುದ್ರದ ಪಥ ಮೂಲೆಗಳಿಗೂ ಭೂಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೂ ಯುದ್ಧದ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅಟೋಮನ ಡಿಫೆನ್ಸಲೀಗ ಎಂಬ ಉಗ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತುರ್ಕೀ ಪ್ರಜಾಜನರು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದವರೂ ಬಲದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವದೆಂದು ಬಂದರೆ, ಜೀವದ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಂಥ ಪರಕೀಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗದೆಂದು ಟಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿ, ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪೀಸಕೊನ್ಫರನ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಫಗಾನ ಮುಂತಾದ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಜನಾಂಗಗಳು ಖಿಲಾಫತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ಸಹಜವು. ಸದರೀ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮುಸ್ಲಿಮಲೀಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಠರಾವಿನನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವಾದರೆ, ಈ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಶಾಂತ ಚಿತ್ತದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಸುವಿಚಾರ ಧೂರ್ತ ವಿಚಾರಿಗಳಾಗದಿರಲೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು.

೪. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೈವಲ್ಯ ಮಠದ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮತ್ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸರಸ್ವತೀ ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾರಾಜರವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಭವ್ಯ ಮಠದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬರುವ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶು. ೧೦ ಮಿ|| ರವಿವಾರ ದಿವಸ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತೀಶ್ವರಲಿಂಗ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವ ಸಮಾರಂಭವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅದಮಾಸ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದ ಇಂಥ ಕಟ್ಟಡವು ಇಡಿ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು ಅಪರೂಪವು. ಈ ಲಿಂಗದ ಕಥಾಭಾಗವು ವಾಚನೀಯವಿದ್ದು, ಅದರ ಪೂರ್ಣಾನುಭವವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಕೊಡುವೆವು. ತುರ್ತ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೊರಟ ರಾಯಸಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಷ್ಯವೃಂದವೂ, ಭಕ್ತರೂ ಈ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿ ಬಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ದೇವತೆಯ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಶಿರಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರೆಂದು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೋರುವೆವು.

೫. ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಶ್ರೀಮಂತ ವಿಷ್ಣು ಬಾಬ ಧೇಂಪೆರವರ ಸಭಾಮಂದಿರವು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಕಮಿಶನರ ನಾ| ಮೊಂಟಫರ್ಡರವರ ಹಸ್ತದಿಂದ ತೆರೆಯುವ ಸಮಾರಂಭವು ಇದೇ ಬರುವ ತಾ. ೯ ನೇ ಸೋಮವಾರ ೬ ಘಂಟೆಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆಮಂತ್ರಣಗಳು ಹೊರಟಿವೆ. ಈ ಅಷ್ಟಕೋನಿ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡವು ಉದ್ದ ಫೂಟ [illegible]. ಅಗಲ ಫೂಟ ೩೦. ಇದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರದಂಥ ಮೇಲಟ್ಟ (gallery) ಮಾಡಿಸಿರುವದು. ಅದರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಡ್ರಾಯಿಂಗದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಬಹಳೇ ಅಡಚಣೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಂತ ಧೇಂಪೆಯವರು ಬಹು ಉದಾರ ತನದಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರೆಗೆ ಧನ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಬರಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಆಗಮನದ ದರ್ಶನಲಾಭವು ಶಾಲೆಗೂ ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ಹುಡುಗರಿಗೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಸಂಭವವು ಕಾಣದ್ದರಿಂದ ಬಹು ಖೇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಧೋಂಡುಲಿಂಗಪ್ಪಗಳವರು ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹಯಾತರಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಾರದೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂತ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಭಾಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹಣ ತಗಲಿತೆಂಬ ವಗೈರೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಮಾರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಹೊರಗೆಡಹಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಆಶಿಸುವೆವು.

೬. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಹಿವಾಸಿಗಳಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕೃತಮಾಡಿದ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿಯವರು ಕಳೆದ ಜನವರಿ ತಾ. [illegible] ನೇ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಹು ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಇವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ, ಸಮಾಜ ಸೇವಾ-ಸುಧಾರಣಾ ತತ್ಪರರೂ ಆಗಿ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಾಲಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಸ್ವಭಾವತಃ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಸದ್ಗುಣಿಗಳಾಗಿಯೂ ನಿಷ್ಕಪಟಮನದವರಾಗಿಯೂ ಇರುವದರಿಂದ ಲೋಕಾದರಕ್ಕೂ ಪ್ರೀತಿಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಪತಿಯವರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ ನೆರವಾಗಿ ಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಸುವಿಚಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸರ ಸಾಹೇಬರೊಳಗೂ ಕೆಲವು ಅನುಕರಣೀಯ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಇವರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವುಗಳೆಂತ ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತಿತ್ತ ಅವರ ದೇಹಾವಸ್ಥೆಯು ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಈಗ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು— ಮಿ|| ವಿಠಲರಾವ, ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರರೂ, ಮಿ|| ಪ್ರಭಾಕರರಾವ, ಕಸ್ಟಮ್ಸ ಆಸಿ| ಕಲೆಕ್ಟರರೂ, ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಸೌ| ಸುಂದರಾಬಾಯಿ ಶಿರೂರ, ಮಗಳು, ಇರುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಂಗಡ ನಮ್ಮ ಸಹತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸುಖಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು.

◆

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಚಳಿಜ್ವರದ ಕಾಯಿಲೆಯು ಹಬ್ಬಿದ ಹಾಗೆ, ಮೈಲಿಯೂ ಸಹ ಹಬ್ಬುತ್ತಲಿದೆ. ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆ ತೇಜಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಲೂಕಾ ಖಾಸು ಕೊಂಡವರಿಗೆ ರಂಗೂನ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತ ಅಕ್ಕಿ ಸಿಗುವದು ಸಹ ಮಾರಾಮಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಚಲೋ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೇನು? ಬ್ಯಾರೆ ಬಡವರ ಗೋಳಾಟಕ್ಕೇನು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ.

ಡಿ| ಪೊ| ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದದೆ.

ಮೆ। ಕಮೀಷನರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ತಾ. ೭ ನೇ ದರ ಬದಲಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ಬಂದು ಈವತ್ತಿನಿಂದ ಶಹರ ಆಸಪಾಸ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಶ್ರೀಮಂತ ಘೋಪ ನ್ಯೋಲಿನ ತೆರಿಯೋಣ ಸಮಾರಂಭವು ಮೆ। ಕಮೀಷನರ ಸಾಹೇಬರ ಹಸ್ತದಿಂದ ತಾ. ೯ ನೇ ದಿವಸ ಆಗುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪ ಮೆ। ಹೇಗ ಧೊರೆಗಳ ಸ್ವಾರಿಯು ಚಂದಾವರದಲ್ಲಿ ಉಂಟು

ಕುಮಟೆ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೊಸ. ತೀಪ್ರೋ. ಕ ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ರಾ। ನಾರಾಯಣ ಸಾಂತಪ್ಪ ಶ್ಯಾ। ಬಿಗೆ [illegible]ಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲದಿಂದ ವಿಕ್ರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬಹುದಾದರೂ ಆ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಹಣವಾರ [illegible]. ಬಡ ಜನರ ದುರ್ದೈವವು.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ದವಾಖಾನೆಯು [illegible] ಯುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯೊಳಗೆ ಜರಗುವದೆನ್ನಬಹುದು.

ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆ ಬೀಲಿನ ಅನುಲಿಪಿಬಾವಕ್ಕಾಗಿ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕುರಿತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಹುಕುಮುಗಳು ಹೊರಟಿರುವವು. ನೇಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಆಗದೆ ಕಾಪದೆ ಪತ್ತ ಈಗಿದ್ದ ಎಸ್ಟೆಬ್ಲಿಶಮೆಂಟದಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಸಾಗೀತೆಂದು ತೋರದಿದ್ದರೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರಕೂನರನ್ನೆ ನೇಮಿಸುವದುತ್ತಮ.

ಶಿರಸಿಗೆ ಹೋಗುವ ಗಾಡಿಯು ಮೇಲೆ [illegible] ಕೆರೆಸಿನ ಎಣ್ಣೆಯ ೨೫-೩೦. ಡಬ್ಬೆ ಎಣ್ಣೆ ಸಹಿತ ಗಾಡಿಯು ಅನೇಗುಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಸ್ವಾಹಾ ಆಯಿತೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾಲು ನಡೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದು ಎತ್ತುಗಳ ಸುದೈವವು.

ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಜಾಪ್ತು ಇದೆ. ಹಿಂದಿನ ಎಪ್ರಿಲ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವು ಹೊರಡಿಸುವ ವಿಚಾರ ನಡೆದದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರ ಉಪಯೋಗದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವರು. ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೬ ಆಣೆ, ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೮ ಆಣೆ ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ೧೨ ಆಣೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು. ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿರುವದು. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.

ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಯ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಕಾಳಭೈರವ ದೇವರ ದೇವತಾ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರು ಮೆಚ್ಚಿ ಇದೇ ಬರುವ ಬುಧವಾರ ತಾ. ೧೧ ನೇ ದಿವಸದ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಆಟದ ಪೂರ್ಣ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೋನೆಜರರು ದಾನಮಾಡುತ್ತಿರುವರಂತೆ!

ಇಲ್ಲಿಯ ತಾಲೂಕಾ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ ಮಿ॥ ನಾಗರಕಟ್ಟೆ ಶಂಕರರಾಯರು ಚಾರ್ಜ ಕೊಟ್ಟು, ರಜೆಯಮೇಲೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವರು. ಸುಪೆಯ ಮಹಾಲಿನ ಶಿರಸ್ತೆದಾರರಾಗಿದ್ದ ಮಿ॥ ಶೇಷಗಿರಿ ನ್ಯಾಕರು ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿರಸ್ತೆಯ ಚಾರ್ಜ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ಕಾರವಾರ— ಚಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ೧೪ ರ ವರಿಯಂತ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ೬॥ ಶೇರು ಆಗಿಯದೆ.

ಮಡಗಾಂವದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ತರ-ಹಿಡ್ವಾವ ಸರಕಾರಿ ಟಪಾಲು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಹೊಂದಿದ ಸವಾರಿನಗಡದ ಬಿವಾಸಿ ಮಿ॥ ಅಬ್ದುಲ ಲತೀಫ ಖಾನರವರು ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ೧ ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಚಾಲೂಮಾಡಿದರು. ಶರ್ವಣ ತಾರಿ ವರಿಯಂತ ನೋಟಾರು. ಇಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಗಾಡಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಟಪಾಲು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಮುಂಚಾನೆ ೫ ಘಂಟೆಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಬರುತ್ತದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಕಾರವಾರದಿಂದ ಕುಮಟೆ ಕಡೆಗೆ ೧೧ ಘಂಟೆಗೆ ಹೊರಡುವದರ ಬದಲಾಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೭ ಘಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಡಬಹುದು. ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೂ ಸೋಯಿ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಅಭಿನಂದನೀಯವು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಚಳಿಯು ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶವು ಮೋಡಗಳಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾಗಿರುವದು. ತಾ. ೨೬ ನೇ ದಿನ ಮಳೆಯು ಬಿದ್ದು ದ್ವಿದಳ ಪೈರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಪಕಾರವಿಲ್ಲ. ಮೋಡಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಭತ್ತದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ತೀರುತ್ತ ಬಂತು. ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ಸಭೆ ತಾ. ೧೦ ನೇಗೆ ಕೂಡುವದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ [illegible] ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗುವದುಂಟು. [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ ನಳಗಳ ಸಾ[illegible] ಜಂಗಲಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಮೈಲು ಅಂತರದ [illegible] ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ [illegible] ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಅವರ [illegible] ಗೊತ್ತು. ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು [illegible] ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕು.

ಸಿದ್ದಾಪುರ— ಚಳಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದ[illegible] ತಾಲೂಕಿನ ಒಳಗೆ ಕೊಡ[illegible] ಉತ್ತರ[illegible] ಮಾಡ[illegible] ಗೇರುಬೀಜಗ ಭತ್ತ ಕಳಿಸಕೂಡದು. [illegible] ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಎರಡು ತಿಂಗಳ [illegible] ಸಾದಿದರ.

ಶಿರಸಿ— [illegible] ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯ [illegible] ಮಿ। ಟಿ. ಎಸ. ನ್ಯಾಕ ಬಿ. ಎ. ಯವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು 'ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ'ಯ ಮೇಲೆ [illegible]. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ [illegible] ದುರ್ಗುಣ, [illegible] ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಒಬ್ಬ ಸಾವಕಾರನು [illegible] ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮನೆಯನ್ನು [illegible] ತನ್ನ ಸಾಲ [illegible] ಸಹಾಯದಿಂದ [illegible] ಮನೆಗಳನ್ನು ಸಹ [illegible] ದಿನ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದಂಥ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳು [illegible] ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ' ವೆಂಬಂತೆ ಅಗ್ನಿಯ ಪಾಲಾದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗೋಸ್ತ್ರಿಯು ಸುಟ್ಟು ಚಟಪಟಿಸಿ ಸತ್ತನು! ಹಾಯ್! ಹಾಯ್!" ಎಂಬ ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ, ದಯಾಳು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಮೇಗಿನಮನೆ ಕಟ್ಟಿನ ಬಳಿಯಿರುವ ನೆಡೆ[illegible] ಗಾಡಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತಯಾರಿರುವಂತೆ ಈಗಿಂದೀಗ್ಯೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಡವರಮೇಲೆ ಬಹಳೇ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಜನರಿಗ ಧರ್ಮತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಸದ್ಯದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ 'ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ' ವೆಂಬ ಒಂದು ಕಮೀಟಿಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ 'ಮುಂಬಯಿಯ ಹ್ಯುಮ್ಯಾನಿಟೇರಿಯನ್ ಲೀಗ' ದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವು ಸಿಕ್ಕರುತ್ತದೆ.

ತಾಲೂಕಿನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಪರವಾನಗಿಯ ವಿನಃ ಭತ್ತವನ್ನು ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಗೊಡಬಾರದೆಂತ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೂ ಶಾನಭೋಗರಿಗೂ ಹುಕುಂ ಆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹಾ ಪರಿಷತ್ತು— ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯವರು ಅವರ ಜಿಲ್ಹೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬದ ಸೂಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನೆಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾವು ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ಸಂತೋಷಕರವು.

ಕರಾಚಿಯಿಂದ ಎರಡು ಆಕಾಶವಿಮಾನಗಳು ಟಪಾಲ ತಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾನೆವಾರಿ ೨೯ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೨ ಘಂಟೆಗೆ.ಹೊರಟು ೩ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೋಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧ ಘಂಟೆಗೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದವು. ನಾಮದಾರ ಗವ್ಹರ್ನರರ ಆಮಂತ್ರಣದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕರಾಚಿಯ ಡೇಲಿಗ್ಯಾಝೆಟ್ ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರು ಮಿ. ಲ್ಯುಪ್ಟನ್ನ ಇವರು ಒಂದು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪ ಮೆ।ಹೇಗ ದೊರೆಗಳಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಸ್ಥಾನವಿದ್ದ ಮತ್ತು ಏಳು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಿ ಪಾಸಾದ ಪದವೀಧರ (Graduates.) ರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು, ತಂದೆಯ ಹೆಸರು, ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಸ್ವಂತ ಯಾ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ, ಗೇಣಿ, ಯಾವ ಪದವಿ, ಪದವಿ ಹೊಂದಿದ ತಾರೀಕು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ ಅವಾಹಿತಿ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಎರಡು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಟಿಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ಮಿ॥ ಮಹಮ್ಮದ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೌಕತ ಆಲ್ಲಿ, ಬಂಧುದ್ವಯರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತೀ ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅವರ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಾಸು ಹಿಡಿಯಿತು. ರಸ್ತೆಗಳು ಅವರ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಶೃಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಮುಂಬಯಿಯ ದೈನಿಕ ಕ್ರಾನಿಕ್ಲಲ ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಮಿ॥ ಹಾರ್ನಿಮನ ಸಾಹೇಬರಿಗಾದ ಹದ್ದಪಾರಿ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳ ಮುಕ್ತತೆಯ ರಾಜ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ರದ್ದಾಗಿದ್ದು ಅವರು ತಿರುಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಪಾಸಪೋರ್ಟ ಕೊಂಡು ಇದೇ ಕಳೆದ ೧ ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ದಿವಸ ಲಂಡನದಿಂದ ಹೊರಡುವವರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ ' ಅದು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಸಂಮಾನಗಿ ಆಗಬೇಕಂತೆ! ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿಸಂಗತವು.

ಮುಂಬಯಿ ಗಿರಣಿ ಕೂಲಿಗಳು ಹಿಡಿದ ಮುಷ್ಕರವು ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ತೀರಿ ೩೦ ಗಿರಣಿಗಳ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳು ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಹೋಗಿರುವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕೂಲಿಗಳು ಮಂಗಳವಾರ-ಬುಧವಾರದೊಳಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಮುಷ್ಕರವು ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಪ್ತವಾದೀತು. ಕೊನೆಯ ಮಾಗಣಿಯು ಗಿರಣಿಯ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ತಾಸು ೧೨ರ ಬದಲಾಗಿ ಹತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ದುಷ್ಕಾಳದೊಳಗೆ ಅಧಿಕಮಾಸವು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ವಿನಂತಿ:—

ಪ್ರಿಯರೇ ಈಗಿನ ಕಲಿಯುಗಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರದ ನೌಕರನು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಉದರ ಪೋಷಣೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಎಂಥ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಗೇನೇ ಗೊತ್ತು. ಮೊತ್ತ ಬೇರೆ ಸುಖವಸ್ತು ಜನರಿಗೂ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಗಾರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೂ ಅದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಹ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯಲ್ಲಿ (ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ) ಈಗ ನಡೆದಿರುವ ಪಗಾರ ಹಂಚುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಹಾಯಕರ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರ ಪಟ್ಟೀ

(☞ ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.)

ಯದನ್ನು ತಪ್ಪುತ್ತ ಸುದ್ದಿಗೆ ಒಡೆದು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ದಯಾಳುಗಳಾದ ಸರಕಾರದವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಈ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಪಾಳುವಾಗಿ ಅವರ ಪಗಾರದಲ್ಲಿ "ವಾರ ಅಲವನ್ಸ" ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿರುವರಷ್ಟೇ! ಆದರೆ

...ವರಂತೆ ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಪಗಾರು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ನಮ್ಮ ಶಾಲಾಖಾತೆಯ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದೇನು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರರ ಆಫೀಸಿನೊಳಗಿನ ಕ್ಲಾರ್ಕ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಆ|| ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ದಿನದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಪಗಾರ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಕೆಡಕಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳಾದ ಮ|| ಫರ್ನಾಂಡೀಸ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರು ಮರು ತಿಂಗಳ ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾದರೂ ಹಂಚಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ತಡವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ವಾರ್ಧಕ್ಯವೆ ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಕರು ತರ್ಕಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ತರುಣ ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳಾದ ಮ|| ನವಲಗುಂದ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ತಡವಾಗಿ (ಮೊದಲು ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಪಗಾರು ಹಂಚಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈಗ ೩೦ ನೇ ತಾರೀಖು ಸಮೀಪಿಸಿದರೂ ಪಗಾರ ಬಿಲು ಸಹ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಪಗಾರು ಸಿಗುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಅಸಮಾಧಾನವಾದದ್ದಲ್ಲದೇ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಫರ್ನಾಂಡೀಸರ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯು) ನೆಟ್ಟಗಿತ್ತೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದಿರುವರು.

ಸಾರಾಂಶ– ಬಡ ಮಾಸ್ತರರ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯತತ್ಪರರಾದ ಮತ್ತು ಕೈಕೆಳಗಿನ ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಮ|| ನವಲಗುಂದ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಪಗಾರ ಬಿಲನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ಕಳುಹಿಸುವರಾಗಿ ನಂಬಿ ಈ ಲೇಖವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತಾರೀಕು } ಒರ್ವ ಲೋ|| ಬೋ||
೨೯-೧-೧೯೨೦. } ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕ.

Our Bombay Letter.

(*continued on 3rd page.*)

ing and showed a genuine desire on the part of the youngsters to serve India through Kanara.

Before posting this letter I heard

Natrajan. Mr. T. G. Khugh of the Grant Medical College welcomed Mrs. & Mr. Katti in fitting terms & sketched the brilliant career of Mr. Katti & commended his selfsacrifice. He explained the Karnatak Education Society's College Scheme & showed how the Scheme with Mr Katti as pilot was pregnant with large issues for the benefit of the Karnatak. Sir Narayen followed and repudiated the charge of "no push" of the Karnatakis. He pointed to himself Mr Katti & Dr. Nadgir as exmples He spoke warmly of Mr. Katti's sacrifice and added that the so-called benighted Karnatak need not despair when sons of the soil of Mr. Katti's type were coming out to serve her. He pointed out that Mr. Katti was not only an object of pride for the Karnatak, but an honour to India, He expressed gratitude to Mrs Katti for having come out to India with her husband to help him in his lifewerk. He concluded by saying that a large future was opening for for the Karnatak people and encouraged the young Karnatakis to take their proper share in the fashioning of that great future. After a number of other speakers, Mr. Katti replied in fitting terms. He thanked the various institutions and persons, specially Dr. Mackichan, for securing him a chance to develop his powers.

He said the problems of Karnatak were many and big and he had come out to India to do nothing more than his duty.

The Rev. Dr. Mackichan rose amidst loud cheers and spoke of Mr.

of the
Gibb High School Quarterly Magazine.

The first number of this magazine will appear in April next and subsequent ones every 3 months.

It will contain short articles specially meant for juvenile readers on non-controversial subjects. Politics of the day will be completely eschewed. The articles will be in English, Sanskrit and vernaculars (Marathi & Kanarese). A few pages will be devoted to recording school events & accounts and also the activities of the Kanara Education Society.

Editorial Committee.

1. Mr. N. S. Kamat. 2. Mr. M. A. Kamath B.A.
3. „ J. V. Gavaskar B.A. 4. Mr. M. S. Pai.

RATES OF SUBSCRIPTION.

	Rs As.
School students	0 — 6.
Past students of the school ...	0 — 8.
Others	0 —12.

Past students & teachers and well-wishers of the Gibb High School are earnestly requested to get themselves enrolled as subscribers and send suitable contributions for the benefit of our boys and girls.

To advertisers.

Advertisements of things useful to students will get preference to those of a general use.

Rates of advertisement.

	Full page. Rs	Half page. Rs	Quarter page. Rs
Whole year... ...	20	12	6
Half year	12	6	4
Quarter year ...	6	4	2½

Shorter advertisements.

Rs 1—8—0 per inch per year.
Rs 1—0—0 „ per half year.
Rs 0–12–0 „ per quarter year.

All editorial communications should be sent to the editor and business letters to the manager "Gibb High School Quarterly Magazine."

Gibb High School, Kumta 2nd February, 1920. } **N. S. KAMAT.** *Superintendent.*

ರಂಗೂನ ಪ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೭
ಸೋಪಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೧—೨೬
ಹುರುಳಿ „ „	...	೧೫—೧೬
ಕಡಲೆ „ „	...	೩೦—೩೧
ಶೇಂಗಬೀಜ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೭೫—೭೯
ಉದ್ದು ಮಾಸಗಿ „	...	೧೦—೧೦॥
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	...	೧೦—೧೦-೨
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	...	೫—೮॥
ಹೆಸರು ಮಾಸಗಿ „	...	೧೧—೧೪
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ „	...	೧೧॥—೧೨
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „	...	೧೩೦—೧೩೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „	...	೩೭॥—೩೮॥
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „	...	೯೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „	...	೧೨
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	...	೧೩—೧೪॥
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	...	೪-೫-೦
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ೫. ೧ಕ್ಕೆ	...	೪-೬-೦
„ ಸೂರ್ಯ „	...	೪-೪-೬
„ ಹಂಸ „	...	೩-೧೫-೦
ಗಾಂವಟಿ ಜೋಳ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	..	೭೫—೮೦
„ ಬಿಳಿ „	...	೧೦೦—೧೦೫
„ ಗೋದಿ. „	...	೫೦—೬೦
ಸಿದ್ಧಾಪೂರ ರಾಶಿ „	...	೧೦೦—೧೧೦
ಶಿರ್ಸಿ „ „	...	೧೦೦—೧೧೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ „	...	೯೦—೧೦೦
ಅಡವೆ „ „	...	೮೫—೯೫
ಜಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. „	...	೪೫—೫೫
ಹುಡಿ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೧೦
ಮಠದ ದ್ರಾ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	೪೫—೫೦

ಮೆ॥ ಕವಿ[illegible]ನರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ಥಾನ[illegible] ತಾ 2 ನೇ ದರ ಬದಲಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ಬಂದು ಈವತ್ತಿನಿಂದ ಶಹರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ [illegible]ಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ

[illegible]

ಗಡಪ [illegible] ಮಿ॥ ಅಬ್ದುಲ ಲತೀಫ ಖಾನರವರು ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ೧ ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಚಾಲ ಮಾಡಿದರು ಶರ್ವಣ ತಾರಿ ಪರಿಯಂತ ಮೊಟಾರು ಇಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಗಾಡಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಟಪಾಲ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಮುಂಜಾನೆ

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು— ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯವರು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬದ ಸೂಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಠರ[illegible]

[illegible] ಗಳ ಸುದ್ದಿವನ್ನು

ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲ [illegible] ಚರಿತ್ರೆ [illegible] ಬಂದ ಶ್ರೀ [illegible] ಸಿಕ ಹೇ[illegible] ಕಾರ ನಡೆದದೆ ಅದರಲ್ಲಿ [illegible] ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರ [illegible] ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇ[illegible] ಹಿ ಭಾಷೆ [illegible] ಗಣಿ ಶಾಲ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆನೆ ಮುತ್ತ [illegible] ಆನೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು [illegible] ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿರುವದು ವಿಶೇಷ [illegible] ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ

ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಯ ರಾಮೇಶ್ವರ [illegible] ಭೈರವ ದೇವರ ದೇವತಾ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ[illegible] ಲ್ಲಿ [illegible] ವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರು ಮೆಚ್ಚಿ [illegible] ಬುಧವಾರ ತಾ ೧೧ [illegible] ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಆಟದ [illegible] ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ರರು ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿರುವರು [illegible]

ಇಲ್ಲಿಯ ತಾಲೂಕಾ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ ಮಿ॥ ನಾಡ[illegible] ಕಟ್ಟಿ ಶಂಕರರಾಯರ [illegible] ಕೊಟ್ಟು ರಜೆ [illegible] ಲೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವರು. ಸುಪರಿ[illegible] ಶಿರಸ್ತೇದಾರರಾಗಿದ್ದ ಮಿ॥ ಶೇಷಗಿರಿ ವ್ಯಾಕರು ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ ಚಾರ್ಜ [illegible] ಕೊಡಿರುವರು

ಕಾರವಾರ— ಚಳಿ [illegible] ತ್ತಿದೆ [illegible] ಅಕ್ಕಿಯ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು [illegible] ವರಿಯಂತ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ [illegible] ಗೆ [illegible] ರೂಪಾಯಿಗೆ ೩॥ ಶೇರ ಆಗಿಯದೆ.

[illegible] ದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಕರೆ-ಬಿಸ[illegible] ಸರಕಾರಿ [illegible] ಕೆ [illegible] ಸವಾರಿಸ

[illegible]

ಶಿರಸಿ— [illegible] ಸಮಕ್ರಮದಲ್ಲಿ [illegible] ಬಾಲೆ [illegible] ಯವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ'ಯ ಮೇಲೆ [illegible] ವರು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಅವನತ್ತಿಗೆ [illegible] ಅವರು [illegible] ಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ [illegible]

[illegible] ಗಳ ಮನೆಯನ್ನು [illegible] ಹಕ್ಕು [illegible] ಟಿಯ [illegible] ಕೂಡಿ [illegible] ಬಂದ ರೂ [illegible] ಬಿದ್ದು [illegible] ಆದರಲ್ಲಿ [illegible] ಸತ್ತನು [illegible] ಮುಖ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ [illegible] ಇನ್ನು [illegible] ರಂತರವಾಗಿ [illegible] ಯೋಗಕ್ಕೆ ತಯಾರಿರುವ [illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ [illegible] ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು

ಜನರಿಗ ಧರ್ಮತತ್ವಗಳನ್ನು [illegible] ಸದ್ಯದ [illegible] ಅಸಂಖ್ಯ [illegible] ದೆಷ್ಟು ಆದಷ್ಟು [illegible] ಸಲುವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಶ್ರಮ' ದಿಂದ [illegible] ಸೇವಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ [illegible] ಲೀಗ' ದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವೂ ಸಿಕ್ಕರುತ್ತದೆ

ತಾಲೂಕಿನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಪರವಾನಗಿಯು [illegible] ಛತ್ರವನ್ನು [illegible] ಗೊಡಬಾರದೇ [illegible] ಯಾರಿಗೂ [illegible] ರಿಗೂ [illegible] ತ್ತದೆ

[illegible] ದಲ್ಲಿ ಮಿ॥ ಹೊಸಿಕಾರ ಸಾಹೇಬರಿಗಾದ ಹದ್ದಪಾರಿ [illegible] ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳ ಮುಕ್ತತೆಯ ರಾಜ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ರದ್ದಾಗಿದ್ದು ಅವರು ತಿರುಗಿ [illegible] ಬರಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಪಾಸುಪೋರ್ಟ ಕೊಂಡು ಇದೆ ಕಳೆದ ೧ ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ದಿವಸ ಲಂಡನದಿಂದ ಹೊರಡುವವರಿದ್ದರ ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ [illegible] ಇಲ್ಲವಂತೆ [illegible] ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿಸಂಗತವು

[illegible] ಗಿರಣಿ ಕೂಲಿಗಳು [illegible] ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ಶೀರಿ ೩೦ ಗಿರಣಿಗಳ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳು ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಹೋಗಿರುವರು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕೂಲಿಗಳ [illegible] ವಾರದೊಳಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ [illegible] ಮುಷ್ಕರವು ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಪ್ತವಾದೀತು [illegible] ಮಾಲೀಕರಿಗೆ [illegible] ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ತಾಸು ೧೦ರ ಬದಲಾಗಿ [illegible]

ಮುಷ್ಕಾಳದೊಳಗೆ ಅಧಿಕಮಾಸವು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ವಿನಂತಿ —

ಪ್ರಿಯರೇ [illegible] ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ [illegible] ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ [illegible] ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು [illegible] ಸಂಗತಿಯ [illegible] ಕಷ್ಟವನ್ನು [illegible] ಸುಖದ [illegible] ದೊಡ್ಡ [illegible] ತಕ್ಕಳ್ಳ ವ ಅಧಿಕಾರ[illegible] ಬರ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ([illegible] ವಸ್ಥೆ [illegible]

[illegible] ಪ್ರಾಥಮಿಕ [illegible]

([illegible] ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

ಎದನ್ನು ತಮ್ಮಂಥ ಸುಜ್ಞರಿಗೆ ಬಿಚಿದು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ದಯಾಳುಗಳಾದ ಸರಕಾರದವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಪಾಭರಿತರಾಗಿ ಅವರ ಪಗಾರದಲ್ಲಿ "ವಾರ ಅಲೌವನ್ಸ" ವಗೈರೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಗಾರ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವರಷ್ಟೇ' ಆದರೆ ಉಪಯೋಗವೇನು ' ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡನು ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ, ಆ ಸಂಬಳವು ಸಹ, ಈಗ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಲಾಗಾಯ್ತು, ಮೊದಲನೇ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರು ಮೂರನೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಸಹ ಬಡ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಕೈಗೆ ಸಿಗದೇ ಇರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾವ ಸದಯಾಂತಃಕರಣೆಯ ಮನಸ್ಸು ತಾನೇ ಕರಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಪ್ರಿಯ ಮಹಾಶಯರೇ, ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪತ್ತನ್ನವೂ, ಅವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಅಂಗಡಿಕಾರರು ಗಲಿ ಸಾವುಕಾರರಾಗಲಿ, ಇಂಥ ಕಠಿಣಕಾಲದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟರವಟ್ಟಿಗೆ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ಉದ್ರಿ ಕೊಡುವರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮಂಥವರಿಗೇನು ವಿಶೇಷ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ 'ಅಂದಮೇಲೆ ಪಾಪ' ಅಂಥ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ತನಕ ಪಗಾರ ಸಿಗದಿದ್ದದರಿಂದಲೂ, ಉದ್ರೀ ಸಾಮಾನು ಸಹ ಸಿಗದೇ ಇರುವದರಿಂದಲೂ, ಅವರು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಕೂಡಾ ಧರಿಸಿ, ಎಂಥ ವಿಪದಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ

ಪ್ರಿಯ ವಾಚಕಮಹಾಶಯರೇ, ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳ ನೌಕರ ಜನರ ಸಂಬಳವು ಮರು ತಿಂಗಳ ೧ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೇ ತಪ್ಪದೆ ಸಿಗುವದು. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಖಾತೆಗಳ ನೌಕರ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತಡವೆಂದರೆ ಮರು ತಿಂಗಳ ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕೇಸಿಗುವದು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಾಲಾ ಖಾತೆಯೊಳಗೆ ನೌಕರ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳೇ ಇರುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಯವರಂತೆ ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಪಗಾರು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ನಮ್ಮ ಸಾಲಾಖಾತೆಯ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ತಿಳಿಯಬಹುದು ಆದರೆ ಇದೇನು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಆಫೀಸಿನೊಳಗಿನ ಕ್ಲಾರ್ಕ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಆ|| ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ದಿನದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಪಗಾರ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಕೆಡಕಾಗುತ್ತ ನಡೆವದೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳಾದ ಮ|| ಫರ್ನಾಂಡೀಸ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರು ಮರು ತಿಂಗಳ ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾದರೂ ಹಂಚಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ತಡವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆಷ್ಟೇ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಕರು ತರ್ಕಿಸಿದ್ದರು ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ತರುಣ ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳಾದ ಮ|| ನವಲಗುಂದ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ತಡವಾಗಿ (ಮೊದಲು ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಪಗಾರು ಹಂಚಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈಗ ೩೦ ನೇ ತಾರೀಖು ಸಮೀಪಿಸಿದರೂ ಪಗಾರ ಬಿಲು ಸಹ ಬರುವದಿಲ್ಲ) ಪಗಾರು ಸಿಗುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಅಸಮಾಧಾನವಾದದ್ದಲ್ಲದೇ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಫರ್ನಾಂಡೀಸರ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯು) ನೆಟ್ಟಗಿತ್ತೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆಯುವರು.

ಸಾರಾಂಶ- ಬಡ ಮಾಸ್ತರರ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯತತ್ಪರರಾದ ಮತ್ತು ಕೈಕೆಳಗಿನ ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಮ|| ನವಲಗುಂದ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಪಗಾರ ಬಿಲನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ಕಳುಹಿಸುವರಾಗಿ ನಂಬಿ ಈ ಲೇಖವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ತಾರೀಕು } ಒಬ್ಬ ಲೋ|| ಬೋ||
೨೯-೧-೧೯೨೦. } **ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕ.**

Our Bombay Letter.

(continuca on 3rd page.)

ing and showed a genuine desire on the part of the yonugsters to serve India through Kanara

Before posting this letter I heard the lamented death of Lady Chandavarkar She was a grand refined lady, of sweet manners; and merciful ways Much that is good in Sir Narayen Chandavarkar is due to her We here feel the loss as if our own mother is dead May her soul rest in peace

---

RECEPTION

To Mr **P. S. Katti.** (**Wrangler**)

A crowded meeting on behalf of Karnatak residents in Bombay was held on Friday the 16th instant in the Wilson College Hall to welcome Mrs and Mr Katti, who arrived in Bombay on the 15 th instant The Rev Dr Mackichan, was in the chair The big Hall was packed to overflowing Among the many distinguished guests of the evening were a number of Professors of the Wilson and Elphinstone Colleges, Mrs. Mckenzie, Dr Ramna and Mr K. Natrajan Mr. Y G. Nadgir of the Grant Medical College welcomed Mrs & Mr Katti in fitting terms & sketched the brilliant career of Mr Katti & commended his selfsacrfice He explained the Karnatak Education Society s College Scheme & showed how the Scheme with Mr Katti as pilot was pregnant with large issues for the benefit of the Karnatak. Sir Narayen followed and repudiated the charge of " no push " of the Karnatakis He pointed to himself Mr Katti & Dr Nadgir as exmples He spoke warmly of Mr Katti's sacrifice and added that the so-called benighted Karnatak need not despair when sons of the soil of Mr Katti's type were coming out to serve her. He pointed out that Mr. Katti was not only an object of pride for the Karnatak, but an honour to India, He expressed gratitude to Mrs Katti for having come out to India with her husband to help him in his lifewerk He concluded by saying that a large future was opening for for the Karnatak people and encouraged the young Karnatakis to take their proper share in the fashioning of that great future After a number of other speakers, Mr Katti replied in fitting terms He thanked the various institutions and persons, specially Dr. Mackichan, for securing him a chance to develop his powers He said the problems of Karnatak were many and big and he had come out to India to do nothing more than his duty

The Rev Dr Mackichan rose amidst loud cheers and spoke of Mr Katti as a silent great soul of large powers and a larger heart. He could not concede to the charge of Karnatak being benighted, when he could see in every place, his Karnatak pupils in every part of the Presidency, occupying important positions in all walks of life with great credit to themselves and honour to their land. He took the chair, said he, on that occasion, specially because, he could have an opportunity of welcoming his old pupil who had brought to his own College such unique honour. He commended Mr Katti's sacrifice and concluded by saying that Mr Katti would very well succeed in the noble mission he has chosen With a vote of thanks to the Chair the proceedings came to a close.

Bombay, 19 th January 1920

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜೀನಸು		ದರ
		ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ದೆ ಗೋಣಿಕೆ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೬
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		೨೦—೨೬
ಹುರುಳಿ " "		೧೫—೧೬
ಕಡಲೆ , ,		೨೦—೩೦
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		೩೫—೩೯
ಉದ್ದು ಮಣಾನಗಿ	" ...	೧೦—೧೦||
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ	" ..	೧೦—೧೦ ೨-
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ	"	೪—೮||
ಹೆಸರು ಮಣಾನಗಿ	" ..	೧೧—೧೪
ಹರ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	"	೧೧||—೧೨
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ	"	೧೩೦—೧೩೫
ಕೊಬ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	" ..	೩೭||—೩೮||
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	" .	೬೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	,	೧೨
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ	" ..	೧೩—೧೪||
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	" ..	೪ ೨-೦
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ದ ೧ಕ್ಕೆ	.	೪ ೬-೦
" ಸೂರ್ಯ "		೪ ೯-೨
" ಹಂಸ "		೩-೮-೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	..	೭೫—೮೦
" ಬಿಕಣಿ "	..	೧೦೦—೧೦೫
" ಗೋಟು "	..	೫೦—೬೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ "	.	೧೦೦—೧೧೦
ಶಿರ್ಶಿ " "	...	೧೦೦—೧೧೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ " "	...	೯೦—೧೦೦
ಅಡವೆ " "	..	೮೫—೯೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. "		೪೪—೫೫
ಹುರುಸಕಾಳ ಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ.		೨೧೦
ಮೇಣ ಗ್ಯ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	..	೪೫—೫೦

ಹೊಸಶೋಧ! • ಓಂ • ಹೊಸಶೋಧ

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತ.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ [illegible] ಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯು [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯ [illegible] ಯು ಮೇರೆಗೆ [illegible] ವಾಗ [illegible] ತ ಬಹಳೆ ಪಯಾ [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಮೊದಲ ಅಥವಾ [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವ [illegible] ಯಾಗಿ [illegible] ವೃದ್ಧಿಯಾಗ [illegible] ದ ಮನೆವಾಡಿದ್ದ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗ [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟೆ ಹಸಿಯ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ [illegible] ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ [illegible] ಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ [illegible] ಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ [illegible] ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ [illegible] ಯರ ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ [illegible] ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭ [illegible] ರು ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರ [illegible] ಲೂ ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದರೆ [illegible] ದಲೂ ಗುಣ [illegible] ದರೂ [illegible]

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ [illegible] ಗೆ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡ [illegible]

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ [illegible] ಕ್ಷ ರದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾತು [illegible] ಬೇಕ

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ [illegible] ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ [illegible]

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀವಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀವಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ಹವಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹುಚ್ಚು ಬಿಳ್ಪ [illegible] ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ [illegible] ದೀವಗಳು [illegible] ಹಚ್ಚು [illegible] ತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರ ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಕ್ಯಾಸಬಾಗ

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿ [illegible] ದರ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು ಮಾಸಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತ)

[illegible] ಇಂದ್ರಿಯ

[illegible]

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ

[illegible] ಈ ಗುಳಿಗೆ [illegible] ಗುಣವಾಗ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಗಳ [illegible] ಬಾದೆಗಳು [illegible] ಶರೀರ [illegible] ಗಳ [illegible] ಬೆಲೆ [illegible]

ಪತ್ತೆ—ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

[illegible]

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS & GENERAL MERCHANTS

SANDHURST ROAD

Bombay.

ಮುತ್ತಿನ ಚೆಂಡು.

ಕಣ್ಣು [illegible] ಕಣ್ಣು ನೋವು [illegible] ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯು [illegible] ಬಾಣ ಔಷದ ಇವನ್ನು ಎಲ್ಲ [illegible] ರುವವು ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-[illegible] ರಕ್ತ [illegible] ಸುರಿಯುವ [illegible] ಔಷದ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-[illegible] ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦ ಎಲ್ಲಾ [illegible] ಗೆ [illegible] ೧ಕ್ಕೆ [illegible] ಸುಗಂಧ ಮಸ್ತಕ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-[illegible] ರಂಗಿ ಗುಲಾಬ ಹೀನಾ ಚಮೇಲಿ ಅತ್ತರಗಳ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦ ಜಂತಿನ [illegible] ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೦ [illegible]

ಜಿ. ಎಸ್. ಕರೇಕರ [illegible]

[illegible]

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

[illegible] ಭಾಗಗಳ [illegible]

[illegible]

ಪ್ರೆಸ್ [illegible] ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಪ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು ೨ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

[illegible] ಪೇಟಂಟ್ ನಿಕ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ [illegible]

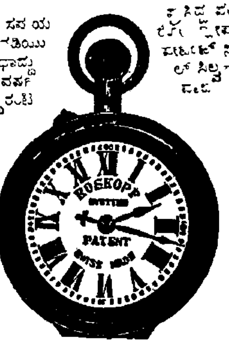

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯ
ರ [illegible]-8-0	3-12-0 ಮಾತ್ರ

[illegible]

ಅತಿಸ [illegible] ಯಾಗಿ [illegible]

[illegible] ನಿಕ್ಕಲ್ [illegible]

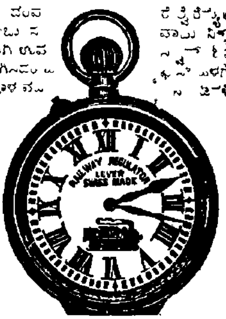

[illegible] ಂಚಿನ ಬೆಲೆ	[illegible] ಗಿನ ಬೆಲೆ
ರೂಪಾಯ 10 0 0	ರ [illegible] 0 0

[illegible]

ಬೆಲೆಗೆ [illegible] ವಾಚುಗಳು [illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬೈಯು

KRISHNAVILAS TRADING

COMPANY

Girgaum, BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

[illegible]

पत्ता — [illegible]

Printed and Published by Kr[illegible] Keshav Shenvi at [illegible]

Reg. No B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS

ಸಂಚಿಕೆ ೧೭.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ —
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभ कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ —
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್ ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0 ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಂತೆ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೨ ಮಾಹೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಸನ್ ೧೯೦ ನೇ ಇಸವಿ.]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12 0 3 ಕ್ಕೆ 2-0 0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಛ್ರ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರಗ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ
೧೨ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪ ಟ ೩. ಅಲಾಯದ
ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.
7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY,

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 6

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ ೨ 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2	4
ಆ 2½	ಆ 3¼	ಆ 6½	ಆ 12	ರೂ 1 4	ರೂ 2 4

ಡಿಸ್ಕೌಂಟು 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10% ರೂ 100ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರ ಮೊಗನ ಪಕ್ಕಾ ತರಬೇತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಚರ್ಚಗೇಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—
ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗಂಡಂಕೃಪಾ— ಬಹಳ ಹಾಡಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಕ ಔಷಧ ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು, ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡೆದಬೇನೆ, ದುರ್ಗವ್ವನಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು ಮುಂತಾದ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು ಈ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತು ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕ್ರೋಕ ಮೇಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ — ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗಪಟ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾವ ಗಣೇಶರಾವ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

सर फेरोजशहा मेथा.

(लेखक — काशानाथ)

(८) राष्ट्रीय सभा व इतर कार्यें.

आतापर्यंत सर फेरोजशहानीं वरिष्ठ कायदे मंडळात केलेल्या कार्याचे थोडक्यात दिग्दर्शन केले आहे. त्यांचे सगळे विचार येथे ग्रथित करिता येणे शक्य नाहीं पण ज्यांना इंग्रजीचा व्यासंग असेल त्यांनीं सर फेरोजशहाचे लेख व व्याख्यानें जरूर वाचावींत.

वरिष्ठ कायदे मंडळांतून आपले अंग काढल्यावर सर फेरोजशहांनी राजकीय चळवळींत मन घातलें नाहीं असे मुळींच नाही उलट त्यांच्या हातून अधिक महत्वाचीं कामे व्हावयाचीं होतीं आमची राष्ट्रजननी जी राष्ट्रीय सभा तिच्या जन्माचे श्रेय फेरोजशहा सही दिलें पाहिजे ति या जन्मापासून ह्मणजे इ स १८८५ सालापासुन आजपर्यंत हिंदी लोकाचे संयुक्त मत प्रदर्शित करणारी, हिंदी लोकांच्या हक्काविषयीं सरकारशीं एक जुटीने झगडा करणारी व जिच्या द्वारे आह्मी आमच्या अडचणी सरकारच्या कानावर घालीत आलो व जिच्या विषयीं प्रत्येक हिंदी इसमास अभिमान वाटला पाहिजे अशा संस्थेच्या जनकत्वाचा मान फेरोजशहास प्राप्त आहे त्यांनी मरणकालापर्यंत तिचा पुरस्कार केला, तिच्याशीं संबंध ठेविला तिच्यावर असलेल्या अनन्य भक्तीमुळे सर फेरोजशहास इ स १८९० साली कलकत्ता येथे भरलेल्या सहाव्या अधिवेशनास अध्यक्ष निवडण्यात आले या शिवाय इ स. १८८९ साली मुंबईंत भरलेल्या पाचव्या, व इ स १९०४ च्या बैठकीच्या वेळी सर फेरोजशहा स्वागत मंडळाचे अध्यक्ष होतेच १९१५ सालीं या जागेवर यांचीच निवडणूक झाली होती पण अधिवेशनाच्या अगोदरच त्यांचा जीवनक्रम संपल्यामुळें तो मान त्यांचा उजवा हात ह्मणून प्रसिद्ध असलेले सर दिनशा वाच्छा यास मिळाला.

राजकीय विषयांत दृष्टोत्पत्तीस आलेले त्यांचें वर्चस्व शिक्षण विषयक बाबतींत विश्वविद्यालयांतील कामे करताना दिसून येत असे. अवसानसमयीं ते विश्वविद्यालयाचे व्हाइस चान्सलर होते. ज्या विश्वविद्यालयातून उच्च शिक्षण मिळवून एवढ्या मोठ्या मानास ते पात्र झाले त्या शिक्षणसंस्थेबद्दल त्यांच्या मनात आदर असणें साहजीकच आहे. आपणास उच्च शिक्षणाचा लाभ मिळाला तसा इतरास ही प्राप्त करून देण्यासाठीं त्यांनी पुष्कळ खटपट केली. लार्ड सिडनहॅम यांच्या कारकीर्दीत चालू शिक्षण पद्धतीविषयीं चर्चा सुरू झाली असता, त्यांनीं आपलें मत स्पष्ट बोलून दाखविलें होते. ते ह्मणत कीं, पुष्कळ परीक्षा असणें उचित नव्हे. पण परीक्षा अजिबात गाळून टाकाव्या असें त्यास मुळींच वाटत नसे. परीक्षांची संख्या अधिक असल्यास विद्यार्थ्यांचा खराखुरा अभ्यास होत नसून घोकपट्टीची वाढ मात्र झपाट्यानें होत असते, व यामुळे मेंदू खराब होण्याचा फार संभव असतो. कॉलेजातील पहिल्या वर्षाची परीक्षा विश्वविद्यालयाच्या ताब्यातून काढून कॉलेजच्या ताब्यांत देण्यास सर फेरोजशहाच कारण होते.

इ स. १८९४ सालीं सरकारकडून सर फेरोजशहास त्यांनी केलेल्या सार्वजानिक कामगिरीबद्दल सी. आय ई. ही पदवी देण्यात आली तसेंच पुन्हा दहा वर्षांनीं त्यांना के सी आय ई. ही पदवी प्राप्त झाली. शिक्षणाच्या बाबतींत त्यांच्या अतुल कामगिरीचें निदर्शक ह्मणून विश्वविद्यालयाकडून त्यांना एल् एल् डी ची पदवी देण्याचे ठरलें होतें पण त्या पदवीचा स्वीकार करणे त्यांच्या नशिबीं नव्हतें कारण ती प्राप्त होण्याच्या आधीच निर्घृण काळानें त्यांचा अंत केला.

District Conference III.

REFORMS & KANARA

(*By G. V.*)

(*continued from the 15th issue*)

A new Era and Our Responsibilities -

A new era has been ushered in the Indian Government. The Government of India Bill has been passed into an Act of Parliament thanks to the efforts of Mr Montagu and Lord Sinha. The royal assent has been secured and the Royal Proclamation of His Majesty King George the Fifth has filled the heart of every Indian with hope and contentment to some extent. Another epoch has been reached in the annals of India. The first step to the road of Self Government for India has been laid by. There lies a great responsibility upon the officials in carrying out the policy as laid down in the preamble of the Bill to its fullest extent and there lies a heavy responsibility, equally great, nay, even greater, on us to prove that we are in every way fit to share the burden laid upon us. We must educate the electorates to see that their votes rightly used. Self seeking men hankering after honour and power, without the real capacity will be coming forth in numbers and the true disinterested and incorruptible public worker who shall work with nobleness and devotion in the cause of the public, whom he represents, will be very dear. Under the Reform Constitution the rural population will be in a position directly to elect their representatives for the Legislative Councils, who can then be said to be their spokesmen. It is therefore necessary and most desirable that the electors are trained to understand their responsibility and use the vote with discrimination, so as to ensure the election of the right men. If the people are yet lacking in their duty, and the responsibility vested in them, even the little that we have been able to obtain after a strenuous struggle of nearly three decades of active propaganda, might be lost.

His Majesty's Proclamation rightly says that 'the path will not be easy and in the march towards the goal there will be need of perseverance and mutual forbearance between sections and races of My people in India. I am confident these high qualities will be forthcoming.' Let us then rise to the occasion with audacity and courage and fully convince H. M's Government that the confidence was not in vain. Let every one, man or woman, young or old, rich or poor, high or low contribute his or her quota to the nation building and a sounder basis of National Self government, either politically, socially, morally or industrially. Occasions like these do not come often. If we do not realise our respective responsibilities with which we are charged, if we fail in our duty which we owe to ourselves, our district & to our Nation as a whole, will not be able to raise our head again in the near future. This is the fitting time for people to awake. If they allow this occasion to pass they stand the chance of being charged by their progeny as stupidly lazy, self sufficient and inactive.

It is no time for basking in the official favour by injuring our own people and our nation. Our field for work in future to gain these ends shall be an organisation such as I have been advocating for i. e. a District Association and a District Conference. Young Kanara, wake up make your voice heard through the length and breadth of the country. "Awake, arise or be for ever fallen."

To,

The Editor, KANARA NEWS

Sir,

Will you kindly publish in your next issue, the following, which is meant to rouse public opinion against the whole sale slaughter of animals on the occasion of the Marika Festival ?

Sirsi Jatra Horors.

It is already known that the Marika Festival at Sirsi is to be held on the 24th of February. So the people of the Kanara District are eagerly waiting for the occasion with a joyful heart But what of those sentiment, meek, innocent dumb & defenceless animals, I mean buffaloes, sheep and goats, cocks and hens, whose necks, alas! are severed from their bodies on the same occasion ! Their hearts must have been beating fast for the dissater The Jatra drawing near, the noble and serviceable animals, the buffaloes that were so long allowed to roam about wantonly, free as air, try to make out what the reason of their sudden deprivation of liberty might be They stare with piteous looks at the passers by They do not know as yet, the great a cloud of calamity is to come upon them so shortly and i. e. when they are goaded by blows of sticks towards the place of actual slaughter & there alas !! the cruel and sharp edged tools of the headsmen fall upon them Often times, the innocent animals with their necks half severed from their bodies by the inexpert, who try to seperate the necks, as in with a saw or an axe, have to lie down groaning for a time, when their fore-legs are also cut off ! This is the most horrible part of the scene, the Jatra exhibits and one with a bit of kindness in his heart cannot but shiver at its idea But many hard hearted boors rush on to see the sight. And it is still more to be regretted that even some respectable citizens of Sirsi enjoy the sight with their wives & children from seats reserved in elevated pavilions specially erected for the occasion ! Really such persons must have been stone-hearted Thousands of sheep and goats and countless number of cocks and hens fall a prey to the merciless tools at Lalbagh ! here, on the same occasion The innocent animals are mercilessly dragged to the spot, the horrible sight of which make them tremble and sigh. They also remember with pain the herd of other animals, with which they were pleasantly moving and from which they are brought forcibly to be beheaded at the horrid place of slaughter. The tools becoming blunter by use, the poor victims have to meet with horrible deaths Such are the horrors of the Jatra. Dozens of tins full of blood are carried away every day for a week or so to give oblations to imaginary surrounding ghosts and devils who even in these days of civilization are blindly believed to be the governors of Pestilence and Famine Thinking that the discription of such horrors will deeply be impressed on the mind of the compassionate reader, I leave this subject here, yet with all this, the reader,— be he a vegetrian or otherwise - is sure to understand that it is his sacred duty to protest against such a cruel system and gird up his loins to root it out at once

Sirsi N Kanara } Yours truly,
27 1 20. } SATYAVAN

ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ ಜನರಲ ಮಿಟಿಂಗ ನಂಬರ ೬.

ತಾ ೧-೨-೧೯೨೦ ನೇ ದಿನ ರವಿವಾರ ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ಘಂಟೆ ೩॥ ರಿಂದ ೬॥ ರ ವರಗೆ ಹಳಿಯಾಳದೊಳಗಿನ ಶ್ರೀ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಯ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಜಮೀನದಾರ ಹಾಗೂ ರೈತ ಜನರ ಸಭೆಗೂಡಿ ಮಿ ಮಧುಸೂದನ ದಾಮೋದರ ಟೇಂಬೆ ಎಮ್ ಎ, ಎಲ್ ಎಲ್ ಬೀ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

೧ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಹಾಗೂ ದಯಾಳು ಬಾದಶಹಾ ಪಂಚಮ ಜಾರ್ಜರವರ ತಾರೀಖು ೨೩ ೧೨-೧೯೧೯ ರ ಬಾದಶಾಹೀ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಓದಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಪತಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸುಖಪೂರ್ಣವಾದ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಶಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ

೨ ಇಂಡಿಯನ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ ಆಕ್ಟ ಪಾಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾದ ಮಿ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಹಾಗೂ ಅಂಡರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾದ ಲಾರ್ಡ ಸಿಂಹರವರು ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯು ಅವರ ಆಭಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತದೆ

೩ ಆಲ ಇಂಡಿಯಾ ನ್ಯಾಶನಲ ಕಾಂಗ್ರೇಸದ ಪತಿಯಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನದವರು ಮಾಡಿದ ಕಾಮಗಿರಿ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ಅವರ ಅತ್ಯಂತ ಋಣಿಯಾಗಿರುವದು

೪ ಚಾಲೂ ವರ್ಷದ ಸರಕಾರೀ ತೀರ್ವೆ ಹಾಗೂ ಹೋದ ವರ್ಷದ ತಹಕೂಬೀ ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲ ಮಾಡುವದರ ಸಂಬಂಧ ಆದ ಸದ್ಯದ ಸರಕಾರೀ ಹುಕುಮು ಈ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಹೋದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ, ಅದು ತೀರ ಅನ್ಯಾಯದ್ದದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಅದರ ತೀವ್ರ ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

೫ ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಸಾಗುಬಿದ್ದ ಜಮೀನಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಷ್ಟೇ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಾಡಿದ ಪೀಕಿನ ಆಣೇವಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಮರ್ಪಕವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಅದರ ತೀವ್ರ ನಿಷೇಧಪೂರ್ವಕ ತನ್ನ ಮತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

೬ (ಅ) ಚಾಲೂ ವರ್ಷ ಸಾಗುಬಿದ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚದೆ

(ಬ) ಬಿತ್ತಿಗೆಯಾದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯ ಆಣೇವಾರಿ ಒಡೆತರ ೪ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಯಿಂದ ೮ ಆಣೆ ವರೆಗೆ ಆದ ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿಗಳ ಬೆಳೆ ೮ ಆಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚದೆ

(ಕ) ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಬಹಳ ದಿವಸ ಮಳೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಹಂಮಾದ ಪೀಕು ಭೂಮಿಗೆ ಬೆಳೆತು, ಕೊಳೆತು ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ

(ಡ) ಠರಾವ ನಂಬರ ೬ ನೇದ ಮೊಳಗಿನ ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮಕ್ಷಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬಿತ್ತಿದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯ ಆಣೇವಾರಿಯು ಸರಾಸರಿ ೬-೭ ಆಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗಾಗುವದಿಲ್ಲ

ಬಿತ್ತಿಗೆಯಾದ ಭೂಮಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಪರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಯ ಪೀಕಿನ ಆಣೇವಾರಿ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತರಲು, ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ೩-೪ ಆಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲದ ಪೀಕು ಬಂದೀತೆಂಬುದು, ಮನವರಿಕೆಗುವದು.

ಹಿಂದಿನ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾಪೀಕ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಹೋದ ವರ್ಷದ ಭಯಂಕರ ದುಷ್ಕಾಳ, ಕಾಯಮದ ಮಲೇರಿಯಾ, ಇನಫ್ಲುಎಂಝಾಗಳ ಮೂಲಕ ಆದ ದೈತಾವಿಯ ಕೊರತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲಿ ಹುಕುಂ ಕೊಡುವಾಗ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದು ಜರೂರ ಅದೆ

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದು ಹೋದ ವರ್ಷದ ತಹಕೂಬಿ ತೀರ್ವೆ ಹಾಗೂ ಚಾಲು ಸಾಲಿನ ತೀರ್ವೆ ಪೂರ್ಣ ಸೂಟ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ಈ ಸಭೆಯು ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಅದೆ.

(೮) ಈ ವರ್ಷವು ಬಡಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಚಾಲು ಸಾಲಿನ ತಗಾಯಿ ಕಂತಿನ ರಕಮು ಸಹ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಸದೆ ಈ ಸಾರೆ ಮತ್ತ ರೈತ ಜನರಿಗೆ ಭರಪೂರ ತಗಾಯಿ ರಕಮು ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅದೆ

(೯) ತೀರ್ವೆ ವಸೂಲಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಯಾರ ಹತ್ತರ ಹಣವಿಲ್ಲ, ಅಂಥವರು ದನಕರುಗಳನ್ನು ಯಾ ದಾಗೀನೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಸಂಕಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿ ತೀರ್ವೆ ತುಂಬುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂತ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದೆ.

(೧೦) ಕಾರಿಟ್ಟ ಜಂಗಲದೊಳಗಿನ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯುವರೆ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರು ಹಾಕಿದ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳು ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂತ ಸರಕಾರ ಕಡೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ಬೇಡಿಕೆ ಅದೆ.

(೧೧) ಈ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ದನಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪೂರೈಸುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ದನಗಳ ಸಂಖೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಅದರ ಲಗತ್ತ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

(ಬ) ಗೋಚರಾವ ಫೀ ಬಗ್ಗೆ ೩ ಆಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದು

(ಕ) ಕಾರಿಟ್ಟ ಜಂಗಲದಲ್ಲಿ ವೈರಟೆಂಟು ನೆವದಿಂದ ಕೊಂಡವಾಡೆ ದಂಡ, ಅದರ ಹೊರತು ಫಾರೇಸ್ಟದವರು ತಮ್ಮ ಅಖತ್ಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ವಸೂಲುಮಾಡುವ ಕಂಪೆನಸೇಶನವೆಂಬ ದಂಡದಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುವದು.

(೧೨) ಈ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂತ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಭೆಯು ವಿನಂತಿ ಅದೆ.

(೬ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕು ೧೨ ಮಾಹೆ ಪೆಬ್ರವರಿ ೧೯೨೦

ಇದೊಂದು ಸ್ತುತ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು.

ಶಿಕ್ಷಣವು ಉಳಿದ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಿ[illegible]ವಾಗಿರುವದು. ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಕರ್ತೃ[illegible] ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆ[illegible] ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯು[illegible]ಗಿರುವದು. ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ [illegible] ಪರಿಶ್ರಮವು ಕೆಲಕಾಲ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರು[illegible] [illegible]ಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವ [illegible] ನಿಯಮವಿರುವದಿಲ್ಲ, [illegible] ತೋರುತ್ತಿರುವದು. [illegible] ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಕೆಲಸವ[illegible] [illegible]ರಿಕವಾದ ಎಷ್ಟೋ ಅಳತೆ[illegible] ವಸ್ತುಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು [illegible] ಪರಿಮಾಣಗಳು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಜೀವ[illegible]ಗಿಂತ ಜೀವವುಳ್ಳವುಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದುದರಿಂದ, [illegible] ಪಲ್ಲಟ, ತನ್ನ ಪ್ರೇರ[illegible] ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು [illegible] [illegible] ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೂಡ [illegible], ಅವಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡಿಸುವ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿರುವನು.

ಇವರ [illegible] ಶಿಕ್ಷಕರ [illegible] [illegible]ಷ್ಟು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಿರುತ್ತದೆ [illegible] ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲಿನ [illegible] ದಾರಿಯಾದರೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ-ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವವರ ಪ್ರಮಾಣವು ಎಷ್ಟು ಇರುವದು? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೀಗ ಈಗಿದ್ದ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಕಿಂಬಹುನಾ- ಮುಂದಿನ [illegible] ಹಿಂದೆರಡು ಪೀಳಿಗೆಗಳ ವರೆಗೆ ಸಹ ಈ ಪ್ರಮಾಣವು ಅತಿಶಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೇ ಇರು[illegible]ಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಭಾಗದ [illegible]ಕ್ಷಿತತ್ವವು ನಾಗರಿಕತತ್ವವು-ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದಲ್ಲವೇ? ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಕೂಡಿಯೇ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದು ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲವೊ?

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಈ ಪ್ರಾ. ಶಾ. ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ "ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜು" ಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಸುಸ್ಥಗಳಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷರನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಲೋ. ಬೋ. ರ್ಡಿನ ಹಾಗು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಕೈ ಕೆಳಗಿರುವ ಪ್ರಾ. ಶಾ. ಗಳಿಗೆ ಪೂರಯಿಸುವದು. ಉತ್ಕೃಷ್ಟ[illegible] ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾರು ಬರೆಕೊಡುವದೂ ಅವರ ಧೋರಣದಂತೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವದೂ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಈ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವವು. ಅದ್ದರಿಂದ ವಸ್ತುತಃ ಸರಕಾರವೇ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯೇ ಇವರ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುಳ್ಳದ್ದಿದ್ದರೂ, ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಲೋ. ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಡುವದರಿಂದ ಇವರ ಮೇಲೆ ಎರಡೂ (೧ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆ, ೨ ಲೋ ಬೋ ಇಲ್ಲವೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ) ಕಡೆಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆಯು ಆಗುತ್ತಿರುವದು. ಅದರೂ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗಿಂತ ಒಡೆತನದ ಅಧಿಕಾರವು [illegible] ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದರಿಂದಲೇ ಲೋ. ಬೋ ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಪ್ರಾ. ಶಾ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಲೋ ಬೋ ನಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲವೆಂ[illegible] [illegible] ಲೋ ಬೋ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವದು

ಲೋ [illegible] ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ ಹಕ್ಕುಗಳು [illegible] ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ [illegible] ಉದಾರತನದಿಂದ ಆಚರಿಸು[illegible] ಲೋ ಬೋ ನೊಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕರಾ[illegible] [illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು, [illegible] ತಮ್ಮ ವಡೆಯ [illegible] ದನಕಾಂಯುವವ [illegible] ಮಂಡಿಸುವ [illegible] ಇಲೆಕ್ಷ[illegible] [illegible] ನಿಂತರು, [illegible] ಉದಾರತೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷ[illegible] ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಿಯ [illegible] ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಿಯ[illegible] [illegible]

[illegible] ಕರ [illegible] ಅ[illegible] [illegible] ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಭಿನ್ನತ್ವವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ [illegible] ಆಕ್ಷೇಪ[illegible] ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಇದತಕ್ಕದ್ದು. ಮೆಂಬರರಲ್ಲದ ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವು ದಿನಾ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಗದೆ ಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಆಧಾರವೇನು? ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವು ಸಜೀವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ನಡಿಯತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆಂದು ಮೇಲೆಯೋ ಹೇಳಿಯದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ತೃ[illegible] ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣವಿರುವದು? ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ [illegible] ನಡೆಯುವದೇ? ನಡೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ವಾದಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುವದಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತತ್ವಜ್ಞನಾದ " ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ " ನಾದರೂ ಹೀಗೇ ಹೇಳಿರುವನಲ್ಲವೇ ? ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊಂದಲ ಮಾತ್ರವಾಗುವದು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೂಡ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನಸ್ಕಂಧರಾಗಿ ಕೂತು, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹಿಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರೀತಿಯಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವರು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರುವದು, ಮೊದಲಾದ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಕೆಲ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಿಯರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದು. ಎಲ್ಲತರದಿಂದಲೂ ನಿರುಪದ್ರವಿಯಾದ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಇಡತಕ್ಕ ತತ್ವಗಳಾದರೂ ಯಾವವಿರುವವು ? ಇದ್ದರೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ತಾನೂ ಅಂಥ ಗುಹ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾರದಷ್ಟು ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿಜವಾಗಿ ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದರೂ ಅಂಥವರ ಸುಧಾರಣೆಯು ಈ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಯಾಕೆ ಆಗಬಾರದು? ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವನಲ್ಲವೇ? ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯ-ಅನ್ಯಾಯ-ಅಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪುಕ್ಕುತನವಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವದು. ಮೇಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗವಾದರೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಪಾತ್ರವಿರುವದೋ ನೋಡಿರಿ ಈಗಿದ್ದ ಲೋ. ಬೋ , ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡುವ ಎಷ್ಟೋ ನಿರಕ್ಷರ ಮೆಂಬರರಿಗಿಂತ ಈ ಜನರು ನಿರುಪಯೋಗಿಗಳಲ್ಲ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೀವನ ಪ್ರವಾಹವು ಭರದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಜನರ ಪಾತ್ರತೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿರುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗತಕ್ಕ ಅಡಚಣೆಗಳು ಈ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿರುವವೋ ಅಷ್ಟು, ಬೇರೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ಬೇರೆ ಜನರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ, ಜನರೊಳಗ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬವರು, ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಸಫಲಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿಚಾರಗಳೊಡನೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವುಂಟು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಉಳಿದ ಮೆಂಬರರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರುವದರಿಂದ [illegible] ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮ[illegible]ವಾಗಿಯೇ ಇರಿಸಬಹುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರವು ಉದಾರತನದಿಂದ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲವಾ[illegible] ? ಅದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ತಿದ್ದಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವದು [illegible], ಅನ್ಯಾಯವೂ, ಆಗಿರುವದೆಂಬದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕಮಿಷನರರಾದ ಮೆ|| ಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಿ ಹೋದ ಹೋದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸವಲತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಕೂಡ ಮತ್ತು ಂತರ ಜೂತ ಸಮಕ್ಷ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು ತುಂಬಾ ಷಕರವು. ಈ ವಿಷಯದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವ ಯಾವದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರಲಿ, ಅವರು ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಮುಖ್ಯ ಪೇಲ ಸಾಹೇಬರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದುಂಟಾದ - ಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸು ದೂಷಿತವಾಗಗೊಡದ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಗತಿಯು ಏನಾಗಿದೆ? ಾಯದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಬನ ಯು ಸಹ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಜನರ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ದೃಷ್ಟಿ ಸಹ ಪೆರಪಸ್ಸು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಲ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇಸಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಬಹಳೇ ಜಂಗಲ ಕಾನೂಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಕ್ಕಲಿಗರೊಳಗೆ ಜಂಗಲಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ವು ಹುಟ್ಟುಗುಣವಾಗಿವೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತು ನ್ನು ಅವರು ಬೇಡುವದು ಬೇಸಾಯದ ಹಿತಕ್ಕಲ್ಲ, ಬಂಗಲಗಳ ಸುಲಿಗೆಗೆಂದು ಹೇಳುವದೂ ಕೇವಲ ಧಾರ ವಿಧಾನಗಳಾಗಿವೆ, ತೀರ ಸುಳ್ಳು ವಿಧಾನ ಾಗಿವೆಂಬ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಾರೂ ಮನಗಾಣುವರು. ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ನಿಂಧನೆಯ ವಿಷಯ ನಡೆದ ಚಲವಲವು ಕೃತ್ರಿಮದೆ, ಜಮೀನದಾರರೇ ಇವನ್ನು ನಡಿಸಿರುವರು, ರೈತಗೆ ಇವರೊಳಗೇನೂ ಹಿತಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲೆಂಬ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವದು, ರೈತ-ಜಮಿನದಾರರ ಪರಸ್ಪರ ಹಿತ ನ್ನೆಂಥದ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಅಜ್ಞಾನವೆಂದು ಾರು ಹೇಳರು? ಇಂಥ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳೇನಿದ್ದರೆ ವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರಸಾರಿ ನಿರ್ಮಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ, ದಿನೇ ದಿನೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಳೇ ಚಿಂತಾಜನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ, ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಮೆ|| ಟಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಈ ಷಯದ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೇಸಾಯಕ್ಕೆ ದಯಾಳು ಕಮಿಷನರರು ಕಾಪಾಡುವರು, ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ತುಂಬಾ ನಂಬಿರುವೆವು.

---

೨. ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಹ ಕಾಯಿದೆಯು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ದಾರಿಯಿಂದ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಚಲವಲವು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಮುಂದರಿದು ಜನರಿಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಲಾಭಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಸಹಕಾರಿತತ್ವದ ಅನುರೋಧದಿಂದ ಜನರ ದಿನಂಪ್ರತಿಯ ಉಪಜೀವಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಆಹಾರ ಜಿನಸುಗಳ ಮತ್ತು ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ಕ್ರಯ-ವಿಕ್ರಯದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆಂಬುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಕರವು. ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಹ ಖಾತೆಗೆ ಬಿಡ ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಂತೂ ಇಂಥ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವದು, ಪ್ರವರ್ತಿಸುವದು ಈಗಿನ ಮಹಾಘ ಬಾಜಿಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಜಿನಸುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ ಸ್ಟೋರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಕಮೀಟಿಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ನಾ|| ಲಲ್ಲೂಭಾಯಿ, ಸಾಮಲದಾಸ, ರಾ|| ಬ|| ತಾಳಮುಕ್ಕಿ ರಂಥವರು. ಕೈಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಯು ಎಂದೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿರುವದೇ? ಇದೊಂದು ಸಹಕಾರಿತೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಖಾತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಪೂರ್ವಾನುಭವವು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಹ ಖಾತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಿರುವ ಮೂಲಕ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಶಲ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರನನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೆ|| ಯೂಡೆಂಕ ಸಾಹೇಬರ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ರಾ|ಬ| ತಾಳಮುಕ್ಕಿರವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಅವರ ವ್ಯವಹಾರದಕ್ಷತೆಯು ಅವರು ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಬಹಳೇ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವರಷ್ಟು ಪಾತ್ರರಿದ್ದವರು ಇನ್ನ್ಯಾರಿಲ್ಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಸಹಕಾರಿತನದ ಈ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವು ಮುಂದರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇವರನ್ನೇ ಸ್ಪೆಶಲ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು

---

೩ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು, ಬರುವ ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಅದರ ಅಧಿವೇಶನವು ಜರಗಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಡಿಶಂಬರವು ಕಳೆಯಿತು, ಜನವರಿಯು ಸಹ ಪಾರಾಯಿತು. ಇಂಥ ತೀರ್ಥ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಯೋಜನೆಯ ಸೂಚನೆಯು 'ಯಾರಿಗೆ ದಾರಿಲ್ಲಾ' ಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವದು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಭೂಷಣಾವಹವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವರ್ತನಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇದು ನಿಂದಾಸ್ಪದವೆಂದು ನಾವು ನಾಚಿಕೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಮುಂದರಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಜಾಗ್ರತವಾಗಿರುವವು. ಪುಣೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಶಿವಾಜಿಯ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ಜುನ್ನರದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದದೆ. ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂವ ಮತ್ತು ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾವೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮುಖಂಡರು ಇಡಿ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದೇ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡಿಸುವ ವಿಚಾರಮಾಡತೊಡಗಿರುವರು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಾರೆ ಬರೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆವು; ಕೃತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ದೇಶಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವೇನಿದೆಂದು ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯದು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಅವಮಾನ್ಯವಾಗುವ ಸೂಚನೆಯು ಇದೇನಲ್ಲ. ಎಳೆ ಕಾನಡಿಗರಂತೂ ಹಿರಿಯರ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧರೇ ಇರುವರು. "ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ಗಂಟೆಕಟ್ಟುವರಾರು" ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಯಾರಾರೂ ಹೇಳುವದರ ಮರ್ಮವು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಬೆಕ್ಕುಗಳಿದ್ದಾವೆಂಬು ತಿಳಿಯುವದೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಇಲಿಗಳಾಗುವದೂ ತೀರ ಭ್ರಾಮಕ ವಿಚಾರಗಳೆಂಬ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುವದು. ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆಂದು ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಯೋಜಿಸುವರೆ 'ರಾಜಕೀಯ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು' ಆಚರಿಸಿರೆಂದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯೂ, ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರೂ, ಭಾ|| ಮ|| ಮೋಂಟೆಗ್ಯು ಮತ್ತು ನಾ|| ಲಾರ್ಡಸಿಂಹರೂ, ನಿನ್ನೆ ತೆರೆದ ಪ್ರಿವ್ಹಿ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನೆ|| ನಾ|| ವ್ಹಾಯ್ಸರಾಯರೂ ಏಕಸ್ವರದಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಬೆಕ್ಕು-ಇಲಿಗಳ ಭೇದ ವಿರೋಧಗಳೆಲ್ಲಿರುವವು? ಸಹಕಾರಿತೆಯು ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ- ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಜನರಿಂದಲೂ-ತೋರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಆಚಾರ ಧರ್ಮವರ್ತನವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಯಾವಾಗ್ಗೆಲೂ ಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಿರುವರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ ವಿಲ್ಯಮ ಮೆರಿಸ ಸಾಹೇಬರು ಆಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ, ಬೆಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲಿರುವವು ಇಲಿಗಳಾಗಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳಾಗಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲದ್ದಾವೆ? ರಾಜಕೀಯ ಸಹಕಾರಿತೆಗಂತಲೆ ನಮಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯು ಬೇಕು. ಸಹಕಾರಿತೆಯ ವರ್ತನಕ್ಕಂತೆ ಅದರ ಅಧಿವೇಶನವು ಬೇಗನೆ ಜರಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ದಯಮಾಡಿ ವಿಚಾರಿಸಲಿ.

---

೪ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆನರಾ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಟಿಯ ಧೇಂಪೆ ಮಂದಿರದ ಅನಾವರಣ ಸಮಾರಂಭವು ನಾವು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಮೆ|| ಕಮಿಷನರ ಸಾಹೇಬರ ಆಧಿಪತ್ಯದೊಳಗೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರಗಿತು. ಗಿಬ್ಬ ಹಾಯಸ್ಕೂಲದ ದಿನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಜರಗುವ ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಂದವಾಗುತ್ತವೆಂಬ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿಯೇ ಯಥಾರ್ಥ ತಿಳಿಯುವದು. ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇಂಥ ವಿಶಾಲ ಮಂದಿರವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಮಂತ ಧೇಂಪೆಗಳವರ ಔದಾರ್ಯವನ್ನೂ ರಾ|| ಸಾ|| ಪಂಡಿತ ಮತ್ತು ಪೈಗಳ ಕೃಪೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ|| ಕಾಮತರವರು ಕೇವಲ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಂತೆ ದುಡಿದು ಪ್ಲೇನ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತಜ್ಞರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟೋಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿ ಕೊಂಡರೆಂದು ಅವರಿಗೂ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು ಇಂಥ ಮಂದಿರವು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವದೆ. ಆದ ಇಂಥ ಭಾರೀ ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೆಡಕಾದರೆ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿತೆಗೆ ಅದು ಅಹಿತಕರವಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾಯಂ ನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ವೆಚ್ಚದ ಪರಿಣಾಮವಾಗದಂತೆ ಯೋಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ರಾ|| ಸಾ|| ಪೈಗಳಂಥ ಚಾಲಕರು ಅರ್ಹರೇ ಇರುವರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉತ್ಕರ್ಷವು ಚಾಲಕರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು ಅದನ್ನರಿತು ಅವರು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರಗಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆಂದು, ನಂಬಿ ನಾವು ಆನಂದಪಡುವೆವು. ಹಾಯಸ್ಕೂಲು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸೆಡ್ಲರ ಕಮಿಶನವು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾದರೆ, ಶಾಲೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುವದೆಂಬು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಅದರ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡ ತೊಡಗುವದು ಸ್ತುತ್ಯ ಉಪಕ್ರ

ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಧನಿಕರು ತಕ್ಕ ಸಹಾಯ ವ[illegible] ಯುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು ಶ್ರೀ। ಧೇ[illegible] ಮಂದಿರವನ್ನು ತೆರೆದು ಸವಾರ ವವನ್ನು ಚ ವಗಾಣೆಸಿದಕ್ಕಾಗಿ ಮೆ॥ ಕಮಿಷನರರ ಸಹಾನ ಭ[illegible]ಯನ್ನು ಹೊಗಳವೆವು

ಇಲ್ಲಿ ತಾ ೯ ನೇ ಸೋಮವಾರ ದಿನ ಮೆ॥ ಕಮಿಷನರ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವ ಸಿಸಿಲ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದರಬಾರವು ಕೂಡಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಮದಾರರು ಸರ [illegible] ಎಲ್ಲ ವಾರಲೋನು ಕೊಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ [illegible] ಬಾವರಿಗೂ, ಪಟೇಲ, ಕಾನಫಾಗ [illegible] ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ [illegible] ಸ್ತಿಬಿಗಳೂ ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ ಅದೆ [illegible] ಸಾಹೇಬರ ವ[illegible]ಸಿಪಾಲಿ [illegible] ಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ [illegible] ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ತರ್ಫ [illegible] ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ರಯತರಿಗಾಗುವ ಅಡ [illegible] ಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ [illegible] ಮು॥ ವ್ಹಾ ಪ್ರ [illegible] ರಾ॥ [illegible] ಪಟೇಲ ಕಾನಡಿ [illegible] ಸಾವರಗ [illegible] ಕೊಡಿಸದೇ ಹಾಗಿ ಮಾಡಿದ [illegible] ಮಾಡಿಕೊಂಡರ ಅವೆ [illegible] ರಯತರಿಗೊದಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ [illegible] ಪಟೇಲರು [illegible] ಮಾಡುವರಿಂದ [illegible] ಸಮರ್ಪಕ [illegible] ಮಧ್ಯಭಾಗದ [illegible] ಯತರ [illegible] ಬಿ ಒಪ್ಪಿತರಿಲ್ಲೆಂತಲೂ ತಪ್ಪ [illegible] ಅಭಿಮಾನ [illegible] ಅವರಿಗೆ [illegible] ತೆಂತ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ವರ್ಷ [illegible] ಕಾರಿಗಳಿಂದ [illegible] ಯನ್ನುಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಇದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ [illegible] ತಲೆ ತಿಳಿಯ [illegible] ಒಂದೊಂದೆ ಒಬ್ಬ [illegible] ರಯತರು ಮಾಡಿದ [illegible] ದೆಶೆಯಿಂದ ಇತಿ [illegible] ಯಶ್ಚಿತ್ತ ಕೊಡುವ [illegible] ಮೆ॥ ಟಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು [illegible] ತನೆಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ [illegible] ರಯತರ ಸಹಾನು [illegible] ದಲೂ ಸಿಬಸ್ಟಿ ಶಿಯನ್ನರಿತ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು [illegible] ರಗಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಜೋಳದ ಜೀಳ [illegible] ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಅಕ್ಕಿ ತುಟ್ಟಿಯಾದರೂ [illegible] ಇಲ್ಲಿದೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜನರ ಗೋಳಾಟವಾಗಿದೆ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲ ಜೀನಸುಗಳ ಧಾರಣೆಯು ಏರೇ ಇರುವದು ಸರಸಿನ ಎಣ್ಣೆಯು ಮೇಲಿನ ಕಂಟ್ರೋಲವು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೂ ಕಂಪನಿಯು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ದರದಂತೆಯೇ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯಾರು ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳ್ಳಿದರು ದೇವರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲಾ.

ಡಿ ಪೇ ಕಲೆಕ್ಟರರವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಮುಕ್ಕಾಂ ಇಲ್ಲಿ ತಾ ೧೯ ರ ಪರಿಯಂತರ ಇರುವದು

ವೆ। ಕಮಿಷನರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿತು

ಸೇತಕಿಖಾತೆದ [illegible] ಮನ ಸಾಹೇಬರು ಬರುವ ಶನಿವಾರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು ರಯತರು ಜಮೀನದಾರರು [illegible]ವರಿಗೆ ಬಂದು ಅವರ ಆಗಮನದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು ಉತ್ತಮ

ಗಿಬ್ಸ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಧೇಂಪೆ ಹೋಲಿನ ಅನಾವರಣ ಸಮಾರಂಭವು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ನೆರವೇರಿತು

ಮ [illegible]ನನಲ್ಲಿ ಮೆ॥ ಕಮಿಷನ್ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರಬಾರವು ಕೂಡಿತ್ತು

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರು ನಿನ್ನೆ [illegible] ನಾಟಕದ [illegible] ರಾಮಾಯಿ ಶ್ರೀ [illegible] ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ [illegible] ಗಡ [illegible] ಕೊಟ್ಟರ ವರ

ಈ ವರ್ಷ [illegible] ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯೂಲೆಶನ [illegible] ಕ್ಷೆಗೆ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ [illegible] ಕಳಿಸಿದ [illegible]

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ನಟ್ಟಗಿದೆ [illegible] ದ [illegible] ದಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ಜನ [illegible] ಕಮಿಟಿ [illegible] ರವಿವಾರ ದಿವ [illegible] ಟೇಬ [illegible] ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ತಾ [illegible] ದ [illegible] ವಡ್ಡಿಗೆ ಹಾಸಿವವು [illegible] ತತ್ತ್ವ [illegible] ಮಾ [illegible] ಗೊತ್ತಾ [illegible] ಜನರಿಗೆ [illegible] ಹಾಗೂ [illegible] ದಿಂದ [illegible] ಬ [illegible] ಕೈಗಳನ್ನು ತೋರಿ [illegible] ದರ [illegible] ಪ್ರಯೋಜಕರ [illegible] ಹಾಗೂ ನಡೆದವೆ [illegible] ದಾತಗೆ ಪ್ರಯೋಜಕರ [illegible] ಮೈಸೂರ [illegible] ದ [illegible] ಪ [illegible]

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

[illegible] ಮೈಸೂರ [illegible] ಎರಡು [illegible] ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ [illegible] ದವನ [illegible] ಹೊಂದಾವರರಾದರು [illegible] ಮಾರಂಭದ [illegible] ಬರಕೊ [illegible] ದಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಈ [illegible] ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಕೂಲಿ [illegible] ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸ [illegible] ಮಾಡುವ [illegible] ೧೦ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ಬಿಟ್ಟಿದಮಾಡುವದೆ ಈ [illegible] ಬರುವದಾಗಿ [illegible] ಹಿಂದಿನ [illegible] ಒದಗಿದ ವರ್ಷದ [illegible] ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗಲೇ [illegible] ಮಾಲಿಕರು [illegible] ಸಿಲ್ಲಿಸಿದ [illegible] ಸಂಬಳವು ಮುಷ್ಕರಗಾರರಿಗೆ ಸಿಗಲಾರದೆಂದೂ [illegible] ವಾಯಿತು

ಮಂಗಳೂರ— ಭುವನೇ[illegible] ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿನ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷದ ಒಂದು ಶಿಶುವು ಇರುವದು ಇದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕಾಲುಗಳುಂಟು ಮಧ್ಯದ ಕಾಲಿನ [illegible] ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಕಾಲುಗಳಿಗಿಂತ ಮೂರು [illegible] ಇವರಲ್ಲಿ [illegible] ರಳುಗಳುಂಟು ಈ [illegible] ರುಡು ಇಂದ್ರಿಯ ಗಳುಂಟು ಈ ವಿಚಿತ್ರ [illegible] ಭ್ಯರವ [illegible]

ಧೇಂಪೆ ಹೋಲಿನ ಅನಾವರಣ ಸಮಾರಂಭವು

ಕಳೆದ ತಾರೀಕು ೯ ನೇ ಸೋಮವಾ[illegible] ಗೋವೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ವಿಷ್ಣು ಬಾಬ ಧೇಂಪೆದವ[illegible] ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗ[illegible] ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವ[illegible] ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಸಭಾಮಂದಿರ[illegible] ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಈ ಮಂದಿ[illegible]ರವು ತೋರಣ ಪತಾಕಿಗಳಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾ[illegible] ಅಲಂಕೃತವಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಮಂದಿರದ ಮಧ್ಯಭಾಗ[illegible]ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ-ರಾಜ್ಞಿಯರ, ಶ್ರೀ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠದ ಶ್ರೀಮದಿಂದಿರಾಕಾಂತ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ, ಶ್ರೀಮಂತ ಧೇಂಪೆಗಳ, ಗಿಬ್ಸ-ಮೊಂಟ್ಫ[illegible] ಸಾಹೇಬರ, ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಇಮಾರತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ ದಾತೃಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೆ॥ ವೆಂ[illegible] ಘರ್ಡ ಸಾಹೇಬರು ಡಿ। ಪೋ। ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಮತ್ತು ಕಸ್ಟಮ್ಸ ಅಸಿ॥ ಕ॥ ಸಾಹೇಬರೊಂದಿಗೆ ವೇಳೆಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದವರು ರಾ॥ ಸಾ॥ ಪಂಡಿತ [illegible]ರವರಿಂದಲೂ ಬ್ಯಾಂಡವಾದ್ಯದಿಂದಲೂ ಸುಸ್ವಾಗತರಾದದ್ದಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಕವಾ[illegible] ತದಿಂದ ಅವರನ್ನ ಸ್ವಾಗತೀಕರಿಸಿದರು ಸಭಾಮಂದಿರದ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಬಾಗಿಲ[illegible] ಗ [illegible] ದ ಅತಿಥಿಗಳು— ಸನ್ಮಾನಿತ ಡಿ॥ ಡೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ [illegible] ಸಬ್ಬಜಜ್ಜ, ಮಾಮಲೇದಾರ, ವಕೀಲ [illegible] ನವಾರರೂ,— ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರ [illegible] ಸ್ಥಾನಾವನ್ನರಾಗಿದ್ದರ. ಸಭಾಮಂದಿರವು ಮೇಲಷ್ಟೆ ಸಹ ದಟ್ಟವಾಗಿ ನೆರೆದಿತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದ [illegible] ಮಾಡಿದೊಡನೆ [illegible] ಎದ್ದು ಅವರನ್ನು [illegible] ಮೇಲೆ, ಉಚ್ಚಾಸನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದರು ಆ ವೇಳೆ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರು [illegible]ಕ್ರಮದಂತ [illegible] ಮತ್ತು ಇತರ [illegible] ಸೇರಿದ ಸಭಿಕರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, [illegible] ಹುಡುಗರಿಂದ ಸುರಸವಾಗಿ [illegible] ತರ ಶಾಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ [illegible] ಶ್ರರವರು [illegible] ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ [illegible] ಅಭ್ಯ[illegible] ಕೊರತೆಗಳನ್ನ [illegible] ಈ ಶಿಕ್ಷಣ [illegible] ಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ [illegible] ಪರ್ಸಿವಾಪದಸ್ಸಿ ಗೌರವದಿಂದ ನಡೆದ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ [illegible] ಸಹಾಯ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಉತ್ಸವ ನಾಡುವವನ್ನೂ ಉದಾರ ಗುಣವನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, [illegible] ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ [illegible] ಇ[illegible] ಅಶ್ರಯ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಸಹಾಯವನ್ನು [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಭಾಷಣಮುಗಿಸಿದರು ರಾವಸಾಹೇಬ ಪಂಡಿತರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಹೂವಿನಹಾರ ಅತ್ತರ ಗುಲಾಬಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತದೊಡನೆ ಸಮಾರಂಭವು ಮುಗಿಯಿತು

To
The Editor "KANARA NEWS"
Sir,

A public Meeting of the citizens of Honavar was held on 29th Ultimo in the court house compound for considering the advisability of memorialising the authorities to include any convenient place in Kanara also, as a centre for holding the School Leaving Examination. Rev. Mr Philipose of the St Thomas' High School, Honawar was voted to the chair.

It was unanimously resolved that the Joint Board of the School Leaving Examination be requested to fix either Karwar or Kumta as a centre for holding the School Leaving Examination every year, in view of the increasing hardships the candidates have to undergo on account of great expense, difficulty of obtaining proper accommodation and want of facilities of travel."

A Secretary was appointed to communicate the aforesaid resolution to the proper authority and to request leaders of public opinion to hold representative public Meetings in the other Talukas of this District and to urge upon the attention of the authorities the imperious necessity of fixing a centre in Kanara for the School Leaving Examination.

After passing a vote of thanks to the chair the Meeting dispersed.

Yours truly,

Honavar } U V Nayak,
2nd Feb 1920 } *Secretary*.

ಕುಚೇಷ್ಟೆಯೋ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ!

ಕಳೆದ ತಾರೀಕು ೩೦ ನೇ ಜನವರಿಯ ಕಾನಡಾವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯ "ಭಗವಂತನ ಶಂಕೆ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ

ವರ್ಣಸಂಕರವು ಭಗವಂತನ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಯುಗಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಬರೆಯುವದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿಹಿತವಾಗದಿದ್ದರೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಧದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಐಕ್ಯವು ಯಾಕಾಗಬಾರದೆಂತ ಇರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಒಂದೇ ವಿಧದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಯಾರ್ಯಾರು ಎಂಬದು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಕೊಂಡು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ತೋರುವದಿಲ್ಲ ಯಾಕಂದರೆ ಸಕಲಾಪುರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಸಮಾವೇಶ ಹೊಂದಕೂಡದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅದು ಈ ಹಳ್ಳಿ ಹೇಳಿಕೆಯ ಶಂಕೆಯೋ ಹೊರತು ಭಗವಂತನ ಶಂಕೆ ಅಲ್ಲ ಈ ಸಕಲಾಪುರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಮಾವೇಶವು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ದೇಶಸ್ಥ ಚಿತ್ಪಾವನ ಹವೀಕ ಕೋಟ ಮುಂತಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿವಾದವೂ ಇಲ್ಲದೇ ನಡಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದು ಈಗ ಹವೀಕರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಕಲಾಪುರದವರ ಸಮಾವೇಶದ ಸಂಗತಿಯು ಹಳ್ಳಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ನೂತನವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದದ್ದೆಂತ ಅನುಮಾನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಸಂಗತಿಗೆ ಏನೂ ಆಧಾರ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಇದೊಂದು ಅನ್ಯಾಯದ ರೀತಿ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂತಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ

ಸರ್ವ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿ.

(ಮೂರನೇ ಪಾನಿನಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

(೧೩) ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕ ಸಭೆಯಂತೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವೈತ ಮತ ಪ್ರದರ್ಶಕವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದ ವಿನಂತಿಯೊಂದು, ತಾಲೂಕಿನ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ವಿನಂತಿ ಅದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕ ಸಭೆಗಳ ಪರಿಯಿಂದ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಕಾರವಾರದ ಪ್ರಮುಖರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಗ್ರಹದ ವಿನಂತಿ ಅದೆ

(೧೪) ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ೧ ರಿಂದ ೧೧ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಮಿ॥ ಕಲೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬ॥ ಕಾರವಾರ ಹಾಗೂ ಮಿ॥ ಕಮೀಶನರ ಸಾಹೇಬ ಬ॥ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸಿ ಸಭಾ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು

S/d **M. D. Tembhe.** M A LLB
ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕು ಸಭಾ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
	ರೂ ಆ
ರಂಗೂನ ಬಿಳೇ ಅಕ್ಕಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೭
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೧—೧೬
ಜೋಳ ,, ,	೧೪—೧೮
ಕಡಲೆ ,	೨೨—೨೨
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೪—೨೬
ಉದ್ದು ಮಣಸಗಿ	೧೦—೧೦॥
ಬಿಳಿಯ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ	೧೨—೧೨
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,	೫—೬
ಹೆಸರು ಮಣಸಗಿ ,	೧೧—೧೪
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೧॥—೧೨
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ	೧೭೦—೧೭೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,	೩೭।—೩೮।
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ,	೧೧।—೧೨
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ	೧೨।—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,	೬ ೨ ೨
ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಛಾಪ ೧ಕ್ಕೆ	೬ ೭ ೦
, ಸೂರ್ಯ ,	೬ ೬ ೭
„ ಹಂಸ ,	೫ ೮ ೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೭೦—೭೫
, ಚಿಕಣಿ ,,	೯೫—೧೦೦
„ ಗೋಟು ,	೫೦—೬೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ	೯೦—೧೦೦
ಶಿರ್ಶಿ ,,	೯೦—೧೦೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ...	೯೦—೧೦೦
ಅಚವೆ , ,	೮೫—೯೫
ಡಾಳಿ ಅಡಿಕೆ ,	೫೫—೬೨
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೯೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೫—೫೦

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.
ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.
100 ಕ್ಕೆ ರೂ ೧೨-೦-೦ **25** ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೬-೦
50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ **1** ಕ್ಕೆ ರೂ ೦-೨-೦
ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಪತ್ರ — ಮೆನೆಜರ,
ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ, ಕುಮಟಾ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು, ಮಲಬದ್ಧತೆ, ರೋಗಗಳ ಫಲಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು
40 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-8-0

3 ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸು ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0 10 0

4 ಕಾಲರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ — ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12 0

5 ಚಂದ್ರೋದಯವರ್ತಿ — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು ಇರುಳು ಕಣ್ಣು ಕಾಚವೆಂದು ಗುಣ
ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0 12 0

6 ಖಾಸಕುಟಾರ ಗುಟಿಕೆ ಇದು ಖಾಸಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಔಷಧಿ ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಸು, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇತ್ಯಾ ಗುಣ ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0 10 0.

7 ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ . ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 12-0

8 ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ್ಯ . ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು. ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ದಪ್ಪನಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು.
ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0 12 0.

9 ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲ್ಯದ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರಿಸಿಡಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲ್ಯವು ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0 3 0 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3 0 0

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ದೇಶಿ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್‌ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ವಿಳಾಸ
ಎಮ್ ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ **ಸನ್ಸ್**
ನೇಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರ, ದ ಕ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ,
ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು
ಪತ್ರ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಪೋ—ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸಶೋಧ! * ಓಂ * ಹೊಸ ಶೋಧ''

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕವನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗ ವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. [illegible] ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಗಳುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಕೂಸು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿರುಪದ್ರವವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲೂ, ಗುಣ ಬರದಿದ್ದರೆ ಸಿವಾಯ ಒಂದು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಬಕ್ಷೀಸ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು, ಯಾವದೇ ತರಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ಬಿನತಾ ಆ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಸಿಕ್ಕಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷುಮಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.)

[illegible] ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

[illegible] ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ [illegible] ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ವಾಗಿ ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ [illegible] ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋತ್ಸಾಹಕ [illegible] (ಟಾಕಿ) ಗುಪ್ತರೋಗ [illegible] ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕಗಳು [illegible] ಕಟಿಶೂಲೆ ವಾತರೋಗ [illegible] ತ್ವರಿತಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ [illegible] ಕಾಂತಿಯೂ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಬಿಷವರ ಸಂಗಡ

ಪತ್ತೆ—**ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,**
ಪೋಸ್ಟ — [illegible] ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
SANDHURST ROAD
Bombay.

ಸುಮುತ್ತಿನ ಚೆಂಡು.

ಹಲ್ಲು ಕಿಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತ ಸೋರುವ, ವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಔಷಧ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦ ೮ ೦ ಕಿವಿ ಕಿಳತ ಕಿವಿಯ ದದ್ರು, ತೀವ್ರ, ಸುರಿಯುವ ವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦. ಗಜಕರ್ಣದ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಲಾಮು ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦. ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಪಾಕಹಾರಿ ತೈಲ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೦ ೬-೦. ಉಂಚಿ ಅಂಬಾರು ಊದಬತ್ತಿ ಶೇ ೧ಕ್ಕೆ ೧-೮-೦ ಸುಗಂಧ ಮಸ್ತಕ ರಾಜ ತೈಲ. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦ ಸುರಂಗಿ, ಗುಲಾಬಿ ಹೀನಾ, ಚಂಪಾ ಅತ್ತರಗಳು ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦. ಜಂತಿನ ಪ್ರೋಮು ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦.

ಟಿ. ಎಸ್. ಕರೇಕರ, ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ
ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ ಕುಮಟಾ. ಉ. ಕಾನಡಾ

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ:

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦.

ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.
ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ[illegible]ಚಗಳು.

[illegible]ಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮ ಕನಕ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಸ್ಕೋಪ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ನಿಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚು.

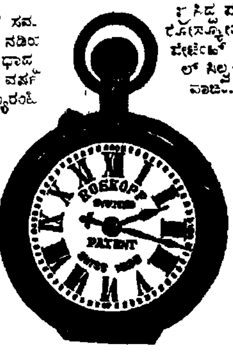

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ.	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ
ರೂ 7-8-0	3-12-0 ಮಾತ್ರ

ಪಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಬಾಳುವದು

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ವಾಚು ನಿಕ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ಓಪನ ಫೇಸ್ ಬಿಳಿ ಕಾಚಿನ ಕಿಡಿಗಳಿವೆ

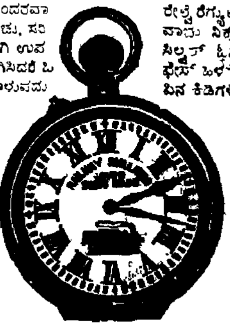

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ.	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ
ರೂಪಾಯಿ 10-0-0	ರೂಪಾಯಿ 5 0-0

ಪಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

೩ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೇ ಸರ್ಕ ತರಿಸುವವರಿಗೆ ಪೇಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಫುಕ್ಕಟ

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳು ಟೈಮಪೀಸುಗಳು, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂ, ಮುಂಬಯಿ
KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, BOMBAY.

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

ह्याच्या सेवनाने मृतप्राय झालेल्या मनुष्यास, नव जीवन प्राप्त करून देण्याची अचाट शक्ति ह्या गोळ्यांत आहे. अनुपान प्रमाणे घेणाऱ्यास [illegible] जुने रोग दूर पळून जातील. अनुभव घ्या- [illegible]

पत्ता— **मुळ्याजी हिरालाल दलपतराम**
गुर्जर [illegible] पोष्ट- **कुमठा** एन्. केनरा

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta

Reg. No. B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು,
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ,
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

THE KANARA NEWS.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಸಂಚಿಕೆ ೧೮.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಪಿಸ(೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0.
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲು [illegible] ದೊಡ್ಡ ದಿಯವಾದರೆ ಆ ಮಾಪಿನಿಂದ [illegible] ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯುವವು.
ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ [illegible] ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೯ ಮಾಹೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ಸನ್-೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುತ್ತು, ಕಣ್ಣುರಿ, ತಲೆಯೊಳಗಿನ ಹೇನುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0.
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಕು, ವಾಯು, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ. ೧೨ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪. ಟ. ಖ. ಅಲಾಯಿದ.

ಔಷಧಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಜಾಡ್ಯಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು. 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-೪.

ರೆಪ್ರುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ.6.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 3 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ [illegible]

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2.	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4.
ಆ.2½	ಆ.3½	ಆ.6½	ಆ.12	ರೂ.1-4	ರೂ.2-4

ಕಮಿಶನ್ 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10/ ರೂ 100 ಕ್ಕೆ 12½%. ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೋಟುಗಳು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೋಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಳಗಿದವರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಬಜಾರಗೇಟ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೋಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳೆ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆ ಶಿಫಾರಸು ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧ ನವೇನೆ, ತಲೆನೋವು ಮುಂತಾದ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬ ನಮ್ಮ ಅನುಭವ. ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ. ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೯ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠವು ಆದ ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ, ವೈದ್ಯ ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೨ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮವು ಅದ್ದು ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರಿ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ಹಿಕ್ಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೋಚಕ ಮೇಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ.— ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ, ಸ್ತ್ರೀವಿಷಯರೋಗ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚ ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ.— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಹಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

कर्तव्यास जागा.

(ले — शामराव)

मनुष्यप्राणी हा प्रगमनशील आहे, त्यास पुढेंजावें असें नेहमीं वाटत असते पण तो जाण्याची गति परिस्थित्यनुरूप मंद अगर जलद असते. एवढी गोष्ट मात्र सिद्ध आहेकीं त्यास अधःपात नको असतो व तो चुकविण्याचा त्याची सतत धडपड चाललेली असते. हिंदुस्थानहि अवनतीस जात चालले हे काही बरें नव्हे, राष्ट्राची दुर्दशा होत आहे हे १०।१५ वर्षांखालींच तत्कालीन पुढाऱ्यांनीं ताडिलें व आता प्रगतीचा मार्ग कोणता हे तो तो आपल्या बुद्धीच्या मगदूराप्रमाणें शोधूंलागला सर्व राष्ट्राच्या वतीने देशातील गाऱ्हाणीं सरसरकारपुढें मांडून आपले हक्कमिळविण्याचा उपक्रम १८८६ सालीं राष्ट्रीय सभा अस्तित्वांत येऊन झाला त्या कालापासून आजपर्यंत राष्ट्रीयसभेने बरीच कामगिरी केली आहे त्या राष्ट्रीय सभेच्याच प्रयत्नाचें फल ह्मणून आज रिफार्म एक्ट पार्लमेंटमध्यें पास झाला असून त्याची अमलबजावणी लवकरच सुरू होणार आहे परंतु ही स्थिति प्राप्त व्हावयास देशातील निरनिराळ्या पुढाऱ्यांना झालेल्या कर्तव्याची जाणीवच कारणीभूत झाली आहे काँग्रेस शिष्टमंडळाने ह्मणा, नेमस्त शिष्टमंडळाने ह्मणा अथवा कोणत्याहि मंडळाने ह्मणा. येथे अगर इंग्लंडमध्ये जाऊन स्वयंप्राप्त परिस्थितीचा फायदा घेऊन त्यांनी निस्वार्थबुद्धीने हाल अपेष्टाकडे लक्ष्य न देता जी अमोलिक राष्ट्राची कामगिरी बजाविली त्याजबद्दल राष्ट्र सदैव त्यांचे ऋणीच राहील

महायुद्धाचे स्वरूप कितीहि भेसूर अथवा त्याचे परिणाम जगावर कितीहि वाईट झाले असलेतरी, प्रेसिडेंट वुइल्सननीं १४ तत्वें शोधून काढिलीं, तीं अमोलीक नाहींत,असे कोण ह्मणेल? त्यात स्वयंनिर्णयाचें (self determination) तत्व तर सर्वराष्ट्र संमत आहे. राष्ट्रात जे लोक राहत असतील, त्यांनींच त्याचा कारभार चालवावा, इतराचा त्यात हात असूंनये असा या तत्वाचा मतितार्थ आहे ह्मणजे आपला कारभार आपणच पहावा, याच दृष्टीने दिल्लीच्या काँग्रेसनें अगर मुंबईच्या जादा काँग्रेसने ता १० अगष्ट १९१८ च्या जाहीरनाम्यास अनुसरून स्वराज्याच्या पहिल्या हप्त्याची मागणी केली होती. परंतु तितकें न मिळतां रिफॉर्म एक्टनें जें मिळालें आहे तें अपुरें, असमाधानकारक, निराशाजनकच आहे. परंतु पूर्ण स्वराज्य मिळण्याचा दरवाजा मात्र खुला झाला ही गोष्ट मात्र निर्विवाद आहे त्याचप्रमाणे परमपूज्य बादशहानींहि जाहिरनामा काढून आपल्या सहकारितेची अपेक्षा केली आहे त्याजबद्दल आपण बादशहाचे आभार मानिले पाहिजेत त्याचप्रमाणें येथील नोकरशाहाशी व इंग्लंड मधील सिडनह्याम कंपूशी झगडून हल्लिच्या स्वरूपाचे बिल मंजुर करून घेण्यास मांटेग्यु साहेब व लार्ड सिंह यास जे अविश्रांत श्रम पडले त्याजबद्दल आभार मानणाहि युक्त आहे

आता हल्लीं जे मिळाले आहे तेवढ्यावरच संतुष्ट न होता पूर्ण हक्क प्राप्तकरून घेण्यास देशातील सर्व भागातून नेटाने प्रयत्न चालू होतील पण आपला कारवार जिल्हा कोठें आहे? तो अजूनहि निद्रावशच आहे त्याला अजून आपल्या कर्तव्याची जाणीव झाली नाही आता कारवार जिल्ह्यातील लोक केव्हा बरें जागे होणार? अजूनही अशा अज्ञान स्थितीत किती दिवस वर लोक असणार? देशातील इतर भागाबरोबर आपलेंहि पाऊल पुढे पडावे असे यास वाटत नाहीं काय? कारवार जिल्ह्यातील लोकांनो आपणास केव्हा बरें कर्तव्याची जागृति होणार? जागे व्हा, जगात काय चालले आहे इकडे डोळे उघडून पहा ही घोर निद्रा परिणामी विनाशक होईल. अहमहमिकेने सर्व जगाशीं असता आपणच केवळ पाठीस का रहावे? सर्व माणुसकी नष्टप्राय झाली आहे काय? तुमच्या जिल्ह्याचा दारिद्र्य अथवा निकृष्ट स्थिती पाहून तुमचे हृदय विदीर्ण होत नाही काय? सध्याचे प्रयत्न नुसार करावयास नको काय?

सुधारणा उर्फ प्रगति जर करून घ्यावयाची असल्यास ती एकांगी केव्हाहि उपयोगाची नाहीं. सर्वांगीण पाहून सर्व सुधारणांचा अनुभव एका राजकीय चळवळीने होतो तर त्याशिवाय सर्वदृष्टींनी व गावनिहायपूर्वक चळवळ चालू राहिली पाहिजे पण अशा प्रकारची चळवळ चालण्यास एक सुसंघटित सदा चालू अशी संस्था या जिल्ह्याचे ठिकाणी स्थापून तिला जिल्हासभा हें नाव द्यावें व या सभेला अनुषंगिक अशा तालुका सभा निर्माण कराव्या व या सभामार्फत कोणत्या सुधारणा कशा घडवून आणाव्यात याबद्दल खल व्हावा व तदनुरूप चळवळ चालू ठेविली पाहिजे. या जिल्ह्यातील लोकांचें इकडे लक्ष्य वळावे ह्मणून हा लेख लिहिला आहे तर लोक हो, " उत्तिष्ठत, जाग्रत, प्राप्यवरान्निबोधत" ह्या उपनिषद्वाक्याची सर्वांस आठवण देऊन मी लेखणी ठेवतों.

मंगळूरचें वातमीपत्र.

(आमच्या एका सन्मान्य मित्राकडून)

थोडीशी ओळख.

मंगळूर हें शहर दक्षिण कानडा जिल्ह्याचे मुख्य स्थान आहे. दक्षिण कानडा जिल्हा हा भू विस्तार, लोकसंख्या, ग्राम्य व वन्य उत्पत्ति. व्यापार इत्यादि अनेक बाबतींत उत्तर कानड्याहून बराच वरचढ आहे. येथें तांदूळ, नारळ, सुपारी, मिरी, व चिंच हीं गांवठीं पिकें जशी मुबलक होतात तशींच रामपत्री, दालचिनी, चन्दन, हरडा, बेहरडा, रिठा, काजूंचे बीं, शिकेकायी (कानडी नावहि तेच) इत्यादि रानवट पिकेंहि पुष्कळ होतात या सगळ्या जिनसांचा व्यापार या शहरात मोठ्या प्रमाणाने चाललेला असतो. ह्या शिवाय या जिल्ह्याच्या आग्नेय दिशेस भिडून राहिलेल्या कुर्ग प्रांतातून येणाऱ्या कॉफी वेलदोड्याची निर्गतहि बहुतेक याच बंदरांतून होत असते मंगळूरच्या निर्गत व्यापारांत मिशनरी लोकानी जी भर घातलेली आहे तिचाहि या ठिकाणीं निर्देश करणें जरूरीचें आहे जर्मन मिशनरी लोक ८० वर्षांपूर्वी जेव्हा बायबलचे धर्म पुस्तक हातीं घेऊन इकडे आले त्यावेळी त्यांनी येथें बाटविण्याच्या कारखान्या बरोबरच कौलाचा कारखाना सुरू केला, हातमाग सुरू केले आणि छापखानाहि ठेविला. हे तिन्ही तऱ्हेचे धंदे या शहरांत व या जिल्ह्यात तेव्हापासून वाढीस लागून आजच्या दिवशी मिशनरींचे व एतद्देशीयांचे कितीतरी कारखाने, हातमाग व छापखाने ते निघून शिस्तवार चाललेले आहेत असो. इकडे तयार होणारी कौलें केवळ हिंदुस्थानांतच नव्हे, तर बाहेरहि सुप्रसिद्ध आहेत. अर्थात्, कौलाचा सुद्धां येथे जागचा व्यापार चालू असतो हे निराळे सांगणे नको याप्रमाणे हें शहर या जिल्ह्याच्या व्यापाराचें केन्द्रस्थान असल्यामुळे मोसमाच्या दिवसात येथें मोठा गलबला उडालेला असतो.

येथे व्यापाराची जशी भरभराट आहे तसेच शिक्षणहि भरभराटीत आहे. एका मंगळूर शहरात हल्लीं, मुलांचीं पाच व मुलींचे एक अशीं सहा हायस्कुलें व दोन कॉलेजे आहेत मि अरुंडेलच्या पुढारीपणाखालीं निघालेल्या राष्ट्रीय शिक्षण संस्थेची स्त्रियांची एक शाळा हि आहे. दोन ट्रेनिंग शाळा आहेत. स्त्रियांची हि एक ट्रेनिंग शाळा आहे. ह्या शिवाय, जिल्ह्याच्या इतर भागात तीन हायस्कूलें सध्या असून, लौकरच कासरकोडांत एक नवीन हायस्कूल निघण्याचा संभव आहे. राजकीय भाषेच्या ह्या शिक्षण संस्था खेरीज उडुपि व पेरडाळ येथे मिळून दोन संस्कृत कॉलेजें आहेत. आणि दोन तीन ठिकाणीं सामान्य संस्कृत शाळा आहेत या सगळ्या संस्कृत शिक्षणालयाना मद्रास सरकारकडून १९१५ सालच्या प्राच्यविद्या पुनरुज्जीवना करिता पास झालेल्या अक्टाच्या रेग्युलेशनप्रमाणे

सरकारी ग्रँट मिळून असत. अशा रीतीनें इकडे सरकारनें व लोकांनी मिळून शिक्षणाची लागवड बरीच केली आहे. ही गोष्ट या जिल्ह्याला मात' भूषणास्पद आहे तथापि या जिल्ह्यांत एक मोठीच उणीव आहे. शिक्षणप्रेमी लोकांनी गजबजलेल्या मंगळूरसारख्या जिल्ह्यांत वाङ्मयात्मक शिक्षणसंस्था हव्या तितक्या असून देखील, औद्योगिक किंवा टेक्निकल् विषयाची एखादीहि शिक्षणसंस्था असूंनये ही फार शोचनीय गोष्ट होय सरकारनें ह्या कामीं जर कांहींच केलें नाहीं व ते करीतही नाहीं तर, लोकांनी तरी अशी उपयुक्त संस्था स्थापावयाची होती. आता लोकांकडे भांडवल नाहीं असें म्हणावें तर एकावर एक अशा कितीतरी मोटार कंपन्या निघतात मोटार गाडी लोकांच्या सोयीच्या प्रवासाला जरी उपयोगी पडते तथापि तिच्या पायीं पैसा कोठें जातो याचा कोणीही विचार केलेला दिसत नाहीं. एक कंपनी निघाली तर दुसरी काढा, दुसरीहि निघाली तर तिसरीहि असूंद्या अशा त हेची अहमहमिका मोटारीच्या कामात हल्लीं या जिल्ह्यात चालू आहे. पण चार चौघे पैकावाले एकत्र जमून एखादी औद्योगिक शिक्षण संस्था जर काढली असती तर त्यापासून सगळ्या जिल्ह्याला कितीतरी फायदा झाला असता! परंतु अशी सुबुद्धि उत्पन्न व्हावी कोणाला!

वर सांगितल्या प्रमाणें व्यापाराची या जिल्ह्यात भरभराट असल्यामुळें अरसीकेरे—मंगळूर रेल्वेच्या प्रश्नाला थोडेसे महत्व आलें आहे. त्याची हकीकत अशी — मैसूर सरकारला पश्चिम किनाऱ्यावर व्यापाराकरिता एक बंदर पाहिजे आहे. सर मोक्षगुंड विश्वेश्वरैय्या यांच्या दिवाणगिरींत या प्रश्नाला थोडासा जोर आला होता त्यावेळी कॅनानूर, मंगळूर, उडपि, व भटकळ या बंदरापैकीं मैसूर सरकारला सोयीचें बंदर कोणतें, याबद्दल त्याची चाचणी चालू होती. इकडे या जिल्ह्याचे लोक व कॉफीमळेवाले, युरोपियन् व्यापारी, यांचा प्रयत्न मैसूर सरकारने अरसीकेरे—मंगळूर लाईनच पसंत करावी असा होता. पण सर विश्वेश्वरैय्यानीं मुंबई सरकारच्या साहाय्यानें भटकळ बंदराबद्दल वरिष्ट सरकारची मंजुरी मिळवून देण्याकरिता खटपट चालविली होती. आणि त्या खटपटीस यश येण्याचा संभव होता व अजूनहि आहे. पण इकडच्या लोकांनी मै. सरकारला अरसीकेरे लाईनी संबंधाने एक सारखें टुमणे लावलेलें आहे. याबद्दलचे अलीकडचें एक उदाहरण दाखविता येण्यासारखें आहे. गेल्या आक्टोबर महिन्यांत इलाख्याच्या गव्हर्नर साहेबांची स्वारी

(७ पानावर पुढें चालू.)

ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರ ಪೂನಾ
ಇವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ವಿನಂತಿ ಅರ್ಜಿ:—

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಶೇತಕಿ ಸಂಬಂಧದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು

ಈ ಮೊದಲು ಶೇತಕಿಗೆ ಇದ್ದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಅವರಿಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಇದ್ದ ಸುಸ್ಥಿತಿಯು	ಈಗ ಇದ್ದ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳು ವ ಅವರಿಂದ ನಡೆಯುವ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಹ್ರಾಸವು.
(೧) ಜಾನುವಾರಗಳಿಗೆ ಮೇಯುಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಘತ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು (ಗಾಯರಾನ) ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂರಿಗೆ ಅದರ ಲಗತ್ತಿನ ಜಂಗಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು	ಈಗ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲ ಮೋಘತ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವರು ಅದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವದಿಲ್ಲ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಹುಲ್ಲು ದನಗಳ ತುಳಿತದಿಂದಲೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ
(೨) ಕಾದಿಟ್ಟ ಜಂಗಲಗಳು ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಊರಸಮೀಪವಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ	ಕಾದಿಟ್ಟ ಜಂಗಲಗಳು ಊರ ಬೇಲಿಗೆ ಒಂದು ಹತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಅದರಿಂದ.
(೩) ದನಗಳಿಗೆ ಮೇಯುಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿದ್ದಿಲ್ಲ	(೩) ದನಗಳಿಗೆ ಮೇಯುವತೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ
(೪) ಗಾವಕಬಾತಯಿಂದ ಕೊಂಡವಾಡಗೆ ದನಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ	(೪) ಈಗ ತಪ್ಪು ಮೇಯುಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ಜಾನುವಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಡವಾಡೆಯ ದಂಡವನ್ನು ವಸೂಲಮಾಡುವರು ಹೊರ್ತು ಕಂಪನ್ಸೇಶನ್ ವೆಂಬ ಭೂದಂಡವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
(೫) ದನಗಳಿಂದ ಮೇಲೆ ಎಂಬತ್ತು ಜಾನುವಾರಗಳು ಮೇಡು ಪೈಲಾಣಿತ್ತ ಕಂಟಗಳ ಇದ್ದಿಲ್ಲ	(೫) ಕಂಟ (ಲಂಟಾನಾ) ವಿಪರೀತ ಬೆಳೆದು, ಹುಲಿ ಚಿರ್ಚೆಗಳ ತ್ರಾಸವು ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ
	(೬) ಹಂದಿ ಚಿಗರಿ ಮೊದಲಾದ ವನ್ಯ ಪಶುಗಳ ಉಪದ್ರವು ಪೈರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ
(೬ ಕುಲಬುಸ್ಕಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಆ ನಂತರ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ದನ ಬಂದಕ್ಕೆ ಏಕಪಾಣಿಯಂತೆ ವಸೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ	ಈಗ ಕುಲಬುಸ್ಕಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿ ವಸೂಲ ಮಾಡಹತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
(೭) ಹೊಲದೊಳಗಿನ ಪೈರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಿತ್ತಲದ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಗಾವಿನ ಜಂಗಲದಿಂದ ಕಂಟವಗೈರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.	ಈಗ ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕರೂ ಅನಾನುಕೂಲವಾದ ದೂರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪರವಾನಗಿ ದೊರೆಯುವದು
(೮) ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ವನ್ಯ ಪಶುಗಳ ತ್ರಾಸವು ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು.	ಈಗ ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಇಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ವನ್ಯ ಪಶುಗಳ ತ್ರಾಸವು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬಹಳೇ ಭೂಮಿಗಳು ಪಡಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ
(೬) ಜಿರಾಯಿತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮೋಘತ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಆ ನಂತರ ಈಚೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಯಂತೆ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ವ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ	ಈಗ ಮೋಘತ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮೀಪ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಯ ಪರಮಿಟ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಂದಾಗಿದೆ. ಹಳಿಯಾಳದಲ್ಲಂತೂ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ದಿಪೋ ಆಗಿದೆ
(೫) ಜನಸಂಖ್ಯೆ (ರೈತರಸಂಖ್ಯೆ) ಭರಪೂರವಿತ್ತು ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಗಳು ಸಾಗುವಳಿ ವ ಶಾಗೆತು ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಬೆಳೆ ಭರಪೂರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು	ಮಲೇರಿಯಾ, ಪ್ಲೇಗ ಇನಫ್ಲೂಎಂಝಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇನೆಗಳ ಮೂಲಕ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ, ಫಾರೇಸ್ಟ ಖಾತೆದು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ರೈತರು ಕೂಲಿಕಾರರು ಅದೇ ಧಂದೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಹೊಲದ ಮಶಾಗತು ನೆಟ್ಟಗಾಗದೆ ವಿಪರೀತ ಖರ್ಚಾಗಿ ಪೀಕು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಹತ್ತಿದೆ
(೮) ಪೊವತು ವರ್ಷದ ಮಳೆಯ ಸರಾಸರಿ ೬೦ ಇಂಚಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇತ್ತು	ಈಗ ವರ್ಷದ ಮಳೆಯು ಸರಾಸರಿ ೪೫ ಇಂಚಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಜಂಗಲ ಕಡಿದ ಕಾರಣ ವಿರಬಹುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ
(೯) ಜಾನುವಾರಗಳು ಬಹಳವಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಹಾಗೂ ಹೈನು ಮುಬಲಕು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು	ಫಾರೇಸ್ಟದ ತ್ರಾಸ, ಕಟಕರ ವಿಶೇಷಲಾಭದ ಆಶೆಯು ಗೋವೆ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ದನದರಪ್ತು, ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಗೊಬ್ಬರು ಹೈನು ಇವುಗಳ ಕೊರತೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ
(ಇ) ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು	(ಇ) ಶಾರೀರಿಕ ಹ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಧರತಿ ಬಂದದೆ.
(೧೦) ಇದ್ದ ಕೆರೆಗಳು ಸಾಧಾರಣ ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು	ಇರಿಗೇಶನ್‌ದವರ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಬಹಳೇ ಕೆಟ್ಟು ನಿರುಪಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ
(೧೧) ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸನ್ ೧೮೭೧–೧೮೮೧–೧೮೯೧ ಈ ಸಾಲುಗಳ ಜಾನುವಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಸಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿ, ಪಡಭೂಮಿ, ಮಳೆಯ ಮಾನ, ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಫಾರೇಸ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನ ಹಾಗೂ ಜರಾಬ–ಬೇಜರಾಬ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇವುಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಬಹುದು	ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಯು ನಿಜತ್ವವು ಸನ್ ೧೯೦೧—೧೯೧೧—೧೯೧೯ ಈ ಸಾಲುಗಳ ಜಾನುವಾರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಸಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿ, ಪಡಭೂಮಿ, ಮಳೆಯಮಾನ, ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಫಾರೇಸ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನ, ಹಾಗೂ ಜರಾಬಬೇಜರಾಬ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಖಾತ್ರಿಯಾಗಬಹುದು

(ಇದರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆವು)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

[illegible] ರ ತಾರೀಕ [illegible] ಫೆಬ್ರವರಿ ಸನ್ [illegible] ನೇ ಇಸವಿ

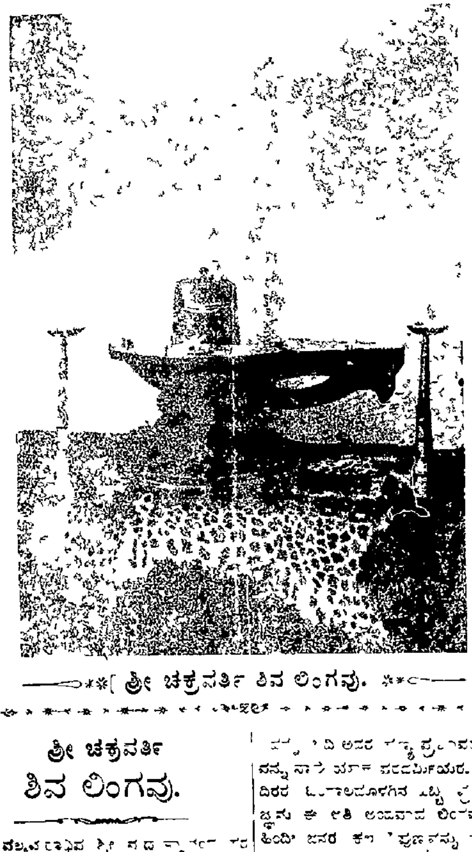

[ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವ ಲಿಂಗವು.

ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವ ಲಿಂಗವು.

ಕೈವಲ್ಯವಾಸಿ ಶ್ರೀ [illegible] ಸ್ವತಿ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರುಗಳು ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೊಂದು ಮಠ ಮಂದಿರವನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಿ ಅದರೊಳಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಅಲ್ಪ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ನಿವೇದಿಸುವೆವು. [illegible] ನೋಡಿದರೂ ಅತ್ತ ಐಹಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಚರ್ಚೆಯೇ ಭರದಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದಾಗ, ಇಂಥ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯವು ವಾಚಕರಿಗೆ ಒಂದು ಪರಿಚಿತ [illegible] ತಮ್ಮ ಚಿರಂತನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ [illegible] ರಂಜಿಸುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆಯಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಇತಿಹಾಸವು ಎಷ್ಟು ಬೋಧಪ್ರದ ಮತ್ತು ಮನೋರಂಜಕವದಲ್ಲ [illegible] ವಿ ಅದರ [illegible] ಪ್ರಭಾವದ [illegible] ವನ್ನು ನಾವೆ [illegible] ಪರಮಾರ್ಥಿಯರು. ಸುಮಾರು [illegible] ದಿರದ [illegible] ದೊಳಗಿನ [illegible] ನು ಈ ಅತಿ ಅಪೂರ್ವ ಲಿಂಗವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದಿ ಜನರ ಕಣ್ಣ [illegible] ಪ್ರಾಣವನ್ನು [illegible] ತೋರಿಸಿ [illegible] ಹೊಂದುವಂತೆ ಅದು [illegible] ಫಿಲಾಡೆಲ್ಫಿಯಾ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸರಾಸುಮಾರು [illegible] ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ [illegible] ಪ್ರದರ್ಶನದೊಳಗೆ ಅದರ ಅನುಪಮ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವವರೂ, ಅದರ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳುವವರೂ, ದುರ್ದೈವದಿಂದ [illegible] ಗಾದೆಯಾಗುವಂತೆ [illegible] ರತ್ನವನ್ನು ಒಗೆದಂತೆ,' ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಗತಿಯಾಗಿ, ೧೮೭೬ ನೇ ಇಸವಿಯ ತನಕ ಅದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯತಿಯೊಳಗೆ ಕೆನಸಿಂಗಟನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಗಳೊಳಗಿನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವು ಜರಗಿತು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಂಡಕ್ಕೆ ಇದೇ ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿತು. ವಿಲಾಯತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನದೊಳಗೆ ಸಹ ಅರಸಿಕರಿಗೆ ಅದರ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಯದೆ, 'ಕಾಡು ಜನರ ಪ್ರತಿಮಾ ಪೂಜೆಯ ವಸ್ತುವಿದೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಂದಿರದ ಹಿಂಬದಿಗೆ ರಹದಾರಿಯಮೇಲೆ ಚಳಿಗಾಳಿಗೆ ಒಗೆದಿಟ್ಟರು. ಇದೊಂದು ಬರೇ ಕಲ್ಲೆಂದು ಒಡೆದು ಮಾರ್ಗದ [illegible] ಹಾಕಿಬಿಡುವದೆಂಬಂತೆ ಯೋಚನೆಯು ಸಹ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇಂಥ ದೈವಾಧೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿರುವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಪುಣ್ಯವಂತರು ತಮ್ಮ [illegible] ಕೊಂಡು ಇಂಡಿಯಾ ಆಫೀಸಿನ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹದೊಳಗೆ ತಂದಿಟ್ಟರು. ಈ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ ಹೆಸರ [illegible] ಬರ್ಡವುಡ ಸಾಹೇಬರಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಾವಿ [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ [illegible] ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು [illegible] ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ, [illegible] ನವನ್ನೂ [illegible] ನಲೂ ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದ ಸರ ಜಾರ್ಜರಂಥ ಪಂಡಿತರ [illegible] ಒಲಿತು. ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಅದರ [illegible] ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. [illegible] ದ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ಸರದಾರರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸರದಾರ [illegible] ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು [illegible] ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ [illegible] ಈ ಲಿಂಗದ [illegible] ವೃತ್ತವನ್ನೂ [illegible] ಗತಿಯನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಅಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಸರದಾರರಿಗೆ [illegible] ಬರ್ಡವುಡ ಸಾಹೇಬರು [illegible] ಯಲ್ಲಿ [illegible] ಬೋಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು [illegible] ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ [illegible] ಸುಖರೂಪ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು [illegible] ಪುರಕ್ಕೆ ತಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. [illegible] ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ತಂದು ನಾಳೆ [illegible] ಧಾರ್ಮಿಕ [illegible] ಸಮಾರಂಭದೊಡನೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡುವ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗವು ಇದೇ.

ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು [illegible] ಬರ್ಡವುಡ ಸಾಹೇಬರು ಶ್ರೀ [illegible] ಕರ್ಣ [illegible] ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ "ಈ ಅತಿ ಪವಿತ್ರ ಪ್ರತಿಮೆಯು [illegible] ದರೆ, [illegible] ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ [illegible] ದಂತಾಯಿತು. [illegible] ಕದ ನಾಲ್ಕು [illegible] ದರ್ಶನ [illegible], ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಗಳ [illegible] ಟನ ಮಾಡಿ [illegible] ಪುಣ್ಯವು ಅದಕ್ಕೆ ಲಭಿಸಿದೆ. [illegible] ಶ್ವರ, ಮಲ್ಲಿ, ಕಾಂಚಿ, [illegible], ಕಲಾಹಸ್ತಿ [illegible] ತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗ ಮಹಿಮೆಯು ವಿಸ್ತೃತವಿದೆ. ಕಾಶಿ ಕ್ಷೇತ್ರದೊ

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಅಮರೇಶ್ವರ, ಗೋದಾವರೀ ನದಿಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗೌತಮೇಶ, ನರ್ಮದಾ ನದಿಯಮೇಲಿರುವ ಓಂಕಾರೇಶ, ಹಿಮಾಚಲದ ಮೇಲಿರುವ ಕೇದಾರೇಶ, ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಶ್ವರ, ಇವೆಲ್ಲವ ಸಾಲಿಂಗಗಳ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನೂ, ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ನಾನೆಷ್ಟೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ! ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇಂದಿನ ಪೂಜಾಸತ್ಕಾರಗಳಿಗೆಂದು ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಲಿಂಗವು 'ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ' ವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗವೆಂದು ವಿಶೇಷಾಭಿಧೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ನೀವು ಸಹ ಇದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುವಿರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆನು. ಶ್ರೀಮದಾತ್ಮಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಸನ್ಮಾನಪೂರ್ವಕ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಬಿನ್ನಹವೆಂದರೆ— ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳ ದಕ್ಷಿಣೆಯು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೋಟದ ಪದವೆಂದು ನನಗೆ ಅಭಿಮಾನದವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯ ಮಾಡಿದ ಅಲ್ಪ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳು ಹಿಂದು-ಇಂಗ್ರಜಿ ಜನತೆಯೊಳಗೆ ನಿರಂತರ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳಸುವರೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಕೋರುವೆನು" ಸರಕಾರ ಸಾಹೇಬರ ನನ್ನ ಧರ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನವೂ, ಆದರವೂ, ಭಕ್ತಿಯೂ ಎಷ್ಟು ದೃಢತರವಾಗಿತ್ತು, ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಕವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೇನು?

ಡಾ| ಸಿರ್ಡವೃತ ಸಾಹೇಬರು ಇಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಸರ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಎಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿದೆಂದು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುವ ಸುಸಂಧಿಯು ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಬಂದಿದಂದರಿತು ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವೆವು. ಲಿಂಗವು ೩೧ ಇಂಚು ಎತ್ತರವಿದ್ದು ಕರೆ ಸಂಗಮರವರಿ ಒಂದೇ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಎರಡೂ ಬದಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಚೆಲ್ವಾದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೊರೆದಿರುವರು. ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅನೇಕ ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಅತಿ ಭವ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲ ಮಂದಿರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಗಳ ಪರ್ಯಟನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಅಕಲ್ಪಿತ ಪುಣ್ಯಯೋಗವೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಜಗನ್ನಂತನ ಲೀಲೆಯ ಅಗಾಧ ಮಹಿಮೆಯ ಸ್ಮರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನವಯುಗದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಶುಭ ಯೋಗ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವೇ ಸರಿ. ಬರುವ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶು| ೧೦ ಮಿ| ರವಿವಾರಕ್ಕೆ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಆರ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಚಿತ್ತೈಸಿ ಶ್ರೀ ಭವಾನಿಶಂಕರ ದೇವರ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಂಗಳನ್ನು, ಶ್ರೀಮದಾತ್ಮಾನಂದ, ಸು| ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರ ಪುಣ್ಯ ಕೈಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಈಗಿನ ಮಹರ್ಘತೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರಿಗರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವು ಮೊದಲೇ ಅತಿ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಜೇನು ಮುಳ್ಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ತಲೆಹೊರೆಗಳನ್ನು ತಂದು ದಿನಗೂಲಿಯಿಂದ ಮುಂಚಿನಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಳ್ಳುವದು ದಿನೇ ದಿನೇ ದುಃಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ನದೀ ದಂಡೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೀನುಗಾರ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಜೇತೊಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ಸಾಧನವಿತ್ತು. ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕಲಬು, ಚಿಪ್ಪಿ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಮಾಂಸಲ ಮೀನು ಬರೇ ಅಂಗ ಮೆಹನತಿಯಿಂದ ನೀರಿನ ಗಳತವಿದ್ದಾಗ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ತಲೆಬುಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಯ್ದು ಮಾರಾಟಮಾಡಿ ಬಿಡ ಮೀನುಗಾರ ಜಾತಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಧನವು ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು, ನಾವು ಇನ್ನು ಬಾಳಿರುವದು ಕಷ್ಟವು ಎಂದು ಅನೇಕ ಮೀನುಗಾರರ ಭಾವನೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ. ಭಾವನೆಯ ಕಾರಣವದೆ ಲಫೆನಾನಿ ನದೀಗುಂಟ ಕಲಬುಗಳಂಥ ಮೀನ, ಇವೂ ಹಿಡಿಯಬಾರದು ಎಂದು ವಜ್ಞಿಮಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಮಿ|| ಪ್ರಾಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಯೋಗವು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂತೇನು. ಈ ವರುಷ ಅದ್ದಲ್ಲೆಯ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಇದು ಬಿಡಲು ತ ಮಿ| ಪ್ರಾಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಪ್ರಯಾಣದ ಒಂದ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೇನು ಒಬರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದ ಸ್ವಾಧೀನವಿರುವ ಜೀವನ ಸಾಧನವು ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋದರೆ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬಂದೊದಗುವದೆಂಬುದು ಸಹಜವು. ಇಷ್ಟ ಸಾಧನಗಳು ಲೋಪವಾಗುತ್ತಿವೆ, ಹೊಸ ಸಾಧನಗಳೇನಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದಾಗ ಅವರು ಕಾಸು ಗಳಿಸುವ ಬಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ? ಹಾಗಿದ್ದೆ ತುಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಂಡು ಕೂಳ ಬಗೆ ಏನು? ಇವೊಂದ ಇಂಥ ಜನರ ಬಾಳಿಕೆಯು ಅತಿ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 'ಮಹಸಾಪಿ—ಪೀತ ಸ್ರಿಯಾನ್' ಎಂದು ಈ ಹೊಸ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮದೊಂದು ಬಿನ್ನದ ಯೆಯ ಸೂಚನೆಯಿದೆ

---

೨. ಎಲ್ಲ ಜೀವನಗಳ ಬೆಲೆಯು ಏರುತ್ತಲಿದ್ದಾಗ ಬಂಗಾರವು ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯು ಕೃತ್ರಿಮ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಂದ ತಕ್ಷಿಂತಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳ್ಳಿಯು ಅಪರಿಮಿತ ತುಟ್ಟಿಯಾದ ಕಾರಣ ಬಂಗಾರದ ಪ್ರಮಾಣತಃ ಧಾರಣೆಯು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಬೆಳ್ಳಿಯು ತೇಜಿಯಾದಾಗ ಹತ್ತು ತೊಲೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯದ ಬದಲು ನಮಗೆ ಮುಂಚೆ ೧ ತೊಲೆ ಬಂಗಾರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗ ೩ ತೊಲೆ ಬಂಗಾರವು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವದು. ಬೆಳ್ಳಿಯ ದರವು ಅಷ್ಟು ಏರಿದರಾಯಿತು. ಇದೊಂದು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಿದ್ಧಾಂತವು. ಇದರಂತೆ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಬಂಗಾರವು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ತೊಲೆಗೆ ೧೭ ರೂ ಯಾದರೂ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨೩ ರೂ. ಯ ಕೆಳಗಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಏಕೈಕ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಇಂಥ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ದರಗಳು ತತೆದಿದ್ದವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವು ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರದ ಮೇಲಾಗಿ ಅನರ್ಥಕರ ಗೊಂದಲವಾಗುವದೆಂದು ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಜ್ಞರದೊಂದು ಕಮೀಶನು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಧಕ ಬಾಧಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವದು. ಸೂಚನೆಗಳಂತೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಲ್ಕ್ಯದ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪವನುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಯುವಂತೆ ಯೋಜನೆಯಾಗುವದು. ಅಚ್ಚ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯು ತೊಲೆಗೆ ೧೫ ರೂ. ಯಾಗುವದು. ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಮಿಂಟ-ಟಂಕಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂಗಾರ ಕೊಟ್ಟು ಮೊಹರು ಹೊಡಕೊಂಡು ಪವನುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಪವನುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ಆತಂಕವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪವನುಗಳ ಬೆಲೆಯು ೧೫-೦-೦ ರೂ. ಯಾಗುವದು. ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೇಲಿನ ಜಕಾತು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅವನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತುಮಾತ್ರ ಮಾಡಲಾಗದು. ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದ, ಹಣವಂತರ ಸಂಪತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕೆಳ-ಮೇಲಾಗುವದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿರಿ. ಹೀಗೆ ಬಂಗಾರದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಗ್ರಹವಿದ್ದವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಬಡೆಯುವವು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸಂಗ್ರಹವಿದ್ದವರಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಸುವಸತೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಅದೇ ರತೂ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಹರ್ಘತೆಯ ನಾಡೆಸಾತ್ರಿಯು ತಗ್ಗಿದರೆ, ಅದಾವದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಲಾಭಯೋಗವೇ ಸರಿ. ಬಂಗಾರದ ಸಾವಕಾರರು ಕೊಡುವ ಟಕ್ಕಾನಿಯ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ವರ್ತಕ-ಪುರೋಹಿತರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದರಿಂದ ಬಿಡಬಗ್ಗದ ದುಷ್ಟ ಗ್ರಹಗಳ ಪರಿಹಾರವಾದರೂ ಆಗಲಿ.

---

೩ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯು ತನ್ನ ೬ ನೇ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಿದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವ ಈ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರಗಿಸುತ್ತಿದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಂಡುಬರುವದು. ಕಳೆದ ವರುಷದ ತೀರ್ವೆಯ ತವಖೂಬಿ, ಈ ವರುಷದ ವಸೂಲಿ, ತಗಾವಿ ವಸೂಲಿ, ಗೋಮಾಳದ ನಿಯಮಗಳು ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳೂ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಾನಿಕ ರಾಜಕಾರಣಗಳ ಮೇರೆ ವಿಚಾರಾರ್ಹ ಅರಿಕೆಗಳನ್ನು ಠರಾವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವದಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಬಾಧಕಹರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ರಿಫಾರ್ಮ ಆಕ್ಟು ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಿ|| ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಮತ್ತು ಲಾರ್ಡ ಸಿಂಹ ಈ ಉಭಯತರ ಆಭಾರವನ್ನೆಣಿಸಿದರು. ಮೇಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ೧೨-೧೩ ನೇ ಠರಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಬಿನ್ನೈಸಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸಿರುವದು. ಇವೆಲ್ಲ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ|| ಮದಸೂದನ ರಾಯ ಚೆಂಡೆಯವರನ್ನೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ನಮ್ಮ ಹಳಿಯಾಳ ಬಾಂಧವರ ಅರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಚಿತ್ತೈಸಬೇಕಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಬಿನ್ನೈಸುವೆವು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳ ವಿಷಯ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಉಪಯುಕ್ತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠ ಮುಖಂಡರು ಇನ್ನಾ

ದರೂ ಆದರಿಸುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ ಮುಡಗೇರಿ ಶೇತಕಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಕಾಯಕಿಣಿಯವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರವಂತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಮುಖಂಡರ ಹೇಳಿಕೆಯು ಅರಣ್ಯರೋದನವಾಗುವದೆಂದು ನಾವೇನು [illegible] ಕಾಲಹರಣದಿಂದ ಅಶುಭ [illegible] ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯು

ಈ ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನದಿಂದ [illegible] ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹವೆಯ ಬಹು ಕೆಡುತ್ತದೆ ಪ್ಲೇಗ [illegible] ಫ್ಲುಎಂಝಾ, ಮಹಾರಿಕಾದ [illegible] ಗಳು ಪಸರಿಸುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳೆ ಅಪಾಯಕಾರಕವು [illegible] ಪುರುಷ [illegible] ದ್ದರೆ, ಅದರ ವಿಘಾತಕ ಪರಿಣಾಮವು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಶಹರದ ಜನರಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದು [illegible] ಯವೆಂದರೆ ಯಾತ್ರಸ್ಥರಿಂದ [illegible] ಚಿಕ್ಕದ ಬಹುತಾಂಶವು ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆ [illegible] ನಾಗಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಬೇಕು ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ [illegible] ಒಂದು ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾ [illegible] ಸುದೈವವು, ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ಜಾತ್ರೆ [illegible] ಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಆಗುವದು ಅಂಥಂಥ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಒಂದು ನೂರ [illegible] ಶಾಯಖಾನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸ [illegible] ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಸಕ್ತಿಯಿ [illegible] ಬೇಕು ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಕಡೆ [illegible] ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ [illegible] ಲಿಗ್ರೆಮು ಚಿಕ್ಕದಿಂದ ಈ ಶಾಯಖಾನೆಗಳನ್ನು [illegible] ಅವರ [illegible] ವೆಚ್ಚಮಾಡಬೇಕು [illegible] ಹಂಗಾಮಿ ಹಲಾಲಖೋರರನ್ನು ಹದಿ [illegible] ಳಿಗಾದರೂ ಇಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾ [illegible] ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವವು [illegible] ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರೈಸಲ್ಲದ್ದರೆ ಹವೆ ಸುಧಾರಣೆ [illegible] ಉಪಾಯವಾಗ [illegible] ಲಿಗ್ರೆ [illegible] ಚಿಕ್ಕದ ರೂಪದಿಂದ ಕರ ಎತ್ತುವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ [illegible] ಸ್ಥರು ಈ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಿರುವರು [illegible] ಯೋಗ್ಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದೆಂದು [illegible]

ಈ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೊರಡುವ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಪ್ರ್ಯಾಂಜ್ಲರ ಕಟ್ಟಿಯವರನ್ನು ನಾವು ಸಾಭಿಮಾನ [illegible] ವೆವು ಇವರು ವಿಲಾಯತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ರ್‍ಯಾಂಗ್ಲರ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜದ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕತನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದಿರುವರು ಇವರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಫಿಲ್ಫಿನಸ್ಟನ್, ಡೆಕ್ಕನ ಮತ್ತು ಫರ್ಗ್ಯುಸನ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನವಾಗಿ ಮಾನಪತ್ರಗಳ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲದೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ [illegible] ಗಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎ॥ ಸೊ॥ ವತಿಯಿಂದಲೂ, ಬಾಲಮಾ [illegible] ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿದ್ಯಮಾನ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಥಿಯೆ

ಟರಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೂಡಿ ಸನ್ಮಾನವಾದ ಸಂಗತಿ ಕೇಳಿ ಬಹು ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯವರು ಈ ವರೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಕಾಲೇಜು ತೆರೆಯುವ [illegible] ವಿನಂತಿ [illegible] ಮಾಡಿದ [illegible] ಯು ವಾರ್ಥವಾಗದಿದ್ದದ್ದು ವಿಷಾದಕರವು ಧಾರವಾಡದ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದರಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನೆ ದಿನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ಯಾರೂ [illegible] ಹೊಸ ಕಾಲೇಜು ರ್‍ಯಾಂಗ್ಲರ ಕಟ್ಟಿಯವರ [illegible] ಣಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ [illegible] ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ [illegible] [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಪ್ರೊಫೆಸರ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ [illegible]

ಜಿಲ್ಲಾವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible]

[illegible]

ಶಿರ್ಶಿ— ಡಾ [illegible] ರವರ [illegible] ಶರೀರ ರಚನೆ [illegible] ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹು [illegible] ಆಧಾರದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದ [illegible] ಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು

ಬೆಳ್ಳಿಯ [illegible] ಸಿಕ್ಕೆಲ್ [illegible] ನೋಟುಗಳೂ ಸಹ [illegible]

ತೊಂದರೆಯು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಇದು ಜನರ ಸುದೈವವೇ ಸರಿ ರೋಕು ನೋಟುಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂತರಾಯಿತು!

ಜಾತ್ರೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆ, ಜನರ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆನಂದದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವದು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೂ ನಾಟಕಾದಿ ಕಂಪನಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿರುವದಲ್ಲದೆ, ತಮಗೆ ಆಗಬಹುದಾದಂಥ ಲಾಭವನ್ನು ನೆನಿಸಿ, ಹಿರಿ ಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿರುವರು ಆದರೆ ಅದೇ ಆನಂದೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ (?) ಬಲಿಬೀಳುವಂಥ ಆ ಬಡ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವದೇ? ಛೇ! ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ ಮೃತ್ಯುವು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ 'ಆ' ಎಂದು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ನಿಂತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತಿರುವವು ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಮೇದು, ಮೈ ಕೈ ತುಂಬಿ, ದುಂಡಗಾಗಿರುವಂಥ ಕೋಣವು ತನ್ನನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ದರದರನೆ ಎಳೆದು ಬಿಗಿಬಿಗಿದು ಕಂಬಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಜನರನ್ನು ಅತಿ ದೀನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವದು ತಾನು ಜೀವದ ಗೆಳೆಯನಂತೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವಾಗ, ಕೃತಘ್ನರಾದಂಥ ಜನರು ತನ್ನನ್ನು [illegible] ವಾಗಿಯೇ ಅತಿ ಕ್ರೂರತನದಿಂದ ಕೊಲ್ಲು [illegible] ಆ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ತಾನೆ [illegible] ಹಿಸಬಲ್ಲದು?

ಕಾರವಾರ— ಸರ ನಾರಾಯಣರಾವ ಚಂದಾವರಕರರವರ ಪತ್ನಿ ಸೌ॥ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿಯವರ ನಿಧನ [illegible] ಮಿತ್ರಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಡಿ॥ ಬಿ॥ ಯಣ್ಣೆಮಿಡಿರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು [illegible] ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಭೆಗೂಡಿತು

ಈ ತಾಲೂಕ ಹಳಗೆಯಲ್ಲಿ ಶೇತಕಿ ಹತ್ಯಾರಗಳ [illegible] ತ್ಯಕೆರೆ ಸೊಸಾಯಟಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಜಾ [illegible] ಫೆಬ್ರವರಿ [illegible] ಈ ಮೊದಲ [illegible] ಕಲ್ಲಡು-ಕೊಂಕಣ-ಮದರಾಸು [illegible] ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ಪುರುಷೋತ್ತಮ ನಾಯಕ ಸಾಳಂಕೆರವ [illegible] ಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು [illegible] ವಿಷಯಕ ಠರಾವು [illegible] ನನ್ನು ಪಾಸವಾ [illegible] ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರ್ಗಣಿ ಆಯಿತ

[illegible] ರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರಿ ಸ್ಟೋರು ಸಂಘವು ತೆರೆಯುವದರ [illegible] ಸಿಂಕ್ಲೇರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿ [illegible] ಡಿ॥ ಜಜ್ಜು ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯ [illegible] ತ್ತು

ಹೊನ್ನಾವರ— ಮ॥ ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬ, ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ, ಫೊರೆಸ್ಟ ಕನ್ಸರವೇಟರ ಸಾಹೇಬ ಮತ್ತು ಶೇತಕಿ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದವರೊಳಗೆ ಜಂಗಲಸಂಬಂಧ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಯಿತು ರಯತರ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಮಾತ್ರಾ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಲು [illegible] ಕಳಿಸಿದ್ದರಿದ್ದ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇದು ಬಹು ಶೋಚನೀಯವು ರಯತರ ದುರ್ದೈವವೇ ಸರಿ

ಸೆಂಟ ಥೋಮಸ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ-ಸ್ಕೂಲ ಫೈನಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ [illegible] ಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು

ಶೇತಕಿ ಖಾ॥ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ರಾ॥ ಮನ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ರಯತ ವರ್ಗದವರ ಸಭೆ ನೆರೆದಿತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೆ ಮ॥ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ದಯಮಾಡಿದ್ದರು ರಾ॥ಸಾ॥ ಬಸರೂರಕರವರು ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಾ ಶೇತಕಿ ಸುಧಾರಣೆ ಸಂಘದ [illegible] ವರ್ಷದ [illegible] ಯನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಶೇ॥ ಖಾ॥ ಡಾ॥

ತ್ರಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯಿಂದ ನಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಆ ನಂತರ ಮಿ॥ ಮಂಜುನಾಥ ಭಟ್ಟ ಕರವರು ರಯತರ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರೇ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿದರು. ಮು॥ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪ ಸಾಹೇಬರು ರಯತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸುಪ್ರಾ, ಫೊರೆಸ್ಟ ಕನ್ಸರವೇಟರ ಸಾಹೇಬ ರ್ವರೂ, ಮ॥ ಭಾ॥ ಕಮೀಶನರ ಸಾಹೇಬರೂ ಕೈಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ಆಶ್ವಾಸಿಸಿದರು ಪರಿಷತ್ತು ತೀರಿದ ಕಾರಣ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಾಗಿಲ್ಲ

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

ನಮ್ಮ ಬಾಪರಕರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರಾಂತದ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಮುಂದಿನ ಸಲ್ಲೆ ಮುಂದರಿದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ವಳಗಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಛಾಪಖಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟಿನ ಬಲದಿಂದ ಹೇರಿಸಿದ ಜಾಮೀನಿನ ಹಣವನ್ನು ಅವರವರಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಮು ಜಾಹೀರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದೇಶದ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬ ಸರ ರೆಜಿನೋಲ್ಡ ಕ್ರಾಡೋಕ ಸಾಹೇಬರ ಅನುಕರಣವನ್ನು ಲಾ॥ ವಿಲ್ಲಿಂಗಡನ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಡಿದ್ದಂತಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಸರ ಜಾರ್ಜ ಲೋಯಿಡರು ಆ ಉಭಯತರ ಅನುಕರಣ ಮಾಡದೆ ಉಳಿದಾರೇನು?

ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮುಂದಿನ ಸಭೆಯು ಫೆಬ್ರುವರಿ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳಿನ ೧೩ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ ಆಫೀಸಿನ ಕೌನ್ಸಿಲ ಹಾಲನಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುವದು

मंगळूरचें बातमीपत्र.

(तिसऱ्या पानावरून पुढें चालू)

...कडे आली होती. त्यावेळी डिस्ट्रिक्ट लोकल-बोर्डें कडून लाट साहेबांना मानपत्र समर्पण करण्यात आलें होतें, त्यांत 'मैसूर सरकारचा भटकळ रेल्वेचा प्रयत्न चालू आहे, पण तो हाणून पाडून त्यांच्या कडून अरसीकेरे—मंगळूरची लाईनच उघडविण्याची कृपा व्हावी ? अशी एक मागणी होती या इलाख्याचे हल्लींचे गव्हर्नर म्हणजे मुंबईचे माजी गव्हर्नर, लॉर्ड वेलिंग्डन, हे होत. त्यांनी तेथें गव्हर्नरच्या जागीं असता भटकळ लाईनीलाच संमती दिली होती. आणि वरिष्ठ सरकारची मंजुरी मिळवून देण्यासाठीं त्यांनीं स्वत शिफारस केली होती असे म्हणतात. आतां तेच गव्हर्नर या इलाख्याचे अधिपती झाले आहेत आणि इकडचे लोक तर भटकळचा रस्ता तहकूब करवून अरसीकेरे लाईन उघडण्याचा भाग मैसूर सरकारला पाडावा असा त्याच गव्हर्नर साहेबापुढें आग्रह धरीत आहेत! आतां लाट साहेबांनी तरी काय करावें! प्रांतिक सरकारची राज्यपद्धत दुतोंडी असावि असें म्हणणाऱ्यापैकीं आमचे लॉ. विलिंग्डन जरी मुख्य असले, आणि दुतोंड्या कारभाराची जरी त्यांनीं शिफारस केली असली तरी ते स्वत दुतोंडी खास नाहींत! मुंबईत असतांना भटकळ आणि मद्रासला आल्यानंतर मंगळूर म्हणजे रोम देशात गेला असता रोमन पद्धत आणि ग्रीसांत आल्यावेळीं ग्रीसचा आचार अशा तऱ्हेचा वरसांडीचा प्रकार लॉ. विलिंग्डन हे कधींहि करणारे नव्हेत. असो, तरी पण उत्तरकानडा जिल्ह्याच्या लोकांनीं भटकळ लाईनच मैसूर सरकारच्या पसंतीस येण्यासारखा प्रयत्न करावा. कारण उत्तरकानड्यात रेल्वे मुळींच नाहीं. ह्या रेल्वेमुळें मैसूर सरकारचा जर संबंध जडून आला तर, उत्तरकानड्याचा व्यापार तरी वाढेल व दळण-वळण जास्त होईल.

* * *

ಕುಮುಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
	ರೂ ಅ.
ರಂಗೂನ ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬
ಗಂಡ್ಬಗಣೇಶ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೧—೨೬
ಹುರುಳಿ ,,	೧೪—೧೭॥
ಕಡಲೆ ,,	೧೧—೨೨॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೬—೩೧
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ ,	೧೦—೧೦॥
ಪಿಡಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	೧೦—೧೦।
ಪಿ ನಿಸಿನ ಶಾಯಿ ಮಣ ,	೯—೧೦
ಹೆಸರು ಮಾನಗಿ ,,	೧೧—೧೫
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೧॥—೧೨
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ,	೧೧೫
ಕೊಬ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,	೨೭॥
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	೧೧—೧೧।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,	೧೨।—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,	೪-೫-೦
ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಡಬ್ಬ ೧ಕ್ಕೆ	೪ ೬-೦
,, ಸೂರ್ಯ ,	೬ ೪-೬
,, ಹಂಸ ,,	೩-೮ ೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೬೯—೭೫
, ಚಿಕಣೆ ,,	೮೫—೧೦೦
, ಗೋಟು ,,	೫೦—೬೦
ಸಿಪ್ಪಾಪೂರ ರಾಶಿ ,,	೯೦—೧೧೫
ಶಿರ್ಸಿ , ,, ..	೯೫—೧೧೫
ಯಲ್ಲಾಪೂರ , ,, ...	೮೫—೧೧೦
ಅಡಿಕೆ ,, ...	೭೫—೯೦
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ ,	೫೦—೫೫
ಹೊಸಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ೧ಕ್ಕೆ .	೧೭೦—೧೭೫
ಏಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೫—೫೦

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮರಾವ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.

100 ಕ್ಕೆ ರೂ ೧೨-೦-೦ **25** ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೬-೦
50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ **1** ಕ್ಕೆ ರೂ ೦-೨-೦
ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಪತ್ತೆ:— ಮೆನೆಜರ,
ಸ್ಟಾರ ಅಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ, ಕುಮುಟಾ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು, ಮಲಬದ್ಧತೆ, ರೋಗಗಳ ಫಳಕದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ದಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು

40 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0.

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-8-0.

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10 0

4 ಕಾಲರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ — ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12-0

5 ಚಂದ್ರೋದಯವರ್ತಿ— ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು ಇರುಳು ಕಣ್ಣು ತಾಪದಿಂದು ಗುಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-0

6 ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ . ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬುಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ. 0-10-0

7. ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ . . ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

8 ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ್ಯ ... ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು. ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಗಾಢವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9 ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲ್ಯದ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲ್ಯವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0 5-0 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3 0 0

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ದೇಶಿ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್‌ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರ್ಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ವಿಳಾಸ .

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರ, ದ. ಕ.

ಕಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾಕ್ಷ ದೊರೆಯುವವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಪೋ—ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸಬೋಧ' * ೬೦ * ಹೊಸ ಬೋಧ !

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಮರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು [illegible] ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅದರಮೇಲೆ ದಾತು [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯ [illegible] ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು [illegible] ದ ಮುನೆಮಾಡಿದ್ದ ದೇಹ [illegible] ಸಂಬಂಧಿ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ [illegible] ಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ [illegible] ಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ [illegible] ಸಿದೀರ್ಘವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ [illegible] ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ [illegible] ರು ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ [illegible] ಪಾಕದಿಂದಲೂ ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು [illegible] ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ಗೆ ರು [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕ

ಪತ್ತೆ— ಪ್ಹಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ಸಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ [illegible]

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ನಡಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು ತಾ [illegible] ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಕ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವ [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ [illegible]

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅದವ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು ಮಾಹಿತಿಬೇಕಿದ್ದರೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ದಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

(ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣಮರತು)

[illegible]

ಮದನೋತ್ಸವ ಗುಳಿಗೆ

[illegible]

[illegible] ಕಂಪನಿ.

WAGLE NADKARNI & CO

CHEMISTS DRUGGISTS

& GENERAL

MERCHANTS

[illegible]

Bombay.

ಮುತ್ತಿನ ಚೆಂಡು.

[illegible]

ಸುಗಂಧ ಮತ್ತು [illegible]

[illegible] ಕಾನಡಾ

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

[illegible]

[illegible] (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ROSKOPF
SYSTEM
PATENT
SWISS MADE

ಬಹಳ ಸಮಯ [illegible] ವರ್ಷ [illegible]

ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible] ಸಿಲ್ವರ್ [illegible]

[illegible] ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾಯಿ

[illegible] 8 0 3 12 0 ಮಾತ್ರ

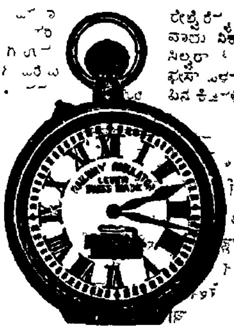

ರೇಲ್ವೆ [illegible] ವಾಚು ನಿಕ್ಕಲ ಸಿಲ್ವರ [illegible] ಕೇಸ [illegible]

[illegible] ಈಗಿನ ಬೆಲೆ

[illegible] 0 0 0 ರೂಪಾಯಿ [illegible]

[illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ

KRISHNAVILAS TRADING

COMPANY

Girgaum, BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

[illegible]

पत्ता— **मुख्याजी हिराचंद दलपतराम**

गुजर गल्ली पाठ- **कुमठा** [illegible]

Printed and Published by [illegible] Shenvi at his [illegible]

Reg. No B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ಸಂಚಿಕೆ ೧೯.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.-
ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಕಾಶ್ಯಕ್ಕೆ (೧೫ ಪದಗಳಿದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0.0 ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.
ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಪೊಕ್ಕಿದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬೇರೆ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತೀರಿಸಲ್ಪಡುವದು.

✢[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೬ ಮಾಹೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]✢

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ಶಿರ ಗುಮದು, ತಲೆಸುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಿಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12 0, 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಯೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8 0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶೂಲವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚೆನ್ ಚೆನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ ೧೨ ಕ್ಕೆ ರೂ ೨ ಟ ಪಾ. ಅಲಾಯದ

ಕೇವಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,
7 ಶಂಕರನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,
HAMIAN TA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೇರಿಯ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೇರಿಯ ಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಗಾರರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳ ಟಿನ್ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 1-8.

ರಿವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ ಸಂಧಿವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 6

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. ೨ 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ ೧

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2	4
ಆ 2½	ಆ 3¾	ಆ 6½	ಆ 12	ರೂ 1 4	ರೂ 2 4

ಡಿಸ್ಕೌಂಟ 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10% ರೂ 100ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಜೋಶ್ಯರೊಡನೆ ಪಳಕ್ಕೆ ಕಲಿತವರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕ ಬಾಧಕತನ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ ಕಟ್ಟೆ ಚರ್ಚಗೇಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೋಟುಗಳ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳು, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—
ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳಮಾರಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಭಾಯ ಔಷಧ. ಮೂರ್ಛೆರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ಸ್ಕ್ಯಾಟೀನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧ ನದೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧೦ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವವಿದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೨ ಆಣೆ ಪೂರ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ, ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧ ಸಾರಸಪ್ರಿಲ ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸಾರಸಪರಿಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ್ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾರ್—
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ ಎರಿ ಬೆಳಗಾಂವ

Kanara in Bombay.

(*By— Unionist.*)

Some of the people coming from that strip of western coast known as Kanara, who were attracted to this great city by reason of education & commerce, had established into a settlement founded in 1915 under an able management. It has built a factory for intellectual, moral and social development and has made remarkable progress under a very learned President of large experience and brave and self-sacrificing commanders. The factory is working well and since there is a great demand in the market, especially in this country, for these valuable commodities, it gradually extended its business and naturally the question arose before the council of management how to find sufficient food to feed the growing business of the factory. The council after great deliberations decided to assault the fort of Bassein of ancient fame & magnificence under the Portuguese & to plunder it to the best of their ability. The army was organised & a regiment consisting of 30 of the best soldiers fixed its March on January 31st last, under the command of the patriotic captain. The Assistant Captain, 2nd in command was entrusted with the provisions and general management. I need not and cannot describe here the various episodes of their march, their stay at Bassein, their bold attack on the Fort the next day & the great battle that ensued with the very obstinate and stern soldiers there, who are guarding every gate of the castle and every magnificient building (all in deplorable ruins) inside the walls. The soldiers unlike ordinary battalions are brave to the death, firm in their duty and our gallant army had to encounter a heavy fight with the thorny and shrubby soldiers; the citadel in the centre of the fort was so strongly guarded by the bravest amongst them with venomous weapons, that our army had to retreat before them. Suffice it to say that this little band of ours came out successful and triumphant. A formal Darbar was held in the spacious hall of the Jesuists' Church of Holy Name built in 1548. The Commander mounted the pulpit, related the whole history of the Fort and the town and declared the hour of triumph. One Mr. Naik, a resident of Bassein entertained the victorious regiment and his delicious and costly entertainment was accepted with cordial thanks especially as it came just after the soldiers were exhausted and weary after the heavy fight in the hot sun. There was a great treasure hidden inside the walls & under each stone that lies in ruin — such vast treasure that inspite of the hard fight what our soldiers could plunder was very little as compared with what yet remains to any and every plunderer in future. But unlike all modern warfare, this treasure is not accessible to any army that might bombard the walls with all deadly weapons of recent scietific invention: but only those who are the devotees of Antiquity and the goddess Minerva, can find it. No phisical forces are of any value, but only mental weapons and hard labour will serve the purpose. This gallant band of soldiers returned to their camp with victorious banners and the booty of knowledge of ancient relics which was shared amongst them according to ability and efforts of each individual. Our readers might well recognise this institution of such fame and let those who cannot solve this problem know, that it is our "Kanara Union", the President Mr. S. V. Paleker & the Commander and the Captain. Messrs V. D. Muzumdar and S. B. Paleker, the secretaries, whose enthusiastic & devoted work had made this day the 1st of February, the most memorable in the History of the Kanara Union, it being the first of its attempts at foreign attack. This Union is going to celebrate their victory on the 22nd of this month which has been fixed for an annual gathering. The whole story is a graphic account indeed !

A very interesting function of the Students' Brotherhood of Bombay was celebrated here yesterday, the 13th February 1920 in the St. Xavier College Hall, at which, His Excellency, the Governor of Bombay was present. To any casual visitor one thing was most conspicuous & that was — every office holder for the occasion out of about twenty persons from the President, Sir Narayen Chandavarker, down to the merest volunteer was a Kanarite. Sir N. G. Chandavarker welcomed His Excellency, the distinguished guest of the day and aptly described what the Students' Brotherhood had stood for. A grand programme was gone through, which is most interesting to us Kanarites inasmuch as it included two items in which our men took part. One was a speech in Sanskrit of Ashwatham from Venisanhar and this was exquisitely delivered by Mr. K. A. Telang, who was loudly applauded by the audience. Next was some athletic feats by Mr. P. S. Wagle. These feats were well-performed & were applauded by all. The volunteer corps consisting mostly of Kanarites was well manoeuvred by Mr. V. R. Bhende, the Assistant Captain. One other fact to be noted was the presence of a comparatively large number of ladies from Kanara.

From all the foregoing account, one would infer that students from Kanara, have not yet left long tradition even inspite of illconsidered & unjustifiable abolition of similar institution at Karwar, but on the other hand, they have stood for it more vigorously. This tradition of love for learning, for social work, for physical & mental development has well been maintained by our prominent young men & this is indeed a promising indication for the future welfare of our benighted District. If this is so, our readers might ask, why did the Students' Brotherhood at Karwar came to ruin ? This is a strange story and a misterious one, which I propose to lay before the readers later on. Our men old and young alike have undertaken this work of social service which was much praised by his Excellency who exhorted the youths to prepare themselves to make self-sacrifice and follow the example and the path carved out by the most lamented patriot of India, setting before them the model of Mr. Gokhale. I feel pleasure to observe that all youths of Kanara have set before them the example of Sir Narayen Chandavarkar, whose devotion to the cause of his country, to education and social service gives him much pleasure to be yet a student and to say to the audience, to use his own words, " I am still young ". Though old in age, he is young and enthusiastic in his service to his country and to his people.

It is indeed a happy sign in which Kanara might well repose hope for its future uplift and might well pride itself in the possession of such enthusiastic youths, " especially because they have wisely " imitated Sir Narayen and have been, so to say, his devoted followers. It must be admitted and with great pleasure that our District and our people

(continued on 6th Page.)

स्वस्थ बसूंनका.

(श्रीकृष्ण:— मुंबई.)

हिंदुस्थानचा राज्यकारभार स्वास्थ्य पद्ध- र चालविण्याची इच्छा राजमंत्री मि. मॉं- यांच्या अंतःकरणांत ईश्वरी प्रेरणेनें न होऊन त्यांनीं सुधारणा विषयक कायदा कर्मानें प्रयत्न करून पार्लमेंटकडून मंजूर रून घेतला. या कायद्या-अन्वयें हिंदी ांच्या वांट्यास आलेल्या देणग्या अपुऱ्या हेत याबद्दल जरी विशेष मतभेद नाहीं, तरी त्यात्र मौल्यवान आहेत असें राष्ट्रीय देखील कबूल करीत आहे. सध्यां प्राप्त लेल्या हक्कांचा उपभोग घेण्यास इतकेंच व्हे तर यांहून अधिक हक्क उपभोगण्यास आपली लायकी आहे हें सिद्धकरून दाखविण्यावरच आपला उज्ज्वल भविष्यकाळ अवलंबून आहे. अशा स्थितींत आपण पूर्ववत् निरुद्योगी व बेपर्वा राहिलों तर आपला इष्टहेतु साध्य होणार नाहीं. नवीन सुधारणेच्या कायद्याचा परिणाम केवळ शहरांतील सुशिक्षितांवरच होणारा नसून, खेड्यापाड्यांतील लोकांना देखील राज्यशकट हांकण्याच्या कामीं हातभार लावण्याची सुसंधि प्राप्त झाली आहे. राजकार्यांत मदत करण्यासाठीं जे लोक प्रतिनिधि निवडून देण्यांत येतील त्यांची योग्यता जाणणारा व योग्य इसमास निवडून देणारा मताधिकारी वर्ग निर्माण करणें अगत्याचें असून आत्तांपासूनच या विषयाचें कार्य निकरानें चालविलें पाहिजे. म्हणजे प्रत्येक खेड्यांत राजकीय कार्यांविषयींची जाग्रति व जाणीव उत्पन्न करण्याचा प्रयत्न चालू होणें जरूरीचें आहे. जिल्ह्यानिहाय एक जिल्हासभा निर्माण होऊन तालुकानिहाय तिच्या शाखा स्थापन झाल्या पाहिजेत व या संस्थांच्या नियमानें खेड्यांतील लोकांना राजदरबारीं येणाऱ्या विषयांची माहिति करून देऊन यांचीं गाऱ्हाणीं योग्य प्रकारें सरकारच्या कानावर घालून त्यांचें निराकारण करून घेण्याची योग्यता असलेल्या लोक प्रतिनिधींस निवडून देण्यास त्यांस शिकविलें पाहिजे. आजवर देवस्थान कामिटि, लोकलबोर्ड, म्युनिसिपालिटि यांत प्रतिनिधि निवडून देण्याचा अधिकार जिल्ह्यांतील गरीब श्रीमंतांस कायद्यानें दिलेला होता. परंतु या अधिकाराचा योग्य उपयोग मत देणारे करीत नसतां या सार्वजनिक संस्था चालाव्या तशा चांगल्या रीतीनें चालत नाहींत हा सार्वत्रिक अनुभव आहे. असाच अनुभव पुढें येतगेल्यास आजवर आम्हांतील स्वदेशाभिमानी पुढाऱ्यांनीं केलेल्या प्रयत्नांचें व त्यांच्या प्रयत्नांमुळें अमलांत आलेल्या सुधारणा विषयक कायद्याचें चीज होणार नाहीं. तेव्हां जिल्हा व तालुका आणि तालुक्यांतील ग्राम येथें असणाऱ्या पुढाऱ्यांनीं स्वस्थ न बसतां प्राप्त कार्य योग्य रीतीनें बजावण्यास पुढें आलें पाहिजे; या कामीं पुढाकार घेणारांस सर्व संग परित्याग करावा लागेल अशांतली गोष्ट नाहीं. आपले प्रापंचिक व्यवहार सुरळीतपणें चालवून फावल्यावेळीं परंतु नियमितपणें लोकांत जाग्रति उत्पन्न करण्याचें काम सहज चालवितां येण्याजोगें आहे. तेव्हां आमच्या कानडा जिल्ह्यांतील सुशिक्षित व थोर लोकांस आमची सविनय प्रार्थना आहे कीं, त्यांनीं शक्य तितक्या लवकर एक राष्ट्रीय सभेच्या नियमाअन्वयें जिल्हासभा स्थापन करावी. . तिच्या शाखा सर्व तालुक्यांत उघडून त्यांच्या द्वारानें योग्य तें राजकीय विषयांच्या शिक्षणाचें कार्य चालवावें. म्हणजे हा सुधारणेचा कायदा अमलांत येण्याच्या सुमारास आमचे सर्व बंधु प्रतिनिधि निवडून देण्यास योग्य होतील.

या सालच्या अखेरीस खुद्द बादशहाचे चिरंजीव युवराज या देशीं येऊन सुधारलेल्या राज्य पद्धतीचा ओनामा घालून देणार आहेत अर्थात् नवयुगाच्या आरंभाची शुभ मुहूर्तमेढ त्यांच्या हस्तें रोविली जाणार आहे. त्यानंतर पुढें १० वर्षांत जी आम्ही प्रगति करून दाखवूं तिजवर आमचा भविष्यकाल अवलंबून असणार. तेंव्हां युवराज येण्याच्यावेळीं त्यांच्या प्रेमळ स्वागताची जितक्या उत्साहानें पूर्वतयारी केली पाहिजे तितक्याच उत्साहानें ते जो महत्कार्याचा आरंभ करणार आहेत ह्या कार्याची पूर्वतयारी ही आमच्याकडून झाली पाहिजे. महाराष्ट्रांत या विषयीं जोरानें चळवळ चालू आहे. फक्त कानडाजिल्हा तेवढा घोरत पडल्यास तो फक्त आपली नालायकी मात्र मुंबई इलाख्याच्या निदर्शनास आणून देईल. यासाठीं सर्व धुरीण जनांस आम्ही पुनः पुनः विनवणी करून सांगतों कीं आतां **स्वस्थ बसूंनका. कार्यास लागा.**

इतिहासकारांचा उच्छृंखलपणा.

इतिहास संशोधक म्हणऊन घेण्यासाठीं अलीकडे कांहीं लेखकांची प्रवृत्ती होऊन आपल्या लेखांत निराधार विधानें ते कसे ठोकून देतात याचें एक ताजें उदाहरण मला दिसून आलें आहे. तें उघडकीस आणणें कर्तव्य असें समजून, वाचकांपुढें मला तें ठेवावें लागलें आहे. भूतकालांतील सत्यशोधुन काडणें आणि प्रमाणीक बुद्धीनें तें प्रसिद्ध करणें इतिहासकारांचें खरें कर्तव्य असून मताभिमानानें किंवा आपल्या आराध्य देवतेच्या कल्पित महात्म्यानें अंध झालेल्या दृष्टीनें सत्याचा शोध लावितां येत नाहीं. या दृष्टीनें केलेल्या विधानाचा निषेध इतिहासाची किंमत राखण्यासाठीं केल्याशिवाय गत्यंतर नाहीं.

परवांच जिकडे तिकडे प्रसिद्ध झालेल्या एका चिमुकल्या वर्णनात्मक पुस्तकांत एका लेखकानें लिंगपूजेविषयीं आपले विचार प्रसिद्ध केले आहेत. वेदकालीं आणि श्री रामाच्याकालीं देखील आर्यलोकांत लिंगपूजा नव्हती असें एक विधानकरून पुढें लिंगपूजेचा प्रचार केव्हां सुरुझाला याचा उलगडा करणें शक्य नाहीं असें प्रतिपादन केल्यानंतर या लेखकांनीं "गौडसारस्वत ब्राह्मणांनीं प्रथमतः गोमांतक प्रदेशीं वसाहत केली तेव्हां ते सर्व लिंगपूजक होते" असें एक ढोबळ विधान ठोकून दिलें आहे. ऐतिहासिक दृष्ट्या इतक्या महत्वाचें विधान ठोसून करतांना जो भक्कम पुरावा मांडवा लागतो त्याचा मागमूसही त्यांच्या लेखांत दिसत नाहीं. "श्रीमंगेश, नागेश, रामनाथ, हीं सर्व लिंगें आहेत" हाच जर त्यांच्या सिद्धांताचा आधारस्थंभ असल्यास तो मुळींच टिकाऊ नाहीं. सत्याच्या तीर्थोदकांत हा वाळूचा स्तंभ कधींच ढासळून जाईल. उपरि निर्दिष्ट तीन लिंगां बरोबर श्रीदेवकीकृष्ण, नारसिंह, गणपति, इत्यादि देवते आणि श्रीमहालसा नारायणी, शांतादुर्गा, विजयादुर्गा, इत्यादि शाक्त देवता हीं सगळीं गोमांतकांतच आहेत. तेंव्हां लिंगें तेवढी जमेस धरून बाकीच्या देवतांना पडद्याचे आड ठेवल्यानें सिद्धांत कांहीं अबाधित राहणें शक्य नाहीं. अशी लपंडावी करणाऱ्यांना फारतर गारुडी म्हणतां येईल. इतिहासकार म्हणून कधीं म्हणतां येणार नाहीं. गोव्यांत असलेलीं थोडीं आराध्य दैवतें लिंगें आहेत म्हणून एकेकालीं गोव्यांत असलेले गौडसारस्वत ब्राह्मण सगळे लिंगपूजकच होते असें विधान करणें जितकें सत्यास धरून राहील तितकेंच तिकडे कांहीं शक्ति देवता आहेत म्हणुन सगळे एकेकाळीं शाक्तच होते असें प्रतिपादन करणें सत्यास धरून राहील. अशा प्रकारच्या विधानाला इतिहासाच्या दृष्टीनें कवडी मात्र किंमत मिळणार नाहीं.

मताचें पौर्वापर्य ओळखतानाही लेखकांच्या डोक्यांत फार गोंधळ माजल्याचा दिसून येतो. कोणत्याही एका प्रदेशांत कोणत्याही विशिष्ट जातींत अमुकच एक मत अमुक कालापासून होतें, इतक्याच कारणावरून तें मत त्या ज्ञातींत त्याच्या पूर्वी नव्हतें असें ठरविणें अक्षम्य धाष्टर्याचें होईल, असें झाल्यास श्रुतिस्मृतीनें

(६व्या पानावर पुढें चालू.)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೨೭ ಮಾಹೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೩೦

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತುಗಳು.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಕಾಯಿದೆಯ ಕಚ್ಚಾ ಮಸೂದೆಯು ತಯಾರಾಗಿ ಕಳೆದ ಡಿಸಂಬರದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅದರ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ೯ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದೆವು. ಕಚ್ಚಾ ಮಸೂದೆಯು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಡಿಸಂಬರ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರ ಪ್ರಥಮ ವಾಚನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಪಕ್ಕಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರೆ, ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 'ಕಮಿಟಿ' ಕಡೆಗೆ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರು. [illegible] ಪಕ್ಕಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇನ್ನು [illegible] ಕಮಿಟಿಯು ತಯಾರಿಸಿ, ಲೋಕಮತದ [illegible] ಅದನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಡುವದು. [illegible] ಅದರ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು [illegible] ಕೂಲತೆಯಂತೆ ನಮಗೆ ನಿವೇದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮುಂದರಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕಳ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಂಥ ಲೋಕಶಾಹಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಇದರೊಳಗೆ ಸರಕಾರದ ಸದುದ್ದೇಶವೆಂದು ನಾವು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿದ್ದ, ಬಹಳೇ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಂಚಾಯತುಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆಂದು-ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಹಿತಕ್ಕಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ್ಯಾಕಲೊ ಇದು-ಬಿಡಬೇಕು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತಿಹೋದಾಗ, ಅವುಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ಈಗಿನ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಇರಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದ ಮಸೂದೆಯು ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ, ಪಂಜಾಬ, ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಳಗಿರುವ ಪಂಚಾಯತ ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುರೋಧದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂದು ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಲ್ವತ್ತೊಂದು ಕಲಮುಗಳಿಂದಾದ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಕಾಯಿದೆಯ ಮಸೂದೆಯು ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯತು ಕಾನೂನುಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟು ಮುಂದರಿದದೆ, ಎಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದದೆ, ಲೋಕಶಾಹೀ ತತ್ವವು ಇದರೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹರಿಗೊಂಡಿರುವದು, ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಮುಖ್ಯದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿರುವವು. ಲೋಕಮತದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಡುವ ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೀಳುವದು, ಇದನ್ನು ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಪಂಚಾಯತು ಕಾಯಿದೆಗೂ ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಮೂರು ಅಂಗಗಳಿರುವವು. ಪಂಚಾಯತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಘಟನೆ (constitution) ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ (Funtions) ಆದಾಯ ಸಾಧನಗಳು (resources) ಇವೇ ಮೂರು ಅಂಗಗಳಾಗಿರುವವು. ಮೂರೂ ಅಂಗಗಳೊಳಗೆ ವಿಶೇಷತಃ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಲೋಕಶಾಹೀ ತತ್ವದ ಕಲೆಯು ಆದಷ್ಟು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಂಚರಿಸಗೊಡುವದು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಧ್ಯೇಯವು. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ಘಟನೆಯನ್ನಷ್ಟು ನಾವು ಇಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವೆವು

ಮಸೂದೆಯೊಳಗಿರುವ ಘಟನೆಯಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರ್ತು ಪಡಿಸಿ (ಪ್ರೌಢ) ಮತ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಮತಾಧಿಕಾರವು ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಮುಂದರಿದ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ಇನ್ನೂ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಲೋಕಶಾಹೀ ತತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೋಕವು ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ [illegible] ಸಾಧನವೆಂದು ಹೇಳಬ [illegible] ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ರಜೀ [illegible] Manhood, Suffrage [illegible] ಮತಾಧಿಕಾರವು,' [illegible] ವಿಚಾರಶೀಲತನದಿಂದ [illegible] ಮತಾಧಿಕಾರವನ್ನು [illegible] ಉಪಯೋಗಿಸು [illegible] ಓಹುದಾದ [illegible] ರಹಿಮತ [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊಂದಾದವು ಈ [illegible] ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು [illegible] ಅದರ [illegible] [illegible] ಸಭೆಯೊಳಗ [illegible] [illegible] ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸ [illegible]

ಹೊಸ ಘಟನೆಯ [illegible] ತತ್ವತಃ [illegible] ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕ ದಾರಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆಯು ಅಸಾಧಾರಣವಿದ್ದರೂ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ಕೈಸೇರುವ ಯೋಜನೆಯ [illegible] ಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಚಳವಳ ನಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಜಾ ಸಹಕಾರಿತೆಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಹೆಂಗಸರ ಮತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆತಂಕವೇನಿದೆ? ಇರಲಿ. ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಘಟನೆಯ ಯೋಜನೆಯು ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಘಟನೆಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟು ಮುಂದರಿದದೆ? ಪಕ್ಕಾ ಮಸೂದೆಯ ಕಮಿಟಿಯು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಪರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸದೆ, ಘಟನೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ಮಸೂದೆಯೊಳಗಿನ ಸೀಮೆಯವರೆಗೆ ಒಯ್ದಿಟ್ಟರೂ ಘಟನೆಯು ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು

ಇದೇ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತು ಯೋಜನೆಯು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಐದು ಸಾವಿರಕ್ಕೇನು ಮೀರುವದಿಲ್ಲ. ಐದು ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಘಟನೆಯ ಪ್ರಯೋಗವು ನಡೆಯುವದು. ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಗಡೆ, ಬಂಕಿಕೊಡ್ಲದಂಥ ಮುಂದರಿದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕಾ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂಕೋಲೆ, ಯಲ್ಲಾಪೂರ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಾಯ್ಡ ಏ. ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರವು ಸೂಚಿಸಲು, ಅಂಕೋಲೆಯ ಲೋಕಮತವು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಮೂಲಕ, ಯಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೋಟಿಫಾಯ್ಡ ಕಮಿಟಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಂಕೋಲೆಯೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯತು ಕಾಯಿದೆಯು ಪಾಸಾದನಂತರ ಪಂಚಾಯತು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರೀ ಠರಾವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿರುವದು. ಯಾವ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಅಂಕೋಲೆಯ ಲೋಕಮತವು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿತ್ತೋ, ಆ ತತ್ವವು ಪಂಚಾಯತು ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಇನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಲ್ಪಡುವದು. ನೋಟಿ.ಏ. ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರರೆಲ್ಲರು ಸರಕಾರ ನಿಯುಕ್ತರೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕಾದಾಗ, ಪಂಚಾಯತು ಕಮಿಟಿಗಳೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಮೆಂಬರರು (ಪಟೇಲರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಲೋಕ ನಿಯುಕ್ತರೇ ಆಗಿರುವದು ಹೊಸ ಘಟನೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಾಗುವದೆಂದು ನೋಡಿರಿ. ಹಳೇ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಗೂ ಲೋಕಶಾಹಿಗೂ ನಡುವೆ ಅಂತರವಿದ್ದಷ್ಟು, ಹಳೆ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೂ ಹೊಸ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೂ ಅಂತರವಿರುವದು. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಘಟನೆಯಂತೆ ಜನರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಪಂಚರಾಗಿ ಆರಿಸಬಹುದು. ಇಂಥ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಮೇಲೆ, ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಸಹ ಬಹಳೇ ಏರುವದು. ಇದನ್ನಷ್ಟು ನಾವು ಮರೆಯಕೂಡದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಘಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವಂಥ ಯೋಜನೆಯು ಇದಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಘಟನೆಯ ಅಂಗವು ಸರ್ವಥಾ ಗ್ರಾಹ್ಯವೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು. ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಮತ್ತೆರಡು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾರೆವು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ಕಮಿಶನರರಾದ ನಾಮದಾರ ಮೊಂಟಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಬೆಳಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಾಯುಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಂಗಲ ಕಾನೂನುಗಳ ವಿಷಯ ಮುಖಂಡರ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಿದರು. ವಾದ-ವಿವಾದದೊಳಗೆ ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಧೋರಣವನ್ನು ಅರಿತು ಜನರು ಚಿಂತಾಕುಲರಾಗಿರುವರೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಮತದೊಳಗೆ ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತದ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳಾಗಿದ್ದಾವೆಂದು ನೋಡಿ

ನಮಗೆ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇಗೆ ನವಯುಗದೊಳಗಿನ ಧೋರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರ ಈ ವಿಷಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲೆಂದು ನಾವು ನಿರಾಶೆಪಟ್ಟಿರುವೆವು. ಆದರೆ ಮತ ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು ತಪ್ಪಿದ್ದಾವೆಂದು ನಮಗೆ ಅವರ ನಿರ್ಣಯದಿಂದಲೂ ಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ಮನಗಾಣಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪುವೆವು. ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರ ಧೋರಣದ ಪರಿಣಾಮವು ಲೋಕಮತದ ಮೇಲೆ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಿದೆಂದು ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಷ್ಟು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಮಯದ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಸಹಯೋಗ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮತದ, ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರು ಸಭೆಸೇರಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಜಂಗಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುವದಕ್ಕೆ, ನಿಜವಾದ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸುವರೇ ಯೋಜಿಸುವದು ತೀರ ಉಚಿತವು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳ ತಾತ್ಸಾರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿ ತಗಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿದೇಶೀರ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇಸಾಯದ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಈಗಿನ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಕೊರತೆಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಹಿತವಾಗುವದು. ಜಂಗಲಖಾತೆಗೂ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಹಳೇ ಲಾಭಗಳಾಗುವವು, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹ ಹಿತವುಂಟಾಗುವದು, ಎಂಬದು ನಮಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನಗಾಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದೋ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅವಲಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಅರ್ಹರೇ ಇರುವರು. ರಾಜನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಂದು ಸರಕಾರವು ನಿಃಸಂಶಯ ಮನಗಾಣುವದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆ ಇದೆ.

---

೨. ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯರು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಶತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದರು. ಇಡಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಅವರನ್ನು ಸಾನಂದವಾಗಿಯೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾಗತಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸ್ವದೇಶ ಭಕ್ತರೊಳಗೆ ಇವರೊಬ್ಬರಾಗಿರುವರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬರೇ ತಪ್ಪು ಸಮಜೂತಿಯ ಬಳಿಯಿಂದ, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇವರಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿದ ಹಿಂದಿಯರು ಮತ್ಯಾರಿಲ್ಲ. ಮುಖಂಡತನದ ನಾತೆಯಿಂದ ಅವರ ವರ್ತಣೂಕಿಯು ಮಾದರಿಯದಿದ್ದದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಿಷ್ಕಪಟದ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದ್ದೂ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಇಳಿದಮೇಲೆ ರಾಜಸತ್ಕಾರದಂಥ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಅವರು ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ನವಯುಗದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹಾಯವು ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಯು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವದು. ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿದ್ದು ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಅವರ ಸಹಾಯವು ಬೇಕೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಂತೂ ಭೀತಿಗ್ರಸ್ತ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶದ ಗೋಸುಗ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬರಗೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಇಡಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವದು. ಶ್ರೀದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆವು.

---

೩. ಭಟ್ಕಳ ರೇಲ್ವೆಯ ವಿಷಯ ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ನಡುವೆ ಇನ್ನೂ ವಿವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಂದು ಅರಿತು ನಾವು ಸಾಶಂಕರಾಗಿರುವೆವು. ಮೈಸೂರದಿಂದ ಭಟ್ಕಳ ಬಂದರಕ್ಕೆ ರೇಲ್ವೆ ತರುವದಕ್ಕಿಂತ ಅರಸೀಕೇರೆ ಲೈನಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಭಟ್ಕಳ ಯೋಜನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಸರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾ ದಿವಾಣರ ಧೋರಣವು ಆಗಿನ ನಮ್ಮ ಗವ್ಹರ್ನರ ದೊರೆಗಳಾದ ಲಾರ್ಡ ವಿಲಿಂಗ್ಡನ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಿತ್ತೆಂದು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ಬೇಕಾಗುವ ತಕ್ಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಧೊರೆಗಳ ಅಧಿಪತ್ಯದೊಳಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂತಲೂ ಜನರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರ ಬಾತ್ಮಿದಾರರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡದ ಲೋಕಮತವು ಭಟ್ಕಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಲಾರ್ಡ ವಿಲಿಂಗ್ಡನ್ ಸಾಹೇಬರು ಈಗ ಮದ್ರಾಸದ ಗವ್ಹರ್ನರರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಚಿತ್ತೈಸಿದಾಗ ಅರಸೀಕೇರೆ ಲೈನಿಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖಂಡರು ತಮ್ಮ ಗವ್ಹರ್ನರ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಸಾದರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ವಿಲಂಬವಾಗಗೊಡಕೂಡದು. ಮೌನವ್ರತದಿಂದ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣವಾದರೆ ನಮಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗುವದು. ಪೂರ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಕಳಕೊಂಡದ್ದು ಪಶ್ಚಿಮ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಮಾಡಿದರೂ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದು. 'ವಿಪ್ರಾಃ ಪಶ್ಚಿಮ ಬುದ್ಧಯಃ', ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತಿನ ವಿಷಾದಕರ ಅನುಭವವು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರಬಾರದೆಂತಲೇ ನಮಗೆ ಇಂದಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

---

೪ ಈ ವರ್ಷ ಶಿರ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿಜಾತ್ರೆಯ ಉತ್ಸವವಿತ್ತು. ಅದು ಮೊನ್ನೆ ಕಳೆದ ಮಂಗಳವಾರ ಆಗಬೇಕಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯವಾದ್ದಂತೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರಗಿತು. ಆದರೂ ಜಾತ್ರೆಯ ಸಮಾರಂಭವು ಮುಂದಿನ ಮಂಗಳವಾರ ತನಕ ನಡಿಯುವದುಂಟು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಜನರು ಕೂಡುವ ಸಂಭವವದೆ. ಹೀಗೆ ನೆರೆಯುವ ಜನಸ್ತೋಮದ ದಟ್ಟಣೆಯದೆಸೆಯಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಚಾಲಕರು ಮುಂದಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ದೇಖರೇಖಿ ಇಟ್ಟು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯು ಕೆಡದಂತೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಬೇನೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವರೆಂತಲೇ ಭಾವಿಸುವೆವು. ಯಾಕಂದರೆ, ಈ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಯಾತ್ರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಇಂಥ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ವಿಶೇಷವಿರುವದು. ಇನ್ಫ್ಲುಎಂಝಾದಂಥ ಮಹಾರಿಕಾ ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಕುರಿತು ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು. ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವವರಿಗೆ ನಮ್ಮದೊಂದು ಆಗ್ರಹದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವದಿರುವದು. ಅದೇನಂದರೆ— ಅಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಮೂಕ ಪಶು-ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಹಾರದ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಯ ರೂಪದಿಂದಾಗಲಿ ಯಾ ಪೂಜೆ ಅರ್ಚೆಗಳ ರೂಪದಿಂದಾಗಲಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹರಕೆಗಳಿಂದ ಆ ಅಸಹಾಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ್ಣನೀಯ ಆಪತ್ತುಗಳು ಬರದಿರುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜನರ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಇಂಥ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದ ಮಹತ್ಪಾಪವು ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದಲ್ಲವೇ! ಇದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಭೂತದಯೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಅಹಿಂಸೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಹರಕೆಗಳ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಭೂತದಯೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗಿ, ನಾವು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಬೇಡುವೆವು.

---

೫. ಅಂಕೋಲೆಯ ವೇ| ಶಾ| ಸಂಪನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ವೈಕುಂಠಭಟ ಯಾನೆ ಜವರಭಟ್ಟ ಇವರು ತಮ್ಮ ೫೩ ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಧೀನರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಇವರು ಹಳೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರಿದ್ದು ಕಾವ್ಯ, ವ್ಯಾಕರಣ, ವೇದಾಂತ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ಮುಂತಾದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಿದ್ದರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ದುರ್ಗಾರಾಮ ಬಾಲಹರಿದಾಸರವರ ಗುರುಜಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಹುಮೂತ್ರದ ಬೇನೆಯು ಸೋಂಕಿ ಅದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಮತ್ತು ಚಿ| ಪಾಂಡುರಂಗ ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಂದೊದಗಿದ ಸಂಕಟವನ್ನು ಸಹಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ, ಧೈರ್ಯವು ಅವರ ಪತಿನಿಷ್ಠ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ಗುರು-ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿ ಮತ್ತು ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯು ದೊರಕಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಛಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು ಬಲು ತುಟ್ಟಿ.

ಡಿ| ಡೆ| ಕಲೆಕ್ಟರ, ಶ್ರೀ ಶಿಪ್ಲಿಜನ, ರವರ ಸ್ವಾರಿ ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಇರುವದು.

ಬಗ್ಗೋಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಜೂಗಾರ ಮಂಡದ ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ೮ ಆರೋಪಿಯರ ಪೈಕಿ ಮೂವರಿಗೆ ೨೦, ಒಬ್ಬಗೆ ೧೫ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಬ್ಬಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಬಾಕಿ ಮೂವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಜಂಗಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೧೭ ಜನರ ಮೇಲೆ ಬಂದರ ಕಿರಕೋಳ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದ ಫಿರ್ಯಾದು ಬರೇ ಮೂರು (೧-೨-೩) ಆರೋಪಿಯರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಐದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಿಂದ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಬಾಕಿ ಉಳಿದವರು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಹವಾಮಾನವು ಸಾಧಾರಣ ಉಂಟು. ದ್ವಿದಳಧಾನ್ಯದ ಬೆಳೆಯು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ ಕಬ್ಬು ಆಡುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದದೆ. ಮಾವಿನ ಫಲ ಈ ವರ್ಷ ಕಡಿಮೆ. ಹುಳಸೆ ಹಣ್ಣು ಸಹ ಕಡಿಮೆಯೇ ಸರಿ. ತಿರ್ವೆ ವಸೂಲಿಯ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಆದ ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ. ಅಸಿ| ಡೆ| ಇನ್ಸಪೆಕ್ಟರ ಉಲ್ಲಾಳರ

ವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. [illegible] ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಬಂದು ಹೋದರು. ಅಳ್ಣಾವರ ಸ್ಟೇಶನ ಮಾಸ್ತರರ ಮೇಲೆ [illegible] ಆರೋಪದಿಂದ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಖಟ್ಲೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕಲಘಟಗಿ ರೇಂಜದೊಳಗಿನ [illegible] ವಿನ ಖಟ್ಲೆ ಸೆಶನದಲ್ಲಿ ಚಾಲ ಅದೆ. ಮದನಹಳ್ಳಿ ಖಟ್ಲೆಯು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದು [illegible] ಬೋರ್ಡ ಕಾವಲವಾತ ಗ್ರಾಹಿಸಿ [illegible] ಯೋಗ್ಯ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು [illegible] ರರು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವರೋ? [illegible] ಗಬಾರದೆಂಬ [illegible] ಗೋಗ್ರಾಸ [illegible] ಸೇವಕರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಿದ್ಧಾರೂಢ [illegible] ದುವರು.

ಶಿರ್ಶಿ— ಇಲ್ಲಿಯ ಸತ್ಯಾಶ್ರಮದ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ ಕಮಿಟಿಯು [illegible] ಗವನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ [illegible] ಭಾಗವನ್ನು ಧರ್ಮಕೃತ್ಯಗಳೂ [illegible] ಇನ್ನುಮೇಲೆ [illegible] ಪೊಸ್ಟಾಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೇ [illegible] ಯಿತು.

ಕಳೆದ ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖಿನ [illegible] ಒಂದು ಚಾತ್ರ್ಯಯ ವಿಷಯವಾದ ಲೇಖದೊಳಗಿನ [illegible] ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಿ [illegible] ವಾನನ ಮೇಲೆ ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡಿರುವರ [illegible] ಅದು 'ಧುರೀಣರ' ಸ್ತಂಭ [illegible] ಶಬ್ದವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ಗುರಿಯು ತಪ್ಪಿ ಬಾಣವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳಕೊಳ್ಳುವರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜವಳಿ ದುಕಾನದಾರರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವರಾವ ಭಾಕಪ್ಪನವರು [illegible] ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ 'ದಾಮುಸ್ಲಬ್ದ ( ) [illegible] ಅವರು ಗುದ್ದಪ್ಪನ ಬೇನೆಯಿಂದ [illegible] ರಾವರೆಂದು ತಾರು ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಾಹಾಕಾರ ಉಂಟಾಗಿ [illegible] ಅಂಗಡಿಕಾರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಬಂದು ಇಟ್ಟು [illegible] ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮರುದಿವಸ ಅವರು ಕ್ಷೇಮದಿಂದಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಸನೀಯವಾದ ತಾರುಗಳು ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರಿಂದ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶಾಂತತೆಯುಂಟಾಗಿ ಅವರ ಮನೆಯವರು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಸ್ತ್ರ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಜನರು ವಾದ್ಯ ಘೋಷದಿಂದಲೂ ಆನಂದಾಶ್ರುಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಅನೇಕರಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಆ ಪ್ರೀತಿಯು ನಿಜವೆಂಬುದು ಪ್ರಕಟವಾಗ [illegible] ಅವನ ಮೃತ್ಯುವಿನ ನಂತರವೇ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನೋಡುವದು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಅಸಾಧ್ಯ ಪ್ರಸಂಗವು ಮಿ|| ಭಾಕಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದಿರುವದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರೆಂತ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಸತ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಿ| ಎಮ್ ಎಮ್ ಹರ್ಡೀಕರ ಇವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು "ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಬಲಿದಾನ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಆಯಿತು. ಆದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾತೆಯಾಗಿರುವ ದೇವಿಗೆ ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಕುರಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಆಕೆಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವೆಂತ ಕೊಲ್ಲಿಸುವದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ್ದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೇವಲ ಮೂರ್ಖತನದ್ದೂ ಲಾಂಛನಾಸ್ಪದವಾದದ್ದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. [illegible] ಕುರಿಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವಾಗಿ ಹರಿಕೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಜನರು ಅದರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಆ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಹಬ್ಬಿಗೆ ಹಾಕಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದೆ ಈ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದ ದಿನಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಪರಮಾರ್ಥಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವದು ಉತ್ತಮ.

ಇಲ್ಲಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಶಾಲೆಗಳ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ [illegible] ಮಿ| ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರರ [illegible] ಅವರು ತಮ್ಮ [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ನೋಡುವ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible]

[illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ [illegible] ಎಂತಲೇ [illegible]

[illegible] ಸರ್ವನಾಗಿ [illegible] ಜಬ್ಬಿಟ್ಟಿತು. [illegible] ಸಂಗಡ [illegible] ಮಂಡಳಿಯ [illegible]

ಕೆನರಾ [illegible] ಎಸೋಸಿಯೇಶನ್

[illegible]

[illegible] ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ [illegible] ಇನ್ನಂಥ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ [illegible] ಬಂಬಾಯಿನ ಜನರನ್ನು [illegible] ವ್ಯಸನ [illegible] ತಿಳಿಯದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು [illegible] ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅಕಾಲಮರಣ ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು [illegible] ಇದು ನಿಶ್ಚಯವು. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜನ್ಮತಾಳಿದ ನಂತರ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರಗಿಸಿದ್ದು ಕೇಳಬರಲಿಲ್ಲ [illegible] ಸುಧಾರಣೆಯ [illegible] ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪವು [illegible] ಹೊಂದಿ, ಕರ್ತವ್ಯಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹುರುಪುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹುಲಿಯು [illegible] ಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಜಾಗ್ರತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದರ ಬಲು, ಅವರಾರಿಯೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಜಾಣರಾಗುವದು ಒಳ್ಳೆಲ್ಲವೇ!

ತಮ್ಮ,

"ಕಾನಡಾ ಹುಲಿಯು"

इतिहासकारांचा उच्छृंखलपणा.

(तिसऱ्या पानावरून पुढे चालू)

इतिहास ही सगळीं निरुपयोगी ठरतील. सर्वहीमते अनादिकालापासून होतीं,— मग कांहीं काळी मतानुयायी लोकांच्या आकस्मिक परिस्थितिमुळें किंवा उत्कर्षापकर्ष अवस्थेमुळें कांहीं मतें वाढलेलीं किंवा संकुचित झालेलीं असेनातका? श्रुति स्मृति इतिहास निर्मल दृष्टीने पाहिल्यास हेच तत्त्व सांगतात. वस्तुस्थिति असताना सारस्वत ब्राह्मण समूहात मध्यंतरींच वैष्णव मत आलें असें बिनू दिक्कत प्रतिपादन करणारा आधार तो कोणता? सारस्वत ब्राह्मणांतर्गत वैष्णवत्व पुराणकालापासून होते असें स्पष्ट दाखविणारे परमपूज्य हरिसर्वोत्तमत्त्व प्रतिपादक श्री मद्भागवतासारखे सारस्वत इतिहासग्रंथ जीवंत असतांना अशीं विधानें सत्यास स्मरून करता येणार नाहींत. पक्षाध दृष्टीनें बोलावयाचें असल्यास पाहिजे तीं विधानें करता येतात. त्यांना ऐतिहासिक महत्त्व मुळींच नाहीं कोणत्याही मताचा प्रवेश कोणत्याही समाजात केंव्हां झाला हें ठरविण्यास बराच निश्चित पुरावा लागतो. लेखनीच्या टोकाचा पुरावा पुरेसा होत नाहीं. स्वमतांच्या दुरभिमान्यांना या तत्वांची गरज भासत नसल्यास इतिहासकार म्हणून तरी त्यांणीं पुढे येऊनये. सगळ्या आमंत्रीत लोकांना उमारमणचरणारविंद भक्तिपरायण ठरविण्याला जरी अशा विधानांची अवश्यकता भासली तरी त्यानें सत्यनिष्कर्ष मुळींच होणार नाहीं असत्य प्रतिपादन केल्याचा दोष तेवढा पदरीं पडेल

गोवा (तळे)
माघ. व. १२ शी.

इतिहासाभिमानी.

Kanara in Bombay.

[continued from the 2nd Page]

may well take pride in the fact that our women have not lagged behind in their social and educational attainments. They have taken up their queenly duties and I hope they will soon bloom into bright lilies in their own sweet sphere. It is on the whole a happy augury for Kanara! This month of February is memorable in the history of 'Kanara in Bombay.'

ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಯ ವಿನಂತಿ

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

...ವೇ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ...ತರು ಹಾಗೂ ರೈತ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ನಿಕೃಷ್ಟವಾ...ದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ೫೦-೬೦ ವರ್ಷಗ...ಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲೂಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೇಚರಾಖ ಆದೀತಾಗಿ ...ೋರುತ್ತದೆ

ಇವರೂ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತಾವಳಿ ...ತಿ ಅತ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿ ಈ ತಾಲೂಕು ಚಿರಾಯು ...ಯುವ ಸಂಭವವದೆ. ಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಹರಬಾನ ಸರಕಾರದವರ ನುಡಿ. ಇದಲು ಪರವಾನಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

(೧) ಶೇತಕಿಗೆ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾದ ದನಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ—

(ಅ) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದ ಜಾನುವಾರಗಳಿಗೆ ಭರಪೂರ ಸಾಲುವದಷ್ಟು, ಅದರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು (ಗಾಯರಾನ) ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು

(ಆ) ಹುಲುಬನ್ನಿ ಫೀ ಮಾಫ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಇ) ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ದನಗಳು ಮೇಯುವ ಹದ್ದಿನವರೆಗೆ ಕಾಯಿಟ್ಟ ಜಂಗಲಗಳು (ರಿಝರ್ವ ಫಾರೇಸ್ಟ) ಇರಕೂಡದು ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟು ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಕಂಟಿ ವಗೈರೆ ಸುಟ್ಟು ನಾಶಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಇರಬೇಕು

(ಈ) ದನಗಳ ರಪ್ತಿಗೆ ಬಂದೀ ಇರಬೇಕು.

(ಉ) ಕಟುಕರ ಕಸಾಬಖಾನಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅಂದರೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಜಾನುವರಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಗೊಡಬಾರದು.

(ಊ) ಜಂಗಲದಲ್ಲಿ ಬೇಟಿಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಸಾರಾಂಶ—ಊರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಸುಮಾರು ೨ ಮೈಲು ಫಾರೆಸ್ಟಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರವಿರದೆ, ಅದನ್ನು ರೆವಿನ್ಯುದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

(೨) ಪೀಕರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದೂಕ ಪರವಾನಗಿಗಳು ಭರಪೂರ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಪುರವಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು

(ಅ) ಬೇಲಿಗೆ ಕೋಲು, ಗಳ, ಕಂಟಿವಗೈರೆ ಮೋಫತ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವ ಆದಷ್ಟು ಸಮೀಪದ ಪೂರೈಸಬೇಕು.

(೩) ಇತರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು —

(ಅ) ಜಳಾವಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿನ ದುರಸ್ತ ಮಾಡುವಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮೋಫತ ವ ಸಮೀಪದ ಜಂಗಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕು

(ಆ) ಮಳೆಯ ಮಾನವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜಂಗಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಫಾರೆಸ್ಟಖಾತೆಯ ಧೋರಣವಿರಬೇಕು.

(ಇ) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಭಾಂವಿ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು

(ಈ) ಇರಿಗೇಶನ್ನದ ಕೆರೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ದುರುಸ್ತಿ ಇಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

(ಉ) ಶೇತಕಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆ ಇಟ್ಟು ರೈತಜನರಿಗೆ ಹೊಸ ಲಾಭದಾಯಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಗದ ಫಾರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಒಬ್ಬ ತಜ್ಞರನ್ನಾದರೂ ಇಟ್ಟು ಒಕ್ಕಲತನದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

(ಊ) ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡು ಹಾಕಿ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಬೆಳೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಂದೀತಲ್ಲದೆ ಬಿಸಲಿಗಾಲದ ಕಬ್ಬು ಬಾಗಾಯತ ವಗೈರೆ ಪೀಕಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಭರಭರಾಟ ಬೇಗನೆಯಾದೀತಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

(ಗ) ರೈತರ ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಫಿರತಿ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು

ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಫಾರೆಸ್ಟಖಾತೆಯವರ ಜಂಗಲ ಉತ್ಪನ್ನ ಬೆಳೆಸುವ ಧೋರಣವು ರೈತಾವಳಿಯ ಎದೆಯಮೇಲೆ ಕಾಲು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಚಕಹತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ ದಯಾಳುಗಳಾದ ದೊರೆಗಳವರು ಈ ನಮ್ಮ ಅನಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದ ನಜರಿಗೆ ತಂದು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡುವಿರಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವವು ಈ ನಿವರ ಮೇಹರಬಾನರವರ ದಿವ್ಯಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಕೃತವಿರಬೇಕು

ತಾರೀಕು. ೪-೨-೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.

(Sd/) ಬಾಳಾಜಿ ಅನಂತ ಜೋಶಿ
ಸಕ್ರೆಟರಿ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ ಹಳಿಯಾಳ.

ಕುಮಟಿ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ ಆ.
ರಂಗೂನದ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ .	೧೬
ಸೋಬ್ಬಿಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೨—೨೬
ಹುರುಳಿ " "	೧೪—೧೬॥
ಕಡಲೆ " "	೨೧—೨೨॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೪—೩೧॥
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ " ...	೧೦—೧೦।
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ " ...	೧೦—೧೦।
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ " ..	೯—೧೦
ಹೆಸರು ಮಾನಗಿ "	೧೧—೧೪
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ ,	೧೧॥—೧೨
ಕೊಬ್ಬರಿ ಖಂಡಿ "	೧೧೫
ಕೊಬ್ಬರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ " ...	೩೭॥
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ " .	೬೦
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ " ..	೧೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ , .	೧೯।—೨೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ " ..	೬-೫-೦
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಡ ೧ಕ್ಕೆ .	೪ ೬-೦
" ಸೂರ್ಯ " .	೬ ೪-೬
" ಹಂಸ " ..	೩-೮-೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ .	೬೫—೭೫
" ಚಿಕಣಿ " .	೮೦— ೧೦೫
" ಗೋಟು "	೫೦—೬೦
ಸಿದ್ದಾಪುರ ರಾಶಿ "	೯೦—೧೧೫
ಶಿರಸಿ " " ...	೯೫—೧೨೦
ಯಲ್ಲಾಪುರ " " ...	೯೦—೧೦೫
ಅಚವೆ , " ...	೭೫— ೧೦೦
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ " ..	೫೦—೬೫
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ..	೧೨೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೫—೫೦

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.
ಬಿಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.
100 ಕ್ಕೆ ರೂ ೧೨-೦-೦ 25 ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೬-೦
50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ ೦-೩-೦
ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಪತ್ತೆ:— ಮೆನೆಜರ,
(ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರ ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಕಠೋರಗಳ ಘಾತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊ... ದಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದ... ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂ... ಗೊಳಿಸುವದು.

40 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ... ತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇ... ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-8-0

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕ... ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-

4 ಕಾಲರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ — ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೆ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12-

5. ಚಂದ್ರೋದಯಾವರ್ತಿ — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷ ಹೂವು. ಇರುಳು ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಿದ್ದು ಗುಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-

6 ಬಾಲಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:.. ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬುಕೆಮ್ಮು, ಇವು ಗುಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ. 0-10-0

7. ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ.... ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೋಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0.

8 ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ್ಯ:... ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9 ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲ್ಯದ ಸೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರಿಸಿಡಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲ್ಯವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0-5-0. 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3-0-0.

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರ್ಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಿಳಾಸ ...
ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೇಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರ, ದ. ಕ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಪೋ—ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸಶೋಧ! • ಓಂ • ಹೊಸಶೋಧ!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ವಾಪಸ.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯು ರಸದ ಅರ್ಕ ನ್ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀ [illegible] ವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ [illegible] ವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible], ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು [illegible] ದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು [illegible] ಹೊಟೆ [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ [illegible] ಆಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಆಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ [illegible] ಗಳೂ ಒರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು [illegible] ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಒರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ [illegible] ರೋಗಗಳು [illegible] ಸಿದ್ಧೋಷವಾಗಿ [illegible] ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ [illegible] ರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಲೂ ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ದಲೂ, ಗುಣ ಒರುವದು ನಿದಾನ ಒಂದು [illegible] ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ಗಳ ಕಿ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳು [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕ

ವಿಳಾಸ— ಷ್ಟಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ [illegible] ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ [illegible] ಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಸುವರೆ, [illegible] ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ [illegible] ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible] ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಹ [illegible].

ಬೇಕಾದವರು [illegible] ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ [illegible].

ಪುರುಷೋತ್ತಮ [illegible]

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಒವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಸಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣವಾಪಸ)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ [illegible]

[illegible] ಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ

[illegible]

[illegible] ಜಿ [illegible] ಕಂಪನಿ,

[illegible]

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
[illegible]
Bombay.

ಮಂತ್ರಿ [illegible]

[illegible]

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

[illegible]

ಪೋಸ್ಟ [illegible] (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸನಯ ತನಕ ನಡೆಯು ವಂಥಾದ್ದು ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible] ಪಾಚ..

[illegible] ಬೆಲೆ. ರೂಪಾ [illegible] 7-8-0 [illegible] 12-0 ಮಾತ್ರ

ಈ

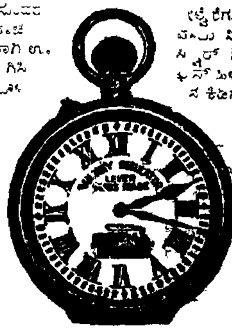

[illegible]

[illegible] ಬೆಲೆ [illegible] 10-0-0 ರೂಪಾ 5-0 [illegible]

ಪಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

[illegible]

ಇನ್ನಲ್ಲದೆ [illegible] ಹಲವು ಜಾತಿಯ [illegible] ಬೆಲೆಗೆ [illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY
Girgaum. BOMBAY

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

[illegible]

पता – [illegible]

Printed and Published by Krishnarao [illegible] at the [illegible] Press, Kumta.

Reg. No B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಸಂಚಿಕೆ ೨೦.

THE KANARA NEWS.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕಿನ (೧೫ ಎಮ್ ಉದ್ದ) ೧ ಸಾಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಸಲ ರೂ. 1-0-0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಚ್ಚಿಂಗಿದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೪ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಉದುರಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-0 0.

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಿ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ೧೨ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪. ವಿ. ಪಿ. ಅಲಾಯದ.

ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,
HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವದ್ದು 25. 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ರೆವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 6

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ ೩

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1.	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6½	ಆ 12	ರೂ. 1 4	ರೂ 2 4

ಡಿಸ್ಕೌಂಟ. 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10% ರೂ 100 ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರರೊಡನೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟೆ ಮಾರ್ಕೆಟು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಮಕ್ಕಳ ಮೂರಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರ ಖಾಯಂ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಾವ್ಯಸದೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ. ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೩ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೋಕ ಮೇಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ.— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿಯೋಗದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾವಡೆ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

पुण्याचे बातमीपत्र.

(९-२-२०.)

(१) पुण्यांत कारवार.

मुंबईस ज्यावेळीं आमच्या जिल्ह्यांत "जिल्हासभा भरवावी किंवा कसें" या प्रश्नाचा उहापोह चालला होता, त्याच सुमारास येथेही, बहुतेक तोच विचार चालला होता. ही गोष्ट आमच्या जिल्ह्याच्या जागृतीची व भावी उन्नतीची साक्ष पटविते कारण जर प्रांताच्या रहिवाश्यांच्या मनांत प्रांताच्या उन्नति विषयीं विचार घोळत असले तरच पुढें प्रांताची उन्नती होईल. असो. ता. २० जानेवारी रोजीं इकडील कॅनरा स्टुडंस सभेतर्फे कुमठ्याचे रा. अ. ना. कामत यांनीं "कानड्याच्या पुढील चळवळीची दिशा" या विषयावर व्याख्यान देतानां जिल्हासभेची गरज श्रोत्यांच्या निदर्शनास आणुन दिली. जिल्ह्याच्या सार्वत्रिक अडचणी व अवनति दाखवून त्यांनी जरी इतर मोठे लोक जरी कांहीं लटपट करीत नाहींत, तरी निदान विद्यार्थ्यांनी निरक्षर जनतेस साक्षर करण्याचें काम हातीं घ्यावें असें प्रतिपादन केलें, कारण, साक्षरता हाच चळवळीचा व उन्नतीचा पाया होय. त्याप्रमाणें ह्या सुटींत जिल्ह्यांत ठिकठिकाणीं कालेज व शाळा यांतील विद्यार्थ्यांनीं मोफत शिक्षणाचे वर्ग चालवावे असें ठरलें. जिल्ह्यांतील व मुंबई येथील विद्यार्थ्यांनी या विषया बद्दल अधिक विचार करून आपली या कामास कितपत तयारी आहे व आपली काय योजना आहे, ती आपल्या लोकप्रिय पत्रांतून पुढें मांडावी अशी त्यास विनंती आहे रा. कामत यांचा मोठ्या लोकांविषयींचा आक्षेप, मुंबईच्या सभेंत काढिलेल्या रा. वर्टी, यांच्या "घंटा कोण बांधतो" या उद्गारावरून सिद्ध होतो.

(२) पुणें येथील मि. कट्टी यांचे स्वागत

ता. २० रोजीं, विलायतेहून नुकतेच परतलेले व कर्नाटक शिक्षण मंडळीच्या नवीन होणाऱ्या धारवाड येथील कालेजाचे मुख्याध्यापक होणारे रॅं. कट्टी यांचें येथील कर्नाटक विद्यार्थीसमूह व इतर गृहस्थ यांचेतर्फे वाडिया ऑम्फी थिएटरमध्यें जंगी स्वागत करण्यांत आलें. त्या वेळीं पुणें येथील महाराष्ट्रीय व पारशी सद्गृहस्थ व कुलीन स्त्रिया यांचा बराच मोठा जमाव जमला होता. ना. परांजपे आपल्या अध्यक्षस्थानावरून रॅं. कट्टी यांचें स्वागत करतांना ह्मणाले कीं — रा. कट्टी हे केंब्रिजमधील अत्यंत कठीण अशा गणिती परीक्षेंत पहिल्या वर्गांत उत्तीर्ण झाले. यावरूनच त्यांच्या बुद्धिमत्तेची साक्ष पटेल. या बुद्धीस त्यांनीं तेथील शिक्षण संस्थांमध्यें शिक्षक या नात्यानें वर्षभर काम करून व तेथील शिक्षण विषयक शास्त्रीय पद्धती हस्तगत करून अनुभवाची जोड दिली आहे. या त्यांच्या अनुभवाचा आज—ह्मणजे ज्यावेळीं प्राथमिक शिक्षणाची जबाबदारी लोकांवर येऊन पडली आहे. अशा वेळीं— फारच उपयोग होणार आहे. जरी त्यांनीं पत्करिलेल्या कर्तव्यानें त्यास आर्थिक मोबदला मिळण्याचा कांहींच संभव नाहीं. तरी ज्ञानदानामुळे होणारें जें सुख तें त्यास भरपूर मिळेल त्यांच्या देखरेखीखालीं कॉलेज भरभराटीस येवो. व त्यामुळें कर्नाटक प्रांत शिक्षणविषयक व अनुषंगिक रीतीनें इतर बाबतींत ही इतर प्रांताबरोबरीचा होवो अशी आशा प्रदर्शित करून रा. कट्टींच्या स्वार्थत्यागाबद्दल त्यांचे अभिनंदन केलें. त्यानंतर मिसेस कट्टी-यांचे येण्या बद्दल त्यांचें अभिनंदन करून त्या आयंदेहि मिसेस [illegible] आपल्या पतीस सुख देऊन त्यांच्या कार्यास मदत करतील अशी आशा व्यक्त केली.

नंतर रॅं. कट्टींनीं सुभाष्य व कळकळीचें [illegible]. प्रथम मंडळीचें आभार मानून त्यांनीं इंग्लंडमधील शाळांतील शिक्षणविषयक प्रगतीचें विवेचन केलें, तिकडील मनन संस्था, स्वभावाची शिथिलता, उच्चश्रेणीचे शिक्षक आधुनिक शास्त्रीय शिक्षण पद्धती, व सरकारी नियंत्रणापासून सुटका, या सर्व गोष्टींमुळे तेथील शिक्षण नमुनेदार बनलें आहे. हिंदुस्थानातहि आमच्या बदललेल्या मनांत आमच्या शिक्षणसंस्था त्याच धर्तीवर कामकरूं शकतील अशी काळजी घेतली पाहिजे. त्याकरिता लोकांनीं पैसा व सरकारनें स्वातंत्र्य दिलें पाहिजे असे सांगून नंतर कर्नाटकाबद्दल इंग्लंडांत असतांना वाटत असलेली सहानुभूती पाहून समाधान व्यक्त केलें. यानंतर कर्नाटक विद्यार्थ्यांकडून मानपत्र व थैली देण्यांत आली. नंतर हारतुरे होऊन रा. कट्टी धारवाडास निघून गेले.

एक कॉलेज विद्यार्थी.

ಪ್ರಕಟನೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಜೋಲಾಯಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುವ ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ [illegible] ಸಹಾಯವನ್ನು [illegible] ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ [illegible] ಮೂರುವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ, (ಒಟ್ಟಿಗೆ ೩೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು) ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವದು, [illegible]. ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವ ಕ್ರಮದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸರಿಗೆ [illegible] ಅಲ್ಲದೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(೧) ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಯಂನಿವಾಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಜಾತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ] ಅಂದರೆ ಅವನು ಹವ್ಯಕ ಸಾರಸ್ವತ, ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಜಾತಿಯವನೇ ಇದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

(೨) ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ಪಾಸಾಗಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆದವನಿರಬೇಕು. ಇಂಥವರನ್ನೇ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು

Government Training School, Bijapur 25th February, 1920. } **N V. Kurdi** Karki.

Mysore Maharaja's Visit to Bhatkal.

[Special Telegram.]

His Highness Maharaja of Mysore with Dewan and party visited Bhatkal on 26th February in connection with their railway and harbour scheme Bhatkal people decorated the town and accorded His Highness a hearty welcome in a shamiana specially erected on Shahabandri Haji Badeshasaheb's field. Messrs Motisham Mirasaheb, Shahabandri, Haji Badeshosaheb were the chief supporters to thisoccassion. The spot arranged for His Highness was glittering with gold embroidery. His Highness as if reading the hearts of the people said that with the kind support of British Government, His Government was hopeful of giving a railway to Bhatkal with a harbour in the near future There was great enthusiasm among people, although the visit was private Later His Highness took a view of the harbour and after lunch and rest motored back to Kallurkatte. The visit has on the whole left a lively impression on the minds of all concerned.

ಓದಿರಿ ! ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ! ಓದಿರಿ !!

ಲೋಕಮಾನ್ಯ

[ಕವಿ]ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ.[ಚರಿತ್ರೆ]

[illegible] ಈ ಹೃದಯಂಗಮವಾದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರವನ್ನು [illegible]

ಪತ್ತೆ – [illegible]

ಪೋಸ್ಟ – [illegible] (ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.)

ಟ್ಕಳಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರ ಮಹಾರಾಜರ ಆಗಮನವು.

ಭಟಕಳರೇಲ್ವೆಯ ವಿಷಯು ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ನಡುವೆ ಇನ್ನೂ ದ-ವಿವಾದ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಯಾತ್ತರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದೇ.

ಸದರಿವಿಷಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಅವಲೋಕನೆ ಪೆಕಿ ಬಂದ ತಾ. ೨೮-೨-೩೦ ನೇ ಮುಂಜಾನೆ ಮೈಸೂರಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕಳೂರಕಟ್ಟೆಯಿಂ ಮಹಾರಾಜರು ಹೊರಟಿರಿಸಿಕೊಂಡು ೬೦ ಮೈ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಭಟಕಳಕ್ಕೆ ಮುಂಜಾನೆ ೧೧ ಕ್ಕೆ ಆಯುಂಗ್ಯದರು. ಬರುವಾಗ ತಮ್ಮ ರಾಜದರ್ಬಾರದ ಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ೧೦ ಮೋಟಾರಗಳಿಂದ ದಯಮಾಡಿದ್ದರು ಭಟಕಳ ಪೇಟೆ ಯು ತೋರಣ ಪತಾಕೆಗಳಿಂದಲೂ, "ಮಹಾರಾಜ ಭಟಕಳದ ಆಗಮನವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಟ್ರೇನಿನಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ" ಎಂಬ ಸೂಚಿಸ್ವದ ಪಟಗಳಿಂದಲೂ ಸುಶೋಭಿತ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಜರ ಮೋಟಾರವು ಪೇಟೆಯೊಳಗಿಂದ ದಾಟಿ ಮಾಂಕಾಳಿಯ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಸುಶೋಭಿತ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿತು. ಕೂಡಿದ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಒ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ದಕ್ಷಿಣಕಾನಡಾದ ಬ್ಬ ವಕೀಲರು ಮಹಾರಾಜರ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಜರು ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು ಏರಿ ಕೂತರು. ಡಲೇ ಇಲ್ಲಿ ರೇಲ್ವೆಯಾಗಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ಮಹಾರಾಜರು ಎದ್ದು "ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯು ಹಾಗೇ ಇದೆ; ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ನಮಗೆ ದಷ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ, ಕೆಲಸ ಅದೀಕೆಂತ ಆಗುತ್ತದೆ." ಇಷ್ಟು ಮಾತು ಆಡಿ ೫ ಮಿನೀಟಿನೊಳಗಾಗಿ ಎದ್ದು ಮೋಟಾರ ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು.

ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಭಟಕಳದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀ ಚಿತ್ರಾಪೂರ ಮಠದ ಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾರಾಜರ ಆಗಮನವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂಥ ೩೬ ತಂತಿಗಳು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಬಂದವು. ಯಾವ ಸರಕಾರದಿಂದಲೂ ೧೦೦೦ಗಟ್ಲೆ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿದ ನಿಧಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಸ್ವಾಗತ ಉತ್ಸವಗಳು ಆಗುವದು ಕಠಿಣವಾದರೂ, ಬಡ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ೪-೬ ದುಡ್ಡಿನ ವರ್ಗಣಿ ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಹಾರಾಜರ ಸ್ವಾಗತವು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಾಯಿತೆಂಬುವದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿದವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಈ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಭಟಕಳದ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಮಹಾರಾಜರವರ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ವಾಮನನಾಯ್ಕ, ಕಿಂದಾವರ ನಾಗೇಶರಾವ, ವಾಮನ ಶ್ಯಾನಭಾಗ, ಎಲಣಿ ಪಿರಾ, ಶಾಬಂದ್ರಿ ಬಾಡಶಾ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಭಟಕಳ ನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದರು.

ಮಹಾರಾಜರು ಮಂಟಪದಿಂದ ಮೋಟಾರ ಹತ್ತಿ ಬಂದರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಎಗ್ಝಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರರಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಹೀತಿ ತಿಳಕೊಂಡು, ವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಅವಲೋಕನೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಸಾಫಿರ ಬಂಗಲೆಗೆ ಬಂದು ಫಲಾಹಾರ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಮೋಟಾರ ಹತ್ತಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೨ ಘಂಟೆಗೆ ರವಾನೆಯಾ ಲು ಪೇಟೆಯು ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಗ ಕೂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿರಾಲಿ ನಿವಾಸಿಯಾದ ಪುತ್ತಪ್ಪಾ ಮುಡಲಗಿರಿ ಪ್ರಭು ಇವರು ಹೂವಿನ ಹಾರವನ್ನೂ, ನೂರಾರು ಜನರಿಂದ ಸಹಿಹಾಕಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರಿನ ಅರ್ಜಿಯನ್ನೂ ತಕ್ಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲಲಾಗಿ, ಮಹಾರಾಜರು ಮೋಟಾರು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಪ್ರಭುರು ಹೂವಿನಹಾರವನ್ನೂ ಅರ್ಜಿಯನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು "ನಿಮಗೆ ಏಲ್ಲಾಯಿತು?" "ನಾನು ಪೇಟೆನಿವಾಸಿಯೇ" "ನಿಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷಣವೇನು?" "ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ರೈಲು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮತ್ತು ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ರೈಲು ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡಿಸಬೇಕು" 'ಒಳ್ಳೇದು' ಎಂತ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ನಕ್ಕು ಮೋಟಾರ ಚಾಲೂಮಾಡಿಸಿದರು.

ಅರ್ಜಿಯ ಮಜಕೂರ—

ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾರಾಜ ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳ ಚರಣಾರವಿಂದಕ್ಕೆ:-

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹಾ (ಭಟಕಳ) ನಿವಾಸಿಗಳು ಬರಕೊಂಡ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ-

ಪ್ರಭುಗಳೇ, ಭಟಕಳ ರೇಲ್ವೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ನಡುವೆ ಇನ್ನೂ ವಿವಾದ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂತ ಕೇಳಿ ನಾವು ಸಂಶಯಯುಕ್ತರಾಗಿರುವೆವು. ಮೈಸೂರದಿಂದ ಭಟಕಳ ಬಂದರಕ್ಕೆ ರೇಲ್ವೆ ತರುವದಕ್ಕಿಂತ ಅರಸೀಕೆರೆ ಬ್ರ್ಯಾಂಚಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದೆಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳವೆ. ಭಟಕಳ ಯೋಜನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಸರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾ ದಿವಾನರ ಧೋರಣವು ಆಗಿನ ನಮ್ಮ ಗವರ್ನರ ದೊರೆಗಳಾದ ಲೊರ್ಡ ವಿಲಿಂಗಡನ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಿತ್ತೆಂದೂ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ತಕ್ಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಧೊರೆಗಳ ಆಧಿಪತ್ಯದೊಳಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿತೆಂತಲೂ ನಾವು ತಿಳಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಮಂಗಳೂರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾದ ಲೋಕಮತವು ಭಟಕಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದ್ದು ಲೊರ್ಡ ವಿಲಿಂಗಡನ್ ಸಾಹೇಬರು ಈಗ ಮದ್ರಾಸದ ಗವರ್ನರರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಚಿತ್ತಯಿಸಿದಾಗ ಅರಸಿಕೆರೆ ಬ್ರ್ಯಾನಿಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯವರು ತಮ್ಮ ಗವರ್ನರ ಧೊರೆಗಳಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಂಗತಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಂದರೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಹೀನತೆಯಿಂದಲೂ, ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದಲೂ ಬಳಲುತ್ತಿರುವದು. ಇದರ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ರೇಲ್ವೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವದರಿಂದ, ಇವರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ಕುಗ್ಗಿರುವದು. ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವು ಕೊನೆಗಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಉದ್ಧಾರ ಆಗುವ ಪುಣ್ಯವೂ ಮಹಾರಾಜರ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವಂತೆ, ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾ ದಿವಾನರ ಧೋರಣಕ್ಕೇ ಬಲಕೊಟ್ಟು ಭಟಕಳ ರೇಲ್ವೆಯ ಯೋಜನೆಯೇ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರಲೆಂದು ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ನಾವುಗಳು ಕರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ತಾ ೨೮-೨-೩೦. } ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ.

ವಿವಿಧವರ್ತಮಾನ.

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರೆಸ್ ಆಕ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಮೀನಕಿ ಹಣ ಡಿಪೋಜಿಟ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಒಟ್ಟು ೪೬ ಛಾಪಖಾನೆಗಳು ೮ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೩೪ ಛಾಪಖಾನೆಗಳ ಮತ್ತು ೫-ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳ ಜಾಮೀನಕಿ-ಪರತ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಜಾಹೀರ ಆಗಿರುವದು. ಪಕ್ಷಪಾತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಇಂಬು ಇದೆಯೋ?

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯ ಯಾವದೇ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿಯ ರಫ್ತೆಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧವು ತೆಗೆದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಆದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ತರುವ ನಿರ್ಬಂಧವು ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಗಳೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘದ ಕಮೀಟಿಯು ಕೂಡಿ ಬರ್ಮಾ ಅಕ್ಕಿಯ ಆಮದು ರಫ್ತಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಅಕ್ಕಿಯ ರಫ್ತಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಠರಾವು ಪಾಸಾಯಿತು.

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲ ಅಧಿವೇಶನವು ಇದೇ ಬರುವ ಮಾರ್ಚ ೧೩ ನೆಗೆ ಉಂಟು.

ಹಳ್ಳಿಯ ದುರ್ದೈವ.

ಮಹಾಶಯರೇ,

ಈ ನಮ್ಮ ಆಗೇರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದು ಮುಟ್ಟಮೊದಲು ಎರಡು ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದಲೂ, ನಂತರ ಮೂರು ಜನರಿಂದ, ಈಗ ಪುನಃ ಎರಡು ಜನ ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದಲೂ ನಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ೧೮೯೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ವರೆಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಇಯತ್ತೆ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ೧೮೯೯ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಗಳ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಯುತ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಾ ಗೋಳಿ ಎಂಬ ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರ ಸೇವಾಬುದ್ಧಿಯೇ ಈ ಶಾಲೆಯ ಊರ್ಜಿತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವು. ಅವರ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಕರ್ತವ್ಯಜಾಗ್ರತೆಯೂ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನಡಿಸುವ ಜಾಣತನವೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ಕ್ಲಾಸನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅವರ ಸರ್ವೀಸಿನ ಮೂರೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೪-೬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವ್ಹರ್ನಾಕ್ಯುಲರ ಸ್ಕೂಲ ಫೈನಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಮಾಡಿಸಿದರು. ನಂತರ ಬಂದ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಸಹ ಅದರಂತೆಯೇ ಸರಿ ಶ್ರೀ|| ಗೋಳಿಯವರು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಕಿತ್ತೆಯಂತೆ ಶಾಲೆಯ ಭರಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಿಂದಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದು ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುವಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಶಾಲೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ|| ನಾಗಪ್ಪಾ ಕೃಷ್ಣ ಪೈಗಳವರು ಬಂದಲಾಗಾಯತು ಈ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಗ್ರಹಚಾರವೂ ಕಲಿಯುವ ಹುಡುಗರ ಗ್ರಹಚಾರವೂ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಸ್ತರ ಗ್ರಹಚಾರ ಮಾತ್ರ ಏರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಶ್ರೀ|| ಗೋಳಿಯವರಿಗೆ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ೧೫ ರೂ. ಅಸಿ|| ರಿಗೆ ೭ ರೂ. ಈ ರೀತಿ ೨೨ ರೂ. ಪಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ವರೆಗೆ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾಲವೆಲ್ಲಿ? ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ೫೦ರೂ. ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಿಗೆ ೫೫ ರೂ. ಈ ರೀತಿ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ೧೦೦-೧೦೫ ರೂ. ತಗೊಂಡು "कशी करितो तव साक्ष गुज ठावे ईश्वरा" ಎಂಬ ಸ್ವರಯುಕ್ತ ಹಾಡುತ್ತಾ ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರ ಕಳೆಯಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಅಜುಬಾಜುವಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವಳೀ ಜಾತಿಯ ನೃತ್ಯಕಿಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂತು ವೀಳ್ಯವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಹೆಂಗಸರ ಕೂಡಾ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚಿ

(೬ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ.)

ವರ್ಗಣಿದಾರರಿಗೆ ಬಿನ್ನಹ.

ನಮ್ಮ ಜಾಮೀನಕಿ ಫಂಡಿಗೆ (Kanara News Security Fund) ಬಹಳ ಉದಾರತನದಿಂದ ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನಿತ್ತವರೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಆಶ್ರಯದಾತರು ತಮ್ಮ ರಕಮನ್ನು ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮುರಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು [illegible] ನಮಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದರೆ [illegible] ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಫಂಡಿನ ಕಾಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮಾಡುವವರಿದ್ದೇವೆ. [illegible] ಆಶ್ರಯದಾತರು ಚಾಲು [illegible] ರೊಳಗೆ ತಮ್ಮ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ನಮಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ [illegible] ಏಪ್ರಿಲ ಮೊದಲನೇ ಹಪ್ತೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಖರ್ಚಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸವಿಸ್ತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಿರುವದರಿಂದ, ಈಗ ಮೊದಲು [illegible] ಗಿದೆ [illegible]

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕ ೪ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ [illegible]

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಗಳು.

ಲೇಖಾಂಕ [illegible]

ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಗಳ [illegible] ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು [illegible] ಯೊಳು ಪ್ರಕಟಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ [illegible] ಕಮಿಟಿಯು ತಯಾರಿಸಿದ [illegible] ದೆಯ ಪಕ್ಕಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು [illegible] ಈ ಪಕ್ಕಾ ಮಸೂದೆಯು [illegible] ಯ ವಾಚನದೊಡನೆ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲದ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ [illegible] ಕಮಿಟಿಯು [illegible] ವರೆಗೆ [illegible] ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನೇನು ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ. [illegible] ತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ [illegible] ರು ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ನೇನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾಮದಾರ ದೇಸಾಯಿ ಪ್ರಭೃತಿ ಮೆಂಬರರು ತಮ್ಮ ಮತಭೇದವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಮುಖಾಂತರ ನಮೂದಿಸುವಾಗ ಮುಖ್ಯತಃ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂತಲೂ, ಪಟೇಲರಿಗೆ ಪಟೇಲಕಿ ನಾತೆಯಿಂದ ಪಂಚರಾಗಿ ನೇಮಿಸಬಾರದೆಂತಲೂ ಸಾಧಾರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವರು. [illegible] ತೀಯವಾಚನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಮುದ್ದೆಯ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವದು. ನಿರ್ಣಯವು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗುವದೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದೆಂಬುದು ಬೇಗನೇ ತಿಳಿಯುವದು.

ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು [illegible] ವದು, ಇದನ್ನಷ್ಟು ನೋಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಪಂಚರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂಬ ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವವೂ ಬೆಲೆಯೂ ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವದು. ಈಗಿರುವ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡು, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಂಥ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬಿಗಿ [illegible] ಧೋರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಬಹಳೇ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ಮತದಾರರಿಗೂ ಮೆಂಬರರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಡಿಸಲು ಉತ್ಸುಕತೆಯೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿಯದೆ. ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಹ ಬಹಳೇ ಸಂಕುಚಿತವಾದವುಗಳು. ಜನರಿಗೂ ಈ ಹಳೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕುವರೆ ಪ್ರೇರಣೆ [illegible] ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯು [illegible] ಕುಂಟಿತವಾಗಿರುವದಕ್ಕೆ [illegible] ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕೆಂ [illegible] ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸರಕಾರವು ಸಹ [illegible] ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾ [illegible] ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿ [illegible] ಇದೇ ದಾರಿ [illegible] ಉಪಯುಕ್ತತೆಯು ಜನ [illegible] ಹಳೇ ಕಾಯಿದೆಗಳೊಳಗಿನ [illegible] ಕ್ಯಾದೆಗೆ ಬಾಧಿಸಬಾರ [illegible] ಇರುವದು ಕ್ಯಾದೆಯು [illegible] ಪಂಚಾ [illegible] ಗೆ ೧೩ ನೇ ಕಲ [illegible] ನಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ [illegible] ರಿನ ಪ್ರಕರಣ, [illegible] ರಹದಾರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಉತ್ತಿ ಉತ್ತು ಇತರೆ [illegible] ಪಂಚಾಯ [illegible] ಒಳಗೊ ಇರುವವು [illegible] ದೊಡ್ಡ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ಗಿಸಲು [illegible] ಸೇರಿ [illegible] ಅಧಿಕಾ [illegible] ಲಭಿ [illegible] ವಿಷಯಕ [illegible] ಚಾಯತು [illegible] ಕಲಮ [illegible] ದಿನ [illegible] ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಅಧಿಕಾರ [illegible] ಲ್ಲಿ [illegible] ಕ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ [illegible] ದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. [illegible] ವಸೂಲ ಮಾಡಬಹು [illegible] ರು [illegible] ಪಂಚಾಯತಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇತಕಿಗೆ [illegible] ರ ಜೆಟ್ಟಿಗಳ ಆತಳತೆಯನ್ನು ಪಂಚಾಯತಗಳಿಗೆ ನಡಿಸಗೊಡಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ನಿದೆ? [illegible] ಳಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪಂಚಾಯತಗಳ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಬಹಳೇ ಹಿತ [illegible] — [illegible] ತವಾಗುವದಾದರೂ [illegible] ದ್ವಿತೀಯ ವಾಚನದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸೂಚನೆಯನ್ನು [illegible] ಲೋಕಪಕ್ಷದ [illegible] ದಾರರು [illegible] ಇದುವರೆಗೆ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಅಧಿಕಾರ [illegible] ದೆಯೊಳಗಿರುವ ಒಂದು [illegible] ಲೋಕಪಕ್ಷದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೊಂಡು ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಸರಕಾರದ ಕಣ್ಣರಿಕೆಗೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ತಂದಿರುವರು. ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಅಲ್ಪ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಆರೋಪಿಗಳ ತನಿಕಿ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಪಕ್ಕಾ-ಕಚ್ಚಾ ಈ ಎರಡೂ ಮಸೂದೆಯೊಳಗೆ ಯೋಜಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ದೋಷವು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಪಂಚಾಯತು ಕ್ಯಾದೆಯೊಳಗೆ ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಮಾಡಿದಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಂಥ ಬಹಳೇ ಮುಂದರಿದ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರುವದು ಇದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ಲಾಂಛನಾಸ್ಪದವಿದ್ದಷ್ಟು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಯೋಜನೆಯು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಮುಂದರಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗಾದರೂ ಇಂಥ ನ್ಯಾಯದಾನದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯು ದ್ವಿತೀಯ ವಾಚನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾದೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ನಾವು ಅತ್ಯಾತುರತೆಯಿಂದ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಯೋಜನೆಯು ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಬಾರದೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆಯು. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರದಾನದಿಂದ ಅನರ್ಥವಾಗುವದೆಂದು ಅಂಜುವದು ಕೇವಲ ಮನೋಭೀತಿಯೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಗಳೆಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟಾದರೆ ಕ್ರಮಶಃ ಅವು ದೂರವಾಗಲೇಬೇಕು. ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ದೊರೆತ ಅನುಭವದಂತೆ ವರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಘಟನೆಯು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ [illegible] ದೋಷರಹಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಪಂಚಾಯತಗಳ ಜಬಾಬದಾರಿ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಪರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಈಗಿನ ನವಯುಗದೊಳ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಂಬಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಕಾರ್ಯಭಾರವು ಕರ್ತವ್ಯ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ದ್ರವ್ಯಾ ಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಆದಾಯ ಸಾಧನಗಳ್ಯಾವವು? ಮನೆ [illegible] ರಿಗೆಯಂಥ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂದಾಯದ ಮೇ ಅವುಗಳ ಚರಿತಾರ್ಥವು ನಡೆಯುವದ ದು ಸರಕಾರದ ನಂಬಿಗೆಯಾದಂ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬಡವರ ಮೇ ಹೊರೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಜವು. [illegible] ಯನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಪಂಚಾಯತು ಗಳಿಗೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡುಗಳ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರವೂ ಅವಶ್ಯವಾದಾಗ ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಗೈಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಮಸೂದೆಯ ಯೋಜಿಸಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಬಹುಶಃ ಸು ಮನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವುಗ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತುಗಳಿಗೆ ಸುದಾಮದೇವರ ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೆಷ್ಟು ಪೂರೈಸುವವು? ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರ ರವು ಮಾತ್ರ ಉದಾರ ಕೈಗಳಿಂದ ಸಹಾಯವ ಹೊರತು, ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು [illegible]

ಜನರ ತಲೆಗೆಂಪು ಎಷ್ಟು ಮುಯ್ಯಾಗಬೇಕು, ತನಕ ಲಕರಣವಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ವಿವಾದಾಸ್ಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಅನೇಕ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಜನರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಮಿತಿಮೀರಿ ಕುಗ್ಗಿದೆಂಬುದು ತಜ್ಞರ ಮತವಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುವದು? ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಜೀವಿತವು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದೆಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸಹಾಯದ ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜನರೆಷ್ಟು ಸಹಿಸಬೇಕು, ಸರಕಾರವು ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು, ಎಂಬದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ದ್ವಿಮುಖೀ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಕಾದಿಟ್ಟ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿಜೋರಿಯ ಕೀಲಿಕೈ ಇರುವದು. ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಖಾತೆಯ ದಿವಾಣರ ಕೈಯೊಳಗೆ ಬರೇ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವ ಕಾರಭಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ಈ ಮುದ್ದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತುಮುಲಯುದ್ಧವು ನಡೆಯುವ ಸಂಭವವಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಶೇತಕಿ, ವ್ಯಾಪಾರಗಳಂಥ ಮಹತ್ವದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದ ಅಂಗಗಳಿಗ್ಗಾಗಿ ಜನರು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಸರಕಾರವು ಸಹ ಇಂಥ ಬಾಬುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಅನ್ನ ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂತಲೇ ನಾವು ನಂಬಿರುವೆವು

ಏವಂಚ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಸ್ಥೂಲಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾವು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವೆವು. ನಾಳಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ತಕ್ಕ ಫೇರಫಾರುಗಳು ಅದರೊಳಗೆ ಆಗುವವು. ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಮೆಂಬರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವಕೀಲರು ಹಿಬ್ಬ ಪಂಚರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಪಂಚರಾಗುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಮುದ್ದತ್ತು ಮೂರು ವರ್ಷದ್ದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕಮಿಟಿಯು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲಮಾನವು ಪ್ರಗತಿಯ ದಾರಿಯಿಂದ ಭರದಿಂದ ನಡೆದಾಗ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ವರ್ತನವನ್ನು ನಾವು ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗರು ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಅಶಿಕ್ಷಿತತನವು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಲವತ್ತರ ಕಾರಣವು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಕರ್ತೃಜನರ ಅಭಾವವಾಗಿರುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಶಿಕ್ಷಣವೇನು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪರಂತು ಈಗಿನ ಬದಲಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಸಮಾಜಸೇವೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರಪೇಕ್ಷರಾಗಿ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯು ಜನತೆಯೊಳು ಉಂಟಾಗಬೇಕು. "ಪಂಚರ ಮುಖದೊಳು" ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂಬದೊಂದು ಮರಾಠಿ ಗಾದೆಮಾತಿದೆ. ಪಂಚರು ನ್ಯಾಯ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ನಿಷ್ಪೃಹತೆಯಿಂದಲೂ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡಿಸಿದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಭಿಡೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದಾಗಲಿ ಅವಿಚಾರದಿಂದಾಗಲಿ ದ್ವೇಷದಿಂದಾಗಲಿ ಮುಖವು ಅಪವಿತ್ರವಾದರೆ ಮಾತ್ರ, ಸೈತಾನಶಾಹಿಯಾಗುವದೆಂಬ ಭೀತಿಯು. ನವಯುಗದೊಳಗೆ ಸೈತಾನನೆಲ್ಲಿ ಕಾಣುವನು?

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಿನ್ನೆ ಆದಿತ್ಯವಾರ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾರಂಭವು ಶ್ರೀಮತ್ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸರಸ್ವತೀ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರ ಕೈಯಿಂದ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಿಂದಲೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದೊಳಗಿನ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದಲೂ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದ ೨,೫೦೦ ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಕುಮಟೆಯ ಸಾವಕಾರರೂ ಅಂಕೋಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಜನರೂ, ಕಾರವಾರದಿಂದ ಶ್ರೀಯುತ ವೆಂಕಟ್ರಾವ ನಾಫಡೆ, ಡಾ॥ ಶಾ. ಪಬಿಜದ, ರಾ॥ ಬ॥ ಬೋರಕರ ಡಿ॥ ಕೆ॥ ನಾ॥, ಶ್ರೀಯುತ ಮಂಗೇಶರಾವ ತೇಲಂಗ ಶ್ರೀ ದತ್ತೋಪಂತ ಸಂಝಗಿರಿ ಯಲ್ಲಾಪೂರದಿಂದ ದಾ॥ ಸಾ॥ ಬೋರಕರ, ಹಳಿಯಾಳದಿಂದ ಶ್ರೀ ದತ್ತೋಬಾರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಗೃಹಸ್ಥರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಖಾನಾಪೂರ, ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಮುದ್ದಾಂ ಬಂದಿದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ವೈದಿಕರು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನೂ ಯಥಾಕಾಲ ನಡಿಸಿ ಲಿಂಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸಮಾರಂಭವು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದಿತ್ಯವಾರ ದಿವಸ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಶಿಷ್ಯಾಯಿಗಳು ನೆರೆದ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆಲ್ಲ ಫಲ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ನಂತರ ಸಮಾರಂಭವು ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಶನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೂ ಶ್ರೀ ಗುರುಕೃಪಾಶೀರ್ವಾದದಿಂದಲೂ ಇಂಥ ಮಹತ್ವ ಸಮಾರಂಭವು ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಕೊನೆಗಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯಸ್ಸು ಶ್ರೀಮತ್ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಲೇ ಈ ಮಠ ಮಂದಿರದ ರಮ್ಯ ಸಂದಿರವೂ, ಇಂಥ ಅಪ್ರತಿಮ ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾಪನೆಯೂ, ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು. ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಆರ್ಯಭೂಮಿಯ ಭಾಗ್ಯವು ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗಲೆಂದು ದೇವರ ಹತ್ತರ ಕರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆವು. ಈ ವಿಷಯ ನಾವು ಬರೆದ ಅಗ್ರಲೇಖದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪುಣ್ಯಾಭಿಧೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ತಪ್ಪಿ ಅವರ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಆತ್ಮಾನಂದ ಸರಸ್ವತೀಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಇಂಥ ಸ್ಖಲಿತವನ್ನು ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳವರು ಕ್ಷಮಿಸುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು.

೨ ಅಂಕೋಲೆಯ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಿ॥ ಮುಕುಂದರಾವ ಕಾಮತ್ತರವರಿಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪೇಶಲ ಚಿಟಣೀಸರಾಗಿ ನೇಮಣೂಕ ಆದ್ದರಿಂದ ಚಾರ್ಜು ವಹಿಸಿ ಅವರು ಸ್ಪೇಶಲ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಅವರ ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷದ ಆಳಿಕೆಯು ವಾರಲೋನು ದುಷ್ಕಾಳದಂಥ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಸುಖಾವಹವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಮಾಮಲೇದಾರಿಯ ಅತಿಭಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೂಗಿಸುವಾಗಲೇ ಫ್ಲಡರಿಲೀಫ, ಪ್ರಾಯಿಸ ಕಮಿಟಿ, ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಇಲೆಕ್ಷನ, ಮುಂತಾದ ಬರೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಯೋಗ್ಯ ಸಲ್ಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರಿ ನಾತೆಯ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವದಾದರೆ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಅನೇಕರು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಅಂಕೋಲೆಯು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ತಾಲೂಕಾಗಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲವು ಭಾಗ್ಯನ್ನು ಖರದೆ, ಇಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅವರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮತವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಕೋಲೆಯೊಳಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಶಕ್ಯವದೆ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯವದೆಂದು ಆ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಯೋಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಅವರು ಬಹಳೇ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರ ಸೌಜನ್ಯವು ಮತ್ತು ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ ಪರಿಚಯವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದಲೇ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಸುಖವೆನಿಸಿತು. ಇವರಷ್ಟು ಸೌಜನ್ಯವು, ಸರಳತೆಯು, ನಿಗರ್ವತನವು ಮುಖಂಡರಿಂದ ಅನುಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅಂಕೋಲೆಯ ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಬೇಗನೇ ಸಫಲವಾಗದಿರವು. ಇರಲಿ, ಸ್ಪೆಶಲ ಡ್ಯೂಟಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಮಿ॥ ಕಾಮತ್ತರವರ ಕೈಯಿಂದ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯ ಸ್ಪೆಶಲ ಡ್ಯೂಟಿಯ ಕೆಲಸವು ನೆಟ್ಟಗೆ ಸಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆವು.

೩ ಆಹಾರದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮಹರ್ಘತೆಯು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒತ್ತಬಗ್ಗರ ಸಾಡೆಸಾತಿಯು ಎಂದು ತೀರುವದೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ವಿಷಯ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಂಟ್ರೋಲಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮಂಧಿಸಿ ಬೊಂಬೈ ಕ್ರೋನಿಕಲ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬಹಳೇ ವಿಚಾರಾರ್ಹ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವದು. ಬರಗಾಲವಿದ್ದರೂ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ಸಮಯ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಚೀಲ ೧೮ ೧೧ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಾಗ, ಈ ವರ್ಷ ಅದೇ ಸಮಯ ಅದಕ್ಕೆ ೧೫ ಆಗುವ ಕಾರಣವೇನು? ದುಷ್ಕಾಳಕ್ಕಿಂತ ಸುಕಾಳವೇ ಹೆಚ್ಚು ಪೀಡಿಸಿದಂತಾಗಿದಲ್ಲವೇ? ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿಯ ದರವು ಕಂಟ್ರೋಲದ ದರವು. ನಿಜವಾದ ದರವು ಹತ್ತೊಂಭತ್ತರಿಂದ ೨೪ರ ವರೆಗೆ ಏರುತ್ತಾರೆಂದು ಕ್ರೋನಿಕಲವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದೆಂಥ ಗೌಡಬಂಗಾಲವು? ಕಂಟ್ರೋಲದೊಳಗೆ ಪಾತಾಳಯಂತ್ರಗಳಿದ್ದಾವೋ ಯಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಆಗಿದ್ದಾವೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರವು ಆಳವು ತೊಳೆದು ಚೌಕಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಬೇಡುವೆವು. ಇದೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕ್ರೋನಿಕಲ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ವಿಚಾರಾರ್ಹವಿವೆ. ಬೇಕಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯ ಆಯಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತೆ ಕಂಟ್ರೋಲವನ್ನು ದೂರಗೆಡಿಸಿ ಅಕ್ಕಿಯ ದರವಾರಗಳನ್ನಷ್ಟು ಒಮ್ಮೆಗೇ ನಿಶ್ಚಿತಮಾಡಿ ಜಾಹೀರಮಾಡಬೇಕು. ರಂಗೂನಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಇತರೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ತೋಕ-ಕಿರಾಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಹಾಕಿಟ್ಟ ದರವಾರುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಅಕ್ಕಿ ಮಾರಾಟ ನಡಿಸಿದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಧಾನ್ಯಗಳು ರಫ್ತಾಗದಂತೆ ಕಂಟ್ರೋಲವನ್ನು ಕಾಯು

ತ್ತಿದ್ದರಾಯಿತು. ಇಂಥ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಈಗಿನ ಕೃತ್ರಿಮ ತೇಜಿಯು ಬಹಳೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮದೂ ಮತವು. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಿಂದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ದರವಾರುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ದಯವಿಟ್ಟು ಶೀಘ್ರವೇ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಿಸುವದೆಂದು ಅತ್ಯಾಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಬೇಡುವೆವು.

೪ ಈಗಿನ ಕಂಟ್ರೋಲ ಪದ್ಧತಿಯ [illegible] ಪ್ರಕಾರವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಟವಾಗಿ ಅಕ್ಕಿ ಪೂರೈಸುವದಾದರೆ [illegible] ಬೋಟಿಯವರಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋ[illegible] ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ [illegible] ಗುತ್ತದೆ. ಆ ಅಕ್ಕಿ ನಮ್ಮ [illegible] ಯಿಗೆ ಹೇರಿ ಪುನಃ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ [illegible] ಸಮುದ್ರದ ಪ್ರವಾಸ [illegible] ಬೋಟಿಯ ಭಾಡಿಗೆ, [illegible] ಧಕ್ಕೆ ಭಾಡಿಗೆ ಮುಂತಾದ [illegible] ಅನಾವಶ್ಯಕ ವೆಚ್ಚಗಳ ಪರಿಣಾಮವು [illegible] ಆಗುತ್ತದಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವದ [illegible] ವೇನಿಲ್ಲ. ಆಯಾತದ ಮೇಲಿನ ಕಂಟ್ರೋಲ [illegible] ಸ್ಥಳಿಕರಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ [illegible] ಅಕ್ಕಿ ತರಿಸ[illegible] ವದು. [illegible] ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಕೂಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡ[illegible] ಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ನಮ್ಮ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಕ ಮನವಿಯನ್ನು [illegible] ದವರಗಳಿಗಿಂತ ಅಗ್ಗವಾಗಿ, [illegible] ಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಸಿಗುವದು. [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ರಿಂದ [illegible] ಮೂರ್ಣವಧಿಸಿ [illegible] ಬರು ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಸಂಗ್ರಹವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೇ [illegible] ವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು [illegible] ತ್ವರ್ಯವೇ ಮಾಡುವದೆಂದು ನಾವು [illegible] ತ್ತೇವೆ.

೫. ಈಗ ಬರುವ ವರ್ಷದ ಕಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು [illegible] ಅವರೂ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರು ತಕ್ಕ [illegible] ಕಾಮಗಾರಿ ಕೈಕೊಳ್ಳ[illegible] ಸಹ ಆ ವಿಷಯ ಯೋಗ್ಯ [illegible] ರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರಿಗೆ [illegible] ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರು [illegible] ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ [illegible] ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಹಸಿದೇ ಇರುವದು ಸಹಜವು [illegible] ಕಳೆದ ವರ್ಷವಿದ್ದಂತೆ ಇದ್ದರೂ, [illegible] ಅಕ್ಟೋಬರನಕ ಡಿಪ್ಪೋ ಮಾಲಿಕರಿಂದ ಪುರವಠೆ ಆದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಸಿದೆ [illegible] ಅದಿಗೆ [illegible] ಹಂಗಸರೆ [illegible] ಇತ್ತಿತ್ತ ಸಿಗುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ [illegible] ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರ ಮುದ್ದತ್ತು ಇದೇ ಮಾರ್ಚ ಅಖೈರ ತನಕ ಇದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಕರಿಗೆ ಪುರವಠೆಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಅವರು ಅನಿವಾರ್ಯವಿಂದ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಹೊರಗೆ ರಫ್ತುಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂಥ ಸಂಕಟವು ಅವರಿಗೊದಗಿಸಬಾರದೆಂದು ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು [illegible] ವ್ಯರ್ಥವಾಗಬೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆಯು. ಅದೇನಂದರೆ—ಎಪ್ರಿಲದಿಂದ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಹೊಸ ಹಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಬದಲಾಗಿ, ಈಗಿನಿಂದಲೇ [illegible] ಈ ಒಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೇ ಅವನ್ನು [illegible] ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಈ ಡಿಪ್ಪೋ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ರಫ್ತುಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಣ [illegible] ನಷ್ಟವನ್ನು [illegible] ವಲ್ಲದೆ, ಹಸಿ [illegible] ಹೊಸ ಡಿಪ್ಪೋ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಣಗುವ [illegible] ಡಿಪ್ಪೋ ಮಾಲಿಕ [illegible] ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು [illegible] —ಕೊಡಬೇಕು— [illegible], ಬಂಗಲ [illegible] ಅವರಿಂದ [illegible] ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಯೋಗ[illegible]ಸಿದರೆ [illegible] ಗುರಿಯಾ[illegible] ಬಿಡಬಹುದು.

* * *

ಜಿಲ್ಹಾವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— [illegible] ವೈಲಿಯ [illegible] ತ್ತವೆ.

[illegible] ಚಂದ್ರ [illegible] ಒಂದು [illegible] ಕಾಗಿ [illegible] ಕರದಲ್ಲಿ— [illegible] ಮುಂಬಯಿಯ [illegible] ಮಾಡಿ [illegible] ಆಯಿತು.

[illegible] ಸರಸ್ವತೀ ಗುರು [illegible] ಸಮಾ[illegible] ಕೇಳಿಸಿದರು.

ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಕಡಿಗೆ [illegible] ಸಣ್ಣ [illegible] ಹವೀಕ [illegible] ಸಂಬಳ [illegible]

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಹು[illegible] ನಂತೆ ತೀವ್ರ [illegible] ಇರುವ ತೀವ್ರ [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ನಡೆಯುತ್ತವೆ. [illegible] ಮುನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ [illegible] ಉಪಯೋಗವಾದಾರೋ? [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ಶಾಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಗಿದ್ದರು. [illegible] ಗೋವಿಂದ [illegible] ದೊಡ್ಡ [illegible] ಗಳನ್ನು [illegible] ಕೊಲ್ಹಾಪುರ, ಮಿರಜ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ [illegible] ನರು [illegible] ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಕೊಟ್ಟು [illegible] ಬಂ[illegible]

ರಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ ಮನೆತೆರಿಗೆ ಆಕರಣೀ [illegible] ಕುರಿತು ಆದ ಅಪೀಲು ಚುನಾವಣಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ [illegible] ಲೂಕ ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದದೆ. ಕೆಲವು ಆಕರಣಿ ಕಾಯಂ ಆಯಿತು. ಇದರಮೇಲೆ ಅಪೀಲು ಇಲ್ಲವಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಧಾರಣೆ ತೇಜಿ ಆದೆ.

ಶಿರ್ಶಿ— ಜಾತ್ರೆಯು ಮುಗಿಯಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಕುರಿ ಕೋಳಿಗಳ ಆಯುಷ್ಯವೂ ಮುಗಿಯಿತು. ವ್ಯಾಪಾರವು ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಬಳೆ ಆಟವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದವರಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ಸಿಗದೆ ಇದ್ದದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಖಾಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳೇ. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಉತ್ಪನ್ನ.

ಸತ್ಯಾಶ್ರಮದಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ‘ಪ್ರಾಣಿ ಸಂರಕ್ಷಕ ಕಮಿಟಿ’ಗೆ ಅದರ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯಶಸ್ಸು ಜನರ ಮೂಢ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥದ ಮೂಲಕ ಸದ್ಯದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗದಿದ್ದರ[illegible] ಮುಂದಿನ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವದು ನಿಶ್ಚಯ.

ಮೆ॥ ಕಲೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಭಾವೀ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಕಟ್ಟಡದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಜಾಗವನ್ನು ಆತ್ಮಾನಂದದಿಂದ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದವರಲ್ಲದೆ, ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷದಲೂಗಾಯಿತು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಟಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮೈದಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ದಯಾಳು ಜಂಗಲಖಾತೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ನುಂಗುತ್ತ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಸಹ ತಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಮೂಗು ಹಿಡಿದರೆ ಬಾಯಿ ತಾನೇ ತೆ[illegible]ಯು ಬಲ್ಲದು’

ಇಂಗ್ಲೀಷ [illegible] ಇಂಜಿತ್ತಗಳಿಗೆ ಜೋಂಡಿಸಿ [illegible] ತ್ರಿಯನ್ನು [illegible] ಆಲೋಚನೆಯು ಕೆಲವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಜೇಷ್ಠ ಆಫೀಸರರನ್ನು ತರುವ ವಿಚಾರವಿರುವದರಿಂದ ಕೆಲವು ಮೆಂಬರರು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿರುವರು.

ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮಾರಿಜಾತ್ರೆಯು ನಾಳೆ [illegible] ಮುಗಿಯುವದು. ಜಾತ್ರೆಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ನೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ [illegible] ಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರ [illegible] ಗಳಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕೆಲಸವು ಆಗಿಂವಾಗ[illegible] ದ್ದರಿಂದ ರೋಗರಾಯಿಗಳು [illegible] ಸತ್ಯಾಶ್ರಮದ[illegible] ರ [illegible] ಹಿಂಸೆಯು [illegible] ಆಯಿತು. ಜವಳಿ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ವ್ಯಾ[illegible] ರವು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಯಿತು. ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ಜಾತ್ರೆಯಿಂ[illegible] ಸುಖವ್ಯಾಕು ಎಂತ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ಫೇಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಕು [illegible] ಮುನಿ[illegible] ಪಾಲಿಟಿಯ ಜನರಲ್ ಕಮಿಟಿ [illegible] ಆದರ[illegible] ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಜೇಷ್ಠ ಆಫೀಸರರನ್ನು [illegible] ಬೇಕಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು [illegible] ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ [illegible] ಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. [illegible] ರಾವಂಗೆ ಮೆ॥ [illegible] ಸಾಹೇಬ ಕಲೇಕ್ಟರ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. [illegible] ಕೆಲಸಕ್ಕೆ [illegible] ಮಾಡಿದವರ [illegible] ರಾ॥ ಸಾ॥ ಪುಂಡ್ಲೀಕರಾವ [illegible] ತಿತ ಇವರಿಗೆ ಪದಕವು [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ಮಾಡಿದ ಸಂಬಂಧ [illegible] ಮಿ॥ [illegible] ಇವರಿಗೆ [illegible] ಅವರಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾಮಲೇ[illegible] ಮತ್ತು ವೆಂಕಟ್ರಮಣ [illegible] ಇವರಿಗೆ [illegible] ಮಿ॥ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ [illegible] ಇವರಿಗೆ [illegible] ಸ[illegible]ಪ್ರಶಂಸಾ[illegible] ಗೆ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು

ಪತ್ರಕಾಂಪನಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಹಳೇ ಕೆಂಪವಾಡಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ "ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ" ಎಂಬಂತೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರಿ ಅನ್ನುವ ಕಾಲವೆಲ್ಲಿ?

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ್ ಕಡೆಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನರೂ ಬಹಳ ಪಂಚರೂ ಸಹ ಲೇಖಿ ಯಾ ತೊಂಡಿಯಿಂದ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ್ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮುನಾ ನಂಬರ ೧೦ ಹುಕುಂ "ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟರೂ ಒಂದೇ ಶಾಲೆ ಕಡಲಿ ಈ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ೨-೩ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಅವರ ಕೂಡಾ ಸರ್ವೀಸದಲ್ಲಿ ೮-೧೦ ಶಾಲೆ ಕಡಿಸುವದು ಯಾಕೆ? ಅದರಿಂದಲೇ ಈ ವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ" ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ಸಕಾರಣವೇ ಸರಿ. ತಕ್ರಾರಿಗೆ ಜಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬರುವಂತಿದೆ. ದಯಾಳು ಸರಕಾರದವರು ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ೧೦೦೦ ರೂ. ಖರ್ಚು ಹುಡುಗರ ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾಸ್ತರರ ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವ್ಯಾಕೆ? ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಾ ಶಾಸನಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಇದ್ದಲ್ಲಿ ದುರ್ವರ್ತನೆಯ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಹಿಂಬತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಸುಪಾ, ಯಲ್ಲಾಪೂರ, ಮುಂಡಗೋಡ, ಮುಂತಾದ ತಾಲೂಕಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಳ್ಳೇ ಹವೆಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಅಡ್ಡಿ? ತರುಣರೂ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳೂ ಆದ ಹೊಸ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಪಾಲಿಗೇನೇ ಸದರಿ ಜಾಗೆಗಳು ಕಾದಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾವೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ವೃದ್ಧರೂ ದುರ್ವ್ಯಸನಿಗಳೂ ಆದ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಿಂದ ದೂರಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರಾದ ಮಾಸ್ತರ ಜನರನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ೨-೪ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಮಾಡುವದರಿಂದ ನುಕ್ಸಾನು ಆಗುತ್ತದೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಇಲ್ಲವೇ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ೬-೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಜಾಗಾ ಮುಲಗೇಣಿಯಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸೋಣಾಗಿರುತ್ತದೋ ಏನೋ ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ಮುಲಗೇಣಿಗೆ ಏನೇನು ತಗೊಳ್ಳುವ ಖಾನಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹರಿಯುವರು ಎಂದೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯು ಜನರು ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೇ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ವಿರುದ್ಧನೆಂದು ಪರಸ್ಥಳಿಕರಾದ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ತ್ರಾಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬುದೇನು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಇದರೂ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ೫ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂಬ ನಂಬಿಗೆಯುಂಟು. ಅದೂ ಸಹ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಾವವೇ ಸರಿ. ಈ ಕೇಳತಾ ೫ ರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಸೇರಬಹುದೆಂತ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ೧೮೯೮ ನೇ ಇಸ್ವಿಯಿಂದ ಈ ವರೆಗೆ ಬಂದ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಯಾವದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಅಡಚಣೆ ಬೀಳದಂತೆಯೂ ಸ್ವಕೀಯ ಪರಕೀಯರೆಂಬ ಭೇದಾಭೇದಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾರದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಡಿಗೆ ಸಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಕೊಟ್ಟವರೂ ತಮ್ಮ ಮನೇ ಸಮೀಪವೇ ಭಾಡಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಬಂಗ್ಲೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಿಡಾರ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವರೂ ಅನೇಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತಗೊಳ್ಳದೇ ಇರುವ ಕಾರಣವೇನು? ಜಾತ್ಯಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಸಮೀಪ ಗೊಂಡವರು ಸಹ ಇವರಿಗೆ ಕಳ್ಳ ದ್ವೇಷಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದು ಅವರ ಸದ್ವರ್ತನೆ ಯಾ ದುರ್ವರ್ತನೆ ಎಂಬುದು ವಾಚಕ ಮಹಾಶಯರೇ ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಊರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಇರುತ್ತಾ ೨-೨॥ ಮೈಲ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಒಡಿಯೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದ್ದು ಈ ಹುಡುಗರ ದುರ್ದೈವವೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನು? ಇದರೂ ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ ಏನಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ನಮಗಿಂತ ದುರ್ದೈವಿಗಳಾದ ಬೀಳಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಹ ಇಲ್ಲವೆ ಕೈ॥ ವಾ॥ ಅಣ್ಣಾ ಮುಷ್ಟಗಿರಿ ಇವರು ಒಂದೇ ಸವನೆ ೨೪ ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸ ಮಾಡಿ ವರ್ಗವಾದ ತಿಂಗಳದ ಒಳಿದರಿಂದ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಗಳಾಗಿ ೮ ನಂತರ ಬಂದ ಮುಲ್ಕಿ ಟ್ರೇಂಡರಿಗೆ ಈ ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಅಜಮಾಸ ೧೨-೧೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಲಿಷ್ಟನಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಬಾರದೇ ಇರುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ್ದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ.

ಆಗೇರ ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯನಾದ

ಕಾರವಾರ. ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷೀ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.			ದರ.
			ರೂ.। ಅ.
ರಂಗೂನ ಪಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		...	೧೬—೧೬-೮
ಗೆ [illegible] ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		..	೨೨—೨೬
ಹುರುಳಿ „ „		...	೧೫—೧೬
ಕಡಲೆ „ „		..	೩೦—೩೨
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		...	೩೭—೩೮॥
ಉದ್ದು ಮಾನಸಗಿ	„	...	೧೦—೧೦।
ಮಾರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ	„	...	೧೦—೧೧
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ	„	...	೫ —೧೦
ಹೆಸರು ಮಾನಸಗಿ	„	...	೧೧—೧೪
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ	„	..	೧೨
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ	„	...	೧೧೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	„	...	೩೭॥
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ	„	..	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ	„	...	೧೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ	„	...	೧೩।—೧೪
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	„	...	೪-೫-೮
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಗರ ಡ ೧ಕ್ಕೆ		...	೪-೬-೦
„ ಸೂರ್ಯ „		..	೪-೪-೬
„ ಹಂಸ „		...	೩-೧೫-೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ		...	೬೫—೭೫
„ ಚಿಕಣಿ „		...	೯೦—೧೦೫
„ ಗೋಟು. „		..	೫೦—೬೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ	„	.	೯೦—೧೧೦
ಶಿರಸಿ	„ „	...	೯೫—೧೦೫
ಯಲ್ಲಾಪೂರ	„ „	...	೯೦—೧೦೫
ಅಚವೆ	„ „	...	೮೫—೯೦
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ.	„	...	೫೦—೬೦
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ		.	೧೭೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ		...	೪೫—೫೦

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ

ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.

100 ಕ್ಕೆ ರೂ ೧೨-೦-೦ **25** ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೬-೦

50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ **1** ಕ್ಕೆ ರೂ ೦-೨-೦

ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ. ಪತ್ತೆ:— ಮೆನೆಜರ,

ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ.

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಿಗಳು.

1. ಮದಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಒಳ್ಳೆ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘರ್ಷದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು.

40 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0.

2. ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-8-0.

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0

4. ಕಾಲರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ:— ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12-0

5. ಚಂದ್ರೋದಯಾವರ್ತಿ:— ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು, ಪರುಳು ಕಣ್ಣು ಶಾಪದಿಂದು ಗುಣ.

ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-0.

6. ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:... ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ, 0-10-0

7. ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ:... ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ, ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0.

8. ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ:... ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಣ್ಣುಸೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆ ನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು. ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು.

ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9. ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲದ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರಿಸಿಡಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ

ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ 0-5-0. 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3-0-0.

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಿಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್‌ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು. ಕೆಟಲೋಗ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಿಳಾಸ...

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ **ಸನ್ಸ್**

ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.

ಮಂಗಳೂರ, ದ. ಕ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲದೆ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,

ಪೋ:- ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಅರ್ಕನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಶೋಧನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆಮೇಲೆ [illegible] ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು [illegible] ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು [illegible] ದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ [illegible] ಸಂಬಂಧಿ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು [illegible] ಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಫಲಗಳಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಆಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ [illegible] ಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು [illegible] ಯೊರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ [illegible] ರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುತ್ತವೆ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ [illegible] ರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುತ್ತಾರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಲವು, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ [illegible] ದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು ನಿದಾನ ಒಂದು [illegible] ದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹಿತ [illegible] ಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಮೇಲೆ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ. ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ ಬೆಳಗಾಂವ

* * *

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ ದೀಪಗಳಿಂದ [illegible] ಪಾಯಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಜ್ಞಾನಭಾಗ.
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು)
[illegible] ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ
ಸ್ತ [illegible] ಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ

[illegible] ತ [illegible] ಸಪುಂಸಕತ್ವ [illegible] ವೇವಲಯವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ [illegible] ಮಾತ ಪಾಪಿ [illegible] ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋಹಾ [illegible] (ಚಾಕಿ) [illegible] ಎಲ್ಲತರದ [illegible] ರತಿಸ ಇಕ್ಕೆ [illegible] ಗಳ [illegible] ಔಷಧದ [illegible]

ಪ— ಬಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ.
[illegible] ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
SANDHURST ROAD
Bombay.

ಮುತ್ತಿನ ಚಂದನ.

ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ ಹಲ್ಲ [illegible] ಹಲ್ಲ [illegible] ಕಲ್ಲೊಳಗಿಂದ, ರಕ್ತ [illegible] ವೇದನೆಗೆ [illegible] ಔಷಧ. [illegible] ರೋಗಗಳಿಗೆ [illegible] ರುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦ [illegible] ತಲೆ [illegible] ದನ್ತ [illegible] ಸುರಿಯುವ [illegible] ಬಸೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦ [illegible] ಗಜಕರ್ಣ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ [illegible] ಎಲ್ಲ ಸೋಂಕಿಗೆ ಪಾತಹಾರ ತೈಲ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ [illegible] ಅಂಟಾರು [illegible] ಬತ್ತಿ ೧ಕ್ಕೆ [illegible] ಸುಗಂಧ ಮಸ್ತಕ ರಾಜ ತೈಲ. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ [illegible] ಸುರಂಗಿ, ಗುಲಾಬಿ ಹೀನಾ ಚಂಪಾ ಅತ್ತರಗಳು ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦ [illegible] ಜಂತಿನ ಪ್ರೇಮ ತೈಲ ೧ಕ್ಕೆ [illegible]

ಪಿ ಎಸ್ ಕರೇಕರ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ
ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ ಕುಮಟಾ. ಉ ಕಾನಡಾ

* * *

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦
ಎಸ್ ಎಸ್. ಧಾಕಪ್ಪ
ಪೋಷ್ಟ- ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡಿಯುವಂಥಾವು ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರ ರೋಸ್ಕೋಪ ಪೇಟೆಂಟ ನಿಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ ವಾಚು.

ROSKOPF
PATENT

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ.	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ. ರೂಪಾ
ರೂ 7-8-0	3-12-0 ಮಾತ್ರ

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ [illegible] ವರ್ಷ ಪರು

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ವಾಚು ನಿಕ್ಕ[illegible] ಸಿಲ್ವರ್ ಓಪ[illegible] ಫೇಸ್ ಹಿರಗೆ[illegible] ಬಿಸ ಕಡಿಗಳಿ[illegible]

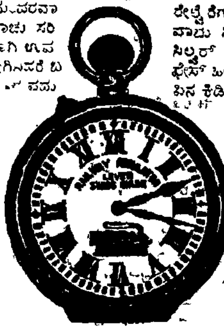

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ	ಈಗಿನ ಬೆ
ರೂಪಾ 10-0-0	ರೂಪಾಯಿ 5-0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

೪ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ತರಿಸುವವರಿ [illegible] ಪೇಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಫುಕ್ಕಟ

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳು [illegible] ಗಳು, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯ [illegible] ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂ, ಮುಂಬಯಿ

KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, BOMBAY.

* * *

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

[illegible] मदनान मृतप्राय झालेल्या मनुष्यास न[illegible] जीवन प्राप्त करून देण्याची अचाट शक्ति या मोदका[illegible] आहे अनुभवीप्रमाणे शास्त्रोक्त निराशाजनक जुने[illegible] [illegible] करून [illegible] अनुभव घ्या [illegible]

पत्ता — **मुख्याजी हिरालाल कुलपतराम**
गुजर हवेलि, पोष्ट- **कुमठा** एन. केन

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta

Reg. No. B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೨೧.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:—
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೨ ಪಾಯಿಂಟ) ೮ ಸಾಲುಗಳವರೆಗೆ ರೂ. 1 0 0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-೨-೦.
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಿರುವವೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವವು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೧ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12 0, 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಖಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ. ೧೬ ಕ್ಕೆ ರೂ ೪. ಟ. ಖ. ಅಲಾಯಿದ.

ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.
7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

AMPANI [illegible], M N A ORF

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೇರಿಯಾ ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬೇನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೇರಿಯಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ್ದು 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1 8.

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ 6.

ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4.
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6½	ಆ 12	ರೂ. 1 4	ರೂ 2-4

ಡಿಸ್ಕೌಂಟು 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼% ರೂ 25 ಕ್ಕೆ 10% ದರ 100 ಕ್ಕೆ 12½% ಪೋಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೋಕ್ಟರೊಬ್ಬನ ಪಕ್ಕಾ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕುದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕಂಪನ್ ಕಟ್ಟೆ ಜಹಜಿಗೆಟ್ಟಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಾದ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಾತ್ರಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೫ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮುಖ್ಯತ್ವನೇಕಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು. ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಅನುಭವ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೋಲಕ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸ್ಯಪುಡಿ— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ನಾಸ್ಯಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿಯೋಗದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಷ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

Wanted.

Wanted a Chief Officer on **Rs** 60 rising to **Rs** 80,. Applications may be sent to the undersigned before the 15th April 1920 with certificates if any. Candidates having experience of work in other offices will be preferred Government servants may apply through their superiors

Municipal office
Sirsi 6th March 1920 } **S N Keshavain**
President
Sirsi Municipality

ಪ್ರಕಟಣೆ.

ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಗೆ ವಿಜಾಪುರ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ [illegible] ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ [illegible] ದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹತ್ತುರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಮೂರುವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ (ಒಟ್ಟಿಗೆ ೩೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ) ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವೆವು ಈ [illegible] ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ಕ್ರಮದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(೧) ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಯಂನಿವಾಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಜಾತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ— ಅಂದರೆ ಅವನು ಹವ್ಯಕ ಸಾರಸ್ವತ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಜಾತಿಯವನೇ ಇದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ

(೨) ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಯು ದಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆದವನಿರಬೇಕು. ಇಂಥವನಲ್ಲೇ [illegible] [illegible] [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

Government Training School
Bijapur 25th February, 1920 } **N V Kurdi**
kar

Our District Possibilities

To

The Editor, Kanara News

Dear Sir

I would be greatly obliged if you would publish the following in your valuable paper

Only the other day when talking with a friend of mine about our Kanara District, he began to tell me that it was the only district in Bombay Presidency which had not any Industry or art to boast of I told him that it was not exactly so Once upon a time Kanara was all in all The architects of Kumta were known throughout for their fine work. Even now here and there in the museums their relics are to be seen The coir industry of Bhatkal is too well known Mangalore tiles manufactured at Manaki needed no introduction. Neither did the fine baskets and beautiful cane boxes of Karwar want publicity One would be surprised to find that so many sandals are found in Bombay which were made in Karwar In short, it was self contained

But what we require is unity and sincere work We must not go with the idea that if we start any new thing we are entitled for a Rao Saheb or Rao Bahadurship All that we do is not at all sincere Even now we can revive all our old arts if all of us lend a ready shoulder We can also introduce modern industries and bring our future to the old level

[illegible] } *Yours etc*
[illegible]-3-20 } **B. R. Marballi.**

The Kanara Union

(By Unionist)

Dr Nadgir's address

The proposed commemoration of the Peace and Victory was celebrated at the Fifth Annual General meeting of the Kanara Union on Sunday the 29th February 1920, when Dr N G Nadgir M S presided Among present were Mr S V Palekar President of the Union Messrs G P Murdeshwar, S G Watts N D Majumdar and other prominent gentlemen from Kanara

Mr S V Palekar welcoming Dr Nadgir introduced him to the audience in choice expressions and proposed him to the chair. The proposition being duly seconded, Dr Nadgir graced the chair amid loud cheers The Annual Report on the working of the Union during the year 1919-20 was then read and adopted I believe that the Secretaries have sent this report to you for publication as suggested by some of the members The Report indicates a good deal of progress during the year, the credit of which must be given to the esteemed President and the energetic Secretaries, who have put their heart and soul in the work of this infant institution at a considerable selfsacrifice All honour to them and to their work I wish them greater success in future They have laid a good model for future work. Suffice it to say that this year's work of this settlement has yielded large profits and a very remarkable percentage of moral and intellectual dividend has been declared It is very interesting to note that the factory is extending its sphere of work in various directions and there is ample scope for capitalists possessing moral and intellectual wealth to safely invest it in this concern A very promising scheme of providing the members as well as other customers with ready made and polished articles of modern knowledge and learning is under consideration, the result of which will be soon made known to the public. In this scheme there is a promising scope for our young men and students to enlarge their business.

The President then, awarded the Elocution competition prizes to Mr M R Divekar (i) for debate (ii) for best Konkani speech (iii) for off hand speech in English, to Mr. N S Phene for recitation and to Mr D R. Sthalekar for debate.

After this, Dr Nadgir rose amidst loud acclamation and delivered a very interesting and instructive address, in course of which he exhorted the young men in the following terms. ' I heartily congratulate you upon the excellent work and I am glad to find that the work of Debating Society is playing a prominent part which is very valuable to remove the nervousness of the young men I highly appreciate the work of social service undertaken by the institution, especially during the hard days when the terrible disease Influenza was raging wild in this city. The medical relief rendered by the Union is a special aspect of humanitarian service to our Society. I shall recommend to you the development of physical side and especially the development of heart Moral development should find the uppermost place in our life Physical and intellectual strength is inferior to moral strength The underlying principle of all our work should not be work for its own sake or for self praise, but the one principle of self sacrifice should underlie all our action. This noble instinct of selfsacrifice alone will make our work whether social or political enduring and useful to our country and to our people and all work based on this principle will be successful in the end The work which has been left behind and which has made his name immortal in Indian History — I mean the work of our most lamented patriot Mr Gokhale (loud cheers) was entirely based upon this one principle and we have reaped the harvest of this work now Mr Gandhi (cheers) though physically weak finds all *power and strength to work* because his work is entirely based upon this principle यज्ञ and भक्ति, sacrifice and devotion were at the foot of all the work of our ancestors. Enduring work is possible to him only who has identified himself with this spirit of selfsacrifice. Character moulds all our public life. The first aim is to take care for one's private life before wishing to succeed in public life. The idea of self restraint, of love, of truthfulness and above all of self-sacrifice, necessarily and naturally follow good character. The idea of selfishness, of self-honour, of self-power should be nipped in the bud The surroundings influence to a large extent the mind and character of young men Orthodox spirit must be expelled but better ideas and better sentiment must be substituted. The idea of imitating one or the *other person or Society or Nation* is not to be sought for. Smoking and tea drinking, the mere imitation of westerners, the mere attendance at a cosmopolitan party dinner do not make a perfect gentleman nor do they improve civilization and modern society But the idea intermixture of all castes and creeds must be carried to each and every village and it should be worked out with a desire to follow the principle Smoking and drinking and other vices which have unfortunately crept in our society must be expelled. Dont be mere slaves to habits or customs of any particular Society or Nation, but think twice before you imitate and substitute good for evil Choose what is good, and discard what is bad and injurious to society Concentrate your attention, get into a critical habit of mind and cultivate the *habit of self sacrifice* (*Prolonged applause*)

A vote of thanks to the President terminated the proceedings Mr. S V Palekar then garlanded Dr Nadgir amid loud acclamation Light but delicious refreshments added greater pleasure to the occasion which was enjoyed by all to their hearts' content.

To

His Excellency—
Sir George Loyd,
GOVERNOR, BOMBAY

Citizens of Honavar taluka assembled in public meeting, pray at your Excellency's hands for sympathetic consideration to agricultural situation rendered deplorable owing to stringent Forest measures All materials for agricultural needs, implements, manures etc, formerly availed of from forests by customary usage without restrictions Forest Department established in 1866 with the object of conserving forests *mainly to help agriculture* Customary usage recognised and embodied in privilege rules but exercise restricted to forests other than reserve and to trees other than those of reserve kinds. Government policy always more for ease and contentment of people than realisation of revenue. Always recognised claims of cultivation to be superior to forest preservation *Latterly tendency of Forest Department* is to subordinate agricultural interests to growth of timber and to run forests on commercial lines to the detriment of agriculture Area of reserve forests gradually increased from 604 square miles in 1890 to 3015 square miles with corresponding decrease in protected area from 2835 square miles to 132 square miles in 1910. Trees of reserved kinds increased from 10 to 26 Exercise of privileges now restricted to bare areas Cultivable area considerably decreased owing to harsh restrictions of Forest Department Rice area alone decreased from 196189 acres in 1890 to 173281 in1914- a drop of 22908 acres Further leakage steadily continues, Food production consequently deficient Grazing area rendered inadequate. Number & physique of cattle *suffering. Food situation already difficult* likely to grow desperate unless tendency of Forest Department checked Forest conservancy not subversive of agriculture is welcome *We learn proposals are being* sent to Government by authorities concerned by way of relief We have grounds to believe them to be inadequate Pray give public opportunity to express opinion on the proposals before final decision The creation of two Forest Mahals in this taluka very recently is causing serious anxiety, Reasons would be presented in the memorial to follow.

M. D. Karki.

for Honavar Taluka Agricultural Public.

8th March 20.

इतिहासाभिमान्याचे प्रलाप.

कानडावृत्ताच्या २६ फेब्रुवारीच्या अंकात "इतिहासकारांच्या उच्छृंखलपणा" या सदराखालीं तळें (गोवा) येथील 'इतिहासाभिमानी' हें टोपण नांव धारण केलेल्या एका लेखकानें जो टीकात्मक लेख दिला आहे तो माझ्या पाहण्यांत आला ज्यां 'एका चिमुकल्या वर्णनात्मक पुस्तकांतील' मजकुरावरून त्यांना अशा प्रकारची टीका करण्याची स्फूर्ती झाली तें पुस्तक मी लिहिलें असल्यामुळे हें पत्र उत्तरादाखल पाठवावें लागत आहे. माझ्या आराध्य दैवतेच्या कल्पित महात्म्यानें अभमाळेल्या दृष्टीनें किंवा पक्षांध दृष्टीनें मी मदरहू पुस्तकांत विधानें केलीं आहेत असें सांगून समाधान न मानतां, या इतिहासाभिमानी गृहस्थानें लिंग पूजेविषयीं साधार माहिती देऊन माझ्या किंवा इतर त्यांच्या बांधवांच्या ज्ञानांत भर घातली असती तर मी त्यांचे आभार मानिले असते. मी जसा शैव तसा वैष्णव ही आहे. माझीं धार्मिक मतें कोणत्या प्रकारचीं आहेत. हें समजून घ्यावयाचें असल्यास इतिहासाभिमानी गृहस्थानें मी लिहिलेल्या आर्यांच्या सणांचा प्राचीन व अर्वाचीन इतिहास या पुस्तकांतील महा एकादशी व महा शिवरात्र हीं विस्तृत प्रकरणें वाचून पहावीं. लिंगपूजेसंबंधानें मला अनेक संशोधकांच्या ग्रंथावरून मिळालेली माहिती पुढील प्रमाणें आहे:—

वेदकालीं आर्यलोकांत लिंगपूजा रूढ नव्हती परंतु अनार्यांत मात्र ती होती (ऋग्वेद मंडळ ७ सूक्त २१–५) असें दिसतें. "लिंगाची पूजा करणारांकडून यज्ञांत विघ्न न पोहोंचो," या आशयाच्या प्रार्थनेवरून लिंगपूजक, यज्ञ कार्यांत विघ्न आणीत हें स्पष्ट दिसतें. दुसऱ्या एका ठिकाणीं इंद्रानें लिंगपूजा करणाराचा नाशकरून त्यांच्या नगरींतून द्रव्य हरण केलें असा उल्लेख आहे. यावरून इंद्रास देव न मानणाऱ्या अनार्यांत लिंगपूजेची चाल होती असें अनुमान निघतें. कालगतीनें अनार्यांचा आर्यांत मिलाफ झाल्यावर वेदमार्गीयांत देखील ही पूजा सुरू झाली असावी. पतंजलीच्या कालीं शिवप्रतिमा पूजनाचा प्रघात होता असें त्याच्या सूत्रांतील उदाहरणावरून प्रत्ययास येतें. त्या कालीं सार्वजनिक देवालयांत शिव प्रतिमेची पूजा चालत असे. रामायणकालीं लिंगपूजा नसावी. रावण शिव लिंगाची पूजा करीत असे व रामानें सेतुबंधनापूर्वी रामेश्वर येथें शिवलिंग स्थापन केलें असा जो रामायणांत उल्लेख आहे तो प्रक्षिप्त असल्याबद्दल पंडितांचें मत आहे. महाभारत लेखनाचें काम शेंकडो वर्षें चाललेल्या मुदतींत उच्चवर्णीयांनीही लिंगपूजा स्वीकारली असें दिसतें. कारण उपमन्यूनें इंद्रवेषांत आलेल्या महादेवाची स्तुति करितांना शिवलिंग हें सर्व लोकांस श्रेष्ठ वाटल्यामुळें त्याची सार्वत्रिक पूजा होते असें

[६ वें पान पहा.]

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೧ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ ೧೯೩೦

ಭಟಕಳದ ಭಾಗ್ಯವು.

ಕಳೆದ ೨೬ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಭಟಕಳಕ್ಕೆ ದರ್ಶನಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆಂದ [illegible] ದ್ವಾರಾ ಬಂದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರ ಆಗಮನವು ಭಟಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರ [illegible] ಶಕ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಅರಿತು [illegible] ಲಿಸಿತ್ತೆಂದು ಅರಿತು ನಾವು ಬಹಳೇ ಕೃತಜ್ಞ[illegible]ವೆವು. ನಮ್ಮ ಭಟಕಳ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಶನಲಾಭವು ಅಕಲ್ಪಿತವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗುವದು ಸಹಜವು. ಬಡವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸರಂಥ ಅತಿಥಿಗಳು ಬಿಜ್ಜೈಸಿದಾಗ "ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ತೋಯಂ" ಎಂಬಂತೆ ಜನರು [illegible] ಸುಭಾವರಾದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ [illegible] ಪೂಜೆಯೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಹ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜರು ನೂರಾರು ಜನರ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿದ ಬಿನ್ನಹ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಲಿಯು ಸಮ್ಮತ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ "ನಾನಾದರೂ [illegible] ನಿವಾಸಿಯೇ" ಎಂದು ಹೇಳಿದವರಿಗೆ 'ರೀತಿ [illegible] ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು ಕೊನೆಗಾಣುವದೆಂದು [illegible] ವರು ಬಿದೆಯರು ಮುಗುಳು ನಗೆಯಿಂದ 'ತಥಾಸ್ತು' ಎಂಬ ದಿವ್ಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾಗಿ ಜನರೆಲ್ಲರು ಧನ್ಯರೆನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರ ಪುಣ್ಯವಂಶಜರು ಈಗಿನ ನವಯುಗದೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ತರ ರಾಮಚರಿತದಲ್ಲಿ "ನವಮಿದಮುಯು ಮೇ ಸುದಿವಸಃ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ವಾಸಂತೀ ದೇವಿಯ ನುಡಿಗಳ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಗ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಲು ಇದೊಂದು ಶುಭಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ! ಇರಲಿ. ಈ ಭಟಕಳದ ರೇವಿನ ವಿಷಯ ಅಲ್ಪ ಪೂರ್ವಾಪರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಬಹುಸ್ಪಷ್ಟತರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವೇದಿಸುವೆವು. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತಕ್ಕೆ ನಿಕಟವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ವಿಷಯವು ಇದೊಂದಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಮಹತ್ವದ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಸರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾರವರ ದಿವಾಣಗಿರಿಯ ಅಮಲದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿತೆಂದು ವಿಖ್ಯಾತವಿದೆ. ಆ ಪ್ರಗತಿಯೊಳಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆ, ವ್ಯಾಪಾರಾದಿಗಳ ಏಳಿಗೆಯು ವಿಶೇಷ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ [illegible] ವಾರ್ಷಿಕ [illegible] ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳ ಬೆಳಿಕೆಯಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲಿನಿಂದ ಪಕ್ಕಾ ಮಾಲು ತಯಾರಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಧಂದೆಗಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಚಾಲನೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಸಾರವು ಬೆಳೆಯಲು ಸರಕುಗಳ ಆಮದು-ರಫ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. [illegible] ಮಾರ್ಗದ ವಿಸ್ತಾರವು ವ್ಯಾಪಾರ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ದೂರದೂರವಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವದೆ ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ [illegible] ಬಂದರವು ಬೇಕೇ ಬೇಕು [illegible] ನೌಕೆಗಳ ಮುಖಗಳಾ [illegible] ಮೈಸೂರಿನ [illegible] ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಪ್ರಾಂತ [illegible] ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದರವು [illegible] ಸಮುದ್ರ ತೀರದ [illegible] ಹೊಂದಿಸುವದೆಂದು [illegible] ವದಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಸರ [illegible] ಈ ವಿಷಯವನ್ನು [illegible] ವಿಸಹಸ್ತದರು [illegible] ಕಾರದ [illegible] ಪೂರ್ವಕರಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ [illegible] ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಯ [illegible] ಎಲ್ಲಿ [illegible] ನಿವಡೆಯಿಂದ [illegible] ಆದರೆ [illegible] ಅವರ [illegible] ರಣ [illegible] ಅವರಿಗೆ [illegible] ನೆಲದಲ್ಲಿ [illegible] ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು [illegible] ಎಲ್ಲಿ [illegible] ಆದರೆ ಅದಿ [illegible] ರಹವಾಗಿ [illegible] ಭಟಕಳ [illegible] ಪೂರ್ವ [illegible] ಸಂಸ್ಥಾನದ [illegible] ಪ್ರಾಂತವು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದ [illegible] ದೊಳಗಿರುವ ಬಂದರವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೈವಶದಲ್ಲಿ ಇಡಲು [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ದಿಂದ ಹಿಂದೆ [illegible] ಸರಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆ [illegible] ಜನರ [illegible] ಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಸಂಗದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ವಿಶೇಷ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಧಾನದ ಅಂತರಂಗದೊಳಗೆ ಏನು ನಡೆದದೆಂಬ ತಿಳಿಯದೆ ಜನರೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಶಾಭಾವನೆಗಳಂತೆ ತರ್ಕ ವಿತರ್ಕಗಳ [illegible] ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಮೈಸೂರವು ಹಿಂದೆಗೆಯದೆ ಆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ನೀಡೆಯ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದ ಸೈರಣೆ [illegible] ಭಟಕಳ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀಡೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೈಸೂರವು ಕೇಳಲು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡಲು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಸಮ್ಮತಿಸುವದಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ, ಮೈಸೂರವು ನೆಟ್ಟಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಹೂಡಿದೆಂದು ಸುದ್ದಿಯಿದೆ. ಇದರೊಳಗಿನ ಅಂದರಕೀ ಬಾತ ಏನಿದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ತಿಳಿಯದು. ಕಳೆದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರ ಭಟಕಳ ಬಂದರಗಳನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಲಂಡನ ಫರ್ಮಿನ ತಜ್ಞರಾದ ಕರ್ನಲ ಡಂಕನ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳೇನಾಗಿವೆಂದು ಇನ್ನೂ ಜಾಹೀರಾಗಿಲ್ಲ. ಭಟಕಳವೇ ಬಂದರವಿರಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ನಕ್ಷೆಗಳೂ, ಖರ್ಚಿನ ಅಂದಾಜ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ, ತಯಾರಾಗಿರುವವೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಿರುವೆವು. ಜನರ ಎಲ್ಲ ತರ್ಕ-ವಿತರ್ಕಗಳೊಳಗೆ ತಥ್ಯಾಂಶವು ಎಷ್ಟೋ ಇರಲಿ; ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಭಟಕಳ ಯೋಜನೆಯೇ ತೀರ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದಿಂದ ಭಟಕಳ ನೀಡೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲೆಂಬ ಸಂಗತಿಗಳೇ ನಿಜವಾಗಿರುವವೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಈಗಿನ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನಿದೆಂದು ನಾವಾಗಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಟಕಳ ನಿವಾಸಿಗಳು ಮೈಸೂರ ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಯಿತು. ಈ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತೀರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಅದರ ಮಹತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಪತಿಯಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಭಟಕಳ ರೇವಿನ ದಾರಿ ಮತ್ತು ಬಂದರದ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೀಡೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಬಹುದೆಂತಲೂ, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನತೆಯು ಪ್ರತಿಕೂಲವಿಲ್ಲೆಂತಲೂ, ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಿನ್ನೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸುಸಂಧಿಯು ನಮಗೆಂದೂ ಲಭಿಸದು. ಮೈಸೂರದಂಥ ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಚಿರಕಾಲಿಕ ಸಹವಾಸವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪೋಷಕವಾಗುವದೆಂದು ನಾವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೇನು? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೇವು ದಾರಿಯು ಬಂದರಗಳಿಗೆ [illegible]ಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಗನೆ ಮುಟ್ಟುವದೆಂದು ನಮಗೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಕರವಾಗುವದು. ಈ ಜಿಲ್ಲಾ [illegible] ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಕ್ಷಣಸಹ ವಿಲಂಬವಾಗದೆ ಸೆಳೆಯುವದೆಂದು [illegible] ರತೆಯಿಂದ ನಾವು ಹಾರೈಸುವೆವು. [illegible] ಮಾತ್ರ ಭಟಕಳದ ಭಾಗ್ಯವು ಫಲಿಸಲಿ ಮತ್ತು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಉದ್ಧಾರವು ಭಟಕಳದ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಕೈಗೂಡುವದೆಂದು [illegible] ನಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಬೇಡಿಕೆಯು.

* * *

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಲಂಬದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು, ಬಾಪ ಶಾಹಿ ಜಾಹೀರನಾಮೆಗನುಸರಿಸಿ ಅಖೈರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೆಲವು ಛಾಪಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಜಾಮೀನಕಿಯ ಕಟ್ಟಾಯದ ಮಾಫಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬಗ್ಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಆದರೆ ಆ ಕಾಯಿದೆಯು ಇನ್ನೂ ಲಗಾಮಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಛಾಪಖಾನೆಗಳ ಮತ್ತು ಪತ್ರಗಳ ಮೇಲೆಯಿಂದ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ನವಯುಗವು ಕುಪ್ಪ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಮಿತ್ರತ್ವದ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದ ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರಿತೆಯು ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ದಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣವಾದರೂ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಸಹಮೂಲ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವದರ ಬದಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಅತಿ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕುರಿತು ಕಳೆದ ತಾ ೫ ನೇಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೈಕೆಳಗೆ ಹಿಂದೀ ಪ್ರೆಸ ಎಸೋಸಿಯೇಶನದ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ನಾಗರಿಕರ ಸಭೆಗೂಡಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆ ಆಕ್ಟನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮುಂದೊತ್ತಿದ ಸಾಧಾರಣ ಮತ್ತು ಸಯುಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತರುವೆವು. ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕುರಿತು ತಕ್ಕ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರವರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು.

೨. ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಗೋಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಸಪಾಸ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಅಪಾಯಕರವಾದ ಇನಫ್ಲುಎಂಜಾದ ಹಾವಳಿಯು ತೋರಿರುವದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅನುಮಾನವು ನಮಗೆ ಮೊದಲೇ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಘಟಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲ. ಹವೆಯು ಕೆಟ್ಟ ಹೊರತು ಇಂಥ ಪರಿಣಾಮ ಸಂಭವಿಸಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಮುಂದಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆವು. ಅದು ಹೊರತು ಕೋಟಿತೀರ್ಥದಿಂದ ತೇರಬೀದಿ ದಾಟಿ ಹೋಗುವ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಗದೆ, ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಹಲವು ಓಂದ ಕೊಳಕು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೊಳೆತು ಆಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಈ ವರೆಗೆ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಖಾತೆಯ ತಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಎಷ್ಟೋ ಸರ್ಕೀಟುಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ತಪಾಸಣೆಗಳು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ವರ್ಷ ನಡೆಯುವವೋ! ಆ ತಜ್ಞರು ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಾವಿನೀರೇ ಅನಾರೋಗ್ಯದ್ದೆಂತ ಕಂಡುಹಿಡಿದರಂತೆ! ಮತ್ತು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ರಾಮತೀರ್ಥದ ನೀರನ್ನು ನಳಗಳಿಂದ ತರುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರಂತೆ! ರಾಮನಿಗೆ ಧನುರ್ವಾತವಾದರೆ, ಭೀಮನಿಗೆ ಬರೆಹಾಕುವ ಇದೊಂದು ಯೋಜನೆಯು. ಇರಲಿ, ಇಂಥ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸರಿಸಿ ಲೋಕಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಜನರೂ ಕೂಡಿ ಔಷದೋಪಚಾರ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಬೇನೆಬಿದ್ದವರ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಫಲದಾಯಕ ಉಪಾಯವು. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಶಹರಗಳಿಗಿಂತ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಯೋಜನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರುವದು. ಹವೆ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಲಂಬವಾಗದೆ ಮಾಡುವದೇ ಲೇಸು.

೩. ಕುಮಟೆಯ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬರುವ ರಾಜ ರಸ್ತೆಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಂತೂ ಮೊದಲಿಂದ ಪ್ರೊವಿನ್ಸಿಯಲದೇ ಆಗಿರುವದು. ಬಾಕಿ ಏಳೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಗತಿಗಳಿಂದ ತಾಲೂಕಾ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದವು, ಮತ್ತು ಅವರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳ ದಾಗದುಜಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇತ್ತಿತ್ತ, ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಚಂದಾವರ, ಹೆಗಡೆ, ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಂಜಿನಿಯರ ಖಾತೆಗೆ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆಗಳು— ಹೊನ್ನಗದ್ದೆ, ಹಳಕಾರ, ಮೂರೂರ ಮತ್ತು ಬಗ್ಗೋಣ— ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧೀನದಲ್ಲೇ ಇರುವವು. ಈ ನಾಲ್ಕೂ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರು ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಮಾಧಾನಕರವಿಲ್ಲೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳ್ಯಾರು. ಒಂದರಮೇಲೆ ಗುಡ್ಡೆಯಮೇಲಿನ ಮಳೆಯ ನೀರು ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದಂತೆ, ಈಗಲೂ ಹರಿದು ಕೊರಕಲು ಬಿದ್ದು ರಸ್ತೆಯು ತೊಳದು ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡುವವರ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದರ ಮೋರಿಯು ನಾದುರಸ್ತಾಗಿ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಆಗಳಗಳು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾವೆ. ಮತ್ತೊಂದರ ಹಳ್ಳದ ಮೇಲಿನ ಸಂಕ ಮಾತ್ರ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ದುರಸ್ತ ಇರುತ್ತಾರೇ ಹೊರತು, ಆ ಸಂಕದ ಹಿಂದಿನ ರಸ್ತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ತೀರ ವಿಚಿತ್ರವದೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯು ಶಹರದ ತೀರ ಸಮೀಪದಾಗಿದ್ದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ತೀರ ವಿಪರೀತಾವಸ್ಥೆಯುಂಟಾಗಿವೆನ್ನಬಹುದು. ಕೋರ್ತ್ಯಾಣೆಯ ಸಂಕವು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಯುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹು ಅಸಮಾಧಾನಕರವು. ಈಗಿನ ನವಯುಗದೊಳಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಾಗುವ ಆಮದು ರಫ್ತಿಗೂ, ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೂ ಎಡೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ದರ ಸಾಲಿ ವಸೂಲ ಮಾಡುವ ಲೋಕಲ ಫಂಡದ ಪ್ರತಿಫಲ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಆಯಾಯ ಮೆಂಬರರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಲಕ್ಷವು ಬೇಗನೇ ಹೊರಳಲೆಂದು ಸವಿನಯ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

೪. ಅಖೈರಿಗೆ ಧಾರವಾಡದ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ ಸೊಸಾಯಟಿಯ ವತಿಯಿಂದ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸುಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯು ಸಂತಿಕೇಟಿದವರು ೧೭೦ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವರೆಗೆ ಕೊಂಡು, ಕಾಲೇಜು ಚಾಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡಲಿಕ್ಕೇನು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಾರದು. ಆಸ್ತೆ ಆಸ್ತೆ ಯಾಕಾಗಲಿ ಶಿವ, ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದವರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ-ಜವಾಬದಾರಿಗಳನ್ನರಿತು ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತರುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು. ಇನ್ನು ಕಾಲೇಜವೆಂದರೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಯೋಗ್ಯ ಕಟ್ಟಡ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ, ಮುಂತಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹನೀಯ ಧನವಂತರೂ ಕೋಟ ಸಾಹುಕಾರರೂ, ಜಮೀನದಾರರೂ ಉದಾರ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯನಿವೃತ್ತರಾಗುವರೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶಿಸುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿ ಏನು ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಶಕೆ ಜೋರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಮೈಲಿ ಮತ್ತು ಇನಫ್ಲುಎಂಜಾ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಕುರ್ಕಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಪೂರವಣಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಗಿಂತ ಊರ ಅಕ್ಕಿಯೇ ಅಗ್ಗವಾಗಿದೆ. ಘಟ್ಟದಿಂದ ರಾಗಿ ಹುರುಳಿ ಮಾತ್ರ ಇಳಿಯುತ್ತವೆ. ಧಾರಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆ.

ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಆಸ್ಪತ್ರಿ ಉಪಕರಣಗಳ ಫಂಡಿಗೆ ಇಷ್ಟರೊಂದಿಗೆ ೭೭೫ ವಂತಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸ ನಡೆದದೆ.

ವರ್ಷದ ಮಾನದಿಂದ ಗಾಳಿಕಟ್ಟೆ ಉಪ್ಪಿನ ಶಿಲ್ಕು ಬಹಳ ಇದ್ದು ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಅಂಕೋಲಾ— ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾ॥ ಮಿ॥ ಮುಕುಂದ ವಿಠಲ ಕಾಮತ ಇವರಿಗೆ ಸ್ಪೇಶಲ ಚಿಟ್ನೀಸರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಪಟ್ಟ ಮಿ॥ ಜೋಶಿಯವರ ಕಡೆಗೆ ಚಾರ್ಜ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಜಾಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಜರಾಗುವರೆ ಹೋದರು. ಹೋಗುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಚಹಾಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು.

ದಾರು ಸಾಮಾನ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಗಂಧಕದ ಸ್ಫೋಟವಾಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ದುಖಾಪತ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ತತ್ಕಾಲ ಮರಣ ಪಟ್ಟನು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಕಾರವಾರ ಆಸ್ಪತ್ರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನು ಹುಶಾರಾದನು.

ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣ ಜೀವೋತ್ತಮ ಮಠಾಧೀಶ ಶ್ರೀ ಮದಿಂದಿರಾಕಾಂತ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಶಿಷ್ಯರ ಸಮೇತ ಶ್ರೀ ರಾಮನವಮಿ ಸಮೀಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪರ್ತಗಾಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಕೆನರಾ ಮೋಟಾರ ಸರವಿಸ ಶುರು ಆಗಿ ಅಂಕೋಲಾ—ಕಾರವಾರ ಮೋಟಾರ ಶುರುವಾಯಿತು.

ದಿ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಾಯಸ್ಕೋಪ್ ಕಂಪನಿ ಮೈಸೂರ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು ಆಟಗಳಿಂದ ಅಂಕೋಲೆಯ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವದು.

ಒಬ್ಬ ಬಾವಾಜಿ ಹೆಂಗಸು ೩-೪ ಜನ ಗಂಡಸರು ಹಿಚಕಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು ಬಾವಾಜಿಯು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದಾಗಿಯೂ, ಜನರು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರಾಗಿಯೂ ಸುದ್ದಿ. ಮೆ॥ ಇರಾಖಾಸಾ॥ ಬೋರಕರರವರು ಸ್ವತಃ ನೋಡಿರುವರಂತೆ.

ಮೆ॥ ಬೋರಕರ ಸಾಹೇಬರವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಆಫೀಸ ಸಮೇತ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವದು.

ಕಾರವಾರದ ಸಬಜಜ್ಜ ಮಿ॥ ನಾಥೇರವರು ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿವಸ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ ಅಂಕೋಲಾ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ವಿಷಯ ಮುಖಂಡರ ಕಡೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಿದರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಈಪತ್ರಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

“ಎಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು, ಬಾಲಸೂತ್ರ ಉಳಿಯಿತು.”

ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಯರೊಳಗಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಆರ್ಯನ ಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ [illegible] ರ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸವೆಂಬ [illegible] ಸಮ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಮಗಳ [illegible] ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಈ [illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು [illegible] ದವಲ್ಲ ಇರುತ್ತದೆ [illegible] ಜನರ [illegible] ಈಗಿನ ಯಾವತ್ತು [illegible] ವಿಷಯ [illegible] ಗೃಹಸೂತ್ರ [illegible] ರಿಂದ [illegible] ಎಲ್ಲ [illegible] ಗಳು [illegible] ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮ [illegible] ವಿಧಿಗೊತ್ತ [illegible] ಯುಂಟಾಗಿದೆ [illegible] ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ [illegible] ಸಾಹಸ [illegible] ಮಾನ [illegible] ಅಲ್ಪಾಯುಗಳೂ ರೋಗಿಗಳೂ [illegible] ತ್ವಹೀನರೂ, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೂ [illegible] ರುಷಾರ್ಥಹೀನರೂ [illegible] ಗಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಆದ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾದ [illegible] ದನವು ಈಗ ವಿವಾಹದ ಆದ್ಯ [illegible] ಕೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ [illegible] ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ [illegible] ಮಾವ [illegible] ದು ವಿವಾಹದ ರುಚಿಯನ್ನು [illegible] ನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವನು (ಸಾವಿತ್ರಾದ್ಯಂಶ [illegible] ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದರಿಂದ [illegible] ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ತರದ [illegible] ದಂತಾಗುತ್ತದೆ) ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೌಂಜೀ [illegible] (ಅದೇ [illegible] ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು ಸಹ) [illegible] ಈ ತರದ [illegible] ಬಂಧನದಿಂದ [illegible] ಪರಿಣಾಮಗಳಂತೂ [illegible] ಗಳ ವಿಪರೀತ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆಂದು [illegible] ವದ ಮೌಂಜೀ [illegible] ದನದ ದಿವಸ [illegible] ಲೂ ವಿವಾಹದ [illegible] ಯೋಗ [illegible] ಗಿರುವದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ [illegible] ಅವಕಾಶವೇ ಉಳಿಯದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ [illegible] ದನದ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ (ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಬಾಲ) ವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಇದೇ ಸದ್ಯದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಿನ ವಯಸ್ಸಿದ್ದು ಮದುವೆಯಾಗದಿರುವ ಜನರನ್ನು ಕೀಳ್ [illegible] ಕಾಣುವದು [illegible] ಇದೇ ಈಗಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿದ್ಯೆಯ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು.

ಹೀಗಾಗಿ ವೇದಗಳು [illegible] ದವೆ [illegible] ದವು ವೇದಾಂತ ಭ್ರಾಂತವಾಯಿತು [illegible] ವಿಭೂತಿಯಾಯಿತು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಕರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವಾಯಿತು [illegible] ನಾ, ಧರ್ಮವೇ ನಾಸ್ತಿಕಪವಾಯಿತ [illegible] ಕೆಂದರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಲ್ಲದೆ [illegible] ವೇದಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂಬ ಈಗಿನ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು [illegible] ಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು [illegible] ರಕೂನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ [illegible] ಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ಶಾಲೆಗಳೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಂತೂ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವಷ್ಟೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೈತಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೊದಲಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದೊಂದೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಶಾಲೆಗಳು ಉದರಂಭರಿಗಳೆಂಬುವ ಹಲವು [illegible] ಕರಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಹೇಳಿರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಗಿನಿ [illegible] ಪರಾಗಿ [illegible] ಲೆಗಳ [illegible] ನುಗುತ್ತಿರುವರು. ಎಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿದು? [illegible] ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳ [illegible] ನಾವು, ನಮ್ಮ ಭಗಿನಿ [illegible] ಯರೂ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯಮೂಢರೂ ಆಗಹತ್ತಿದೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾದವರು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಲ್ಲವೇ? ಯಾ [illegible] ವರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಘಾಯದಂತಿರುವ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು [illegible] ಕಡೆಯಿಂದ ಮುರಿಸದೆ [illegible] ಸ್ವಧರ್ಮ [illegible] ಎಂಬ ವಚನವನ್ನು ಆಗಸರ [illegible] ವನ [illegible] ಯನ್ನು ಸನಿಸಿ [illegible] ವ್ಯವಹಾರ [illegible] ಬಿಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಬಳಿ [illegible] ತನ [illegible] ಕಡೆಯಿಂದ ಅವರವರ [illegible] ಮಾಡಿಸತ್ತ [illegible] ದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂ [illegible] ರಲಿಲ್ಲ.

[illegible] ಕೆಯರ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯಗ [illegible] ಪಡಿದ [illegible] ಪರರ [illegible] ವ್ಯದೊ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಯಾವ [illegible] ಆದ [illegible] ವಿದ್ಯೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಕಲಿತ [illegible] ರನಿಸದೆ [illegible] ದಷ್ಟು ಮೇ [illegible] ಗಳನ್ನು [illegible] ಯಾಕಂ [illegible] ಯುತ್ತದ್ [illegible] ಪುಸ್ತ [illegible] (ಧರ್ಮಜ್ಞಾತಿ [illegible] ವೇ) [illegible] ಕೃಷ್ಣನು ಭಗವದ್ಗೀ [illegible] ಪಡಿಸುವ [illegible] ತಾವು [illegible] ಪರಿಣಾಮ [illegible] ಪಾಲಿಸಲಿ [illegible] ವಿಷಯದ [illegible] ವಿದ್ಯೆಗ [illegible] ಇರುತ್ತ [illegible]

ನ [illegible] ದೊಳಗೆ [illegible] ಸ ಮರಣದ [illegible] ಇದೇ [illegible] ಜನರು [illegible] ವಿರುತ್ತದೆಂತ [illegible] ಯಿಂದಿರುತ್ತದೆ [illegible] ಕಾರಣವಾದವ [illegible] ಮಕ್ಕಳು [illegible] ಸಾಹಸದ [illegible] ಈಗಿನ [illegible] ಈ ಕಾಲದ [illegible] ಬೇಕಾದರೆ ಪರ (ಪೆಕ್ಯೂಲಿಯರ್) [illegible] ಕೊನೆಗೆ [illegible] ಯುವ್ಯಪ್ರೌಢ [illegible] ಕೋಟ್ಯವಧಿಯ ನರಕ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವದು [illegible] ಹೀಗಾದರೆ [illegible] ಗಳು [illegible] ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ [illegible] ಪಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯ [illegible] ಮತ್ತು ಸರ್ವರ ವಿವೇ [illegible] ದ ಪಾದ

‘ಲೋಕಬಂಧು”

इतिहासाभिमान्याचे प्रलाप.

(३ ऱ्या पानावरून पुढे चालू.)

म्हटले आहे

पुराणकाळीं मात्र या पूजेचे महत्व अधिकाधिक वृद्धिगत होऊन तिच्या उत्पत्तीसंबधाने हस्तच्छेच्या कथांचा उदय झाला. पद्म व वायु पुराणात हीं कथानकें सांपडतात. या कथांचा मथितार्थ इतकाच आहे कीं शिव सज्ञक देवता चराचर उत्पादक असून या तिच्या शक्तीचे द्योतक लिंग आहे परंतु केवळ उत्पादक शक्ति मानलेल्या शिवलिंगाकडून हे उत्पत्तिकार्य होणे असंभाव्य असल्यामुळे शंकराबरोबरच त्याची आदिशक्ति जी पार्वती इजलाही पूजेमध्ये स्थान मिळून योनि पूजेचा उपक्रम सुरू झाला. अर्थात् शक्तिपूजा याच कारणानें प्रचारात आली व शिवलिंगाची पूजा शक्तिदर्शक योनीच्या पीठावरच होऊं लागली.

काही पुराणे शिवपर तर काही विष्णुपर असून वैष्णवांनीं लिंगपूजा करणाऱ्या शैवांवर, व उलटपक्षीं शैवांनीं शालिग्राम शीलेची पूजा करणाऱ्या वैष्णवांवर यथेच्छ तोंडसुख घेतलें आहे वेदकाल व पुराण काल या वेळच्या उपासनांत फार महत्वाचें अंतर आहे वेदकालीं जरी अनेक देवता पूज्यमानिल्या होत्या तरी उपासक आपल्या उपास्य देवतेची केवळ स्तुती मात्र करीत. पण पुढें पुराणकालीं आपल्या देवतेचे श्रेष्ठत्व प्रस्थापित करण्यासाठीं इतर देवतास जेणे करून लघुत्व आणता येईल असे उपाय अट्टाहासानें योजण्याकडे उपासकांची प्रवृत्ति झाली याचे पर्यवसान आर्यांतल्या आर्यांत अहमहिका सुरू होण्याच्या बीजारोपणांत झालें कित्येक शैवांवर वैष्णव पंथाचा पगडा बसल्यामुळे ते हरिहरात भेद न मानता सलोख्यानें वागूलागले. सध्या हिंदुस्थानातील शैव व वैष्णव मतांच्या अनुयायांची संख्या पाहता खानेसुमारीवरून असें दिसते कीं शेकडा ७५ लोक शैव पंथीय असून बाकीचे शेकडा १५ रामानुज सांप्रदायी, शेकडा १० माध्व व वल्लभी पंथाचे आहेत.

गोमांतकांत गौडसारस्वत ब्राह्मणांची वसाहत झाल्यानंतर कांहीं कालानें लिहिण्यात आलेल्या स्कंद पुराणांतर्गत सह्याद्रि खंडात या वसाहतवाल्यांच्या देवताचे वर्णन दिले आहे त्यावरून हे सर्व शिव व शक्ति याचे उपासक होते हे सिद्ध होते मंगेश, नागेश, रामनाथ, नृसिंह, गणपति या देवता देखील शिव सज्ञक व शिव संबंधी होत त्याने उपासक माध्व मतानुयायी झाले. तरी या देवतांना व श्री महालसा वगैरे शक्ति देवतांना त्यांना पूर्वापार पद्धतीने भजण्याचे सोडले

ही श्री देवकीकृष्ण, व इतर दैवतें आधुनिककाळी स्थापण्यात आलीं. तुकाराम महाराजा या भक्ति संप्रदायामुळें श्री विठोबाचीं, रामदास स्वामींच्या उपदेशामुळें रामाचीं व मारुतीचीं त्याप्रमाणें इतर अनेक साधु मताच्या भक्तिमार्गांच्या प्रसारामुळें इतर देवतांचीं देवालयें अस्तित्वांत आलीं. हीं देवालय आजमितीस आहेत इतक्यावरून अनादिकालापासून त्या देवतांची उपासना कोणत्याही प्रदेशांत चालू होती असें ह्मणणें चुकाच होईल. ह्मणून मी ह्मणतों कीं गोमांतकात मूळ वसाहतीस आलेले सर्व गौडसारस्वत ब्राह्मण शैव, शाक्त होते. रामानुजापूर्वी विशिष्टाद्वैत मताचा व्यवस्थित सांप्रदायिक प्रसार या देशांत झाला नव्हता. मध्वाचार्यांनंतर द्वैतमत व विष्णुभक्ति आमच्या समाजात चालू झाली. एऱ्हवीं गीता कालापासून हा भक्तिमार्ग या देशांत रूढ होता हे मला कबूल आहे भागवत ग्रंथ अलीकडचा. त्यावर हवाला देऊन विष्णुभक्तीचा सांप्रदाय आह्मा सारस्वतांत मध्वाचार्यापूर्वी होता असे ह्मणणें योग्य होणार नाहीं.

वामन गणेश दुभाषी.

“ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಅಧಮತನದ ಅತಿರೇಕ”

ಮಾ॥ ರಾ॥ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಸಂಪಾದಕರ ಬಳಿಗೆ—

ತಮ್ಮ ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ತಾರೀಖು ೪-೩-೧೯೨೦ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾನ ೭ರ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ “ಹಳ್ಳಿಯ ದುರ್ದೈವ” ಎಂಬ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಗಳು ಅರ್ಗೆ ಮಾಸ್ತರ ನಾಗಪ್ಪಾ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಮಜಕೂರು ಪೂರಾ ಸುಳ್ಳು ಇರುತ್ತದೆ ಮಾಸ್ತರರು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ವಸೂಲಿ ಬಾಗಿ ವೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಗೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ

ಮಾಸ್ತರರ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲವು ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ತ್ರಾಸು ಕೊಡುವದು ಪವಿತ್ರ ನಿಜವಿರುತ್ತದೆ ಈ ಜನರು ಹೋದ ವರುಷ ಮಹಲ್ಬಾನ ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಅದು ಕಾರಣ, ಮಹಜರ್ನವರು ಸ್ವತಃ ಬಂದು, ತಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿದು ಬಂದದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಠರಾವು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಹೀಗಿದ್ದು ಈ ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಗಳು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸಹ ಈ ಮಜಕೂರು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಿದರೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು

ಈ ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಗಳು ಮಾಸ್ತರರ ಮೇಲೆ ಅಸಂಗತವಾದ ಖೊಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಬುದ್ಧ್ಯಾ ದ್ವೇಷದ ಮೂಲಕವೇ ಬರೆದದ್ದಿರುತ್ತದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲಿಂದ ತಾನೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ

ಲೇಖಕರೂ ತಮಗೆ ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಸುಳ್ಳು ಖೊಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಈ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಏನು ಎಂದು ಶೋಧಿಸುವದಿಲ್ಲ

ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಗಳು ಬರೆದ ಖೊಟ್ಟ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬೈಲಿಗೆ ಬರುವ ಅವರ ಅಧಮತನದ ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಅತಿರೇಕವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಓರ್ವ ಸತ್ಯಪಕ್ಷಪಾತಿ,
(ಚೆಂಡಿಯ ನಿವಾಸಿ)

ಓದಿರಿ ! ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ! ಓದಿರಿ !!

ಲೋಕಮಾನ್ಯ

ಬೆಲೆ] ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ. [೨ ಆಣೆ

ಬರೇ ೨॥ ಆಣೆಯ ಸ್ಟಾಂಪುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವವರಿಗೆ, ಈ ಹೃದಯಂಗಮವಾದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಬುಕ್‌ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸುವೆವು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕು

ಪತ್ತೆ - ವ್ಹಿ ಎಸ್ ರಂಗ್ಯಶೇಣವಿ,
ಪೋಸ್ಟ್ - ಯಲ್ಲಾಪೂರ (ಜಿ ಕಾರವಾರ)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ದರ
	ರೂ ಆ.
ರಂಗೂನ ಪೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬।॥
ಕೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೩—೨೬
ಹುರುಳಿ ,, ,	೧೪
ಕತಳೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	೨೦—೨೧
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೭—೨೧॥
ಉದ್ದು ಮಾನಗಿ ,, .	೧೦—೧೦।
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	೧೦—೧೦॥
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	೪—೬
ಹೆಸರು ಮಾನಗಿ ,,	೧೦॥—೧೪
ಹಳೇಣ್ಣ ಮಣ ,	೧೨
ಖೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ,,	೧೧೦—೧೧೫
ಖೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,,	೨೬॥—೩೭
ಹತ್ತಿ ಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,,	೪೦
ಖೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ,, ..	೨೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	೧೩—೧೩।
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ , ..	೪-೫ ೦
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ತ ೧ಕ್ಕೆ	೪ ೬-೦
,, ಸೂರ್ಯ ,,	೬ ೯-೬
,, ಹಂಸ ,,	೨ ೮ ೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೬೪—೭೫
,, ಚಿಕಣಿ ,,	೯೦—೧೦೫
, ಗೋಟು ,,	೫೦—೬೮
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ ,	೯೦—೧೧೦
ಶಿರ್ಶಿ ,, , ...	೯೫—೧೧೫
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ,, ,, ...	೯೦—೧೧೦
ಅಡವೆ , ,, ...	೭೫—೯೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ ,	೫೦—೬೦
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೭೦—೧೭೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೨—೫೦

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.

100 ಕ್ಕೆ ರೂ ೧೨-೦-೦ **25** ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೬-೦
50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ **1** ಕ್ಕೆ ರೂ ೦-೩-೦
ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಪತ್ತೆ — ಮೆನೆಜರ,
ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಮಟಾ

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು

40 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0.

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ — ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-8-0.

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ — ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0

4 ಕೋಲರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ— ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12-0

5 ಚಂದ್ರೋದಯಾವರ್ತಿ — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು, ಗರುಕು ಕಣ್ಣು, ಜಾಡ್ಯಬಿಂದು ಗುಣ.

ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-0

6 ಶ್ವಾಸಕುಟಾರ ಗುಟಿಕೆ . ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು, ಇವು ಗುಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ. 0-10-0

7. ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ ... ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

8 ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ:... ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು. ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು.

ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9 ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲದ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರಿಸಿಡಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವು ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0 5-0 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3 0 0

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್‌ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ವಿಳಾಸ ..

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರ, ದ. ಕ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು

ಪತ್ತೆ— ಭಡತಿ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಪ್ರಿಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು [illegible] ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ [illegible] ಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಹೋಗುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹು ದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ, ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು. ೧ ೧೨ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆಣೆ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಪಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು. ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇವರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚಲು [illegible] ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ [illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ಸಿಕ್ಕಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ,
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಭಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಅಪ್ರತಿಮ

ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ

ಮದನೋತ್ಸವ ಗುಳಿಗೆ.

[illegible] ನಿರಾಶೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ [illegible] ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ [illegible] ಶರೀರವು [illegible]

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD
Bombay.

ಮಂಜಿಷ್ಟನ ಚೆಂಪ.

ಹಲ್ಲು ಕೆಳತ, ಹಲ್ಲು ನೋಯುವದು, ಹಲ್ಲು ಅಲ್ಲಾಡುವದು ಹಲ್ಲೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, [illegible] ಔಷಧ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ [illegible] ರುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦. ಕಿವಿ ಕೆಳತ, [illegible] ಸೋರುವ ವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧ. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦. ಗಜಕರ್ಣದ [illegible] ಮುಲಾಮ.. ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦. ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಿಗೆ ಮಹಾಮಾರಿ ತೈಲ. ಬಾಟ್ಲಿ ೧೦-೬-೦. [illegible] ಊದಬತ್ತಿ [illegible] ೧ಕ್ಕೆ ೧-೪-೦. ಸುಗಂಧ ಪುಸ್ತಕ ರಾಜ ತೈಲ. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦. ಕ ರಂಗಿ, ಗುಲಾಬಿ ಹೀನಾ ಚಂಪಾ ಅತ್ತರಗಳು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೦-೩-೦. ಜಂತಿನ ಪೌಡರು **ಶೀಶಿ** ೧ಕ್ಕೆ ೦-೮-೦.

ಜಿ. ಎಸ್. ಕಲೇಕರ, ಶ್ರೀ [illegible]
ಪ್ರಕಾಶಕ ಕಂಪನಿ ಕುಮಟಾ. ಉ. ಕಾನಡಾ.

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦.
ಎಸ್. ಎಲ್. [illegible]
ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡೆಯುವ [illegible]. ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರೋಸ್ಕೋಪ [illegible] ಸಿಲ್ವರ [illegible].

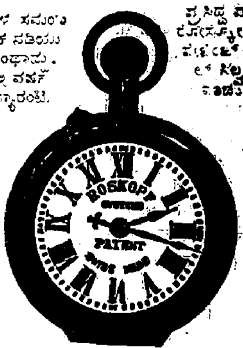

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ. ರೂ. 7-8-0

ಈಗಿನ ಬೆಲೆ. ರೂ. 3- 12- 0 ಮಾತ್ರ

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಬಾಳುವದು

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ವಾಚು. ನಿಕ್ಕಲ ಸಿಲ್ವರ ಕೇಸ [illegible] ಫೇಸ್ ಬೆಳಗಿನ [illegible]

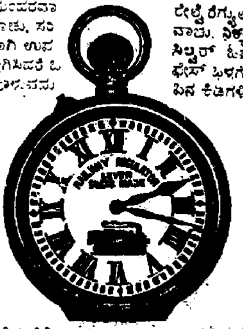

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ. ರೂಪಾಯಿ 10- 0- 0

ಈಗಿನ ಬೆ ರೂಪಾಯಿ 5 0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

೩ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸರ್ತಿ ತರಿಸುವವರಿಗೆ ಪೆಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಫ್ರೀ.

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳು ಟೈಂಪೀಸುಗಳು, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ತರದ [illegible] ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ
KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, BOMBAY.

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक'

याच्या सेवनाने [illegible] झालेल्या मनुष्यास, [illegible] जीवित प्राप्त करून देण्याची अचाट [illegible] आहे. अनुपानाप्रमाणे [illegible] अनुभव घ्या. [illegible]

पत्ता— **मुकुंदजी हिरालाल [illegible]**
गुर्जर हॉटेल, पेठ- **कुमठा.** एन. केनरा

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta.

Reg. No. B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS

ಸಂಚಿಕೆ ೨೨.

ಪತ್ರದ ದರಗಳು:-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ಸ್ಥಿ. ಪೋ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते [illegible]
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಒಂದು ಇಂಚಿನ ಸ್ಥಾನ (ಗಳ [illegible]) ಸಾಲುಗಳ ಪರಿಗೆ ರೂ. 1-0-0.
ಆನಂತರ ಪ್ರತಿಸಾಲಿಗೆ [illegible]
ಹೆಚ್ಚು 6 ಗಳ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು [illegible] ಬಂದರೆ ಅದು ಸಾಲುಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವವು.
ಬಹಳ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ [illegible] ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು.

—*[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೮ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]*—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿತ್ತಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಸೊಗಸನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0.
ದೊಡ್ಡ ಶೀಸೆಗೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಶ್ವೇತಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ.
೧೨ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪. ವಿ. ಪಿ. ಅಲಾಯದ.

ಕೇಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,

HAMPANKATTA, MANGALORE.

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಚಳಿಜ್ವರ, ಕೆಂಪುಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೇರಿಯದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು. 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆ. 8, ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ಶಿವುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಕೀಲುವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ. 6.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ. 5. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಶುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1.	2.	4.	ಔನ್ಸ್ 1.	2.	4.
ಆ.2½	ಆ.3½	ಆ.6½	ಆ.12.	ರೂ.1-4.	ರೂ.2-4.

ಡಿಸ್ಕೌಂಟು: 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ 6¼%. ರೂ. 25 ಕ್ಕೆ 10%. ರೂ. 100 ಕ್ಕೆ 12½%. ಪೋಸ್ಟೇಜಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಮುಂಗಡ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 190[illegible] ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರರ [illegible] ಯಾವತ್ತೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಹಂಪನ್‌ಕಟ್ಟ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ್ ನಿಕ್ಕಲ ಫ್ರೇಮುಗಳ, [illegible] ಕನ್ನಡಕಗಳ, [illegible] ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು. ದೂರ ಇರುವವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲಿ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ:— ಬಹಳ ಮಾದಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿ [illegible] ಔಷಧ. ಮುಷ್ಟಿರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ, ಪಾಕವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧ [illegible], ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಉಷ್ಣತಾ ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು [illegible] ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ, ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದ್ದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ [illegible] ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟ ಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶದ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಇದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರಿ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಂಪಾಗಿ [illegible] ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ.

ಮುಷ್ಟಿಕ ಸುವಾಸಿಕ [illegible]:— ಈ ದೇಶದ [illegible] ಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ [illegible] ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ [illegible] ವಿಶಾಲ, ನಾಗಪುರ ಪಕ್ಕಾ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ್ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ [illegible]
ಮತ್ತು ಬಪವರ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

Wanted.

Wanted a Chief Officer on Rs 60 rising to Rs 80/. Applications may be sent to the undersigned before the 15th April 1920 with certificates if any. Candidates having experience of work in other offices will be preferred. Government servants may apply through their superiors

Municipal office. Sirsi 6th March 1920 } **S.N.Keshavain,** President, Sirsi Municipality

ಪ್ರಕಟನೆ.

ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹತ್ತುರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಮೂರುವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ, (ಒಟ್ಟಿಗೆ ೩೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು) ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವೆವು ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವ ಶ್ರಮದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(೧) ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷಿಯು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಯಂನಿವಾಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಜಾತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ— ಅಂದರೆ ಅವನು ಹವ್ಯಕ ಸಾರಸ್ವತ, ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಜಾತಿಯವನೇ ಇದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ

(೨) ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷಿಯು ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ಪಾಸಾಗಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆದವನಿರಬೇಕು. ಇಂಥವರನ್ನೇ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು

Government Training School, Bijapur 25th February 1920 } **N.V Kurdi** Karki

BHATKAL PUBLIC MEETING

(*by wire.*)

The following is a copy of a message sent to Government of Bombay by the ryots of Bhatkal Petha. Ryots Bhatkal Petha assembled public meeting submit revised forest settlement jeopardising agricultural situation. Population rendered helpless by scanty food production. Productive lands becoming waste by forest encroachments. Wild beasts regulation unserviceable to crop protection. Denial of sufficient Kumki benefits undermining. agriculture. Insufficient and rocky grazing area causing cattle degeneration Customary forest usage virtually denied. Pray order thorough enquiry into our grievances before consideration of departmental reports & proposals anent final settlement of agricultural forest needs and concessions. Also creation of forest Mahals causing uneasiness. Detailed memorial follows

Venkatrao L. Ugrankar.
Chairman.

KANARA PEOPLE'S ASSOCIAITION.

(*by wire*

Kanara Peoples' Association has received Honawar resolutions regarding draft memorial to Government on forest grievances, and arranging a deputation. Executive Committee of Association met yesterday and decided *upon taking* early action. Association awaiting similar communications from other Talukas.

G P Murdeshvar

To
The Editor of the Kanara News.
Sir

A meeting of the managing Committee of the Kanara District Agricultural Association was held at Karwar on 9th March 1920, under the presidentship of the Vice Chairman, Mr. M R Telang and a resolution was unanimously passed to the effect that the following telegram should be sent to His Excellency the Governor of Bombay.

" Cummulative efect of present forest policy in Kanara has disastrously affected food production. Forest supplies for agricultural purposes which cultivators got freely and amply before, under privilege rules based on customary usage are now stinted depressing agriculture. Grievances repeatedly represented to local authorities but not yet redressed. Situation becoming unbearable. People have borne patiently with confidence in ultimate justice Pray intervence for just satisfactory settlement after understanding people's difficult position through Deputation, which will shortly wait upon your Excellency."

One interested

कानडावृत्त पत्रकर्ते यांस—

आपल्या पत्रांत कारवार तालुक्यांतील देवालयें व देवालय कमेटी संबंधाने या पूर्वी बरेच लेख आले. तरी कमीटींतील मेंबरांनी कांहीच सुधारणा केलेली दिसत नाहीं कारवारच्या विचारांत गेल्या महीन्यांत मि॥ डि. बी. नाडकर्णी यांचेहि पण एक सविस्तर पत्र आलें होतें. व त्यांणी त्यांत एका जातीचे व नात्यागोत्याचे लोक कमीटींत जास्त असल्यास देवस्थानाची सुधारणा कशी होत नाहीं ही गोष्ट मुद्देसुद सिद्ध केली होती; व आज खाली असलेल्या जागा तरी बाकी जातींतील उमेदवार निवडून भरल्या पाहिजेत असें स्पष्ट सांगीतले आहे. तरी आपलेच उमेदवार आले पाहिजेत ह्मणून लोकांकडून निवडणूक केली नाहीं व एक मेंबर बाळकृष्ण नाईक यांणी सदाशिवाचा साडु बाब सावंत व आपल्या मंडळीस धुडगुस घालण्यास मिळावा ह्मणून मि. चंदावरकर वकील अशीं दोन नावें दाखल करून अर्ज दिला आहे. हेतु हा कीं, जज्ज साहेब तो अर्ज विचारासाठीं कमीटीकडे पाठवणार व त्यांत मि. चंदावरकरांचे नांव आहे त्याजवरून दिवाण बहादुरांनी त्यांस कबूली दिलीच पाहिजे व देतील सुद्धां. अर्थात पांच कोंकण मराठे फिरून होणार. या धोरणावर हा सर्व व्यूह रचला आहे. बाकी मेंबर बिचारे आपला धंदा सोडून यांत पडत नाहींत. तरी दिवाणबहादुरांची ही परिक्षेची वेळ आहे. कारण मि. चंदावरकरांस नेमण्याच्या मोहांत पडून पुनः कोंकण मराठा नेमतात किंवा मनाचा समतोलपणा राखून इतर जातींतील चांगल्या माणसांची निवड करतात हें बघितलें पाहिजे. आजपर्यंतच्या धोरणावरून पुष्कळ लोकांनी जो अंदाज केला आहे, त्यास अपवाद ह्मणून तरी या खेपेला योग्य नेंच करितील अशी आशा आहे. योग्य उमेदवार पाहिजे असल्यास १ रा. रा. मंगेशराव तेलंग, २ रा. रा ह्माबळेश्वर शेट्टी, ३ रा. रा. वेंकटराव कुरडेकर वगैरे बरीच मंडळी आहे. तसेंच क्षत्री कोमारपंत. भंडारी, दैवज्ञ वगैरे बऱ्याच जातींतून चांगले चांगले इसम मिळण्यासारखे आहेत स्वतः दिवाणबहादुरांनी आपल्याच जातींतील आपला बगलबच्चा नेमून जगांत आपलें हंसें करून घेऊं नये व कमीटी मोडकळ स्थितीस आणल्याचें श्रेय घेण्यासाठीं कोंकण मराठ्यांची नेमणूक करूं नये. बघावें देवाचें नशीब कसें आहे तें!

कारवार, ता. ७–३–२०. } **धर्मराज.**

सुधारणाबिल.

आजकाल या आमच्या जिल्ह्याच्या अवनत दशेबद्दल जिकडून तिकडून उद्गार निघत आहेत व त्याची उन्नती कशी करतां येईल. याचा विचार करण्यांत कर्ते सवरते माणसें आज चूर होऊन गेलीं आहेत. कोणी ह्मणतात कीं जिल्हा सभा स्थापन करा, कोणी ह्मणतात जिल्हा परिषद भरवा, कोणी ह्मणतात औद्योगीक प्रगती करा, कोणी ह्मणतात मागसलेल्यांना पुढें आणण्याचा प्रयत्न करा. यापैकीं प्रत्येक सुधारणा राष्ट्रकार्यास हवीच आहे. पण आजच असे उद्गार निघण्याचें कारण काय, तर सुधारणाबील. या बिलाच्या योगाने सारें हिंदुस्थान खडबडून जागें झालें आहे. अस्पृश्यापासून तो वेदोनारायण ब्राह्मण सर्व सुद्धां आज जागा झाला आहे. सर्वांच्या शिक्षणासाठीं पुण्यांत बंडे माजलीं. बायकांनी वराती काढल्या. नवऱ्याचें मत एक, तर बायकोचें एक. एकजण ह्मणतो

मुलांस आधीं शिक्षण आणि मुलींची व्यवस्था मग बघण्यांत येईल. दुसरा म्हणतो आहे मुलींना शिकवा मग मुलगा आपोआप शिकेल. मागासलेले म्हणतात आजपर्यंत तुम्ही शिकलां. आतां थोडे दिवस तुम्ही स्वस्थ बसा. आम्ही शिकतों आणि मग बरोबर शिकूं. अस्पृश्य म्हणतो मला तुम्ही कां शिकून देत नाहीं? मी क्रिश्चन होऊन बोटीवर किंवा होटेलमध्ये तुम्हाला चहा जेवण दिलें तर चालतें आणि आता मात्र चालत नाही काय? अशा अनेक प्रकारच्या भानगडी आज उपस्थित झाल्या आहेत आणि त्या सर्व विचार करण्यास लायकहि पण आहेत. याचें कारण काय तर सुधारणाबिलानें प्रत्येक व्यक्तीच्या अंतःकरणांत आकांक्षा उत्पन्न झाल्या आहेत. आणि त्या होणे साहजीक आहे. आमचे राजे साहेब म्हणतात कीं नवीन मन्वंतराला आज सुरवात झाली आहे. मागचे सर्व विसरा आणि या पुढे राज्यकर्ते आणि प्रजाजन मिळून एक मताने आणि सहकारितेने काम करा आणि पूर्ण जबाबदार राज्यपद्धतीचा पल्ला गांठा.

आज इतर ठिकाणी काय गडबड उडाली आहे! जिकडे तिकडे दोन पक्ष नॅशनॅलिस्ट आणि प्रोग्रेशनिस्ट, कॉंग्रेसवाला आणि लिबरल, जहाल आणि मवाळ अशा नावांनी ते पक्ष ओळखले जातात. जिकडे तिकडे धामधूम. जहाल म्हणतो मवाळाला नवीन कौन्सीलमध्यें निवडूं नका. मवाळ म्हणतो विचार करा, कोणता पक्ष आंत गेल्याने तुमचें कल्याण होईल हें बघा. राज्यशकटाला खीळ घालणारा पक्ष जर तुम्हाला पाहिजे असेल तर जहाल निवडा व दिलेले हक्क चांगल्या रीतीने बजाऊन नवीन हक्कांना लायकी दाखवायाची असेल तर नेमस्त निवडा. जहाल म्हणतो आज आम्ही पूर्णपणें आणि पूर्ण स्वराज्याला लायक आहों असें असून आमची परिक्षा घेणारी ही उपटसुंभ बिरोक्रसी कोण. आमच्यांत टिळक आहेत, खापर्डे आहेत, करंदीकर आहेत, केळकर आहेत वगैरे वगैरे. आणि ही सर्व मंडळी आहे तर खरीच. काय कालाचा महीमा. जिकडे एक परिषद भरत नव्हती तीकडे आज दोनदोन तीन तीन परिषदा भरतात. विजापुरात दोन भरल्या, बेळगावांत तीन भरल्या, आणि या पुढें कीती भरतील याचा नेम नाहीं. पण त्या सर्व निरनिराळ्या वेळीं भरल्या. पण शिवाजी महाराजांची जन्मभूमी म्हणुनच असेल परवां जुन्नरमध्यें एकाच वेळीं, तीन भरल्या. वडाच्या समोर एक, खालीं एक, व फांद्यावर एक. एकला म्हणतो कोल्हापुरी तमाशा, दुसरा म्हणतो टिळकाची बोंब. असे पुष्कळ चांगले वाईट आणि बाष्कळ प्रकार जिकडेतिकडे चालले आहेत, पण आमचा जिल्हा कसा अगदीं तपस्व्या सारखा बसला आहे.

इतरत्र जी एवढी मोठी चळवळ चालली आहे, ती कशा करितां? तर सुधारणाबिला करितां. एक पक्ष म्हणतो या बिलाने आम्हाला कांहीच नवीन दिलें नाही. सबब तें फार अपुरे, असमाधानकारक आणि नाउमेद करणारें आहे आणि याच्यासाठीं देणाराचें आभार ते कसले मानायाचे? दुसरा पक्ष म्हणतो दिलेलें अपुरें आहे खरें पण पुरें घ्यायाला आज आमची लायकी नाहीं त्या साठीं दिलेल्या हक्काची चांगली अमलबजावणी करून लायकी मिळवुं आणि मग बाकीचा भाग १० वर्षांनी सहज मिळेल. जबाबदार राज्य पद्धतीच्या सज्या रस्त्यावर आम्हांला आणुन कांही मार्ग क्रमण आमच्याकडून करवलें आहे, तर पुढचा मार्ग आम्हीं सहज आक्रमुं. त्यासाठीं सदर रस्त्यावर आणुन सोडल्याबद्दल आम्ही त्यांचे आभार मानलेच पाहिजेत. हिमालयापासुन थेट कन्याकुमारी पर्यंत सारें हिंदुस्थान दणाणुन सोडलेलें व प्रत्येक जातींत व पंथांत आकांक्षा उत्पन्न करून राष्ट्रोन्नतीची प्रेरणा करणारें असें जें सुधारणाबिल तें काय व त्यांत काय दिलें आहे व पुढील गोल गांठायाला आम्ही आमचें धोरण कसें ठेवलें पाहिजे व या बाबतींत आमची तयारी कशी असली पाहिजे या बद्दल चार शब्द लिहावे अशी मनीच्छा आहे. असो.

सुधारणाबिलानें काय दिलें आहे हें समजायाला पूर्वीची व्यवस्था कशी होती व कायद्यांत फेर कसा होत गेला हें समजलें पाहिजे. कंपनी सरकाराकडे व्यवस्था जाण्याच्या पूर्वी हिंदुस्थानांत कोठें तरी जबाबदार राज्यपद्धती होती किंवा कसें हें बघितलें पाहिजे व असल्यास कोणत्या धर्तीवर होती हेही बघणें रास्त आहे. हें सर्व जाणण्यास फार मागें जायाला नको आहे. कारण जबाबदार राज्यपद्धति म्हणजे काय व त्यांत कोणतें मुख्य तत्व गोंवलें आहे हें समजलें म्हणजे आपण सहज सांगू शकूं कीं अशा प्रकारची राज्यपद्धती अलीकडच्या २००० वर्षांत तरी ती इकडे नव्हती.

* * *

'ಬಸವ ವಿಜಯ' ನಾಟಕದ ವಿಜಯ!

ಇಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಮಾರೆಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯು ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೂರು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕರ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರ ಪ್ರಯೋಗಗಳೇ ಬಹುಜನ ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯವರು "ಬಸವ ವಿಜಯ" ಎಂಬ ಆಖ್ಯಾನವನ್ನು ತಾ. ೮-೩-೨೦ ನೇಯ ದಿವಸ ಆಡುವೆವೆಂದು ತಾ. ೬ ನೆಯ ದಿವಸ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಕ್ಷುದ್ರ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯರು ಆಕಥೆಯಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂಬುವನ್ನು ಕೂಡಾ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಮತ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಅಂಧರಾಗಿ ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡಬಾರದೆಂತಲೂ ಆಡಿದರೆ ಜೈನ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತೀಯರಿಗೆ ಅಸಂತೋಷಪ್ರಾಪ್ತಾಗಿ ದಂಗೆ ಯಾಗಬಹುದೆಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದೂರಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರವರಾದ ಮಿ|| ದಿವೇಕರರವರು ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯ ಮ್ಯಾನೇಜರರಿಂದ "ಬಸವ ವಿಜಯ" ನಾಟಕದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ನಾಟಕದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟನಲ್ಲಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರು ಇದೇ ಆಖ್ಯಾನವನ್ನು ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪೂರ, ಕೊಲ್ಹಾಪುರ- ನಿಜಾಮ ಪ್ರಾಂತ-ಮೈಸೂರ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ಆಡಿ ತೋರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ನಾಟಕವನ್ನಾಡಲು ತಾ. ೭-೩-೨೦ನೆಯ ದಿವಸ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗಂತು ಈ ದುರಭಿಮಾನಿಗಳು ಈ ನಾಟಕವು ಆಡಲ್ಪಡಬಾರದೆಂದು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಯಾವದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಲು ಕೊನೆಗೆ ತಾ. ೮-೩-೨೦ ನೇಯ ರಾತ್ರಿ ೯ ಘಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಈ ಕಥೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ತಿಳಿಯದ ಕೆಲವು ಕಲಹಪ್ರಿಯರಿಗೆ ದುರುಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಾಟಕವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದಂಗೆಯಾಗಬಹುದೆಂತಲೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರವರು ಇಂಥ ಪೊಳ್ಳು ಮಾತಿಗೂ ತಮಾಷೆಗೂ ಮೋಸಹೋಗದೆ ಅವರು ಮೊದಲಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೇ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಈ ಕಲಹೋತ್ಪಾದಕರು ನಿರಾಶರಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದರು. ಈ ದಿವಸ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯಾಗುವದೋ, ಅಥವಾ ನಾಟಕದ ಥೇಟರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀಳುವದೋ, ಇಲ್ಲವೆ ನಾಟಕದವರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ದೀಪಗಳ ತಂತಿಗಳು ಹರಿದು ಹೋಗುವವೋ. ಏನೋ ಎಂದು ಬಹು ಜನರು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಬಸವ ವಿಜಯ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಗಳ ಬಹು ಜನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಈ ಸ್ಥಳದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳ ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರೂ ಥೇಟರು ಹಿಡಿಯದಷ್ಟು ಸೇರಿದ್ದರು. ವೃಥಾ ಕಲಹಕ್ಕಾಸ್ಪದವಾದ ಈ ದುಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬ ಸದಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದ ಇಲ್ಲಿಯ ಬೆಂಚ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಮಿ. ಕೇಶವಯ್ಯನವರು ಬಸವವಿಜಯ ನಾಟಕದ ಕೈಬರವಣಿಗೆಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಾಟಕದವರು ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅರ್ಧ ನಾಟಕ ಆಗುವದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಥೇಟರಿನ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದವು. ಆಗ ಪೋಲೀಸರು ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ವೈಕುಂಟ ಮತ್ತು ಹರಿಯಂಬ ತರುಣರನ್ನು ಹಿಡಕೊಂಡು ಬಂದು ಪಂಚನಾಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಗಲೇ ಬಂಧೀಖಾನೆಗೆ ಕಳುಹಿದರು. ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಈ ನಿಂದಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದವರಿಗೆ ಆಗ ಜನರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಆಡಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರತಿಬಂಧದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಉಭಯ ತರುಣರನ್ನು ಮರುದಿವಸ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನಾವ ತೊಂದರೆಗಳು ಸಂಭವಿಸದೆ ಆ ದಿವಸದ ನಾಟಕವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಪರಮತೀಯರಿಗೆ ಅಸಂತೋಷಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಒಂದಕ್ಷರವಾದರೂ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಯ್ಯೋ, ಎಂಥಾ ದ್ವೇಷದ ದು, ಇದೆಂಥಾ ತಿಳಿಗೇಡಿತನ, ನಾಟಕದವರಿಗೆ ವೃಥಾ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ, ಎಂದು ನಾಟಕ ನೋಡಿ ಬರುವಾಗ ಜನರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥಾ ಕುಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬರುವದೇ? ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಇಂಥ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸದೆ ಬಹುಜನ ಹಿತ ನಿರತರಾಗಿ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆನು.

"ಹಿತೈಷಿ"

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕು ೧೮ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ ೧೯೨೦

ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು.

ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಳಿಕೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ವಿಭಾಗಣೆಯು ಕಲ್ಪಿತವಾಗ್ಯಾಗಲಿ ಅಕಲ್ಪಿತವಾಗ್ಯಾಗಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದ ಎಷ್ಟು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿದೆ ಎಂಬುವನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ತೆರೆದರೆ ತೋಚುತ್ತದೆ ಭಾಷಾವಾರೀ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ [illegible] ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ [illegible] ದರೂ ಇದೇ ಇದೊಂದು ಓರೆ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಇದರ

ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಕ

ಅಂಗವಾದರ [illegible] ಹತ್ತಿ [illegible] ವಿಷಯದ ವ್ಯಾಪಕ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇ ನಾವು [illegible] ಕೈಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ ಈಗಿರುವ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ರಚನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ [illegible] ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಜನ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ [illegible] ಗಿದೆ, ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜುಲುಮು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮರಾಠಿ [illegible] ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಗೆ [illegible] ಗಿನ ಜನಸಮೂಹದ [illegible] ಅಲ್ಪ [illegible] ಕುವೆವು

ಈಗಿರ [illegible] ಇ [illegible] ಳಗೆ [illegible] ಬಂಡೆಯ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ [illegible] ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವಿಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ "ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಮಾಗೋದಾವರಿ ವರಮಿರ್ಪನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್," [illegible] ಒದೆದು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ [illegible] ಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ವಿಯೋಗ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮರ್ಮಜ್ಞರು ಬಲ್ಲರು ಈ ಮುಖಾಂತರದೊಳಗೆ ಕೊಂಕಣೀ ಜನ್ಮಭಾಷೆಯ ಜನರ ಪಾಡು

"ದೆಯೂರ್ಸಾಮೆ ಖುಸಖುಸ"

ಎಂಬಂತಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವದು ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಸೇರಿರುವ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಕೊಂಕಣ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ವರ್ಗವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ [illegible] ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತದಲ್ಲದೆ, ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ವಸಾಹತು ಮಾಡಿರುವ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗವು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿರುವದು ಇವೆಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಕೊಂಕಣಿಗರೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದರೆ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತಃ ಹಳಿಯಾಳ- ಕಾರವಾರ- ಅಂಕೋಲಾ- ಕುಮಟಾ- ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಿದೆ ಅವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಂಥ ತೀರ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರಯೋಗವು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆದಿದೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಸರಕಾರವೇ ಮನಗಾಣುವದು ದರಬಾರೀ ಭಾಷೆಯು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಭಾಷೆಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಹ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಕಲಿತು

"ಮಾರೂನ ಮುಟಕೂನ ವೈದ್ಯ ಬೂವಾ"

ರಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅನಿವಾ [illegible] ನಡಿಸಬೇಕಾಗಿದಲ್ಲವೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ವೈದ್ಯಬೂವಾರವರು [illegible] ಬಿಟ್ಟು [illegible] ಕಷ್ಟ [illegible] ಕಲ್ಪದಿಂದ [illegible] ಮಾತಾ [illegible] ಇಷ್ಟು [illegible] ತ್ರಿಶಂಕು [illegible] ಸರಕಾರಿ [illegible] ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ವರೂಪ [illegible] ಬಿಟ್ಟಿದರೆ [illegible] ಮನೆ [illegible] ಕನ್ನ [illegible] ಸ್ವ [illegible] ಮಾಡಿ [illegible] ಸಾವು ಹೇಳು [illegible] ಪ್ರಯೋ [illegible] ತ್ರಿಕ [illegible] ಕೊಂಕ [illegible] ಪ್ರಾಕೃತ [illegible] ಭಾಷೆಂ [illegible] ಕೆಲವು [illegible] ಅವರ [illegible] ದೂರ [illegible] ಅವರ [illegible] ಸಿದ್ಧಪಡಿಸು [illegible] ತ್ತವೆ [illegible] ಅವರ

ಮುಖಚರ್ಯೆಯೂ ಅಂತರಂಗ

ಪೂ ಅದರ [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ [illegible] ಕೊಂಕಣಿಯು ತಾಯಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ [illegible] ಎಷ್ಟೋ [illegible] ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಇದು ತಾಯಿಯ [illegible] ಕೊಂಡಿದೆ [illegible] ಶಕ್ತಿಯನ್ನು [illegible] ಪದು [illegible] ತನ್ನ [illegible] ಪದು ಇನ್ನು [illegible]

ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು

ಗಟು ಹಾಕಿದರಿಂದಲೇ ಅದು [illegible] ಸಂಸ್ಕೃತ ತಾಯಿಯ ಹಿರೆ ಮಗಳು ಮರಾಠಿಯೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಕೊಂಕಣಿಯು ಅದರ ತಂಗಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲವೆ? ಅಗ್ರಜೆಯಿಂದ ಅನುಜೆಯ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹವಣಿಸುವದೇ ಸಾಧ್ಯತರ ಉಪಾಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು ಮರಾಠಿಗೂ ಕೊಂಕಣಿಗೂ ಬಹಳೇ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ, ಗೆಳೆತನವೂ ಇದೆ. ಆದದ್ದರಿಂದಲೇ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಮನೆಮನೆಯೊಳಗಿರುವ ಪುರಾತನ ಲೆಕ್ಕ-ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಡಿ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬರೆದಿಟ್ಟದ್ದಿರುವವು ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಘಾತವು ಇನ್ನೂ ಅವ್ಯಾಹತ ನಡೆದದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

' ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯನಮಃ "

ಬಾಳಬೋಧ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಶಾಳೆಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಗಣೇಶ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವರು ಇದೆಲ್ಲ ರೂಢಿಯು ಸಕಾರಣವಿದೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಷೆಯ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯಿಂದಲೆ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲ್ಯಾದರೂ ಇದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಆತಂಕವೇನಿದೆ?

ಉದಾಹರಣ ನಾವು ಇನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದೇನಂದರೆ- ಸ್ವ [illegible] ನಿರ್ಣಯದ ತತ್ವದ ಅನುರೋಧದಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗವು ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿದ್ದ [illegible] - ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು- ಅವ [illegible] ಮರಾಠಿ ಶಾಳೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡ [illegible] ನ್ಯಾಯ್ಯವಿದೆ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ ಹೊಸ [illegible] ಇಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳ [illegible] ಮರಾಠಿ-ಕೊಂಕಣಿಗಳ ಅಕ್ಕತಂಗಿ [illegible] ವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಸಂಯೋಗವ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಂಕಣಿಗರಿಗೆ [illegible] ಹಿತಕರ [illegible] ಪ್ರಮಾ [illegible] ನಾವು ಹಿಡುತ್ತೇವೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಪ್ರ [illegible] ಯಲ್ಲಾದರೂ ಸರಕಾರದ ಅನು [illegible] ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ ಸಂಯೋಗವು [illegible]? ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಹತಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೊಂಕಣಿ ತಂಗಿಯ ಭಾಗ್ಯೋದಯವು ಇನ್ನಾದರೂ ಆಗುವದೋ, ನೋಡುವ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ [illegible] ವಿಷಯವಾಗಿ [illegible] ಚಿತ್ರವು ದಿನೇದಿನೇ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಚಿಂತಾಕುಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುರುಹುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಲೆದೋರುತ್ತಿವೆ ಪ್ರತಿಬಂಧ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಗಳನ್ನು [illegible] ನೋಡು [illegible] ಗಳ ಮುಖಾಂತರ [illegible] "ಜೇನಿನಯದ ಸ್ಥಿತಿ [illegible] ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿದೆ [illegible] ಅನು [illegible] ಜಂಗಲ [illegible] ದುವಾಗಿವೆ. [illegible] ಕಸರತಿಗಳ [illegible] ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಜಂಗಲ [illegible] ಧೋರಣೆಯು [illegible] ಪರೀಕವಾಗಿರುವದು [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೩೦೦ [illegible] ಮೈಲು [illegible] ೨೦೦೦ ಮೈಲುಗಳಾದವು ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟೆಡ್

ಬೆಟ್ಟವು ೫೦೦೦ ಮೈಲುಗಳಿಂದ ಬರೇ ೧೯೦೦ ಮೈಲುಗಳಿಗೆ ಇಳಿದದೆ. ಈ ಸ್ನಾಯಿ ಹಾತಿಗಳು ೧೦ ಇದ್ದದ್ದು ೬೬. ಆವವು ಕೌಲು-ಕರ್ಡಿ- ಬೇಗ ಪಣೆಗೆಯು ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಛತ್ರಿವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೧೮೮೦ರಿಂದ ೧೯೧೦ರ ವರೆಗೆ ೬೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೩ ಸಾವಿರ ಚೌರಸ ಎಕರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೂ ಮೆಟ್ಟು ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗದಿರುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂಗಲುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಜನರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಸಾದರಪಡಿಸುವ ಸೂಚನೆಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಭಾವನೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರವು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವ ಮೊದಲು ಜನರಿಗೆ ಏಕಮತವನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ "ಇಂಡಿಗೊಡಿರಿ" ಹಂತಿಗಳಿಂದ ಜನರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದ ಅರಿಕೆಗಳ ಆಶಯವಿದ್ದು, ಬಿಟ್ಟಿಗೆ, ಜನರು ಬಹಳೇ ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ ಸವದತ್ತಿ ಬಲವಲದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವರೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಮುಂದಿನ ಧೋರಣವನ್ನು ಮುಖಂಡರು ಧಿಟ್ಟ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವರೆಂದೂ ಮುಂಬಯಿ ಕೆನರಾ ಪೀಪಲ್ಸ ಸಭೆಯು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರೆಂದೂ ಆಶ್ವಾಸನೆಯ ತಂತಿ ಬಂದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ.

---

೩ "ಕೆನರಾ ಯೂನಿಯನ್" ಎಂಬದೊಂದು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮದೊಂದು ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಾಲ್ವತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆಂದು ಅರಿತು, ನಾವು ಆನಂದಪಡುವೆವು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭವು ಕರ್ನಾಟಕಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಡಾ| ನಾಡಗೀರರಂಥ ಮಹನೀಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯೊಳಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರಗಿತು. ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಲೇಕರ, ಶ್ರೀ| ವರ್ಟೀ, ಶ್ರೀ| ಮುಜುಮದಾರ, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗವೂ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸರ್ವಾಂಗ ಪ್ರಗತಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ, ಬಹಳೇ ಮನೋರಂಜಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಹಳೇ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಬೋಧಪ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಡಾ| ನಾಡಗೀರ ಮಹಾಶಯರು ನೆರೆದ ತರುಣರಿಗೆಲ್ಲ ಐಕ್ಯದ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೈತಿಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನನಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದೆ "ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಿಷಯಕ ಶಕ್ತಿಯು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಬಹಳೇ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯದ್ದಿದೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುವದಲ್ಲ, ಆತ್ಮಗೌರವಕ್ಕೆಂದು ಮಾಡುವದಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯವು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಆತ್ಮತ್ಯಾಗವೆಂಬುದು ಆಸ್ಮದಾತ್ಮ ಭಾವನೆಯು. ಆದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುವವು, ದೇಶಕ್ಕೂ ದೇಶಬಾಂಧವರಿಗೂ ಹಿತಪ್ರದವಾಗುವವು. ಮಹನೀಯ ಗೋಖಲೆಗಳಂಥ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಮರರಾಗಿರುವ ನಾಯಕರ ಚರಿತ್ರವು ಇದೇ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಬೀಜದಿಂದುಂಟಾದ ವೃಕ್ಷವಾಗಿರುವದು. ಅದರ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಗಳನ್ನು ನಾವಿನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತೇವಲ್ಲವೇ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶಾರೀರಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಕ್ಷೀಣವಿದ್ದರೂ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಬಲದಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುದಾರ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಯಜ್ಞದ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾದರಿಗಳು. ಇಂಥ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯವಾದವರಿಂದಲೇ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಸ್ವಾರ್ಥವು ಆತ್ಮಗೌರವವು, ಆತ್ಮಪ್ರಭಾವವು ಇವೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೋಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿಂದ ಬುಡಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿರಿ. ಯಾವದೇ ಒಂದು ಸಮಾಜವನ್ನಾಗಲೀ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಲೀ ಮೇಲಕ್ಕೆಂದು ಅನುಕರಿಸುವದು ಸರ್ವಥಾ ತ್ಯಾಗಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಶೀಲವನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿರಿ" ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವಿದು. ನಮ್ಮ ಯುವಕರು ಇಷ್ಟೇ ಯಾಕೆ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಸಹ ಈ ಉಪದೇಶಾಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೇನೆಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ನೀಗುವವು. ಡಾಕ್ಟರರ ಮದ್ದಿನಿಂದಾದರೂ ನಮ್ಮ ರೋಗಗಳ ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿ. ಇಂಥ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪಾಲೇಕರರನ್ನೂ ಇತರೇ ಚಾಲಕರನ್ನೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಂಡಾಡುವೆವು.

---

೨ ಜನರೊಳಗೆ ವೇದ-ವೇದಾಂಗಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಬರೇ ನಾಮಶೇಷವಾಗಿರುವದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿರುವರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗದೊಳಗಿನ ವೈದಿಕರು ಇಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದೆ ದಿನೇದಿನೇ ದುರ್ಭರವಾಗುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು ತೀರ ವಿಷಾದಕರವು. "ನಾಂವ ಸೋನು ಬಾಯಿ, ಹಾತಿಂ ಕಥಿಲಾಚಾ ವಾಳಾ" ಎಂಬ ಮರಾಠಿ ಗಾದೆ ಮಾತಿನಂತೆ ವೈದಿಕರ ಪಾಡಾಗಿದ್ದೆ. ಇಂಥ ನಿಕೃಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೈವಲ್ಯ ಮಠಾಧೀಶ ಶ್ರೀಮತ್ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸಮಾರಂಭದ ಸಮಯ ನೆರೆದ ಪ್ರಮುಖ ಸಭಾಸದರ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಿದರು. ರೂಪಾಯಿಯ ಫಂಡಿನಿಂದ ಬಹಳೇ ದೊಡ್ಡ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕು. ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಗುರುಗಳು ಸಹ ಹತ್ತು-ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನಕ ವಂತಿಗೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವರು. ಗುರುಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬಹಳೇ ವ್ಯಾಪಕವಿದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯು ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಇಂಥ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವು ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಠಾಧೀಶರು ಅನುಕೂಲರಾಗಿರುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಗೆಯು. ಗೋಕರ್ಣ ಮಠಾಧಿಪ ಶ್ರೀಮದ್ ಇಂದಿರಾಕಾಂತ ತೀರ್ಥ ಗುರುಗಳು ಸಹ ವೈದಿಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದಾಂತ ವ್ಯಾಕರಣಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವರು. ಸ್ವತಃ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವರ ಔದಾರ್ಯವು ಸುವಿಶ್ರುತವಿದೆ. ಹೀಗಿಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳೇ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನ ಯೋಜನೆಯು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗೌ| ಸಾ| ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗದ ಸಮಾಜವು ಆರಂಭಶೂರರಾಗದೆ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟರೆ, ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳ ಸದಿಚ್ಛೆಯು ಫಲಿಸದಿರದು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯವಿದೆ. ಧರ್ಮಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಪೋಷಣೆ-ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನವು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುವದು. ಇದನ್ನರಿತು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಈ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿಯುವರೆಂದು ನಾವು ಸವಿನಯ ಬೇಡುವೆವು.

---

೪. ರೋಗಗಳು ಮಾನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೋಂಕುತ್ತಾವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಅವು ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಸೋಂಕಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಾವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ಈ ರೋಗಗಳ ಪ್ರತಿಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದವಾಖಾನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕಾ-ಮಹಾಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ದವಾಖಾನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೂ, ಪಶುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರೆಗೆ ಇಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಇದ್ದವು. ಅವು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಶಿರಸಿ ಮತ್ತು ಹಳಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಆ ಡಾಕ್ಟರರು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ಬಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಲಾಭವು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ - ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಂಡೆಯ - ಪಶುಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಜಾನುವಾರಗಳು ಯೋಗ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಕನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು ರಯತರ ಅಕಲ್ಪಿತ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹಾನಿಯ ಯಥಾ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕುಮಟೆಯ ಕೆಲವು ದಯಾಪೂರಿತರಾದ ಮಹನೀಯರ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದದರಿಂದಲೂ, ಕಳೆದ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಿದ್ದ ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಒಂದು ಪಶು ದವಾಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಗನುಸರಿಸಿ ರಾವಸಾಹೇಬ ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾ ಶೈಟ ಕುಮಟೆಯ ನಿವಾಸಿಕರ ಪತಿಯಿಂದ ಆ ದವಾಖಾನೆಯ ಪೂರ್ವತಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಒಂದು ತಕ್ಕ ಉದಾರತೆ. ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿ, ಮೇಹರಬಾನ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಈ ತಾಲೂಕ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಪರ ವಿದ್ಯಮಾನ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಿದ್ದರು.

---

೫. ಅದರಂತೆ ಆ ಮನವಿಯು ರಾ| ಸಾ| ಮಾಮಲೇದಾರ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನೆ ಕೂಡಿದ ಜನರಲ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಮಾಲ್ಕಿಯ ಚಿತ್ರಿಗಿ ಧರ್ಮಶಾಲಾ ಖಾಲಿಬಿದ್ದ ಆವಾರವು ಈ ಪವಿತ್ರ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಸಮ್ಮತಿದರ್ಶಕ ಠರಾವುಪಾ

ಸಾದದ್ದು ಸಂತೋಷಕರವು. ಬಂದಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ಕರ್ತವ್ಯದಂತೆ ಹಣದ ಪೂರೈಕೆಯು ಈ ಶಹರದ ನಾಗರಿಕರ ಉದಾರತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಕೆಲಸದ ಮಹತ್ವದ ಮಾನದಿಂದ ೩೦ದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ಸಂದೇಹ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟು [illegible] ದರೆ ಈ ಶಹರದ ಬಡ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯವೂ, ಅವುಗಳ ಮಾಲೀಕರ ಭಾಗ್ಯೋದಯವೂ ತಲೆದೋರಿತೆಂಬು ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಇಂಥ ಇಹಪರತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕಾರಕ ಯೋಜನೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೇವ [illegible] ಜಮೀನದಾರ ಮ. ಹಸೀಲ ದಿಂದ ಉದಾರ ಆಶ್ರಯ [illegible] ೧೯ ದೊರಕಿ ಪಶು ದವಾಖಾನೆಯ [illegible] ನೆರವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು. ಈ ದವಾಖಾನೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಶಹರದ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಸಾಧನ [illegible] ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ತಾಲೂಕಗಳಿಗೂ [illegible] ದರೂ, ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಾ [illegible] ದೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು [illegible] ಸಂಗಿ [illegible] ಮಾನದಿಂದಲೂ ತಾಲೂಕುಗಳ [illegible] ನದಿಂದಲೂ [illegible] ಜನರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಸಹಕಾರಿತ್ವದಿಂದ [illegible] ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳು ಬೆಳೆಯ [illegible]

---

೬ ತಿಂಗ [illegible] ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶಿಖರ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವು ಪಾತಿಕೆಯ [illegible] ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗೂಡು ಈ ವರ್ಷ [illegible] ಕಳಸ [illegible] ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ [illegible] ದರುಗಿತು. ಈ ವರ್ಷದ ಉತ್ಸವದ [illegible] ಸ್ತದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಉಚ್ಚ [illegible] ಮೇರಿಸ್ಸಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ [illegible] ಹದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟ ದೀಪದ [illegible] ದೀಪಗಳ ಸಾಲುಗಳೂ [illegible] ತವಕ ಬೆಳಗಿದ್ದೇ ಒಳೆ ಪಕ್ಷವು. ಗೋಕರ್ಣ [illegible] ಶ್ವರನ ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ದೇವರ ಶಿಖರ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವು ಈ ವರ್ಷದ ಎಣ್ಣೆಯು [illegible] "ಮಣಿಗೆವೂರ್ತಿ ನಾರಾಯಣ" ನಾಯಕರ ಸದಂ ವಿಶೇಷತ್ವವು ಇಲ್ಲಿಯ ಏಕಾಗ್ರ ಭಕ್ತಿಯ ಸಜೀವತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಶೇಷತದಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಮಣೀಯತ್ವವು ಐನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಾಯುದೇವರ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದೆ ಬಹು ಜನರು ಖಿನ್ನರಾದರು. ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ ಸಾಧಗಳಿಗಿಂತ ಅನ್ನಶಾಂತಿಯೇ ಮೇಲಾದದ್ದೆಂದು ಅನುಭವಿಕ ಭಕ್ತಿವಂತರು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅದರಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತರ್ಪಣೆಗಳು ಈಗ ೬-೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಲೋಪವಾಗಿ ಈ ತರದ ಅಂಧಭಕ್ತಿಯು ರೂಢವಾಗುತ್ತ ಒಂದದ್ಭುತ ಭಕ್ತಿಯ ದಿಶೆಯು ತಪ್ಪಿರುವದೆಂತಲೇ ಈಗಲೂ ಸೂಚಿಸದಿರಲಾರೆವು. ಸಜ್ಜನರು ಇನ್ನಾದರೂ ವಿಚಾರಮಾಡುವರೇನು?

ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಣ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು.

ಇದೇ ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕ್ಯಾಪಿ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ"ದ ಮತ್ತು "ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣ"ದ ಜಾಮೀನಕಿ ಹಣಗಳು ಪರತ ಕೊಡುವ ಸರಕಾರಿ ಹುಕುಂ ಜಾಹೀರಾದ ಆನಂದಕರ ವಾರ್ತೆ ಬಂದಿದೆ.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿಯು ಸಾಧಾರಣ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಶಕೆಯೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ಲೇಗ-ಇನಫ್ಲುಯೆಂಜಾದ ಹಾವಳಿ ಪಸರಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ವರೆಗೆ ೨೦೫ ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕಿ ೨೦ ಜನರು ಮರಣಪಟ್ಟರು.

ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರೈಕೆಯಾಗಿದ್ದು ವಿಶೇಷ ಗಿರ್ಹಾಕಿ ಇದ್ದವಂತೆ! ಊರ ಅಕ್ಕಿಯು ಅಗ್ಗವಾದ್ದೆ ಅದರ ಕಾರಣವು. ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಕಿಯು [illegible] ಗಿರ್ಹಾಕು ಇಲ್ಲದೇ, [illegible] ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಇಲ್ಲದೇ, ಹಣ್ಣು ಮಾಡ್ಡ [illegible] ಬೇಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಕಿಯ ಆಯುಷ್ಯವು ಬರೇ ೩-೪ ತಿಂಗಳದೇ [illegible]

[illegible] ತಾ [illegible] ನೇ ರವಿವಾರ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ್ರ [illegible] ವೇ|| ರಾ|| ಸಾ|| [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವ [illegible] ನಾಮದಾರ ಗವ್ಹರ್ನರ [illegible] ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಬುಲು [illegible] ದವರಿಗೊಡಗ [illegible] ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುವ ಹುಕ್ಕು [illegible] ಸೂಚಿಸಿ ಹೊರಹು ಸರ [illegible] ಎಚೀರಗಾರ [illegible] ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿತು.

[illegible] ದಿನ ಮುಕ್ತ ಜಾತಿಯ [illegible] ಮೊದಲ್ಯೇ ಶರಪಟ್ಟಿಯ [illegible]

[illegible] ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಅಸಾಧಾರಣ ಕಸೂರಿಂ, ಕೂಡಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟು ಕಮೀಟಿಯಿಂದ [illegible] ಅಂದಾಜ ಪತ್ರಕವು ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಂದ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಪಶು-ದವಾಖಾನೆಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ಧರ್ಮಶಾಲೆ ಇವರಾಕರು [illegible] ಗ್ರೇನ ಶೋಪ್‌ವು [illegible] ಹತ್ತರ ನಡೆಯುತ್ತದಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತೆರೆಯುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲೆಂತ ಸುಪಿಚಾರ [illegible] ಅನುಭವದಿಂದ [illegible] ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇನಫ್ಲುಯೆಂಜಾದ ಜ್ವರ ಇದ್ದರೆ, ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ ಸೂಚಕ ಇಲಿಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿವೆ. ಬೈದಳ ಧಾನ್ಯದ ಬೆಳೆ ಸಾಧಾರಣ ಆಗಿದೆ. ಮಾವಿನ ಹೂವಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ತೀವರ ವಸೂಲಿ ಜಪ್ತಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಚಾಲೂ ಆಗಿದೆ. ಮಿ|| ಕಾಂತಾರಾಮ ಸದಾಶಿವ ಹುಣಸವಾಡಕರರು ಮ್ಯು|| ಮೆಂಬರಿಕೆಯ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕಾಂತವ್ಯಕ್ತಿ [illegible] ತರುಣ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳಾಗಿದ್ದು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುವ ನಿಜ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬಪಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಡೆಗೆ ನಾಕ್ಟರರು ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ. ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟ ಕಮಿಟಿಯ ಮಂಜೂರಿಯಾದೀತೋ? ಜನಾವರಗಳ ಖಾನೆಸುಮಾರಿ ತಾ|| ೧೯೧೫-೧೬ ರಲ್ಲಿ ಜನಾವರಗಳು [illegible] ಗಾಡಿಗಳು ೧೭೭೮ ಇದ್ದವು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜನಾವರಗಳು ಕಡಿಮೆ, ಮತ್ತು ಗಾಡಿಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದುವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮಿ|| ಟಿಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಂತಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಹಣವು ನಿಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಬಿದ್ದಿರುವದು. ಶಾಲೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ವಂತಿಗೆಯಾದರೂ ಪರತ ಕೊಡಬೇಕು. ಊರ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಈ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡಬಾರದೇನು? ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ ನೀರಿನ ಪುರವಟೆಯ ಪರಾಣ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಚಾಲು ಇದೆ. ತಾ. ೨೦ ನೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮೆ|| ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಬೇಟಿ ಘಾಟ ಮಧ್ಯಮಾ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಂತ್ರಾಕ್ದಾರರು ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮುದ್ದತ್ತು ಪಡಿಯ ಎದ ಕಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶಿರಸಿ— ಗುಡ್ಡವ್ವನ ದೇನೆಯ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಜನರು ಕಯನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಫಂಡು ಕೆಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ!

ವಸಕರುಗಳ ದವಾಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಡಿಯಾಳವನ್ನು ಇಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಅಂಬಾಪ್ರಸಾದಿಕ ಮಂಗಳೂರ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯವರು ೨೦ ರೂಪಾಯಿಯ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ಸ್ವಾದಿಯಲ್ಲಾದ ಹೋದ ರಥೋತ್ಸವದ ಊಟದ ಸಮಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರ್ತ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಪಂಗ್ತಿ ಉದ್ದ ಪಂಗ್ತಿಗಳೆಂಬ ಕಲಹ ಹುಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರಂತೆ!

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಸಕರುಗಳ ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವೆನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿ ಮಿ|| ಮುಜಾನಕರವರು ಇಲ್ಲಿ ಮೆ|| ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರ ಸಮಕ್ಷ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯು ಹಳೆಹಳೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಲಿದೆ.

ವೀರವೈಷ್ಣವರೂ ಬಡಸ್ಮಾರ್ತರೂ.

ಸ್ವಾದಿಯಲ್ಲಾದ ಹೋದ ರಥೋತ್ಸವದ ಊಟದ ಸಮಾರಾಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೀರ ವೈಷ್ಣವರು ತಮ್ಮ ಕಟುತ್ವವನ್ನು ಬೈಲಿಗೆ ತರುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಮಾರ್ತರನ್ನು ಅಡ್ಡ ಪಂಗ್ತಿಗೆ ಕೂಡ್ರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹೊಸ ರಿವಾಜನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಿಮಂತ್ರಿತ ಸ್ಮಾರ್ತರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಎಲೆಗಳು ಬಡಿಸಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಲು ವೀರ ವೈಷ್ಣವರು ಬಡ ಸ್ಮಾರ್ತರದಂಥ ಅಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರು! ಆದರೆ ಬಡಸ್ಮಾರ್ತರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಲಾಗಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ಉದ್ದ ನಾಮದವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಡ್ಡ ನಾಮದವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ದಬ್ಬಿ ಹಾಕಿದರು! ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಮಾನ ಹೊಂದಿದ ಬಡ ಸ್ಮಾರ್ತರಿಗೆ 'ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ' ಎಂಬಂತೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಒಳ್ಳೇ ಹದ [illegible] 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ವರ್ಗದವರ ಏಳ್ಗೆಯು ಆದರೆ ಈ ವೀರ ವೈಷ್ಣವರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕಲ್ಲವೇ'

ಶಿರಸಿ ತಾ|| ೧೬-೩-೨೦ } ಸತ್ಯದಾಸ.

ಶಿರ್ಶಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ.

ಹೋದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಪುರವಣಿಯ ಮೂಲಕ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಸ್ಕೀಮಿನ ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಮಾರ್ಕೀ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೊಕ್ತೇಸರರು ೧೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವಾಗಿ ವಚನ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸರು ಹರ್ಷಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಂಸಾರದ ಅನೇಕ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಗಡ್ಡ-ಮೀಸೆಗಳು ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿ, ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗಿರುವಂಥ ೬೦ ನೇ ವಯಮಾನದ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳು ದುಃಖಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿರುವರು. ಇವರು ಮುದುಕರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇವರ ಮನೋಗತವನ್ನು ಪಿನಾಕೀನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ನೆರವೇರಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಪಂಡಿತ ಶಿರೋಮಣಿಯು ಟೊಂಕವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ತಿರುಗುತ್ತ ಹಗಲಿರುಳೂ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವನು. ಈ ಅವಿಚಾರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ತೇಸರರಿಗೆ ಸಂಬೋಧಿಸಿದ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಇದ್ದು, ಅದರ ಸಾರಾಂಶವು ದೇವಸ್ಥಾನದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸರ್ವಥಾ ಕೊಡಬಾರದೆಂತಿರುತ್ತದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ದುಡ್ಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕದ್ದಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅದರ ವಿನಿಯೋಗವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೇ ಆಗಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಇವರ ಮೊದಲನೇ ಆಕ್ಷೇಪವು. ಆದರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಸಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗದ್ದೇ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಈ ಮೂರ್ಖ ಪಂಡಿತರ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ ತೆಗೆದರೆ ೧೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಹ ಸಿಗುವದು ದುರ್ಲಭವೆಂಬುವದು ಇವರ ಎರಡನೇ ಆಕ್ಷೇಪವು. ಆದರೆ ಕುಮಟೆಕ್ಕೇ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೬೦ ಇರುತ್ತದೆಂಬುವದು ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿದೀತು? ಈ ಮಹಾತ್ಮರು ಕುಮಟಾ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬಾರದೇ? ಅಷ್ಟೇಕೆ? ಧಾರವಾಡದ ಎರಡು ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆ(Colleges)ಗಳ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೇ? ಇಂಥ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ಕೆಲವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಜೋಡಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು ಮತ್ತು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿದ್ದ ಕುರುಡರ ಸಹಿಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿರುವವು. 'ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವರಾದ ನಮಗೆ ಫಾಸಿ ಶಿಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸೋಣಾಗಬೇಕು.' ಎಂಬ ಮಜಕೂರದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಈ ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ಇವರು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಸಹಿಮಾಡುವಂಥವರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ನಾಶವನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಕಮೀಟಿಯವರು ಈ ಪಂಡಿತರ ಕಾರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಲೇಶಮಾತ್ರವೂ ಅಂಜದೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೋರಿಸುವರೆಂತ ತುಂಬಾ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶಿ. } ಸತ್ಯವಾನ.
ತಾ ೧೦-೩-೩೦ }

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.
ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗವು.
100 ಕ್ಕೆ ರೂ ೧೨-೦-೦ 25 ಕ್ಕೆ ರೂ ೩-೬-೦
50 ಕ್ಕೆ ರೂ ೬-೮-೦ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ ೦-೩ ೦
ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಪತ್ತೆ:— ಮನೇಜರ,
ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್ ಕುಮಟಾ.

ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ
ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿತ್ರ
ಎಂಬ
ಹೊಸವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯು.
(ಸಂಪಾದಕ. ಎಚ್. ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ)

ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಾಲಿ ಬರುವ ಯುಗಾದಿಯು ಪ್ರತಿಪದೆ ಅಲ್ಲದ ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯಾ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸುವವರಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ-ವಿಷಯಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಯಾವತರದ ಸಂಕೋಚಕ್ಕೂ ಪಕ್ಷಪಾತಕ್ಕೂ ಈಡಾಗದೆ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಕರ್ನಾಟಕವು ಮಿತ್ರನಾಡುಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರಾಂತವಾದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದರ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಉದಾರ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿದೆ. ಟ ಖಾ ಸಹಿತ ೨ ರು

ಹನುಮಾನ್ ಬೀದಿ }
ಬೆಳಗಾಂವಿ } ಡಾ ಹ ವೆ ಸವಣೂರ
೧-೩-೧೯೩೦ } ಪ್ರಕಾಶಕ,

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ ಆ.
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬-೦ ೯
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೦—೨೪
ಕುರುಳಿ ನಿಜ „	೧೨।
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	೧೮
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ .	೨೭—೩೦
ಹೆಸರು ಕಾಳು „	೧೮—೨೮
ಉದ್ದು ಮಣಾಗಿ , ...	೯—೧೦
ಮಾರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ .	೯॥—೧೦
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ .	೭ ೮
ಹರ್ಲೆಣ್ಣೆ ಮಣ „ .	೧೨
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „	೧೨೦—೧೨೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ ..	೩೫—೩೬
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ .	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „ .	೧೧—೧೧।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „ .	೧೨॥—೧೩॥
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „ ...	೪-೫-೦
ಬಿಮಾಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ೩ ೧ಕ್ಕೆ .	೪-೬-೦
„ ಸೂರ್ಯ „	೬-೪-೬
„ ಹಂಸ „	೩-೮-೦
ನಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ..	೬೫—೭೫
„ ಬಿಕಣಿ „ ..	೯೦—೧೦೫
„ ಗೋಟು „ .	೫೦—೬೮
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ „	೯೦—೧೧೦
ಶಿರ್ಶಿ „ „ ...	೯೫—೧೧೫
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ „ ...	೯೦—೧೧೦
ಅಡವಿ „ „ ...	೭೫—೯೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. „ ...	೫೦—೬೦
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ...	೧೭೦—೧೭೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೦—೫೦

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.
೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪ ೦.
ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.
ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1. ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ-ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಾತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು

40 ಪರ್ಶ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0.

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-8-0.

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ— ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0

4. ಕೊಲೆರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ:— ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12-0

5. ಚಂದ್ರೋದಯಾವರ್ತಿ— ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು, ಇರುಳು ಕಣ್ಣು, ಕಾಚಬಿಂದು ಗುಣ.
ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-0.

6 ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:... ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ. 0-10-0

7. ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ ... ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

8 ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ:... ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು. ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು.
ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9 ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲದ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರಿಸಿಡಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0-5-0. 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3 0-0.

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್ ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್ ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಿಳಾಸ. ..
ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೇಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗ್ಳೂರ, ದ. ಕ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! *ಓಂ* ಹೊಸ ಶೋಧ
ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು
(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು [illegible] ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅನ್ನುತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯ[illegible] ಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗ ಪದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ [illegible] ಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗ ಪದ [illegible] ದಿವಸದಿಂ [illegible] ಮುಸೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ [illegible] ರೋಗಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು [illegible] ನ್ನಾಗಿ ಹೊಟೆ ಹಸಿವ ಪದ [illegible] ವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಆಪತ್ತಿವ [illegible] ಟಾಗಬೇಕೊ ಆವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕ [illegible] ಂಟಾಗ ಪವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ [illegible] ಗಳೂ ಒರುವವು ಇದರ ಅನುಪಾನ ಸೇವನೆಯು ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ [illegible] ಹರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ [illegible] ಮು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ [illegible] ಮು ಹೊಸ ಜೀನೆ ಇದ್ದು ಒಂದು [illegible] ಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ [illegible] ದಲೂ ಗುಣ ಬರುವದು ನಿವಾ[illegible] ದನೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆಕೊಂಡ ನೋಡಿರಿ

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೊಲೆ [illegible] ಗೆರ ೧ ೧೨ಲಸೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವ [illegible] ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯ ಬೇಕ

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ ಆರ್ ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
ಬೋಕ್ಸ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಜಿ ಬೆಳಗಾ[illegible]

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು [illegible] ತರದ [illegible] ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ [illegible] ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ [illegible] ಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು [illegible] ತ್ರಾಸಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರ [illegible] ಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ [illegible] ಬಹುದ

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷುಮಯ್ಯ [illegible]
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅದವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅರವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ,ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ
ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು)
ಧ [illegible] ಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ
ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ

ಜ [illegible] ಧಿಲತೆ ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ [illegible] ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ [illegible] ವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕ ಗರ್ಮಿ [illegible] ಹಚ್ಚುವ ಎಲ್ಲತರದ [illegible] ಕಟಿಶೂಲೆ [illegible] ಉತ್ತಮ [illegible] ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಔಷಧದ ಸಂಗ್ರಹ

[illegible]—ಜಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,
ಪ್ರೆ [illegible] ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ

WAGLE KADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
SANDHURST ROAD
Bombay.

[illegible]

ಮುದಿ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು [illegible] ರಕ್ತ [illegible] ಜ್ವರ [illegible] ಪಿತ್ತಕಾಂತ [illegible] ಪ್ರಕಾರದ [illegible]

[illegible]

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕರಿಕರ.
ಶ್ರೀ [illegible]
ಕ [illegible] (ಎಸ್ [illegible])

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

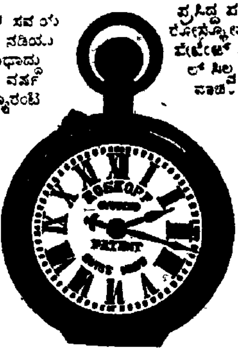

ಬಹಳ ಸವಂಗು ಶನಕ ನಡಿಯು ವಂಥಾದ್ದು ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible] ರೋಸ್ಕೋಪ್ [illegible] ಪೇಟೆಂಟ್ ನಿಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ ವಾಚ.

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂ 7-[illegible]-0
ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ರೂ 3 12- 0 ಮಾ[illegible]

[illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

ಅತಿಸುಂದರ [illegible] ವಾಚ [illegible] ಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರಿಗೆ [illegible]

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೆ[illegible] ವಾಚ ನಿಕ್ಕ[illegible] ಸಿಲ್ವರ್ ಓಪ[illegible] ಫೇಸ್ [illegible] ಹಿನ ಕಿಡಿಗ[illegible]

[illegible]ಂಚಿನ ಬೆಲೆ ರೂಪಾ 10 6- 0
ಈಗಿನ ರೂಪ್ಯಾ 5 [illegible]

[illegible] ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

[illegible] ಗಳನ್ನು [illegible] ಕರಿಸುವ [illegible]

ಇವಲ್ಲದೆ [illegible] ಹಲವು [illegible] ವಾಚ [illegible] ಗಡಿಯಾರಗಳ, [illegible] ಕಡಿಮೆ [illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪ
ಗಿರಗಾಂವ ಮುಂಬ

KRISHNAVILAS TRADIN
COMPANY,
Girgaum, BOMBA

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोद

[illegible] हजारो [illegible] भजुभ्याह [illegible] अनुपानाप्रमाण [illegible] अनुभव [illegible] ४० [illegible]

पत्ता— मुरपाची छिरालाल [illegible]
[illegible] कुमठा [illegible]

Printed and Published by Krishnarao B. Ravi Shenoy at his Star of Kanara Press Kumta

Reg. No B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೨೩.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ ಪಿ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेंद्रै ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभ कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟ್ಯಾಯಿಪ(೧೫ ಎಮ್‌ಕಾಲ್ಮ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

—[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೫ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ]—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವುಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ಶಿಸ್ತು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಜಖಂ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ.ಟಿ ೩. ಆಲಾಯದ ಚಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ.—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1-8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ. 1-8

ರೆವ್ರನೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕರಿಣವಾತ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5 4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಕ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2	4.
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6	ಆ 11	ರೂ 1 4	ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1904 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರೊಡನೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೊಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗ್ಯ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳಮಾಡಿ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಕು ಔಷಧ. ಮುಷ್ಕರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗವ್ವನಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ ಡಾಕ್ಟರ, ಹಾಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರ ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೨ ಆಣೆ ತೂಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತು ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಅನುಭವ ಅದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೋಳ ಮೇಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ – ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಟವದೆ ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿಯೋಗದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟ ವಗೈರೆ ಔಷಧಿಗಳು ಸಿಗುವವು ಪೋಷ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

श्री चक्रवर्तीश्वर लिंगाची स्थापना.

श्री कैवल्यपुर मठाधीश श्रीमत्पूर्णानंद सरस्वती स्वामींनी श्री गोकर्ण क्षेत्रांत आपल्या व आपल्या शिष्यवृंदाच्या उपयोगासाठीं प [illegible] हजार रुपये खर्चकरून एक मोठी [illegible] जंग इमारत बांधिली आहे. सदर इमारत [illegible] च्या व त्याच्या शिष्य वर्गाच्या इभ्रतीस साजेल अशीच आहे असे कोण म्हणणार नाही. त्या मठाच्या मध्यभागी उभारलेल्या देवालयात श्री चक्रवर्तीश्वराची स्थापना. [illegible] फेब्रुवारी तारीख २९ दिवशी [illegible] वाजून ४ मिनिटाने झाली. या [illegible] श्रीकडून सर्व ठिकाणी [illegible] लोकांस निमंत्रण गेली होती. मंडळी [illegible] २९ पासून जमायाला लागली. [illegible] रात्रीच्या उत्सवास [illegible] तिकडे या उत्सवासाठी [illegible] सदर मठ रस्त्याच्या [illegible] असून देवस्थाना जवळच [illegible] रत व त्यातील खोल्या [illegible] वर असून कोठ ही खोलीखाल [illegible] प्रत्येक खोलीत हवा व प्रकाश [illegible] तात लिंग ठेविलेल्या गर्भगुडीत [illegible] तिकडे उजेड व स्वच्छ हवा [illegible] इमारतीची एकंदर ठेवण व [illegible] कानडा जिल्ह्याच एक्झीक्युटिव्ह इंजिनियर श्रीयुत ऐय्यगार फार खुश [illegible] मंडळी बेळगाव, खानापूर, शहापूर, गोवा, मंगळूर, कोचीन, हल्याळ, कारवार, कुमटा, अंकोला, वगैरे जवळच्या व लांबच्या ठिकाणाहून आली होती. आदित्यवारी म्हणजे फाल्गुन शु॥ १० मी रोजी सकाळी ११ वाजता मठाचा आवार व बाहेरील रस्ता देखील लोकांनी गच्च भरून गेला होता. रंगी-बेरंगी सुरेख्या पितांबरानीं अलंकृत झालेली पुरुष मंडळी व त्यातच एका बाजूला काळी, [illegible], हिरवी शेल्लार, पिवळी, पैठण, व निरनिराळ्या रास्त्यानीं सुंदर आणि नाजूक अशा देहयष्टी झाकलेल्या नायकांनीं तर सर्व आवार नुसत नाना रंगी फुलानी भरलेल्या एखाद्या परडी सारखें दिसत होतें. मधून मधून हर हर महादेवाची गर्जना व पूर्णानंद स्वामींच्या जयजयकाराचा घोष यांणीं सर्व आकाश घुमघुमून गेलें होते. व्यवस्था राखण्यासाठीं व लोकांस त्रास होऊं नये म्हणून स्वयसेवक व त्याचे क्याप्टन एकसारखे [illegible] मेहनत करीत होते. यज्ञ मंडपातून उचलून आणून ठरलेल्या सुमुहूर्तावर हर हर महादेवाच्या गजरात नेमलेल्या जागेवर सदर "चक्रवर्तीश्वर" लिंगाची स्थापना मोठ्या थाटाने व उत्सा होनें झाली

या लिंगाचा इतिहास जरा चमत्कारिक आहे. म्हणून त्या लिंगास चक्रवर्तीश्वर हे नांव प्राप्त झाले आहे. हे लिंग कलकत्त्यांत तयार झाले व तेथून ते प्रथमी प्रदक्षणेंसाठीं निघालें. ते प्रथम अमेरिकेंतील शिकागो येथें भरलेले मोठे [illegible] प्रदर्शन बघण्यासाठीं म्हणून फिलाडेलफियाचा गेलें व तेथें काहीं वर्षे पर्यंत राहून तिकडील लोकांचे रीत रिवाज व आपल्या विषयी त्यांचा अभिप्राय समजून घेऊन [illegible] ८८६ मध्ये लंडन शहरातील मौथकेन्-सिंग्टन एथें भरणारें वस्तु प्रदर्शन बघण्यास तिकडे गेलें. नंतर काहीं वर्षें नुसत्या रस्त्याच्या [illegible] आराम असून रात्रंदिवस तिकडील लोकांचे विचार व आचार समजून घेतले [illegible] कांहीं बाबतींत तरी तद्देशीय [illegible] विचारांत जमीन अस्मानाचें अंतर आहे असे जाणून हिकडील [illegible] त्मिक विचारांनीं ज्याचें अंतःकरण [illegible] असे थोर गृहस्थ [illegible] गांठ घेऊन त्यांच्या [illegible] स्थानाचा सुखदुःखाचा [illegible] त्यांची संस्कृती कशी ठेवावी [illegible] शिकवावी व नवीन नवीन [illegible] तयार करावें वगैरे [illegible] व तिकडील [illegible] कायद्याचें स्वरूप येतें [illegible] इंडिया [illegible] आशीर्वाद [illegible] तिकडील [illegible] काम [illegible] हिंदी समजत [illegible] श्रीयुत घन [illegible] नाडकर्णी हे आपल्या गावचे [illegible] त्यांच्या मार्फत [illegible] परत येण्याची स्पष्ट [illegible] मोठे शहाणे असले [illegible] तिकडे ठाणें [illegible] उपचाराप्रमाण प्रायश्चित्त [illegible] उपर आपल्या मागे लागल [illegible] थेट ब्रह्मीभूत श्रीमदात्मानंद सरस्वतीं [illegible] आश्रय करून त्यांच्या बरोबर आपलें ठाणें खानापूर मठात दिलें. ही गोष्ट सुमारें १८९७ सालाच्या सुमाराला झाली. नंतर कर्झन शाही सुरू झाल्यावर सनदशीर चळवळ कशी करावी याबद्दल इंग्लडात घेतलेल्या धड्यानीं हिकडील जनतेची मनें प्रोत्साहित करून १९०८ सें पासून १९१९ पर्यंत हिंदवासियाकडून चळवळ करवून त्यास अमर्याद जबाबदार राज्य पद्धतीचा हक्क मिळवून दिला व तो मिळाल्या नंतर आपल्या सदरीं काम आटपून श्रीक्षेत्र गोकर्ण येथे कायमचा ठाव दिला. या सर्व कारणावरून सदर लिंगास चक्रवर्तीश्वर हे नांव दिले आहे. व तें नांव अन्वर्थक व योग्य असे कोण म्हणणार नाहीं. सदर लिंग एकाच [illegible] लेचें केलें असून, तें अडीच फूट उंच [illegible] बुडाचा घेर ६॥ फुट आहे. पिंडीची [illegible] १० इंच असून घेर अडीच फूट आहे. एकं लिंगाचे वजन ११ मण ४ शेर आहे. याज ४ नाग सोडवलेले असून पिंडीवर स्वाभा क भस्माचा त्रिपुंड्र आहे. अशा या लिंगा स्थापना श्रीपूर्णानंद स्वामींकडून परमेश्वर नें आत्मलिंग गोकर्ण महाबळेश्वरासमीप झा ली. ती खरोखरच फार श्रेयस्कर व अभिनं नीय गोष्ट होय. असो. नंतर संध्याकाळ जेवणाचा थाट फार उत्तम रीतीने पार पडल अजमासे तीन हजार माणसें तरी जेव असतील. स्वयंसेवकांनीं व त्याचे केपटन् या नीं सर्व व्यवस्था फारच उत्तम ठेविली होती.

सोमवारीं जमलेल्या शिष्यवृंदातर्फे श्री चक्रवर्तीश्वरास लघुरुद्रपूर्वक पूजा करण्या येऊन भोजनोत्तर श्रींस पादपूजा वगैरे होऊ [illegible] पत्राच्या रूपाने श्रींस मानपत्र सम र्पण्यात आलें. सदर समारंभास एक हजा मंडळी पूर्णानंद होलांत जमली होती. जागे च्या अभावामुळें कांहीं मंडळी परत गेली. समारंभ फार प्रेक्षणीय होता. अहेर वगैरे कामें शिष्यवर्गानें उत्साहपूर्वक वर्गणी गोळा करून पुष्कळ रुपये खर्चून फार थाटानें केलीं. मानपत्र श्रीयुत व्यंकटराव वाघ यांणीं वाचून दाखविल्यावर श्रीयुत दत्तात्रय भास्कर नाडकर्णी यांचे व्याख्यान अर्धा तास पर्यंत होऊन श्री चक्रवर्तीश्वराची स्थापना करून चार उदार आत्म्याच्या ऋणांतून सर्व शिष्यवृंदास मुक्त केल्याबद्दल सर्वांच्या तर्फे श्रींचे आभार मानण्यांत आले. हे उदार आत्मे म्हणजे (१) मठाची जागा ८०—९० वर्षां [illegible] मठासाठीं म्हणून दिलेली बाई सौ. अन्न [illegible] बाई कुळकर्णी केडिये ह्या होय. (२) सर [illegible] बईउड्ड ज्या सद्गृहस्थानीं रस्त्यावर पडलेलें लिंग उचलून नेऊन आपल्याकडे ठेवून घेऊन श्रीयुत घनशामपंत नाडकर्णी यांच्या मारफत आपण सर्व खर्च सोसून लिंग [illegible] पाठवून दिलें, ते गृहस्थ होय. (३) श्रीयुत घनशामपंत नाडकर्णी. ज्यानीं सदर लिंग स्वामीच्या मठात स्थापन करण्यास ब्रह्मीभूत श्री मदात्मानंद स्वामीस विनंती केली ते होत. (४) आमचे परमपूज्य ब्रह्मीभूत श्री मदात्मानंद सरस्वती स्वामी ज्यांणीं सदर मठ बांधण्यास १८८८ मधें खटपट केली व ज्याची फार दिवसाची इच्छा होती कीं सदर लिंग गोकर्णांत मठ बांधून तिकडे त्याची स्थापना करावी ते गुरु माहाराज. या लिंग स्थापनपासून या चाराही थोर माणसांची इच्छा पूर्ण केली आहे वगैरे. नंतर श्रीयुत शंकर आनंदराव नाडकर्णी, अंकोला, ये.

रामचंद्र वामन शास्त्रि करंदे गोवा, श्रीयुत सदाशीव रंगराव सुखठाणकर बेळगांव, या ग्रहस्थांचीं समयोचीत भाषणं झालीं. व त्यांनीं श्रींचे व स्वयंसेवकांचे वगैरे आभार मानिले. नंतर श्री पूर्णानंद महाराजकीजय या जयजयकारांच्या प्रचंड गजरांत सभा विसर्जन झाली.

मंगळवारीं संध्याकाळीं श्रींनीं मानपत्रास अगदीं योग्य असें उत्तर देऊन संस्कृत पाठशाळेसाठीं तीस हजार रुपये देण्यास कबूल केले. व लोकांनीं निदान सत्तर हजार रुपये तरी जमाकरून दिले पाहीजेत अशी अट घातली. व जमलेल्या सर्व मंडळींचें अभीष्ट चिंतन केलें.

एकंदर काम फार नावाजण्यासारखें झा– आलेला प्रत्येक इसम तो सर्व थाट बघून शारीगार होऊन गेला. स्वामी महाराजांबद्दल असलेली पूज्यबुद्धी द्विगुणीत झाली व संस्थानाबद्दल एक प्रकारचा अभिमान जागृत झाला. अशा प्रकारचीं संमेलनें होतील तेवढीं अपुरींच आहेत.

श्री क्षेत्र गोकर्ण. } आपला एक
ता १०–३–१९२०. } वर्गणीदार.

Extract from the annual Report of the Department of Agriculture for the year 1918-1919.

Out of the eleven agricultural associations that are on the list in the Konkan Division, Sirsi (Dist Kanara.) is the only one which has some work to report. It continued to popularize the improved sugar cane mill, and Poona pans by keeping them on hire which realized Rs 72–12–0 as against Rs 52/ – in the last year On its demonstration plot Red Moritious variety of sugarcane has entirely replaced the inferior local variety and from the former of which sets are supplied on a larger scale. Several new varieties of sugarcane and rice, which have been renowned as superior in other places are also being tested on the demonstration plot.

S. N. Keshavain.

Who should be the Hon. Member for Kanara ?

To

The Editor, Kanara News.

Dear Editor.

In connection with the contribution that appeared in the last two issues of the ' Kanara Leader ' under the heading " The Hon'ble member for Kanara ", I think the time is come to consider the question seriously and name a person who can be expected to be the fittest person to represent Kanara in the forth coming Council

We fully agree with what the writer has said about the choice to be made. We confess that as public life in Kanara stands, there is hardly a man who can fully answer our requirements It is true that there are young men who have in them potentialities of a useful public life but looking to their age and experience, we think they must wait and bide their time. As for elderly men, though there are some among them who have ability and worldly experience they have shown themselves to be weak-minded though successful opportunists & as such, we don't think we shall be satisfied with them In these days of enlightened views and liberal policy, such men must be elbowed aside and we must look for men of strong grit – men of no compromising tendencies – men of sagacious and judicious bent of mind who can be expected to study questions of public interest with a balanced mind and urge their views with courage and forcefulness.

Now let me humbly suggest that one of such men who can stand the test from very many points of view is available, if we shall only induce him to come out in the open arena & take up the gauntlet for fighting Kanara's battle in the public assembly. Let me announce that he is no other than Mr V. V. Wagh B A LL B, now first class Subordinate Judge of Karwar, who is to be out of his silver fetters just a month before the election. All those who have watched his career from his student life and studied him in the different spheres of life as a schoolmaster, a pleader and a judge, cannot but come to the conclusion that he would be the right man in the right place. His strength of character, his educational and legal attainments, his strong and forcible pleadings, his sound judgment and strong common sense, his liberal and progressive views and his strong desire for the uplift of Kanara, cannot but bring him prominently to the attention of the public. It may be argued that he has shown no public life in the current sense of the phrase. But in that respect it must be admitted that he had no occasion up till now. Given such opportunities, he, we are confident, will be able to make a mark and fill the place with conspicuous honour. Undoubtedly he has all the capabilities of becoming a public man worthy of shaping and strengthening the public life of Kanara, and proving a beacon-light to youngsters wishing to be true citizens. It is worth while to induce him somehow to come out when unharnessed from his present office and then to harness him to the hard life of public activities in the interest of our backward district. We hope that he will not grudge to undertake this work, should we all press him and support him with one mind. Now it behoves all our men of light & leading your enthusiastic younger men also to take up my suggestion in all seriousness and do the needful in the matter.

KUMTA } Yours &c.
23-3-20. } *N. S. Kamat.*

ಹಳ್ಳಿಯ ದೂರು.

ಕಾಡಾನೆಗಳ ಲೂಟಿ.

ಈ ತಾಲೂಕ ಹಚ್ಚ ಫಿರ್ಕಾ ಹೊಸೂರ ಗ್ರಾಮದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಂಕರಭಟ್ಟರು ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಸಾರಾಂಶ—

ಸನ್ ೧೯೧೮–೧೯ ನೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಖಾಸಾ ವ ಮೂಲಗೇಣಿಯ ೧೨೦ ರೂಪ್ಯಾ ತಿರ್ವೆ ಆಸ್ತಿಯ ಬಾಬ್ತು ಕಾಡಾನೆಗಳಿಂದ ೫೫–೬೦ ಚೀಲ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ೪೦ ಹೊರೆ ಹುಲ್ಲು ಲುಕ್ಸಾನು ಆದಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಾರ ನಡದು ಆಗಿನ ರಾ| ಸಾ| ದೇಸಾಯಿ ಮಾಮಲೆದಾರರು ೩೦ ರೂಪ್ಯಾಗಳ ಸೂಟ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಡಿಯುತ ೧೯೧೯–೨೦ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಜಮಾಸ ೧೪೦ ಚೀಲ ಭತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿ, ಹುಲ್ಲು ಪೂರಾ ಸಿಗದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪಂಚನಾಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದ ತಾಲೂಕಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ— ತಿರ್ವೆ ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕಾಟ ನಿವಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮ|| ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಈಗಿನ ಮಾಮಲೆದಾರರು ಆ ಕುರಿತು ಒಂದು–ಒಂದುವರೆ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬಂದದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವಾಗದಿದ್ದದರಿಂದಲೋ ಯಾ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದುರ್ದೈವದಿಂದಲೋ ಏನೋ ರೂಪ್ಯಾ ೫ ರಿಂದ ೬೦ ರ ವರೆಗೆ ತಿರ್ವೆ ಸೂಟ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರಷ್ಟೇ? ಇತರ ನಮ್ಮ ಫಿರ್ಕೆಯ ವ ಇತರ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಜಮಾಸ ೪ ಸಾವಿರ ರೂಪ್ಯಾಗಳವರೆಗೆ ಕಾಡಾನೆಗಳಿಂದ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿದ್ದು ಈ ಕುರಿತು ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಮಲೆದಾರರು 'ಕಮಿಸಿನ ವೇಳ್ಯಾ ಕೊಡಿಸ ಕೃತಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಿ ಹೆದರಿಸಿ ತಮಗೆ ಕಂಡಂತೆ ತಯಾರ ಮಾಡಿ ನಿವೇದಿಸಿದ ಕಾರಣವೇ ಇದಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಅಜಮಾಸ ೧೨೦೦ ರೂ. ಲುಕ್ಸಾನು ಆದದ್ದರಲ್ಲಿ ಬರೇ ರೂ. ೬೦ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸೂಟ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯಿತು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ನೀಗಿ ಈ ಫಿರ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನ–ಜಾನುವಾರಗಳ ಸಂಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಸಾಧನವೇನು ಕೈಕೊಂಡದ್ದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜ ಸರಕಾರದವರು ತಮಗೊಪ್ಪಿದ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯತಮವಾದ ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜಾಗ್ರತ ಮಾಡುತ್ತಾರಾದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಸೊತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದುರ್ದೈವವೇ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆಂದು ವ್ಯಸನಪಡುವೆವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೃಪಾ ಮ|| ಕಮೀಶನರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಯು

(೬ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ.)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕು ೨೩ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚ ೧೯೨೨

ರಾಜಾ ಕಾಲಸ್ಯ ಕಾರಣಂ.

ಕಾಲಶಕ್ತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾರಿಂದುಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ಒಗ್ಗೆ ವೇದಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧು ಸಂತರಲ್ಲಿಯೂ ವಾಗ್ವಾದದ ರೂಪದಿಂದ ಬಡಿದಾಟವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೆ ಕಾಲಶಕ್ತಿಯ ಕಾರಣವು ಬೇರೊಂದಾಗಿರುವದೆಂದು ಹಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕಂಡುಬರುವದು. ಈ ಕಾರಣವು ಯಾವದು? ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಶಿರೋಲೇಖವನ್ನು ಓದಿರಿ. ಸಂಪತ್ತಿನೊಳಗಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಯಾವಾಗಲೂ ದಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಕವಿಗಳೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ರಾಜರು ಅಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಚಲಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪದ ಅಧಿಕಾರಿ ದೇವತೆಯು ಕಾಲದ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದೆಂದು ಕವಿಗಳು ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವು ನಮಗಿಂದಾಯಿತು. ಇಂಥ ಕಾಲದ ಅಲ್ಪ ಹಿತಕರ ಮಹಿಮೆಯ ಪ್ರಸಾದವು ನಮಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನಮಗಿದ್ದ ಬಂಧನವು ಪರಿಹಾರವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಸರ್ವಂ ಯಸ್ಯ ವಶಾದಗಾತ್ ಸ್ಮೃತಿಪಥಂ

ಕಾಲಾಯ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕಾಲದೇವತೆಗೆ ವಂದನೆ ಮಾಡುವೆವು. ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಆಪತ್ತುಗಳು ಬರೇ ಸ್ಮರಣೆಯ ವಶವಾಗುವದು ರಾಜಕಾರಣದ ಕಾಲಮಹಾತ್ಮ್ಯವೆ! ನವಯುಗದ ಶುಭಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಅದರಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕಾಲಮಾನದೊಳಗೆ ಹಿಂದೇ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾದವು? ಭೂತಕಾಲದೊಳಗಿನ ಕಷ್ಟಕರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮತ್ತೆ ಸ್ಮರಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಆಪತ್ಕಾಲದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬಂದೊದಗಿದರೂ ಅದನ್ನು ರಾಜಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿವಾರಿಸುವದು ಶಕ್ಯವಿದೆಂದು ಕಳೆದ ಡಿಶಂಬರ ೨೩ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾದಶಹರ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಆಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬಾದಶಹರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಸರಕಾರವು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಮಾಡಿತು. ನವಯುಗದ ಪ್ರಭಾತಕಾಲವು ನಿರಭ್ರವಾಗಲು ಬೇಕಾಗುವ ರಾಜದಯೆಯು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸೀಮೆಯ ವರೆಗೆ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಹಿಂದೀ ಜನತೆಯು ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಯಾರ್‍ಯಾರ ಪಾಲಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದಯೆಯ ಅಂಶವು ಬಂದಿದೆಂದು ನಿರ್ಮಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವದೇ ಈಗಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಈ ದಯೆಯು ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟಿನಿಂದ ಹೊರಿಸಿದ ಜಾಮಿನಿಕಿಯ ಬಂಧನವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ನ್ಯಾಯ್ಯವದೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸದ ಸರಕಾರಗಳು ಕೃತಿಯಿಂದ ತೋರಿಸಹತ್ತಿದವು ಇತರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಗಳು. ಇದೇ ಧೋರಣವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘ ವಿವಂಚನೆ ಮಾಡಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ

ರಾಜದಯೆಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು

ಅರ್ಪಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ೪೫ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳ ಪೈಕಿ ೨೨ ಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ೮ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳೊಳಗಿನ ೫ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಜಾಮಿನಿಕಿಯ ಹುಕುಮು ರದ್ದ ಪಡಿಸಿ ಜಾಮಿನಿಕಿಯ ರಕಮನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಮು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ರಾಜದಯೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಸುದೈವವು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಂಧುಗಳಾಗಿರುವ ಕಾನಡಾದ ವೀಣಾ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅಚ್ಚುಖಾನೆಗೂ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರಥ ಕೇಸರಿ ಪ್ರೆಸಿಗೂ ದೊರಕಿದೆ. ಈ ಶುಭ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾದರ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಆಪತ್ತು ಬಂದೊದಗಿದಂದಿನಿಂದ ಇಂಥ ಸುದೈವವು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಾರದೇ ಇರುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಿರಪರಾಧಿತನವು ನಮಗೆ ಆಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಶುಭಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ರಾಜಶ್ರೀಯು ಮತ್ತು ಅಪ್ಪಣೆ ಪಾಲಿಸುವ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಲಂಬದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು, ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯದಾನವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬಾದಶಹರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗುವೆವು, ನಿರಂತರ ಋಣಿಯರಾಗಿರುವೆವು.

ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದುರ್ದೈವದ ರೋಗವು ತೀರ ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲದ ಬಹಳೇ ಅಪವಾದಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಗೈರಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿತ್ತೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಯು ಸಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇನೂ ಇರಲಿ.

“ आपुले मरण देखिलें मी डोळां ”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ ತುಕಾರಾಮನ ನುಡಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯಯವು ನಮಗೆ ಬಂದಿತ್ತೆಂಬುದು ನಿಜವು. ತನ್ನ ಜನ್ಮವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಪರೋಪಕಾರದ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮರಣವು ತುದಿಯ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಜನ್ಮವೂ ಮರಣವೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟಿನ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಅಂಕುಶದಿಂದ ಎರಡೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮಿಗೇ ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮರಣವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೂ ಜನ್ಮವು ತೀರುವದಿಲ್ಲ. ಜನ್ಮವು ಮತ್ತೆ ಸಿಲುಕಲಿದ ಮೂಲಕ ಲೋಕಮತವು ತನ್ನ ಸೇವೆಯ ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಉಪಕಾರಿತೆಯ ಪರಿಮಾಣದ ಬಗೆ ಏನು ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟದೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರಯೋಗವು ಸಹ ನಮಗೆ ಲಭಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ಪಾತ್ರರಿಲ್ಲದೆ ಲಭಿಸಿತು. ಲೋಕಸೇವೆಯು ನಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಹ ಕೈಗೂಡಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಸೇವಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವವರೊಳಗೆ ಬಿನ್ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ನಮಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮ್ಮಿಂದ ಹೇಳಲಾಗದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆ ನಾವು ಸೇವಾರ್ಥಿಗಳೇ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಸವಿನಯ ಒಪ್ಪುವೆವು. ಸುಶೀಲತೆಯಿಂದ ಮನಮುಟ್ಟಿ ದುಡಿಯಬೇಕು;

“सेवाधर्मः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः”

ಎಂದು ಭರ್ತೃಹರಿಯು ಹೇಳುವ

ಪರಮ ಗಹನವಾದ ಸೇವಾ ಧರ್ಮವನ್ನು

ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಲವಲವಿಕೆಯು. ಇಂಥ ನಮ್ಮ ಲವಲವಿಕೆಗೆ ಕಂಟಕಮಯವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟಿನ ಬಂಧನವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ “ ಅತೀವ ಉಪಕೃತಾಃ ” ಎಂದು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಸೇವಾಧರ್ಮವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ನಮ್ಮ ವ್ರತವನ್ನು ಸಚೇತನ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಲೂ ನಿಜವಾದ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವೆವೆಂದು ಇದರೊಡನೆ ಆಶ್ವಾಸಿಸುವೆವು.

ನಮ್ಮಂಥ ಇನ್‌ಫಂಟ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ನಮಗಿಂತ ಮುಂದರಿದ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಸೇವಾರ್ಥಿಗಳ ಬಂಧನವು ಸರಕಾರದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದಂತೂ ದೂರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸೇವಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗಿರುವ ಬೊಂಬೆ ಕ್ರಾನಿಕಲ, ಕೇಸರಿ, ಮರಾಠಾಗಳಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ರಾಜದಯೆಯ ಲಾಭವೇನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಬಹಳೇ ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಸೇವಾಧರ್ಮವನ್ನು ಕಲಿಯುವದೇಕೆ? ಕಲಿಸುವಷ್ಟು ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಗಳಿಸಿರುವವೆಂದು ಲೋಕಮತವೇ ಸಾರುವದು. ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಮಾಫಾಯಿತು, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಮಾಫೀ ಇಲ್ಲಾದದೆಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ! ಇದೇನೂ ಇರಲಿ.

“ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡನು”

ಎಂಬ ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ದೂರಲಿಕ್ಕೆಂದು ಇದ ದಾಸ್ಪದವಾಗುವದು. ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ ಬಾಧೆ ತಟ್ಟುವದೆಂದು ನಿಷ್ಕಾರಣ ಶಂಕಿಸದೆ ಇಂಥ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೆ ಹೊಲಸಾದ ತಗೆಯನ್ನು ಅಚ್ಚು ತೊಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಧೋರಣವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು ನವಯುಗನೊಳಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ

ಕೃತ್ರಿಮ ಸಹಕಾರಿತೆಗೆ ಇಂಥ ಧೋರಣವು ಹಿತಕರವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತಷ್ಟೆ ಅಹಿತಕರವೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂದು ನಮ್ಮದೊಂದು ನಂಬಿಗೆಯು. ದುಷ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವ ರಾಜನೀತಿಯು ಇದರಿಂದ ಪುಷ್ಟಿಪುಷ್ಟ ಕೃತ್ತಿಕರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಬಿನ್ನೈಸುವದೇನಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ವರ್ತುಲವು ಮತ್ತೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಲಿ, ಇನ್ನೂ ಬಂಧನದೊಳಗಿರುವ ಧೀರೋದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಪರಿಧಿಯೊಳಗೆ ಬರಗೊಡಿರಿ. ಸಾರಾಂಶ, ರಾಷ್ಟ್ರನೀತಿಯ ಶುಭಕಾಲ ಚಕ್ರದಿಂದ ಹಳೇ ಮನಸ್ತಾಪಗಳ—ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ದೂರ ದೂರ ನೂಕಿ ಬಿಡಿರಿ. ಶೇಕ್ಸಪಿಯರ ಕವಿಗಳು ಹೇಳುವ

"The quality of mercy is not strained"

ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವರಿಗೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಿಗೂ ದಯೆಯೆಂಬ ದಿವ್ಯ ಗುಣವು ಹಿತಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಸಿರಿ. ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಉಪಕಾರಗಳ ಕೃತಜ್ಞತೆಯೊಳಗೆ ಇದೊಂದು ನಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದ ಮತ್ತು ಸವಿನಯ ಬೇಡಿಕೆಯು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ನಿನ್ನೆ ಮುಗಿದ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾ. ಬೆಳವಿಯವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಸವಾಲು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಹಂಗಾಮಿ ಜಂಗಲ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ನಾವು ಬರೆದ ಅಗ್ರಲೇಖವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಈ ಸವಾಲು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಸರಕಾರದಿಂದ ದೊರೆತ ಉತ್ತರದ ಆಶಯವು ಏನಂದರೆ—ಹಂಗಾಮಿ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ್ದು ನಿಜವು. ಕಾನಡಾವೃತ್ತದೊಳಗಿನ ಲೇಖವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಅವಲೋಕಿಸಿದೆ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂಬುದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ದುಷ್ಕಾಳದಂಥ ಅಪವಾದಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾದ ಮೂಲಕ ಕಾಳು-ಕಡಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯಾಗಬೇಕೆಂತಲೂ, ಇನ್‌ಫ್ಲುಎಂಜಾ, ಬೇನೆಯ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಜಂಗಲ ಕಾನೂನುಗಳಂತೆ ಪಾಸು-ಪರ್ಮಿಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಫಾರೆಸ್ಟರ, ಗಾರ್ಡ ಸಿಬಂದಿಯ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆಂದೂ, ಬೇಲಿ ಸಾಮಾನು, ಬಾಂಡುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನು ಇಂಥ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಮಾನು ಪರಮಿಟುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯಿಗಾರರಿಗೆ ಸವಲತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಆಗಂತುಕ ಅಡಚಣಿಗಳು ದೂರವಾದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಸವಲತುಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಜಂಗಲುಗಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ಹಾನಿ ತಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಹಂಗಾಮಿ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದೆ. ಸರಕಾರವು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರದ ಮಥಿತಾರ್ಥವಿದು.

೨. ದುಷ್ಕಾಳವಿದೆಂದು ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ ಸಿಬಂದಿಯು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಸವಲತುಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದವೆಂದು ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕಾಳು-ಕಡಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆಂತ ಇವು ದೊರೆತಿದ್ದವೆಂದು ಜನರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನಂಬುಗೆಯಾಗಿತ್ತು ನಂಬುಗೆಯು ತಪ್ಪಿತ್ತೆಂದು ಈಗ ನಿಃಸಂಶಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಬೇಸಾಯಿಗಾರರು ಜಂಗಲುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮನಗಾಣಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಂತ ಯಳ್ಳೆ, ಬಿದುರು, ಬಲಾಪ್ತ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತ್ವರೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅದ್ವಾತದ್ವಾ ಜಂಗಲ್ಲ ಕಡಿದಾಗ ಆದ ನಾಶಾಡಿಯು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜಾತಿಗೆ ಜಮೆ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸಂಶಯವು ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಜನರಿಗಾಗಿದೆ. ಮೆ॥ ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರು ಬಂದಾಗ, ಇಲ್ಲವೆ ಇನ್ನಾದರೂ, ಜನರ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಬೆಟ್ಟದೊಳಗೊಯ್ದು ರೈತರ ಸುಲಿಗೆ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರೆ, "ಇನ್ನು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿರಿ" ಎಂದು ಜಂಗಲವು ತಾನಾಗಿ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಯಾವ ತಾಲೂಕಿನ ಮತ್ತು ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಬೆಟ್ಟದ ಕೊಲೆಗಾರರೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಅಷ್ಟನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಇಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ಜನರ ಮನಗಾಣಿಕೆಯಾಗದು ಇರಲಿ. ಕಾಳು-ಕಡಿಗಳ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು ತೀರ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವೆಂತ ಕಂಡರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಂಗಲ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡತಾಗದು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವು ಇವರಿಂದಾಗಿದೆಂದು ನಾವು ಅನುಮಾನಿಸಬಹುದೇ? ಇದೇ ನಿರ್ಣಯವು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಲ್ಲ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವದು

೩. ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮರಾಟಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರ ಹುಡುಗರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮರಾಟಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯದೇಕಾಗಿ ನಾ. ಉಪಾಸನಿಯವರು ಠರಾವನ್ನೊಂದು ತಂದಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯದ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಶ್ರೀಯುತ ಶಾಂತಾರಾಮಪಂತ ವರ್ಟೇಗಳವರು ಇದರ ಸಾಧಾರ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ಬೊಂಬೆ ಕ್ರಾನಿಕಲ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಪರ ಶೇಕಡಾ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ಜನರು ಕೊಂಕಣಿ ಅಥವಾ ಮರಾಟಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಕೂಡಿ ಬರೇ ೧೫ ಮರಾಟಿ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಮರಾಟಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅನುಕೂಲತೆಯು ಎಷ್ಟಾಗುವದು? ಅನಿವಾರ್ಯ ಪಕ್ಷವೆಂದು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವದು ಸಹಜವು. ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಮರಾಟಿ ಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯು ಮೊದಲೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದದೆ. ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವೆವೆಂದು ನಾ. ಸರ ಇಬ್ರಾಹಿಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಆಶ್ವಾಸಿಸಲು ನಾ. ಉಪಾಸನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಠರಾವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಂಡರು. ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವೆವು. ಮರಾಟಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕೃತ್ರಿಮ ಪ್ರಯೋಗವು ಇನ್ನಾದರೂ ತಡೆಯುವದೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾವು ಆನಂದಪಡುವೆವು ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲಾದರೂ ಕನ್ನಡ ಮರಾಟಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಯ ಭಾಷೆಗಳೆಂತ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂಬ ಅಪ್ಪಣೆ ಕಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಾಹಾಯ್ಯಕವಾಗಿದ್ದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು.

೪. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತು ಇದೇ ಬರುವ ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳ ೩-೪ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀ. ಸಾಮಂತರೆಂಬ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿರುವರು. ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗದ ಚಿಟನೀಸರೂ, ಕೇಸರಿ ಪತ್ರದ ವಿಖ್ಯಾತ ಎಡಿಟರರೂ, ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ನರಸಿಂಹ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕೇಳಕರರು ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಂಬುದು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಪರಿಷತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿದೆಂದು ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ರಾಜಕಾರಣದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಲೋಕಸೇವೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಅತಿ ಸಹಾಸದಿಂದ ಬಹುಕಾಲ ನಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೇಳಕರರಂಥ ನಾಯಕರು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಪದವಿಗೆ ಸರ್ವಥಾ ಪಾತ್ರರೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು. ಯೋಗ್ಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಯನ್ನೂ ಇತರೇ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಮುಂಚಿನ ಪರಿಷತ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಈಗಿನ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ಮಹತ್ವವೂ ಜವಾಬದಾರಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಏರಿದೆ. ಮೊಂಟೆಗೋ ಕಾಯಿದೆಯ ಕಾನೂನುಗಳ ವಿಷಯದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಹಳೇ ಮಹತ್ವದ ಚರ್ಚೆಯು ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಂಡರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸುವರೆಂದು ನಂಬುವೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಜಂಗಲ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸ್ವರೂಪವದೆ. ಆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡಿಸುವದು ಸಕಾಲಿಕವಾಗುವದು ಬಹಳೇ ಲಾಭಪ್ರದವಾಗುವದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನಗುಮುಕರಾಗಿ ನಾವು ಉಳಿಯುವದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದುಃಖಗಳೇನಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಯಾಕೆ, ಪರಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಸಹ ಭಾವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಇಂಥ ಭಾವನೆಯು ತೀರ ತಪ್ಪಾಗಿದೆಂದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರೆ ಮುಖಂಡರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲಿ. ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಬಾಂಧವರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಇಡಲಿ ಎಂದು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಬೇಡುವೆವು. "ಬಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಮಗನು ಬದುಕುವ"ನೆಂಬ ಹಿರಿಯರ ಗಾದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳು ನೆನಿಸುವರೋ?

೫. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಭಾತ ಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಘೋರ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು? ತನ್ನ ಬಾಂಧವರು ತನಗಿಂತ ಎಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರುವರು? ಅವರ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಮುಂತಾದ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಕೇಳಿ ಇವು ಶುಭಚಿಹ್ನಗಳೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾರೆವು. ಯಾವದೇ ಪ್ರಾಂತದ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯು ಆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಕಾನಡಿಗರು ಸಹ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರೆಂದು ಕ್ರೋನಿಕಲ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ವಿಷಯಕ ಪತ್ರದ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ನಾವು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವರಿಗೆ ಬೇಸರವಾದರೂ ವಿಲಂಬದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯ ಸತ್ಯತೆಯು ಕಂಡುಬಂತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಿಂದಲೇ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಿಗರು ಸಭೆಸೇರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಸಂಘಶಕ್ತಿಯೇ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುವದು ಸಂಘಶಕ್ತಿಯ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೇ ಬ್ರಿಟನ್ನವು ಘನತೆಗೇರಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ-ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಅಕ್ಟಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಹಳೇ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಬಂದಿರುವದು. ಈ ಮುಂದಿನ ರಾಜ್ಯಭಾರವು ಈಗಿನಂತೆ ಇರದೆ ಮತದಾರರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ನವಯುಗದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರೇ ಅರಸರಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವದು. ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡುವದು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ೧೪,೦೦೦ ಮತದಾರರ ಕರ್ತವ್ಯವದೆ. ಕಾರಣ ಮತದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವದು ಮುಖಂಡರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆ, ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳಂಥ ಬೇರೆ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆ, ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿರುವವು. ಆದದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಇಂಥ ಸಭೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು. ಇವುಗಳ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯ ವಿಚಾರವು ಈಗೇನೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಾಧನಗಳಿಂದಲೇ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಂಧವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು; ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಕಾರಣ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು. ಆದರೂ ಡಾ: ಪನ್ನಾಳಿಕರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಕಮಿಟಿಯ ಸೂಚನೆಗಳ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಅಂಬೋಣವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸುವೆವು. ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಸಹ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸದರ ಕಮಿಟಿಗೆ ಬೇಗನೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

---

೬. ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ಕುಂದಾಪುರ ವೆಂಕಟೇಶ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಾಮತ್ತರವರ ಈಗ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇಹಾವಸ್ಥೆಯು ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೩-೪ ತಿಂಗಳಾರಭ್ಯ ಔಷಧೋಪಚಾರದ ಗೋಸ್ಕರ ಕಲಿಕೋಟೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿರಚಿಗೆ ಒಂದು ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ (operation) ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತರುವಾಯ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟು, ಅದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಕಾಲಾಧೀನರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಹು ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಅವರು ತೀರ ಬಡತನದಿಂದ ವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ಸಿಗದಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಕೀಲಿಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ನಿಷ್ಠತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಅವರು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಪಕ್ಷಕಾರರೊಳಗೂ ಜನರೊಳಗೂ ಲೋಕಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬರೇ ಹಣದ ಆಶೆಗಿಂತ, (ಸ್ವತಃ ಬಡತನವನ್ನನುಭವಿಸಿದ್ದರಿಂದ) ತಾರತಮ್ಯ ವಿಚಾರದ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೆಯ ಮೋಹ ಮತ್ತು ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವವೇ ಅವರ ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡುಗಳಂಥ ಲೋಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದು ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕಿನ ಈಗ ಬರುವ ನವಯುಗದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜನೋಪಯೋಗಿ ನಾಗರಿಕನು ಕಳೆದು ಹೋದಂತಾದದಕ್ಕೆ ಬಹು ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಧಾರಸ್ತಂಭರಾಗಿದ್ದ ಇಂಥ ಸುಪುತ್ರರ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣದಿಂದಾದ ಅವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಪತ್ನಿಯ ದುಃಖ ತಾಪದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಸಹಾನುಭವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವೆವು. ಅವರ ಮುದ್ದೇಕಿ ತರುಣ ಪತ್ನಿಯು ಕಾಲಚಕ್ರದ ಗತಿಗೂ [illegible] ಬಾಲಕನ ಗತಿಗೂ ನೋಡಿ ದುಃಖಪಡುವ ಮನವನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕೆಂದೂ, ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದೂ ಬಯಸುವೆವು.

---

೭ ಹಾಗೆಯೇ ಶಿರಸಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೇ| ಸುಬ್ರಾಯ ಅಣ್ಣಾಯ ಭಟ್ಟರು ೧೦-೧೫ ದಿವಸಗಳ ವಿಷಮಜ್ವರದ ಬೇನೆಯಿಂದ ದಿವಂಗತರಾದದ್ದು ಬಹು ವಿಷಾದಕರವು. ಇವರ ವೇದ-ಶಾಸ್ತ್ರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ವೇದಾಂತ, ಪುರಾಣ, ಮಂತ್ರಾದಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಗೋದಾವರ ಸ್ವತಃ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವದಕ್ಕೆ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿಯೂ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಕರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಚಲಿತ ರಾಜಕೀಯ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೂ, ಗ್ರಂಥಕರ್ತರೂ, ಆಗಿದ್ದರು. ಇವರ ನಿಧನದಿಂದ ಶಿರಸಿಯ ವೈದಿಕರಲ್ಲಿಯ ಅಶಕ್ಯಕ ಲೋಪವು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತುಂಬಿ ಬರುವದು ಕಷ್ಟವು ಮೃತರ ಹಿತಚಿಂತಕರೊಡನೆ ಸಹಾನುಭವ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಬೇಡುವೆವು

---

೮. ಕುಮಟೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೋ ಮಾಲೀಕರು ಕರಾರಿನಂತೆ ರಯತರಿಗೆ ಪೂರೈಸಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸದೆ ಹಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹ ಕೊಡದೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮೇಲೆ ವರದಿ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಅವರು ಸಹ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ರಯತರ ಹಿತದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ವಹಿಸದೆ ಹೊರಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ, ಅವರ ಮುದ್ದತ್ತು ತೀರಿದ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಎಪ್ರಿಲ ಅಖೈರ ವರೆಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ತನಕ ಪುನಃ ಅವರೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಹಾಗೆ ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರು ದಾಸ್ತಾನ ಮಾಡಿಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ತಂದು ರಯತರಿಗೆ ಪೂರೈಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಡಿಪೋ ಮಾಲಿಕರಿಗೆ ಡಿವ್ಹಿಜನಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಟಿಸು ಆಗಿದೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ರಯತರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಇಂಥ ಪ್ರಕಾರವು ಇನ್ನೂ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಡಿಪೋ ಮಾಲೀಕರು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಪೂರ್ವದಿಶೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಅರೇರಾವಿ ಡಿಪೋ ಮಾಲಿಕರಿಂದ ರಯತರಿಗೊದಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಯಥಾ ಕಲ್ಪನೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗದೆ, ಆನಂದಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಅಂಕುಶಗಳಿಂದ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ರಯತರ ಹಿತವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಲೋಕಹಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತ ಹೋಗಲಿ

ದುರುಸ್ತಿ.

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ೩ ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಗುರುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡಿಸಿದ ರಕಮು-ಹತ್ತು-ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಅಲ್ಲದೆ, ಅದು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರವೆಂತ ದುರುಸ್ತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ. ಬರದು ಬಂದಂತೆ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿಯು ಸಾಧಾರಣ ಕಡೆ ಬಹಳ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು. ಮಳೆಯ ಸಂಭವ. ಈ ವರೆಗೆ ಮ್ಯಾಲಿ, ೫೫೬ ಜನರಿಗೆ ಆಗಿ ೨೧ ಮರಣಗಳು.

ಮಹರ್ಘತೆ ಇದ್ದದ್ದೇ ಇದೆ. ದಲಾಲದಾರರು ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಊರ ಕಚ್ಚಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಸಗಿಗೆ ೭ ಆಗಿದೆ. ಕಗ್ಗದ ಅಕ್ಕಿ ೬॥ ಆಗಿದೆ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿ ಕೇಳುವವರ ಗತಿ ಇಲ್ಲದಾಗಿ ೧೩ ರಿಂದ ೯॥ ಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಘಟ್ಟದಿಂದ ಬಂದದ್ದೇ ಕಾರಣ.

ಹೆರವಟ್ಟೆಯ ಒಬ್ಬ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಅನಂತಸ್ವಾಮಿರೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಗಣಜಿಯ ಸೋರತಿಯಲ್ಲಿ ೬೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ!

ಅಂಬುಪ್ರಸಾದಿಕ ಥಿಯೆಟ್ರಿಕಲ್ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯು ಇಲ್ಲಿ ನಾಳೆಗೆ ಒಂದು ಆಟ ಮಾಡಿ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ತೆರಳುವದು. ಕೆಲಸವು ಬಹಳೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಿರುವದು.

☞ ಈವತ್ತಿನ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ.

[illegible] [illegible] ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಮುಖದಿಂದ ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

[illegible] ತಾಲೂಕ ದೇವಿಮನೆ-ಹೆಗ್ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯಾ ಗೌಡಾ ನಾಯಕ ರಾಗಿಹೊಸಳ್ಳಿ ಇವನು ಈಗ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳದ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಹಳ್ಳದ ಹೊಲಗಳ ಸರಕಾರಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪಲಿಕಸೆ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ತಂದು ಪಂಚಾಂಗ ಮಾಡಿಸಿದ ಕಾರಣ ಇಂಜಿನೇರ ಖಾತೆಯ ಓವರಸಿಯರ ಕಡಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಒಂದು ಪಟೇಲ ಗೌಡರ (ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಎಂದರೂ ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ಜ್ಯಾಗ) ಮನೆಯಲ್ಲಿಳಿದು ಅವರ ತರ್ಫೆನಿಂದಲೇ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳದ ಕೆಲವು ಕಲ್ಲು

ಹುಲುಬು.

'ಕರ್ನಾಟಕಮಿತ್ರ'ನ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನವು.

ಒಂದೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿ.

ಕನ್ನಡಿಗರೇ!

ಜಾಗೃತರಾಗಿರಿ! ಆತುರರಾಗಿರಿ!! ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!!!

ಕರ್ನಾಟಕಮಿತ್ರನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಅದಾವ ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೆ ಸಂತೋಷವೆನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

ಕನ್ನಡಬಾಂಧವರೇ! “ಗಾಳಿಬಿಟ್ಟಾಗ ತೂರಿಕೋ” ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಯನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವುಗಳು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತಿರುವ ಅನುಕೂಲವಾದ ಗಾಳಿಯ ಯೋಗವನ್ನು ಅರಿತವರೇ ಇರುವಿರಿ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕವಂತೂ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಕ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆಬಿದ್ದಿರುವದನ್ನೂ ಅದರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರು ಸರ್ವಥಾ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸರೆಂಬದನ್ನೂ ತಾವು ಬಲ್ಲಿರಿ. ಹಿಂದಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಯಾವ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸುಖವನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಂತಹ ಪಂಡಿತರೂ, ರಾಜಕಾರಣಧುರೀಣರೂ, ಪಂಪ, ಹೊನ್ನ, ರನ್ನ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಷಡಕ್ಷರದೇವರಂತಹ ಮಹಾಕವಿಗಳೂ ಯಾವ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದರೋ, ಆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಈಗ ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ವಾಙ್ಮಯ ವಿಷಯಕ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ, ಇತರರ ಮೋರೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ ಅದಾವ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸುವುದು? ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಕುಳಿತವರು ಹಲವರುಂಟು. ಅನೇಕರು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವಂತಹ ಪತ್ರಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನವಲೋಕಿಸಿ, ಹಾಗು—“ಆಡದೆಮಾಡುವನು ರೂಢಿಯೊಳಗುತ್ತಮನು” ಎಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞಕವಿಯ ವಚನವನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾವು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ “ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿತ್ರ”ನೆಂಬ ವಾರಪತ್ರವನ್ನು ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸುವದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಬಲುಮೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು ಮಿಗಿಲಾದದ್ದೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಾರಪತ್ರವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅವಗಾಹಿಸಿದರೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೂಡಲೆ ಕಂಡುಬಾರದಿರದು.

ಟ್ರೇಂಡರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಆಲೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದ ಅಂಟ್ರೇಂಡ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಶಾಲಾ ಖಾತೆಗೆ ಯಾವತ್ತರೂ ಟ್ರೇಂಡರೇ ಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಧೋರಣವಿದ್ದರೂ ಅದರಂ ” ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮರಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹತ್ತುವವು. ಮವರೆಗೆ ಅಂಟ್ರೇಂಡ ವರ್ಗವು ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಟ್ರೇಂಡರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳವಾಗಿರುವದು. ಮುಲಕಿ ವ್ಹ, ಫಾ. ಪರೀಕ್ಷೆಸಹ ಪಾಸಾಗದವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದೇ ಇರುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆ ವು ಜನ ೧೯೦೯ನೇ ಎಪ್ರೀಲ್‌ದಿಂದ [illegible] ದವರಾಗಿ ಪೆನ್‌ಶನೇಬಲ್ ಸರ್ವೀಸದಾರರಾಗಿರುವ ಅವರಿಗೆ ಅವರು ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧೫-೨೦ ವರ್ಷ

ಸಿಪ್ಪಾಪೂರ ರಾಶಿ	”			೮೫—೧೧೦
ಶಿರ್ಶಿ	”	”	...	೯೦—೧೧೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ	”	”	...	೮೦—೧೦೫
ಅಡವೆ	”	”	...	೭೫— ೮೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ.	”		...	೫೦—೬೦
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ			...	೧೭೫—೧೮೩
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ			...	೪೦—೫೦

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦.

ಎಸ್. ಎಲ್. ಭಾಗವತ್

ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1. ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಬಹು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮ ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋ ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊ ಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂ ಗೋಚಿಸುವದು.

40 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ ತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-8-(

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-

4. ಕಾಲರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ:— ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೆ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12-

5. ಚಂದ್ರೋದಯಾವರ್ತಿ:— ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷ ಹೂವು, ಇರುಳು ಕಣ್ಣು, ತಾಣಬಿಂದು ಗುಣ.

ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-0

6. ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:... ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ. 0-10-0

7. ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ:... ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

8. ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ:... ತಲೆಕಾರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು.

ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9. ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲದ ಶೀಶೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರಿಸಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0-5-0. 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3-0-0.

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್‌ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ವಿಳಾಸ:...

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರ, ದ. ಕ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಮಾತ್ರ ಮಾರಲ್ಪಡುವವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಕೇಳಿ ಇವು ಶುಭಚಿಹ್ನಗಳೆಂದು ಹೇಳದ ಇರಲಾರೆವು. ಯಾವದೇ ಪ್ರಾಂತದ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯು ಆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು ಕಾನಡಿಗರು ಸಹ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರೆಂದು ಕ್ರಾನಿಕಲ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ವಿಷಯಕ ಪತ್ರದ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ನಾವು ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕಲಿತರಿಗೆ ಬೇಸರವಾದರೂ ವಿಲಂಬದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯ ಶಕ್ಯತೆಯು ಕಂಡುಬಂತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಅದರಿಂದಲೇ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಿಗರು ಸಭೆಸೇರಿ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಸಂಘಶಕ್ತಿಯೇ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುವದು ಸಂಘಶಕ್ತಿಯ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೇ ಬ್ರಿಟನ್ನವು ಘನತೆಗೇರಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಮೊಂಟಗ್ಯೂ-ಚೆಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಹಳೇ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಬಂದಿರುವದು. ಈ ಮುಂದಿನ ಕಾರಭಾರವು ಹಾಗಿನಂತೆ ಇರದೆ ಮತದಾರರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ನವಯುಗದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರೇ ಅರಸರಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವದು. ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡುವದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ೧೪,೦೦೦ ಮತದಾರರ ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ. ಕಾರಣ ಮತದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವದು ಮುಖಂಡರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆ, ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳಂಥ ಬೇರೆ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆ, ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳು ಲೋಕಶಾಹಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿರುವವು ಅದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಇಂಥ ಸಭೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು. ಇವುಗಳ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯ ವಿಚಾರವು ಈಗೇನೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದಲೇ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಂಧವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು; ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಕಾರಣ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು ಆದರೂ ಡಾ ಸನಾಡಿಸರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಕಮಿಟಿಯು ಸೂಚನೆಗಳ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಅಂಬೋಣವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸುವೆವು. ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ಸಹ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸವರ ಕಮಿಟಿಗೆ ಬೇಗನೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

---

೩. ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ಕುಂದಾಪುರ ವೆಂಕಟೇಶ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಾಮತ್ತರವರ ಇಗ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇಹಾವಸ್ಥೆಯು ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೩-೪ ತಿಂಗಳಾರಭ್ಯ ಔಷಧೋಪಚಾರದ ಗೋಸ್ಕರ ಕಲಿಕೋಟೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಿರಜಿಗೆ ಬಂದು ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ (operation) ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತರುವಾಯ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟು, ಅದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಕಾಲಾಧೀನರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಹು ವಿಷಾದಪಡುವೆವು ಅವನ್ನವಾಗಿ ತನ ಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಸಕ ಕಾಲಕೆಯನ್ನು ಗ್ರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಟ್ಟ ವಕೀಲರ ಹೊನ್ನಾವರದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ದ ಕೆಲಸ [illegible] ರಾಗಿದ್ದರು [illegible] ವಿಚಾರದ [illegible] ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ [illegible] ಕಾಲಜನ್ [illegible] ವ್ಯಕ್ತರ [illegible] ಮುಖ್ಯರು ಬೇ [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ವತ [illegible] ರಾಜಕೀಯ — ಆಗಿದ್ದಲ್ಲ [illegible] ಕೀಯ ವೈ ವ್ಯಕ್ತಿ ತುಂಬಿ ಬರುವದು ಕಷ್ಟವು ಮೃತರ ಹಿತಚಿಂತಕರೊಡನೆ ಸಹ-ತಾಪ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಬೇಡುವೆವು

---

೮. ಕುಮಟೆಯ ಕಟ್ಟಿಗ ಡಿಪೋ ಮಾಲೀಕರು ಶರ್ತದಂತೆ ರಯತರಿಗೆ ಪೂರೈಸಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸದೆ ಹಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹ ಕೊಡದೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮೇಲೆ ವರದಿ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಅವರು ಸಹ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ರಯತರ ಹಿತದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿದರು ಅದರಂತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಹೊರಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ೨ ಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಪರಿಣಾಮ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

[illegible] ತಾಲೂಕ ದೇವಿಮನೆ-ಹೆಗ್ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲ ಶಿವರುದ್ರಯ್ಯಾ ಗೌಡಾ ಸಾಕಿನ ಜಿಗಿಹೊಸಳ್ಳಿ ಇವನು ಈಗ [illegible] ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದನು ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳದ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಗಳ ಸರಕಾರಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಡಿಸಿ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ತಂದು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ ಕುರಿತು ಇಂಜನೀರ ಖಾತೆಯ ಓವರಸಿಯರ ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿದರಮೇಲೆ ಅವರು ಬಂದು ಪಟೇಲ ಗೌಡರ (ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಬಂದರೂ ಉಳಕೊಳ್ಳುವ ಜಾಗ) ಮನೆಯಲ್ಲಿಳಿದು ಅವರ [illegible] ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳದ ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲು

ಪತ್ರದ ಉದ್ದೇಶಗಳು:—

(೧) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಗಳು ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಮುಖಜನರೊಡನೆ ನಾವು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ ಆದರೂ ಕರ್ನಾಟಕವು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಬಿದ್ದಿರುವದರಿಂದ, ಕನ್ನಡಿಗರು ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆ ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದೂ, ನಿರ್ಧರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ.

(೨) ಭಾಷೋನ್ನತಿಯಿಂದಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರೋನ್ನತಿಯು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತು ಮೊದಲಾದ ಸಂಘದವರೊಡನೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರರ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿಸುವ ವಿಷಯವಾಗಿನಾವು ಲೇಖಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವೆವು ಇದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡುವೆವು —

(೩) ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಕ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಂಗಬಂದಾಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವೆವು. ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಪತ್ರವು ಅನುಕೂಲವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು.

(೪) ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಿಷಯಕ, ಆರೋಗ್ಯ, ವ್ಯಾಪಾರೋತ್ತೇಜಕ ಲೇಖಗಳ ಹೊರಟು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವೆವು

(೫) ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾತಿಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ಸರವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಛಿನ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನಡೆಯುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾರೆವು.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೇನಂದರೆ —ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಕರೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೇ ಹೊರಿಸದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರುವೆವು ಆದುದರಿಂದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಲೇಖಗಳು ಹೊರಬೀಳುವವೆಂದು ನಂಬಿರುವೆವು.

ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರು ಎಚ್ ನಾರಾಯಣರಾವ ಎಂಬವರಿರುತ್ತಾರೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ ಪೋಸ್ಟ ಹಾಸಲು ಸಹಿತ ೩ ರು ಪತ್ರವು ಯುಗಾದಿಯ ಪ್ರತಿಪದೆಗೆ ಹೊರಬಹುದು ಕನ್ನಡಿಗರು ಉದಾರಾಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವು.

ವಿಳಾಸ—
ಮಾರುತಿಗಲ್ಲಿ-ಬೆಳಗಾಂವ

ಡಾಕ್ಟರ ಎಚ್. ವ್ಹಿ. ಸವಣೂರ
ಎಲ್. ಎಮ್. ಎಂಡ ಎಸ್
ಪ್ರಕಾಶಕ ಕರ್ನಾಟಕಮಿತ್ರ.

[illegible] ಪ್ರೆಸ ಬೆಳಗಾವಿ

ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಲಿಲಾಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂತ ಸಂಚರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಕಲ್ಲುಕೊಳ್ಳಿರಿಯೆಂದು ಹುಕುಂ ರು ನೆರೆದ ಪಂಚರು ಲೀಲಿ ಹುಕುಂ ಕೊಡಿದಂ ಡಿದರೆ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋದ್ದರಿಂದ ಷ್ಟು ನಂಬಿಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ೩|| ಮೆ|| ಸಾಹೇಬ ತ್ತು ೧೯ ಡಿಪ್ಲಿಜನ ೩||-೩|| ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರಾಗೆ ಅರ್ಜಿ ಈ ಒಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷೀದಾರರ ಜುಬಾನಿ ಸಹ ಇಟ್ಟು ಅ ಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಅವುಗಳ ತಪಾಸು ವ್ಯಾಸಭಾಗರ ಕ್ಷತ್ರ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕ ಮಾಮಲೇದಾರರು ಸಹ ಕ ಬಂದು ಸವರಿ ಗುನ್ನೆಗೋರ ಪಟೇಲ ಗೌಡನ ಮನೆ ಉಳಿದು ಮಾಡಿ—, ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿದಾರ ಟ್ಟು ತಪಾಸ ಮಾಡದೆ— ಪ್ರಕರಣದ ವಿಲೆವಾರಿ ಮಾಡಿದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಮೂರ್ರನೇ ಪಕ್ಷ ಮಾ ದಾರರು ಬಂದಾಗ ಕಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧ ಚೌಕಿ ಮಾಡಿ ರೆಂದು ಮೇಲಿಂದ್ದಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರಮೇಲೆ ಪ್ರಕ ಫೈಲ್ಯಾಯಿತೆಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಅ ಗಳಾದ ಪಟೇಲರು— ಪೇಕು ರಕ್ಷಣೆಗೆಂತ ಹಾಕಿ ಲಿ ಎಂಬಂತಿದ್ದು ಆ ಬೇಲಿಯೇ ಪೀಕನ್ನು ಮು ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವ ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯ ಅರ್ಜಿದಾರರೇ ಜಾ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಗೌಡ ಪಟೇ ಹತ್ತರ ರಾಜಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ' ಈ ವಿಷ ಲ್ಲಿ ರಾಗಿಹೊಸಳ್ಳಿ ದಾಸಪ್ಪ ರಾಮಕೃಷ್ಣವಗ್ಗರೇರುವೆ || ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಇಂಜನಿಯರರ ಕಡೆ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಎಂಬುದು ಇಂಗ ಗಾದರೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯ ಮತ್ತು ವ್ಯದಕ್ಷ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣದ ಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇ ದರೂ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. '

ಇದೇ ಮಜಕೂರಿನಂತ ದೇವಿಮನೆ ಅಚ್ಯುತ್ತ ನಾಯ ನ್ಯಾಕರು ಸಹ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕೋಚಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲಾರೆವು.

—ಸಂಪಾದಕ. }

ಂಟ್ರೇಂಡರೂ ಟಾಯಿಂ ಸ್ಕೇಲೂ”

ರಾ| ರಾ| ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಎಡಿಟರರವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ. ಸಲಾಂ. ವಿಗಶ. ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ! ತಮ್ಮ ಕರ ಮಲದಿಂದ ಪ್ರತಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಕಾನಡಾ ತ್ತದ ಇದೇ ವಾರದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಲುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸರಕಾರದವರು ಕಾಲಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕ್ಲಿ ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಟಾಯಿಂ ಲು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಆಭಾರವನ್ನು ಪ್ಪ ಮನ್ನಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಸರಿ ಆದರೆ ಸದರಿ ಯಿಂ ಸ್ಕೇಲದ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೇ ಂಡರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಕೇಲು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು ಅಂಟ್ರೇಂಡರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಆಲೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ ದ ಅಂಟ್ರೇಂಡ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ಖಾತೆಗೆ ಯಾವತ್ತರೂ ಟ್ರೇಂಡರೇ ಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಧೋರಣವಿದ್ದರೂ ಅದರಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಮಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹತ್ತುವವು. ಸುವರೆಗೆ ಅಂಟ್ರೇಂಡ ವರ್ಗವು ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಮಾಡುತ್ತದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಟ್ರೇಂಡರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳವಾಗಿರುವದು. ಮುಲಕಿ ವ್ಹ, ಫಾ. ಪರೀಕ್ಷೆಸಹ ಪಾಸಾದವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದೇ ಇರುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕ ವು ಜನ ೧೯೧೯ನೇ ಎಪ್ರೀಲದಿಂದ ೧೯೧೨ರವ ದಿನಾಗಾಗಿ ಪೆನ್‌ಶನೇಬಲ್ ಸರ್ವಿಸದಾರರಾಗಿರುವ ಈವರೆಗೆ ಅವರು ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದುಡಿದು ಅನುಭವವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಟ್ರೇಂಡರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಚಲೋ ಪದ್ಧತಿಯ ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿರುವರು. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿರುವರು. ಅಂಟ್ರೇಂಡ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹುಷಾರ ಜನರು ಕೆಲವೊಂದು ಅಡಚಣೆಯಿಂದ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿದ್ದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯು. ಅವರ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಅವರು ಟ್ರೇಂಡರಲ್ಲವೆಂಬದೊಂದು ಕೊಂತವು ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ದೋಷವೂ ಅವರಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅಂಟ್ರೇಂಡರಿಗೂ ಟಾಯಿಂ ಸ್ಕೇಲದಂತೆ ಪಗಾರ ಕೊಡುವದು ಅಗದೀ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೇನೇ ಅವರ ಸರ್ವೀಸಿಗೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತೇಜನ ಉಂಟಾಗುವದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುಟುಂಬ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಅಂಟ್ರೇಂಡರು ಎಷ್ಟೇ ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸದಾರರಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ದುಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರ್ವೀಸ ಮಾನದಿಂದ ಬಡತೀ ಹೊಂದದೆ ತೀರ ಹೊಸಬರ ಜೋಡಿಗೆ ೧೨ ರೂ. ಮಾತ್ರ ಹೊಂದುವದು. ಅಗದೀ ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿಯು. (ಮುಂದರಿಯುವದು)

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಜಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬-೨-೯
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೦—೨೪
ಹುರುಳಿ ನಿಬ „	೧೨|—೧೨|||
ಕಡಳೆ ನಿ. ೧ಕ್ಕೆ	೧೭—೧೮
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೭—೩೦
ಹೆಸರು ಜೋಲ „	೧೮—೨೮
ಉದ್ದು ಮತಾವಗಿ „	೮||—೧೦
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „	೯||—೧೦
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „	೪—೮
ಹರ್ಲೀಕ್ಷ್ಣೆ ಮಣ „	೧೨
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „	೧೨೦—೧೨೫
ಕೊಬ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „	೩೫
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „	೧೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „	೧೨|—೧೩
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „	೪-೫-೦
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಸಾಂಗರ ಡ ೧ಕ್ಕೆ	೪-೬-೦
„ ಸೂರ್ಯ „	೪-೪-೩
„ ಹಂಸ „	೩-೮-೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಟ್ಟೆ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೬೫—೭೫
„ ಚಿಕಣಿ „	೯೦—೧೦೦
„ ಗೋಟು. „	೫೦—೬೫
ಸಿಪ್ಪಾಪೂರ ರಾಶಿ „	೮೫—೧೧೦
ಕಿರಿ „ „	೯೦—೧೧೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ „	೮೦—೧೦೫
ಅಜವೆ „ „	೭೫—೮೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. „	೫೦—೬೦
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೭೫—೧೮೩
ರುಮಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	೪೦—೫೦

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.
೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦.
ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾಕಪ್ಪಾ.
ಪೋಸ್ಟ— ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1. ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಫಳಿತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೋಚರಿಸುವದು.
40 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0.
2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ. 0-8-0.
3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0
4. ಕೊಲೆರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ:— ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯ ಕ್ರಯ 0-12-0
5. ಚಂದ್ರೋದಯಾವರ್ತಿ:— ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು, ಇರುಳು ಕಣ್ಣು, ಕಾಚಬಿಂದು ಗುಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-0.
6 ಪಾಪಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:... ಇದು ಖಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬುಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ. 0-10-0
7. ಇಚ್ಛಾಭೇದಿ:... ಅಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0.
8. ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ:... ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುಉರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು. ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0.
9. ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲದ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಇರಿಸಿರಬೇಕು.
ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವು. ಬಾಟ್ಲ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0-5-0. 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3-0-0.
ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್‌ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು
ವಿಳಾಸ...
ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡ್ರಗ್ಗಿಸ್ಟ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರು, ದ. ಕ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕವು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಕೂಡ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಬೋಧನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವವು, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅದಪೋಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ನಿಶ್ಶಕ್ತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವಿಸಿದ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳೇಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆಕೊಂಡುನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧ ಶೀಸೆಯ ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು. ೧ ೧೨ ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. ೮ ಆಣೆ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಇನಾಮ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ಪ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ.

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು, ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇವರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿನಹಾ ಆ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಸಿಕ್ಕಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷುಮಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ.
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು.)
ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ
ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋತ್ಸವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ, ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನದೋಷ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ [illegible] ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯ [illegible] ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ಕಟಿಬಾಧೆ [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ಸ್ವಭಾವ [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ವಿವರದ ಸಹಿತ.

ಪತ್ತೆ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ.
[illegible] ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ! ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತ!! [illegible]!!!

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ ಔಷಧವು ಹಲ್ಲು, ಕೆಡುತ, ಹಲ್ಲು ಬೀಳುವದು, ಹಲ್ಲು ಅಲುಗಾಡುವದು, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ವ ಕೀವು ಸುರಿಯುವದು, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ದುರ್ಗಂಧ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ, ತಲೆಯ ಬೇನೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನೆಗಡಿ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರ [illegible] ಕಚ್ಚಿದ ಕಡೆ, ಬಾಯಿಹುಣ್ಣಿಗೆ ನಂಜು [illegible] ಪ್ರಕಾರದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಮ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕೆರಿಕರ.
● ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ. (ಎನ್. ಕೆನರಾ.)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ತನಕ ನಡಿಯುವಂಥಾದ್ದು. ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ.

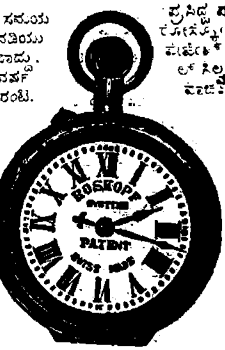

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಸ್ಕೋಪ್ ಪೇಟೆಂಟ ನಿಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ ವಾಚು.

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ. ರೂ. 7-8-0 ಈಗಿನ ಬೆಲೆ. ರೂ 3 12- 0 ಮಾತ್ರ

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ೬ ವರ್ಷ ಬಾಳುವದು.

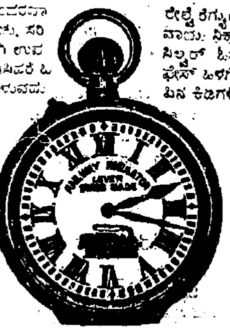

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ವಾಚು. ನಿಕ್ಕಲ ಸಿಲ್ವರ್ ಓಪನ ಫೇಸ್ ಬಳಗೆ [illegible] ಹಿನ ಕಿಡಿಗಳ

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ. ರೂಪಾಯಿ 10-0-0 ಈಗಿನ ಬೆ
ರೂಪಾಯಿ 5 0-

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

೩ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸರ್ತಿ ತರಿಸುವವ
ಪೇಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಪುಕ್ಕಟ

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗ
ಟೈಮಪೀಸುಗಳು, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯ
ಮಾರಾಟದವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬ

KRISHNAVILAS TRADIN
COMPANY,
Girgaum, BOMBA

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक

ह्याच्या सेवनाने मृतप्राय झालेल्या मनुष्यास,
जवीन प्राण येऊन देहाची अचाट शक्ति ह्या मोद
आहे. अनुपानाप्रमाणे घेतल्यास निराशाजनक जुने
देखील पळून जातील. अनुभव घ्या. ४० च्या डबीला

पत्ता— मुख्याजी हिरालाल [illegible]
[illegible], पोष्ट- कुमठा. एन्. कॅ

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Kumta.

Reg. No. B. 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0.
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಸಂಚಿಕೆ ೨೪.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪ್ಯಾಯಿಕ(೧೫ ಎಮ್‌ಬಸ್ಸ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

(ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳ) ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಜಾಗ ತುಂಬುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಕರಾರು ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0.

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೇರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಿ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ. ಟ.ಖ. ಅಲಾಯದ. ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು. 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1. ಮತ್ತು ರೂ. 1-8.

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ ಆ.8. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1. 2. 4. ಔನ್ಸ್ 1. 2. 4.
ಆ 2½ ಆ.3½ ಆ.6. ಆ.11. ರೂ.1-4. ರೂ.2-4.

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರೊಡನೆ ಪಕ್ಕಾ ತಂಬಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ[illegible]ಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳಮಾತ್ರಿ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಖಾತ್ರಿ ಲಾಭಕಾರಿ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಾವ್ಯಸನಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ. ¼ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಆದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ, ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೨ ಆಣೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಆದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ಶಿಳ್ಳಾಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರಿಕ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸಪುಡಿ:— ಈ ವೇಳದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಿದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಲ್ಲ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟೇಜ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾವ ಗಣೇಶರಾವ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

The Kanara District Conference Preliminary Educative Committee.

A strong and representative Sub-committee is appointed by the Kanara People's Association with the Hon Major C. Fernandez, M. D, as chairman, and Mr. S. V. Palekar, B.A LL B, as Vice-Chairman with the object of educating & ascertaining responsible public opinion in Kanara regarding the holding of a "Kanara District Conference as early as possible.

The attention of the Kanara public is invited to the questions printed below and replies to them are earnestly solicited at an early date. *All communications should be addressed to the corresponding Secretaries to the Committee, at Koregaonker's Building, New Bhatwadi, Girgaum, Bombay.*

The Proposed objects of the Conference are:-

1. To afford facilities to the people of different communities, to different Talukas, different schools of thought, in Kanara, to meet on a common platform for the exchange of their views on matters affecting the well-being of the District, & to devise ways and means and formulate measures for bringing about the realization of the common aims by cultivating habits of common thought, organisation and co-operation.

2. To educate the people on political, social and economic questions by organising the work of such education, basing it on a careful study of public matters and strengthening the public life of the District,

   (i) by the establishment of District, Taluka and village Associations.

   (ii) by encouraging an intelligent grasp of public questions through a careful study of responsible publications, such as Government Blue Books, Press Communications &c.,

   (iii) By encouraging investigation locally into village economic and village conditions.

3. To bring in a constitutional manner the needs and grievances of the public to the notice of the responsible authorities with a view to secure their prompt redress, and

4. To explain the measures of the Government to the people and to focus and represent the views of the people to the Government.

QUESTIONS:-

1. Do you feel the need of a District Conference (of the type held in Belgaum, Kolaba, Satara, Poona &c.) for Karwar, and if so, would you make it a point to attend it if such a one is convened ?
2. What do you think is the most suitable and convenient place for holding the first conference ?
3. Which month in the year is the most convenient time for the holding of the Conference ? (Easter holidays would be too early to admit of effective arrangements being made ;
4. Can we expect co-operation from you in holding the conference and if so, in what form ?
5. Have you to suggest any modifications or additions regarding the objects of the Conference as stated above ?
6. What questions in your opinion should be placed before the Conference for immediate consideration ? (Please send your suggestions in the form of distinct and concise resolutions on consultation with your friends.)
7. What other remarks have you to offer ?

N. B.- Answers to the above questions may be sent either in English or in any of the vernaculrs of the District.

* * *

सर फेरोजशहा मेथा.

(लेखकः— काशीनाथ.)

(९) चरित्रावसान.

आतांपर्यंत सर फेरोजशहा यांचें
चरित्र वाचकांपुढें ठेवण्याचा प्रयत
त्यांचें विस्तृत चरित्र अजून लिहिल्यांत
नाहीं. वरून शक्य त्याप्रकारें प्राप्त झाले
तुटपुंज्या माहितीवरच अवलंबून राहणें
आहे. मिळालेली एकंदर माहिती या चरि
ग्रथित केली आहे. शिवाय चरित्र वर्णना
वेळीं प्रगट केलेले विचार सर फेरोजशह
असून, आपले स्वतःचे विचार वाचक
मांडण्याचा आह्मीं मुळींच प्रयत्न केला न
हें येथें सांगणें जरूर आहे.

सर फेरोजशहांचें देहावसान ता. ५ न
१९१५ रोजीं मुंबईत झालें. निधनाक
पूर्वीं कांहीं दिवस ते आजारी होते. व
निमित्त हवापालट करण्याची डाक्टरांनी
दिल्यावरून कांहीं दिवस ते पुण्यास न
राहिले होते. थोडी हुशारी वाटल्यावरू
परत मुंबईस आले. त्यांच्या आजारांत
वृत्तपत्रें वगैरे वाचण्याचें त्यांनीं कधींच
पाडिलें नाहीं, अगर सार्वजनिक कामें
पूर्वक करण्याचा नाद [illegible], सोडून दिला न
पण या सर्वांचा परिणाम त्यांच्या आरो
वर व शरीरावर झाल्याखेरीज रा
नाहीं. त्यामुळें त्यांचा अंतकाल आपण हां
ते जवळ जवळ ओढूं लागले होते,
त्यांना जाणीवहि उत्पन्न झाली नाहीं.

त्यांना वाचनाची फार अभिरुची हो
त्यांनीं ठरलेल्या वाचन क्रमांत के
खळ पडूं दिला नाहीं, यावरून स्पष्ट
येतें. हल्लींच्या काळांत वृत्तपत्रकारांनीं
केलेले विचार आपल्या विचारांशीं तंत
जुळतात असें सांगून अशा रीतीनें
पासून चोरलेले विचार व अभिप्राय आ
आहेत अशी फुशारकी मारून आप
पुढारी, लोकनायक, अशी विशेषणें ल
घेणारे लोक बरेच आहेत. राजकारण क
शीं करतात याची कधि कधि त्यांना
पडते. मुळापासून प्रत्येक प्रश्नाचा अ
करून त्यावर आपले विचार ठरविलेले
फार क्वचितच मिळतात. सर फेरोजश
विचार दृढ पायावर उभारलेले असल
कोणत्याहि प्रश्नाचा पूर्ण विचार के
शिवाय ते आपलें मत देत नसत. राज
प्रश्नाचा त्यांनीं उत्तम अभ्यास केला हें
हें त्यांच्या प्रत्येक व्याख्यानावरून
होतच आहे. मुंबईत मुंबई प्रेसिडेन्सि अ
सिएशन् नावाची सरकार व जनता

दोहोंकडूनहि बहुमान पावत असलेली संस्था सर फेरोजशहांनी स्थापन केली होती. तिचा जन्म राष्ट्रीय सभेबरोबरच, ह्मणजे इ. स. १८८५ सालीं झाला. आणि राष्ट्रीय सभे इतकाच मान तीसहि आहे. एका व्यक्तीच्या हातून न होण्याजोगीं कामें एका संस्थेच्या द्वारा सुकर होतात, व संघटित प्रयत्न केल्यानें जनतेवर व तसेंच सरकारवर एक प्रकारचें वजन पडतें. अशा संस्थेची मुंबईंत उणीव भासल्यावरून फेरोजशहांनीं या संस्थेस जन्म दिला. आणि ही संस्था आपलें कर्तव्य अजून पर्यंत योग्य रीतीनें बजावीत आहे. सध्यां राजकारणाच्या बाबतींत दिसून येणाऱ्या एकंदर पक्षाची प्रतिनिधी जर कोणची संस्था असेल तर, ती राष्ट्रीय सभेच्या मागें, हीं एकच होय. किंबहुना या संस्थेस पहिलें स्थानहि देतां येईल.

सर फेरोजशहांची ब्रिटिश राज्य सत्तेवर फार श्रद्धा असे. इंग्रज लोकांची विद्या व त्यांचें शिक्षण ज्या तत्वांवर उभारलें आहे, त्या तत्वांविषयीं त्यांच्या मनांत पूर्ण विश्वास होता. सहा हजार मैलांहून अधिक लांब असलेल्या एका लहानशा बेटानें या थोर भरत खंडावर आपली अगाध सत्ता चालवावी यांत ईश्वरी नेमानेमच असला पाहिजे, व या दोन राष्ट्रांच्या हित संयोगापासून परस्परांस फायदा झाला पाहिजे, अशा त्यांचा दृढ भरंवसा असे. पण ब्रिटिश सरकारावर त्यांची जेवढी भक्ति होती त्याच प्रमाणावर ते नोकर शाहीचा तिटकारा करीत असत. हें लक्षांत ठेवण्याजोगें आहे. सरकारी नोकरांस ह्मणजे देवस्थानीं मानणाऱ्या लोकांपैकीं ते नव्हते. नोकर शाहीवर खरपूस टीका करण्यास ते कधींच डगमगले नाहींत. सरकार नोकरांच्या गैरशिस्त वर्तनाचा योग्य समाचार घेऊन लोक पक्षाची बाजू सरकार पुढें ते जोरानें मांडीत असत. हें काम उत्तम रीतीनें बजावण्यासाठीं एका वर्तमानपत्राची अवश्यकता भासून त्यांनीं इ. स. १९१३ सालीं मुंबईंत 'बाम्बे क्रॉनिकल' नांवानें इंग्रजी दैनिक प्रसिद्ध करण्यास प्रारंभ केला. या पत्रानें त्यांनीं घालून दिलेला किता कसा गिरविला व गेल्या अवघ्या सात वर्षांत राष्ट्रांत जागृती कोणत्या प्रकारें उत्पन्न केली आहे हें येथें विदित करण्याची मुळींच आवश्यकता नाहीं. कारण तें सर्वांस अवगत आहे.

त्यांना सत्याची चाड फार होती. बॅरिष्टरींची कामें करतानां सुद्धां सत्याच्या बाजूचीच त्यांनीं कड घ्यावी. धैर्य व सत्य तेंच करणें आपलें कर्तव्य होय असें ते समजत असत. त्यांनीं एकदां ह्मटलें आहे कीं आह्मां राष्ट्रीय सभावाल्यांची अशी दृढ भावना आहे कीं आमचें कार्य कर्तव्य प्रेरित, स्वदेशाभिमानपूरित, राजनिष्ठादर्शित व आमच्या सरकारच्या अगर आमच्यांतील निराशावाद्यांच्या कोपानें अबाधित असें आहे. मितवादित्वें व विनयपणानें पण मनांत भीति न बाळगितां, दृढतेनें सत्य तें जगापुढें मांडून नेटानें आमचें कार्य पुढें चालविणें हें आमचें मुख्य कर्तव्य आहे असें ते ह्मणत असत. त्यांच्या चरित्रांतील एकंदर गोष्टींचा आढावा काढल्यास ते कोणत्या पक्षाचे होते हें सांगणें कठीण आहे. आजच्या प्रमाणें त्या वेळीं दोन पक्षच नव्हते. सगळे कॉन्ग्रेस पक्षाचे होते. पंडित मदनमोहन मालवीय, कै. ना. गोखले, न्या. तेलंग ज्या पक्षाचे होते त्यांच्या पक्षाचे सर फेरोजशहा होते असें ह्मणण्यास हरकत नाहीं. हे सर्व आपल्यास प्रागतिक ह्मणवून घेत असत. शक्य त्या वेळीं सरकारशीं सहकारितेनें वागणें व अवश्य त्यावेळीं सरकारवर योग्य टीका करणें हें त्यांचें ब्रीद होतें. आणि ह्मणूनच त्यांना सरकार व प्रजा चाहत असत.

* * *

मंगळूरचें बातमी पत्र.

कर्नाटकाचें एकीकरण.

मागच्या पत्रांत दर्शविल्याप्रमाणें दक्षिण कानडा जिल्हा सम्पत्ती, उत्पत्ती, शिक्षण इत्यादि बाबतींत उत्तर कानडाहून जसा वरचढ आहे, तसाच धार्मिक, राजकीय इत्यादि चळवळीच्या बाबतींतहि वरचढ आहे. ही गोष्ट कोणालाहि नाकबूल करणें शक्य नाहीं. शिक्षणाचा प्रसार जास्त असलेल्या जिल्ह्यांत एखादी चळवळ उपस्थित होणें, किंवा इतरत्र उपस्थित झालेली असल्यास तेथें वाढीस लागणें हें आश्चर्य नव्हे; या दृष्टीनें पाहतां मंगळूरांत धार्मिक, राजकीयादि चळवळ चालत असणें ही गोष्ट स्वाभाविकच होय असें, पुष्कळांनां वाटण्याचा संभव आहे. पण खेदाची गोष्ट ही कीं, खुद्द मंगळूरांत किंवा जिल्ह्याच्या इतर भागांत ज्या चळवळी चालल्याशा दिसतात, त्या केवळ विजेप्रमाणें झट्दिशीं येऊन जाणाऱ्या असतात. धार्मिक बाबतींत मंगळूर ह्मणजे सगळ्या धर्मपंथांचें एक प्रदर्शनच होय असें ह्मटल्यास तें वावगें होणार नाहीं. येथें हिंदु व मुसलमान हे तर आहेतच, ख्रिश्चनहि आहेत. त्यांत पुनः कॅथोलिक आणि प्रोटेस्टंट हे विभागहि आहेत. शिवाय, येथें ब्राह्मसमाज आहे. आर्यसमाज आहे. थिओसोफी आहे. पण या सगळ्यांच्या (मुसलमान व ख्रिश्चन खेरीज करून) संस्था प्रारंभीं मोठ्या उत्साहानें चालल्या तरी, कांहीं थोडे महिने लोटल्याबरोबर निर्जीव होण्याच्या बेतांत येतात.

धार्मिक चळवळींत दिसून येणाऱ्या शैथिल्याचें हेंच व्यंग, राजकीय बाबीच्या चळवळींतहि दृग्गोचर होत असतें. इकडे राजकीय तटेहि फार आहेत. येथें नेमस्त व राष्ट्रीय पक्षाचे जसे अनुयायी आहेत, तसेंच बेझंटबाईच्या पूर्वीच्या व हल्लींच्या होमरूललीगचे झोरकेसुद्धां कांहीं कमी नाहींत. पण या सगळ्या चळवळींनां विजेच्या चमकण्या इतकेंच आयुष्य आहे. ही गोष्ट तर आजपर्यंतच्या येथील अनुभवावरून सांगतां येईल. या बाबतींत आमचा उत्तर–कानडा सुद्धां हार जाईल असें नाहीं. किंबहुना राजकीय चळवळीच्या भोपळ्या एवढ्या शून्याबद्दल तो जिल्हा याच्यापेक्षां वरच्या नंबरांत असतो. पश्चिम किनारा राजकीय चळवळीच्या कामांत इतका कांहीं सोंवळा आहे कीं, परशुरामानें या भागांत वसाहत करितेवेळीं दिलेलें सोंवळें तो प्रांत–कितीहि मोठा सुधारक झाला तरी कधींहि सोडणार नाहीं! मग कोटची आली ओंवळी चळवळ!! असो. मंगळूरची चळवळ क्षणिक असली तरी एखाद्या नवीन चळवळीला इकडे एकदम कसा वाव मिळतो याला अनेक उदाहरणें दाखवितां येतील. तथापि इकडे हल्लीं कर्नाटकाच्या एकीकरणाविषयीं जी एक नवी चळवळ उपस्थित होऊं लागली आहे. ती उत्तर कानड्याच्या सुशिक्षित लोकांनीं अवश्य मनन करण्यासारखी आहे.

इंग्रजीशाही पूर्वीं एकजीव असणारा कर्नाटक प्रांत हल्लीं देशी संस्थानें, मुंबई व मद्रास इलाखा इत्यादिकांत विभक्त झाला असून कुर्ग सारखा लहानसा प्रांत खुद्द हिंदुस्थान सरकारच्या ताब्यांत आहे. कानडी भाषा बोलणाऱ्यांची संख्या १ कोटी २० लक्ष आहे. एका भाषेचे इतके लोक निरनिराळ्या सरकारच्या अमलांत शिरकून पडणें राजकीय दृष्ट्या फारच अहिताचें आहे. या विषयीं बातमी पत्रांत जास्त लिहिणें शक्य नाहीं. असो हिंदुस्थानांत नवीन सुधारणांच्या अवतारांचीं चिन्हें जेव्हां झळकूं लागलीं आणि भाषावार प्रांत रचनेची मागणी जेव्हां जिकडे तिकडे सुरू झाली तेव्हां कानडी लोकहि थोडेसे जागे होऊन आपल्या भोंवतीं पाहूं लागले, व कानड्याकरितां स्वतंत्र प्रांत हवा अशी मागणी पुढें करण्यांत आली. परंतु भारतमंत्री हिंदी मतें गोळा करण्याकरितां हिंदुस्थानांत आले असतां, त्यांच्यापुढें वरील मागणी जेव्हां मांडण्यांत आली त्यावेळीं 'सद्यः असा नवा प्रांत करितां येत नाहीं, सुधारलेल्या कौन्सिलांचा मनु प्रारंभ झाला ह्मणजे त्यावेळीं लोकांनीं आपापली पात्रता

दाखवून आपली मागणी [illegible] अ-सागण्यात आलें त्याप्रमाणें [illegible] या लोकांनीं कर्नाटकाच्या एकीकरणाविषयीं उद्योग आरंभिलेला आहे ह्या शिवाय, नवीन सुधारणेमुळे लोकांना मतदारीचे जे हक्क प्राप्त झाले आहेत त्या अन्वये लोकांना [illegible] ळांत आपले प्रतिनिधी म्हणून राष्ट्रीयमतास अनुसरून देणें कसे रास्त आहे या [illegible] जागृती उत्पन्न करण्याचेंहि काम त्यांनीं त्यांत समाविष्ट केलें आहे [illegible] 'कर्नाटक-वृत्त' पत्राचे संपादक रा. रा. मुदवीडकर यांनीं हा. [illegible] रामराव यांच्या बरोबर दोन उद्देशानें ह्या जिल्ह्याच्या मुख्य [illegible] शहरांत व्याख्याने देत फिरत होते ते [illegible] या जिल्ह्यांतील आपलें काम संपवून [illegible] कडे गेले आहेत

कर्नाटकाचें एकीकरण हा प्रश्न [illegible] त्याचा जसा आहे, तसाच तो [illegible] डीचाहि आहे तरी दक्षिण कानडा [illegible] वर्षांपूर्वी उत्तर कानड्याशी संलग्न [illegible] होता. पण त्या वेळीं उत्तर कानडा मद्रास इलाख्यांत समाविष्ट नाला हें [illegible] नंतर तो मुंबई इलाख्यास जोडण्यात आला. तसाच दक्षिणकानडाहि मुंबईसच का जोडण्यांत येऊं नये असे, आज इकडे अनेकांनां वाटूं लागलें आहे. हें एक दृष्टीनें सुचिन्ह होय या विषयीं उत्तर कानड्यांतील लोकमत आपल्या सारख्याच्या पक्षाचें तयार होणें हें अवश्याचें आहे

मेहरबान कलेक्टर साहेब इकडे
लक्ष देतील काय?

सूपापेठा— या पेठ्यांत गुदस्त साली इन्फ्ल्युएंझ्या सारख्या तापाच्या सांथीमुळें हजारो लोक मृत्युमुखीं पडून उरलेल्या लोकांना खाण्यापिण्याच्या मुष्किलीमुळे सूपा पेठेंत शेतसारा तहकूबी, व गोरगरीबांस नगाई, सिवाय, तगाई रूपानें तांदूळ पुरवठा करून, गरीब रयतेचें कल्याण इच्छुन रयतेकडून मागील कलेक्टर मे। टप्परसाहेब यांणीं दुवा घेतला.

आतां या सालीं काहीं रयतांना चांगले मेहनतीप्रमाणें देवानें ह्मणा, अगर मेहनतीनें ह्मणा, धान्य (भात) मिळलें असून, त्यास गिराइक नाहीं सूपापेठ्यांतील धान्य [illegible] इलाख्यासिवाय दुसरीकडे रीजहोतनाहीं. ह्मणुन एखादे हातकरू व मेहनती रयतानें सरकार पट्टि (शेतसारा, तगाई) फेडण्याकरितां आपले भात गोवा येथें नेवून विक्री करीतों करीतां गोवा रस्तीस पास मिळावा असा साहेब मजकूरांजवळ अर्जकरणारे प्रत्येक रयतास, त्यांच्या परिस्थितींत गोवेस भात रस्ती [illegible] पास [illegible] मिळत नाही, असा उत्तर [illegible] मिळाला व त्याचवेळा गोव्यांतील इसमास (मि. बाईकर) व सूपा पेठ्यांतील फॉरेष्ट कॉन्ट्राक्टर लोकांना १०००-२००० पोत्यांचा पास मिळून भात रस्त होते याला काय ह्मणावें व असा पक्षपात सरकार का करते हे तर अह्मास समजणे फार कठीण आहे पासजर देत नाहीत तर सर्वांनाच देवूनये, बाहेरच्या इसमास पास मिळतो व रयतांस मिळत नाही, ह्मणजे चोराचे इनाम व [illegible] नाहींत, असा [illegible] प्रकार होत [illegible]

[illegible] अर्ज करणारे रयतास जर पास मिळत नाहीं [illegible] सरकार सारा [illegible] तहकूबी, चालू साल सारा, [illegible] तगाई असा तिहेरी रकमेची फेड [illegible] रयताकडे धान्य (भात) [illegible] विक्री ह्मणजे जनावरें या [illegible] मनावर विकावीं तर [illegible] शेतमागरह्मीची हरकत, धान्य वि[illegible] गिराइक नाहीं, अशा स्थितीत पास [illegible] तर तो कमी-[illegible] धान्य मागते अशा वेळीं गोव्याकडे भात नेण्याशिवाय दुसरा मार्ग नाहीं तसेंच सरकारने [illegible] ज्या रयताकडून सरकार सारा वसूली वगैरे [illegible] कमाने वसूल करणेची असते, त्याजकडून दर खंडीस (पाऊलिस जुने मापी) १६ मोठा रुपये प्रमाणें धान्य घ्यावें नाहींपेक्षा त्याजला जमीन शिवाय [illegible] तो एकादे जनावर अर्धे किंमतीस विकून तूर्तची वेळ मारून नेतो. पण पुढें शेतमागवल्लीचे पेढीं अडचण होवून जमीन सागवळीस फारच घोटाळा होणार. अशा वेळीं सरकारने ज्या रयतांस पास मागितला आहे, त्यांच्या ऐपतीप्रमाणें पास देवून सरकार देर्णेतून सुरळीत रीतीनें मोकळीक करून सोडणे हे सरकारचें कर्तव्य आहे.

आतां यावर सर्वच लोक परवाना मागतील. पण व्यापाराकरीतां व्यापारी लोकांना परवाना देवूनये. फक्त खानेदार लोकानी स्वतःचे भात विक्री करून येत असतील तर मात्र गोवा रस्तीस पास देऊन सूपापेठ्यांतील गरीब रयतेकडून मे. कलेक्टर साहेब दुवा घेतील अशी आशा आहे.

आतां हे पत्र प्रसिद्ध करणेचें कारण एवढेंच कि [illegible] सालीं इसमानीं गोवा रस्तीस भातास परवाना मागीतला असतां, मिळाला नाहीं व गोव्याच्या मी. बाईकर नावाच्या इसमास व सूपापेठ्यातील फॉरेष्ट कंट्राक्टर लोकांना पास मिळतो तेंव्हा या पुढें तरी, असा पक्षपात न होतां, शेतसारा वसुली हंगाम येप्रीलमधे सुरू होणारा असल्यामुळें यापूर्वि ज्यांचे अर्ज भात रस्त करणेबद्दल परवाना मिळणें विषईं [illegible] असतील त्यांना पास देवून त्यांच्या अब्रूची रक्षणकरून सूपापेठेतील गरीब रयतेकडून मे. कलेक्टर साहेब दुवा घेतील अशी आशा आहे.

या पूर्वि अर्ज केलेल्यांची नांवें कांहीं खाली देत आहे.

अंबाजी नारायण देसाई डोंगरवाड.
नारायण दत्तात्रय सुंठणकर सूपा.
गोविंद महादेव कुलकर्णी सूपा.
कृष्णा शेट खापणे मुळावली.

या सिवाय कित्येक अर्जदार, आहेत. कळावें.

ता. २७-३-१९२०. } गरीब रयत
सूपा निवासी.

The Hon'ble Member for Kanara.

[By M. M. Shanbhag, Bombay.]

It is happy augury of the times that Kanara too – the "benighted" of the province – seems to have, like the advanced districts, set itself in right earnest to the task of selecting its best man to represent it on the new Council. Your contemporary publishes in its last two issues an article that enunciates the essential qualifications demanded of a man that should be returned as the 'member for Kanara'. As Kanara has only one member to return, the task becomes all the more difficult However from what I could gathe from what is in the air, I can safely say that it is the general desire both here in Bombay, and in the District that Mr. V V. Wagh, B.A. LL.B., F C. Sub-Judge Karwar, who shortly retires from service should be prevailed upon to stand. Mr. Wagh needs no introduction to your readers There can be no two opinions regarding his capacity, literary culture, his sterling independence, sound judgment, freedom from prejudice, to crown all, the breadth of outlook that is essentially needed in one that will have to help in the ushering of the 'New Era'. A man of advan ed and liberal views and possessing mind that is judicially trained– h has kept himself in touch with th political evolution in India– an would be the fittest person to vig lantly watch and advance the inte ests of the "Cinderella" of th Presidency You and your contempo rary know Mr Wagh and his merit just as well as anybody else does An I feel sure both of you will discharging your duty in this respect by calling on the electors to vote solid f Mr. Wagh.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯೂ ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳೂ.

(ಲೇಖಕ— ಶ್ರೀಪಾದ)

ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಯು ಬಿಲ್ಲು ಪಾಸಾದಂದಿನಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೂತನ ಚೈತನ್ಯವು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಲಿದೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತ ಜನರು ತಮ್ಮ ರ ಸ್ವವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗಳೂ, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳೂ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿವೆ. ಪ್ರಜೆಗಳು ರಾಜ್ಯಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಲಿತು ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲವು ಒದಗಿ ಬಂದದೆ ಸರಕಾರದವರಾದರೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಘಟಿತ ಸಹಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಡ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಾದರೂ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ತನ್ನ ಕುಗ್ಗಿದ ಸ್ವರವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ದುಃಖಗಳ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೇ? ಪುಣಾ, ಕುಲಾಬಾ, ಠಾಣಾ, ಬೆಳಗಾಂವ ಧಾರವಾಡ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಏಳೆಂಟು ವರುಷಗಳಿಂದ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಗಳು ತುಂಬುತ್ತಲಿವೆ. ಸಾತಾರೆಯಲ್ಲಂತೂ ಇಂಥ ಹದಿಮೂರು ಸಭೆಗಳು ಕೂಡಿದವಂತೆ. ಬಡಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇಂದಾದರೂ ಇಂಥ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದುಂಟೇ? ಇಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ, ಈ ವಿಚಾರವು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣಾಮವಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳು ಶ್ಲಾಘ್ಯಕರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ. ಮುಡಗೇರಿ, ಸದಾಶಿವಗಡಗಳಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದ ರೈತಕಿಸಾನರ ಸಭೆಗಳಾದರೂ, ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದವು. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇರೇ ಬೇರೇ ತಾಲೂಕುಗಳೂ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಬೇರೇ ಬೇರೇಯಾಗಿ ತುಂಬಿಸಿ, ತಮ್ಮ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವದರಿಂದ ಐಕ್ಯವು ನಾಶವಾಗಿ, ಸರಕಾರವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಅಹವಾಲಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಯದಿರಲಾರದು. ಕಾರಣ ಇವೆಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕಾ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಒಂದು ಮೋತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿ ನಡಸುವದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವು. ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆಯು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವದೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಬೇರೇ ಬೇರೇ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಭೆಗಳ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಮಾಡಿ ತನ್ನಿಂದಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರವು ಅವುಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡುವದು. ಹೀಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳೊಳಗಿನ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಜನರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ತಮ್ಮ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದರಿಂದ ಒಂದು ತರದ ಐಕ್ಯವು ಉಂಟಾಗುವದು, ಮತ್ತು ಈ ಐಕ್ಯವೇ ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆಯ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು. ಇದಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆಯು ತಾಲೂಕಾ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಸಭೆಗಳ ತಂದೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಬಂದ ಕಷ್ಟಾಪತ್ತಿಯಗಳನ್ನು ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆಗಳಾದರೂ, ತಮ್ಮ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವದು ಸಹಜವೇ. ತಂದೆಯು ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆಯು ಆಗ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ವಿಘ್ನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವದು. ರೈತರ ದುಃಖಗಳೂ, ಅರಣ್ಯಖಾತೆಯ ಬಿಕಟ ಕಾಯಿದೆಗಳೂ, ಸಂಚಾರದ ಕಷ್ಟಗಳೂ, ರೋಗರಾಯಿಗಳ ವಿಪುಲತ್ವವೂ ಇವು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ದುಃಖಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಈ ಯಾವತ್ತು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವತ್ತು ಜನರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಏಕ ಕಂಠವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಖಂಡತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ತಟ್ಟದಂತೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವರೆಂದು ನಂಬುವೆವು.

(ಇದರ ವೃತ್ತ ೬ ನೇ ಪಾನಿನಮೇಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ನಂತರ ಶ್ರೀ॥ ವ್ಹಿ. ಪಿ ಪ್ರಭು. ಬಿ ಎ ರವರು ಭಾಷಣಕಾರರು ಸೂಚಿಸಿದಂತ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ವಿಷಯ. ಜನರು ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿ ಅದು ಬೇಗನೇ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತರದೇ [illegible] ಆ ಒಸ್ಟೆ ಅದನ್ನು ಸಹಾಯಮಾಡುವೆವೆಂತಲೂ ಆಶ್ವಾಸಿಸಿ, ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಅಸ್ತಿಕೆಗೆ ಘನತೆಗೆ ಯಾ [illegible] ಕಾರ್ಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕದೆ ಯೋಗ್ಯ ಮೊಬಲಗನ್ನು ದಾನಮಾಡಿಕೊಡುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಾರೋಪಣೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀ॥ ಎ ಬಿ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎ. ರವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷನ, ಸಭಿಕರ ಅಭಾರ ಮನ್ನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು. ಸಭೆಗೆ ಶ್ರೋತೃ ಸಮುದಾಯ ಚನ್ನಾಗಿ ನೆರೆದಿತ್ತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಓರ್ವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ॥ ಗಣಪತಿ ಬಾಳಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಶೇಟಗೇರಿಕರರವರು ತಾ. ೧೦-೩-೩೦ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ೭೩ ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ದುಃಖವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮೊದಲು ಗಿಬ್ಸೇನರ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನವಕರಿದ್ದರು. ಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶೇತಕಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳು ಬರೆಯುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಣರಿದ್ದರು. ಇವರ ನಿಧನದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯಶೀಲ ಅನುಭವಿಕರು ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು.

ಸುಂಕಸಾಳಾ ಗ್ರಾಮದ ಪೈಕಿ ಬೆಂಬೋಳ್ಳಿ ನಿವಾಸಿ ಬಾಬಿ ಬಿನ್ನ ಶಿವಪ್ಪಾ ಎಂಬವನು ಹಡೆಯನ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನಗಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಲಿಯು ಕಿಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದವನ ಮೈಮೇಲೆ ಬರಲು, ಆಗ ಅತನು ಸದ್ರಿ ಹುಲಿಯ ಸಂಗತ [illegible] ಯಾತಿ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟನು ಸದರಿ ಬಾಬಿಗೆ ಕೈ ಮಾತ್ರ ಜಖಂ ಆಗಿ ಆದೆ

ಶಿರಶಿ— ಜಾತ್ರೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಜನರು ಯಮಯಾತ್ರೆಗೆ ತೆರಳಿರುತ್ತಾರೆಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಹುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣವಧೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದಂಥ 'ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣ'ವನ್ನು ನೋಡಿದಂತಾಯಿತು! ಅವರೆ 'ಸುಭಿಕ್ಷೆ'ಯನ್ನೊಂದು ಸಾಧಿಸುವದಿರುವದಲ್ಲವೇ?

ಹವೀಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖರು ಜಾತ್ರೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಬೋರ್ಡಿಂಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ವರೆಗೂ ಅದರ ಪತ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ, ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭವು ಮುಂದಿನ ಜಾತ್ರೆಯಾದ ನಂತರವೇ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ! 'ಅಕ್ಕಿಮೇಲೆ ಆಶೆ, ನೆಂಟರಮೇಲೆ ಜೀವ,' ಎಂಬಂತೆ ಈ ಮುಖಂಡರ ಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿದೆ!!

ರಾ। ಸಾ। ವಂಡೀಕರರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ, ಪರಲೋಕವಾಸೀ ವೇ। ಸುಬ್ರಾಯ ಅಣ್ಣಯ ಭಟ್ಟ ಮುಂಡಗೋಡಕರ ಇವರ ಮೂಲಕ ಗೌ। ಸಾ। ರ ದುಃಖಪ್ರದರ್ಶನೀಯ ಸಭೆ ಕೂಡಿ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಅವರ ನಿಧನದಿಂದಾದ ಅಡಚಣೆಯ ನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಪೋಥರ್ ವೇದಪಾಠಶಾಲೆಯು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಫಾಯಿದೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮಿ॥ ಕೇಶವಯ್ಯನವರಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಥಳದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಮಾಡಲಾದೀತು.

ಮುಲ್ಕಿ ಕಾರಕೂನರಾದ ಮಿ, ನರಸಿಂಗರಾವ ನಾತ್ಯಕರ್ಣಿಯವರು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ? 'ಗುದ್ದಿದವನೇ ಬಲ್ಲ, ಗುದ್ದಿಸಿಕೊಂಡವನೇ ಬಲ್ಲ'!

ಹಳಿಯಾಳ— ಶಕೆ ವಿಶಾ. ರೋಗರಾಯಿ ನಡೆದದೆ ಮಾಜಿ ಕ। ಟಪ್ಪೆದವರ ಸ್ಮಾರಕಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಂತ ದತ್ತೋಬರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಸಭೆಗೂಡಿ ವಂತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ರಕಮುಗಳ ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ವಸೂಲಾದ ರಕಮು ಶ್ರೀ॥ ವಾಮನರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆರವರ ಹತ್ತರ ಇಡಬೇಕೆಂತ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು. ಈಗಾದರೂ ಕಾಯಿದೆ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾರೋ? ಮಾವಿನಕೊಪ್ಪದ ಶ್ರೀ ಬಜರಂಗ ಬಲಿಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವಾಗಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಭಕ್ತಮಂಡಳಿ ಜಂಕಿಮೋರಗಿಂದ ನಡಿದು ಹೋದರು. ಹೋಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕುರಿತು ಪಂಚನಾಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಜನರು ಅರ್ಜಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲುಕಾ ಸಭೆಯ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಶ್ರೀ. ಸಾಂಬಾರಾವ ಭದ್ರಿಯವರು ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರು. ಪರಿಣಾಮ ನೋಡಬೇಕು. ಶ್ರೀ। ಕೃಷ್ಣರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆರವರು ಲೋ। ಬೋ। ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ। ಮಂಗೇಶರಾಯರು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಮೆ॥ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾ॥ ರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇನಾಮು ಹಂಚಿದರು. ನೇ। ನಾ। ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾ। ರು ಸುವಾ ಮೇರೆಗೆ ಬರುವರಿದ್ದಾರೆ.

ಭಟಕಳ— ತಾರೀಖು ೧೯-೩-೩೦ ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ಖಲೀಫನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಅಬಾಧಿತವಾದಂತೆಯೂ ಕಾಂಶಬುಗರಿ, ಯೂರೋಪ, ಬಿಷಪರು ಖಲೀಫರ ಗಾದಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿದ್ವೇಷತೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಭಟಕಳದ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಬಜಾರ ಬಂದ ಮಾಡಿದರು. ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ದೊಡ್ಡ ಮಸೀದೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮತ್ತು ನಮಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಒಂದೇ ಮಸೀದೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿಂತ ನಿಂತ ದೇಖಾವೆಯು ಒಂದು ಅದ್ಭುತದಂತೆ ತೋರಿದ್ದರೂ ಆ ದಿವಸ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಭಟಕಳವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನು ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಪಾರ್ಟಿಯು ಇಡೀ ದಿನ ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಧರ್ಮದ ಗಾದಿಯ ರಕ್ಷೆಯಿಂದ ಉಪವಾಸ ತೆಗೆದರು. [illegible] ಹಿಂದುಗಳು ಕಾಳು-ಕಡಿ ತಿನ್ನದೆ ಉಪವಾಸ ತೆಗೆದರು. ಇಂತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಟಕಳ ಉಪವಾಸಿಯನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜದವರು ವ್ಹಾಯಸರಾಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯನ್ನು ತಾರಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ, ಕಲಕತ್ತಾ, ಮುಂತಾದಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಕಾರರಿಗೆ ತಾರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು.

* * *

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೨೦

"ಸಂಗಚ್ಛಧ್ವಮ್ ಸಂವದಧ್ವಮ್."

(ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು)

ನಾವು ನಮ್ಮ ೧೦ ನೇ ದಶಂಬರದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೆವು. ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಘಟನೆಯೊಳಗೆ ಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಹಿತಕರವಾಗ[illegible] ಸುಪ್ರದವಾಗುವಂತೆ, ಅನುಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮು[illegible] ರೊಳಗೂ ಜನತೆಯೊಳಗೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿರ[illegible] ಕರ್ತವ್ಯಸಿದ್ಧತೆಯೂ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಅರಿವು ಜ[illegible] ಗಾಗಬೇಕೆಂದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯನ್ನು [illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, "[illegible]" ಎಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನಿಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಈ ಉ[illegible] ಕ್ತುಟ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೇಷಿತ ಲೇಖಗಳನ್ನೂ ಆಗ್ಯಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಈ ಕಲ್ಪನೆ[illegible] ವವು ಎಂದು ಬರುವದು? [illegible] ಇದೊಂದು ಮಹಾಜನರ ಶುಭಕರ್ತವ್ಯವಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ [illegible] ದೆಂದು ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಾ[illegible]ದವಾಗಿದೆ.

ಈ ಲೋಕಗಂಗೆ [illegible] ಗಿನ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಭಕ್ತರು ಇನ್ನು ಬೇಗ [illegible] ಮಾಡುವರೆಂದ ಈ ವಿಷಯದ [illegible] ನಡೆದ ಉಪಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾಣಿಸಬ[illegible] ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿಯ ಬಾಂಧವರು [illegible] ಘನಸ್ಥಾಂಡಿಸರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಕೆಳಗೆ [illegible] ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ ವಿಷಯದ ಲೋಕಮತವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು [illegible] ಪತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗೆಂದು [illegible] ಆಲೋಚನಾ ಕಮೀಟಿಯು ಇದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಯುತ ಶಿವರಾವ ಪಾಟೀಲರ [illegible] ಈ ಕಮೀಟಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀ [illegible] ವಾಘೆರವರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಕಮೀಟಿಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮೊದಲನೇ ಹಸ್ತಪತ್ರಕದೊಳಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಸೂಚನಾರ್ಥವಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆಂದು ಯಥಾಪ್ರತಿ ವಿವರಿಸುವೆವು (೧) ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ [illegible] ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ-ವಿನಿಮಯದಿಂದ [illegible] ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೂ, ಎಲ್ಲರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಲೂ, ಸಂಘಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲ ಮತದ, ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳ, ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಭಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಿಕ್ಕಾಗುವ [illegible] ಯೋಜಿಸುವದು (೨) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವದು, ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಿಸುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ (೩) ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘ, ತಾಲೂಕಾ ಸಂಘ ಹಳ್ಳಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು (೪) ಸರಕಾರಿ ನಿಪ್ರೇಮಗಳನ್ನೂ ಜಾಹೀರ [illegible] ವಿಚಾರತೆ [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಹಳ್ಳಿ [illegible] ಹಳ್ಳಿ [illegible] ಸನವಳೀರ [illegible] ಪತ್ರ [illegible] ಶತ್ವಗ [illegible] ಅನುಬೋಧದಿ [illegible] ಅರ್ಪಿಸದೆ [illegible] ಗಳಿದ್ದಾವೆ [illegible] ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಚ್ಚಿಯೋಗ [illegible] ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗ [illegible] ಮಹಾರಾಜ [illegible] ಲಭಿಸುವದು ಅದ[illegible] "ಸಂಗಚ್ಛಧ್ವಂ ಸಂವದಧ್ವಮ್" ಹೇಳುವೆವು.

[illegible] ಲೋಕಮತವೇನಿದೆಂದು ಅರಿಕ[illegible] ಕ್ಕೆ [illegible] ಯು ಏಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ [illegible] ಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದೆ (೧) ಬೆಳಗಾಂವ, ಕುಲಾಬಾ, ಸಾತಾರಾ, ಪುಣಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಾದಂತೆ ಕಾರವಾರ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಜಿಲ್ಹಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಹಾಜರಿರುವರೇನು? (೨) ಮೊದಲನೇ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳವು ಯಾವದೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮತವು (೩) ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ವರುಷದೊಳಗಿನ ಯಾವ ತಿಂಗಳು ಬಹಳೇ ಅನುಕೂಲವಿರುವದು (೪) ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾವು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಹುದು (೫) ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನು ಸೂಚಿಸುವದಿದ್ದರೆ ಸೂಚಿಸಿರಿ (೬) ಈರ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಯಥಾಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಿಕ ಮಿತ್ರರ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರಿ (೭) ಮತ್ತಾವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿರಿ. ಇವೆಲ್ಲ ಸವಾಲಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ರಜಿ ದ್ವಾರಾ [illegible] ಕನ್ನಡದಿಂದಾಗಲಿ, ಮರಾಠಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕಳಹಿಸಬಹುದೆಂದು ಕಮಿಟಿಯು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಿ। ಎಸ್ ಎ ವಾಘ, ಕೊರೆಗಾಂವಕರ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ ನಿಪಾಣಿವಾಡಿ ಗಿರಗಾಂವ, [illegible] ನಡಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಸೂಚಿಸಿದೆ [illegible]

ಇವೆಲ್ಲ ಕಮಿಟಿಯ ಸವಾಲಗಳಿಗೆ ನೀವೇನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ [illegible] ನಮಗೆ ಕೇಳ ಪವರಿಗೆ ನಾವು [illegible] ವಲ್ಲಿ-ಇಂಥ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ [illegible] ವಿಷಯದ [illegible] ನಡಿಸಿದ್ದಾಗ [illegible] ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವೆವು [illegible] ಹಳೆ [illegible] ಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ[illegible] ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನವನ್ನು ಪುನಃ ಉಚ್ಚರಿಸ[illegible] ವ ತೆನ್ನೆ[illegible] ಉಚ್ಚರಿಸುವೆವು (೧) [illegible] ಸುಸಂಘಟಿತ ಮತ್ತು ಅವ್ಯಾಹತ [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯದೊಂದು ಲೋಕ[illegible] ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯ [illegible] ಸಂಸ್ಥೆಯು [illegible] ಅದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನಗಳು [illegible] ಜಿಲ್ಲೆ [illegible] ಸ್ಥಳ[illegible] ಲ್ಲಿ [illegible] ವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತಿರಬೇಕು [illegible] ಕರ್ತವ್ಯಸಿದ್ಧರಾಗಿ [illegible] ನಮಗೆ [illegible] ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ (೨) ಮೊದಲನೆ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆ [illegible] ದಾಣೆಯಾಗಿ [illegible] ಆರಿಸಬಹುದೆಂದು ನಮ್ಮ [illegible] ಕಾರವಾರದೊಳಗಿನ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಇಂಥ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿ[illegible] ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ[illegible] ಅತ್ಯಾಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾವು ಆರಿ[illegible] ವೆವು (೩) ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳ ಅಖೈರಿಗೆ ಯಾ ಮೇ ತಿಂಗಳ [illegible] ಸಭೆಗೂಡಿಸಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ [illegible] (೪) ವೃತ್ತಕಾರರ ಸ್ವಭಾವದಂತೆ ಈ ದೇಶಕಾರ್ಯ[illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಶಕ್ತಿಯ [illegible] ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನೂ ಅರ್ಪಿ[illegible] ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕತ್ತ[illegible] ದ್ಧರಿರುವೆವು. ಐದನೇ ಆರನೇ ಸವಾಲುಗಳೊಳಗಿನ [illegible] ಮೊದಲನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ [illegible] ಸೂಚಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಳಗೆ ಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಹಾಸಭೆಯು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜಂಗಲು ನಿರ್ಬಂಧನೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ವಾಹನಸಾಧನಗಳ ಅನುಕೂಲತೆ, ಬಟಕಳ ಲೋಕಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲ ನಿರ್ಬಂಧನೆ, ಫೊರೆಸ್ಟ ಧಂದೆಗಳೂ, ಮೀನುಗಾರಿ ಧಂದೆ, ಇತರ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದುಯ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ವಿಷಯ

ಗಳಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿಷಯ ಮುಂಬಯಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆ ವಿಷಯ ನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಯು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ ಪಾತ್ರರಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಯಥಾಕಾಲ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವೆವೆಂದು ಕಮಿಟಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವೆವು. "ಸಂಪೂರ್ಣಸಾಂಸಿ ಜಾನತಾವು" ಎಂಬ ಕಾರ್ಯವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಕಾನಡಿಗರು 'ಇಂಥ' ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ಶುಭೋದಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಸಾಭಾರ ಹೇಳುವೆವು. Tomorrow Tomorrow but not to day 'ಇಂದಲ್ಲ, ನಾಳೆ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವವರು ಇನ್ನು ದುರ್ಲಭವೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು. ದೀರ್ಘ ವಿಚಾರದೊಳಗೆ ರಾತ್ರಿರೇವ ವ್ಯತೀತ್ "ಶುಭಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ" ಎಂಬಂತೆ ಆಗಗೊತವ್ಯೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಕಮಿಟಿಯ ಚಿನ್ನಣಿಯನ್ನು ಚಾಲಕರೆಲ್ಲರು ತತ್ಪರತೆಯಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು.

⁂

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡಿದ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆ ವಿಷಯದ ಮತ್ತೆರಡು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ರಾವಸಾಹೇಬ ಬೆಳವಿಯವರು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಹಂಗಾಮಿ ಜಂಗಲ ಸವಲತ್ತುಗಳ ವಿಷಯ. ಸರಕಾರವು ಕೊಟ್ಟ ನಿರಾಶಾಜನಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವು. ವನ್ನಳ್ಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ದಿವಸ ದೊಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಲಿಕ್ಕೆ ಪಟೇಲರಿಂದಾದ ತಪ್ಪೇ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ವನಗಳ ಮಾಲೀಕರಿಗಾದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ದಂಡದ ರಕಮು ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದಶಾವತಾರ ಆಟದೊಳಗೆ ದೀವಟಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಹುಡುಗನಿಗೆ ವೇಷಧಾರಿಗಳು, ಭಾಗವತರು, ಎಲ್ಲ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವಂತೆ ಬಡ ಪಟೇಲನ ಕೊರಳಿಗೆ ತಪ್ಪು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಪಟೇಲನು ತಪ್ಪಿದರೆ, ರೇಂಜ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ತಪ್ಪಿದರು? ಅಪರಾಧಿಗಳೊಳಗೆ ರೇಂಜ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ, ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆ ಆದದ್ದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಮೆ॥ ಟಪ್ಪರ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಡಿದ ರಿಪೋರ್ಟು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೈಸೇರಿದ್ದು, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ನಡೆವದೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವರು. ವಿಚಾರಣೆಯು ತ್ವರೆಯಿಂದ ಸಾಗಲಿ ಎಂದು ಬೇಡುವೆವು. ಈ ವಿಷಯವು ಭಯಂಕರವಾಗಿಯು ತ್ವರಿತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಬಿರುಸಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವು ಜನರಿಗೆ ಹಿತಕರವಾಗುವದೆಂದು ಬಯಸುವೆವು. ಹಳಿಯಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಗಭೂಮಿಯು ಕೇಕಡಾ ೧೦॥ ಎಕರೆ ಬಂಜರು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸೂಟು ತಹಕೂಬಿಗಳಿಗೆ ಜನರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿರುವರು. ೧೭–೧೮ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೫೩೪ ರೂ ಕಿರ್ವೆ ಸೂಟ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ೧೮–೧೯ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೫೫೭೦೪ ರೂ. ಕಿರ್ವೆ ತಹಕೂಬಿಯು ಜಮೀನದಾರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ತಗಾಯಿ ಹಣದೊಳಗೂ ೧೨,೩೭೫ ರೂ ತಹಕೂಬಿಯು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ರೈತರು ಯಾವಾಗಲೂ ಋಣಿಯಾಗಿರುವರು. ಆದರೆ ಕಿರ್ವೆಯ ತಹಕೂಬಿಗಿಂತ ಕಿರ್ವೆಯ ಮಾಫಿಯನ್ನೇ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಳಿಯಾಳದ ಜಮೀನದಾರರು ಸರ್ವಥಾ ಪಾತ್ರರೆಂಬ ತಹಕೂಬಿಯ ರಕಮೇ ಹೇಳುತ್ತದಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಯಮಾಡಿ ವಿಚಾರಿಸಲಿ. ತಹಕೂಬಿಯ ರಕಮು ಮರುವರ್ಷದೊಳಗಿನ ವಸೂಲಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ತಹಕೂಬಿ ವಸೂಲಿಗೆ ಕಾಯದೇ ಬೇರೆ ಸಕ್ತಿ ನಡಿಸಿದರೆ, ಕಾಲ ತೆಗೆದು ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಿರೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಸುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಮಾಡಿದಂತಾ ಪ

---

೨ ಪಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಭೂಮಿಗಳು ರೆವ್ಹಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಡಳಿತದೊಳಗಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಜಂಗಲೀ ಹಿಡಬೇಸಾಯವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಅವನತಿಹೊಂದುತ್ತದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಮಾಜೀ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮೆ॥ ನೊಂಟೆಥ ಸಾಹೇಬರು ಫಾರೆಸ್ಟ ಮಹಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಮಂಜೂರಿ ಪಡೆದು ಡಿವ್ಹಿಜನಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಇಂಥ ರೆವ್ಹಿನ್ಯೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಈ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಇಡೀ ಸೂಪಾ ಮಹಾಲವನ್ನು ಜಂಗಲಖಾತೆಯೇ ಆಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬೇಸಾಯದ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಲಾಭವೇನಾಯಿತು? ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಂಗಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಸಾಯವು ಗೆದ್ದಿತು? ಎಂಬ ಸವಾಲಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೇನು ಸೂಚಿಸದು. ಗೋಲ್ಡಸ್ಮಿಥ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಾದ್ರಿಭಟ್ಟರ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಹೆಂಡತಿಯ ಜಾಣತನಕ್ಕಂತೂ ಗಂಡನು ಮೆಚ್ಚಿದನು. ಮಿತವ್ಯಯದಿಂದ ಗೃಹಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಅವಳು ಕಲಿತಿದ್ದರೂ, ಅವಳ ಸಂಸಾರಕ್ರಮದಿಂದ ತಾನು ಶ್ರೀಮಂತನಾದದ್ದೇನು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಡತನವು ಮಾತ್ರ ಮಿಗಿಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು, ಹೀಗೆ ವಿನೋದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉದ್ಗರಿಸಿದ, ಮದುವೆಯಾದ ಪಾದ್ರೀ ಭಟ್ಟನ ನುಡಿಗಳ ನೆನಪು ಇದರಿಂದ ನಮಗಾಗಿದೆ. ಜಂಗಲ ಮಹಾಲುಗಳ ಹೊಸ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬೇಸಾಯದ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಫಾಯಿದೆಯೇನೂ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲಾದರೆ, ಜಾಣ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಉಪಯೋಗವೇನು? ಇಂಥ ಮದುವೆಯಿಂದ ಕಡ್ಡಿ ಮುರಿದು ಮುಕ್ತರಾಗುವದೇ ಲಾಭಕರವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ರೆವ್ಹಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಹಳೇ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆಂದು ಸತ್ಯವನ್ನಷ್ಟು ನಾವು ಹೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಜಂಗಲ ಮಹಾಲಿನ ಯೋಜನೆಯು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಹೊನ್ನಾವರದೊಳಗಿನ ಮತ್ತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಜಂಗಲಖಾತೆಗೆ ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸೇರಿಸುವದೇಕೆ? ಈಗಿದ್ದ ಸುಪಾ ಮಹಾಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಗೆ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆ, ಕಾರವಾರ ಡಿವ್ಹಿಜನದ ಡೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಸೂಪಾ ಮಹಾಲಿನ ಚಾರ್ಜು ಪುನಃ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆಂತ ಕೊಂಡ ಮಹಾಲವು ಪುನಃ ವಹಿಸುವಾಗ, ಹೊಸ ಮಹಾಲುಗಳನ್ನು ಜಂಗಲ್ಲ ಖಾತೆಗೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯಥಾ ಶ್ರಮವೇಕೆ? ಮೆ॥ ಬೆಲ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಜಂಗಲುಗಳ ಕಕ್ಕೆಕೊಳ ಬಂದೋಬಸ್ತಿಗೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಜಂಗಲ ಡಿವ್ಹಿಜನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಾಗ, ಬೇಸಾಯದ ಹಿತವನ್ನು, ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದೆಂದು ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಂಬಿ; ಸರಕಾರವು ಜಂಗಲ ಮಹಾಲಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸಿತ್ತೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿರುವೆವು. ಮೆ॥ ಬೆಲ ಸಾಹೇಬರ ಉದ್ದೇಶವಂತೂ ಕೈಗೂಡಿತು. ಬೇಸಾಯದ ಸುದೈವವು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಫಲಿಸುವದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಈಗಿನ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಜಂಗಲ ಮಹಾಲ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಒಬ್ಬರ ಸೇವ ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುವದು. ಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಷ್ಟು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಗೊಡಬಾರದೆಂದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನೈಸುವದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು.

---

೩. ಮುಂಡಗೋಡ ಪೇಟೆಯೊಳಗಿನ ಉಗ್ಗನಕೇರಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ೧೫ ಮನೆಗಳು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ತಗಲಿ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ಕನಿಕರ ವಾರ್ತೆಯು ಈ ಮೊದಲೇ ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಅಗ್ನಿನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಬಡವರು, ಶ್ರೀಮಂತರೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾ! ಇದರಿಂದ ೧೮ ಜನರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಆ ಪೈಕಿಂ ೧೪ ಜನರು ಪೂರ್ಣ ನಿರಾಧಾರಿಗಳಾದ ಹಕ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಬರೇ ದೈನ್ಯಾವಸ್ಥೆಯೇ ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹುಲ್ಲಿನಿಂದಲೂ ಎಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಹೊದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಲಾತ್ಕಾರಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈದೊಂದು ಅವರಿಗೊದಗಿದ ಬಹು ದುರ್ದೈವದ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವದು. ಅದರ ನಿವಾರಣೋಪಾಯವೆಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮದತಿಯೇ ಸರಿ. ಈ ಕುರಿತು ಒಂದು ಫಂಡು ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಸಂತೋಷಕರವಿದ್ದಷ್ಟು ಉಪಕೃತವೂ ಸಹ ಇದೆ. ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಉದಾರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಈ ವರೆಗೆ ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಬರೇ ರೂಪಾಯಿ ೩೮ ಕೂಡಿದ್ದು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದ ಅವರ ಕೊರತೆಗಳು ನಿವಾರಣವಾಗಲಾರದೆಂಬುದು ಸಹಜವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನಡಾ ಧುರೀಣ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ–ಉದಾರ ಧರ್ಮಿಷ್ಟರು–ತಕ್ಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸುವೆವು.

---

೪. ಇದೇ ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ ೧೮ ನೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಸಾಯನ್ಸ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮೆ॥ ಮೂಕ ಸಾಹೇಬರು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಬೋರ್ಡಿನ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದ ಮೂಲಕ, ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವು ಅವರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಯ

ಬಗ್ಗೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ([illegible]) ವನ್ನು [illegible] ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬಹು ಕಷ್ಟಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಾವೆಂಬುದು ಈ ವರೆಗಿನ ಅನುಭವವೇ ಬಲವಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸದ್ಯದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನದ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಏರಿದ ಹಾಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದರೂ ಏರಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸ್ಥಾನವು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾದ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದರೆ, ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ದಣಿದ ಮತ್ತು ಹಸ್ನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಹರಿಸುವರು. ಯತಕ್ಕೆ ಉಮೇದವಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಮಾನವು ಸಹ [illegible] ಹಿಟ್ಟಾರೆ, ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳದ ವಿನಂತಿಯು ನ್ಯಾಯ್ಯವಿದ್ದು ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುವದು ಮತ್ತು ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

ಈ ಕಾರವಾರ ತಾಲೂಕ ದೇವಳಿ ಕಮೀಟಿಯಲ್ಲಿ ೧-೨ ಮೆಂಬರಿ ಜಾಗಗಳು ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವವು ಅವುಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಜನರು [illegible] ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಹಿಂದೆ ಒಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೆವು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುವದು ಸ್ಥಳ ಸಂಕೋಚಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮೆಂಬರ-ಆರಿಸೋಣವು ೨ ನೇ ತಾರೀಕಿಗಿರುವದರಿಂದ ಆ ಸಂಬಂಧ ನಮ್ಮಗೆರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ [illegible], ವೃಥಾ ಗೌರವ, ಆತ್ಮಹಿತ-ಸಾಧನೆ, ಗಾಳಿ ಬಂದ ಕಡೆಗೆ [illegible] ಬಿಡೋಣ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ವ್ಯಂಗಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತವನ್ನು ಅತ್ತ ಗಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಈ ನವಯುಗದ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ [illegible] ಧುರೀಣಶಾಹಿಯನ್ನು ಅಳಿದು, ಲೋಕಶಾಹಿ ತತ್ವಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಸಾಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಮೆಂಬರರಾಗಲಿ, ಮುಕ್ತಾಸರರಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾತಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಅವರವರಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಃಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂದ ಸಾಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಡಿಸುವಂಥ ಯೋಗ್ಯತೆಯವರೇ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರೇ ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬುದು ಉಚಿತವಾದ ಮಾತು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಕಮೀಟಿಯೂ, ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಚಾಲಕ, ದಿ. ಬಿ. ಯಜ್ಞ ಮಿತಿಯವರೂ ಈಗಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಶಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಮೈಲಿ ಭರದಿಂದ ಜಾರಿ ಇದೆ. ಬೇರೆ ರೋಗರಾಯಿಗಳೇನು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ.

ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಕಂಟ್ರೋಲ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆಂಬ ತಂತಿ ಸುದ್ದಿ ಇದೆ. ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಗಿರ್ಹಾಕು ಇಲ್ಲವಂತೆ! ಊರ ಅಕ್ಕಿಗೆ ೪-೫ ಆಣೆ ಇಳಿದು ಬಿದಿದೆ. ಗೋವೆ ರಸ್ತೆಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಇಲ್ಲ ಗಟ್ಟದಿಂದ ದುಬಾರಿ ಭತ್ತ ರಾಗಿ ಬರಹತ್ತಿದೆ.

ಮುನಿಸಿಪಲ ಜನರಲ್ ಕಮೀಟಿ ನೊನ್ನೆ ಮಂಗಳವಾರ ಕೂಡಿ ಆಕಟ್ರಾಯ-ಕರವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಟರ್ಮಿನಲ ಟೆಕ್ಸ ಎಂಬ ಹೊಸ ಕರ ಇಡುವ ಠರಾವು ಪಾಸು ಮಾಡಿದೆ. ತಪಶೀಲು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗೆ.

ಮೆ। ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಆಫ್ ಪೋಲಿಸ ವಿಕಾರ್ಸ್ನ್ ಸಾ। ರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವದು.

ಸುಧಾರಣಾ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಂದ ಮತದಾರರ ಯಾದಿ ತಯಾರಿಯು ಜ್ಯಾರಿ [illegible] ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚೌಕಶಿಯಿಂದಲೂ ನಡೆದದೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಕಬ್ಬಿಣದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ರಾ। ಶ್ರೀ। ವಿಟ್ಠಲದಾಸ ಪ್ರಭುರು [illegible]

[illegible]

ಅಂಕೋಲಾ— [illegible]

[illegible]

ಓಂಗಲ [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಕೊಡುವ [illegible] ಸರಕಾರ [illegible] ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ [illegible]

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮರಾಠಿ ಲೇಖಕ ನ ವಕ್ತೃ ಯುವರಾದ ಶ್ರೀ। ವಾಮನ ಮಂಗೇಶ ದುಬಾಶೆಯವರು ಮುಂಬಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರು. ತಾರೀಕು ೩೦-೩-೧೯೨೦ ನೇ ದಿವಸ ಎತ್ತರದ ಶಾಲೆಯ ಕಂಪೌಂಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ। ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ "ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆ"ಯ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸವರಿಯವರ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಯಿತು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಆಧಾರವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಂದೆಗೊತ್ತಲ್ಪಡದೆ ಹಾಯಸ್ಕೂಲು ಬೇಗನೆ ಆಗುವದೆಂದು ಅಭಿ

ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಆಫೀಸಿನ, ವರಿಷ್ಠ ಸರಕಾರ, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಗೈರೆ ಆದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗಾಗುವ ಹಿತವನ್ನೂ, ಸವಿಸ್ತರ ವಿವರಿಸಿ, ಚುನಾವಣೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಮಹತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮತದಾರರ ಮೇಲೆ ಈ ಸುಧಾರಣೆಯು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಹೇಳುವರೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆ, ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ, ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ ಇವೇ ಯೋಗ್ಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು

(೩ ನೇ (B) ಪಾನಿನಮೇಲೆ ಮುಂದರಿಸಿದೆ.)

ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂಧುಗಳೇ—

ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವ ಭರತಭೂಮಿಯ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶವು ಆದರೊಡನೆಯೇ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗಿ, ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಪೂರ್ವವೈಭವನ್ನೂ ಮರೆತು, ಇನ್ನು ವಿಮೂಢಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರ ಬಾಗಲೇ, ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಆಡಳಿತೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಅದು ಛಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆಗಿನಿಂದಂತೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಐಕ್ಯತ್ವವೇ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಅದರ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಶಿಥಿಲವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿವೆ. ಆದದರಿಂದ ಈ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕವು ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭರತ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಇತರ ಜನಾಂಗಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ತೊಡಕಾಗಿ ಕೂತಿರುವದು. ಇಂಥ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡುವದು?

ಆದರೆ ಇತ್ತಿತ್ತ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಗದಗಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಅನೇಕ ಚಳವಳಿಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ತೆರೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಅದೂ ಗಡಬಡಿಸಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದೆ; ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಘೋಷಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ದೇಶಹಿತವಿಚಾರಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಚನ್ನಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತು ದೇಶಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದರಿದು ಹೋದ ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆಯು ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರಲ್ಲಿಯೂ ತೋಳಸಿರುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ನಿರಾಶೆಯೂ ತಲೆದೋರದೆ, ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಎಲ್ಲರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಭ್ಯಂತರ ತೋರುವದಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಭರತ ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಭರತಭೂಮಿಯ ಸುಖದುಃಖಗಳೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುಖದುಃಖಗಳು, ಭರತಭೂಮಿಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೇ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು, ಭರತ ಭೂಮಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೇ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಹೀಗೆ ಭರತ ಭೂಮಿಯ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಭರತಖಂಡದ ರಾಜಕೀಯ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ, ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರೂ ಕೈಕೊಂಡು, ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಜವಾಬುದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳು ದೊರೆತಿರುವದರಿಂದಂತೂ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದವರಾದ ನಾವು ವಿನಾ ವಿಲಂಬಮಾಡದೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಾಗಿ ಬಂದೊದಗಿದ ಪ್ರಾಂತಪದ್ಧತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರೇ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿ ಮಾಡುವದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಿತಕರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೂ ಅನೇಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಗುರಿಯಾಗುವವರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಂದಿರ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಲ್, ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾಂತ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಗುಜರಾಥಪರಿಷತ್ತು, ಆಂಧ್ರಪರಿಷತ್ತು ಮೊದಲಾದ ಸಭೆಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾದ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಆವಶ್ಯಕವೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖಂಡರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಕ್ತರಿಂದ ಸೂಚನೆಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದ ಮಹದಾಜ್ಞೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು, ಬರುವ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ:-

(೧) ಜನರಲ್ಲಿ ಲೋಕಹಿತಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ, ದೇಶದ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಏಕೀಕರಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತದ್ವಾರ ಇಡೀ ಹಿಂದೀರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವದು.

(೨) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದು.

(೩) ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟಸಂಗತಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು.

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು, ಇವರು ವೀರಪಕ್ಷದವರು, ಇವರು ಮಂದಪಕ್ಷದವರು, ಇವರು ಕನ್ನಡಿಗರು, ಇವರು ಮರಾಠಿಗರು, ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಜಾತಿಭೇದ ಮತಭೇದ ಭಾಷಾಭೇದ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾರದೆ, "ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿತವೇ ನಮ್ಮ ಹಿತವು" ಎಂಬ ಶುದ್ಧವೂ ಪವಿತ್ರವೂ ಆದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಲೆಗೊಡಬೇಕಾದದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕರ್ನಾಟಕಬಂಧುಗಳೇ, ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಪ್ರಚಂಡಕಾರ್ಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಭಾರವು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಕೂಡಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಶಕ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಈ ಸಾರೆಯ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ಧರಣಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಆವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವಿನಾಯಕ ಬಾಪೂಜಿ ಜೋಶಿ, ಬಿ. ಏ.
(ರಾವಬಹದ್ದೂರ) ರಿಟಾಯರ್ಡ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ
ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ನಾರಾಯಣ ಗುರುನಾಥ ಕರಗುದರಿ
ಬಿ. ಏ. ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ., ವಕೀಲ.
ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ವಿಶ್ವನಾಥ ನಾರಾಯಣ ಜೋಗ,
ಬಿ. ಏ. ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ. ವಕೀಲ
ಚೇರಮನ್.

ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಗೋವಿಂದ ಕಾಲಕರ್ಣೆ
ಬಿ. ಏ. ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ., ವಕೀಲ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

ಕುಮಟ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ
	ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಪಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೧೬-೩ ೯
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೦—೨೪
ಕುರುಳಿ ನಿಬ ,,	೧೨|—೧೨|||
ಕಡಲೆ ನಿಬ ೧ಕ್ಕೆ	೧೭—೧೮
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	೨೩—೨೦
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ ,, ...	೧೮—೨೮
ಉದ್ದು ಮಾಸಗಿ ,, ...	೮||—೧೦
ಪೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,, ...	೮ ೧೦—೧೦
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,, ...	೪—೮
ಹಳೇಸಣ್ಣ ಮಣ ,, ..	೧೧||
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ,, .	೧೨೦—೧೨೫
ಕೊಬ್ರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,, ...	೩೪—೩೫
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,,	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ,, ...	೧೧-೨-೦
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,, ...	೧೨|—೧೩
ಅಡಿಕೆಕಾಯಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ..	೧-೫-೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ,, ...	೪-೫-೦
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಗರ ಛ ೧ಕ್ಕೆ...	೪-೬-೦
,, ಸೂರ್ಯ ,, ...	೪-೪-೬
,, ಹಂಸ ,, ...	೩-೮-೦
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೬೫—೭೫
,, ಚಿಕಣಿ ,, ..	೯೦—೧೦೦
,, ಗೋಟು ,, ..	೫೦—೬೫
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ ,,	೭೫—೧೧೦
ಶಿರ್ಶಿ ,, ,, ...	೯೦—೧೧೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ,, ,, ...	೮೦—೧೦೫
ಅಪಿ ,, ,, ...	೭೫—೮೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ ,, ...	೫೦—೬೦
ಹೊಸಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ...	೧೭೫—೧೮೦
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೫

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.
೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦
ಎಸ್. ಎಲ್. ಭಾಕಪ್ಪಾ.
ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ,
ಔಷಧಗಳು.

1. ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರು, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು, ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಸೋಕಿನಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದವರಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು.
10 ಸರ್ತಿ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0.

2 ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-8-0.

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ವ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0.

4. ಕಾಲರಾ ಯಾನೆ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ:— ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಗಳ ಕ್ರಯ 0-12-0

5. ಚಂದ್ರೋದಯಾಂಜನ:— ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು, ಇರುಳು ಕಣ್ಣು ತಾಪದಿಂದ ಗುಣ. ಡಜನ್ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-12-0.

6. ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:.. ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇತ್ಯ ಗುಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0

7. ಅಜೀರ್ಣಭೇದಿ... ಆಯಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡದ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0.

8. ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ:... ತಲೆಉರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು. ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9. ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲದ ಶೀಶೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ
ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ
ಕ್ರಯ 0-5-0. 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3-0-0.

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ಸಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್‌ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಟಲೋಗ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
ವಿಳಾಸ:...
ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್,
ನೆಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ರಥಬೀದಿ,
ಮಂಗಳೂರ, ದ. ಕ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ! ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರವಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು ಬಹು ದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವು ಆಗಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ ೧೪ ತೋಲೆಗಳು ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು ೧ ೧೨ ಆಣೆ ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು ೮ ಆಣೆ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ ಉಚಿತ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇವರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿನಹಾ ಆ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ವಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮುಕ್ತಾ ಸಿಕ್ಕಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷುಮಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ,
ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.
(ಗುಣಬಾರದ್ದರೆ ಹಣಪರತು)
ಮಹಾಪೌಷ್ಟಿಕ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ
ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋದ್ಭವ ಗುಳಿಗೆ.

ಇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆ ನಿರ್ಬಲತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ [illegible] ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ ರಕ್ತಶೋಧಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಮನೋತ್ಸಾಹಕ ಇಂದ್ರಿಯಸ್ತಂಭಕ ಗುಣ, (ಬಾಕಿ)ಗುಪ್ತಪ್ರದೇಶದ [illegible] ಎಲ್ಲತರದ ಬಕ್ಕೆಗಳು [illegible] ಪಿತ್ತದ ಬಾಧೆಗಳು ಕಟುಕೂಲಿ ವಾತರೋಗ [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ [illegible] ರಹಿತ [illegible] ಸಂಪೂರ್ಣ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗೆ ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳ ರವಾನೆ [illegible] ಔಷಧದ ಸಂಗಡ

ಪತ್ತೆ— ಜಿ ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,
[illegible] ಕಾನಡಾ,

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS
SANDHURST ROAD
Bombay.

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ [illegible] ಸಾರಕ'''

ಮುನಿ ಜೀವನಾಮೃತ.

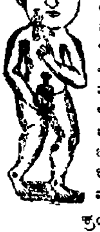

ಈ ಔಷಧ [illegible] ಹಲ್ಲು ನೋಯುವ ಹಲ್ಲು ಅಲಗಾಡುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಸೋರುವ, ವಸಡಲಿ ಉಂಟಾದ ಹುಣ್ಣು ಇಂಥ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಲಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜ್ವರ ತಲೆಯ ಬಡತ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಚ್ಚೋಣ, ನಳಗುಳಿ, ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲರಾ, ಗುಂಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಕಳತ, ಬಾಳಂತಿಯರಿಗೆ ನಂಜು ಮೊದಲಾದ ೨೦ ಪ್ರಕಾರದ ಮೇಹರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣ.

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲ ೧ಕ್ಕೆ [illegible] ೦-೧೨-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕರೇಕರ.
ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಕ ಕಂಪನಿ,
ಕುಮಟಾ. (ನಾರ್ಥ ಕೆನರಾ)

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ ಸರಕ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು. ೩ ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಟ್ಟ ರೋಸ್ಕೋಪ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ನಿಕ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚು.

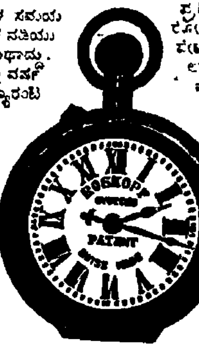

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ. ರೂಪ್ಯಾ
ರೂ 7-8-0	3-12- 0 ಮಾತ್ರ

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

ಈ ಸುಂದರವಾದ ವಾಚು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹು ಬಾಳುವದು

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರ ವಾಚು ನಿಕ್ಕಲ್ ಸಿಲ್ವರ್ ಓಪನ್ ಫೇಸ್ ಬಹಳ ಕಂಪಿನ ಕಡಿಗಳಿವೆ.

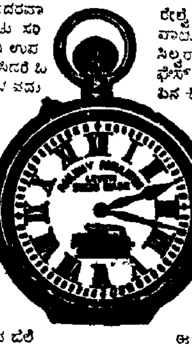

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ	ಈಗಿನ ಬೆಲೆ
ರೂಪ್ಯಾ 10-0-0	ರೂಪ್ಯಾ 5 0 0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ

೪ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರೆ ತರಿಸುವವರಿಗೆ ಪೆಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಫುಕ್ಕಟ

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವಾಚುಗಳು ಟ್ಯಾಂಪೀಸುಗಳು, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,
ಗಿರಗಾಂ, ಮುಂಬಯಿ

KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, ***BOMBAY***

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

याच्या सेवनाने मृतप्राय झालेल्या मनुष्यास, नव यौवन प्राप्त करून देण्याची अचाट शक्ति या मोदकात आहे अनुपानाप्रमाण वापरल्यास निराशाजनक जुने रोग दबीने पळून जातील. अनुभव घ्या. ४०च्या डबीला [illegible]

पत्ता— **मुळजी हिरालाल दलपतराम.**
गुजर होटेल, पेठ कुमठा एन्. केनरा।

Printed and Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press Kumta

Reg. No B. 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಪತ್ರದ ದರಗಳು.-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಣಿ,
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.

ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಸಂಚಿಕೆ. ೨೫.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ವ್ಯಾಕಾ ಟಾಯಿಪ (ಗಿಫ ಎಮ್‌ಅಕ್ಷ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0 ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0.

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾಪದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬೇರೆ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ದರ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.-

ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೮ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವ್ಯಾಸಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಿತ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0, 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರಗು) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೆಗಡಿ, ತಲೆನೋವು, ಜಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ಲಕ್ಷಣ [illegible] ಗಳ ಅಧಿಕ ದಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ಟ. ಪಿ. ಅಂಚೆಯ [illegible] ಕಟಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA, MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1-8. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16-8.

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಉಪಯೋಗದ್ದು. 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 8 1.

ರೆವ್ವಸೊ ಬಾಮು: ತಲೆಸಿಡಿತ, ಕಟಿಣವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1-10 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 3.

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1.	2.	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4.
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6	ಆ 11	ರೂ.1-4	ರೂ.2-4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 1902 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರೊಡನೆ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದವರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಫ್ರೇಮುಗಳು, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಪ್ಪಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳ ಮಾದರಿಯ [illegible] ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಲ್ಲುಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧಬೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ. ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ. ೨ ಆಣೆ ಡಾಕ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶತಘ್ನ:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಅನುಭವ ಅದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಿದಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸ್ಯಪುಡಿ.— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸ್ಯಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀವಿದ್ರೋಹ ವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಷ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚ ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾಪಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

ವಿಕ್ರಯದ ಜಾಹೀರನಾಮೆ.

ಹೊನ್ನಾವರ ಸಬಜಜ್ಜ ಕೋರ್ಟ
ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ನಂಬರ [illegible]
ಚನ್ನಪ್ಪಾ ದನ್ನಪ್ಪಾ ನ್ಯಾಕ, ಹರಿಪ್ಪುರ } ಅರ್ಜದಾರ
ವಿರುದ್ಧ
೧ ನೇ ಸುಬ್ರಾಯ ರಾಯರ್ಕ ನ್ಯಾಕ ಕರಾಡಾ ೩೦ ಜನ } ಯತ್ರದಾರರ

ಈ ಠರಾವಮೇಲಿಂದ ನೆ. [illegible] ನಂದರೆ —

ಸದರಹು ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ [illegible] ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ರಿಸೀವರರಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗಿ [illegible] ಸದರಹು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಸದರಹು [illegible] ದಾರನ ಹಕ್ಕಿನ [illegible] ಲಿಲಾವಿನಿಂದ ಮಾರಿ [illegible] ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವರ [illegible] ಮೇ ತಾ. ೧ ನೇ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ೧೨ ಘಂಟೆ [illegible] ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಡುವದು [illegible] ಜನರಿಗೆ ಲಿಲಾವಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಇರುವದು [illegible] ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ [illegible]

[illegible] ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಭಾಗದ [illegible] ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗುವದು [illegible] ಹಣದ ರಕಮಿನ [illegible] ರಂತೆ ರಕಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅಮಾನತ್ತು [illegible] ಹತ್ತರ ತು ಬಸಿ ತು

[illegible] ಗಳೊಳಗೆ [illegible] ರಕಮಿನೊಳಗಿಂದ ವಾರಂಟಿನ [illegible] ಬಾಕಿ ರಕಮು [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಮತ್ತು ಆ ಮಿಲಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಆಗುವ ವಿಕ್ರಯದ ರಕಮಿನಮೇಲೆ ಆ ರಕಮು ಕಾಂಟದೇ ಇರುವ [illegible] ವಿಕ್ರಯದ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕು ನಷ್ಟವಾಗುವದು ತಿಳಿಯುವದು

ಹೊನ್ನಾವರ | **Shivarao R Murdeshwar,**
೧-೪-೩೦ | Vakil and Receiver

The District Conference

IV. (By- G Y)

We most highly congratulate the Kanara Peoples' Association upon their right decision to appoint a strong Sub Committee in connection with the District Conference So far as the object of the Committee is concerned we believe the Committee is [illegible] to educate & ascertain [illegible] opinion in Kanara [illegible] ing of a Kanara District Conference, and not to take the actual work of organisation of the same The Committee has been fortunately put under the guidance of able and experienced public men like the Hon ble Major [illegible] andes, [illegible] D and Mr S V [illegible] both of them are quite conversant with the [illegible] in our District and we are confident that the Committee will be able to render very valuable work [illegible] move this [illegible] earliest opportunity [illegible] to believe that the Association [illegible] undertook this work [illegible] public opinion on the question [illegible] deliberate consideration [illegible] very fact that such an [illegible] Committee should be appointed [illegible] this purpose is proof [illegible] doubt [illegible] holding the [illegible] a Conference It is [illegible] necessity but it is [illegible] vital importance [illegible] to [illegible] any further delay [illegible] strong support for [illegible] from the general [illegible] K [illegible] it is in the [illegible] with [illegible] our paper and also [illegible] the article in the [illegible] and Vichari [illegible] the Haliyal Taluka [illegible] emphasized this question [illegible] adopted by them [illegible] the curtain [illegible] has been [illegible] the appointment of the Committee [illegible] to and a great opportunity has been afforded to the Kanara public to rise to the [illegible]

We venture to suggest for what it is worth that the public should make it a point to answer the questions put forth by the Committee at full length possibly in a public meeting, so as to better facilitate the work of educating & ascertaining public opinion and to secondly avoid any delay Any town that is arduous of holding the first Conference, and that is confident of undertaking the work of organisation may intimate their intention in this manner to the Committee with a request to formulate a definite scheme of work for organisation and to lay it before them to be put into practice This will we believe expedite the work and better so, if they form themselves into a reception Committee to undertake the work of organisation We hope Karwar or Kumta will do the [illegible] nection as early as possible, so that the Conference may meet early in May next

We shall venture here to the best of our ability, to answer the questions placed before us by the Committee We have been urging upon this question, since November last, and we have shown that there is the *urgent* necessity of such a Conference and we believe no right thinking man who has been in touch with the outside world, beyond the thick forests of Karwar, will ignore its importance, on the other hand, we have no doubt from what we have been able to ascertain privately that such a Conference, if convened will prove a success, and we entertain high hopes that it will be largely attended by the people from different places in Kanara We are also confident, that Kanarites in Bombay & other parts of the Presidency will make it a point to attend the Conference, & give the lead & right direction to it with a view to set it on sound principle, thus carving the path for future guidance

Turning to the second, we think, Karwar will be the most suitable place for the first sessions of the Conference, and failing that, Kumta will not be less suitable, we do not mean that the other Talukas are insufficient for this work Nay, some may be even superior, but they will not be convenient to Bombay delegates under the existing conditions of communication Besides Karwar boasts of the presence of a large number of lawyers and independent public men and form the head quarters of the District And it is beyond doubt that the people of this place will rise to the occasion even at such a late hour, to retain her dignity and self-respect If however, she fails to raise her head, we believe, Kumta, which has been a place of active life and such strong public spirit, as to conduct the two leading papers in the District, will rise to take the question into her own hands However the, question rests with the public workers of different places, and their desire to invite this august assembly. As for the time, we believe it cannot be expected before the Monsoons, and therefore the middle of October may be conveniently fixed for the first sessions But in future, the Easter holidays will be the most convenient for all However should the people of either Karwar or Kumta catch the [illegible] above [illegible] and we are of

[illegible] that we may expect the [illegible] sessions early in May.

As regards the fourth question, it is to be judged by the ability and the instances of the individuals; but it will be not wrong to expect that every person, man or woman, rich or poor, merchant or ploughman, will stand the trial and render co-operation, in one form or other, in this connection, either by attending the Conference, or by educating public opinion, or by any kind of voluntary service

Having carefully examined the aims and objects of the Conference we are assured that they are the best that could be laid down. However, we must wait to pronounce our final judgment, until they are worked out in practice. We shall venture to examine them more closely on another occasion

The questions that are of vital importance, are briefly the following, which we shall touch at full length in due course

(1) Forest and Agriculture.
(2) Communication and need of railways
(3) Sanitation and medical aid
(4 Education and need of travelling libraries
(5) National questions such as Press Act, Arms Act and such other harsh enactments which have affected our District the most, & grant of self-government for India
(6) Appointment of District advisory Councils as proposed by the late Mr Gokhale in the Imperial Legislative Council

Definite proposals may be sent on these, and other matters, by those who have studied these questions We shall deal with these and the question No 7, regarding other remarks, that we have to offer in our next article.

In the mean time, we once again request the Kanara Public and the Sub Committee to expedite the work and try to hold the first sessions as early as possible without any farther delay The ship of District Conference has been strugling through the stormy sea for the last five months, and it seems that the Captain has at last describes the landscape We hope under the guidence of the wise Captain and experienced helmsman, the ship will safely land her distressed crew & valuable materials in the harbour of Karwar or Kumta before the monsoon descends and thus relieve the anxiety of mother Kanara. Will not public men of Karwar hasten to receive them even at this late hour, and run to their help bearing the torch of toil and singing the songs of welcome? We hope they will-

Let the Angel of toil direct our course,
Let the Angel of goodwill watch our discourse
Let the angel of sacrifice possess our soul,
Let the angel of fraternity strengthen our goal

प्रा· इंग्लिशस्कूल सदाशिवगड·

विनन्तीपत्र·

या शाळेच्या हितचिंतक विद्यावत्सल सद्गृहस्थांकडे, व जुन्या विद्यार्थ्यांकडे—

खालीं सही करणार, शंकर, भास्कर नाडकर्णी, हेडमास्तर व मॅनेजर प्रायव्हेट इंग्लिशस्कूल सदाशिवगड, याजकडून सप्रेम विनंती. मी शाळा स्थापन करून आज चोवीस वर्षे संपून, पंचविसावे वर्ष लागलें आहे. इतक्या अवधींत, या शाळेने कोणती कामगिरी केली, हे आपल्यास नव्याने सांगितले पाहिजे असे दिसत नाहीं एका वाक्यांत कळवावयाचे असल्यास, हे आमचं सदाशिवगड ग्राम, सांपत्तीक व बौद्धिक दृष्ट्या वर आले असे वाटत असेल तर त्याला ही शाळा बऱ्याच अंशी कारण होय, असें मी समजतो. आणि ज्या विद्येच्या बळावर माझे जुने विद्यार्थी आपला व आपल्या कुटुंबाचा योगक्षेम चालवून आपल्या जन्मभूमीस भूषणीभूत झाले, त्यांना त्या विद्येचा पहिला ओनामा या शाळेंत मिळाला, हेही आपल्या ध्यानीं येईल

२. प्रारंभीं या शाळेची स्थापना एका लहानशा घुमटात झाली नंतर काहीं वर्षांनी या शाळेची प्रत्यक्ष स्थिती, आणि आवश्यकता पाहून, येथील. उदार श्रीमंत गृहस्थ कै० बा० सदाशिवराव बाव यांनीं या शाळेसाठीं सुमारें १४०० रुपये खर्चकरून, एक उत्तम इमारत बांधून दिली. या नंतर त्यांनीं घालून दिलेला औदार्याचा कित्ता त्यांच्या कर्तव्यनिष्ठ उदार पत्नी श्रीमती पार्वतीबाई बाव व त्यांचे जेष्ठ चिरंजीव रा० भवानी शंकरराव व त्यांचे सन्माननीय बंधुवर्यांनी गिरवून शाळेच्या वाढत्या स्थितीस पुरेल, अशा रीतीने सुमारें १००० रुपये खर्चकरून, ही शाळा वाढवून दिली. या प्रमाणें, ही जवळजवळ २५०० रुपये किंमतीची इमारत निदान १२० विद्यार्थ्यांस तरी पुरेल, अशी सोईवार व सुंदर झाली आहे. याबद्दल, या उदार बाव कुटुंबाचें मी अंतःकरणपूर्वक आभार मानितो. कारण स्वतःची इमारत उभारण्याचें सामर्थ्य, या शिक्षण संस्थेस मुळींच नव्हतें आणि औदार्यपूर्वक मदत देण्यास, सदर कै. बाव व त्यांच्या उदार पत्नी त्यांचे सुशील चिरंजीव हे पुढे न येते, तर ही शाळा चालली असती कीं काय? हाच मुळीं प्रश्न आहे. असो

३. सुदैवानें शाळागृहाची गैरसोय दूर झाली. त्याप्रमाणें, शिक्षकांविषयींची गैरसोय दूर झाल्यास मात्र, ही शिक्षण संस्था कायमची टिकेल. सत्-शिक्षण मिळविण्यास स्वार्थत्यागपूर्वक शाळेंत काम करणाऱ्या शिक्षक वर्गाची आवश्यकता असते तथापी, ज्यांच्या मागें आपल्या प्रपंच्याच्या साध्य व सरळ गोष्टींविषयींची नेहमी काळजी असते, अशा प्रकारच्या शिक्षकवर्गाकडून, विद्यार्थ्यांच्या उन्नतीचें कार्य पार पडणें शक्य नाहीं म्हणून, प्रथमतः शिक्षक वर्गाची सांपत्तीक स्थिती सुधारण्याची व्यवस्था झाली पाहिजे. यासाठीं, या संस्थेस एक फंड उभारण्याचा मी विचार केला असून, त्या संबंधी रा. रा. वेंकटराव बाव रा. रा. मंगेशराव तेलंग व रा. रा. मंगेश पुंडलीक कुलकर्णी यांच्या सारख्या विद्यावत्सल सद्गृहस्थांचे मला प्रोत्साहनहि मिळालें आहे. या फंडाची उभारणी करण्यासाठीं आपापल्या शक्त्यानुसार वर्गणी देण्याविषयीं गांवकरी, व इतर विद्यावत्सल लोकांकडे, व माझ्या आवडत्या जुन्या विद्यार्थ्यांकडे, माझी प्रेमपूर्वक विनंती आहे. त्यांनीं आपआपल्या सामर्थ्यानुसार हातभार लावल्यास, अल्पकाळांत एका जबाबदार पंचायत मंडळाच्या हवालीं ही माझी प्रिय संस्था देऊन, निश्चित रितीनें माझे उरलेलें आयुष्य चालविण्याचा माझा विचार आहे

४. त्याच प्रमाणे होवू घातलेल्या फंडाची स्थिती अनुकूल होवून स्वार्थत्यागपूर्वक काम करणाऱ्या एका नवीन आस्थेवाईक योग्य शिक्षकाचा या शिक्षण संस्थेस लाभ होवून, ते शिक्षक या संस्थेस कायम चिकटून रहाण्यासारखे असल्यास, या शाळेंत चौथी इयत्ता पर्यंत काय शिकविण्याचे मी योजिलें आहे

५. प्रस्तुत प्रकृतीच्या अस्वस्थतेमुळें व व इतर कौटुंबिक आपत्तीमुळे पुढील एक दोन वर्षे संपूर्ण विश्रांती घेण्याचा माझा मानस आहे तरी एका चांगल्या शिक्षण संस्थेस कायम स्वरूप दिल्याचें पुण्य आपण संपादाल, व माझ्या सदिच्छेस आपण मान द्याल, अशी मला पूर्ण आशा आहे. कळावे.

फेब्रुवरी
ता १९ १९२०

आपणा सर्वांचा नम्रसेवक
एस्. बी. नाडकर्णी
मॅनेजर आणि हेड मास्तर.
प्रायव्हेट इंग्लिश स्कूल,
सदाशिवगड

* * *

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕ ೩ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೩೦

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ| ಕೇಳಕರ ಮಹಾಶಯರ ಭಾಷಣ

⁂

ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ೩೦ ನೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತು, [illegible] ರಾವ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ [illegible] ಕೇಳಕರ ಮಹಾಶಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯೊಳಗೆ ಕಳೆದ [illegible] ನೇ ತಾರೀಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರಗಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣವು ಬಹಳೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಯಿತು. [illegible] ಆರಂಭದಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ [illegible] ಸೇನಾಪತಿ ಅವರ [illegible] ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳ [illegible] ನಾವು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ [illegible] ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು [illegible] ಆಫಿಕಾ [illegible] ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ [illegible] ಶಹರ ರಾಷ್ಟ್ರಾರೋಹಣವೇ [illegible] ಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರ ಸುಪುತ್ರರು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯೇ ಸರ್ವತೋಮುಖಿಯಾಗಿರುವದು. ಹಿಂದೀ ಜನರ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಎಷ್ಟಿದೆಂಬದು ನೋಡುವದಕ್ಕಿಂತ, ಅವರ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಗೆ ಏನು ಇನಾಮು ದೊರಕಿದೆಂಬದು ನೋಡುವದೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಜನಿಷ್ಠ ಹಿಂದೀ ಜನತೆಯು ಸಮರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಸುಗೀಸು ಕೊಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ದುಡ್ಡಿನ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಸುರಿಯಲಿಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಇಂಗ್ಲಂಡಕ್ಕೆ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಹಿತಕರವಾಯಿತು. ಆಫ್ರಿಕೆಯೊಳಗೂ, ಮೆಸೊಪೊಟೆಮಿಯಾ, ಪಾಲಿಸ್ತಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸತ್ತೆಯು ಹಬ್ಬಿತು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತು. ನಮಗೇನು ದೊರೆಯಿತು! ನೋಡಿರಿ! ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಅಪರಿಮಿತ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯು ಮುಗಿಯಿತು. ಮಹರ್ಘತೆಯಿಂದಂತೂ ಜನರು ಅನಂತ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿದರು. ಸೈನ್ಯಖಾತೆಗೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದ್ಯಾರೀ ವೆಚ್ಚವು ಮತ್ತೂ ಭರದಿಂದ ಏರುತ್ತಲಿದೆ. ರೌಲೆಟ ಕಾಯಿದೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಯಿಂದ ಹರಿತಾದ ತರವಾರು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಕೊರಳಿಗುಂಟ ತೂಗಾಡುತ್ತದೆ. ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ನಾದಿರಶಾಹಿಯ ನೆನಪೂ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೇಲೆ ಏರಿದ ಕಲಶವಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, [illegible] ತಕಥೆಯೊಳಗಿನ "ದೈತ್ಯನೂ ವಾಮನಮೂರ್ತಿಯೂ" ಎಂಬ ಕಥೆಯು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ದೈತ್ಯನೂ, ವಾಮನಮೂರ್ತಿಯೂ, ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ಹುಲಿಗೆಯ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆಂತ ಹೊರಟಿದ್ದರಂತೆ! ಹೋದಹೋದಲ್ಲಿ ಹೊಡತವೆಲ್ಲ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ. ಹುಲಿಗೆಯಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಭಾರೀ ಬೆಲೆಯ ಇನಾಮುಗಳೆಲ್ಲ ದೈತ್ಯನ ವಶದೊಳಗೆ ತಪ್ಪದೇ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಪುಟ್ಟಯ್ಯನು ಹಿಂದುಮುಂದು [illegible] ಜಾಣನಾಗಿ ಗೆಳೆಯನಕೂಡ ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ– 'ದೊರೆಯೇ ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆತನವು ಸಾಕು. ಈ ಹುಲಿಗೆಯ ಯುದ್ಧದೊಳಗೆ ನಾನು ಇನ್ನೇನು ಕಾದಾಡೆನು? ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋದಹೋದಲ್ಲಿ ಗುದ್ದುಪೆಟ್ಟುಗಳೇ ಬಂದಿವೆ. ಹುಲಿಗೆಯ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಕೈಸೇರಿತು.' ದೊಡ್ಡವರ ಸಂಗವು ಬಡವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಉರುಳು ಎಂಬುವದು ಇದೊಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅನುಭವವು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ರಿಟಿಶ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ [illegible] ಪಿಂಚರ ಕರಣಾಪ್ರದ [illegible] ಕಾರ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ [illegible] ಹೊರಗಿನ ದೇಶದ ಪತ್ರಿಕೆಯು, ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ [illegible] ದೊಡ್ಡವಿಷ್ಟ [illegible] ಕಷ್ಟ [illegible] ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತೆಗೆದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ, ಪಿಲಿಸನ್ ಸಾಹೇಬರ ಅವರ ಲೇಖಕದಂತೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಕತೆ ತಿರಿಗಿದವ ಸರ್ಕಾರ [illegible] ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ನಿರಾಶಾಜನಕವಾಗಿರುವವೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಮತವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. [illegible] ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ [illegible] ಸುಧಾರಿಸುವಂತೆ, ಇವರೊಳಗೆ [illegible] ಪವಿತ್ರ [illegible] ಪೂರ್ಣತೆಯೂ ಸುಧಾರಣಾಯೋಜನೆಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. [illegible] ದೇಶಗಳ ಒಳ್ಳೆವು [illegible] ಯುರೋಪಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ [illegible] ದೇಶದೊಳಗಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಮಾತ್ರ, ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. [illegible] ಸುಧಾರಣೆಗಳ [illegible] ಗಂಧವೂ, [illegible] ದವ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೂ ಅವರಿಗೆ [illegible] ತೋರಿಬರುವ [illegible] ಉತ್ಸಾಹ ತೋಟಗಾರರಿಗೆ ಇದರ [illegible] ತಿಳಿಯದು. ಸುಧಾರಣೆಗಳ [illegible] ಕಷ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ಸಾಹೇಬರ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ರಿಫಾರ್ಮ ಆಕ್ಟವೆಂಬುದರ, ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಸಧ್ಯದ ಕಾಲದ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅವು ಸರ್ವಥೈವ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ, ಅಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಯೂ, ಇವೆಂದು ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯು ಹೊಡೆದ ಅಚ್ಚು ಯಥಾರ್ಥವಿದೆಂತಲೇ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುವದು. ಒಮ್ಮೆ [illegible] ನಮಗಿಷ್ಟು ದೊರಕಿದೆಂಬ ಒಂದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ! ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವು ೧೯೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕ್ಕಿದೆ. ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಬರೆ ೨೨ ಕೋಟಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಜಬಾಬ್ದಾರಿ ಸತ್ತೆಯು ಹಿಂದೀಜನತೆಗೆ ದೊರಕುವದು. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಷಯ ಡಂಗುರಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುವಷ್ಟು ಮಹತ್ವವು ಇವರೊಳಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿ ತೋರಿಸುವದರಿಂದ, ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿಶದವಾಗಿ ಸುಧಾರಣಾಯೋಜನೆಯ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಲೋಕಶಾಹಿಯು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ನಡೆದರೂ, ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಅನಭಿಜ್ಞ ಮತದಾರರೇ, ೧೦ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಬೇಡಿದ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಶ್ವಾಸನೆಯು ನಮ್ಮ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪಂಜಾಬದೊಳಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದಂಥ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಪುನರುಕ್ತಿಯು ಎಂದೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗಲಾರದೆಂದು ಜಾಮೀನ ಬೇಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದೆ

ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರಾಂತಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪ್ರಾಂತದ ಭೇದ ಭಾಗಗಳ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಸಿಂಧ ಮತ್ತು ಗುಜರಾಥ ಪ್ರಾಂತಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿರುವವು. ಸಿಂಧ ಪ್ರಾಂತವು ಕಮಿಶನರರ ಕೈಕೆಳಗಿದ್ದರೂ, ಬೇರೆ ಕಮಿಶನರರಂತೆ ಸಿಂಧದ [illegible] ಸುಲತಾನನಂತೆ ಆಡುತ್ತಿರುವನು. ಗವ್ಹರ್ನರರ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲಿಂದರೆ, ದೇವರ ಕಣ್ಣಿನ ಹೊರಗಿದ್ದಂತೆ, ಸಿಂಧ ಪ್ರಾಂತದ ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಸಿಂಧ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾಂತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕೌನ್ಸಿಲವನ್ನೂ, ಹಾಯಕೋರ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಆತಂಕಮಾಡರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಮಿಶನರರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಬಹಳೇ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಕರಾಚಿಯಲ್ಲೇ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಆರವಡೆಗಳ ತನಕ ವಾಸವಾಗಿರುವದು [illegible] ಸಿಂಧದಷ್ಟು ಕಾರವಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಬಹಳೇ ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆಂಬದು ನಿಜವು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಸ್ಥಳ ಸಂಕೋಚಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸುವೆವು.

ಸ್ಪೆಶಲ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಿಂದ ಬಂದ ತಾಜಾ ಸುದ್ದಿಯ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಗಲ ಕಾನೂನುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀ| ಎಸ್ [illegible] ವಾಳಿಂಬೆಯವರು ಮುಂದಿಟ್ಟ ಠರಾವನ್ನು ಏಕಮತದಿಂದ ಪಾಸುಮಾಡಿತು "ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಧೋರಣವು [illegible] ಅದನ್ನು ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯು ಪಾಲಿಸಿ ಬೇಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯಬೇಕೆಂದು" ಠರಾವಿನ ಆಶಯವಾಗಿದೆಂದು ಅರಿತು ನಾವು ಅಭಾರಿಯಾಗಿರುವೆವು. ಕಾನಡವಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತಿಕ ದಾಂಥವರ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆ

ಸ್ನ ವಹಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ. ಕೇಳಕರ ಮಹಾಶಯರು ಗ್ರಾ ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಗೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವಡಿಗರು ಸನ್ಮತ ಮಣಿಯಾಗಿರುವರು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಅಭಾಗಿ ದೇಸಾಯಿಯದ ಆತಿಕ್ಷ್ವರವು, ಕೊಲ್ಲಾಪೂರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಭೆಯ ಮುಖದಿಂದ ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಪ್ತಗಳ ತೀವ್ರತೆಯು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಪರೂ ಶಂಕಾಗ್ರಸ್ತರು ಮುನ್ನಗ್ಗಾಣಲ್ಲಿ. ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಕೂಡಿದ್ದಾಗ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ನಮಗೆ ಬಹಳೇ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿದಕ್ಕಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರಫಿನಿಂದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಹಾಡಿ ಹರಸುವೆವು. ಶ್ರೀ ಪಾಳೇಕರರ ಸಮಗ್ರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರಿದ ಕೂಡಲೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು. ನಮ್ಮ ಖಾಸಾ ಬಾತಮಿದಾರರಿಂದ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾದ್ಯಂತ ವೃತ್ತವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆವು. ಇಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುದ್ದಿಯು ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ದುಡಿದ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಪುನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

* * *

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಬರುವ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ-ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡತಕ್ಕದ್ದಿರುವದೆಂದು, ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಷಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಉಪಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಆಲೂರವರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪತ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಬಹುದು. ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಪ್ರಾಂತೀಯರು ತಮ್ಮದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದು, ನವಯುಗದೊಳಗಿನ ಪ್ರಗತಿಪರ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ಬಹಳೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂವ, ಕಾರವಾರ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊರತೆಗಳೇನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಿ ಠರಾವುಗಳ ರೂಪದಿಂದ ನಿಜವಾದ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಸಂಕಲಿತ ಮಾಡುವದೂ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸುವದೂ ಲೋಕಶಾಹಿಗೆ ಇಚ್ಛಿಸ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಗುಜರಾಥ ಪ್ರಾಂತದವರು ಗುಜರಾಥ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿರುವರು. ಧಾರವಾಡದ ಬಂಧುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದದ್ದು ಅವರಿಗೆ ತೀರ ಅಭಿನಂದನಾಸ್ಪದವು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ದಿವಾಣಬಹಾದ್ದೂರ ಪ್ರೊ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾವ ಇವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆರಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅನೇಕ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರ ಮನೀಷೆಯಿದೆಂದು ಅರಿತು ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವೆವು. ಧಾರವಾಡ ಬಾಂಧವರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವೆವು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಧರ್ಮದಂತೆ ಪರಿಷತ್ತು ಕಮಿಟಿಯ ಯಥಾಕಾಲ ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವೆವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸಿಸುವೆವು. ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಂಡರು ಈ ವಿಷಯದ ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರೆಂದು ನಂಬುವೆವು.

---

೨. ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ತನ್ನ ತರ್ಫೆಯಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಳುಹುವದೆಂದು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. "ಧುರೀಣ" ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಿ. ಬಿ. ರವರು ಈ ವಿಷಯ ತಾತ್ವಿಕ-ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರಥಮೋಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣರಾವ ಕಾಮತರವರು, "ಧುರೀಣ"ಕಾರರು ಹೇಳಿದ "ದೇರೊಂದು" (ಕಾನಡಾವೃತ್ತ) ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಲೋಕಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾತ್ರರಾದ ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನೇ ಆರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಶ್ರೀ ಕಾಮತರವರ ಸೂಚನೆಯು ಉಚಿತವಿದೆ. ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷರಿಷ್ಟರೂ, ಅನುಭವಜ್ಞರಲ್ಲದ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞರಲ್ಲದ, ತರುಣ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಇಂಥ ಜವಾಬದಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾತ್ರರಾಗಲಿ. ನಮ್ಮ ಹೇಳಬಂತೂ ಪುರೋಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲವಿದ್ದರೂ, ಫಲಪ್ರದ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕರಾದ ತಲೆಬೂಗಪ್ಪನವರೆಂದು, ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟತಃ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನಶ್ಶಕ್ತಿಯು ಮತ್ತು ವಿದ್ವತ್ತೆಯಿಂದಲೂ ಅನುಭವದಿಂದಲೂ ಜಾಣರಾದ ಕಾಯಿದೆ ಪಂಡಿತರನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕೆಂದು, ಬೇಗನೇ ಪೆನಶನ ಕೊಳ್ಳುವ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾವ ವಾಘೆರವರ ಹೆಸರನ್ನು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀ ಮಾಧವರಾವ ಶಾನಭಾಗರವರು ಇದೇ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ "ಧುರೀಣ" ಬಾಂಧವರಿಗೂ ಶ್ರೀ ವಾಘೆ ಮಹಾಶಯರ ಪಾತ್ರತೆಯು ಮಾನ್ಯವಿದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಪಾತ್ರರಾದ ಉಮೇದ್ವಾರರು ಮತ್ತೂ ಇದ್ದಾರೆಂಬ "ಧುರೀಣ"ಕಾರರ ನಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ನಾವೂ ಸಹ ಆನಂದಪಡುವೆವು. ಲೋಕಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗುವ ಉಮೇದ್ವಾರರೊಳಗೆ ಹಿತಕರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಇರಲೇ ಬೇಕು ಲೋಕಶಾಹಿಗೂ ಅದು ಬೇಕೇ ಬೇಕು, ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಇಂಥ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಲಾಭಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೊಬ್ಬರು ದೇಶಹಿತದ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಯಾರೊಬ್ಬ ಉಮೇದ್ವಾರರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಅದರೊಳಗೆ ಜಗಳಗಂಟತನವದೆಂದು ಶಂಕಿಸಬೇಡ ಬೇಡ. ಶ್ರೀ ಕಾಮತರವರ "ಅತ್ಯುತ್ತಮ" ಲೇಖದೊಳಗಿನ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಹಿಡಿಯದೆ, ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಗ್ರಹಿಸಿರೆಂದು ಶಂಕಾಗ್ರಸ್ತರಿಗೆ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಮೇದ್ವಾರರಿಗೆಲ್ಲ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಪು ಅಕ್ಟೋಬರ-ನವಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಮತವೇ ಕೊಡುವದು. ಅಷ್ಟರ ತನಕಾಗುವ ಸೂಚನೆಗಳೇನು ನಿರ್ಣಯಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಉಮೇದ್ವಾರರೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ವಿಶಿಷ್ಟತನದ ಪಾತ್ರತೆಯು ಇದ್ದೇ ಇರುವದು. ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ, ದೇಶಹಿತ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿಟ್ಟು, ಮುದಿತನಕ್ಕೆ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವದೇ, ಸನದಶೀರ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವು.

೩. ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪ್ರತಿಪದೆಯ ಸುಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ "ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿತ್ರ"ವೆಂಬ ಹೊಸ ಬಾಂಧವನ ಜನ್ಮವಾಗಿದೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಅತ್ಯಾನಂದಪಡುವೆವು. ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಎಷ್ಟು ವಿಕಾಸಹೊಂದುತ್ತಿದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ಕನ್ನಡ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಿ. ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನು ದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡಿಸುವ ವ್ಯವಸಾಯವು, ಈಗಿರುವ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ, ಎಂಥ ಸಾಹಸದ ಕಾರ್ಯವಿದೆಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳ ಚಾಲಕರೇ ಬಲ್ಲರು. ಎಷ್ಟೂ ವಿರುದ್ಧದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ನಿಜವಾದ ರಾಜಸೇವೆಯೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ನಂಬಿ, ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಂಥ ಸಾಧನೆಗಳು "ಪ್ರಜ್ವಲಿತಜಲಿತೇಂಧನದೋಗ್ನಿ" ಯ ಭ್ರಾಂತಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗುತ್ತಿವೆಂದು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದೊಳಗಿನ ಪ್ರಚಲಿತ ವೃತ್ತಪತ್ರಸಮ್ಯಾಯವೇ ಸಾರುತ್ತಿರುವದು. ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಕರ್ನಾಟಕವು ತನ್ನ ಕಲಂಕವನ್ನು ಘಾಳಿಸುತ್ತ ಮುಂದೆ ಬರಹತ್ತಿದೆಂದು ಸಾಭಿಮಾನ ಹೇಳುವೆವು. ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತನದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ "ಕರ್ನಾಟಕಮಿತ್ರ"ನು ಭೀತಿ-ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ನಂಬಿ "ಮಿತ್ರ"ನ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು. ಮತ್ತು ಇದರ ಸಾಹಸಿ ಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕವರ್ಾ ಮತ್ತು ಠಾಕ್ಕರ ಸವನೂರ ಮಹಾಶಯರನ್ನು ಸಾಭಿಮಾನ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು ಚಾಲಕರ ಸೇವೆಯಿಂದಲೂ ದೇಶಬಾಂಧವರ ಉದಾರ ಆಶ್ರಯದಿಂದಲೂ "ಕರ್ನಾಟಕಮಿತ್ರ"ನು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ.

---

೪ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅಮಲಬಜಾವಣಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬೇರೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಕೂಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದಲೋ ಏನೋ, ಸರಕಾರದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲಕೆಲವು ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಚ ಕೋರ್ಟುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಆ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಅಧಿಕಾರವು ಬಹುಮಾನವಷ್ಟೇ, ಹೊರತು ಪಗಾರದಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ III ನೇ ಕ್ಲಾಸ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೆಲವು II ನೇ ಕ್ಲಾಸದವುಗಳಿರುವವು. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ಕೋರ್ಟ II ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನದಿದ್ದು, ಅದರ ಮೆಂಬರರು, ರಾ। ರಾ। ಭಾಗವತರ ತಿರುವಾಯ, ಜಾತಿವಾಚಕ ತತ್ವದಮೇಲೆ ಆರಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲೆಂತ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಯಿಕ ನಿವಾಸಿಕರ ಅಭಾವವಾದದ್ದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಯೋಗ್ಯತೆಗೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂಬುದೂ ಹೇಳಲಾಗದು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಆರಿಸೋಣದ ತತ್ವವಾದರೂ ಯಾವದು? ಪರಿಣಾಮ ನೋಡಿದರೆ, "ತ್ರಿಕೋನದ ಯಾವದೇ ಎರಡು ರೇಷೆಗಳು ಮೂರನೇ ರೇಷೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ" ವೆಂಬುವಂತೆ ಇದರ ಹಾಡಾಗಿರುವದು. ನ್ಯಾಯಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರು ಮಾಡಿದ ಖಟ್ಲೆಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಪುರಾವೆಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦-೩೫ ವರ್ಷ ದುಡಿದು ದುಡಿದು, ಸುರಿತ-ಅಮಲದಾರರೇ, ಈಗ ಪೆನಶನಪಡೆದಮೇಲೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದರು! ಇದು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದ

ವಾದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಹಿತಕರವಾಗಬಹುದೋ? ಬೆಂಚು ಕೋರ್ಟಿನ ಸ್ಥಾಪನೆಗಿಂತ ಪೂರ್ವದ ಈ ಮ್ಯುನ್ಸಿಪಲ್ ಶಹರದ ಗುನ್ಹೆ ರಿಜಿಸ್ತರಕ್ಕೂ ಈಗಿನದಕ್ಕೂ ತುಲನೆಮಾಡಿದರೆ, ಈಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳ್ಯಾರು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಏರಿದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಯಾರು ಕಾರಣರೆಂಬುದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು. ಒಂದೇ ಮೊದಲಿನ ಪೋಲಿಸರು ಗುನ್ಹೆಗಾರ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿ, ಈಗ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷರಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ, ಶಹರದ ಜನರು ಈ ಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯದೇವತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯಪತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಿದ್ದರೆ ಇದೊಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮ್ಯುನ್ಸಿಪಲ್ ಚೆಕ್ಕಬಂದಿಯೊಳಗಿನ ಗುನ್ಹೆಗಳು ಈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೇ ದಾಖಲಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಕೆಲವರು ಅನಿವಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದು ಕೊಡುತ್ತಾರಾದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೇ ದಾಖಲಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆತುರಪಡುತ್ತಾರೆ! ಇದರ ಕಾರಣ ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಯವರು ಶಹಾಣೆಯಾತ ಮೆಂಬರರಾಗಿರುವಂತೆ, ಇನ್ನೂ ಸಹ ಇವಿಗೆ ಆಗಗೊಡದಂತೆ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆ, ನಿಃಸ್ಪೃಹತಾನುಸಾರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಡಿ| ಮ್ಯಾ| ಸಾಹೇಬರು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪುರೈಸ್ಯಾರೆಂದು ಕೋರುವೆವು. ನಾವು ಈ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ—

೫ ಡಿ| ಪೋಲಿಸ ಆಕ್ಟಿನ ಕಲಂ ೬೩ ನೇ ಪೋಟಕಲಂ (8) ಅನ್ವಯ ರಾಜರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಡಿಯುವ ಗಾಡಿ ವಗೈರೆ ವಾಹನಗಳು ತಮ್ಮ ಎಡಬಾಜೂವಿನಿಂದಲೇ ನಡಿಸಬೇಕೆಂಬದೊಂದು ನೇಮವಿರುವದು. ಈ ನೇಮವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ನೇಮವು ಈ ಶಹರಕ್ಕೆ ಲಾಗುವಾಗಿ ೮-೧೦ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಆದರೂ ಈ ಸಂಬಂಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡಂಗುರದಿಂದಾಗಲೀ ಬೇರೆ ವಿಧದಿಂದಾಗಲೀ ಜಾಹೀರಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ! ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂಜನೇರ ಖಾತೆಯ ಅಧೀನದ ರಸ್ತೆಗೆ ಈ ನೇಮಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ರಸ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಬಾಜೂವಿನಿಂದ ಗಾಡಿಗಳು ನಡಿಯಬಹುದಾದ ರಥದಾರಿಗೆ ಖಡಿ ಹಾಕದೆ, ಫಕ್ತ ಪೂರ್ವ ವಹಿವಾಟಿಗನುಸರಿಸಿ ರಸ್ತೆಯ ನಡುವಿನಿಂದಲೇ ಈ ವರೆಗೂ ಖಡಿ ಹಾಕುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವು. ಹೀಗಿದ್ದು, ಗಾಡಿಯವರು ಪೂರ್ವ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನಡುವಿನಿಂದಲೇ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದು, ನ್ಯಾಯಪತಿಗಳ ಪೈಕಿಂ ಒಬ್ಬರ ಕುದುರೆ ಟಾಂಗೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆತಂಕವಾದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ, ಆ ಗಾಡಿಗಳು ೩-೪ ಫರ್ಲಾಂಗ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪೋ| ಸಬ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಆ ಸಂಬಂಧ ಪಂಚನಾಮೆಗಳಾಗಿ ಫಿರ್ಯಾದುಗಳಾದವು. ಪ್ರಥಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಆರೋಪಿಯರು ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ೭-೮ ದಿವಸ ಅವರು ಧಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಸ್ಯಾತಿ ಕ್ಯಾವೆ ಕಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ, ಪೋಲಿಸರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಕನಿಷ್ಟ ಒಂದು ವಾರವಾದರೂ ನೇಮದಿಂದ ಈ ಗಾಡಿಗಳ ಚಲಾವಣೆ ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂಥ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಅವರು ಎಂದೂ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಖಟ್ಲೆ ಆರಂಭ್ಯ ಬೆಂಚ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಯಾರ್ಯಾರೆಂಬದು ಗಾಡಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದಂತಾಗಿ, ಕಾಯಿದೆಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಆದಂತಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೂ ಕಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕುದುರೆ ಟಾಂಗೆಯ ಮಾಲೀಕರು ಹಿಂದಿನ ಜನ-ಜಾನುವಾರಗಳಿಗಾದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಅವರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುವರೆಂತಲೇ ತಿಳಿಯುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಕಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಈವರೆಗೆ ಮೈಲಿಯು ೩೫೩ ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕಿ ೩೭ ಜನರು ಮರಣ ಪಟ್ಟರು. ಇನ್ನೂ ಎಂಜಾದ ಹಾವಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅದು ೧೩ ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕಿರುತ್ತದೆ

ಸೆನಿಟರಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವರು. ಗೋಕರ್ಣ ತದಬೀರಿಯ ವರ್ಣನ ಕೊಂಡು ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಥರ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉಪಾಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಾರೇನು?

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಜುಲುಮು ನಿವಾರಣೆಯ ಗೋಸುಗ ೬ಸ್ಸಾಯಿಯು ಒಕ್ಕ ಊರಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿ ಕೆಲಸ ಜ್ಯಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದದೆ

ಗೋಕರ್ಣ ಶ್ರೀಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ದೇವರ ಪೋಳೆಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಉತ್ಸವವು ತಗೆಯದೆ, ಹಾಲಕ್ಕಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮೂರು ದಿವಸ ಒಂದೇಸವನೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ರಾ| ಮುಜಸ್ಟೇಟರಂಗ ರಾ| ಸಾ| ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೂ ತಂತಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗ ಮಕ್ತೆಸರರಿಗೆ ಒಪ್ಪೊಟ್ಟಿಸಿ, ಉತ್ಸವ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ತೆಗಿಸಬೇಕಾಯಿತಂತೆ'

ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಸ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮಾಜಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ರಾ| ಎನ್ ಪಿ ಭಾಗವತರವರು ಎಮ್ ಎ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು. ಅಭಿನಂದನೀಯರು.

ತಾರೀಖ ೩೦ ೩ ೧೯೩೦ ನೇ ರವಿವಾರ ದಿವಸ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಠರಾವು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ

(1) ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಟಾಯಿಮ್ ಸ್ಕೇಲು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಂತೆ ಅನಟ್ರೇಂಡ ಟಾಯಿಮ್ ಸ್ಕೇಲು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವಬಗ್ಗೆ ಅಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಂದ ಠರಾವು ಪಾಸಾಗಿ ಅದನ್ನು ನೇಕ ನಾಮದಾರ ಗವರ್ನರ್ ಇನ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮುಂಬಯಿ ಇವರಿಗೆ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು

(2) ಟ್ರೇಂಡ-ಅನಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಸರ್ವೀಸ ಮುಂದಿನ ಸರ್ವೀಸಿಂತ ತಿಳಿದು ಬಡತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದು. ಅಂತ ತಂದ ಠರಾವ ಸಹ ಪಾಸಾಗಿದೆ.

ಕಾರವಾರ— ಈ ತಾಲೂಕ ಪೈಕಿ ಶಿವೇಶ್ವರ ಆಂಗಡಿಯಲ್ಲಿಯ ಪೋಳಭತ ಪಾಠಶಾಲೆಯದರ ದ್ವಿತೀಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭವು ಕಳೆದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದೆಯಲ್ಲಿ ರಾ| ರಾಂಬಾ ಕೃಷ್ಣ ಪಜನದಾರ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾ| ವೆಂಕಟರಾವ ಕುರಡೇಕರ ರಾಮ ಬಾಬು ಹುಬಿ, ಹ ಭ ಪ. ಗಣೇಶ ಬುವಾ ಹರಿದಾಸ ವಗೈರೆ ಗೃಹಸ್ಥರ ವಿಚಾರ ಪರಿಪ್ಲುತ ಭಾಷಣಗಳಾದವು. ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಸದಾಶಿವಗಡ, ಮಾಜಾಳಿ ಊರೊಳಗಿನ ಉದಾರ ದಾನಿಕರು ೨೫ ರೂಪಾಯ ವರೆಗೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಭಿನಂದನೀಯರು'

ಅಂಕೋಲಾ— ಬಿಸಿಲು ಬಹಳ ಕಾಯುತ್ತದೆ. ಕಕೆಯ ೩ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮುಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಚಳಿಯೂ ಬಿಳುತ್ತದೆ. ಜ್ವರವು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಆದೆ.

ಗತ ಬುಷ್ಕಿ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಿಸ ಕವಿನಿಟಿಯು ಮಹಿಲು ಸಿಕ್ಕಿಬಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ದರ ೧೩|| ಎಂಬುದರ ಬದಲು ೧೫| ಎಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕ

ಶ್ರೀವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ವಾರ್ಷಿಕ ರಥೋತ್ಸವವು ಕಳೆದ ಪೌರ್ಣಿಮೆಗೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಸಾಗಿತು. ವರ್ಷದ ಮಾನದಿಂದ ಜಾತ್ರೆ ಕಡಿಮೆ.

ಫೋರೆಸ್ಟ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಬಂಧಿ ಠರಾವು ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ? ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕನೇ ಬೆಳಗಾಗುವದೋ ಏನೋ?

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದ ಸಂಬಂಧಿ ಒಪ್ಪತ್ತು ಕ್ಲಾಸ ಇದ್ದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಸೂಟಿ ಶುರು ಆಗಿದೆ.

ಶೀಗಿರಿ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ ಕಂಪನಿಯ ತರ್ಫೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕುಬ್ಜಗೆ ಆಕ್ಕಿಯ ಪೊಟ್ಟೆಯು ಅಂಕೋಲೆ ಆಳ್ವೆಯ ಸಮೀಪ ಸಮುದ್ರಾಂತರ್ಗತವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ೧-೧|| ಸಾವಿರದ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು.

ಶಿರಸಿ— ಇಲ್ಲಿಯ ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೀಸ ಆದಂಥ ಮಿ| ಪ್ಲೇಗಜ್ಜನವರು ರಿಟಾಯರಾಗಿ, ಮಿಸೆಸ್ ಗುದ್ದಪ್ಪನವರು ಅವರ ಚಾರ್ಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕಳೆದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ತಮ್ಮ ಕಾಲಕಿರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ನಷ್ಟಮಾಡಿ, ಈಗ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶುಭಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ!

ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಸಧ್ಯದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾರೀ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೊಕ್ತೇಸರರು ಪ್ರಾಣಿ ವಧೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಬಹಳೇ ಸ್ತುತ್ಯವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮೊಕ್ತೇಸರರು ಇನ್ನಾದರೂ ಎಚ್ಚತ್ತು ಮುಂದಿನ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಅವರ ಅನುಕರಣವನ್ನು ಮಾಡುವದು ಉತ್ತಮ

ಜರಠಕುಮಾರೀ ವಿವಾಹ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

‘ಹಣವೆಂದರೆ, ಹೆಣ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಿತು.’ ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ, ಹಣದ ಆಶೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಲೋಭಿಯು ತನ್ನ ಏಕ ಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಆರವಾ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಿಗನ ‘ಶ್ರೀಮಂತ’ ನೆಂತೆನಿಸುವ ವೃದ್ಧನಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವದನ್ನು ಕೇಳಿ, ವ್ಯಸನಪಟ್ಟು, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಆವನ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ವರಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ದೈವಜ್ಞನು ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಆದೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ ‘ವಿನಾಶಕಾಲೇ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿಃ’ ಎಂಬಂತೆ ಆ ಧನಪಿಶಾಚಿಯು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕರ್ಣಪಿಶಾಚಿಗಳ ವಾಗ್ಬಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಬಧಿರನಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಹಟ ತೊಟ್ಟನು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೂ ನಿರಾಶೆಹೊಂದದೆ, ಸತ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ತರುಣರು ಮಾಲೆ ಬೀಳುವ ತನಕ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರೂ, ವಧೂ-ವರ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಬಲವಾದ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಧಿಸಿತು. ಆದರೆ ‘ಅತಿ ಲೋಭ ಗತಿಗೆಡಿಸಿತು’ ಎಂಬಂತೆ, ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದೇಶವು ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುವದರೊಳಗಾಗಿಯೇ, ಆ ವರನ ನಿಧನದಿಂದ, ಆ ಬಾಲ ವಿಧವೆಯು ವೈಧವ್ಯಸೂಚಕವಾದ ತನ್ನ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೀತಿಯಿಂದ ನೆರವಾದಂಥ ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು ನೆನಸಿ, ತನ್ನ ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ದುಃಖ ಸಾಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಅಯ್ಯೋ! ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ಇಂಥ ಅಮಂಗಲಕಾರಕವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವಂತವರು ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಈ ಬಡ ಬಾಲ ವಿಧವೆಯ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಲಕ್ಷಿಸುವರೋ?

ಸತ್ಯವಾನ.

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಃ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦.
ಎಸ್. ಎಲ್. ಘಾಟಪ್ಪಾ.
ಪೋಸ್ಟ - ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

“ಅಂಗ್ರೇಂಜರೂ ಟಾಯಿಂ ಸ್ಕೇಲೂ”

(೨೩ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು.)

(೧) ಸನ್ ೧೮೮೭ ನೇ ಇಸವೀಯಿಂದ ಅಂಗ್ರೇಂಜರ ಪಗಾರ ತುಸು ತುಸು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದದೆ.

ಅಂಗ್ರೇಂಜರ ಪಗಾರ.

ಇಸವಿ	೧೮೮೭	೧೯೧೮	೧೯೧೯
ಅಸಿಸ್ಟಂಟ್ ಮಾಸ್ತರ.	೫	೧೦	೧೨
ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ.	೮	೧೨	೧೫

(೨) ಮುಲ್ಕಿ ಅಥವಾ ವ್ಹ. ಫಾ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆದ ಹಾಗೂ ಪಡೆಯದೆ ಇದ್ದ ಅಂಗ್ರೇಂಜ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರು ಅವರು ನೌಕರಿಸವನೇ ೧೫ ವರ್ಷ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಸು ಪಡೆದವ್ವು ಅಂಥ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ ೧೯೧೯ ನೇ ಇಸವೀಯ ಎಪ್ರೀಲ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರ್ವೀಸ ಮಾಡಿದ್ದ ಬಡತೀ ಹೊಂದದೆ, ತೀರ ಹೊಸಬರ ಜೋಡಿಗೆ ೧೫ ರೂ. ಪಗಾರ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವರು. ಇವರಿಗೆ ಸಹ ವರ್ಧಕ-ವೇತನ ಕ್ರಮ ಬಕಾರ ಶಬ್ದ ಸಹ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವದು.

(೩) ಕಳೆದ ೪೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯು ಮಿತಿಮೀರಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೂ, ಅಂಗ್ರೇಂಜ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

(೪) ಅಂಗ್ರೇಂಜ ಶಿಕ್ಷಕರ ಆರಂಭದ ಪಗಾರವು ತುಸುವಷ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದಿರುವದು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ, ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು.

(೫) ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇಲ್ಲೇದು.

ಅಂಗ್ರೇಂಜರ ಆರಂಭದ ಪಗಾರ ರೂಪಾಯಿ ೨೦.

೧-೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವೀಸು	೨೦-೨೫
೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವೀಸು	೨೫-೩೫
೨೦-೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವೀಸು	೩೫-೪೦

(A) ಅಂಗ್ರೇಂಜ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವು ಮೂಡಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದು ಅಶಕ್ಯವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.

ಮುಲಕಿ ಅಥವಾ ವ್ಹ. ಫಾ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದವರ ಹಾಗೂ ಪಾಸಾಗದವರ ಆರಂಭದ ಪಗಾರ.

ಇಸವೀ	ಶಾಲಾಖಾತೆ	ಮುಲಕಿಖಾತೆ	ದಿವಾನೀಖಾತೆ
೧೯೦೮	೭	೧೨	೧೨
೧೯೦೯	೮	೧೨	೧೨
೧೯೧೦	೯	೧೫	೧೫
೧೯೧೮	೧೦	೨೦	೨೦
೧೯೧೯	೧೨	೨೦	೨೦

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುಧಾರಣೆಯು ಶಿಕ್ಷಕನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಆ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಆತನ ಸಂತುಷ್ಟತೆ ಹಾಗು ಆನಂದದಾಯಕವಾದ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಈ ಖಾತೆಯು ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಸುವಿಚಾರಿಗಳೂ ಆದವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಮೋಹಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದೇ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವರನ್ನಿಡುವದು ಅವಶ್ಯವು.

(೬) (A) ೨ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸ್ಕೇಲು ಜಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈಗಿನ ಅತಿಯಾದ ದುಬಾರೀತನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಪಜೀವನವು ಸುಸೂತ್ರ ಸಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟಪಡುವ ಅಂಗ್ರೇಂಜ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸವು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಲಾರದು. ಕಾರಣ, ದಯಾಳು ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಅಂಗ್ರೇಂಜ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಡತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(B) ವ್ಹ. ಫಾ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿ ಅಥವಾ ೩ನೇ ಇಯತ್ತೆ ಪಾಸಾಗಿ, ೧೦ ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸು ಮಾಡಿದ ಅಂಗ್ರೇಂಜ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ೧ನೇ ವರ್ಗದ ಲಾಯಖಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(C) ಅಂಗ್ರೇಂಜರ ಸರ್ವೀಸದ ಪೂರ್ಣ ೧೦ ಹತ್ತು ವರ್ಷವು ಮುಗಿದ ದಿವಸವೇ, ೧ನೇ ವರ್ಗದ ಲಾಯಖಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆದರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಬಡತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

(D) ಅಂಗ್ರೇಂಜರ ಸರ್ವೀಸಿನ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ವೀಸವನ್ನು ಬಡತೀ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ, ಆ ಸರ್ವೀಸಿನ [illegible] ಮುಂದಿನ ಸರ್ವೀಸೆಂದು ತಿಳಿದು, ಪಗಾರವನ್ನು ಆಕರಿಸಬೇಕು.

(E) ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕ್ಲಾಸ ಆದವರಿಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸ ಆದಕೂಡಲೆ, ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡಬೇಕು.

ದಯಾಳು ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮ ಅಂಗ್ರೇಂಜ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು.

ಅಯ್ಯಾ ಎಡಿಟರ ಮಹಾರಾಯರೇ? ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಯೂ, ಈ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕನ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ಲೋಭವೂ ಇರಲಿ. ಇತಿ ಸಲಾಂ.

ಬಾಡ.
ತಾಲೂಕ ಕುಮಟಾ.
ತಾ. ೧೯-೩-೧೯೩೦

ತಾಳೆಸಪ್ಪಿಕರ.
ಉರ್ದೂ ಸ್ಕೂಲ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ,
ಬಾಡ, ತಾಲೂಕ ಕುಮಟಾ.

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.		ದರ.
		ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಬ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೩-೨-೯
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	.	೨೦—೨೬
ಹುರುಳಿ ನಿಜ "	..	೧೨॥—೧೨॥
ಕಡಲೆ ನಿಜ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೭॥—೧೮॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೨೩—೨೦
ಹೆಸರು ಬೇಲ "	...	೧೮—೨೮
ಉದ್ದು ಪಾವನಗಿ "	...	೯॥—೧೦
ಮಾರಿಶಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ "	...	೯॥।—೧೦
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ "	...	೪—೮
ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ "	...	೧೧॥
ಕೊಬ್ಬರಿ ಖಂಡಿ "	..	೧೨೦—೧೨೫
ಕೊಬ್ಬರಿಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ "	...	೩೪—೩೫
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ "	..	೪೦
ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ "	...	೧೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ "	...	೧೨।—೧೨॥
ಅಡ್ಲಕಾಯಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧-೮-೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ "	...	೪-೫-೦
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಛ. ೧ಕ್ಕೆ	...	೪-೩-೦
" ಸೋಯಿ "	...	೪-೪-೬
" ಹಂಸ "	...	೩-೮-೦
ಗಾಂವಟಬೆಟ್ಟ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೬೦—೬೫
" ಚಿಕಣಿ "	...	೭೫—೯೦
" ಗೋಟು. "	...	೫೦—೬೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ "	...	೮೫—೧೧೦
ಶಿರಸಿ " "	...	೯೦—೧೧೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ " "	...	೮೫—೧೦೦
ಅಚವೆ " "	...	೭೫—೮೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. "	...	೫೦—೬೦
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧೮೧—೧೮೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	೪೨—೪೫

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ

ಔಷಧಗಳು.

1. ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ-ಲೇಹ:— ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಾತದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ. ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ; ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು.

40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗೆ 1-8-0.

2. ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನ್ 1 ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ. 0-8-0

3. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸು ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0

4. ಕಾಲರಾ ಮಹಾ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಗುಟಿಕೆ:— ಒಂದೆರಡು ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಕೂಡಲೇ ಗುಣ. ಡಜನ ಗುಟಿಕೆಯು ಕ್ರಯ 0-12-0

5. ಚಂದ್ರೋದಯಾವರ್ತಿ:— ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದುರ್ಮಾಂಸ, ತಿಮಿರ 3 ವರ್ಷದ ಹೂವು, ಇರುಳು ಕಣ್ಣು, ಕಾಚದಿಂದ ಗುಣ. ಡಜನ್ 1 ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ 0-12-0.

6. ಕಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ:... ಇದು ಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ. ಡಜನಿಗೆ ಕ್ರಯ 0-10-0

7. ತಜ್ಞಾದೀಯ:... ಅಜೀರ್ಣವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ದಿವ್ಯ ಸುಖವಿರೇಚಕ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0.

8. ಭೃಂಗರಾಜತೈಲ:... ತಲೆನೋವು, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ನಿದ್ರೆಬಾರದೆ ಇರುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು; ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ಮೃದುವಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವದು.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0.

9. ಸಂಜೀವನದಂತಿರುವ ಈ ತೈಲದ ಶೀಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತರಿಸಬೇಕು.

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಒಯಿಲ್ ಎಂಬ ದಿವ್ಯವಾದ ನೀಲಗಿರಿ ತೈಲವು. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ 0-5-0. 12 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 3-0-0.

ನಮ್ಮ ಔಷಧಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳೂ ಅನೇಕ ನಮುನೆಯ ಸೆಂಟ್ಸ್ ಗಳೂ ಹೇರ ಒಯಿಲ್ ಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕಟಲೋಗ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು;

ವಿಳಾಸ:...

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡ್ರೊಗ್ಗಿಸ್ಟ್ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರ, ದ. ಕ.

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸ್ಟೇಷನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಾವು ಪೂರೈಸುವೆವು.

ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ.

ಹೊಸ ಶೋಧ! "ಓಂ" ಹೊಸ ಶೋಧ!!

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕವನ್ನು [illegible] ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ [illegible] ವಿ[illegible] ದೇಶೀ [illegible] ರೋಗಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ [illegible] ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಮೊದಲು ಅಥವಾ [illegible] ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ [illegible] ಯಾಗಿ [illegible] ದಿವಸದಿಂದ [illegible] ವಿಕಾರ [illegible] ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ [illegible] ದಿಂದ [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ [illegible] ಟಾಗಬೇಕೆ [illegible] ಬಿಡಾಗುವವಲ್ಲದೆ [illegible] ಅನುಭವ [illegible] ಮೊದಲನೆ [illegible] ಯರ ಸೇವಿಸಿದ [illegible] ರೋಗ [illegible] ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆ [illegible] ಇದ್ದರೆ [illegible] ದ್ದರೆ [illegible] ಒಂದು ಸಾರಿಯಾದರೂ [illegible] ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

[illegible] ಹಾಗು [illegible] ಡಬ್ಬ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬ [illegible]

ಸೂಚನೆ [illegible] ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ [illegible] ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— [illegible] ಅಂಡ್ ಬ್ರದರ್ಸ [illegible]

ಪೋ|| ಸಿ[illegible], ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ [illegible] ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು ಖರ್ಚು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಈ [illegible] ದೀಪಗಳ ತ್ರಾಸ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚುವ [illegible] ತ್ರಾಸ ಭಯಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ದರವಾರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಮಕ್ತಾ [illegible] ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ [illegible].

ಹೆಗಡೇಕರ, [illegible]

ಬಂ[illegible]ಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು [illegible]ಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ [illegible]ಸಿಕೊಡುವರು. ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ನೇ[illegible] ರಾಮ [illegible]ಕೃಷ್ಣನವರ [illegible]

ಸತ್ಯವೇ[illegible] ಜಯತೇ

(ಗುಣ ಬಾರದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತ)

[illegible]

[illegible]

ಮದನೋತ್ಸವ ಗುಳಿಗೆ.

[illegible] ನಪುಂಸಕತ್ವ [illegible] ಈ ಗುಳಿಗೆಯು [illegible] ಧಾತು [illegible] ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ [illegible] ಉತ್ಸಾಹ [illegible] ಗುಪ್ತ [illegible] ರೋಗಗಳು [illegible] ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ [illegible] ಸಂಪೂರ್ಣ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗೆ ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಅನುಪಾನ ಪತ್ರಿಕೆ [illegible]

[illegible]—ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

[illegible]

WAGLE NADKARNI & CO

CHEMISTS, DRUGGISTS

& GENERAL

MERCHANTS

S[illegible] DHURST ROAD,

Bombay.

[illegible]

ಮುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

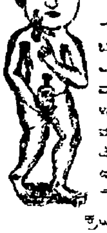

[illegible] ಮುಖದಲ್ಲಿ [illegible] ಬಾಲ್ಯದ [illegible] ಗುಂಟುಗಳು [illegible] ಪ್ರಕಾರದ [illegible] ರೋಗಕ್ಕೆ [illegible]

[illegible] ಬಾಟ್ಲಿ [illegible]

ಪತ್ತೆ. ಗೋವಿಂದ [illegible]ಸ್. ಕಟ್ಟೀಕರ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸಮಯ
ಕನಕ ನಡಿಯು
ವಂಥಾದ್ದು
೩ ವರ್ಷ
ಗ್ಯಾರಂಟಿ

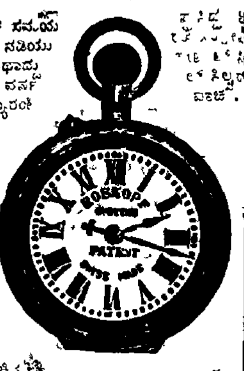

[illegible] ನಿಕ್ಕಲ್ ವಾಚ.

ಮುಂಚಿನ [illegible]
ರೂ / 8

ಅತಿಸುಂದರವಾ
ದ ವಾಚು ಸರಿ
ಯಾಗಿ ಉಪ
ಯೋಗಿಸಿದರ
ಬಹಳ ಬಾಳುವ

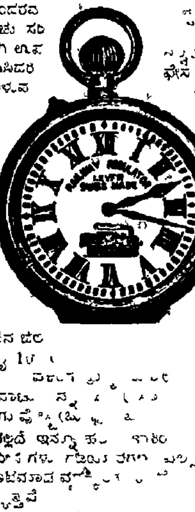

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ
ರೂಪಾಯಿ 1[illegible]

[illegible]

ಪೇಕಿಂಗು [illegible]

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ [illegible] ಗಳು [illegible] ತರದ [illegible] ಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನ

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬ

KRISHNAVILAS TRADIN

COMPANY

Girgaum, BOMBA

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक

[illegible] मनुष्य जीवन प्राप्त [illegible] अचाट शक्ति [illegible] आहे. [illegible]

पत्ता [illegible]

[illegible]

[illegible] B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೨೬.

स्वविहितफलं श्रेष्ठतां याति लोके अनवगाहितफला [illegible] यायिवर्हे: ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभ कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ [illegible]
ರೂಪಾಯಿ 2-0-0.
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಾ(ಗುಜರಾತಿ ಅಕ್ಷರ) ೧ ಸಾಲಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 1-0-0 ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಗೆ ೦-೨-೦ [illegible] ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು [illegible] ಅಕ್ಷರಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ [illegible] ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವವು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೫ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣು
ಉರಿಯಿಂದ ಕೀವುಸ್ರೋತವದು. ಕಿವುಡುತನ,
ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ದೆಬಾರದಿರುವದು,
ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಿ
ತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತವೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲ
ಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ
ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊ
ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು
ಉ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹು
ದೆ ಬೆಲೆ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0 3ಕ್ಕೆ 2-0-0
ದೊಡ್ಡ ಸೀಸಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಎತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋ
ಸು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ
ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇ
ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋ
ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ
ಸುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ [illegible]
ಬೆನ್ನುನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ)
ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯ
ಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಂ,
ಯು, ಚೇಳು ಕಡಿತ ಕಣ್ಣಿನ [illegible] ಬೆಲೆ ಸುಲಭ
ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೩ ಆಣೆ. ಟಪಾಲು [illegible]
ಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAMPANKATTA MANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಚಳಿಜ್ವರ, ಕಾಮಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೇರಿಯಾದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಸುಲಭ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ್ದು 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 6 ರೂ. 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5-4-0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2.	4.
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6	ಆ 11	ರೂ 1 4	ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 190 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡಾಕ್ಟರರ ಜನೆ [illegible] ಹೀನತರಾಗಿ [illegible] ದೃಷ್ಟಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ [illegible] ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ [illegible] ಗಳು ಬಗೆಬಗೆ [illegible] ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ [illegible] ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ-ಖಾತ್ರಿ ಲಾಯಕ ಔಷಧ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡದದೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧ ವ್ಯಸನದೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ½ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಿದರೇಳು ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ [illegible] ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ, ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರೀ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಂಪಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಮೂಡುವಿಸ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುಮಾಸಿಕ ಔಷಧ ನಾಶಿಪುಡಿ — ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಶಿಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೋಷ ವಿನಾಶಕ, ಹಾಗಡದ ವಗೈರೆ ಔಷಧಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟ ವ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನಿವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾವಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

ಶಿರ್ಶಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ!

ರಾ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರಿಗೆ —

[illegible] ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯು ಜಂಗಲ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಜೀವನವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಕ್ಕಲತನವು ಕಾರಣ ವಿದ್ಯೆಯು ಮಾನವು ಕಡಿಮೆ. ಹೀಗಾದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ತರದಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ ವಸ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವ ಜನರ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಜಂಗಲ ವಿನಹ ಬೇರೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲು ಜಂಗಲಿನ ಸವಲತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದ್ದುದ[illegible] ವರೇ ಜನರು ಸದ್ರಿ ಜಂಗಲ ಪದಾರ್ಥ[illegible] ಮು[illegible] ವಣ ವ ತ್ತ ಕ್ರಮ ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ [illegible] ಕಾಡ [illegible] ವಗ್ಯರೆ ಬೇಸಾಯವನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ[illegible]ಂದರು ಬ್ರಿಟಿಶ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ಜಲ ಮಾಗಿ ಖಾತೆಗಳ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಇದೇ ರೈತರಿಗೆ ತ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಯಾಕಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಖಾತೆಯವರು ತಮ್ಮ [illegible] ಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಬೆಳಸುವದರ ಕಡೆಗೆ [illegible] ಹೊರತು ರೈತರ ಸುಖದುಃಖದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ [illegible]ವಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದ್ದರಿಂದ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಕ್ಷೀಣ ಹೊಂದುತ್ತಲಿದೆ ರೈತರಿಗೆ [illegible] ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಅವರ ರೈತ[illegible] ಖಾತೆಯ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸ[illegible] ಫ್ರೊತೆಸ್ಟ ಖಾತೆ ಬೇರೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ [illegible] ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಮುಲ್ಕಿ ಖಾತೆಯ ಪರವಾಗಿ [illegible] ದರೆ ಅವರು ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಹವಾಲೆ ಹೇಳುವರು ಜಂಗಲಖಾತೆಯವರು ತಮ್ಮ [illegible] ವಾಗಿ ರೈತರ ಅಡಚಣೆಗಳ [illegible]

[illegible]ಗಿ ರೈತರ ಹಕ್ಕು [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅಜ್ಞಾನಿದ್ದ [illegible] ಮನಸ್ಸು ನಡಿಯುಲಿಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. [illegible] ಜನರು ಜಾಣರಾದ [illegible] ಮೂಲಕವಾಗಿ [illegible] ರಕ್ಕೆ ಜಾಹೀರಮಾಡಿಕೊಂಡು [illegible] ಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ [illegible] ಯವರು ರೈತರ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು [illegible] ದಿಂದರು ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಡ ಹಂದಿಗಳ [illegible] ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳು ಹಾಳು ಬಿದ್ದವು [illegible] ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳು ಹಾಳುಬೀಳುವ [illegible]ದ್ದಾವೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸರಕಾರವು ರೈತರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ [illegible]ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯಿಂದ [illegible]ತರಿಗಾಗುವ [illegible] ಕುರಿತು ನಾ। ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರವರ [illegible] ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದದೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಸದ್ರಿ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳದಲ್ಲಿ [illegible] ತಾಲೂಕಿನವರ ಕೂಡಿ ಹೋದರೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯು [illegible] ಸರಕಾರದವರು ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಯಾಕಂದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುವದು ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ರಿ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರು ಶಾಮೀಲಾಗುವದು ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಕಾರಣ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನವರು ಸಹ [illegible] ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಖರ್ಚು [illegible] ಯುವರಿದ್ದು [illegible] ಅರ್ಹಸಂಪನ್ನರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಜನರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ಖರೇ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವಾದೀತು ಹೊರತು ಶಹರದಲ್ಲಿ [illegible]ಕೊಂಡಂಥವರು ರೈತರ ಮುಖಂಡರೆಂತ ಹೋದರೆ ಅವರಿಂದ ರೈತರ ಹಿತವು ಎಂದೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ರೈತರ ಖರೇ ಅಡಚಣೆಯ ಅನುಭವವು [illegible]ಷ್ಟು ಇದ[illegible]ದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಳಿದ [illegible]ಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಆಗಲಿ[illegible] ಕಾರಣ [illegible] ನೌಕರಿ ಮಾಡಿದವರನ್ನಾಗಲೀ [illegible] ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರನ್ನಾಗಲೀ ವಕೀಲರನ್ನಾಗಲೀ ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ರೈತರು ತಮ್ಮ ನುಕ್ಸಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು

[illegible] ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಈಗ ೩೦—೩೫ ವರ್ಷ[illegible] ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಲಿದ್ದರೆ ಈ [illegible] ಸರಕಾರದವ[illegible] ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ರೈತರು [illegible] ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ [illegible] ದಿನೇ ದಿನೇ ಸುಧಾರಿಸ [illegible] ಮಾಡಿ [illegible] ತೋರಿಸುವಂತೆ ಯಾವ [illegible] ರೈತರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ [illegible] ರಿಂದ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು [illegible] ಸತ್ಯಾ[illegible] ನಿಜ, [illegible] ಹೊಂದಿತ [illegible] ಒಂದುಮೇಲೆ [illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿ [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ಹುಟ್ಟಲಿ [illegible] ಗಳನ್ನು [illegible] ಅನ್ಯಾಯ [illegible] ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ [illegible] ರವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ [illegible]

[illegible] ಅರ್ಜಿ [illegible] ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ [illegible] ರೈತರು [illegible] ಅದರಿಂದ ವಸೂಲ ಆಗ[illegible] ಕೊಡಬಾರದೆಂದು [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳು [illegible] ಮುಖ್ಯ ಜನರ ಜಿಂದಗಿ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ [illegible] ಕೊಂಡರು ಇಷ್ಟಾದರೂ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ರೈತರ ಜಿಂದಗಿ ಜಪ್ತಿ [illegible] ಅವರು [illegible] ಹಾನಿ[illegible]ಬದು ನಿಜ ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು ಈ ಕಾರಣ ತಮ್ಮ [illegible] ಕೊಳ್ಳುವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟುವರೆಗೆ [illegible] ಬಂದರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರೈತರಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ [illegible] ವಷ್ಟದ [illegible] ಜಂಗಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ನಂಬಿಗೆಯಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಈಗಾದರೂ ರೈತರ ಎಲ್ಲ ಪುರಾತನ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾರೋ?

ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸಭಾಸದರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡುವ ಜವಾಬದಾರಿಯು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುವದು ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾತಿಯ ದುರಭಿಮಾನ ಹಿಡಿಯದೆ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬನು ಹಿಂದೆ ದೊಡ್ಡ ನೌಕರಿ ಮಾಡಿದವನೆಂತಾಗಲೀ, ಶ್ರೀಮಂತನೆಂತಾಗಲೀ ಆರಿಸದೆ, ಜನರ ನಿಜವಾದ ಹಿತ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವಿದ್ದವನನ್ನೇ ಆರಿಸಬೇಕು. [illegible] ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬನನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಲಾಭವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಹಾನಿಯಾದೀತು ಇದನ್ನಷ್ಟು ಮತದಾರರು ಚನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಶಿಶಿ ತಾ ೩೦ ೩ ೧೯೨೦   ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,

ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಟವರ್ಧನ

ಕಾರವಾರದ ಪ್ರಮುಖರೇ,
ಎಚ್ಚರಾಗಿರಿ!

ವಿಲಂಬಮಾಡಬೇಡಿರಿ

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಹಲಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬ ವಿಚಾರವು ನಮ್ಮ [illegible] ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಲವು [illegible] ಉದ್ಭವಿಸಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಹಾಯಮಾಡುವಂತೆ [illegible] ಬಾಪ್ಪುರಾಯರಿರುವ ದಿ। ಕಾನಡಾ ಪೀಪಲ್ಸ ಎಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ[illegible] ತನ್ನಿಂದಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚಿತ್ರ[illegible] ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಮುಖಂಡರ ಕೂಡ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡಿ[illegible] ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಧಾನಿ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪ್ರಕಾರ[illegible]ರಂತೆ ನಮ್ಮ [illegible] ಪ್ರವ[illegible] ಪ್ರಕಾಶ[illegible] ಅಪ್ರತಿಮಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ [illegible] ಕಾರವಾರದ ಪ್ರ[illegible] ಸಂ[illegible]ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ವೇ[illegible] ಗಳ [illegible]ದಲ್ಲಿ ಪ್ರ[illegible] ಮಾಡಬೇಕೆಂದ[illegible] ಬರುವರು [illegible] ಕಾರವಾರದ ನಾಗರಿಕರ [illegible] ಹೊತ್ತು [illegible]ಗಿದೆ [illegible] ಕರ್ತ[illegible] ಅಲಂಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾ[illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ನಾಗರಿಕ[illegible]ಲ್ಲಿ [illegible] ಅವರಿಂದ ಅವ[illegible] ಸಂ[illegible]ವಲ್ಲ [illegible]ದಂತೆ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳ [illegible] ಕಾರವಾರದ ಬಾಂಧವರ [illegible] ಕೆಲಸವನ್ನು [illegible] ಸಮಿತಿ [illegible] ನೇಮಿಸಿ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ಲ್ಲಿಯ [illegible] ಹೊಸ [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತನ್ನು [illegible] ಕೆಯ [illegible] ಸ್ಥಿರವಾಗಿದೆ [illegible] ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಬರಲಿಲ್ಲ

ವಿ ಗಾದೆಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಾದಕರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದ ಕೊಡದೆ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ [illegible] ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು [illegible] ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು [illegible] ವಿನಂತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಕೊಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು. [illegible]

* * *

ಪತ್ರಸ್ವೀಕಾರ

D R Sthalakar ಸವಡಿಯಂತೆ

G S Karnaker ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ವಿಕ್ರಯದ ಜಾಹೀರನಾಮೆ.

ಹೊನ್ನಾವರ ಸಬಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟ

ಸಾವಕಾರಿ ಅರ್ಜಿನಂಬರ [illegible]

ಚನ್ನಪ್ಪ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ನಾಯಕ, ಹಳದೀಪುರ } ಅರ್ಜಿದಾರ

ವಿರುದ್ಧ

[illegible] ಸುಬ್ರಾಯ ರಾಯಪ್ಪ ನಾಯಕ ಕಲಾಸಾ ೩೦ ಜನ } ಪ್ರತಿ ವಾದಿರು

ಈ ಲೇಖದ ಮೇಲಿಂದ ನೋಟೀಸ ಕೊಡುವದೇನಂದರೆ —

ಸದರಹು ಸಾವಕಾರಿ ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸದರಹು [illegible] ರಿಸೀವರರಾಗಿ ನೇಮಕವಾದ್ದ ನಾವು ಸದರಹು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಸದರಹು ಅರ್ಜಿದಾರನ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ಥಾವರಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ಲಿಲಾಂವಿನಿಂದ ಮಾರಲಾಗುವದು. ಮಾರಾಟವು ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೇ ತಾ ೧೦ ನೇ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ೧೨ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಮಾರಾಟದ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಲಿಲಾಂವಿನಲ್ಲಿ ಬೋಲುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಇರುವದು. ಆಸ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಪಡಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಯಾರಾದರೂ ಯಾವದಾದರೂ ಭಾಗವನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನು ಆ ಭಾಗದ ಖರೇದಿದಾರನಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾಗುವದು. ಅಂಥಾ ಖರೇದಿದಾರನು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ರಕಮಿನ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ೨೫ ರಂತೆ ರಕಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅಮಾನತ್ತು ಇಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಮೇರೆಗೆ ಅಮಾನತು ಇಡದಿದ್ದರೆ, ಆ ಮಿಳಕತ್ತು ಕೂಡಲೇ ಪುನಃ ಲಿಲಾಂವಿನಿಂದ ಮಾರಲ್ಪಡುವದು. ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ಪೂರಾ ರಕಮನ್ನು ಮಿಳಕತ್ತಿನ ಮಾರಾಟದ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು, ಆ ನಂತರದ ಹದಿನೈದನೇ ದಿನ ಖರೇದಿದಾರನು ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ತುಂಬಬೇಕು.

ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ಉಳಿದ ರಕಮನ್ನು ೧೫ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತುಂಬದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಮಿಳಕತ್ತು ಪುನಃ ಮಾರಲ್ಪಡುವದು, ಮತ್ತು ಸದರಹು ಅಮಾನತು ರಕಮಿನೊಳಗಿಂದ ಮಾರಾಟದ ವೆಚ್ಚ ಕಳೆದು, ಬಾಕಿ ರಕಮು ದಂಡರೂಪವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗುವದು, ಮತ್ತು ಆ ಮಿಳಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಆಗುವ ವಿಕ್ರಯದ ರಕಮಿನಮೇಲೆ ಆ ರಕಮು ತುಂಬದೇ ಇರುವ ಖರೇದಿದಾರನ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕು ನಷ್ಟವಾಗುವದು ತಿಳಿಯುವದು.

ಹೊನ್ನಾವರ | **Shivarao R Murdeshwar,**
೨-೪-೨೦ | **Vakil and Receiver**

ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ

ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಸಂಬಂಧ ಪಾಸಾದ ಠರಾವು.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜನವಸತಿಯೂ, ದನಕರುಗಳೂ, ಬೇಸಾಯವೂ ಕ್ರಮೇಣ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿರುವದರ ಕಾರಣವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಸಂಬಂಧ ಸರಕಾರವು ಅನುಸರಿಸುವ ಧೋರಣವೆಂಬುದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖರೂ ಜಬಾಬದಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ವಿನ್ನೈಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇನಂದರೆ —

೧. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ೧೮೯೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಠರಾವು ನಂಬರ ೨೨ ಎಫ್ ನೇ ದರದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಧೋರಣಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಜಂಗಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ವಾಸಿಸುವ ರೈತರ ಪುರಾತನದ [illegible] ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಸರಕಾರವು ಯೋಗ್ಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨ ಬೇಸಾಯ ಮತ್ತು ಜಂಗಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಬಾಧೆ ಬಾರದಂತೆ ಕಾಡುಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು

೩ ಜಂಗಲ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಠರಾವನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟ ವಕೀಲ ರಾ| ಶಿವರಾವ ಮಾರ್ಡೇಶ್ವರರವರು ಸಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾ| ಕಾ| ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ರಾ| ಸುಮಂತರವರು [illegible] ಅಲ್ಪಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇದು ಏಕಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಯಿತು

ಕೊಲೆಯ ನಿವಾರಣೆ.

ಶ್ರೀ||ವಾ|| ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರುಷ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಗುವ ಶ್ರೀ [illegible] ದೇವರ ಜಾತ್ರೆ ಮಹೋತ್ಸವವು ಅತಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ಪೂರ್ವಪರದಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೋಣ, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ದೇವರ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ಜಾತ್ರೆಯ ಮಹೋತ್ಸವನ್ನು ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡದ ಹೊರತು ಜಾತ್ರೆಯು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮೂಢಭಾವನೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳ ಜನರು ಕೋಣ, ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹಟಹಿಡಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಜನರಾದ ಶ್ರೀ ಟಿ. ವಿ ಕೈಕಿಣಿ, ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎಸ್, ಬಂಗ್ಲೇಕರ, ಶ್ರೀ ಆರ್ ಬಿ. ಮಂತ್ರಿ, ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಬಿ ಭಟ್ಟ ಈ ಮಹನೀಯರು ಆ ಜನರ ಹಟವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ, ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಯಥಾಸಾಂಗವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದರು. ಒಂದು ಕೋಣ ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಕುರಿ ಕೋಳಿಗಳ ಜೀವವನ್ನು ಬೇಕೆಂತಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರಾಕ್ಷಸೀ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಭೀಷಣ ರಕ್ತಪಾತದ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ, ನಮ್ಮ ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಅನುಕರಣೀಯವಾದ ಉದಾಹರಣವು, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ [illegible] ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಯಲ್ಲಾಪುರ, } ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,
ತಾ ೧೦-೪-೨೦ } ಒಬ್ಬ ನಿಕ್ಷ

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠೀ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಿಕ್ಕುವವು
ಪತ್ತೆ— ಭಡತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ

Cooperasion at Sirsi.

The seventh Annual Gene Meeting of the Sirsi Urban Coop ative Credit Society Ltd. was h at the Mitra Samaj Hall Sirsi Sunday the 11th instant at 4 P Mr S N. Keshavain Chairman the Society, explained in brief t affairs of the Society and t progress made during the last year

The progress of the Society h been maintained as will be seen fro the facts that the number Members has risen from 565 to 62 and the working capital from R 85249 0 0 to Rs 102278/-. Deposi have during the year under repo increased from Rs 60474/- to Rs 7 168/- and share capital from Rs 1 875/- to Rs 19460/-, the net profit of the year including Rs. 15-7- brought forward from the last year' account amount to Rs. 4717-6 8, a against Rs. 2175 11-1 of the previou year

A Building Fund is started this year and Rs 1000/- carried to it as a nucleus

A Dividend at 9% is declared which absorbed Rs 1715-11 Rs 1800/ are carried to the reserve Fund Rs 200/- to the Education Fund and Rs 1-10 9 are carried forward to the next year's account. The Reserve & the Education funds now amount to Rs 8000/- and Rs 650/- respectively,

The past members of the managing committee were reelected for the ensuing year

Sanction has been accorded to increase the capital of the Society by a fresh issue of 2000 shares of Rs 5/ each at a premium of Re 1/- on each share

The President in summing up congratulated the Chairman and the Managing Committee on the excellent progress made. A vote of thanks to the Chair terminated the proceedings.

S S. Bhandare
Secretary,
SIRSI URBAN C. C. SOCIETY

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖು ೧೫ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೩೦

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣ

(ಮುಂದರಿವದ್ದು)

ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಕೇಳಕರರು ಪ್ರಾಂತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆಂದು ನಾವು ಹಿಂದಿನ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. 'ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸ್ಥಿತಿ [illegible] ಹ್ಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ [illegible] ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ [illegible] ವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ನಿಕಾಯ ಕೆಲವು [illegible] ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನಾನೂ ಬಹಳ [illegible] ಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿರುವೆನು. ತಥಾಪಿ ನಿಶ್ಚಿತ [illegible] ಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಗಳ [illegible] ಭಾಷಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯು [illegible] ಕೇಳಿಬರುವದು. ಅವರ ಪುನರುಕ್ತಿಯನ್ನೇನು ನಾ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ [illegible] ಮಾತ್ರ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ ಹೊರತು ಇರಲಾರೆ. [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯು ಬಹಳೇ ನಿಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. [illegible] ಪ್ರವಾಸದ ಸಾಧನಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ [illegible] ಗಿದ್ದ ಮೂಲಕ ನಿಕೃಷ್ಟತೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ [illegible] ಕೊಂಡಿರುವದು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳೇನು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. [illegible] ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೋರುವವೆಂದರೆ ಜಂಗಲ [illegible] ಯ ತಾಪತ್ರಯಗಳು. ಜನರ ಹಿಂದಿನ [illegible] ಜೀವನೋಪಾಯವಾದ [illegible] ಜಂಗಲ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ಬಹಳೇ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ [illegible] ಪ್ರಾರಂಭವಿದು. ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಕ ಮುದ್ದೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೊಸ ಲೋಕಸಭೆಯೊಳಗೆ [illegible] ನಿಶ್ಚಿತ ಧೋರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟು ತಕ್ಕ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುವದು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇನು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದೋ? ಹೊಸ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ದಿವಾಣರಿಗೆ ದೊರೆಯುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಅರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತದಾರರೂ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ಅಮಲದಾರರು [illegible] ದಿವಾಣರೂ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಂದೇ ಧೋರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಇಂದಿನ ತನಕ ನಮಗೆ ಕಾಣದಿರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ದಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವವು. ಯಾವದೇ ಸುಧಾರಣೆಯು ವೆಚ್ಚವನ್ನು [illegible] ಕೈಗೂಡುವದಿಲ್ಲ. ಈಗಿದ್ದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು [illegible] ಮಿತವ್ಯಯದಿಂದ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೂ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯ [illegible] ವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ತಯಾರಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುವದು. ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸುಧಾರಣೆಯ ರುಚಿಯು ಸವಿಯಾಗಿರುವದು, ಅದರೊಳಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಸಕ್ಕರೆಯು ಕೂಡಿರುವದಲ್ಲವೇ? ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಲು ಕಡಿಗಳ ಮುಹಳೆಯು ಹಬ್ಬಿರುವದು. ಲಂಕಾಷ್ಟೈರದೊಳಗಿನ ಚಿನ್ನದ ಇಟ್ಟಂಗಿಗಳ ಮಾತಿನಂತೆ ಎಲ್ಲ ದಿನಸುಗಳ ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಷಮ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಶ್ರೀಮಂತಿಯು ಮಿತಿಮೀರಿ ಏರುವದು. ಮತ್ತು ಬಡವರ ಬಡತನವು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದೆಂದು, ತಾ [illegible] ಮನ [illegible] ಸಿಬಂದದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರ, [illegible] ಪರಿಮಾಣದ ಆರ್ಥಿಕ [illegible] ದಾರರಲ್ಲಿಯೂ [illegible] ಸಂಪ್ರಗಟಾಗತ್ತಿವೆ [illegible] ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ [illegible] ಆರೋಗ್ಯ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕ್ಯ [illegible] ಅಧಿಕಾರದ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು [illegible] ಮನಸ್ಸು [illegible] ಗಳನ್ನು [illegible] ಗನೆ ನಿಕ್ಕೆ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು [illegible] ಸ್ವಾರ್ಥಪರ [illegible] ಅವರ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರ [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟ [illegible] ಪ್ರಾತಿಕ [illegible] ಉಪ್ಪಿನ [illegible] ಪತ್ರ [illegible] ಹಕ್ಕು [illegible] ಸ್ವಾಮಿ ಕಲಿಯ ಪಕ್ಷ [illegible] ವೈಷಮ್ಯ [illegible] ಬೇದಗಳು [illegible] ಅನುಕೂಲವಾಗಿ [illegible] ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ [illegible] ಪದವಿ [illegible] ನಡಿಸುವಂತೆ ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾರ್ಥದ [illegible] ರೂಢವಾಗಿರುವದು. ಜಾತಿಭೇದದ [illegible] ಕಾರಣವೇ ಲೋಪವಾದರೆ ಇಂಥ ಸ್ಪೃಶ್ಯಾಸ್ಪೃಶ್ಯ ಭೇದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು [illegible] ವದೆ ಬಿಗಡಾಯಿಸಿ [illegible] ಹೊಡಮೋಡಿ [illegible] ಕೂಡನ್ನು [illegible] ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರೊಳಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭೇದಭಾವಗಳು ತೀರ ಲುಪ್ತವಾಗಿವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವರೊಳಗಿನ ಭೇದಗಳು ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೆ ಸಮತೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇಂದ [illegible] ದೇಶಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನ [illegible] ವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು, ವಿಪುಲ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಗಳಿಸಿದರು. ಈ ಹೊಸ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಜಾತಿಭೇದಗಳು ನಾಳೆಗೇನೇ ನಷ್ಟವಾಗುವವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗುವದೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವು ಒಂದೇ ದಿವಸ ಕೈಗೂಡುವದಿಲ್ಲ. ಶೂದ್ರ-ಅತಿಶೂದ್ರರ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಆಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಏನೂ ವಿಲಂಬವಾಗದೆ ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನಿಂದಿಸುವದೊಂದು ವ್ರತವೆಂಬಂತೆ ಆಚರಿಸುವವರು ಆಚರಿಸಲಿ. ಇಂಥ ನಿಂದಕರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆಗೊಳಿಸುವದೊಂದು ನಿಜವಾದ ಉಪಾಯವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವದೇ ಈ ಉಪಾಯವು. ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಲೋಕಸೇವೆಯಿಂದಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವವು ಪ್ರತೀತಹೊಂದುವದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಆತ್ಮನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ ದಿವಸಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖಕರವಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಮಿತ್ರಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಉನ್ನತಿಯಾಗಲೆಂದು ಬಯಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಸರಸವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಮೊನ್ನೆ ಜಾಹೀರಾದ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಜಲಮಾರ್ಗದಿಂದಾಗಲಿ ರೇಲ್ವೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಬ್ರಿಟಿಶ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತರಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹುಕುಮು [illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು [illegible] ರಾದರೂ, ಕಂಟ್ರೋಲವು ಸದ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ತಹಕೂಬಾಗಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ [illegible] ಏಜಂಟರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] ದಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ದಲಾಲರು ಕಡಿಮೆ ದರದಿಂದ ಅಕ್ಕಿ [illegible] ಇಲ್ಲವೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆ [illegible] ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದರಿಂದಲೋ, [illegible] ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಅಕ್ಕಿ [illegible] ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ರವಾನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದ [illegible] ಕಂಟ್ರೋಲ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು [illegible] ತಹಕೂಬ [illegible] ಹೇಳಿ [illegible] ಇಟ್ಟಿಗ [illegible] ಹಲಗಿಂದೊಳ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು [illegible] ವರ್ಷದ [illegible] ಹೆಚ್ಚಿನ [illegible] ಪ್ರಾಂತದ [illegible] ತಹಕೂಬಿಯಾದದ್ದ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು [illegible] ಹೊಸ [illegible] ಸಹಜ [illegible] ಗಳನ್ನು

[illegible] ಸಹ ಪಟ್ಟಣದ ವರಾತಿ ತಪ್ಪು ಮುಂಚಿನ ತಂತ್ರಿಯ [illegible] ಕಾಯಮವಾಗಿ ನಡೆಸ್ಸುವರೆಂದು [illegible]

---

೨. ಪೆಟ್ಟಸಂತೂ ಪೆಟ್ಟವೇ. ಪೆಟ್ಟದ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳು ವಿಲಕ್ಷಣವು ದುಷ್ಟವಾದವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾರೆಷ್ಟು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದುರ್ಘಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ಯೇ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಹ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಅಪರಾಧವು ಗೊತ್ತಿಯಲ್ಲೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಖಾನಾಪುರದೊಳಗಿನ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಗೌಡನು ತನ್ನ ಮಾಲಕಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಂಧದ ಗಿಡವನ್ನು ಕಡಿದನು. ಗಂಧದ ಜಾತಿಯು ಧಾರವಾಡ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಕಾದಿಟ್ಟ ಜಾತಿಯು. ಕಾದಿಟ್ಟ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದನೆಂದು ಗೌಡನಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಶೀರವಾಗಿ ಗಿರಫದಾರಿ ಯಾಯಿತು. ಅವನ ಗುನ್ಹೆಯ ತನಿಖೆಯು ಒಂದನೇ ವರ್ಗದ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ನಡೆದು ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಅವನಿಗಾಯಿತು. ಬಂಗಲ ಬಿಸ್ತ್ರಿಗಳಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಟೀಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವವರಿಲ್ಲೆಂಬ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಮಾಜೀ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಪುರಾತನ ವರದಾರವು ಈಗ ಇಲ್ಲ ಆದರೂ ಈ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ತೀರ್ಪು ಹಳೇ ತರಾದರಿಯಂತೆ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ನಮಗೆ ಭಾಸಿಸುತ್ತದೆ ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿರಪರಾಧಿ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ಹಾಯಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋದಲು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಅವನ ನಿರಪರಾಧಿತನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದರು.

---

೩ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾ ಇವರು ವಿವಾದದೊಳಗಿನ ಗಿಡವು ಸರ್ವೇಯಾದ ನಂತರ ತೀರ ಈಚೆಗೆ ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೂಲಕ, ಅದು ಜಮೀನದಾರನ ಖಾಸಾ ಬದುಕಾಗಿರುವದು. ಸರ್ವೇ ಮುಂಚಿನ ಗಿಡವು ಅದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಮಾಲಕಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಳೇ ಮರದ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಿಡದ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕನದೇ ಆಗಿರುವದು, ಎಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಹಾಯಕೋರ್ಟಿನ ಈ ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಜಮೀನದಾರರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸನದು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ೧೮೭೯ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಂಡ್ ರೆವ್ಹಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟು ಪಾಸಾದ ನಂತರ ಮಾಲಕೀ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಇಲ್ಲವೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನ ಮರಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಕಡಿದೊಯ್ದ ನಂತರ ಹಳೇ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ, ಮುನ್ನಾ ಜಾತಿಯು, ಗಂಧ, ಸೀಸವು, ಮತ್ತಿ, ತೇಗು ಜಾತಿಗಳ ಮರಗಳಿಲ್ಲ ಜಮೀನದಾರರ ಇಲ್ಲವೇ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಲಕಿಯ ಮರಗಳೆಂದು ಇನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನಿಃಸಂಶಯರಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹಾಯಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯದಾನದಿಂದ ಮಾಲೀಕರ ಹಕ್ಕು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಖಾನಾಪುರದೊಳಗಿನ ಶ್ರೀ। ಗೌಡರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

---

೪. ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯಂತೂ ಇಳಿದ ಕ. ೨೦-೨೫ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇಳಿದ ಮೊಹರು (ಪವನು)ಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಈಗ ೧೬ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಹರುಗಳ ಬೆಲೆಯು ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ತಂದು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿದೆಂತಲೂ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯ ಇಳಿತದಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಹಾ ಘಾಸಿಯು [illegible] ಕಡಿಮೆಯಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾದ ಹಾನಿಯು ಬಡವರಿಗೆ ಹಿತಕರವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಆಯಾತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರವಿದ್ದಾರವೆಂದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಇನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ ಬಂಗಾರದ ವ್ಯಾಪಾರವು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯೋ? [illegible] ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆಯು ಮತ್ತೂ [illegible] ಕಾರಣವಾಗುವದು ಇದಲ್ಲದೆ ೧೮ ರೂಪಾಯಿಯು ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಮೊಹರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ [illegible] ದರದ ನೋಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಿಚಿತ್ರ? ಈ ವಿಷಯದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಜಾಹೀರಾದಾಗ, "ಈ ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ, ಜಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಘೋಷ ನಾಸ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಕಾಗದ ಅಂಕಗಳು" ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಮಾಚಾರಗಳು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ರೊಕ್ಕಗೆ "ಘೋಣಂ ಅಸ್ತಿ" ಎನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡರು. "ಘೋಣಂ ನಾಸ್ತಿ" ಎಂಬುದಾದರೂ ಸುಳ್ಳೆಂದು [illegible] ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ೧೫ ರೂ ಯ ಮೊಹರುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸರಕಾರಿ ತಿಜೋರಿಯಿಂದ ಕೊಡುವಂತೆ [illegible] ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುವೆವು

---

೫ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚಾಲಕರು ದಿವಾಣಬಹಾದ್ದೂರ ಶ್ರೀ ಪಿ ಮಹಾದೇವರಾಯರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ನಾವು ಈ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆವು. ದಿವಾಣಬಹಾದ್ದೂರರು ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರ ಅರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಲು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುವೆವು, ಈ ದಿವಾಣಬಹಾದ್ದೂರರ ಪಾತ್ರತೆಯ ವಿಷಯ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅವರ ಹೆಸರು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲೇ ಮುಮುಡುತ್ತದೆ, ಅವರು ಅಷ್ಟು ವಿಖ್ಯಾತರಿರುವರು. ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮೊನ್ನೆ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋದ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳದ ಇಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರಿದ್ದರು. ಇವರು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಜಾಯಿಂಟ ಕಮೀಟಿಯ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಕ್ಷಿಯು ಸರ್ವಶ್ರುತವಾಗಿರುವದು. ಇಂಥ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ದೇಶಭಕ್ತರು ಮೊದಲನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಲಭಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸುದೈವವು, ಮುಂದಿನ ಶುಭಸೂಚಕವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾಗತ ಕಮೀಟಿಯವರು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ, ಶ್ರೀ। ಕೇಳಕರ ಮುಂತಾದ ದೇಶಭಕ್ತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಿಗೆ ನಿಮಂತ್ರಿಸಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಆನಂದವು ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹನೀಯರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು ಇನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದೆಂದು ನಾವು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೇನು?

---

೬. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಿನೇಟ ಸಭೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರೇಮಿಗಳ ಏಕಮತದಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ಈ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ ಅದನ್ನು ಇದೇ ಬರುವ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಚಾಲಕರು ಹಗಲಿರುಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ "ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಯ ಪ್ರಾಂತಶ್ವರರಾದ ನಾ। ಕೋವರ್ನಟನ ಸಾಹೇಬರು "ಚಾಲಕರ ಹತ್ತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ; ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಚಾರದ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲಿನಲ್ಲಿಯು ಕಲ ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜಿನ ಚಳವಳ ನಡೆದಿದೆ" ಮುಂತಾದ ಪೊಳ್ಳು ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡಿ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಬರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಷಾದಪಡುವೆವು. ನಾ। ಕೋವರ್ನಟನ ಸಾಹೇಬರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ "ಹೋ" ಎನ್ನಲು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದರು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ಡಾ. ಮೆಕಿಚನ ಸಾಹೇಬರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬ್ರಾಂಚ [illegible] ಕಮೀಟಿ ನೇಮಿಸಿ, ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹ್ಯಾಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರು. [illegible] ಸಾಹೇಬರು ಹತಾಶರಾಗಿ ಮಿನಿಂಗ್ಟನರಿಗೆ ಸಾಕು ಮಾಡದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ತಂದ ಈ ಹಳೇ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಎಂಬದನ್ನು ಅವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಥನೀಯವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸರಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಂಡಿತ ಸರಿಸಿದ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಸರಕಾರೀ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನು ತಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರರ ದುರಾಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಗಳಿಸಿದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ! ಇಂಥ ಪೊಳ್ಳು ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಉದಾರ ಅಂತಃಕರಣದ ಪ್ರಾಂತಾಧಿಪರಾದ ನಾ। ಸರ ಜೋರ್ಜ ಲೊಯಿಡರವರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ರೀತಿಯಂತೆ ಶೀಘ್ರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರೀ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವೇ ದಯಪಾಲಿಸಿ, ಕಾಲೇಜನ್ನು ಇದೇ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವ ಚಾಲಕರ ಸ್ತುತ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಅವರು ಪಡೆಯುವರಾಗಿ ನಾವು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

---

೭. 'ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೆಲ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಲು ಬಹು ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಕೇವಲ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಆ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿ ತಾವು ಬರುವ ಇಲೆಕ್ಷನದಲ್ಲಿ ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವರಿದ್ದೇವೆಂದು' ಶ್ರೀಯುತ ಪಿ। ನಿಕೊಲಸ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ ಡೊಡೋನಾ ಎಲ್. ಸಿ. ಈ. ಇವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಇವರ ಇಂಗ್ರಜಿ ಪತ್ರವು ಈಗಲೇ ಕೈಸೇರಿದ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುಕೂಲತೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸೆಕೆ, ರಾತ್ರಿ ಚಳಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಮೈಲಿಯ ಪ್ರಸ್ಥಾರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೋರಿಯಿಂದ ನಡೆದದೆ. ಇನ್‌ಫ್ಲುಎಂಜಾದ ಹಾವಳಿಯು ತಲೆದೋರುತ್ತಲೇ ಇದೆ

ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂತಿದ್ದ ದವಾಖಾನೆಯು ಚಾಲು ೧೯೨೦-೨೧ ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಚಾಲು ಆಗಬೇಕಾಗಿ ಬರೆದು ಹೋಗಿಯದೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಂಗಾಮಿ ದವಾಖಾನೆ ಚಾಲು ಆಗಿದೆ

ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲ ೨ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಗದರಿಂಗವು ಬರುವ ೧೭-೧೮ನೇಗೆ - ಸ್ಥಾನಿಕ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಿ॥ ನಾಡಿಗರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವದುಂಟು

ಇದೇ ಬರುವ ತಾ ೩೦-೩೧ ನೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಬಜಜ್ಜ ಮಿ॥ ಕಡಕೋಳರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾ॥ ಶಿಕ್ಷಕರ 'ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತು' ಕೂಡುವದುಂಟು ಅದಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕಾ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆರಿಸಿಬರುವರು

ಅಂಕೋಲಾ— ಹವಾಮಾನ ಮುಸ್ಕಿನ [illegible] ದ್ದಿದೆ ಕಳೆ ಚಳಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತ ರೋಗರಾಜ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿ ಧಾರಣೆಯು ಸ್ವಸ್ಥ [illegible]

ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ ವಾರ್ಡ ನಂಬರ ೧ ನೇದಾದ ಪೋಟ ನಿವಡಣೂಕಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ [illegible] ಹುಚ್ಚಾಮುಸಿ ಬಂದ ಶ್ರೀ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನರ್ಸಿ [illegible] ಪೊನ್ನ್ಯಾರ ಮಾಸ್ತರರು ಮೆಂಬರಿಯು [illegible] ನ್ನ ಕೊಟ್ಟರು ಯಾಕೆ?

ಮಿಸ್ ಮೆಕಾಫಿಯವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಯ ತಪಾಸಣೆಯಾಯಿತು

ಲೋಕಲ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ ಆಫ್ [illegible] ಮಿ॥ ಬೋತ್ತೆಸರವರು ಆಗಿನ [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಆಗ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಹ ಸ್ಟೋರ ತೆಗೆಯುವ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಮುಖರ ಕಡೆ [illegible] ನಿರ್ಣಯ ಮುಂದಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ

ಈ ತಾಲೂಕಿನ [illegible] ಗ್ರಾಮದ ನಾಡ [illegible] ಜಮೀನದಾರ ರಾ॥ ವೆಂಕಟೇಶ ಹನುಮಂತ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ [illegible] ಅಷ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಭೋಜನ ನೆರವೇರಿತು [illegible] ಸುಮಾರು ೩-೪ ಸಾವಿರ ಜನ [illegible] ಯೋಗ್ಯ ದಾರಿಯು ಅನ್ನದಾನವೇ ಮಹಾದಾನವು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಡೋರ ಜಾತಿಯು [illegible] ಕ್ರಿಕೆಟ ಸೋಸಾಯಿಟಿಯು [illegible] ನೋಡ [illegible] ತಾವಿದ್ದರೆ ಸ್ವಸ್ಥ

ಹಳಿಯಾಳ— ಉಷ್ಣಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಇನ್ಫ್ಲುಎಂಝಾ ಚಾಲೂ ಇದೆ. ಮಳೆಯು ಒಂದು ಸಲ ಸಹ ಬೀಳದ್ದರಿಂದ ರೈತರ ಲಕ್ಷ ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗಿದೆ. ಸೆಶನ ಕೋರ್ಟ ಚಾಲು ಇದೆ ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಬರ್ಜೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಮು॥ ಡೆ॥ ಕ॥ ಬೋರಕರರವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಬರಹತ್ತಿದೆ. ತಾರೀಖು ೧೩ಕ್ಕೆ ನಾಮದಾರ ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ದಾಂಡೇಲಿಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದರು. ಈ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಸಭೆ ಸೇರಿದು ಜಿಲ್ಹಾ ಕೊನ್ಪರನ್ಸಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನಾರಿಸಿದರು. ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ೩-೪ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರವು ಇನ್ನೂ ಸಿಗದ್ದರಿಂದ ಪೇಚಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಂತೆಯೇ ಹಳಿಯಾಳ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯೊಳಗಿನ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ [illegible] ಎಲ್ಲರನ್ನ, [illegible] ಸ್ಕೂಲಿನ ಹಣ ಹೋದ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

ಶಿರ್ಶಿ— ಗುದ್ದವ್ವನು ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವನ ಪ್ರತಾಪದ ಅವಶೇಷದ ಮೂಲಕ ದಿನಾಲು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಾದರೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ!

ಗಾಳಿಯ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ಗಿಡದ ಮೇಲಿನ ಹೂವಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಉದುರುವಂತೆ ಜನರಾದರೂ ಕೂತಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಕ್ಕೆ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿರುವರು! ಆದರೆ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರವೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಗದಂಥ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಕಮೀಟಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೇಮವು ಎಂದೂ ಲಾಗು ಆಗಲಾರದು (?)

ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೋಆಪರೇಟಿವ ಸೊಸ್ಯಾಯಿಟಿಯ ದುಕಾನದಲ್ಲಿ ರಂಗೂನ ಅಕ್ಕಿಯ ಸಂಗ್ರಹವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ 'ಅದೇ ಮುಕ್ತಿಕಾರಕ' ಎಂಬಂತೆ ಅದು ಕುರುವಾದ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಧಾರಣೆಯು ಸಡಿಲಾದ ಮೂಲಕ ಸೊಸ್ಯಾಯಿಟಿಯವರು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಫಲಿತವನಿಗಿಂತ ಅರಿತವನೇ ಜಾಣನಲ್ಲವೇ?

ಹೈಸ್ಕೂಲ ಕಟ್ಟಡದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿದ ಜಾಗವು ಮಂಜೂರ ಆಗುವದಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಆಗಬೇಕೆಂತ ಹುಕುಮು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಆದ ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ!

ಸುಮಾರು ೩-೪ ವರ್ಷಗಳ ಆಗಾಮಿಯ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] ಧನಿಕರುಗಳ ನೂತನವಾದ ದವಾಖಾನೆಯು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನೇ ಹೊಂದಲೊಲ್ಲದು 'ಶಾಂತಿ ಸಂತೋಷ ಸಿದ್ಧಿ!'

[illegible] ವಾಲಿಗೆ ಹಿಂದಿರುವಂಥ ಭಾವೀ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂತಲೂ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರುತ್ತದೆಂತಲೂ ನೆ॥ ನಾ॥ ಗೆದ್ದನೇರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕೆಲವರು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹೇಬರ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯು ಇದ್ದರೆ ಇದರೂ ಆಗಬಹುದು ಆದರೆ [illegible] ಪದಕ್ಕೆ [illegible] ತಪ್ಪು [illegible] ಎರಡು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ [illegible] ಕೆಲವರಿಗೆ ಮುಸ್ಕಿಲು ಆಗದ'

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಯ್ಮರಿ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕೊನ್ಪರನ್ಸ.

[illegible]

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪ್ರಾ॥ ಶಿ॥ ಸಂಘ, [illegible]

NOTICE.

All past students of the [illegible] High School are requested to attend the *Second Annual Gathering & Prize giving Ceremony* to be held on Saturday and Sunday (17th & 18th April).

GIBB HIGH SCHOOL, 15 4 1920 *'M. N. Prabhu Secretary Gathering Committee.'*

ಜಂಗಲ ಠರಾವು.

ರಾ॥ ಸಾಮಂತರ ಭಾಷಣ.

ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ರಾ. ಶಿವರಾವ್ ಪಾಲೇಕರರು ಸೂಚಿಸಿದ ಜಂಗಲ ಠರಾವನ್ನು ರಾ. ಸಾಮಂತರವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಆಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ....

'ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಘೋರಣದಿಂದ [illegible] ಮಂದಿ ಸಾಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಬರುವ ರಿಫಾರ್ಮ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂತ ಈ ಠರಾವು ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ನವಯುಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಾಯುವ ಜನರಿಗೆ ಬದುಕಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ರಿಫಾರ್ಮ [illegible] ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ರಿಫಾರ್ಮ (ಸುಧಾರಣೆ) ಯಿಂದ [illegible] ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಜಲೋ ಬೆಳೆ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. (ಜಂಗಲ) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹೊತ್ತರ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ [illegible] ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು (ಬಾಯಿಯಿಂದ) ಹೇಳುವದು, ಕೊಡುವದು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಲೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜುಲುಮಿ ಅರಸರಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದದರಿಂದ ಜನರ ಸುಖದುಃಖಗಳ ವಿಚಾರವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.'

(ರಾ॥ ಸಾಮಂತರ ಭಾಷಣವು ಮುಂಬಯಿ [illegible] ಸಂದೇಶದೊಳಗಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಾ॥ ಪಾಲೇಕರರವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡುವೆವು.

ಸಂ. ಕಾ. ವೃ.)

ಅರಳೀಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಫಿ!

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಅರಳಿಯ ಪೇಟೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಸರು ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರೀ ವಿಷಯದ [illegible] ಒಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಗಿರಣಿಯ ಸಾಹೇಬರಾದ [illegible] ಮಹಾಶಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗೈರಸಿಸ್ತ ಮತ್ತು ಬೇಜವಾಬದಾರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಆ ಗಿರಣಿಯವರ ಸಂಗಡ ಯಾವ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲೆಂದು ಠರಾವು ಮಾಡಿದರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಾಹೇಬ [illegible] ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಮರುದಿವಸ [illegible] ಮುಂದಾದ [illegible] ಬೇಡಿಕೊಂಡರು!

ಸಾಹೇಬರ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮೇಲೆ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲೆಂದು ಸಾಹೇಬರು ತಿಳಿದಿದ್ದ [illegible] ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ [illegible] (ರಾಜಹಂಸ ತಾ ೧೭-೪-೨೦)

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪ್ರಕಾಶ.

[illegible]

ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾ। ಶಿ। ಗೋಳು.

ಮ। ರಾ। ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕರ್ತರಿಗೆ.

ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂದ ತರುಣ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲು ಬಹಳ ಹಗುರಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸುವರು. ಇನ್ನು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ತಾಲೂಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ತಾಲೂಕಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾಸ್ತರರೇ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವರು.

ಇನ್ನು ಈ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಹಳ್ಳಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಕರು, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯ ಹವೆ, ನೀರುಗಳ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಹವೆ ನೀರುಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬೇಜಾರಿಯಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು, ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದೆ, ತಮ್ಮ ವರಿಷ್ಠರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೀನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಮತ್ತು ವರಿಷ್ಠರಿಂದ "ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ ಮುಂದಿನಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಲಾಗುವದು, ಆ ಜಾಗೆ ಖಾಲಿಯಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸರಕಾರೀ ಡಾಕ್ತರರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ ಹಾಜರಮಾಡಿರಿ, ರಜೆ ಮಂಜೂರಮಾಡಲಾಗುವದು" ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹುಕುಮುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರು

ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಳಲುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕಾನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ದಯಾಳು ಡೆ॥ ಎ॥ ಇ॥ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಈ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ದಯೆ ಹುಟ್ಟಿತೋ? ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಅದೇನೆಂದರೆ— "ನಿಮಗೆ ಇಂಥಾ ಜಾಗಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವದೆ. ನೀವು ವಾಟಖರ್ಚು ಭತ್ತೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಬೂಲ ಇದ್ದಿರೋ? ಹ್ಯಾಗೆ?" ಎಂದು ವರಿಷ್ಠರಿಂದ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರ ಅನುಮತಿ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬೇಜಾರಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದು, ಬೇಸತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಡತನವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಸಂಕೋಚಪಡದೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಆದರೆ ಬಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ದುರ್ದೈವವೇ ವಿಪರೀತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಮಳೆಗಾಲ ಸಮೀಪಿಸಿ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಗಳು ತಹಕೂಬ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಗಂತೂ ಥಮಾಸ್ತರರ ಗೋಳಾಟ ಕೇಳಲಾರದಲ್ಲ ತಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವರ್ಗವಾದೀತೆಂದು ತಿಳಕೊಂಡು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪೂರ್ವತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಮುಂದೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೇ ಎಂಟಾಣೆಯ ಸೇರ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒಯ್ದು ತಿನ್ನುವ ದಿವಸಗಳನ್ನು ಕಂಡರು.

ಆದರೆ ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕಾಲ ಕಳೆದು ಈ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಂಡರು.

ಇನ್ನು ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿದ ನಂತರ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಖ್ಖ ಇವೇ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಗಳು ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಹತ್ತಿದವು

ಆದರೆ ಬಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ದೇವರ ಕೃಪೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಿದ್ದದರಿಂದಲೇ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಖ್ಖಗಳು ಸಹ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಮುಗಿದವು.

ಅಂತಮೇಲೆ ಈಗ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವದೊಂದು ಅನನುಕೂಲತೆಯು ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೆನಿಸದು. ಆಯಾ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಆಯಾ ಜಾಗೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಜರಾಗಲಿಕ್ಕೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೂಡಹಾಕಲಿಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲತೆಯಾಗುವದು.

ಅದ್ದರಿಂದ ಕಾನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ದಯಾಳು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಇನ್ಸಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಈಗ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಬಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ದೀನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದಿವ್ಯ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತಂದು, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವರ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಜೀವದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಲವಮಾತ್ರವಾದರೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾ। ಶಿ। ಹಿತಚಿಂತಕ

ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು		ದರ
		ರೂ. ಆ.
ರಂಗೂನ ಬಿ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	.	೧೫—೮
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		೧೫—೨೨
ಹುರುಳಿಸಿಜ ,,	.	೧೨—೧೨॥
ಕಡಲೆ ನಿಬು ೧ಕ್ಕೆ		೧೭—೧೭॥
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ		೨೭—೩೦
ಹೆಸರು ಬೇಳೆ ,,		೧೮—೨೮
ಉಪ್ಪು ಪಠಾನಗಿ ,,	...	೯॥—೧೦
ಮೋರಿಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ,,	...	೯॥।—೧೦
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ ,,	..	೬—೮
ಹುಳೆಕಣ್ಣೆ ಮಣ ,	.	೧೦।
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ,,		೧೨೦—೧೨೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,,	.	೨೬—೩೫
ಹತ್ತಿಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ,,	.	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ ,,	...	೧೦॥।
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ ,,	...	೧೨—೧೨॥
ಅಟ್ಲಕಾಯಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	೧-೯-೦
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ	...	೪-೫-೦
ಬಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರ ಛಾ ೧ಕ್ಕೆ	..	೪-೬-೬
,, ಸೂರ್ಯ ,,	..	೪-೨-೬
,, ಹಂಸ ,,	...	೭-೬-೬
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	೬೦—೬೫
,, ಚಿಕಣಿ ,,	...	೬೫—೮೦
,, ಗೋಟು. ,,	...	೪೫—೫೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ ,,	..	೯೦—೧೦೦
ಶಿರ್ಶಿ ,, ,,	...	೧೦೦—೧೧೦
ಯಲ್ಲಾಪೂರ ,,	...	೯೦—೯೫
ಅಡವೆ ,, ,,	..	೮೦—೮೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. ,,	...	೫೦—೬೦
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ		೧೮೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	೯೫—೯೮

ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸುವ
ಔಷಧಗಳು.

1 ವಿಶ್ವಾಂಜನ,— ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇಸ ಹಾರಿ ಮುಲಾಮು ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಲೆನೋವು, ತಿಡಿತ, ಶಿರೋಭಾರ ಗಂಟು, ಗಂಟನೋವು, ಎದೆನೋವು, ಸೊಂಟದ ನೋವು ಚಳಿ, ಕಾಳುಕುವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣದಂತೆ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8 0 12 ಕ್ಕೆ 5-0-0

2 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರಿ ಲೇಹ — ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಶರೀರಗಳ ಘಳಕದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಗೊಳಿಸುವದು 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ, ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 5-8-0

3. ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— (ಖಾತ್ರಿ ಗುಣ)– ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ, ನಿಮೋನಿಯಾ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0

4 ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— ಕೂಸುಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-10 0

5. ಶ್ವಾಸಕುಠಾರ ಗುಟಿಕೆ.... ಇದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, ಉಬ್ಬುಸ ಕೆಮ್ಮು ಇವು ಗುಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 0-10-0

6 ಮೇಹಕುಠಾರ:— ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ, ಅಶ್ಮರಿ, ವ್ರಣ ಮೂತ್ರಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿಯನ್ನು ಕೀವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಖಂಡಿತ ಗುಣಕೊಡುವದು; ಕಠಿಣ ರೋಗಿಗೂ ಕೂಡಾ 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ. ಕ್ರಯ ರೂ. 2.

7. ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ:— ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, ಪಿತ್ತ, ಅರುಚಿ, ಸೂತಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಸೊಂಟನೋವು, ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು ಇವೆಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷದಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0.

8. ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಕೂದಲಿನ ಸಮಸ್ತ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಕೂದಲನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿಸುವದು, ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು, ಸುಖ ನಿದ್ರೆ ಕೊಡುವದು. ಶೀತಳವೂ ಸುವಾಸಿಕವೂ ಆಗಿದೆ 10 ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ, 0-12-0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 2-0-0

9. ಕರ್ಣರೋಗಾಂತಕ ತೈಲ್ಯ ಕಿವಿಯ ಎಲ್ಲಾ, ನಮೂನೆಯ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೂ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಿ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10 ಗಜಕರ್ಣದ ಮುಲಾಮು... ಹುಳ ಮೇಯುವದು, ಗಜಕರ್ಣ, ದದ್ದು, ಕಜ್ಜಿ, ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಇದರಿಂದ 3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವವು, ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

11. ದಂತಮಂಜನ ... ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-3-0 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡೊಕ್ಟರ್ಸ ರಥಬೀದಿ.
ಮಂಗಳೂರು, ದ. ಕ.

ಹೊಸ ಶೋಧ!　"ಓಂ"　ಹೊಸ ಶೋಧ"

ಗುಣ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಾಕನ್ನು ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಲ್ಲಿಯ ರಸದ [illegible] ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಕ ದೇಶೀವೈದ್ಯರ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಮೂತ್ರದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆದಮೇಲೆ ಧಾತು ಬೀಳುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಬಹುದಿವಸದಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಮೇಹ ಉಷ್ಣ ಸಂಬಂಧಿಯು ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳು ಗುಣವಾಗುವವು. ಮಲಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊಟೆ ಹಸಿಯುವದು. ಉಷ್ಣದಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣವುಂಟಾಗಬೇಕೊ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗುಣಗಳೂ [illegible]. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸವೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೆರಗು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಮುಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಶಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಹೊಸ ಬೇನೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಬಹು ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಡಬ್ಬಿ ಪಾಕಿನಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಬರುವದು. ನಿದಾನ ಒಂದು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುನೋಡಿರಿ.

ಬೆಲೆ ಅಂಚೇ ಹಾಸಲು ಸಹ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗೆ ರು. ೧ ೧೨ ಆಣೆ. ೩ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೪ ರು. [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೧೫ ರು. ಮೇಲೆ ೧ ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ [illegible] ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ—ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಭಾಡಿಗೆಗೆ ಇಪ್ಪರುವವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಪ್ರಯುಕ್ತ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲ ನಡೆಯುವ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದು [illegible] ಕಡಿಮೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಲಾಯತಿ ದೀಪಗಳು ತಾ, ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚು ಎಂಬ ತ್ರಾಸ [illegible] ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಬೇಕಾದವರು ಭಾಡಿಗೆಯ ಸರ್ತ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ [illegible]

ಹೆಗಡೇಕರ, ದುಕಾನ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರೆಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ [illegible] ಕೊಡುವರು. [illegible] ಭೆಟ್ಟ ಆಗ[illegible] ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶೇಷಗಿರಿ [illegible] ಕಪ್ಪನವರ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣ ಬಾರದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತು.)

ಧಾತುವ[illegible] ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಪ[illegible]ರೋಧ್ವವ ಗುಳಿಗೆ.

ಜನೇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಶಿಥಿಲತೆ, [illegible] ನಪುಂಸಕತ್ವ, ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸ್ವಪ್ನ[illegible] ಮೊದಲಾದವು ಈ ಗುಳಿಗೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible]ವಾಗಿ ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ [illegible] ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] (ಜಾತಿ)ಸುತ್ತ[illegible] ಎಲ್ಲತರದ [illegible] ಬಾಧೆಗಳು [illegible] ಶರೀರಕ್ಕೆ [illegible] ಕಾಂತಿಯೂ [illegible] ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. [illegible] ೩೦ ಗುಳಿಗೆಗಳ [illegible] ೬೦ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ [illegible] ವಿ. ಪಿ. [illegible] ಖರ್ಚು ಬೇರೆ.

ವಿಳಾಸ—ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ,

ಫ್ರಾಮ— [illegible] ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ,

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD.
Bombay.

ಮಿತ್ರಪ್ರಿಯರೇ! [illegible]!!!

ಸುಖಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ [illegible] ಶೀತ, [illegible] ಕಫ, [illegible] ಕೆಮ್ಮು, ತಲೆಶೂಲೆ, [illegible] ಗಂಟುಗಳಿಗೆ, [illegible] ಬಾವಂತಿಯರಿಗೆ [illegible].

ಕ್ರಯ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಕ್ಕೆ ರೂ ೧-೦-೦.

ಪತ್ತೆ:- ಗೋವಿಂದ ಎಸ್. ಕರ್ಕೇಕರ,

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ.

ಕಾ[illegible], ([illegible])

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಚಗಳು.

ಸುಲಭ ಕ್ರಯ.

ಬಹಳ ಸವೆಯ
ತನಕ ನಡೆಯು
ವಂಥಾದ್ದು.
೩ ವರ್ಷ
ಗ್ಯಾರಂಟಿ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible] ಸಿಲ್ವರ್ ವಾಚ.

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ.　ಈಗಿನ ಬೆಲೆ. ರೂಪಾ
ರೂ. 7-8-0　3-12-0 ಮಾತ್ರ.

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

ಅತಿಸುಂದರವಾದ ವಾಚು, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಬಾಳುವದು.

ರೇಲ್ವೆ ರೆಗ್ಯುಲೆಟರ ವಾಚು, ಪ್ಯೂರ್ ಸಿಲ್ವರ್ ಓಪನ್ ಫೇಸ್ ಒಳಗೆ ಕಲೆಗಳು ಕೆಲಸದ ಕೃತಿಗಳಿವೆ.

ಮುಂಚಿನ ಬೆಲೆ.　ಈಗಿನ ಬೆಲೆ.
ರೂಪಾಯಿ 10-0-0.　ರೂಪಾಯಿ 5-0-0

ಪೆಕಿಂಗ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಬೇರೆ.

೩ ವಾಚುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ [illegible] ತರಿಸುವವರಿಗೆ ಪೆಕಿಂಗು ಪೋಸ್ಟೇಜು ಪುಕ್ಕಟೆ.

ಇವಲ್ಲದೆ [illegible] ವಾಚುಗಳು [illegible] ಎಲ್ಲಾ ತರದವುಗಳ [illegible] ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING
COMPANY,
Girgaum, BOMBAY.

शक्तिवर्धक 'कामेश्वर मोदक.'

[illegible] मनुष्यास [illegible] जीवित [illegible] शक्ति [illegible] आहे. [illegible] अनुभव घ्या. [illegible]

पत्ता— मुळजी हिराचंद वल्लभराम.
[illegible]

Printed and Published by Krishnarao E[illegible] at his Star of K[illegible] Press, K[illegible]

Reg. No. B. 1270

ವರ್ಷ ೮.

[illegible]

ಮುಂಗಡ 2-13-0.

[illegible] 0-1-0.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS.

ಸಂಚಿಕೆ ೨೭.

ಜಾಹಿರಾತಿನ ದರ:—

[illegible]

ರೂ. 1-8-0.

[illegible]

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ, ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೨ ಮಾಹೆ ಏಪ್ರಿಲ ಸನ್ ೧೯೨೬ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಸುತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಉರಿ, ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಕಿವುಡುತನ, [illegible], ಅಪಸ್ಮಾರ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು, [illegible] ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಾಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0; 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0.

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆ 1-8-0.

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ [illegible] ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0.
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಶ್ವೇತಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರಗು) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ. 2/-.

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ್.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಕು, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿಗೆ [illegible] ಆಣೆ. ಟ.ಖ. ಅಲಾಯದ. ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7. ಶಂಕರನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY,

HAMPANKATTA, MANGALORE.

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೇರಿಯಾ, ಚಳಿಜ್ವರ ಮತ್ತು [illegible] ಜ್ವರಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವದು. 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8. ½ ಗ್ಯಾಲನಿಗೆ ರೂ. 8-8; 1 ಗ್ಯಾಲನಿಗೆ ರೂ. 16-8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರವು. 25, 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8, ರೂ. 1, ಮತ್ತು ರೂ. 8-1

ರೂಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ. ಕ್ರಯ: ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ.8, 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 5-4-0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: [illegible] ಆ. 5. ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ.1-10. 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. [illegible]

ಶುಸ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು.

ಡ್ರಾಮ್ 1. 2. 4. ಔನ್ಸ್ 1 2, 4.
ಆ 2½ ಆ 3½ ಆ 6 ಆ 11 ರೂ. 1-4, ರೂ. 2-4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು [illegible] ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ [illegible] ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕುದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿರುವರು. ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ [illegible] ಗಳ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳು, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳ ದೊರೆಯುವವು. ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನೂ [illegible] ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ:— ಬಹಳ [illegible] ಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಾಯಿತು. ಔಷಧ [illegible] ಕ್ಷಯರೋಗ, ಕ್ಷಯ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, [illegible] ವಾತವಿಕಾರ, [illegible] ನೋವು, ಹುಡುಗರ ಬಾಲರೋಗ [illegible] ಯಾವತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. [illegible] ಔಷಧದ ಸಂಗಡ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಗುಳಿಗೆ, ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ. ೪ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ [illegible] ಆಣೆ.

ಜ್ವರದ ಚೂರ್ಣ:— [illegible] ಜ್ವರದ [illegible] ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು [illegible] ಡಾಕ್ಟರ, ಹಕೀಮರು [illegible] ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು. [illegible] ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ [illegible] ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೩ ಆಣೆ [illegible] ಅಂಚೆ ಖರ್ಚು ೪ ಆಣೆ.

ವಾತಶತ್ರು:— [illegible] ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ [illegible] ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ [illegible] ರೂಪಾಯಿ.

ಸೂರ್ಯಪುಟ ಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— [illegible] ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ [illegible] ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ [illegible] ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವುಳ್ಳ [illegible] ತಲೆಗೆ [illegible] ಸಂತೋಷ [illegible] ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ.

ನಪುಂಸಕಶತ್ರು ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

[illegible]:— [illegible] ಗುಣದಲ್ಲಿ [illegible] ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೪ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ [illegible] ವಿವಾಹ [illegible] ಬಗ್ಗೆ [illegible]

ಪತ್ತೆ:— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ [illegible]

ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

[illegible] Hon[illegible]

To the Editor, Kanara News.

[illegible]

The institution [illegible] may be obscure [illegible] something [illegible] to most of your readers. For the present it consists of a library of about a hundred books religious and secular some of them being the works of some of the great thinkers of the world. There are also books on useful subjects of study [illegible] for University Examinations.

But obscure as it is, it is gratifying to see that it has great germinal power of growth and expansion. Glory to the unselfish labours of the noble band of youth who launched into being this institution upon their own initiative. When I saw it during my trip to Honavar it gave me supreme satisfaction and like an angel whispered [illegible] my [illegible] with [illegible] soul which was [illegible] seized by the dark demons [illegible] and [illegible] Kanara [illegible] Kanara [illegible] backward Kanara [illegible] H[illegible] these [illegible] about Kanara [illegible] Kanara is backward Kanara [illegible] when we can find such noble youths, small as their numbers is, in Kanara which has shown such zeal in public life by starting such an institution. The seed has been sown in the past. Now it remains with the educated people of Honavar to water & to feed with pious care the small plant that it may grow into a vigurous tree, bear blossom and fruit in the fulness of time. The young men should put forth their best energies to promote its growth and widen its scope of usefulness. It remains with the elders of the Honavar society to sympathise with and support the young in their work by their light and leading.

When the energy daring and dash of the young, symbolised in Arjuna will be joined in alliance to the pious wisdom of the old, symbolised in Krishna, the united efforts must be crowned with success and the institution must thrive and prosper. Who can say that this institution will not be the nursery ground of many a trained unselfish workers in future the public life of the country? Will the Honavar people bestir themselves in response to the call of Mother India, and renew the work in right earnest?

SATYASHRAM
SIRSI 14-1920

G. S. KARNAKER

Another Candidate.

THE EDITOR OF THE KANARA NEWS

Dear Sir,

As numerous Kanara patriots, have strongly urged me to stand as a candidate for election to the Bombay Legislative council as the fittest person in their estimation, to represent the legitimate interest of the people of the district, without fear of treading on the susceptibilities and selfish designs of such influential men as have their own axes to grind, I think it to be my imperative duty not to shirk the people's call, at whatever sacrifice, blessed as I am with robust health and vast personal experience of the needs of a great part of the Bombay Presidency (including Sind) and specially the needs of Kanara. My hearty sympathy for the people of N. Kanara has made me to settle in Sirsi in preference to Mangalore where I have my [illegible] ancestral house built at the end of the 15th century when my highly respected & influential forefathers did all they could for the benefit of Kanara before its partition. My near relatives [illegible] conspicuous among whom are the late Mr Salda[illegible] Principal Sadramin and the late Mr Gonsalves, Assistant Collector of Customs have done much, by their conscientious & sympathetic service for the good of N. Kanara. The chief grievances of the poor people of this district are centered in working of the forest laws in the insanitary condition of the towns & villages, in the want of High Schools where they are most needed, in the handicap to traffic for want of railway communication in the facilities for the spread of drink and debauchery, &c &c. I retired from a Sub-Engineers post on 31-12-1918, after a faithful and arduous service. I have had the happiness of close friendship of Mr Joseph Baptista, the late Mr. N Bulvadi & other such selfless gentlemen, while in the Poona College of Science for my L C E course. I feel for the unfortunate people of Kanara. God has given me sufficient strength & energy to work for them. I am at their service.

SIRSI 13-4-1920 } Yours very sincerely,
NICHOLAS FRANCIS
NORONHA L C E.

[illegible]
ಔಷಧಿಗಳು.

1 [illegible] — ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ [illegible] ದೇಶಿ [illegible] ಸಂಯೋಗದಿಂದ [illegible], [illegible] ಗಂಟು. [illegible], ಎದೆನೋವು, [illegible] ನೋವು [illegible], [illegible] ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು [illegible] ಎಲ್ಲಾ ತರದ [illegible] ಮೇಲೆ [illegible] ಗುಣಕಾರಿ ಇದೆ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0 12 ಕ್ಕೆ [illegible]

2 ಮಹಾಮದನ ಕಾಮೇಶ್ವರ ಲೇಹ:— [illegible] ಕ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಲೇಖಕರೂ ಮತ್ತು [illegible] ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಜೀರ್ಣ, ಎದೆನೋವು ಮಲಬದ್ಧತೆ, [illegible] ಫಲದಿಂದ ಅಶಕ್ತಿ [illegible] ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿ, ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ [illegible] 40 ಸಲ ಸೇವಿಸುವ ಲೇಹ. ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 5 8-0

3. ಮಹಾಜ್ವರಾಂಕುಶ:— ([illegible]) [illegible], ವಿಷಮಜ್ವರ, ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-8-0.

4. ಬಾಲಗ್ರಹ ಗುಟಿಕೆ:— [illegible] ಮಕ್ಕಳ ಅಪಸ್ಮಾರಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0 10-0

5. [illegible] ಗುಟಿಕೆ [illegible] ಸಿದ್ಧ ಔಷಧಿ. ಒಂದೇ ಗುಟಿಕೆಯಿಂದ ಕಫ, [illegible] ಇವು ಗುಣ. ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-10-0

6 [illegible]:— [illegible], ನೀರ ಮೂತ್ರಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ [illegible] ಕೂಡಲೆ [illegible], ಪಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ [illegible]; [illegible] 2 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ 14 ದಿವಸದ ಔಷಧಿ. ಕ್ರಯ ರೂ 2.

7 ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರೆ:— ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತ, ಪಿತ್ತ, ಅರುಚಿ [illegible] ಸಮಯದಲ್ಲಿ [illegible], ಸೊಂಟ ನೋವು ತಿಂಗಳಿಗೆ 2 ಸರೆ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ಹೆಂಗಸರ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಬಿಳಿದು ಹೋಗುವದು ಇದೆ [illegible] ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಔಷಧಕ್ಕೂ 1 ಬಾಟ್ಲಿ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ 2-0-0

8 [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ಸಮಸ್ತ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಕೂದಲನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿಸುವದು ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು [illegible], ಸುಖ ನಿದ್ರೆ ಕೊಡುವದು [illegible] ಸುವಾಸಿಕವೂ ಆಗಿದೆ 10 ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ, 0-12-0 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 2-0-0

9 ಕರ್ಣರೋಗಾಂತಕ ತೈಲ್ಯ ಕಿವಿಯ ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಯ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೂ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಿ ಬಾಟ್ಲಿ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0

10 ಗಜಕರ್ಣದ ಮುಲಾಮು [illegible] ಯುವದು, ಗಜಕರ್ಣ, ದದ್ದು, ಕಜ್ಜಿ, ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ಇದರಿಂದ [illegible] ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುವವು, ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ 0-6-0. 3 ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

11. ದಂತಮಂಜನ [illegible] ಡಬ್ಬಿ 1 ಕ್ಕೆ 0 [illegible] 6 ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ 1-0-0.

ಎಮ್. ಗಣಪಯ್ಯಾ ಎಂಡ ಸನ್ಸ್
ನೆಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ [illegible]
ಮಂಗಳೂರ, [illegible]

ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ, ಇತ್ತಿಂದತ್ತ.

ಲೇಖಕ:— ಧನುರ್ಧಾರಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸುಧಾರಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಕ ಮತ್ತು ನಿರಾಶಾಜನಕವಿದ್ದರೂ ಧ್ಯೇಯಸಾಧನೆಗೆ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯವು. ಅದರಂತೆ ಕಾನಡಿಗರು ಬರುವ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಾರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದು ಉಚಿತವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದವನು 'ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭಾಸದನು' ಬರೆ ಸಭಾಸದನಲ್ಲ. ಈ ಒಟ್ಟು ದ್ವಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆಂಬ ವಿಶೇಷಣ ಶಬ್ದಕ್ಕೇನೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸಭಾಸದ ಶಬ್ದಕ್ಕಲ್ಲ. ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬಲ್ಲನೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲು ಲಾಯಕ್ಕಿರುವವನು. ಈಗ ಬೇಕಾದರೆ ಅವನು [illegible] ವಾಘೋರಿರಲಿ, ಅಥವಾ [illegible] ಸಿಂಹರಿರಲಿ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾವೀ ಮತದಾರರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

* * *

ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಮಾತು ಈಗ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಹತ್ತಿದ್ದು ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ದಯವೇ ಸರಿ. ಚಾಲಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕರೆದಿರುವರು. ಅವರಂತೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವದು ಏನೆಂದರೆ, ಪರಿಷದವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ (ನಿಯಮಗಳಂತೆ) ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಅಂಗಭೂತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಳಗಿನ ಸಭೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಮಿಟಿಗೂ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೂ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯು ನಿಗಡಿತವಾಗುವದು, ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವದು. ಮತ್ತು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಗಣನೆಗೆ ಬಂದಂತಾಗುವದು ಇದೇ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಜನವು ಇರುತ್ತದೆ.

* * *

ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮತಭೇದಗಳಿಗೂ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳಿಗೂ ಬಲಿಬಿದ್ದು ಹೋದೀತು. ಧೋರಣವು ನಿಶ್ಚಿತವಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವ ಭೀತಿಯುಂಟು. ಈ ವಿಚಾರವು ಚಾಲಕರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತದನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಧೋರಣವನ್ನು ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದರು ಧೋರಣವನ್ನೂ, ಸಾಧ್ಯವನ್ನೂ, ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಇದರ ಚರ್ಚೆಯಾದೀತೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಗೆಯುಂಟು, ಅಲ್ಲೇ ನೋಡಲಿಕ್ಕಾದೀತು.

* * *

ಮಾರ್ಚ ೧೯ ತಾರೀಖಿಗೆ ದೇಶದೊಳಗೆಲ್ಲ ಖಿಲಾಫತ ದಿವಸವು ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಿಂದೂ ಜನರು ಸಹಜ ಭ್ರಾತೃಭಾವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಸಹ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ಹಿಂದು ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳ ಸಂಗಡ ಸಹಕಾರಿತೆ ಮಾಡಿ ಆ ದಿನದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲ! ಹಿಂದು-ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಘಟಿಸಿ ತರುವ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೈಭಾರ ಹಸ್ತದ ವಿಚಾರ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ಶೂನ್ಯಾಂಗವು ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂದೇ ಕಾಯಿಸಲ್ಲವೇ?

ಬಕರ-ಈದ್ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದ ಗೋವಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸಂಬಂಧದ ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂ ಜನರು ಮಶೀದೆಗಳ ಮುಂದಿನಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸಬಾರದಾಗಿ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷದವು ಠರಾವು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದೇಶದೊಳಗೆಲ್ಲ ಐಕ್ಯದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸೊನಗಾರರ ಗಣಪತಿ, ಲಿಂಗಾಯತರ ಬಸವನ ತೋಳ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಭೂತಕಾಲದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸಮಾಧಾನದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವದು ಕಾನಡಿಗರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು.

ಪ್ರಿಯ ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಜರಗಿಸಲು ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದುದರಿಂದ ಕೇಳಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಬಾದೇಕರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ನವಯುಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತು ನಿಜವೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗೆ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರಬಂಧುಗಳು ಮುಂದರಿದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವರೂ ಅವರ ಅಭಾರಿಯಾಗಿರುವೆವು.

ಪ್ರಸ್ತುತ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಕೆಲ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ —

೧ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೇ ನಡೆಸುವದು ಉಚಿತವು,

(೨) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಕೆಲ ಜನರನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯವರ ಮತ್ತು ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವದು ಯೋಗ್ಯವು,

(೩) ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಠರಾವು ಪಾಸಮಾಡುವದು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದೀತು.

(ಅ) ಡಾ॥ ಕಿಣಿಯವರ [illegible] ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯ ಠರಾವಿನಂಥ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಪಾಸ ಮಾಡುವದು,

(ಬ) ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಬೆಳೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು,

(ಕ) ಉಪ್ಪಿನ [illegible] ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಆಗರಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು,

(ಡ) ಮಾಹಗಾಂವದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ [illegible] ರೈಲುಗಾಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಪ್ರವಾಸ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು,

(ಈ) ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ಪರಜಿಲ್ಲೆಯ ಧನಿಕರ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಜಂಗಲ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಕಾಗದದ ಕಾರಖಾನೆ ಮೊದಲಾದ ಉದ್ಯೋಗಧಂದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವದು,

(ಫ) ಭಟಕಳ ಬಂದರ [illegible] ಬೆಳೆಸಲು [illegible] ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತು ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನೈಸುವದು,

(ಗ) ಅತ್ತಿತ್ತ ಚದುರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ [illegible] ಪ್ರಮುಖ ಮಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು [illegible] ಕಟ್ಟಿ ಊರೂರು ಜನರ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವದು,

(ಹ) ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾ॥ ಕಾಮತರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ ಪುಣೆಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ [illegible] ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಠರಾವಿನಂತೆ; ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ೩೦ ರೂಪಾಯಿ ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಬಡತಿಯಂತೆ [illegible] ಪಗಾರವನ್ನು ಏರಿಸುವದು;

ಇರಲಿ ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರು-ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ-ಧರ್ಮದವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಭೆಸೇರಿ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದು ಯೋಗ್ಯವು. ನಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನು [illegible] ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು, ಅವು ದೂರವಾಗುವ [illegible] ಬಗೆ ಹರಿಯದ್ದರಿಂದ ಬಂಗಾರದಂಥ ಸಮಯು ಬಂದೊದಗಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತು [illegible] ಮಾಡದೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವರೆಂದು ನಾನು [illegible] ನಂಬಿದ್ದೇನೆ

ಮುಂಬಯಿ
೧೯-೪-೧೯೨೦. **ಒಬ್ಬ ಕಾನಡಿಗ.**

ಮೊದಲನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ತಾರೀಕುಗಳು ಈಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವವು. ಪರಿಷತ್ತು ಇದೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ ೧೩-೧೪-೧೫ನೇ ತಾರೀಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುವದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ದಿವಾನಬಹಾದ್ದೂರ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾವ ಬಿ. ಎ., ಸಿ. ಐ. ಈ. ಇವರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿರುವರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕ, ಶ್ರೀ॥ ನರಸಿಂಹ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕೇಳಕರ ಇವರು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿರುವರು. ಮಿಕ್ಕ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಯವರು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮಂಜನಾಥ ದೇವರ ಭಟ್ಟ ಕರ್ಕಿ.

ಕ್ಯಾಡೆಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೆಂಬರು

ನೂತನವಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಾಳುವ ಕ್ಯಾಡೆಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರನನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಮೆಂಬರನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷನೂ, ಸತತ ದುಡಿಯುವವನೂ, ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತವನೂ ಉತ್ತಮನು. ಈ ಮೆಂಬರಗಿರಿಗೆ ಗೇನೇ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಉಮೇದವಾರರು ನಿಂತಿರುವದು [illegible] ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ, [illegible] ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಂಥ [illegible] ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುತರ ತಿಳಿದ ಜನರುಗಳು ಯಾರೂ ಉಮೇದವಾರರು ಆಗಿನಿಂತದ್ದು ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರನಾದವನು ಜನರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವೇಳೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು [illegible] ಸಹ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಂಜಿ ಈ ಕಡೆಯ ಜನರು ಉಮೇದ್ವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ರಪಟಗಳಂತಿರುವದು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊನ್ನಾವರ ವಕೀಲ ಶ್ರೀಯುತ ಮಂಜನಾಥ ಭಟ್ಟ ಕರ್ಕಿ ಇವರು ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದಲ್ಲವೇ? ನನಗಂತೂ ನಮ್ಮ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತ ಇವರು ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವು ಮಿ॥ ಕರ್ಕಿ ಇವರನ್ನೇ ಹೊಂದಿದೆ

ಹೊನ್ನಾವರ,
ತಾ ೨೧-೪-೨೦ **ಬೀರಪ್ಪ ನಾಗಪ್ಪನಾಯಕ.**

[illegible] ವೃತ್ತ

ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಖ್ ೨೨ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೨೦.

ಮೊದಲನೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು!

ಕಾರವಾರದ ದಂಡೆಗೆ ಮುಟ್ಟೇ ಮುಟ್ಟಿತು!!

ಇನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅರುಣೋದಯವಾಯಿತು !!!

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನೊಂದು ಬೇಗನೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹೋತ್ಸವು ಎಷ್ಟೋ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಾವೆಯು ಕಲ್ಪನೆಯ ತರಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರ್‍ಯಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ಮುಣುಗುವದೇನೋ ಎಂದು ಭೀತಿಯುಂಟಾಗುವದರೊಳಗೆ, ಮುಂಬಯಿಯ

ಕಾನಡಾ ನಿವಾಸಿಕರ ಸಂಘವು

ಅದು ನಮ್ಮದೇಯೆಂದು ಗುರ್ತು ಹಿಡಿದು, ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ, ಅನುಭವಜ್ಞರೂ ಆಗಿದ್ದ ಅಂಬಿಗರ ಕೈಯೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಮಾಡಿದಂತೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಮೆ॥ ನಾ॥ ಧನಾರ್‍ಕಂಡಿಕರ ಕಮಿಟಿಯ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿತು. “ಇನ್ನು ವಿಲಂಬಮಾಡದೆ, ಸಟ್ಟಗೆ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು, ದಂಡೆಗೆ ಸಾಗಿರಿ” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಾದಂತೆ, ನಾವಿಕರು ಮುಂದೆಸರಿಯಲು, ಏನಾಯಿತು ನೋಡಿರಿ; ನಾವೆಯು ಕಾರವಾರದ ದಂಡೆಗೆ ಮುಟ್ಟೇಮುಟ್ಟಿತು! ಗಾಳಿಯು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೇಳುವದಿದೆ? ಕಾರವಾರದ ಮುಖಂಡರು ಆತ್ಮೌದಾರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತೀಕರಿಸಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ನಿರಂತರ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯು ಲೋಪವಾಗಿ ಇನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅರುಣೋದಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಿಃಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ! ನಮ್ಮ ಉಷಃಕಾಲವು ತೀರಿತು, ನಿಜವಾಗಿ [illegible]. ಇನ್ನು ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ನಾವಿರಕೂಡದು.

ಎಚ್ಚರಾಗಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು

ಎಂಬದನ್ನಷ್ಟು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನವು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಅದು ೨-೩ ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವದಲ್ಲ; ಸಾಲಿನ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಎರಡನೇ ಹಪ್ತೆಯೊಳಗೆ ಕೂಡುವದು. ಅವಧಿಯು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೇ? ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಷತ್ತನ್ನೊಂದು ಕೂಡಿಸಿದೆವೆಂದು ಬಣ ಹೆಮ್ಮೆಗೇನು ಅದು ಕೂಡಿಸುವದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆಂದು ಇಷ್ಟಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೋಸುಗ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ನಮಗೆ ಜರುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಮತ್ತು ಫಲದಾಯಕ ಸಾಧನವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರು. ಸಾಧನವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೆ, ಬಲಿಷ್ಠವಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಸಾಫಲ್ಯವು ಕೈಗೂಡುವದು. ನಮ್ಮ ಸಾಧನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ತಯಾರಿಸುವದೂ, ಉಪಯೋಗಿಸುವದೂ, ಬಹಳೇ ಅಂಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವೂ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವೂ, ನಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳೂ, ವ್ಯಾಪಾರವೂ, ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಉನ್ನತಿಯ ಎಲ್ಲ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೂ ಫಲಿಸಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೇನು ಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು; ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇವಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯೂ ಅದರ ಉಪಾಂಗಗಳೂ ಅದರ ಅಧಿವೇಶನವೂ ನಮಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯವಿಸ್ತಾರವು ಎಷ್ಟಿದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ತಪ್ಪದೆ

ಕಾರವಾರ ಸಭೆಯನ್ನು ಚಿತ್ತೈಸಿರಿ.

ಈ ಮಹಾಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ಸಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ನಿಶ್ಚಿತ ತಾರೀಖುಗಳು ಬೇಗನೆ ಜಾಹೀರಾಗುವವು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಸು ಸಹ ವ್ಯರ್ಥಾ ವೆಚ್ಚಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ— ಅವಧಿಯು ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ,

ಹೊತ್ತು ಅಷ್ಟು ಸಮೀಪಿಸಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವದೊಂದು ಮಹತ್ತ್ವದ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರದ ಬಾಂಧವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೊಗಳುವದು? ಬಹಳೇ ಹೊರೆಯ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅವರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವರಲ್ಲವೇ! ಅವರ ಈ ಅತ್ಯುದಾರ ದೇಶಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಪಯಶದ [illegible] ಇತರ ತಾಲೂಕಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನಾವು ತಪ್ಪಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವೆವು. ಆದದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಂಕೋಲಾ, ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟಕಳ, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಸಿರಸಿ, ಮುಂಡಗೋಡ, ಸೂಪಾ, ಹಳಿಯಾಳ ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕಗಳೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ದೇಶಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಾವು ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತೇವಲ್ಲ,

ಇನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷರಾಗಿರಿ.

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಆರಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಬೇಸಾಯಗಾರರನ್ನು ಕರತರಿರಿ. ಸಭೆಯೆದುರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಠರಾವುಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಕಚ್ಚಾ ಠರಾವುಗಳನ್ನೂ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಕೆಲಸವು ನಡೆಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ಷಣಸಹ ವಿಲಂಬವಾಗದೇ ನಡೆಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿವೇಶನದ ಮೊದಲನೆ ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವು. ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ಓದಿ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟ ಮಾಡಿರಿ. ಇಷ್ಟೇ ಈಗ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಬೇಡಿಕೆಯು.

ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕಾರವಾರವು ಕರೆದದೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಕಾರವಾರದ ಚಾಲಕರು ಯಜಮಾನರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅತಿಥಿಗಳು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಕೇವಲ ವಿಪರೀತಕರವಿದೆ. ಇಂಥ ಭೇದಭಾವವು ಇದರೊಳಗೇನಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು

ಬರೇ ಶ್ರಮವಿಭಾಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು.

ಯಾರೇನು ಅಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಯರಾಗಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಾವಂದಿರು, ಅತ್ತೆಯಂದಿರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮದೇ ಮನೆಯು. ನಾವೆಲ್ಲರು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸಮಭಾಗಿ ಬಾಂಧವರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದಾದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವನ್ನೂ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ನಾವೆಲ್ಲರು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾರವಾರದ ಸ್ವಾಗತ ಕಮಿಟಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರಿನ ಶ್ರೀ॥ ಕೆನನೂರರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಪದ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕ ಶಬ್ದಾಂತರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವತರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆವು.

ಕಾನಡಿಗರೇ ಏಳಿರಿನ್ನು.

ಏಳು ಕಾನಡಿಗನೆ ಎಚ್ಚರಿದ್ದು॥ಪಲ್ಲ ॥
ಹೋಗಿ ಕಳೆಯಿತು, ಕೇಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದೂ॥ಅ.ಪ॥
ದಿಟ್ಟತನದಲಿ ನಾವು ಒಟ್ಟುಗೂಡಲಿ ಬೇಕು ।
ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅಟ್ಟಬೇಕು ॥
ಹುಟ್ಟಿರುವ ಜಾತಿತನವನ್ನು ಕುಟ್ಟಬೇಕು ।
ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪದ ಬೇಗ ಕೈಗೂಡುವಂತೆ ॥೧॥
ನೆರೆಯ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕರೆಯಿಸಬೇಕು ।
ಪರಿಷತ್ತಿಗೆಲ್ಲರು ಬಂದೊದಗಬೇಕು ॥
ವರ ಕಾರವಾರದಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪರಿಷತ್ತು ।
ಪರಮ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನೆರವೇರಬೇಕು ॥ ೨ ॥
ಅಡಿಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕು ಜೋಡಿಯು ಸಾಗಲಿ ಬೇಕು।
[illegible] ನಾವೆಲ್ಲ ದುಡಿಯಬೇಕು ॥
ಸಿರಿಬೆಳೆದ ನಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದು [illegible]ಬೇಕು।
[illegible] ಕನ್ನಡಿಗೆ [illegible]ಬೇಕು ॥ ೩ ॥
ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಂತವದು ನಮ್ಮದಾಗಿರಬೇಕು।
[illegible] ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯು ನಮಗೆ ಬೇಕು॥
ನಿರುತದಲಿ ತಾಗಿದ್ದ ರಾಜಛತ್ರದ ಕೆಳಗ ।
ವರಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮಕುಟ ಮೆರೆಯಬೇಕು॥ ೪ ॥

ವಾಚಕಮಹಾಶಯರೇ,

ನಮ್ಮ ಅಚ್ಚುಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಮೈಲಿ, 'ಇನ್ಫ್ಲು' ಎಂಬ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದ ಬೇನೆಬಿದ್ದಿರುವ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರುಪಾಯದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ತಡ ಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಸಂ. ಕಾ.]

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ನಮ್ಮ ಬಾಪಲಹರು ಜಾಹೀರುಪಡಿಸಿದ ನವಯುಗದ ಚಿನ್ಹಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗಹತ್ತಿವೆಂಬುದು ನೋಡಿ ಬಹು ಹರುಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ಜಂಗಲ ಠರಾವು ಮಂಜೂರಾಯಿತು; ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಬಂಧುಗಳು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು; ಇದೇ ಸಮಯ ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ತಮ್ಮದೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಡಾ| ಬಿ. ಜಿ. ಕವತೆಕೋಳರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗಿಬ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬರುವ ತಾರೀಕು ೨೬-೨೭-ನೇಗೆ ನೆರೆಯಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಾವು ಈ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಸ್ತುತ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಹಸದಿಂದ ಕೈಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಹೊಗಳುವೆವು. ಮಹರ್ಘತೆಯಿಂದುಂಟಾದ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಉಚ್ಚ ದರ್ಜೆಗನುರೂಪವಾಗಿ ಪಗಾರುವಾರಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದೂ, ಶಿಕ್ಷಣಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದೂ, ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತುತ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸನದಶೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ದುಡಿಯುವದು ಯಥಾಯೋಗ್ಯವು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳೊಳಗಿನ ಹಾಗು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರೆಲ್ಲರೂ 'ಸಂಘೇ ಶಕ್ತಿಃ ಕಲೌ ಯುಗೇ' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ತಪ್ಪದೆ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನೂ, ನ್ಯಾಯ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಡಾ. ಕವತೆಕೋಳರಂಥ ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯರೂ ಶಿಕ್ಷಣಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ; ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ ಆಗಿರುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಲಭಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುವ ಈ ಮೊದಲನೇ ಪರಿಷತ್ತು ಸಾಂಗತೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜರಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಣೋನ್ನತಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

---

೨. ಇತ್ತಿತ್ತ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ? ಫ್ರಾನ್ಸದೇಶದ ಸೈನ್ಯವು ಲಗಬಗೆಯಿಂದ ಜರ್ಮನಿಯೊಳಗೆ ಯಾಕೆ ಸೇರಿತು? ಮತ್ತೂ ಯುದ್ಧವು ನಡೆವದೇನು? ಎಂಬ ಚರ್ಚೆಯು ಜನರೊಳಗೆ ತಾಜಾ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಡೆವದೆ. ಕೈಸರಶಾಹಿಯು ಅಸ್ತವಾದ ನಂತರ ಹೊಸ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರಕಾರವು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಗಡ ಅವರ ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರುಗಳು ಆಗಿದ್ದವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪಕ್ಷದವರು ಹೊಸ ಜರ್ಮನ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕೆಂದು ಬಂಡಾಯವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ದೇಬಂದಶಾಹಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿದರು. ಅವರ ಬಂಡಾಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದರೂ, ಬಂಡುಗಾರರು ಹ್ರಾಯಿನ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ರೂಹರ ಎಂಬ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರ ಕಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಚಳವಳವನ್ನು ನಡಿಸಹತ್ತಿದರು. ಬೋಲ್ಶೆವಿಕ ಪಂಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಮಜೂರದಾರ ವರ್ಗವು ಈ ಉದ್ಯೋಗಧಂದೆಗಳ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲೆಂದು ಜರ್ಮನ ಸರಕಾರವು ನಾಲ್ವತ್ತು ಸಾವಿರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಶಾಂತತಾಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರಿನಂತೆ ಹ್ರಾಯಿನ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಮನಾಯಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ನಿಯಮಭಂಗವಾಗುತ್ತದೆ; ಕಳುಹಿಸದಿದ್ದರೆ ಬಂಡಾಯವು ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ; ಹೀಗಾಗಿ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಇದೊಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೊದಗಿತು. ಅನಿವಾರ್ಯಪಕ್ಷವೆಂದು ಒಪ್ಪಂದಕರಾರಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಜರ್ಮನಿಯು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಫ್ರಾನ್ಸು ಲಗಬಗೆಯಿಂದ ದಂಡೆತ್ತಿ ಸಾಗಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಫ್ರಾನ್ಸದ ಸೈನ್ಯವು ಸ್ವಾರಿ ಮಾಡಿತೆಂದು ಜರ್ಮನಿಯು ತಾನಾಗಿ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಾರದೆಂದು ಜರ್ಮನ ಲಷ್ಕರವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕರಿಸಿದರೂ ಆರೆಂಟು ಜರ್ಮನರು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ರಣದೇವತೆಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದರು. ಜರ್ಮನಿಯ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕರ ಬಂಡಾಯವಂತೂ ತಗ್ಗಿತು. ಬೊಲಶೇವಿಕ ಸೋಂಕ ರೋಗವು ಜರ್ಮನಿಗೂ ಫ್ರಾನ್ಸಕ್ಕೂ ಹಬ್ಬುವ ಬುಡಬೇರನ್ನೇ ಜರ್ಮನಿಯು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಜರ್ಮನರ ಸದ್ಹೇತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಫ್ರಾನ್ಸವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಲಷ್ಕರೀ ದೌಡಿನ ಧೋರಣವು ಶ್ಯಾಲೋಕನಂಥ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಸಾಹುಕಾರನ ವರ್ತನವಾಗಿದೆಂದು ಜರ್ಮನಿಯು ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವದು.

---

೩ ಜರ್ಮನಿಯ ಕೈಯಿಂದಂತೂ ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರಿನ ತಾತ್ವಿಕ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಫ್ರಾನ್ಸದ ಕೈಯಿಂದ ಮತ್ತೂ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ. ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಹೇಳಕೇಳದೆ ಫ್ರಾನ್ಸಕ್ಕೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿಹೋಗುವ ಅಧಿಕಾರವು ಏಕಾಏಕಿ ಫ್ರಾನ್ಸಕ್ಕೆಲ್ಲಿದ್ದಾಕ ? ನಮ್ಮ ಸಲ್ಲೆ ಕೇಳದೆ ನಿಮ್ಮ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಯಾಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದಿರಿ ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರವು ಫ್ರೆಂಚ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿರುವದು. ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ತುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜರ್ಮನಿಯು ಥಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಎದ್ದು ನಿಂತಿರುವ ಫ್ರಾನ್ಸಕ್ಕಾದರೂ ಗೆಳೆಯರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಲ್ಲಿಂದ ಜರ್ಮನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಓಡಿಹೋಗಲು ಒಪ್ಪಂದವು ಸಮ್ಮತಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರಿಗೆ ಫ್ರಾನ್ಸದ ವರ್ತನವು ಮಾನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಸಡಿಲಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಯು ಕಾರಣವಾಗುವದೋ ಎಂದು ಅಂಜಿ ವಿಲಾಯತಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬ್ರಿಟಿಶ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೇ ಏಕಮತದಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸಕ್ಕೆ ದೂಷಿಸಿದ್ದರೂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದೊಳಗಿನ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಸಹ ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಈ ರೂಹರ ಪ್ರಕರಣವು ಕಾರಣವಾದರೆ ಲಾಯ್ಡ ಜಾರ್ಜ ಪ್ರಧಾನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಳೇ ಪಕ್ಷದ ಧುರೀಣರ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿ ಈಗಿನ ಮಿಶ್ರಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸೆಲಾಮು ಹೊಡೆಯುವ ಅಕಲ್ಪಿತ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು.

---

೪. ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಶಿರ್ಶಿಯ ಬಾಂಧವರು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಿರುವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಎರಡು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿದೆಂದು ಕೇಳಿ ತ್ರಿಜೋರಿಯನ್ನು ತೆರೆದಾಗಲೇ ನಮಗೊಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡಿರೆಂದು ಶಿರ್ಶಿಕರರು ಬೇಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೇಡುವ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಒಂದೂ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಮ್ಯುನಸಿಪಾಲಿಟಿಯೂ ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರುವದೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಆದರೆ ಜನರೇ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲವನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅದರ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗೆಯು ಸಹ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವಾಗ ಈ ಖಾಸಗಿ ಯೋಜನೆಯು ಕೈಗೂಡುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲೆಂದು ಸರಕಾರೀ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿದೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಧಾರವಾಡದ ಸೊಸೈಟಿಯು ನಡಿಸಿದಂತೆ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇಲ್ಲವೆ ಕುಮಟೆಯ ಸೊಸೈಟಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಎಂಬದರಿಂದೊಂದು ಬಲಬಡಿಗೊಂಡು ಜನರ ಸಂಘಗಳೇ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದದ್ದು ದುರ್ದೈವವೇ ಸರಿ. ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಜಾತಿಭೇದವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದ ಘಟನೆಯ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಧುರೀಣತನದ ಅಹಂಕಾರವು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೇನು ? ಖಾಸಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಸರಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇವೆರಡು ದೋಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಶಿರ್ಶಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ದೊರೆಯದೇ ಹೋದೀತೆಂದು ಅಂಜಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೇ ಘಟ್ಟದ ಸೀಮೆಯ ಬಹಳೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣದ ಲಾಭವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲೊಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೇಳುವದದೆ. ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಬೇಡಿದಾಗ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ದೊರೆತ ಮಹದ್ಭಾಗ್ಯವು ಶಿರ್ಶಿಗೆ ಲಭಿಸುವದು. ಅವುಗಳ ಶಕ್ಯಾಶಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಿತಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಶಿರ್ಶಿಯ ಮುಖಂಡರು ಸ್ವೀಕೃತ ಧೋರಣವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲಿ. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಬಲು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಬೇಗನೇ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಲಾಷೆಯು.

---

೫. ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ತಾ. ೧೮ನೇಗೆ ನಾ| ಘನಾರಂತಿಸರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಕಾನಡಿಗ ನಾಗರಿಕರು ಸಭೆಸೇರಿ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಠರಾವುಗಳ ಕರಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕಮಿಟಿ

[illegible] ಕೂಡಿಸಲು ರಾ। ಗಣೇಶರಾಯ ಕರ್ಕಿ [illegible] ಪ್ರಮುಖರಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು [illegible] ಸೇರಿದವರೆಲ್ಲ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರೆಲ್ಲರೂ [illegible] ಕರ್ಕಿ [illegible] ಯಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ [illegible] ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ರಾ॥ ವಾಘೇರವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಸತತವಾಗಿ ಕೈಸೇರಿದ ಮೂಲಕ ಇಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಿ। ಕೆ ವಾಯ್ ವಾಗಳೆ ರೂ ೧೦೧ ಮಿ। ಆರ್ ಜಿ ಕಸಬೇಕರ ರೂ ೧೦೧ ಮಿ। [illegible] ರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ ರೂ ೫೧ ಮಿ। [illegible] ವಾಗಳೆ ರೂ ೨೦, ಮಿ। ಗಣೇಶರಾಯ ಕರ್ಕಿ ರೂ ೨ ಮಿ। ಎಸ್ ಆರ್ ನಾಡಕರ್ಣಿ ರೂ ೧೧ ಮಿ। [illegible] ಪ್ಪ ತೇಲಂಗ ರೂ ೧೧, ಮಿ। ವಾಮನರಾವ ಮಭಾಷಿ ರೂ ೧೧, ಮಿ। ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ ರೂ ೧೦ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರ ಉದಾರ ದೇಣಿಗೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ಸುಮಾರು ೪೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿದವು. ತಿಳಿಸಲು ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. [illegible] ಸ್ತುತ್ಯ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ತಟ್ಟನೆ [illegible] ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಗತಿ[illegible] ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಭೂಷಣವಾಗಿಹುದಲ್ಲದೆ [illegible] ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿರುವದು. ಈಗ [illegible] ಬಹುದಾದರೆ ಪ್ರತಿಊರಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ [illegible] ಸಭೆಯನ್ನು ನೆರೆಯಿಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಇಹವೃತ್ತಂ.

ಕುಮಟಾ— [illegible] ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲ ನಾಗರಿಕರ ಸಭೆಯು ತಾರೀಖ [illegible] ರವಿವಾರ [illegible] ಘಂಟೆಗೆ [illegible] ನಡೆದ ಸಭೆಗೆ [illegible] ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜನರು ತಾವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ಅವರು ಮಾಡುವರೇನು?

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಲ್ಲಿಯ ರಾ। ಅನಂತರಾವ ಶ್ರೀಧರ ಗೋಳಿ, ರಾ। ಗೋವಿಂದರಾವ ಶ್ರೀಧರ ನ್ಯಾಳ, (ಗ ದೇಲಗದ್ದಿ) ಮತ್ತು ರಾ। ಗೋವಿಂದರಾವ ಗ ದಾಳ ಈ ಮೂವರು ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಹು ಆನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ.

ಇಲೆಕ್ಷನ ಪಿಟಿಶನ [illegible] ರಾ। ಕಾಮತರವರು [illegible] ಬಂದು ಮುಂದಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು.

[illegible] ಈ ವರ್ಷದ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ [illegible] ಪ್ರದರ್ಶನ [illegible] ಆಟಗಳ [illegible] ಸಂಗೀ[illegible] ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಸಮಾರಂಭವು [illegible] ಸಿದ್ಧರು. ಶಾಲೆಯ [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಷಣಗಳಾದ ಮೇಲೆ [illegible] ವಾಚನವಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ [illegible] ಗರ್ಲ್ಸ ಸ್ಕೂಲ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್ರೆಸ ಮಿಸೆಸ್ [illegible] ಇವರ [illegible] ಭಾಷಣ[illegible] ಧನಸಹಾಯ [illegible] ಸಮಾರಂಭ[illegible]

ಹೊನ್ನಾವರ— ಕಳೆದ ತಾ ೧೧ನೇ ರವಿವಾರ [illegible] ಜನರು [illegible] ಕೂಡಿ [illegible] ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ [illegible] ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು [illegible]

ಕಾರವಾರ— [illegible] ೧೧ [illegible] ನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಅಂಕೋಲಾ— [illegible]

[illegible] ನಾಗರಿಕರ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು [illegible]

[illegible] ದಿವಸ [illegible] ತಂಡದ [illegible] ಸಮಾರಂಭ [illegible] ನೆರವೇರಿಸಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ಮುಗಿದಿದೆ. ನೆ। [illegible] ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರವರ ಆಗಮನವು [illegible] ತರ್ಫೆಯಿಂದ [illegible] ಮಾಡಿದರು.

ರಾ। ಬ। ಗಿರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ಸಂಘದ ಸಭೆಯಾಯಿತು. [illegible] ಜನರಿಗೆ [illegible] ಯೋಗ್ಯ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಆಗುವ [illegible] ವನ್ನು [illegible] ಸಭಾಸದರು ಮಾಡುವರೇನು? ರಾ। ಬ। ಗಿರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಗ್ರಾಸ [illegible] ಸಭೆಯಾಯಿತು. ಅನಾಥ ದನಕರುಗಳ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯ ಬಿಸಿಲು ತಾಪವನ್ನು [illegible] ಮಳೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ [illegible] ಕಟ್ಟಿಸುವ [illegible] ಸಂಬಂಧ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಬಡ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಜನರು ಬೇಗನೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರೇನು?

ವಿಕ್ರಯದ ಜಾಹೀರನಾಮೆ.

ಹೊನ್ನಾವರ ಸಬಜಜ್ಜ ಕೋರ್ಟ.
ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ನಂಬರ [illegible]
ರಾಮಭಟ್ಟ ಗಣಪಭಟ್ಟ } ಅರ್ಜಿ
ಅಗ್ರಹಾರ ಹಳದಿಪುರ } ದಾರ.
ವಿರುದ್ಧ
೧ ನೇ ಗಣಪಯ್ಯಾ ದೇವಪ್ಪ ಶೆಗಡೆ } ಯದ್ರ
ಕೂಡಾ ೩೩ ಜನ. } ದಾರರು.

ಈ ಲಿಲಾಂವಮೇಲಿನ ನೋಟೀಸ ಕೊಡುವದೇನೆಂದರೆ —

ಸದರಹು ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸದರಹು ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ರಿಸೀವರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾವು, ಸದರಹು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಸದರಹು ಅರ್ಜಿದಾರನ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ಥಾವರಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ಲಿಲಾಂವಿನಿಂದ ಮಾರಲಾಗುವದು. ಮಾರಾಟವು ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬರುವ ಮೇ ತಾ. ೧೭ ನೇ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ೧೨ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಮಾರಾಟದ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಲಿಲಾಂವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡುವದು. ಆಸ್ತಿಯ ಕುರಿತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಪಡಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಯಾರಾದರೂ ಯಾವದಾದರೂ ಭಾಗವನ್ನು ಎಲ್ಲರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಆ ಭಾಗದ ಖರೇದಿದಾರನಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗುವನು. ಅಂಥಾ ಖರೇದಿದಾರನು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ರಕಮಿನ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ೨೫ ರಂತೆ ರಕಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅಮಾನತ್ತ ಇಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಮೇರೆಗೆ ಅಮಾನತು ಇಡದಿದ್ದರೆ ಆ ಮಿಳಕತ್ತು ಕೂಡಲೆ ಪುನಃ ಲಿಲಾಂವಿನಿಂದ ಮಾರಲ್ಪಡುವದು. ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ಪೂರಾ ರಕಮನ್ನು ಮಿಳಕತ್ತಿನ ಮಾರಾಟದ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು, [illegible] ದಿವಸದ [illegible] ಖರೇದಿದಾರನು ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ [illegible] ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ಆ ಪೂರಾ ರಕಮನ್ನು ೧೫ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತುಂಬದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಮಿಳಕತ್ತು ಪುನಃ ಮಾರಲ್ಪಡುವದು, ಮತ್ತು ಸದರಹು ಅಮಾನತ ರಕಮು [illegible] ಮಿಳಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಆಗುವ ವಿಕ್ರಯದ ರಕಮಿನ ಮೇಲೆ ಆ ರಕಮು [illegible] ಖರೇದಿದಾರನ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕು [illegible] ಅಳಿಯುವದು.

ಹೊನ್ನಾವರ } [illegible] R. Murdeshwar
೧೦-೪ [illegible] } Valuer and Receiver

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ೧ನೇ ಪರಿಷತ್ತು.

ಪತ್ರಕ ನಂಬರು ೧.

“ಕೆನರಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಸೋಸಿಏಶನ್” ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಯ ವಿನಂತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರವಾರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪ್ಯಾಲಿಟಿಯ ಹಾಲದಲ್ಲಿ ತಾರೀಕು ೧೪ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೨೦ ನೇ ದಿವಸ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಚಾರಣೆಯ ಒಂದು ಸಭೆಯು ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾ. ಸಾ. ವ್ಹಿ. ವಿ. ಯನ್ನಮನಿ ಸಾಹೇಬರು ಇದ್ದು, ಸಭೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಮೊದಲನೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು-(೧) ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ, ಮತ್ತು (೨) ಅದರ ಅಧಿವೇಶನವು ಬರುವ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಸುಮಾರು ೧೫ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಠರಾವು ಆಯಿತು. ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದ ರಚನೆಯಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳದ ಸಭಾಸದರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೆಳಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಇರುವದು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ರಾ. ರಾ. ಮಂಜನಾಥ ವಿಠ್ಠಲ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ,

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.

ರಾ. ರಾ. ಎಮ್. ಆರ್. ತೇಲಂಗ
„ ಆರ್. ಎ. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಏ.
„ ಎಸ್. ಬಿ ಮುಜುಮದಾರ.
„ ಡಿ. ಬಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎಸ್‌ಸಿ. ಎಲ್ ಎಲ್. ಬಿ
ಮಿ. ವ್ಹಿ. ಎ. ಕೋಎಲೋ
ರಾ. ರಾ. ತುಳಸಿದಾಸ ರಾಮಜಿ ಶೇಟ
„ ಎ. ಜಿ. ಹಬ್ಬು.
„ ಎಸ್ ವ್ಹಿ. ಪಾಲೇಕರ ಬಿ. ಎ, ಎಲ್. ಎಲ್ ಬಿ.

ಸಭಾಸದರು.

ದಿವಾನ ಬಹಾದ್ದೂರ ವ್ಹಿ. ಡಿ. ಎನ್ನೆಮನಿ
ರಾ. ರಾ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ ಹಳದೀಪೂರ
„ ಶಂಕರ ಗೋವಿಂದರಾವ ಪಾಲೇಕರ
„ ಜೀ. ವ್ಹಿ ಪಾಲೇಕರ.
„ ಆರ್. ಎಮ್ ಅಸವೇಕರ, ವಕೀಲ
ಮಿ. ಡೀಕ ಆದಮ.
ರಾ. ರಾ. ಎಸ್. ಟೀ. ಕಾಮತ.
„ ಶಾಂತಾರಾಮ. ವಾಮನ. ಕುಳಕರ್ಣಿ
„ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಜೀ. ಕುಳಕರ್ಣಿ.
„ ಎಮ್. ಡೀ. ನಾಡಕರ್ಣಿ.
„ ವಿಠ್ಠಲ ದುರ್ಗಾಪ್ಪ ಕಡವೇಕರ
„ ಭವಾನಿಶಂಕರ ಸದಾಶಿವರಾವ ವಾಘ
„ ನಾರಾಯಣ ಎಸ್. ಜೋಶಿ, ವಕೀಲ.
„ ಜಿ. ಎಸ್. ಗೋಡಸೇ
„ ಜಿ. ಪಿ. ವರ್ಟಿ, ವಕೀಲ
„ ಡಿ. ಆರ್. ಕಡವೇಕರ
„ ಗುರುದಾಸ ಎ. ವರ್ಟಿ
„ ಮಾರುತಿ. ಟಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ
„ ವಿನಾಯಕ ಬೀ. ಕುಳಕರ್ಣಿ
„ ಪಿ. ಎಮ್. ವಾಗಳೆ
„ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರರಾವ ಚಂದಾವರ
ಮಿ. ಸೈಯದ ದಾವೂದ ಸಾಹೇಬ ಪಗ್ಗಾರ—

ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ.

ರಾ. ರಾ ವ್ಹಿ ಆರ ಹಳದೀಪೂರ, ವಕೀಲ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

ರಾ. ರಾ. ಎ ಎಸ ಕಟಾವ ಬಿ. ಎ, ಎಲ ಎಲ. ಬಿ.
ಮಿ. ಎಸ, ಸಿಲ್ವಾ ಬಿ. ಎ, ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ
ರಾ ರಾ. ಎಮ ಜಿ. ಚಂದಾವರ, ವಕೀಲ.
„ ವಾಯ್ ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಬಿ. ಎ., ಎಲ ಎಲ ಬಿ
„ ಡಿ. ವಿ. ತೇಲಂಗ ಬಿ. ಎ.
„ ಆರ. ವ್ಹಿ. ಗಂಗೊಳ್ಳಿ ವಕೀಲ
„ ಎಸ. ಜಿ. ವರ್ಟಿ ಎಮ ಎ.
„ ಆರ್ ಎಮ್. ವಾಗಳೆ
„ ಎಮ. ಟೀ. ಶೆಟ್ಟಿ ಬಿ ಎ, ಎಲ ಎಲ ಬಿ

ಪರಿಷತ್ತಿನ ತಯಾರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಧಿಯು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಾವು ಮಾಡುವಂಥ ತಯಾರಿಯು, (ಅಂದರೆ ಮಂಟಪದ, ಊಟದ ವ ಉಳಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು) ಪರಿಷದಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಾರೀಕು ೨೮ ನೇ ಎಪ್ರಿಲ ಒಳಗಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಅದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ದರ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಎಂಟಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕದ ಹಾಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪೈಕಿ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾವದೇ ತರದ ಫೀಯು ಊಟದ ಖರ್ಚು ತಕ್ಕೊಳ್ಳದೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯದೆ. ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು, ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಜರೂರ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿ ಯಾವದೆಂದರೆ—

(೧) ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವಂಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ;
(೨) ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾರ ಬಗ್ಗೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ವ ಅವರ ಜಾತಿ,
(೩) ಬಡ ಶೇತಕರಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಅವರ ಜಾತಿ.

ಸೂಚನೆಗಳು

(೧) ಪ್ರತಿನಿಧಿಯರ ಫೀ ದರ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದರಂತೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯದೆ,
(೨) ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಫೀ ಪ್ಲಟಫಾರ್ಮ ಮೇಲೆ ದರ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ಬಾಕಿ ಸಾದಾ ೮ ಆಣೆ
(೩) ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುದ್ದಾಮ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಆರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಅದೆ;
(೪) ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆ ವಗೈರೆ ತರಬೇಕು;
(೫) ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದರ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಊಟದ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ, ವ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನ ಒಂದರ ೧೨ ಆಣೆಯಂತೆ ಆಕಾರ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು;
(೬) ಪರಿಷತ್ತಿನ ತಾರೀಖುಗಳು ಅಜಮಾಸು ಮೇ ತಾ|| ೬ ರಿಂದ ೧೫ ರ ಒಳಗೆ ಆದಾವು. ನಿಶ್ಚಿತ ತಾರೀಖುಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಲಾದಾವು.

ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧದ ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದವರ ಪತ್ತೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಬೇಕು..

(೧) ರಾ|| ರಾ|| ಆನಂದರಾವ ನಾರಾಯಣ ಕಟಾವ, ವಕೀಲ, ಶಾ ಪಾಂ— ಕುಮಟಾ
(೨) ರಾ|| ರಾ|| ದತ್ತಾತ್ರಯ ಅನಂತ ತೇಲಂಗ, ಕಾರವಾರ.

ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷದ್.

ಕಾರವಾರ ೧೬-೪-೨೦ } ಮಂಜನಾಥ ವಿಠ್ಠಲ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ,
ಅಧ್ಯಕ್ಷ-ಸ್ವಾಗತ ಮಂಡಳ,

ಪಂಚಾಂಗ ದುರುಸ್ತಿ.

ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ ಸ|| ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ೧೫|| ಕೃಷ್ಣ ೧|| ೩ ೫|| ೯|| ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ವಿವಾಹ ಮುಹೂರ್ತಗಳು ನವರ ಜೋತಿಷದಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಿದ್ದು ಗ್ರಹಣದೋಷ ಸಂಬಂಧ ಅವು ಗ್ರಾಹ್ಯವಲ್ಲ.

ರಾಮರಾವ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ, ಪಂಡಿತ್ ಬಗ್ಗೋಣ.

ಕುಮಟ್ಯ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು.	ದರ.
	ರು. ಆ.
ರಂಗೂನ ಬೆ. ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೫||
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೮—೨೨
ಹುರುಳಿ ನಿಬ „ ...	೧೪—೧೪|||
ಕಡಳೆ ನಿಬ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧೬||—೧೭
ತೊಗರಿಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೨೯—೩೦
ಹೆಸರು ಬೇಳ „ ...	೧೮—೨೦
ಉದ್ದು ವಡಾನಗಿ „ ...	೯—೧೦
ವರ್ಬೀಸ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ „ ...	೧೦—೧೦|
ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಣ „ ...	೪—೮
ಹರ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ „ ...	೧೧
ಕೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ „ ...	೧೭೫
ಕೊಬ್ರಿ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ ...	೩೪—೩೫
ಹತ್ತಿ ಕಾಳ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ „ .	೪೦
ಕೊಬ್ರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಣ „ ...	೧೦||—೧೧
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗೋಣಿ „ ...	೧೭—೧೭||
ಅಡ್ಲ ಕಾಯಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೧-೪-೧
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ „ ...	೪-೫-೦
ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ನಾಂಗರದ, ೧ಕ್ಕೆ ...	೪-೩-೬
„ ಸೂರ್ಯ „ ...	೪-೨-೬
„ ಹಂಸ „ ...	೩-೩-೬
ಗಾಂವಟಿ ಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	೬೫—೭೫
„ ಬಿಳಿ „ ...	೮೦—೯೦
„ ಗೋಟು. „ ...	೫೦—೬೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರಾಶಿ „ ...	೯೦—೧೧೦
ಚಿಟ „ „ ...	೯೦—೧೧೫
ಯಲ್ಲಾಪೂರ „ „ ...	೮೫—೧೦೫
ಅಡವೆ „ „ ...	೭೫—೮೫
ಚಾಲಿ ಅಡಿಕೆ. „ ...	೫೦—೬೫
ಹೊಸ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ...	೧೭೫
ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	೪೨—೫೦

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಿಕ್ಕುವವು.
ಪತ್ತೆ— ಭಟಕೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.
೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦
ಎಸ್. ಎಲ್. ಧಾರೇಶ್ವರ.
ಪೋಸ್ಟ- ಶಿರಸಿ. (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ)

[illegible]! [illegible] ಹೊಸ ಕೂಗು!!

ಗುಣ ತೋರದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಮರಳು.

(ಅತ್ಯಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಾಗು ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ)

ಅಮೃತ ಜೀವನ ಪಾಕು.

ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಪಾಕನ್ನು [illegible] ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸದಲ್ಲಿ [illegible] ದೇಶೀ [illegible] ಈ [illegible] ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ [illegible] ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible], ಮೂತ್ರದ [illegible] ಅಥವಾ [illegible] ಧಾತು ಬೀಳುವದು [illegible]. [illegible] ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು, [illegible] ಸಂಬಂಧಿಯ [illegible] ವಿಕಾರಗಳು [illegible] ಗುಣಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ [illegible] ಯಾವ್ಯಾವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣಾ [illegible] ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ [illegible] ಇನ್ನೂ [illegible] ಗುಣಗಳೂ ಬರುವವು. ಇದರ ಅನುಭವವು ಸೇವನೆಯ [illegible] ದಿವಸದ [illegible]. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೋಗಗಳು [illegible] ವಾಗುವವಲ್ಲದೆ, [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರು [illegible] ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ [illegible]. ಹೊಸ ದೇಹ ಇದ್ದರೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ದಿವಸದ್ದಿದ್ದರೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ನಾವಿಯು [illegible] ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿರಿ.

[illegible] ಡಬ್ಬಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible]

ಸೂಚನೆ— ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಬರಿಯಬೇಕು.

ಪತ್ತೆ— ಪ್ರಿ. ಆರ್. ಬ್ರದರ್ಸ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

[illegible] ಪೋಸ್ಟ [illegible], ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂವ.

ಗ್ಯಾಸ ದೀಪಗಳು

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು.

ಈ ದೀಪಗಳು ಯಾವದೇ ತರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ದೀಪಗಳು [illegible], ಈ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚು [illegible] ಕ್ರಿಯೆಗಳು [illegible].

[illegible] ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ [illegible] ಬರುವದು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ [illegible],

[illegible] ಮುಕ್ಕಾಮ, ಕುಮಟಾ.

ಬಂದೂಕ ಯಾ ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಾಮಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪತ್ತೆಗೆ ಬರಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುವೆವು. ವಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿರಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ ಭಾವ[illegible], ಶಿರ್ಶಿ

ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

(ಗುಣ ತೋರದ್ದರೆ ಹಣ ಮರಳು.)

ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ, ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತಂಭಕವಾದ

ಮದನೋತ್ಸವ ಗುಳಿಗೆ.

[illegible] ಈ ಗುಳಿಗೆ [illegible] ಧಾತುಪೌಷ್ಟಿಕ ವೀರ್ಯವರ್ಧಕ [illegible] ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ [illegible] ಬಕ್ಕೆಗಳು [illegible] ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳು [illegible] ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಪತ್ರಕ ಹಿಡಿದ [illegible]

ವಿಳಾಸ— ಜಿ. ಎಲ್. ಜೋಶಿ ಕಂಪನಿ.

ಶಿರ್ಸಿ — [illegible] ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ.

WAGLE NADKARNI & CO.

CHEMISTS, DRUGGISTS

& GENERAL

MERCHANTS.

SANDHURST ROAD,

Bombay.

[illegible]

ಸುಖ ಜೀವನಾಮೃತ.

ಈ [illegible] ಹೊಸ [illegible] ಧಾತು [illegible] ಮೂತ್ರ [illegible] ನರ [illegible] ಜ್ವರ [illegible] ಗುಂಡಿಗೆಗೆ [illegible] ವಿಕಾರ [illegible] ಮೊದಲಾದ [illegible].

[illegible]

ಪತ್ತೆ:— ಗೋವಿಂದ ವಿ. ಕಲೇಕರ.

[illegible]

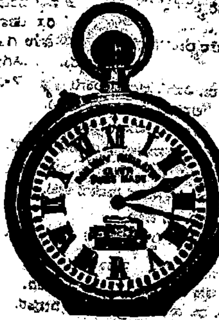

[illegible] 10 [illegible] 5 0 [illegible]

[illegible]

ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ,

[illegible] ಗಿರಗಾಂವ, ಮುಂಬಯಿ.

KRISHNAVILAS TRADING

COMPANY,

Girgaum, BOMBAY.

शक्तिवर्धक "कामेश्वर मोदक."

[illegible]

पत्ता— मुरारजी हिराजी [illegible]

[illegible]

THE KANARA NEWS

Special Forest Supplemen

Dated 22nd. April 1920.

NARA IN THE PRO. CONFERENCE.

FOREST POLICY SEVERELY CRITICISED:

MR. PALEKAR'S SPEECH.

RESOLUTION UNANIMOUSLY CARRIED

THEI RESOLUTION.

ieurof the fact that the population, cattle, cropped d the general agricultural conditions of the Kanara have been steadily deteriorating year after year, iew of the considered opinion of the people as also their nsible officers that this all-round deterrioration is due to the policy followed in practice by the Forest ent in Kanara, this Conference requests the Govt:

(a) to take effective measures to ensure that the est Policy ennnciated after full deliberation by the ernment of India in their Circular Resolution No. F of 1894 in relation to Agriculture, with special reence to the rights and privileges of user of the local ulation in the State Forest, is put into force in the rit of the declaration by the local officials.

(b) to make prompt and adequate arrangements to truct cultivators in the Art of pruning, lopping & orth on scientific lines so as to secure the interests of agriculture & forest conservancy, and

(c) to determine & provide for local requirements in sultation with representatives delegated for the pur by individual villages or groups of villages.

ing the Resolution in the vincial Conference held at Mr. Shivrao V. Palekar L. B. High Court Vakil aid:—

olution consists, as you see, ble and three recommend hall deal in the briefest ible with each of these

At the last sessions of the Bombay Legislative Council, a question was asked by the Hon'ble Mr. Belvi whether Government had taken any action on the detailed Report of Mr. Tupper, lately Collector of Kanara, regarding the decrease of population in the District. The Govt reply that the question is under investigation which must take time. Now, the gentlemen present here will scarcely be able to realise the extremely wretched state of things which is covered by that simple-looking question. I cannot take up the time of this assembly by entering into the harrowing details. Suffice it to say that the wretchedness and travail of the district which it has silently borne for a number of years except perhaps for an occasional groan which the gentlemen present here might have noticed in the newspapers, are not less acute than the wrongs and sufferings of the District of Champaran about which you know so much and for which you felt so keenly. In both cases, the sorrows are entirely due to superimposed and therefore, preventible causes. Is it too much for me to expect from you the same sympathetic attention to the sorrows of a sister-District that you extended to the sorrows of the far off Champaran? Kanara is patiently and wistfully awaiting the arrival of a redeemer whether it is a great official like the late Sir Henry Cotton, the Chief Commissioner of Assam & a friend of India, or a great non-official like Mahatma Gandhi.

If statistics have tongues, here are a few of them that will speak for themselves. Kanara consists of a little over twenty five lakhs of acres of which nearly 28 lakhs are covered by Forests and waste lands. Only 2, 10, 000 acres, that is less than 1 11th part of the whole District, are under cultivation; and this little strip of cropped area has to maintain a population of nearly four lakhs and a half i. e. we have less than half an acre per head. The soil again according to the expressed opinion of that experienced and right minded gentleman Dr Mann is of a poor quality. Yet you know that the Land Revenue assessment is on an average more than five rupees per acre which means more than four times the assessment per acre levied in the neighbouring District of Ratnagiri which has a soil of practically the same quality. This vast discrepancy in the rates of assessment attracted the notice of Mr. Swift, one of the late Collectors of Kanara who is still remembered by the District with feelings of gratitude and he accounted for it by saying that perhaps Col Anderson, the first land Settlement Revenue Officer was influenced in levying this high rate by the consideration that Kanara enjoyed exceptional facilities for heavily manuring the lands, for grazing their cattle and so forth, out of the abundant forest produce near at hand. If that be so, the rights of user over forest produce—I deliberately use that expression in spite of the Administration Report—within adequate yet legitimate limits over the forest produce is the very life-blood of Kanara Agricultural Industry and the curtailment of those rights, call them, if you please, long enjoyed privileges cannot but result in diminishing the fertility of the land which is admittedly poor, and thus entailing a condition of chronic semi starvation, low vitality and steadily increasing mortality of the people who have no other means of subsistence except land. In this connection I may mention for your information that very recently during the last few years nearly 42,000 acres out of their poor patrimony have been given up by the cultivators, which they would not have done except under the gravest necessity and I may also tell you for your information that these 42,000 acres were at once swooped down upon by the Forest Department in spite of clear injunctions from the Government to the contrary and stamped with the awful label 'Not available for cultivation'.

The misery of the people resulting from this sudden diminution both in the quality and quantity of their scanty acreage, in the facilities of keeping cattle and in the general [illegible] of life can be realised only by those who have the opportunities of seeing them at first hand. The Census Report offers the most eloquent [illegible]. The Report says that in the year 1901 1902 the population of Kanara was 4,54,000 and that ten years after i.e. at the Census of 1911 1912 it dwindled down to 4,30,000 that is, instead of showing a substantial increase as was fondly expected by Mr. Enthoven the Census Commissioner for 1901 the small population of the District actually diminished by 24,000 in the course of ten years. We expect a still greater drop in the next Census. You will be better able to see the meaning of the causes that have led to this awful destruction of life in a short space of ten years when I tell you that Kanara has been all throughout singularly immune from plague, and cholera except perhaps at a few places not worth mentioning, and as for declared famine it is unknown in Kanara. If you ask any man or woman in Kanara except perhaps a member of the Forest Department, what this vast destruction of human life and vitality is due to, you will get only one answer,—the Forest Department. I shall not trouble you with the condition of cattle which admittedly is the only wealth of our cultivators. These poor have suffered more than th masters, both in numb vitality, and the loss .. thr be greater year after year root-cause is removed.

The root-cause is the d between the Forest poli Government of India as e in the circular resolution of 1894 and the executio policy by the Forest Depa Kanara. The Governmen that Resolution, that the the timber resources of the should be conserved and by all possible means, but adds that the "rights of user by the local population forest produce for the ap agriculture should be sc respected within adequ For, they say that the n agriculture are paramount Forestry [illegible]ly" a ma agriculture

Now to come to the re ations made in the Resolu you. In reply to interpell 12 asked by the Hon'ble M the Government have been to assure us that the qu correct policy with regard to Forest is under conside present. The declaration h the hopes of our drooping ag ists. We respectfully in attention of the Governme fact that we would be satisf Government takes its sta policy enunciated by the Government which I h referred to, and also on th which has been repeatedly by the Bombay Governmen a series of Government R passed in the early nine standing orders of the Department page 484 and contain the resolution Government there recognises the possibilit

Conservatore and their fficers in the interests of y Forest policy, and it e asks the Collector and venue Officers to constitute scans guardians of the dumb under their control against cise of this excessive zeal. A seems to have come over chfulness of the Bombay nent in late years. They have ters very much to the sweet ho Forest Department itself. re you only one instance of ige. The method by which ns of the Forest and the the local cultivators are d consists of two main Forest Settlement and ion. The Settlement Officer y a junior Civilian; he is to be the Judge between t Department on the one the mass of cultivators on : Both the opposing expected by the Indian t to press their respective the matter before the t Officer. You can readily ow this farce of a quasi-eration goes on. On the the Forest Department is d by capable experts — now that an expert is a whom an average English-ips next only to his God, at Englishman is an official ficial, or even a Governor. ılar side is hardly i, at least it was hardly l when the settlement were carried out. The dly knew what a settle-eant and much less g of the rights of user ethod of proving them. ience has been a practical-judgment in favour of view of the question, and ninistration Report for ige 39 you find the tence, 'right holders do ı this circle'. 'Forest ı the word usually y the Bombay Forest Authorities. If a 'user' uninterrupted-ly enjoyed for generations by the cultivators of a locality over the forest produce for their legitimate agricultural needs does not constitute a right of user in the only practical and civilised sense of the word, I do not know where you can get specimens of such rights in any part of our country.

To come back to my illustration it is funny to note that the Government of Bombay at the end of their G. R. NO. 1550 of 1910 concurs in the commendation bestowed upon Mr. MacGregor, the Forest Settlement Officer by the Conservator, which means that the judge is patted on the back as a good boy by one of the parties before him and the Government of Bombay says ditto. Surely a typical case of the tail wagging the dog!

The causes of this hypnotisation of the Bombay Government by the Forest Department in the matter of the Kanara Forest policy are well-known in our District. They are due to the dominating personality of one Forest Officer, who has spent perhaps the whole of his official career in or near Kanara. I have nothing to say against that gentleman personally. I am told that he is a good-humoured man and not entirely wanting in humanity. But our misfortune has been that he had at an early date of his career, imbibed one-sided ideas regarding his duties as a trustee of His Majesty's Forests. The legitimate rights of the local population had no place in his scheme of things. Judging by his official acts of a life-time, one can say that he also developed, like the Norman Wardens of the Forest in olden times, some curious ideas, regarding the poaching propensities of the Kanara cultivators in the Forest produce and their pastime of setting forest on fire. He seems to have thought that kindness was wasted on such incorrigible fellows, and that a luxurious allotment of Forest areas for village purposes would only spoil them and make them more reckless and that the only way to make them economical and to bring out their good qualities was to assign to to them as small a portion of wood as possible. His expert knowledge and long residence at one place have exalted him to the position of an oracle in Government circles. People believe that even Collector Sahibs are powerless before him. Two Collectors, Mr. Swift and Mr. Tupper— whose sudden departures Kanara still mourns — dared to act as the guardians of the people in the spirit of the Government Resolution referred to just now and could not continue long to the great misfortune of the District.

Now our position is this — bleak, stony areas containing neither bamboos nor grass, nor trees are assigned to the people for getting their bamboos and stakes for hedges, leaves for manure and other agricultural requisites from. No wonder then, that all the three — land, cattle and people in Kanara are starving. Attempts are also being made to make these humble folk, whose daily income is hardly two annas, buy fuel at the rate of 3½ annas when vast quantities of dry wood is rotting in the forests near at hand

To come to my third point, you know a domestic garden, thrives all the better for a little pruning. The same law holds good in the case of God's great garden— the forest. Overcrowding starves not only human beings but also trees. If the people were taught the art of pruning the forest in a scientific way, as the Government Resolution just referred to expects them to be taught, the forests would have been cleared of their unnecessary weeds and outgrowths, to the mutual benefit both of the forest and the cultivators. After all, Goldsmith was right in saying that the nakedness of the indigent world could be clothed by the trappings of the rich. In the same Resolution the Government say that the Kanara forests are so vast that a little more of concession to the cultivators cannot do the forest any harm. There is, then the further work of replanting the trees after the forest is cleared. In this connection I may draw your attention to another interpellation NO. 34 asked by the Hon'ble Mr Belvi. It refers to the Taungya cultivation within forest boundaries. The system consists in giving lands to the villagers and making [illegible] in return, plant trees and [illegible] them. The present day working plans of Conservators are only plans for cutting down trees. There is no organisation, on a corresponding scale for planting trees. If this work of felling trees [illegible] unaccompanied by planting, a time may come when there will be no trees to cut down. Can they get a better agency than the Kanara Kunbis who are acclimatised to the [illegible] climate to do the work of plantation? When they [illegible] [illegible] they are interested in [illegible] them from wild animals and forest fires. The Government would then be relieved to a great extent of the just anxiety against forest fires.

Now I come to the last recommendation. The remedy is short and it is in consonance with the genius of the British Nation — they like what is called "fair dealing", [illegible] hear both sides of a question. Here there is the Forest party on one hand and the people on the other. Let the Government take the leaders of the people into their confidence and form committees of leading men for large villages or for groups of small villages. Let the assignment of the forest for agricultural purposes be made in consultation with these committees of the villages as to what would adequately meet their just requirements. This must be the soul of the new policy now on the anvil. We hope the New Forest Policy for Kanara which we are promised, will not be an expanded edition of the results of the half an hour's deliberation of the round table Conference held recently at [illegible] [illegible] Kanara to which the public were not admitted. If people are ignorant let the Government teach them and not punish them for their ignorance. By properly teaching the people the art of lopping and clearing of the weeds and teaching the village-leaders the art of wisely supervising these operations Government will be profiting both the forest and the people, and will get the merit of saving the lives of thousands of people every year. We expect the necessary resourcefulness for effecting this just compromise in an enlightened Government.

I may have been a little warm in my expressions. But no son of Kanara whether he is a moderate or an ultra moderate, nationalist or ultra nationalist can afford to speak of this great wrong to his District without warmth. It is truly a sad thing that whereas the rest of our country is fighting for constitutional [illegible] privileges, the cultivators [illegible] District should be fighting for their right to live. They cannot [illegible] elsewhere. They are rooted to the [illegible] and they must [illegible] get enough to sustain life [illegible] good [illegible] not [illegible] there [illegible] thousands as they [illegible] now dying.

* * *

Printed and published by [illegible] Keshav [illegible] at the [illegible] of Kanara Press [illegible]

Reg.No B 1270

ವರ್ಷ ೪.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

THE KANARA NEWS

ಸಂಚಿಕೆ ೨೬.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆ ಎಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಮಕ್ಕೆ
ರೂಪಾಯಿ. 2-0-0
ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹ
ರೂಪಾಯಿ 2-13-0
ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

नरपतिहितकर्ता द्वेष्यतां याति लोके जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन्द्रैः ।
इति महति विरोधे वर्तमाने समाने नृपतिजनपदानां दुर्लभः कार्यकर्ता ॥

ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಟ್ಯಾ
ಪಿನ(೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ)
ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರ. 1-0
ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎ
ಕೊಡುವವರೋ ಆ ಮಾ
ರಿಂದ ಅಡ್ಡಸಾಲುಗಳು ಓ
ಯುಲ್ಲುವ ವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬ
ಪತ್ರದ್ವಾರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡು
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

-[ಕುಮಟಾ— ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಗುರುವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೯ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ಸನ್ ೧೯೨೦ ನೇ ಇಸವಿ.]

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ತಲೆಹುರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು ಶಿರಃಶೂಲೆ, ಕಣ್ಣುನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ಪಿತ್ತವಿಕಾರದಿರುವ, ನೆನವು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಾಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಬಿಡಿ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0-12-0 3 ಕ್ಕೆ [illegible]

ದೊಡ್ಡ ಸೀಸೆಗೆ 1-8-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಈ ಮೇಹರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1 8 0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೆರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ರೂ 2/-

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಚಳಿ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತತ್ಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ಟ ೩. ಬಿಲಾಯದ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ವಿಳಾಸ—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ.

7 ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

MALARIANA COMPANY.

HAM ANKATTA ANGALORE

ಮಲೇರಿಯಾನ:— ಮಲೆಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಪಡಿಸುವದು 8 ಔನ್ಸಿನ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 8 ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 8 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ. 16 8

ಮಲೇರಿನ್:— ಮಲೆಜ್ವರದ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕರದ್ದು 25 60 ಮತ್ತು 100 ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಆಣೆ 8 ರೂ 1 ಮತ್ತು ರೂ 8-1

ರೆವ್ಯುಮೊ ಬಾಮು: ತಲೆಶೂಲ, ಕಟಿವಾತ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ ಆ 8 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 5 4 0

ಯುಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಆಯಿಲ್: 1 ಔನ್ಸಿಗೆ ಆ ೨ ½ ಡಜನಿಗೆ ರೂ 1 10 1 ಡಜನಿಗೆ ರೂ 3

ಸುಶ್ಲರ್ ಪಂಡಿತರ ಹನ್ನೆರಡು ಟಿಶ್ಯು ಔಷಧಗಳು

ಡ್ರಾಮ್ 1	2	4	ಔನ್ಸ್ 1	2	4
ಆ 2½	ಆ 3½	ಆ 6	ಆ 11	ರೂ 1 4	ರೂ 2 4

ದೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರಗಳು

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷಕರು 100 ನೇಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಪಟ್ಟ ಡೊಕ್ಟರೊಡನೆ ಐಕ್ಯಾಬಂಧಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಕ್ಕದಾದ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತಿಳಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೋಲ್ಡ ಗೋಲ್ಡ ನಿಕ್ಕಲ ಗೂಡುಗಳೂ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪಾಗುವ ಕನ್ನಡಕಗಳೂ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲುಗಳೂ ದೊರೆಯುವದು ಪರ ಊರಿನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಲೀ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಕವನ್ನಾಗಲಿ, ಅದರ ನಂಬ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ:—

ಮಲೇರಿಯಾನಾ ಕಂಪೆನಿ,
7. ಮಂಗಳೂರು

ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಕ ಔಷಧಿ.

ಗುರುಕೃಪಾ— ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ರಾಮಬಾಣ ಔಷದ. ಮುಖ್ಯರೋಗ, ಜ್ವರ, ಅತಿಸಾರ, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ದಮ್ಮು, ಶ್ವಾಸ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ವಾತವಿಕಾರ, ಹಡೆದಬೇನೆ, ದುರ್ಗಂಧನದೇನೆ, ತಲೆನೋವು, ಹುಡುಗರ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳು ಈ ಯಾವತ್ತೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ಔಷಧವು ಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ವಿವರಕ್ಕೆ ಔಷಧದ ಸಂಗಡ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ. ೩ ತೊಲೆ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.

ಜರದ ಚೂರ್ಣ:— ಪರದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಜ್ವರದ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ಹಾಕೀಮ ವೈದ್ಯ, ಇವರು ಅನುಭವ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನುಭವ ಇದೇ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಯಾವತ್ತೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ಟಪಾಲ ಒಂದು ಪುಡಿಗೆ ೮ ಆಣೆ

ವಾತಶತ್ರು:— ಯಾವತ್ತೂ ಬಗೆಯ ವಾಯುವಿನ ಮೇಲೆ ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೧ ರೂಪಾಯಿ

ಸೂರ್ಯಪುಟಲೋಹ ಭಸ್ಮ:— ಪರದೇಶಿ ಲೋಹಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ ಅದೆ. ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಖಾತ್ರಿ ಆದೀತು. ೧ ತೊಲೆಗೆ ಕ್ರಯ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಸುಖಶಾಂತಿ ತೈಲ:— ಈ ಎಣ್ಣೆಯು ಸುಗಂಧವಿದ್ದು ಗುಣಕಾರಕ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೋಕ ಮೆಂದುವಿನ ವಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ಆಣೆ

ನಪುಂಸಕತ್ವಾರಿ ತೈಲ:— ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧ ತೊಲೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ.

ಮದ್ರಾಸಿ ಸುವಾಸಿಕ ಔಷಧಿ ನಾಸ್ಯಪುಡಿ.— ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಸ್ಯಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವದೆ. ಕಿಮ್ಮತ ೧ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೫ ಆಣೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕ್ಷಾರ, ಬಾಲಗ್ರಹ, ಸ್ತ್ರೀವಿರ್ಯದೋಷವಿನಾಶಕ, ನಾಗವಟಿ ವಗೈರೆ ಔಷಧಿಗಳು ಸಿಗುವವು. ಪೋಸ್ಟೇಜ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ

ಪತ್ತೆ— ನವಲರಾಮ ಗಣೇಶರಾಮ ಕಾವಡ
ಮತ್ತು ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿ.
ಶಹಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ.

THE HOME RULE LEAGUE SIRSI.

◆

Suggestions to the Karwar Conference.

SIRSI CITIZENS [illegible]

To the Editor Kanara News
Kumta

Sir,

I shall feel highly obliged if you kindly publish the appended letter and the copy of the resolutions

The same resolutions have been passed at a meeting of the citizens of Sirsi held on the [illegible] inst under the presidency of Mr Bhimrao G Ritti Pleader

Yours truly
V D Dhakapp
Hon Treasurer
H R L Sirsi

From
The President,
Home Rule League, Sirsi Branch
To
The Chairman
Reception Committee
Karwar Conference

Sirsi 24th A[illegible]

Sir

With reference to your letter dated 21st inst I have the honour to inform you that at a meeting of the members of the Home Rule League held this day here, it was unanimously resolved that the District Conference to be held should consider the subjects appended herewith

I have the honour to be
Sir,
Your most obedient servant
V V Kollali
President Home Rule League

Copy of the Resolutions

(A) Needs of the country

1. It should adopt all resolutions of the Indian National Congress of Amritsar and those of Provincial Conference at Sholapur.
2. The Report of the Congress Committee regarding the Punjab Atrocities should be adopted and passed

(B) Needs of the Karnatak

3. Separate medical and engineering colleges and law schools should be opened at some central place in the Karnatak
4. High schools should be opened in all taluka towns of the Karnatak
5. Tuition in all subjects except English should be given in the vernacular in all High schools and Colleges
6. Free education should be given in all primary schools

(C) Needs of the district

7. High school should be opened at Sirsi immediately
8. Railway communication from Hubli to Karwar via Sirsi should be opened
9. [illegible]
10. [illegible]
11. A[illegible] exempt[illegible] the Arms [illegible]
12. W[illegible] District
13. [illegible] District [illegible] Legislative Council
14. Trade [illegible] throughout the District
15. [illegible] District Congress Committee and Taluka Congress Committee

V V Kollali

ಬಂದೂಕ ಮದ್ದು ಸಾಮಾನು.

ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಎಂ [illegible] ಬಂದೂಕು [illegible] ಸಾಮಾನು [illegible] ಅಥವಾ [illegible] ಮಾಹಿತಿಬಗ್ಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಗಿ ಅಥವಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಸಗಿರಿರಾವ ಧಾಕಪ್ಪನವರ ಶಿರ್ಸಿ

ವಿಕ್ರಯದ ಜಾಹೀರನಾಮೆ.

ಹೊನ್ನಾವರ ಸಬಜಜ್ ಕೋರ್ಟ
ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ನಂಬರ [illegible]
ರಾಘವಪ್ಪ ಗಣಪಭಟ್ಟ } ಅರ್ಜಿ
ಅಗ್ರಹಾರ ಹಳದಿಪುರ } ದಾರ.
ವಿರುದ್ಧ.
೧ ನೇ ಗಣ್ಣಯ್ಯಾ ದೇವಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ } ಯದ್ರು
ಕೂಡಾ ೩ ಜನ. } ದಾರರು.

ಈ ಲೇಖನದ ಮೇಲಿಂದ ನೋಟೀಸ ಕೊಡುವದೇನಂದರೆ —

ಸದರಹು ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸದರಹು ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ರಿಸೀವರರಾಗಿ ನೇಮಕಪಟ್ಟ ನಾವು, ಸದರಹು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಸದರಹು ಅರ್ಜಿದಾರನ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ಥಾವರಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ಲಿಲಾಂವಿನಿಂದ ಮಾರಲಾಗುವದು. ಮಾರಾಟವು ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬರುವ ಮೇ ತಾ. ೧೭ ನೇ ಸೋಮವಾರ ದಿವಸ ೧೨ ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಡುವದು ಮಾರಾಟದ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಲಿಲಾಂವಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಇರುವದು. ಆಸ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಪಡಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಯಾರಾದರೂ ಯಾವದಾದರೂ ಭಾಗವನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಬೇಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಆ ಭಾಗದ ಖರೇದಿದಾರನಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗುವದು. ಅಂಥಾ ಖರೇದಿದಾರನು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ [illegible] ಹಣದ ರಕಮಿನ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ೨೫ ರಂತೆ ರಕಮನ್ನು [illegible] ಅಮಾನತ್ತು ಇಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಮೇರೆಗೆ ಅಮಾನತು ಇಡದಿದ್ದರೆ, ಆ [illegible] ಕೂಡಲೇ ಪುನಹಾ ಲಿಲಾಂವಿನಿಂದ [illegible]ಡುವದು. ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ಪೂರಾ ರಕ[illegible] ಮಾರಾಟದ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು, ಆ [illegible] ಖರೇದಿದಾರನು ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ [illegible]

ಖರೇದಿಯ ಹಣದ ಉಳಿದ ರಕಮನ್ನು ೧೫ ದಿನ [illegible] ತುಂಬದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಮಿಳಕತ್ತು ಪುನಹಾ [illegible] ಮತ್ತು ಸದರಹು ಅಮಾನತು [illegible] ಮಾರಾಟದ ವೆಚ್ಚ ಕಳದು, [illegible] ಮತ್ತು ಆ ಮಿಳಕತ್ತಿನ [illegible] ವಿಕ್ರಯದ ರಕಮಿನ ಮೇಲೆ [illegible] ಖರೇದಿದಾರನ ಎಲ್ಲ [illegible] ತಿಳಿಯುವದು.

ಹೊನ್ನಾವರ } **Shivarao R Murdeshwar,**
೧೦-೪-೨೦ } Vakil and Receiver

ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

[illegible] ವ ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಸಾವ್ತ ದೊರೆಯುವವು

**ಪತ್ತೆ— ಭಾರತೀ ಭ್ರಾತೃಸಂಘ,
ಗೋಕರ್ಣ**

ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ.

೨ ಭಾಗಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೧-೪-೦
ಎಸ್ ಎಸ್ ಧಾಕಪ್ಪಿ.
ಶಿರ್ಸಿ— [illegible] (ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ).

ಪ್ರಾ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಜಿಲ್ಲಾಸಭೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ [illegible] ಜರುಗಿದ ಈ [illegible] ಸಮಾರಂಭದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ [illegible], [illegible] ತಾಲೂಕುಗಳ [illegible] [illegible] ಬಂದು [illegible] [illegible] [illegible], ಅವರು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಸಮಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ನಾಗರಿಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ [illegible] ಉತ್ತಮವಾದ ನೆಲಗಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡುವ [illegible] ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಅವರ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆಂತ [illegible] [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ [illegible] [illegible] [illegible] ಟ್ರೇನಿಂಗ [illegible] [illegible] [illegible] ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು [illegible] [illegible] ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], ಆದರೆ ಮುಂದೆ [illegible] ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ [illegible] [illegible] [illegible] ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿಗೆಯುಂಟು. ಇದೇ ರೀತಿ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು [illegible] ಮಾಡುವದು.

ಠರಾವುಗಳು.

(೧) ಈ ವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಭೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ ಕಮಿಟಿ [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರಲಿ. ಮತ್ತು ಅದರೊಳಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕ ಜನರು ಮೆಂಬರರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘದ [illegible] ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೧) ನಾರಾಯಣ [illegible] ಕಾರವಾರ [illegible]
(೨) ಗಣೇಶ ರಾವ [illegible] ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.
(೩) ವಾಸುದೇವ [illegible] ಪಂಡಿತ [illegible]
(೪) [illegible] [illegible] [illegible]
(೫) ಪದ್ಮನಾಭ [illegible] ಕಾನಭಾಗ
(೬) ವೆಂಕಟರಮಣ [illegible] ಹೆಗಡೆ ಅಂಕೋಲಾ
(೭) ವಾಸುದೇವ ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಹೊನ್ನಾವರ
(೮) ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ [illegible] ಸಿದ್ದಾಪುರ
(೯) ಮಹಾದೇವ ಗೌಡಾ ನಾಯಕ, [illegible] ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಭಾಸದರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

೨) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ [illegible] [illegible] ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ಆಧಾರವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿ ಈ ಸಂಘವು ಕೆಳಗಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು

(೩) ವರ್ಗ	ಆರಂಭ ಪಗಾರ	ಅಂತ್ಯದ ಪಗಾರ
ಅನಟ್ರೇಂಡ.	೩೦-೧	೩೫.
I	೩೦	೪೦
II	೩೫	೭೫
III	೪೫	೧೧೦

(೬) [illegible] ಪಗಾರವು [illegible] ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ [illegible] ನೇ ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ [illegible] ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ೧ ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೧ ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ [illegible] ತೀರಿಸಬೇಕು.

(೪) ಟ್ರೇನಿಂಗದ ಅಂಡ್ರೇಂಜ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಮುಂದಿನ [illegible] ಎಂತ ತಿಳಿದು ಪಗಾರ ತೀರಿಸಬೇಕು.

(೫) [illegible] ಜನರಿಗೂ [illegible] [illegible] ಸಿಗಬೇಕು.

(೬) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ತಾಲೂಕಾ [illegible] [illegible]. [illegible] ಪಗಾರ [illegible] ೧೦, ೧೨, ೧೩ ರೂಪಾಯಿ [illegible].

(೭) ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಕಾಲೇಜಗಳ [illegible] ನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ [illegible] ೧-೨-೩ ನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳ [illegible] [illegible] ಕಾಲೇಜುಗಳ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ [illegible] [illegible] ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಇಯತ್ತೆಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ [illegible] [illegible] ಸೇರಿಸಬೇಕು

(೪) (ಅ) [illegible] ಜನರಿಗೆ [illegible] [illegible] [illegible] ಹಕ್ಕಿನ ರಜೆಗೆ ಬಾಧೆ ಬಾರದಂತೆ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು [illegible] ತರಬೇಕು.

(ಬ) G. O F. D [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಸಂಬಂಧ ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿನ ರಜೆ [illegible] ಕೊಡಬೇಕು.

(ಕ) ಸೂಟಿಯ ದಿವಸಗಳಿಗೆ [illegible] [illegible] ರಜೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿಜವಾಗಿ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದ ದಿವಸಗಳ ಷ್ಟಕ್ಕೇ [illegible] ರಜೆಯಲ್ಲಿ [illegible].

(೫) (ಅ) G R R D. ನಂ. ೪೦೩೭/೫೦ [illegible]
G R F D ನಂ ೧೩೮೯/೧೬೪ [illegible]
G R R D ನಂ ೭೦೩೧/೩೭-ಎ-೧೯
G R R D ನಂ ೧೦೭೩೩/2-೧೦-೧೫
G R. F D. ನಂ ೩೫೧೦೩/[illegible]
G R F D. ನಂ. [illegible]/[illegible]
G R R D ನಂ ೧೫೩೧/೦೭ ೧೩-೦೭
G R R D ನಂ. ೪೭ /೦೭-[illegible]

ನೇಯವುಗಳಂತೆ [illegible] [illegible] [illegible] ಸಿಗಬೇಕು.

(ಬ) G. R. F. D. ನಂ. ೩೧೦/೧೬-೩ ೫೦ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಉಳಿದ ಖಾತೆಯ ನೌಕರರಂತೆ ನಮಗೂ ಸಿಗಬೇಕು.

(ಕ) [illegible] [illegible] ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲಸದ ಸಂಬಂಧ [illegible] ಕೊಡಬೇಕು.

(ಡ) [illegible] ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಕೆಲಸ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಹಾಗು ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸು [illegible] ಮನೆಯ [illegible] ದೊರೆಯಬೇಕು.

(ಈ) ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(ಎಫ್) [illegible] [illegible] ಜಿಲ್ಲಾ [illegible] [illegible] ರಂದ ಸಾದಿಲವಾರ ರಕಮು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು

(೬) ಶಿಕ್ಷಣದ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ [illegible] ಸಂಟರ (ಮಧ್ಯಸ್ಥಳ) [illegible] ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೂ [illegible], [illegible] ಮತ್ತು [illegible] [illegible] [illegible] ದೊರೆಯುವಂತೆ [illegible] [illegible].

(೭) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಸಿಗಬೇಕು.

(೮) ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ [illegible] [illegible] [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] ಟ್ರೇನಿಂಗ [illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಂಘವು [illegible]. ಆದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ [illegible] [illegible] [illegible] ಈ [illegible] [illegible] ಅಥವಾ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾದ [illegible] ಯಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

(೯) ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ [illegible] [illegible] [illegible] ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು [illegible].

(೧೦) [illegible] [illegible] [illegible]

(ಅ) [illegible] ತಿಂಗಳ [illegible] [illegible] [illegible] ತಿಂಗಳ ೧೫ ನೆಯ [illegible] [illegible] ಎಲ್ಲ [illegible] ಸಿಗಬೇಕು.

(ಬ) [illegible] [illegible] [illegible] ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ಕ) [illegible] [illegible] ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ [illegible] ಈ [illegible] [illegible].

(ಡ) [illegible] [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(೧೧) (ಅ) ಧಾರವಾಡ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(ಬ) ಸದರ [illegible] [illegible] ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ ಕಮಿಟಿಯವರು [illegible] [illegible] ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘದ [illegible] ಕೊಡಬೇಕು.

(೧೨) ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಯು ನೆರೆಯುವ ಸ್ಥಳ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು.

(೧೩) [illegible] ಅವಶ್ಯವಾದ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಗೂ ಕಳಿಸ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ

(೧೪) [illegible] ಹೆಗಡೆ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] ಸಂಘದ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ ಕಮಿಟಿಯವರು ಯೋಗ್ಯ [illegible] [illegible] ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ [illegible] [illegible] ಕೊಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಘದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

WAGLE NADKARNI & CO.
CHEMISTS, DRUGGISTS
& GENERAL
MERCHANTS.
SANDHURST ROAD,
Bombay.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಖು ೨೯ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೨೦

ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕು

ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರು ತಂದ ಹೊಸದಾದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ನಾಳಿನ ೧೯೨೧ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದು ಈ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮೋರೆ ತಿರುಗಿ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕರು ನಿಂತಿರುವರು. ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ರಾಜ್ಯ ಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ತಮಗೆ ಸೇರಗೊಟ್ಟರೆ, ತಾವೇನು ಮಾಡುವೆವು, ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರು ಮತದಾರರ ಮುಂದೆ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಇಡುತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಮಂಡಳಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳಿದ್ದದ್ದು, ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯವಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳಿದ್ದಾವೆಂದು [illegible] ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು, ನೆಮಸ್ತರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರೂ, ಮತ್ತು ಬೇರೆ [illegible] ದರೂ ಎಂಬಂತೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳನ್ನು [illegible] ಮಾಡುವದು ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಾಗುವದು. ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪಕ್ಷಿಯರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮತದಾರರ ಮುಂದಿಡುವದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ತತ್ವದ ಅಂಗವೇ ಇದೆ. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಂಗ್ರೆಸದೊಳಗಿನ ಲೋಕಶಾಹೀ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು [illegible] ಮತದಾರರ [illegible] ಬರುವ [illegible] ದವರು [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಗಳೇನಿವೆ [illegible] ಯಾವ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು, ಲೋಕ ಹಿತಕ್ಕೆಂದು ತಾವು ಯಾವ ಯಾವ [illegible] ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ [illegible] ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮತ [illegible] ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನೂ ಅವರ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳ [illegible] ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಸಂಗಡ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನೇ ಮತದಾರರ ಬಹುಮತವು ಆರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. ಯಾರನ್ನು ಆರಿಸಬಾರದು, ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಯಾಯ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣವನ್ನು ಮತದಾರರು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂದಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸದೊಳಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರ ಧೋರಣವನ್ನು, ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಡುವೆವು. ಯಾವದೇ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣದೊಳಗೂ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗೂ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕಿದ್ದೆಂದು ನೋಡಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

ಪ್ರಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯೊಳಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರ ಧ್ಯೇಯ [illegible] ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆಯ ರೂಪದಿಂದಲೇ ಲೋಕಶಾಂತಿಕವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗೆ ಡೆಮೊಕ್ರಸಿ (ಲೋಕಶಾಹಿ) ಯ ಮೇಲೆ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದು, ಕಾಂಗ್ರೆಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಚಲ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರುವದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರವೂ ಮತದಾರರ ವಿಸ್ತಾರವೂ, ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ, ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಮೋಘ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುವವೆಂದು ಅವರು ಎಣಿಸುವರು. ಜಾತಿಭೇದಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ರೂಢಿಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗೂ, ಸಮಾಜದೊಳಗೂ, ಕಂಡುಬರುವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನೂ ಅದರಿಂದುಂಟಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳುವ ಅಪಾತ್ರತೆಯನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮತವಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆಚರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಾಂಧವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ, ಖಿಲಾಫತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಮತವಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಇತರರಂತೆ ಸಮಾನದರ್ಜೆಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ [illegible] ಬೇಕೆಂ [illegible] ಅಭಿನಂದಿಸಿರುವ [illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯ [illegible]

[illegible]

ಇದೆಲ್ಲ [illegible] ಧೋರಣ [illegible] ಕ್ರಮವೂ [illegible] ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ [illegible] ನಿರ್ಬಂಧಕ [illegible] ಆಕ್ಟ, ಪ್ರೆಸ ಆಕ್ಟ, ಹತ್ಯಾರದ ಕಾಯದೆಗಳಂಥ ಜನರೊಳಗೆ ಪಾಶಗಳಂತಿರುವ ಕಾಯದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು, ಫೌಜದಾರಿ ಗುನ್ಹೆಗಳ ವಿಶೇಷತಃ ರಾಜಕೀಯ ಗುನ್ಹೆಗಳ ತನಿಖೆಯು ದೇಶಬಾಂಧವರ ಜ್ಯೂರಿಯ (ಪಂಚರ) ಮುಂದೆ ನಡೆಯಬೇಕು; ರಾಜಕೀಯ ಗುನ್ಹೆಗಳಿಗೆ ಸಖ್ತ ಮಜೂರಿ ಶಿಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಬಾರದು, ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಕೈದುಖಾನೆ, ತುರಂಗಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು; (೨) ಶೇತಕಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಧಂದೆಗಳ ಮಜೂರದಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಗತಕ್ಕ ಕಿಮಾನ ಕೂಲಿ ದರಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಒಡೆಯ-ಒಕ್ಕಲಿಗರ ತಂಟೆ ತಕ್ರಾರುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವದು (೩) ಮಹರ್ಘತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರದೇಶಗಳಿಗಾಗುವ ಖಾದ್ಯಪೇಯಾದಿ ಜೀನಸುಗಳ ರಫ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವದು (೪) ಸಂರಕ್ಷಕ ಜಕಾತಿಗಳಂಥ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಸ್ವದೇಶಿ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಸುವದು (೫) ರೇಲ್ವೆ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಬಾಡಿಗೆಯ ದರಪಾಡುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗುವಂತೆ, ಪಕ್ಷಪಾತರಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು (೬) ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಮಿತವ್ಯಯದ ಧೋರಣದಿಂದ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ತಗ್ಗಿಸುವದು, ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದಾಗ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಆಕರಿಸುವದು. (೭) ಲಷ್ಕರ ಖಾತೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೀ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವದು. (೮) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಪಾತ್ರತೆ ಹೊಂದಿದ ಮನುಷ್ಯರು ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳ ನೌಕರರಾಗಿ ನೇಮಿಸುವದು. (೯) ಇಡೀ ಹಿಂದೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಐಕ್ಯಲಾಭವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಿಷ್ಟು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸುವದು, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಧರ್ಮೀಯರ ಮಿತ್ರಭಾವಕ್ಕಾಗಿ, ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಐಕ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು (೧೦) ಭಾಷಾವಾರಿ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯು ಮಾಡುವದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವರು.

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. (೧) ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇಗನೆ ದೊರಕಿಸುವದು (೨) [illegible] ಪದ್ಧತಿಗನುಸರಿಸಿ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು. (೩) [illegible]ದರಾವ, ಜರಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಇತರೇ ಜಂಗಲ ಸಾಮುಗ್ರಿಗಳ [illegible] ಕಾಯಿದಿಟ್ಟ (ರಿಝರ್ವ) ಹಾಗು ಸಂರಕ್ಷಿತ [illegible] ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವದು, (೪) ಬಿಟ್ಟಿ ಸರಬರಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವದು, (೫) ಕಡ್ಡಾಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಕೊಡುವದು, (೬) ಕುಡಿಯ ನೀರು ಮುಂತಾಗಿ [illegible]

ವೋಟಿನ ಹಕ್ಕು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೊಡುವದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸ್ವತ್ವಗಳ ಮಾಡುವದು, (೭) ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಅನುಲಬಿಸಾ ಮತವು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶದ ಬೆಳಕಿಗೂ ಇದರೊಳಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇಂಬು ಇರುವದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಧರ್ಮವೇ. ಸರಿ ಮತವಾದರಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಬೆಳಕು, ಅದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವೇ. ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು.

‘ಹೆಗಡೆ ಗ್ರಾಮದ ರೈತನ’ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರೇ,

ಸತ್ಯಧುರೀಣ ಪತ್ರದ ಇದೇ ಏಪ್ರಿಲ ತಾ. ೨೨ ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ "ಹೆಗಡೆ ಗ್ರಾಮದ ರೈತ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವನೊಬ್ಬನು ಕೊಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಸಭೆಯ ವೃತ್ತವನ್ನು ಓದಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆನು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ರಾ. [illegible] ಶಾನಭೋಗರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದೆರಡು ಸಾರ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಲಾಗಿ ಅವರು ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ — ತಾ. ೨೨ ನೇ ದಿವಸ ಸಭೆ ನಡೆದದ್ದು ನಿಜ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾ। ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಹೆಗಡೆ ಕೃಷ್ಣ ಸುಬ್ರಾಯ ಹೆಗಡೆ ಇವರು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ [illegible] ತಾವಾಗಿ [illegible] ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಈ ಗೃಹಸ್ಥರು [illegible] ಮಾಡಿದ್ದರು. [illegible] ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗದೆ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜಿತವಾಯಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲು ಮೆಂಬರಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಗಿರ್ಚೆ ನಡೆದದ್ದಿಲ್ಲ. [illegible] ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದೂ ಮಾತು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನೇ ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕೆಂದು [illegible] ಸುಳ್ಳು.

[illegible] ಹೀಗಿರಲು ಈ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು [illegible] ಕೊಟ್ಟ [illegible]? [illegible] ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ [illegible] ತಿಳಿದಿತ್ತಿಲ್ಲವೇ? [illegible] ದೇಶಸೇವೆ [illegible] ಇಂಥ ಸುಳ್ಳು ಮಾತ್ರ [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸುವ [illegible] ಉಪದ್ವ್ಯಾಪ [illegible] ಯಾಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು?

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ

ನಾಗಪ್ಪ ಬಾಬಣಿ ಶಾನಭೋಗ, ಹೆಗಡೆ.

ಜಾದಾ ಪುರವಣಿ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹೈಕೋರ್ಟ ವಕೀಲ ಮಿ। ಶಿವರಾವ ಮಂಗೇಶರ ಬಿ. ಏ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆ ರೈತರ ಪರಿಯಿಂದ ಕಳೆದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಠರಾವನ್ನು ಸೂಚನ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಡಿದ ಅವರ ಭಾಷಣವು ಬಹು ಪರಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಇಂಗ್ರಜೀ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಜಾದಾ ಪುರವಣಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಇದನ್ನು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಗಡ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಮ್ಮ ಮನೋದಯವು ತಕ್ಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೈಗೂಡದ್ದರಿಂದ ಈಹೊತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಸಂ. ಕಾ. ವೃ.]

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸವು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವರು. ಕಮಿಟಿಯ ಕರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು [illegible] ಸುದ್ದಿಯು ಬಂದಿದೆ. ಪರಿ ೧೫-೧೬-೧೭ ನೇ ತಾರೀಖುಗ ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು. ತಾಲೂಕು ರಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಎದು ತರಿಣ ಸಂಯೋಜಕ ರು ಸಹ ಬಹಳೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗ ರುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ಭರವಸಾ ಸುತ್ತಿರುವರು. ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಷ ಗಾರರಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ಸ್ವಕರ್ತೆಯೂ, ಅಭಿಮಾನವೂ ಹೊಸ ಯುಗದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವೇ ಹಯುಗಾರರಂತೆಯೂ ಬಂದೇ ಬರು ರೂ ಬರುವರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಧನವಾನಿಗಳೂ ಬಂದೊದಗು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಫಲಿಸುವಂತೆ ಕರು ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸು ರೆನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ ರ್ಯದ ಸಾಂಗತ್ಯಗಳೆಂದು ನಮ್ಮ ಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿ ವರು "ಗೋಕರ್ಣ ಗಣಪತಿ ಪುಟ್ಟ ಭಟನೆಯ ಮೂರ್ತಿ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಘಟನೆ ಯಕ ಕಮಿಟಿಗೆ ಆರ್ಜಿಸುವ ಗೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ರಿರೋ ಬರೇ ವಿನೋದವೋ ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಅವನ್ನು ಕರೆಗೆ ಬೇಗನೆ ಕಳುಹಿಸಲಿ. ಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಹಾ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸು ಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕಚ್ಚಾ ಠರಾವುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೂ ವಿಲಂಬವಾಗದೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಮಿಟಿಯ ಕೈಸೇರಿಸಿರೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅರಿಕೆಮಾಡುವೆವು.

೨ ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಪಾಲ ಖಾತೆಯು ಹಣ ಗಳಿಸುವ ಖಾತೆಯು. ಆದರೆ ಅದರ ನೌಕರರ ವಿಶೇಷತಃ ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರದ ನೌಕರರ ಈಗಿನ ಮಹರ್ಘತೆಯಲ್ಲಾದ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಂದವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆಂಬು ನೋಡಿದರೆ "ಅಜ್ಜಯ್ಯನವರ ಕೈಲಾಸ"ದ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರು ಬರೆ "ಲಖನೇಕಾ ಬಡೆ ಭಾಯಿ" ಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇವರ "ಖಾನೆಪಿನೆಕು" ಬರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಸಂಬಳವಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ರನರರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦-೧೨ ರೂಪಾಯಿ, ಬಟವಾಡೆ ಶಿಪಾಯರಿಗೆ ೧೨-೧೫, ಕಾರಕೂನರಿಗೆ ೧೫ ೨೦ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ೨೫-೩೦ ಹೀಗಿದ್ದ ಮುಹಾಗರೆಯು "ಹಾಸಿದ ಹುಲ್ಲು, ಕಟ್ಟಿದ ಗುಟ್ಟ" ವಾಗಿದ್ದ ನೌಕರರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಸಾಲುವದು? ಇವರು ಮಾಡಿದ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ತೈಸಿ, ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಜನರಲ್ಲರು, ಈ ನೌಕರರ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಜ್ಞರದೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ನೇಮಿಸುವೆವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಸರಕಾರಿ ಬಿನ ಸರಕಾರಿ ಸಭಾಸದರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರವು ಈಗ ನೇಮಿಸಿದೆಂದು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ವಿಲಂಬದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು, ಬಡ ನೌಕರರ ಮೊರೆ ಒಡೆಯರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ದರ್ಜೆ, ಬಟವಾಡೆ ಶಿಪಾಯಿ, ಕಾರಕೂನರ ಮೊದಲಾದ ಕೆಳ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯ ಪಗಾರು, ಬಡತಿ, ಕೆಲಸದ ತಾಸು, ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಇವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಸಾದ್ಯಂತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಮಿಟಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ಬಹಳೇ ಸಹನಶೀಲತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಟಪಾಲಖಾತೆಯ ನೌಕರರ ಅತಿದೀನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ಪಗಾರದ ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಬಡತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಂದ ಕಮಿಟಿಯು ದೂರಪಡಿಸುವದೆಂದು, ಆತುರತೆಯಿಂದ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು.

---

೩ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಪಾತ್ರರು, ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಲಾಯಕರು, ಮತದಾರರ ಸಂಘಗಳಾವವು ಎಂದೆಲ್ಲ ಖುಲಾಸೆಯ ನಿಯಮಾವಲಿಯ ಕಚ್ಚಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವದು. ಮುಸಲಮಾನರು, ಮುಸಲಮಾನೇತರರು, ಯುರೋಪಿಯನರು ಹೀಗೆ ಕ್ಲಾಸುವಾರಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯು ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವದು. ದೊಡ್ಡ ಶಹರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಮೆಂಬರರನ್ನಾರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವದು. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ, ಸರದಾರರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ, ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಂಘದ ವೋಟರರೆಷ್ಟು (ಮತದಾರರು) ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಸಂಘದೊಳಗೆ ೧೪ ಸಾವಿರ ಮತದಾರರಿರುವರೆಂದು ಅಂದಾಜು. ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯು ತಯಾರಾಗುತ್ತ [illegible] ವೃದ್ಧ ಪ್ರಾಂತರಾದ ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು, ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕರು ಮತದಾರರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ, ೩೨ ರೂಪಾಯಿ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡುವ, ಅಷ್ಟು ತೀರ್ವೆಯ ಭೂಮಿಯ ರೈತನಾಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೊಳಗಿನ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಜನರು ನಾಲಾಯಕರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಮತದಾ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಗುರುವಾರ ತಾರೀಕು ೨೯ ಮಾಹೆ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೩೦

ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕು

ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಕಾಯಿದೆಯ ಕಿ ಹೊಸದಾದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ನಾಳಿನ ೧೯೩೧ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದು ಈ ಪದ್ಧತಿಯೊಳಗೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡೆ ತಿರುಗಿ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀ ನಾಗರಿಕರು ನಿಂತಿರುವರು. ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯು ರಾಜ್ಯ ಕಾರಬಾರದೊಳಗೆ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯರಿಗೆ ತಮಗೆ ಸೇರಗೊಟ್ಟರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವೆವು ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರ ಮತದಾರರ ಮುಂದೆ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಇಡುತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳಿದ್ದದ್ದು ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯವಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳಿದ್ದಾವೆಂದು ನಾವು [illegible] ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯದವರು, ನೆಮಸ್ತರೂ, [illegible] ವಾಳರೂ ಮತ್ತೂ ಬೇಕಾದರೆ [illegible] ರರೂ ಎಂಬಿಂತೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷಭೇದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮಾಡುವದು ಅತ್ಯವಂಡನೆಯಾಗುವದು. ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮತದಾರರ ಮುಂದಿಡುವ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಗವೇ ಸರಿ. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ [illegible] ಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ [illegible] ಪ್ರೆಸದೊಳಗಿನ [illegible] ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು. [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತದಾರರ [illegible] ನಿಂದ [illegible] ಆಗಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವ [illegible] ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತದಾನ ನಮ್ಮ [illegible] ಗಳೆನಿವೆ ತತ್ವ ಯಾವ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು. ಲೋಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಯಾವ ಯಾವ [illegible] ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆವು, [illegible] ಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮತ [illegible] ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಅವರ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳ ಇಂಥ [illegible] ಗುಣಗಳ ಸಂಗಡ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಮೇದ್ವಾರರನ್ನೇ ಮತದಾರರು ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು, ಯಾರನ್ನು ಆರಿಸಬಾರದು, ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಯಾಯ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣವನ್ನು ಮತದಾರರು ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂದಿಗೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸದೊಳಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರ ಧೋರಣವನ್ನು, ಅವರ [illegible] ವನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಡುವೆವು. ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣದೊಳಗೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗೆ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ನೋಡಬೇಕಲ್ಲವೆ ?

ಪ್ರಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದ ಜಾಹೀರನಾಮೆ ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ಧೋರಣವು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ರೂಪದಿಂದಲೇ ಲೋಕಾಂತಿಕವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗೆ ಡೆಮೊಕ್ರಸಿ (ಲೋಕಶಾಹಿ) ಯ ಮೇಲೆ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದು, ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಚಲ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರುವದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರವೂ, ಮತದಾರರ ವಿಸ್ತಾರವೂ, ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವೆಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ. ಸಕಲ [illegible] ತನ್ನ ಆವೇಶದ ಸಾಥ ಎಣಿಸುವರು. ಶಾಹಿ [illegible] ಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದ [illegible] ಕಂಡುಬರುವ ನಾಗರೀಕರಿಂದುಂಟಾಗಿದೆಂದು ದೂರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಸಲ ಬಾಂಧವರಿಗೆ [illegible] ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಾ [illegible] ನಾವಶ್ಯಕದೊಳಗೆ [illegible] ಸಮಾನದರ್ಜೆಯ [illegible]

[illegible]

ಅಕ್ಟ, ಪ್ರೆಸ ಅಕ್ಟ, ಹತ್ಯಾರದ ಕಾಯದೆಗಳಂಥ [illegible] ಗಳಿಗೆ ಪಾಶಗಳಂತಿರುವ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು, [illegible] ಗುನ್ಹೆಗಳ ವಿಷೇ ಷತಃ ರಾಜಕೀಯ ಗುನ್ಹೆಗಳ ತನಿಖೆಯು ದೇಶದಂತರ ಜ್ಯೂರಿಯ (ಪಂಚರ) ಮುಂದೆ ನಡೆಯಬೇಕು, ರಾಜಕೀಯ ಗುನ್ಹೆಗಳಿಗೆ ಸಕ್ತ ಮಾಫಿ [illegible]

[illegible] ಸಲುವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಬಹಳ ಎಲ್ಲ [illegible] ಗಳು ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ [illegible] ಗಳವರು ಯಾಕೆ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ? ಶ್ರೀ [illegible] ಸಲುವಾಗಿ [illegible]?

ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣರು [illegible] ಮಾರ್ಗವಾಗಿ [illegible] ದಕವಾರಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ಪದರ ಸಲುವಾಗಿ [illegible] ತಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು [illegible] ಲಕ್ಷ [illegible] ಹೋಗಿದೆ. [illegible] ನಾಯಕ ಇಟ್ಟರೆ ಪ್ರವಾಸದ [illegible] ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡ [illegible]

ಇಲ್ಲಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೨೫ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಹಳಿಯಾಳ—ಜನರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ವರವು ಇದ್ದು [illegible] ಮೋಡಗಳು ಕವಿದರೂ ಮಳೆಯ ಹನಿ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ [illegible] ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು [illegible] ದೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸವು ಜಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗೆ [illegible] ಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲು ತಾಲೂಕಾ ಸಭೆ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಕುಂಬಾರ [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ [illegible] ಬಿಡ ಶಿಕ್ಷಕರ [illegible] ಕಾತುರದಿಂದಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳ ವಿಷಯ [illegible] ರಾ. ರಾ. ಹ [illegible] ಯವರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಾರಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. [illegible] ಒಂದು ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನೋಡಬೇಕು.

[illegible] ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಕೂಡಿಯೇ ಬಂದಿರುವದರಿಂದ [illegible] ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಜನರು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಕಿರಾಣಿ ಜೀನಸುಗಳ [illegible] ಗಾಡಿಗಳನ್ನು [illegible] ದಿಂದ [illegible] ಬಹಳೇ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. [illegible] ಧಾರಣೆಯ [illegible] ಪುಸ್ತಕದ ಕಡೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವರೋ?

[illegible] ಕ್ಷಾದ [illegible] ಬಡೋದೆಯ [illegible] ಸಿಂಗ ಪರದೇಶಿ [illegible] ರವರ ಭಾಷಣವಾಯಿ [illegible]

[illegible] ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು [illegible] ಕ್ರಾಂತಿಕ ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ [illegible] ಪದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ [illegible] ರು ಸೂಚಿಸಿರುವರು (೧ ಪ್ರಾಂತಿಕ [illegible] ಪದ್ದತಿ ಬೇಗನೇ ಸಂಪಾದಿಸುವದು (೨) [illegible] ಸದ್ಯ [illegible] ಅನುಸರಿಸಿ, ಯೋಗ್ಯವಾದ [illegible] ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು, (೩) [illegible] ಬರಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಬೇಸಾಯಗಾ [illegible] ಬೇಕಾಗುವ ಇನಾಮೆ ಜಂಗಲ [illegible] ಗಳ [illegible] (ರಿಡ್ಯುಸ) ಹಾಗು ಸ ಪಕ್ಷಿ [illegible] (ಸ್ಕ್ರೀ [illegible]) ಪಟ್ಟಿಗಳ [illegible] ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವದು, (೪) [illegible] ಸಂಪೂರ್ಣ [illegible] ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣವು ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗಿಂದ [illegible] ೬) ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ

ಅದೆಲ್ಲ [illegible] ದೆ [illegible] ಪ್ರಮಾಣ [illegible] ಶಾಬಿರ [illegible] ಗಳಿಗೆ [illegible] ತ್ರಿಪ್ಪತವ [illegible] ಸತ್ವಾಯ [illegible] ಸಲ್ಲಿಸಿದ [illegible] ಸಿಸರ್ [illegible] ಸಂಪ್ರದಾಯ [illegible] ದಾರಿ [illegible]

ಮೋಫತ ಮತ್ತು ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸ್ವತ್ವಗಳು ಕೊಡುವದು, (೭) ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಅಮಲಬಜಾವಣಿ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವದು, (೮) ಮದ್ಯಪಾನವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವದು, (೯) ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷವೆಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು, (೧೦) ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವದು, ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು (೧೧) ಈಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಲೋಕಮತವು ಗ್ರಾಹ್ಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದು ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ— ಬೇಸಾಯದ ಸುಧಾರಣೆ, ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು ಸಹಕಾರಿ ಚಳವಳ, ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸರಿಸಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಹಾಗು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ದೇಶೀ ವೈದ್ಯಕಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ತಮ್ಮ ಧೋರಣವನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಒಪ್ಪುವ ಉಮೇದವಾರರನ್ನೇ ಮತದಾರರು ಕ್ಯಾದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಈ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಪಕ್ಷವು ಬಿನ್ನೈಸಿದೆ ತಮ್ಮ ಧೋರಣವು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಮತದಾರರು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉಮೇದವಾರರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಅವರು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿರುವರು

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಉಮೇದವಾರರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕರ ಹೆಸರುಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ ಅವರ ಧೋರಣವೇನಿದೆ, ಅವರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವವರು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರ ಲೇಖವನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಆದರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಲೋಕಶಾಹಿಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಿರಣಗಳ ಬೆಳಕು ಇದೇ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದು ಇಷ್ಟವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶದ ಬೆಳಕಿಗೂ ಇವರೊಳಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇಂಬು ಇರುವದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಧರ್ಮವೇ ಸರಿ ಮತದಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು. ಬೆಳಕು, ಅದು ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಬೆಳಕಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವೇ ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು

ಜಾದಾ ಪುರವಣಿ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟ ವಕೀಲ ಮಿ| ಕೇಶವರಾವ ಬೋಲೀಕರ ಬಿ ಏ ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಬಡ ರೈತರ ವತಿಯಿಂದ ಕಳೆದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಠರಾವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಡಿದ ಅವರ ಭಾಷಣವು ಬಹು ಪರಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಇಂಗ್ರಜೀ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಜಾದಾ ಪುರವಣಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಇದನ್ನು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಗಡ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಮ್ಮ ಮನೋದಯವು ತಕ್ಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೈಗೂಡದ್ದರಿಂದ ಈಹೊತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಸಂ. ಕಾ. ವೃ]

ಸ್ತುತ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಾರವಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸವು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವರು ಕಮೀಟಿಯ ಕರೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಮಹನೀಯರು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರೆಂದು ತಾರಾ ಸುದ್ದಿಯು ಬಂದಿದೆ. ಪರಿಷತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳ ೧೫-೧೬ ೧೭ ನೇ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು. ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಭೆಸೇರಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜರುಗಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂಬದು ಸಂತೋಷಕರವು ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಸಹ ಬಹಳೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸತೊಡಗಿರುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವರು, ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೇಸಾಯಗಾರರಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ಕಾಣದಿದ್ದಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕತೆಯೂ, ಅಭಿಮಾನವೂ ಕಂಡುಬರುವದು. ಹೊಸ ಯುಗದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವೇ ಸರಿ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬೇಸಾಯಗಾರರಂತೂ ಬಂದೇ ಬರುವರು, ಜಮೀನದಾರರೂ ಬರುವರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಹಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಬಂದೊದಗುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಫಲಿಸುವಂತೆ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಚಾಲಕರು ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವರು, ತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪರ್ವಡಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ನೆರೆನಂಬಿದ್ದೇವೆ ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಕಾರ್ಯದ ಸಾಂಗ್ಯತೆಗೆಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿರುವೆವು ಯಾರೊಬ್ಬರು "ಗೋಕಾಕ ಗಣಪತಿಯಂಥ ಅಂದವಾದ ಪುಟ್ಟ ಘಟಕೆಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯದ ಘಟನೆಗೆಂದು ವಿಷಯ ನಿಯಾಮಕ ಕಮಿಟಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಪರಿಷ್ಠರೆಂದು" ನಮಗೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದು ಹೇಡಿತನದ ವಿಡಂಬನೆಯೋ ಬರೇ ವಿನೋದವೋ ನಾವರಿಯೆವು. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಕಾರವಾರ ಕಮಿಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗನೆ ಕಳುಹಿಸಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾನದರಿಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸುವದು ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕಚ್ಚಾ ಠರಾವುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೂ ವಿಲಂಬವಮಾಡದೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಮಿಟಿಯ ಕೈಸೇರಿಸಿರೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅರಿಕೆಮಾಡುವೆವು.

---

೨. ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಪಾಲ ಖಾತೆಯು ಹಣ ಗಳಿಸುವ ಖಾತೆಯು ಆದರೆ ಅದರ ನೌಕರರ ವಿಶೇಷತಃ ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರದ ನೌಕರರ ಈಗಿನ ದುರ್ಧರತೆಯಲ್ಲಾದ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಂದವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆಂದು ನೋಡಿದರೆ "ಅಪ್ಪಯ್ಯನವರ ಕೈಲಾಸ"ದ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರು ಬರೆ "ಲಖನೇಕಾ ಬಡೆ ಭಾಯಿ" ಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇವರ "ಖಾನೆಪೀನೆಕು" ಬರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಸಂಬಳವಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ದವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦-೧೨ ರೂಪಾಯಿ, ಬಟವಾಡೆ ಶಿಪಾಯರಿಗೆ ೧೨-೧೫, ಕಾರಕೂನರಿಗೆ ೧೫ ೩೦ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ೩೫-೪೦ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮುಶಾಹರೆಯು "ಹಾಕಿದ ಹುಲ್ಲು, ಕಟ್ಟಿದ ಗುಟ್ಟ" ವಾಗಿದ್ದ ನೌಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಸಾಲುವದು? ಇವರು ಮಾಡಿದ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಿಸಿ, ನ್ಯಾಯರಕ್ಷಕರಾದ ಜನರೆಲ್ಲರು, ಈ ನೌಕರರ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದರದೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ನೇಮಿಸುವೆವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಿನ ಸರಕಾರಿ ಸಭಾಸದರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರವು ಈಗ ನೇಮಿಸಿದೆಂದು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ವಿಲಂಬದಿಂದ್ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದು, ಬಡ-ನೌಕರರ ಮೊರೆ ಒಡೆಯರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ದಫ್ತರ, ಬಟವಾಡೆ ಶಿಪಾಯಿ, ಕಾರಕೂನರ ಮೊದಲಾದ ಕೆಳ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯ ಪಗಾರು, ಬಡತಿ, ಕೆಲಸದ ತಾಸು, ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಇವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಸಾದ್ಯಂತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಕಮಿಟಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಸಹನಶೀಲತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಟಪಾಲಖಾತೆಯ ನೌಕರರ ಅತಿದೀನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ಪಗಾರದ ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಬಡತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಂದ ಕಮಿಟಿಯು ದೂರಪಡಿಸುವದೆಂದು, ಆತುರತೆಯಿಂದ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು.

---

೩ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ, ಮತದಾರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಪಾತ್ರರು, ಮೆಂಬರರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಲಾಯಕರು, ಮತದಾರರ ಸಂಘಗಳ್ಯಾವವು ಎಂಬದೆಲ್ಲ ಖುಲಾಸೆಯ ನಿಯಮಾವಲಿಯ ಕಚ್ಚಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವದು. ಮುಸಲಮಾನರು, ಮುಸಲಮಾನೇತರರು, ಯುರೋಪಿಯನರು ಹೀಗೆ ಕ್ಲಾಸುವಾರಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯು ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವದು. ದೊಡ್ಡ ಶಹರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಮೆಂಬರರನ್ನಾರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸರದಾರರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ, ಯುನಿವ್ಹರಸಿಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಂಘದ ವೋಟರರೆಷ್ಟು (ಮತದಾರರು) ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಸಂಘದೊಳಗೆ ೧೪ ಸಾವಿರ ಮತದಾರರಿರುವರೆಂದು ಅಂದಾ[illegible] ಮತದಾರರ ಯಾದಿಯು ತಯಾರಾಗುತ್ತ[illegible]ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶರಾದ ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು, ಅಪ್ರಾಯಸ್ಥರು ಮತದಾರರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ, ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡುವ, ಅಷ್ಟು ತೀರ್ವೆಯ ಭೂಮಿಯ ರೈತನಾಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೊಳಗಿನ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಜನರು ನಾಲಾಯಕರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಮತದಾ